ပပ်ႉလိၵ်ႈ

ပီးႁူၶင်းၶမ်း

ႁွင်းလွႆၵေႃးတိ ဝဵင်းမိူင်းယၢင်း

ပေႃႉၵွၵ်, ပွၵ်ႈၵမ်းသွင်

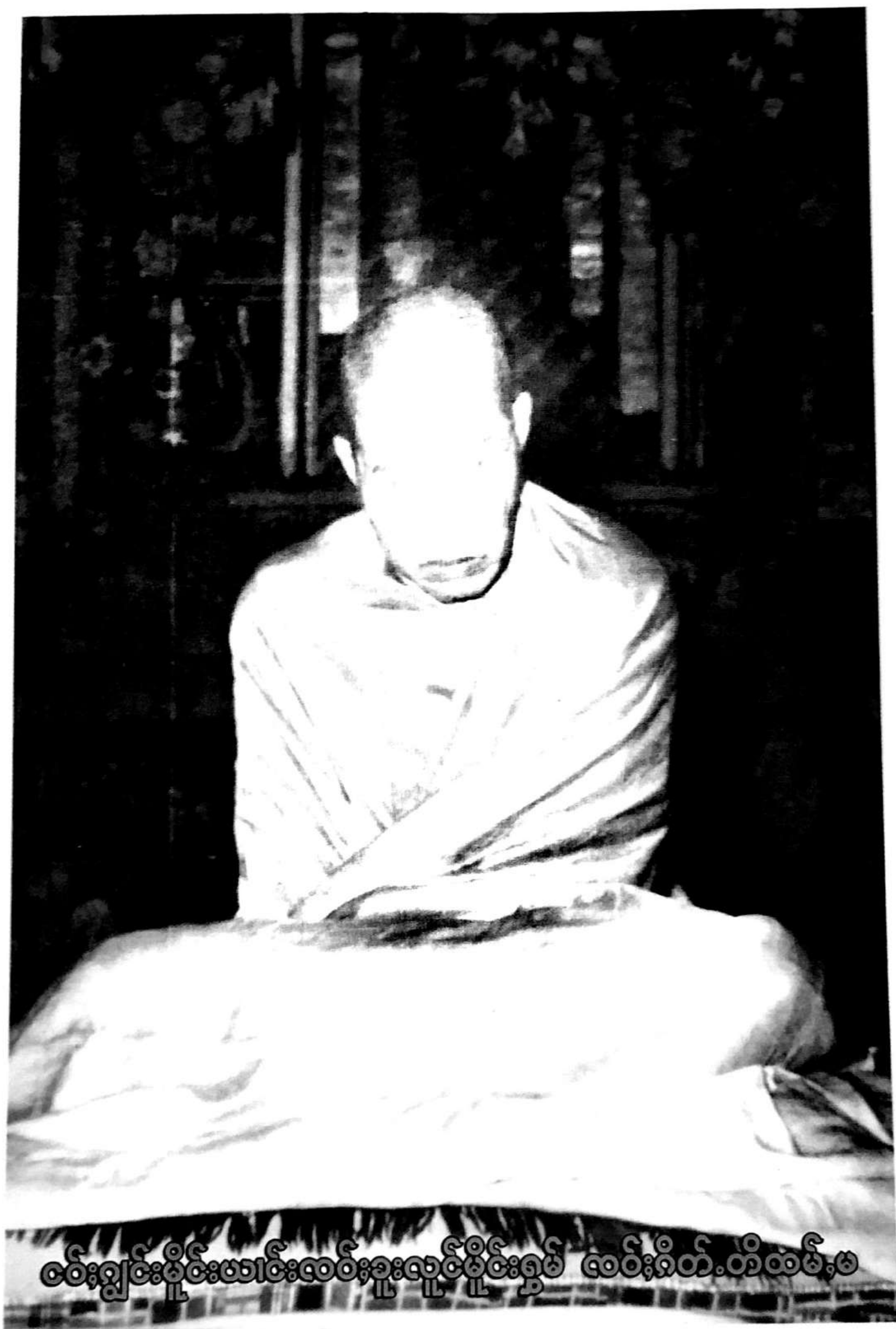
ပေႃႉမိူဝ်ႈ ပီႊသႃႇသၼႃႇ - 2560 ပီႊတႆး - 2110 ပီႊၶရိတ်ႇ 2016

ပပ်ႉလိၵ်ႈ

ပိႉႁူၶင်းၶမ်း ႁျင်းလွႆ ၸေႉတိ
ဝဵင်းမိူင်းယၢင်း

ပေႉၵွၵ်ႉ, ပွၵ်ႈၵမ်းသွင်

ပီႈထမ်ႇ 2560 ပီႈတႆး 2110 ၶရိတ်ႉ 2016

ၼ်ပႃးၸၢင်ႈ လဵၼ်ႈၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ (မိူင်းႁွမ်)
လဵၼ်ႈမထေႉၵူၼ်းႁူင်းတီႉ - ၂၀ (၂၄၃၆ - ၂၅၁၀)

ၶႅပ်းႁၢင်ႈ ၸဝ်ႈမထေႃႉၵူႃဝၼ်းၵျွင်း ၸဝ်ႈပၺ်ႇၺႃႇသႃႇရ

ၶိပ်းၶျၢင်း လဝ်းမငေ့ၵူၶင်းၵျွင်း လဝ်းဝခင့်ၶငပေၸုၺ်ႉၸုၵ်ႉ

လမ်းၶွင်း

ၵႂၢမ်းၼမ်း

ပပ်ႉလိၵ်ႈ ပီႈၵွၼ်းၶမ်း ႁျင်းလွႆလေႃးတီ ၽိုၼ်ၼႆႉ မူႉလုမ်းႁဝ်းသြႃႇၼလႈတႃႇ, တူၺ်းလွမ်း ထတ်းလွမ်း တီႈၼင်ႈပပ်ႉမႂ်ႇၵိုမ်းပီႈၵွၼ်းၶမ်း ႁျင်းလွႆလေႃးတီ ဝိင်းမူင်းယၢင်း ၵၢၼ်လုမ်းၶိင်းၵေႃးပၵႁျင်း ၶပ်ႉၼိုင်ၵွၵ်ႇ, မိူဝ်ႈပီႈထမ်း 2547ဝႃႇ, လိူၼ်ႁူၵ်းမူၼ်း ၼၼ်ႉသေ ၼင်ႇၵၢၼ်ႁူႉႁၼ်ၼိုတ်းမၼ်ႈ တီႈမၼ်းၽိတ်း တီႈမၼ်းလိူဝ်ၼလႈ တီႈမၼ်း ယွမ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ ၼမ်းလွမ်းၼမ်းလွမ်းသေယဝ်ႉ လင်ႇၼိုၼ်းၵၢဝ်ပေႃႉ ႁဵတ်းပိၼ်ပပ်ႉမႂ်း ၼင်ႇၼႆၵေႃႈ။

တီႈမႂ်ႇတွင်း– ၼိုၼ်းၼမ်းပေႃႉၵွၵ်ႇ, မိူဝ်ႈပီႈထမ်း 2560ဝႃႇ, ပီႈတႆး 2110ၼီႈ, ပီႈၵေႃးလႃႇ 1378ၶု လိူၼ်သိပ်းဢဵတ်းၵွၵ်ႉဝႃႇ, ၵၢၼ်ႇယၢမ်းၽွင်း ႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်း ၵၢပ်ႈ (21) ၼႆသေ တေလႆႈဝႃႈ ပိၼ်ပပ်ႉ ပီႈၵွၼ်းၶမ်း ႁျင်းလွႆလေႃးတီ ဝိင်းမူင်းယၢင်း ၵၢၼ်မူႉလုမ်းႁဝ်း(ၶိင်းၵေႃးပၵႁျင်း) ၼမ်းၶပ်ႉၼိုင်ၵိုတ်ႉၵွၵ်ႇ, ပွၵ်ႈၵမ်းသွင် ယူႇယဝ်ႉ ႁႃႈ။

ပိၼ်ပပ်ႉၵၢၼ်ထတ်းသေၼမ်းယဝ်ႉ လင်ႇၵိုတ်ႉၵွၵ်ႇ, ပွၵ်ႈၵမ်းသွင်ၼႆ သေတၢႆႉ ၵေႃႈ ၼင်ႇၵၢၼ်မီးဝႆႉ ၼိုင်းပပ်ႉၼႆႉ သင်ႁူႉႁၼ် တီႈၵၢၼ်ထုၵ်ႇလီမူၼ်ႉၼမ်းလွမ်းထိင်ႈ ၼႆလိုင် ပေႃးတေၶပ်ႉၼိုင် ၵိုတ်ႉၵွၵ်ႇထိင်ႈ ပွၵ်ႈၼႄႈၵမ်းလိုၼ်းၼၼ်ႉ တေၼိုၼ်းၼမ်း လွမ်းယူႇ ၼႆၵေႃႈ။

မူႉလုမ်းသြႃႇၼလႈတႃႇ,
ႁျင်းလွႆလေႃးတီ ဝိင်းႁယၢင်း

ၶေႃႈသင်ႇ, ဢမ်ႇၶၶေ ႁၢမ်းၶမ်း

ဢွၼ်တၢင်းသုတ်း "မွ်ႇသုင်" ထိုင်တင်းသိင်ႈၶျႈ၊ လိၵ်ႇၵၢၼ်ႇယဝ်ႉ မိၶိတ်ႉ၊ မိၶိတ်ႉယဝ်ႉ မူင်း၊ မူင်းယဝ်ႉ ဝၶၼ်း၊ ဝၶၼ်းယဝ်ႉ လိူၼ် လိၵ်ႈလၢႆႈယဝ်ႉၵူၺ်ႈ ၵူႈၶၢဝ်းၵူႈဝၶၼ်း ၶင်ႇၶၶေ ပီႈၶႅ်ႉၵျေႈ လိၵ်ႈလၢႆႈၶၢႆႉၵူၺ်ႈလွမ်း ၶၢဝ်းယၢမ်း ဝၶၼ်း လိူၼ် လိူင်ႉၶင်ႇ, ၶၶေၶၶေႉသေ ပီႈၶိုင်ႈ ပီႈသွင် ပီႈသၢမ်လျႉၵူၺ်ႈ သိပ်းပီႈယၢဝ်း သၢဝ်းပီႈလိူဝ် လိူဝ်းၶၶေႉ ပိၼ်မျႈၶင်ႇၶႅ်ယဝ်ႉ။

ဢျႈယူႉဢသၢၵ်ႈၵူၼ်း ၶိုင်ႈၵျေႉၶိုင်ႈၵျေႉငလႈသင်၊ ဢျႈယူႉဢသၢၵ်ႈ ဢသွၵ်ႈဢၵူႇမူႇလုမ်း(မုၵ်ႉလုမ်း) ၶိုင်ႈဢၶၼ် ၶိုင်ႈဢၶၼ်ငလႈသင် မိဝ်းမီးၸွႆ တင်းဢမ်ႇမီးၸွႆ မိဝ်းလွႆဢမ်ႇဝျႈ ပေႃးထူၼ်ႈထိုင်မျႈ ဢမ်ႇၶၶေ ပေႃးတိမ် ထူၼ်ႈမျႈ 50ပီႈမူင်းယဝ်ႉလိုင် ဢွၼ်ၵၼ်ၸွင်ႉၵိၵ်ႈဝျႈ "ပီႈၵွၼ်းၶမ်း" 75ပီႈမူင်းသမ်ႉ ၸွင်ႉၵိၵ်ႈဝျႈ "ပီႈၵွၼ်းသိင်" လျႉၵူၺ်ႈၶင်ႇၶႅ်ယဝ်ႉ။

ၶႅ်ႉၵျေႈ တေႃးမူၼ်ၶၶေ **"ဝတ်ႉတႃးလေႃးတီ ၵုင်းၵွင်းၵျွင်းၶွင်ၽေ ဝိင်းၵျယၢင်း"** ၶႅ်ႉ ငတႇတင်ႈ ပီႈၵျေးလျႇ 1315ၶီႈၶၶေႉသေ ပိၼ်ဢၶၼ်ထူၼ်ႈ ထိုင်မျႈ 50ပီႈမူင်းယဝ်ႉၶႅ်ငလႈ ၵဝ်းၶျႈ မူႇလုမ်းပွင်ၵၢၼ်ၵျွင်း ၵူမ်ႈပႃးသၵျႇယ လေႃးတီတင်းသိင်ႈ **တေၵိတ်းပိၼ်ပွႆး "ပီႈၵွၼ်းၶမ်း"** ၶႅ်သေ ယိူင်းဢၢၼ်း ၵွႆႈပိၼ် တီႈမၢႆတွင်းၵိုမ်း ၵိုၵ်းပိုၼ်းၵူၺ်ႈၶျေႈၶၶေႉ လင်ႇတေၶပ်ႉၶိုင် တျႇပိၼ် "ပပ်ႉမၢႆၵိုမ်း ပီႈၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းလေႃးတီ" ၶင်ႇၶႅ်ယဝ်ႉ။

ၶင်ႇၵုဝ် "ပပ်ႉမၢႆၵိုမ်း ပီႈၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းလေႃးတီ" (တီႈၶွင်ၽေ မူင်းယၢင်း) ပေႃးတေၶမ်ႉလိပ်ႈတိမ်ထူၼ်ႈ ၵူၺ်ႈၶၶေႉ ၵဝ်းၶျႈ လၢႆႈပိုင်ႈဢိုင်ယွၼ်းတၢင်းလွႆႈထိမ် တိမ်ႈမူႇလိၵ်ႈပၢႆႈဝူၼ်ႉ တီႈလဝ်ႈၵျၢၼ်းသင်ႇၶျႇ ဩျႇမျတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးၶိူဝ်ၵျွင်း ဢမ်ႇၵႃး ၵူမ်ႈပႃးၵႃႈပူႇၵႃႈမိင်း မိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉသီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း သိုင်ႇတိူင်းမူင်းယၢင်းၵဝ်း ၶဝ်သေငလႈ လင်ႇလၢႆႈၶပ်းၶိုင်ၵိတ်းဢွၵ်ႇမျႈယဝ်ႉ။

ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈဝျႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းတျႇၶပ်းၶိုင် ၵွႆႈပိၼ်ပပ်ႉၶႅ်ႉ ဢမ်ႇပေႃးမီးၶမ်ငလႈ လမ်ထိုင်ပွႆးယဝ်ႉသေ လင်ႇတေလၢႆႈ တၢင်းပိၼ်ပပ်ႉမျႈၶႅ်ငလႈ ၶၼ်းပပ်ႉလိၵ်ႈၽိူၼ်ၶႅ်ႉ လွင်ႈပိုၼ်း၊ ၽိုင်ႈၽေႇသျႇ၊ ဢလိၶ်ႇဢၶေး၊ တၢင်းတိုဝ်းၵမ်လိူဝ်းၶႅ်ႉ သင်ဝျႈမီး တၢင်းယူပ်ႈယွမ်းၶၶေႉငလႈသင်၊ တီႈၽိတ်းတီႈပိူင်ႈၵိူင်ႈၵူၺ်ႈၶၶေႉငလႈသင်၊ ၽူႈမီး တၢင်းၵူႉငလႈ ပီႈၶွင်ႉ ၽူႈလူလိၵ်ႈၶဝ် ဝႆႉၸွႆယွႆႇယၢဝ်းသေ ၵပ်းသိုပ်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈထိုင်မျႈ

တီႈၶွဝ်းၶျႈ လုမ်းၾူႈပွင်ၵၢၼ်ၵျွင်းသေၵမ်း၊ ပေႃးဝျႈၶွဝ်းၶျႈ လႆႈၵျူႉလႅင်ႈ လွင်ႈမၼ်း လီ"လိုင် ၵျႈၶႄႈၶၼ်ႉ ၶွဝ်းၶျႈတေၶပ်းၶိုင် မူၼ်ႉငမ်းလွမ်းယူႉၶျႈ။

ၶ်ၼ်းတေႈလဝ်ႈမီးလျၢၼ်ႉငလႈ ပီႈၶွင်ႉၾူႈလူလိၵ်ႈၶွဝ်းၶဝ် ၶဝ်ႈလွၵ်ႉသေ ပၼ်ၵိုင်းတျႉတေ သိုပ်ႉၶၢဝ်းတၢင်းလိုဝ်ႉၶိုဝ်း ၾႄႉသျႉ သျႉသၶႄႉလႆႈသေၵမ်း။

တျႉတေပိၼ် "ပပ်ႉမႆႇၵိမ်း ပီးၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းလေႈတီ" ၾိုၼ်ၶၼ်ႉ ယိၼ်းၵျူမ်လူမ်းသေ ၵုႈလႆႈယွၼ်းၶွပ်ႈလွၵ်ႉ ယွၵ်ႉ"ၶမ်"ထိုင်

(1) လဝ်ႈရျၢၼ်းသင်ႉၶျႉ ညြူႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး ၶိုဝ်ႈၵျွင်း၊

(2) ၾူႈတၼ်မ်ႈလိၵ်ႈ လဝ်ႈပႆႇၵမ် လိုဝ်းလွႆႈထမ်ပၼ်မူႉလိၵ်ႈ ႁူႈလဝ်ႈႁူႈၶိင်း၊

(3) ၾူႈၶွၵ်ႉၾႄႉသျႉငလႈ လွႆႈဝူၼ်ႉလွႆႈထတ်းလိၵ်ႈ ႁူႈလဝ်ႈႁူႈၶိင်း၊

(4) ၾူႈလွႆႈထမ်ၵိုင်းၸိုၼ်းငလႈ သၵျႉယလေႈတီၶွဝ်းၶဝ်တၢင်းသိင်ႈ၊

(5) ၾူႈၵၢၼ် ၶဝ်ႈလွၵ်ႉၶဝ်ႈၶေႃး လွႆႈၶပ်းၶိုင်ပၼ် လႆးလျႉ (ၵျိၼ်း ၵျၢင်း) ပၢင်ႉၵၢတ်ႉ၊

(6) ၾူႈတၼ်မ်ႈလိၵ်ႈ ပိၼ်းငလႈ ၾႄႉသျႉလေႈတီ ၶိင်းၵၢၼ်ႈၶမ်း(သၢင်ႉသၢမ်)၊

(7) လုမ်းလၢၵ်ႈၵိတ်ႉလိၵ်ႈ "မွၵ်ႉႁူႉသွႆႈလိင်" ၶဝ်လိုဝ်းၶၼ်ႉၶျႈၵေႃႈ။

ယွၼ်းသူးပၼ် ၵုႈမီးလွင်ႈၾွမ်ႉၵျူမ်ႈၵတ်းယိၼ်သိုဝ်းသျႉ ၶိုၼ်ႈယွၵ်ႉမွႆႉသုင် ၶင်ႉၵၢၼ်တၢင်းသိင်ႈ ယွၵ်ႉ"ၶမ်" သေၵမ်းၶျႈ။

ၶွပ်ႈလွၵ်ႉယွၵ်ႉၶမ်တၢင်းသိင်ႈသေ ...

မူႉလုမ်းၾူႈပွင်ၵၢၼ်ၵျွင်းငလႈ
ပွႆးပီးၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းလေႈတီ
ၸိင်းၵျၢင်း

တွၼ်ႈၶိုင်ႈ

လိၵ်ႈမ်တ်ႉတႃႇ လဝ်ႈသြႃႇပလ်ႇလႃႇသႃႇရ

(1)

လိၵ်ႈမ်တ်ႉတႃႇ မထေႇဢူၢၼ်းၵျွင်းလဝ်ႈပလ်ႇလႃႇသႃႇရ တ်မ်ႈဝံႉမူဝ်ႈ 1330ၶိၼ်ႈ၊ လိူၼ်သၢမ်လွင်ႈ ၶမ်ႈၶိုင်ႈ

ဢလူဝ်ႇၵဝ်း လဝ်ႈၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ ၶွ်ႈမ်တ်ႉတႃႇပၼ် ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတင်းလႃႈ လ်တ်းသိုင်ႇပ်တ်ႇမူင်း ၵဝ်ႈၵူဝ်သိပ်းလုမ်း ဢိၵ်ႇလူလ်ႈသီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း ၸွ်ႈလံႈၵူႉလံႈငိၼ်း ၵမ်းၶိုင်ႈ ၸွ်ႈမၼ်းလီသေဢွၼ် တွၼ်းသေၵဝ်ႇဝႃႈၶ် ဢၵျွင်းလွင်ႈမၼ်းမီးဝံႉဢိတ်းၵိႈ သေငလႈ တၵ်းတေလံႈလၢတ်ႈငၶ လၵ်းငဃပေၼ်ၵွၼ်ႇ။ ၵွပ်ႈလိူင်ႉၶငေႇၵိုဝ်ငလႈဝႃႈၶ်လမ်း လွင်ႈလူလ်ႈဢလီးဢပွႃးသႃႇသၶျေႇငလႈ ၶငေႇၵိုဝ်သႃႇသၶျေႇၿျႃးပ်ၼ်လဝ်ႈ တၵ်းတေလိုၵ်ႈ တိတ်ႉထတု ဢူႇၶျေႈမူဝ်းၵိုင် တေႃႇၵွတ်ႈၵျႃႈၵိုင်ၶီႈငေးထွင်ႇဝႃႈၶ်ငလႈ ၵွပ်ႈပိုဝ်ႈသြႃႇတၵႃႇ ဢိင်ႇလမိင်ႇလဢိင်ပိုင်ႈၵၼ်သေငလႈ လင်ႇလံႈမီးမ်တ်ႉတႃႇပၼ်မႃး လိၵ်ႈပွတ်းဢွၼ်ႇ တွၼ်ႈၶိုင်ႈဝႃႈၶ်၊ ပိတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ တႃႇယိၵႃႇဢမျႃးတင်းလႃႈ ၵဝ်ႈသိုင်ႇသိပ်းမူင်း ဢိၵ်ႇလူလ်ႈသီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်းတင်းလႃႈၶဝ်ၶျေး...။

လွင်ႈလူလ်ႈမူႇလုမ်း ၼိင်းဝေႇယႃႇဝိတ်ႉလ ၵျေႃးပၵဢဝ်း ၶငေႇၵိုဝ်ပေႃးတေတီႇတၢၼ်ႉ မၼ်ႈၵိုမ်းဢူႇၶျေႈ ယိုၼ်းယႃဝ်းၶႃဝ်းၵိုင်ၶၼ်ႉ...

(1) ၵူဝ်ပဝ်ႈ– ၵ်ဝ်ႇလူလ်ႈ ၵၢၼ်ၵူဝ်ပဝ်ႈ ၵ်တ်းဢူႇယူဝ်း" ယႃႇလိူဝ်ယႃႇယွမ်း လီယဝ်ႉ။

(2) ဃၶၼ်ႇတႃႇ– ၶ်ႉၵျေႈ ၵၢၼ်ဃၶၼ်ႇတႃႇ ၵ်တ်းဢူႇလီ"ငၢမ်း" ယႃႇလိူဝ်ယႃႇယွမ်း လီယဝ်ႉ။

(3) ဢၵွ်ႇတေႃႇ– ၶ်ႉၵျေႈ ၵၢၼ်ဢၵွ်ႇတေႃႇ ၵ်တ်းဢူႇယူဝ်း"တၢၼ်း" ယႃႇလိူဝ်ယႃႇယွမ်း လီယဝ်ႉ။

(4) ဃူႈၶၢမ်းၶွၼ်း– ၶ်ႉၵျေႈ ၵၢၼ်ဃူႈၶၢမ်းၶွၼ်း ၵ်တ်းဢူႇယူဝ်း"တၢၼ်း" ယႃႇလိူဝ်ယႃႇယွမ်း လီယဝ်ႉ။

(5) ၼိင်းၵျွင်း– ၶ်ႉၵျေႈ ၵၢၼ်ၼိင်းၵျွင်း ၵ်တ်းဢူႇယူဝ်း"တၢၼ်း" ယႃႇလိူဝ်ယႃႇယွမ်း လီယဝ်ႉ။

မူႇလုမ်းၵျေႃးပၵ(ၵူၼ်းလူင်) ၵျႈၵျေႉၶ်ႉ ၵၢၼ်ဃွၼ်ၵၢၼ်မၼ်း ၵ်တ်းဢူႇသိုဝ်ႈဃွၼ် တၼ်းမၼ်း ယႃႇလိူဝ်ယႃႇယွမ်း လီယဝ်ႉ။

ယႃႇၸွ်ႈလံႈပ်ၼ် ဢလိၼ်းဢၶူင်ႇ သုၵ်ႉယုင်ႈၵဝ်ထူလ်း ဢူၼ်မေႃးၵၢၼ်ဢူႇတၢင်းၶျေႈ ၶၼ်ႉ လီလံႈမီးတၢင်းၵူႉ တၢင်းလ်ၼ်းလႃးသၢင်ႇၶျင်ႇသေငလႈ ၵ်တ်းဢူႇလီ"တႃႉ။ တၵ်းတေလံႈ လီသေဢွၼ် တွၼ်းသေၵဝ်ႇ ယူႇယဝ်ႉၵျေႃး။

ပိုင်လူင် လွင်ႈလူလ်ႈၶွ်ႈပၼ်သတီ ၼိင်းဢမျႃးတင်းလႃႈၶဝ်ၶ်ႉ ၶီးၵဝ်ႇ ယႃႇၸွ်ႈၵျႃႈလႃႈ ၶီးမ်ႇ

သမ်ႉတင်ႈထိင်ႈၶေႃႈ ၶီးၵဝ်ႇ ယႃႇၶိူၼ်ႈၵႂၢႆလႆ ႁႂ်ႈပိူၼ်ႈသင်ၼလႈ ၵူႈႁၢၼ်ႇၵႂၢၼ်ပူၼ်ႉမႃးၼႆႉၶေႃႈ ၵၢၼ်ၽွႆႉၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ႁဵတ်းယၢမ်ႈၶၢၼ်းသင်ႇၼၼ်ႉ ၶိူဝ်ႉၵၢၼ်ႇၶိူဝ်ႉႁူင်းၶေႃႈ ၵမ်ႉပႆႇတၢၼ်ႉလႆႈငိၼ်း ၶွင်ႈၵဝ်ႇ။ ပူႇဢိင်းၵၢမ်ႇၽူႈတင်းလၢႆၼဝ်ၶေႃႈ ၵမ်ႉပႆႇတၢၼ်ႉ လႆႈငိၼ်းၶွင်ႈၵဝ်ႇ။ **မီးမၼ်း ပႆႇတၢၼ်ႉမီးၼလႈ မီးမႃးၼႆႉ ၵဝ်ၶၼ်ႉၼိူဝ်ႉၼေႃႈ ႁူဝ်မၼ်းလႆႈၽွၵ်ႈပျၢၼ်ႇပျၢင်းၼလႈၼိူဝ်ႉၼလႈ လႆႈဝႃႈ "တၢင်းၵဝ်ႇ ယႃႇပေထူမ်ၶႃႈၽိူဝ်၊ တၢင်းမႂ်ႇၶၼ်ၶေႃႈ ယႃႇပေတီႉၶႃႈၽိူဝ်"။ ပေႃးႁဵတ်းၵႂၢမ်းၵၢၼ်တီႈၽိူဝ်ႈ တၢင်းမႂ်ႇႁူဝ်ႇတိၵ်း"ၼၼ်ႉလိူင် ႁူဝ်မၼ်းလွမ်းယၢပ်ႇႁူၺ်းၵူဝ်ႈ။ တၢင်းမႂ်ႇၼၼ်ႉ ပေႃးၵမ်ႉမေႃလွမ်း ၼတႄႉလိူင် တေၵႂၢမ်းၵၢဝ်းၶဝ်ႈယုမ်းၶဝ်မ်ႁူဝ်ႇတိၵ်း"ၵူဝ်ႈ။**

(1) ဢိင်းလူင်၊ ဢိင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၼၼ်ႉ ၶေႃႉၶိုင်ႈ။

(2) ဢိင်းႁူင်း၊ ဢိင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၼၼ်ႉ ၶေႃႉၶိုင်ႈ။

(3) ဢိင်းၽၼ်ႇတႃႇ၊ ဢိင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၼၼ်ႉ ၶေႃႉၶိုင်ႈ။

(4) ဢိင်းၽူႈၶဝ်မ်းၶွင်း၊ ဢိင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၼၼ်ႉ ၶေႃႉၶိုင်ႈ။

(5) ဢိင်းၵၢဝ်ႇတေႃႇ၊ ဢိင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၼၼ်ႉ ၶေႃႉၶိုင်ႈ။

ၶွင်းၵူႈသီႇပူႇၵျႈဢိင်း ၵိၵ်ႇလူလုၺ်ႈၶေႃႇမတီႇ သီႇၵျူဝ်ၵူႈသွမ်း ၶွင်းၶင်ႇဢိင်းလူဝ်ႉၼၼ်ႉ ယႃႇၶိူၼ်ႈ လႆႈၽွၵ်ႈပျၢၼ်ႇလွမ်းႁူဝ်ႇၶၼ်ႉ သတီၶႃႈ။ ပူဝ်ႈၼၼ် လႆႈဝႃႈၶီးၵဝ်ႇ ယႃႇၶိူၼ်ႈလႆႈၵႂၢႆလႆ ဝႃႈၼၼ် ယဝ်ႉ။ သီႇပူႇၵျႈဢိင်း– ဢိင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇလူဝ်ႉၼၼ်ႉ ၵမ်ႇလူဝ်ႇၶိူၼ်ႈမၼ်းၵႂၢႆလႆယဝ်ႉ။ ႁႂ်ႈပိူၼ်ႈၼၼ် ႁဵတ်းလဝ်ႈယၢမ်ႈၶၢၼ်းသင်ႇၼၼ်ႉ ၶိူဝ်ႉႁူင်း လႆႈၵိတ်းပဵၼ်သုင်းမလၢႇလိၵ်ႈၽိုၼ်လၢႆးၵႂၢၼ်ႇ ပွတ်းၶိုင်ႈ ပၼ်လူင်းမႃးၶင်ႇၼၼ်ယဝ်ႉ။

ၵၢၽွႆႉ ၵၢၽွႆႉၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈလီႇဝႃးပႃးၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ် လႆႈတေ ပဵၼ်လႆႈၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ၵၢၽွႆႉၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈ ၵမ်ႇၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ်ၼတႄႉလိူင် လၢင်းပဵၼ်တၵွႆးတပျူး တပွၵ်ႈလီႇတပွၵ်ႈၵျူး ပဵၼ်ႁူဝ်ႇႁၢင်းၽိူဝ်ႁၢင်းမၼ်း ၶဝ်ႈထူၼ်ႇၶဝ်ႈယုမ်း ႁူဝ်ႇတိၵ်း"ယဝ်ႉၵူဝ်ႈ။ လွင်ႈလူလုၺ်ႈႁဵတ်းလဝ်ႈယၢမ်ႈၶၢၼ်းသင်ႇၼၼ်ႉ သမ်ႉပေႃးလႆႈၵိတ်းလိၵ်ႈမိတ်ႉတႃႇ ပွတ်းၵႂၢၼ်ႇတၢၼ်းၶိုင်ႈ ပၼ်မႃးၼၼ်ႉ ႁႂ်ႈပိူၼ်ႈမီး တၢင်းယူင်းၵၢၼ်း ၶိုၼ်ႈၶိူၼ်ႈပိတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၵဝ်ႇသိုင်ႇသိပ်းမူင်း ၵိၵ်ႇလူလုၺ်ႈသီႇၵျူဝ်ၵူႈသွမ်း ၵိၵ်ႇလူလုၺ်ႈဢိင်းဝေႇယႃႇဝိတ်ႉလၶေႃးပၵ သီႇပူႇၵျႈဢိင်း ၶိူၼ်ႈပေႃးပဵၼ်သူလုၺ်ႇတပျူး တီးတလုင်းၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉၼလႈ ႁဵတ်းလဝ်ႈၵိတ်း လိၵ်ႈမိတ်ႉတႃႇပၼ်မႃး ၶင်ႇၼၼ်ယဝ်ႉ။

ပိူင်ၶိုင်ႈ ပေႃးဝႃႈပိတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇၵမ်ပျူး ၵိၵ်ႇလူလုၺ်ႈၵၢၽွႆႉမုၵ်ႉလုမ်းလူဝ်ႉၼၼ်ႉ ၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ်ယူႇၼၼ်ၼတႄႉလိူင် ႁဵတ်းလဝ်ႈယၢမ်ႈၶၢၼ်းသင်ႇၼၼ်ႉ ယူႇၶိူဝ်ႉၵၢၼ်ႇၶိူဝ်ႉႁူင်း ၼၼ်ႉၶေႃႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်လုမ်းယူႇၼတႄႉ"ယဝ်ႉ။

သင်ဝႃႈ မူႇလုမ်းၶေႃးပၵႃႇၶေႃႉၼၼ်ႉၼလႈသင် ၵဝ်ႈၵျူဝ်သိပ်းလုမ်းၼၼ်ႉၼလႈသင် ၵိၵ်ႇလူလုၺ်ႈသီႇၵျူဝ်ၵူႈသွမ်းၼၼ်ႉၼလႈသင် ပေႃးဝႃႈၵမ်ႇၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ်မႃးၶေႃႈ ႁဵတ်း

လိၵ်ႈၵျႃၶၼ်းသၢင်ႇၶႃႈၶႆႉ ပဵၼ်ၵၢၼ်သုၵ်ႉၸူႉယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးမၢၼ်းသုၵ်ႉၸူႉၵေႃႈ သုၵ်ႉပႃးၸွႆႈယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈၶႂ်ႈလႆႈ ပၢတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၵဝ်ႈသိုင်ႇသိပ်းမိူင်း ၵိၵ်ႇလူလၢႆႈမုၵ်ႉလုမ်းၵေႃးပၵ ၵိၵ်ႇလူလၢႆႈသီႇၸုဝ်ႉၵူးသွမ်း ၵမျူးတင်းလၢႆၶဝ် ၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ် ၵူႈပူႇၵူႈမိူင်း လီယဝ်ႉ။

ၶေႃႈသၢင်ႇဝႆႉ ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈပိူင်လူင် မီးပိူင်ၶိုင်ႈ၊ လွင်ႈတေတၢင်ႇၵိတ်း မိူင်းၵေႃးပၵ ၽူႈလူၵၼ်လုမ်းလႃး ၶေႃႈၵၢၼ်ႇတႃႇၵျွင်း ၵျွင်းလွႆလေႃးတီၶႆႉ တၢင်းၶေႃႈ ယႃႇၸိုႁ်ႈလႆႈမီး တီႈယူပ်ႈယွမ်း တၢင်းယုင်ႈယွင်ၶၶၼ်ႉ...

(1) ၸိုႁ်ႈပၼ်လၢင်းထုၵ်ႈ ၵမ်ႇၶၶၼ် သၢင်ႇထုၵ်ႈၵျွင်းလေႃးတီ ၵမ်ႇၶၶၼ် ၵဝ်ပူႇမိူင်းၵမျူး တင်းလၢႆၽွမ်ႉ။

(2) ၸိုႁ်ႈပၼ်ၵူၼ်း ၵၼ်လွမ်းပူႇလွမ်းမိူင်းမႃးသေ ၸူႉပွင်ႇလွင်ႈၽိုင်ႇ ပၼ်ႈတေႃႈ။

(3) ၸိုႁ်ႈပၼ်ၵူၼ်း ၵၼ်ၸူႉပွင်ႇ လွင်ႈထုင်းၽိုင်ႇပၼ်ႈၶိုဝ် ၶိုဝ်ၵျွင်း။

(4) ၸိုႁ်ႈပၼ်ၵူၼ်း ၵၼ်ၵႃႇလႃႇရတၢင်းၵျၢင်ႉၵမ်လီ မီးသိၼ်မီးထမ်း လပ်းတူဝ်။

(5) ၸိုႁ်ႈပၼ်ၵူၼ်း ၵၼ်မီးၸွႆႈယုမ်ႇယမ် လိၵ်ႈသၢင်ႇၶႃႈငလႈ ၽေႇသႃႇလေႃးတီၵဝ်းငတႉ"ဝႈ" မီးၶငေႇၶႆယဝ်ႉ မိူင်းၶဝ်ၵူလၢႆး။

ပုၼ်ႈတႃႇလုၵ်ႈၶွင်ႉတငပးသၢင်ႇၶႃႈလိၵ်ႈ ၶိုဝ်ၵျွင်း သတိ သတိ သတိ

– ပေႃးသၢင်ႇလွင်းၶဝ် ၵမ်ႇယွမ်း 400 (သီႇပၢၵ်ႇလိုဝ်ၵျွႇ တၢင်းၶၶၼ်ႉ)ၶႆႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

– ပေႃးၽေးၵၼ်ႇတငရႇထိုင်မႃးၶႆႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ (ၽၢင်ႉသတိ ယႅႇ"ၶမ်"ၶေႃႈ)။

ထိင်ႈပိူင်ၶိုင်ႈ– ပေႃးမီးၵိတ်ႉလ ၽိုင်ႇပၼ်ႈတေႃႈလိုင် ၵီးလူင်းၽိုင်ႇပၼ်ႈတေႃႈ ၵမ်ႇလူဝ်ႇ ႁပ်ႉ ၵမ်ႇလူဝ်ႇပႃးလွမ်း။ ၵိတ်ႉလထႃႇၶ ၽႂ်ႇပၼ်ႈတေႃႈၵေႃႈ ၸိုႁ်ႈပၼ်ႈတေႃႈသၢင်းလၢင်း၊ ၽႂ်ႇႁဝ်း လိၵ်ႈၶဝ် ၵမ်ႇလိုႈလွင်ႈလူဝ်ႇလႆႈတၢပ်းတတ်းပၼ် တႃႇဝၼ်ႇပုၼ်ႈၽွၼ်း။ ႁဝ်းၶႆႉ လူဝ်ႇလႆႈ ၶတ်းၸွႆႈပွႆႉပႃး စတုပရိသ္လ ိသီလ သိၼ်သိၵ်ႉၶႃႈငလႈ လူဝ်ႇၵိတ်းလွမ်းၶေႃႈၵၢၼ် 'ဂန္ဓာရုရ ဝိပဿနာရုရ' ႁႃတၢင်းၵွၵ်ႇလွတ်ႈၵွႆး၊ ၵွၼ်ၵၼ်ၶတ်းၸွႆႈ ၸိုႁ်ႈသႃႇသၶေႇမၢၼ်ႈၵိမ်း ယိၼ်းၵိုင် သေၵမ်း...။

*　　　*

မႂ်တွင်း ၽိုင်းၵျီးလိၵ်ပလၢႆႇလႃႇသႃႇရ သၢင်ႇလၢတ်ႈဝႆႉဝႈ ၵၢၼ်ႇၵျွင်းႁဝ်းၶႆႉ လွင်ႈတေမႃး တင်ႈၵိတ်းပၼ် "ပရိယတ္တိ စာသင် တိုက်" ယႅႇလူင် လိုင်ႉၶငေႇတၢင်ႇတီႈ လိုဝ်းၶၶၼ်ႉ မၢၼ်းတေၵမ်ႇသၢင်ႇထုၵ်ႇ တႃႇလုမ်းႁဝ်း ၶႆႉ! ယႃႇပေၸိုႁ်ႈလႆႈပၼ်" ၶႆ မီးဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

ၽူႈၵိပ်းတၢမ်ႈတၢင်ႇပပ်ႉ
မုၼ်လၢင်းလိၵ်ႈလိၶ

(2)

ၽုၺ်ႇၸၶလွင်ႈၽႄႇသႃႇ

ႁူႉပိူင်ၽႄႇသႃႇပုတ်ႉထ ၶွင်ႈလုမ်ႈၽႅႉပတ်းပိူင်ႉၼႆႉ ဢၼ်တိၵ်ႉငၢၵ်ႈၵၼ် ၵႂၼ်တၢင်းလဵဝ်ႉ″ၶၼ်ႉလမ်း မီးသွင်ၵၼ(သွင်ၵၼ်း)ၼႆၼလႈ လိူဝ်းၽူႈသွပ်ႇႁူပိုၼ်းၽႄႇသႃႇ ၶဝ်တ်မ်ႈဝႆႉၶဝ်ႇၼႆ။ ၶွင်းသွင်ၷုဝ်သွင်ၵၼ်းၼႆႉလမ်း ၷုဝ်ၵၼ်းထေႇရဝႃႇတၵၼၼလႈ တင်း ၷုဝ်ၵၼ်းမႁႃႇသင်ႇၶိၵၼ(မႁႃႇသင်ႇၵီႇတိၵေႈ ဝႃႈ) ပဵၼ်သွင်ၵၼ်းၼႆႉယဝ်ႉ။ ၶွင်းၵူႈသွင်ၷုဝ် သွင်ၵၼ်းၼႆႉ ဝႃးပုတ်ႉထလဝ်ႈဢဝ်ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇပူၼ်ႉၵႂႃႇ ပၢၵ်ႇပႃယၢၼ်ႈၶၼ်ႉ တိၵ်ႇၵၼ်မႃး ဢမ်ႇၶၼ် တိၵ်ႇၵၼ် မိူဝ်ႈသင်ႇၵႃႇယၶႄႇ ပွၵ်ႈၵမ်းသွင်ၶၼ်ႉၼႆယဝ်ႉ။

ၵၼ– ဢၼ်ၶိုင်ႈၶၼ်ႉ တိုဝ်းၵမ်လွမ်း ထွမ်ႇဢဝ်ၵျၢင်ႉလွမ်း ၶၼ်ႇၵူႈသိၼ်ႈၵျၢင်ႉ တၢင်းၵမ် လုၵ်ႈသိဝ်ႇသႃႇဝၵ လိူဝ်းပၢၼ်ပြေႈပဵၼ်လဝ်ႈၶၼ်ႉ ဢၼ်ၼႆႉ မၼ်းပဵၼ်လုမ်း ဢၼ်ယုမ်ႇယမ်ဢဝ် ပိင်ႈၶၼ်ႇပၵ်းပိူင် ဢၼ်ပဵၼ်သိၼ်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ် လဝ်ႈမထေႇၶဝ်လဝ်ႈ မိူဝ်ႈၵႂၼ်တၢင်း သိုပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းၵၼ်ၵျၢင်ႉမႃးၼလႈ လၢင်ႇႁွၵ်ႈဝႃႈ "ထေႇရဝႃႇတ" ၼႆယဝ်ႉ။ လုမ်းၶိုင်ႈလမ်း ၶၼ်ႇၵူႈသိၼ်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ် သိုပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းမႃးလိူဝ်းၶၼ်ႉ လွမ်းဢဝ် မိူဝ်ႈယၢမ်း ၵွင်ႈတီႈမၼ်းသေ ဢၼ်ထုၵ်ႇငမ်းၶိုၼ်းယူႇၼႆၶၼ်ႉ လိူဝ်းၽွမ်ႉမၼ်း မီးၶမ်ၼလႈ ႁွပ်ႈၶၼ် လုမ်းဢၼ်ငမ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈပွင်ၶိုၼ်းလႆႈၶၼ်ႉ လၢင်ႇႁွၵ်ႈ "မႁႃႇသင်ႇၶိၵ" ၼႆယဝ်ႉ။ လိူင်ႉၶၼ်ႇၼႆၼလႈ ၽႄႇသႃႇပုတ်ႉထပတ်းပိူင်ႉၼႆႉ လၢင်ႇတင်ႈမီးဝႆႉ ၷုဝ်လုမ်းလူင် သွင်လုမ်း သၵ်းလိၼ်းယူႇယဝ်ႉ။ လူဝ်ႈၶႃဝ်းၵိူင်ၵိူဝ်းမႄး လုၵ်ႉတီႈမႁႃႇသင်ႇၶိၵသေ တိၵ်ႇဢွၵ်ႇထိင်ႈ သွင်လုမ်း "ၵေႈၵုလိၵ" ၼလႈတင်း "ၵေႃႇၵပျူးႁၵ" ၼႆယဝ်ႉ။ လၢႆးသမ်ႉ လုၵ်ႉတီႈ ၵေႈၵုလိၵသေ တိၵ်ႇဢွၵ်ႇထိင်ႈ "ပၼ်ႇၶတ်ႉထိ" ၼလႈတင်း "ပၷုတ်ႉသုတိၵ" ၼႆယဝ်ႉ။ လၢႆးသမ်ႉ လုၵ်ႉတီႈပၷုတ်ႉသုတိၵသေ တိၵ်ႇဢွၵ်ႇၵူႇထိင်ႈ ၷုဝ်ၵၼ်းဢၼ်လႆႈလိုဝ်ႈ "လေႇတိယ" ၶၼ်ႉ လုမ်းၶိုင်ႈ ၶွင်းၷုဝ်ၵၼ်းမႁႃႇသင်ႇၶိၵၶၼ်ႉ လုမ်းငၽမၼ်း ပဵၼ်ၵူႇ ႁူႉလုမ်းၼႆယဝ်ႉ။

လုၵ်ႉတီႈထေႇရဝႃႇတသေၼလႈ ၵႂၼ်တၢင်း″တိၵ်ႇမႄး "မႁိသႃႇသၵ" ၼလႈတင်း "ဝတ်ႉၸိႇပုတ်ႉတၵ" သွင်လုမ်းၼႆႉၼႆယဝ်ႉ။ လၢႆးသမ်ႉ လုၵ်ႉတီႈဝတ်ႉၸိႇပုတ်ႉတၵ သေ တိၵ်ႇထိင်ႈ သီႇလုမ်းသီႇၵၼ "ထမ်ႇမုတ်ႉတၵိယ၊ ၵႃတြေယႃႇၼိၵ၊ သၼ်ႇၼႄႇၵူႇရိၵ၊ သမ်ႇမိတိယ" လိူဝ်းၼႆႉၼႆယဝ်ႉ။ လုၵ်ႉတီႈမႁိသႃႇသၵသေၼလႈ တိၵ်ႇထိင်ႈ သွင်ၵၼ်း "သမ်ႇမတ်ႉတိ" ၼလႈ "ထမ်ႇမၵုတ်ႉတ" ၼႆယဝ်ႉ။ လၢႆးသမ်ႉလုၵ်ႉတီႈသမ်ႇမတ်ႉတိ သေၼလႈ တိၵ်ႇထိင်ႈ "ၵတ်ႉသပိၵ၊ သင်ႇၵၼ်ႇတိၵ တင်းသုတ်ႉတဝႃႇတ" ၼႆယဝ်ႉ။ ပူဝ်ႈၼႆၼလႈ လုၵ်ႉတီႈထေႇရဝႃႇတသေၼလႈ လုမ်းငၽမၼ်း မီးသိပ်းၵဵတ်းလုမ်း၊ ၶွင်းမႁႃႇ

သင်ႇၶိုႁလိူင် တၢင်းလုမ်းၼႂ်ၸေႃးလုမ်း ပဵၼ်ၽူၵ်းလုမ်း၊ ၶွင်းထေႇရဝႃႇတလိူင် တၢင်းႁၼႂ်ၼေ သိပ်းၵဝ်တ်းႁၼႄ၊ မီးသိပ်းသွင်ႁၼသေၼလႈ ၶွင်းပုတ်ႉထၸေႇသႃႇပတ်းပိုၼ်ႉလိူင် ႁၼ တၢင်းလူင် မီးသိပ်းပဵတ်ႇႁၼ (သိပ်းပဵတ်ႇၵူၼ်း၊ သိပ်းပဵတ်ႇလုမ်း) လႆႈႁူႉၶင်ႇၶႅမ်းယူႇယဝ်ႉ။

ထေႇရဝႃႇတၶႅ လုၵ်ႉတီႈလမ်ႇပူႇတီႇပ (ၵိၼ်းတီးယႃး) ပွတ်းလႃၼ်းသေၼလႈ ၶဝ်ႈၶွင်းမိူင်းသီႇႁူဝ်ႇ(သီႇရိလင်းၵႃ)၊ မိူင်းထႆး၊ မိူင်းမၢၼ်ႈ၊ မိူင်းလၢဝ်း၊ မိူင်းၵမ်ႇပေႃးတီးယႃး (ၶမဵၼ်) လိူဝ်းၶႅယဝ်ႉ။ မၢႆႇသင်ႇၶိူ ၵမ်ႇၶၼ် မၢႆယႃႇၶၼၶၼ်ႉသမ်ႉ လုၵ်ႉတီႈမိူင်း ၵိၼ်းတီးယႃးပွတ်းႁွင်ႇသေ ၶဝ်ႈၶွင်းမိူင်းၸၢင်(တိပ်ႇတ်ႉ)၊ မၢၼ်ႇၵူဝ်းရီးယႃး၊ မိူင်းၼၶႃႇ၊ ၵူဝ်းရီးယႃး၊ ၵျႃႇပၢၼ်ႇၼလႈ ရသျႃးၶဝ် လိူဝ်းၶၼ်ႉၵူႇယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶႅၼလႈ ၸေႇသႃႇ ပုတ်ႉထ ၶွင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ၊ မိူင်းတႆးၶႅ ပဵၵ်ႉတီႈမီးဝႂ်ႉ လႆၵၼ်းလႆၵူၼ်းသေၵေႈ ၶဝ်ႈပဵၼ်ၵူၼ်း ထေႇရဝႃႇတၶင်ႇၵၼ်ၶႅယဝ်ႉ။ လႆးၶိုင်ႈ ၸၢႆႇပုတ်ႉထ ၶွင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ၊ မိူင်းတႆးၶႅ ပေႃးဝႃႈ ပိၵ်ႉၽိုၼ်ႉတူလ်ႈမိုၼ်း ပိုၼ်းမၼ်း တၢင်းလင်ပူၼ်ႉမႃး တေႃႇပေႃးႁွတ်ႈႁိမ်း သႃႇသၼႃႇ ပၢၵ်ႇပီးၶၼ်ႉလိူင် တၵ်းလႆႈႁၼ်မၼ်းၼၶဝႆႉ ထေႇရဝႃႇတၶႅယဝ်ႉ။ လႆးသမ်ႉ ပေႃးၵဝ် ၸၢႆႇပုတ်ႉထ ၶွင်းလုမ်ႈၽုၺ်ႉၶႅတၢင်းလူင်တၢင်းလႆသေ ပိၵ်ႉၽိုၼ်ႉတူလ်ႈမိုၼ်း ပိုၼ်းတၢင်းလင် ပူၼ်ႉမႃးၶၼ်ႉလိူင် လိူဝ်ႈသိင်မၼ်းၶမ်ႁူႈၵိူဝ်ၶမ် ပေႃးဝႃႈၸဝ်ႁွတ်ႈ သႃႇသၼႃႇပၢၵ်ႇပီး ပူၼ်ႉႁူႈၶၼ်ႉလိူင် တၵ်းလႆႈႁၼ်ပႆးပုတ်ႉထ (ပႆးပုတ်ႉထ၊ ၸေႇသႃႇပုတ်ႉထ) ၵၼ်လိဝ် ၵမ်ႇၶၼ် မီးဝႂ်ႉ "ပႆးပုတ်ႉထ" ႁွမ်းၶႄႈၶႅ ၶႄႈလိဝ်ႁွႆးၶႅယဝ်ႉ။

လွင်ႈၵၼ်ပဵၼ်ၵၼ်မီးလိူဝ်းၶႅ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလူဝ်ႈၵၼ်ႁူၼ်းႁဝ်း တီႈလုမ်ႈၽုၺ်ႉၶႅ မီးလိၵ်ႈမႃး ၵမ်ႇၶၼ် မီးတၢင်းလၢင်ႈတၢင်းမေ ၵၼ်ႁဵတ်းမႆတွင်း ၸၢင်ႈ"မၼ်း"သေ တမ်ႈ မႆဝႂ်ႉ လင်ႇဝႃႈပူၼ်ႉႁူႇ လႆပီးမိူင်း လႆပၢၵ်ႇလႆႁိုင်ပီးမိူင်းၵေႈ ပေႃးပဵၼ်လွင်ႈတၢင်း ၵၼ်ၵမ်ႇ လီလိုမ်း ၵၼ်သမ်ႉလီတွင်းလိူဝ်းၶၼ်ႉ ၵၼ်လီၶၵ်းလွႆလႆႈ ၶႆႈလွႆထိုင်လိူဝ်းၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈ သွၵ်ႈႁႃ ၶွင်းလိၵ်ႈလႆးလိူင် တၵ်းႁၼ်ၶိုၼ်းလႆႈငႆႈ"ယူႇယဝ်ႉ။

ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမီးၶၼ်ႇ လွင်ႈတၢင်းဝႃႈမႃးလိူဝ်းၶႅၼလႈ လင်ႇဝႃႈ ၵၼ်ပဵၼ်မုၵ်ႉလုမ်း ငေႃးတိၶႅၵေႈ ထုၵ်ႇလႆႈၽိူၵ်ႈပဵၼ်ၽိူၵ်ႈမီး ၽိုၼ်ပိုၼ်းၵၼ်ၶိုင်ႈ ၵမ်ႇၶၼ် ႁိပ်းတွမ်ႁွမ်ၵဝ် လွင်ႈငေႃးတိ ၶိူဝ်းငေႃးတိ ႁၼ်ငေႃးတိႁဝ်း လိူဝ်းၶၼ်ႉသေၼလႈ တၢင်ႇပဵၼ်ၽိုၼ်ပိုၼ်း တမ်ႈပဵၼ်ၽိုၼ်ပိုၼ်း ၵၼ်ၶိုင်ႈၶႅယူႇယဝ်ႉ။

(ၶ) လွင်ႈၸေႇသႃႇ

ၶွင်းႁူႈထေႇရဝႃႇတၸေႇသႃႇ ၵၼ်မႃးတၵ်ႇၼၸ တီႈၶွင်းမိူင်းတႆး ၵၼ်ႁွင်ႉဝႃႈ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ် လင်ႇၶႅၶႅ ပေႃးမႃးၶႆႈသွၵ်ႈၶွၵ်ႈႁႃတူလ်ႈလွမ်းလိူင် ၵၼ်ပဵၼ်သိတ်ႉသႃႇၶႅ သိတ်ႉသ သႆသိပ်ႇသြႃႇတၼပႈ သိပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းႁၼ်မႃး ၶဝ်းႁူင်ၶဝ်းႁီးၶၼ်ၶၼ် ၵမ်ႇၶၼ်

ၵိူင်ၵိူဝ်းသေပိူၼ်ႈလိူင် တၢၵ်ႈလႆႈႁၼ်ၶိူဝ်းၵျွင်းလွႆ(ၶေႃးတီ)ၶႆႉ လႆႈႁူႉဝႃႈ မၼ်းၵိူင်သေပိူၼ်ႈ၊ ၵိူင်သေတၢင်ႇမုၵ်ႉတၢင်ႇၵၼ်း တၢင်ႇႁူဝ်တၢင်ႇလုမ်းၶၼ်ႉ ထိူမ်ဝႆႉၶႄႇၶႆ။

ၼတႄႇၵၢဝ်လဝ်ႈဝႃႇၶေႃးတီ ၵၼ်ပီၼ်ငဝ်ႈႁူဝ်ၵႃၼ်းၵျွင်းလွႆၶၼ်ႉမႃး တေႃႇထိုင် လဝ်ႈၶင်ႈၵျွင်း(လဝ်ႈဝၼ်ႇၶပေလိူၼ်ႇလႃႇ) လင်ႇၶဝ်ႈၶႆႉ လဝ်ႈမထေႇႁူဝ်ၵျွင်း ပေႃးတီမ်ၵူႇ သၢဝ်းသွင်လဝ်ႈ သိပ်ႇၵၼ်ၶႆယဝ်ႉ။ ၶင်ႇၵၼ်မၼ်းယိူတ်ႇယိုတ်ႈ ၵိူင်ၵိူဝ်းၵႃႈၶႆႉၶႆႉ ၵမ်ႇလွင်ႈ ၼလႈဝႃႈ ၵမ်ႇမီးလွင်ႈတၢင်း ယုင်ႈယွင်ၶွင်ႈၶမ်သင်သေၼလႈ လင်ႇတၢၵ်ႈယၢဝ်းလႆႈမႃး ၵွႆႈပေႃး ယိုတ်ႈယိူတ်ႇယိူၼ်းယၢဝ်းၶၢဝ်းၵိူင် သၢမ်ပၢၵ်ႇပီးၵိမ်းႁွမ်းၵၼ်ဝႃးၶႆႉ လွမ်းၶင်ႇၽိူင်ႈၽိူႉ ပိူၼ်မီးလီလႃႉ ယႃႉၼမ်း ၼၵ်ႈမတ်ႉ ႁတ်ႉလူတ်း ၵပ်ႉလူမ် တင်းသိူင်ႈ လႆႈတေႃႇလႆႈတုမ်ႉ လႆႈတတ်းလတ်းမႃးၼတႉ"ဝႃႈ"ယူႇယဝ်ႉ။ ၵွႆးဝႃႈ ၵၼ်တီႈတၢင်းယၢပ်ႇၽိူတ်ႇလိူဝ်းၶၼ်ႉ ၶဝ်လဝ်ႈယိူပ်းၵၢဝ်ၵ်မ်းၵၢဝ် ၶေႃႈလိသင်ႇပူင်တမ်း ၵၼ်မုၶ်ၶမ်းပုတ်ႉထလဝ်ႈ ဝႆႉပၼ်ၶၼ်ႉ ပၼ်ႈၵ်ၶ်ႇၶ်ၶ်ႇၶၵ်း သိၵ်ႈၶႃႇၵမ်ႇပၼ်လူႉ သၢင်ႇၵၢၼ်းၵမ်ႇၸူႈလွၼ်ႈ ၵိၼ်းမႃးထုၵ်ႇပႆႈ ၶေႃႈပႆႈ ၵပ်ႉမႃး ထုၵ်ႇယႆႈၶေႃႈယႆႈ ၵိူတ်းၶႆ လင်ႇသင်ႉထင်ႈတုင်းသေ ၽွမ်ႉၵၼ်ႁၢပ်ႇႁၢမ် သႃႇသၶႄႇ (ၵၢၼ်သႃႇသၶႄႇ) ၿႄးပီၼ်လဝ်ႈမႃး တေႃႇထိုင်ဝၼ်းမိူဝ်ႈၶႆႉၶႆယဝ်ႉ။

ၵေႃႉတၢင်ႇပိုၼ်း
ၶိင်းၵၢၼ်ႈၶမ်းသၢင်ႇသၢမ် (ႁုင်းၵလႃး)
ပွၵ်ႉၶၢႆးၵိုဝ်း ဝိင်းလႃႈသိဝ်ႈ

တ္ခ္ဆင္းသြင္

ဂ္ဂိုင္းသင္,ခ်ါ မ္ဂိုင္းမါခင္ း ဥလႏ ေလ်ာ္းတိ

1. ဂ္ဂိုင္းသင္,ခ်ါ မ္ဂိုင္းမါခင္း

ပီႏ 1342 ခ္ဒီႏ လ္ဂိုခ္င္လ္ဓီတ္းမ္ဝ္ၿ 12 ခ္မ္ႏ (25.5.81) လူင္ပြင္လိုင္ႏမိုင္းမါခင္းခ္ဝ္ ကြခ္င္ဂ္ဝ္ဓေတ,ပ္ခင္ ပါင္ဂုမ္လူင္သင္,ခ်ါ ဂူႏဂ္ဂိုင္း" ပြ္ဂ္ႏထိခ္ဂိုင္ႏေသ ခြ္တ္,ငြ္တ္ႏမုဂ္.လုမ္း သင္,ခ်ါ ဂူႏလခင္." ေသ မဂ္းမခင္ႏဝ့္. ဂ္ဂိုင္းသင္,ခ်ါ (ခ္င္းမ္ဂိုင္းမါခင္းခ္င္. မီးဝ့္.) ဂဝ္ႏဂ္ဂိုင္းယဝ္.။

ဂဝ္ႏဂ္ဂိုင္းကာခ္င္ဝ္ါႏခ္င္.…

(1) ဂ္ဂိုင္းသုထမ္,မ်ါ
(2) ဂ္ဂိုင္းသူလ္ပ္,ဂ္ဂ်ခ္င္,
(3) ဂ္ဂိုင္းမဂ်ါ,တြ္ါ,ဂ
(4) ဂ္ဂိုင္းမူ,လတြ္ါ,ဂ
(5) ဂ္ဂိုင္းကာခ္ငြ္ဂ္.ခ်ဳင္းတြ္ါ,ဂ
(6) ဂ္ဂိုင္းေဝ,လုဝုခ္င္,
(7) ဂ္ဂိုင္းင္တ္.တုခင္း
(8) ဂ္ဂိုင္းဂခေဝိမုတ္ႏ
(9) ဂ္ဂိုင္းမဂ်ါ,ယ္ခ္င္, ပ္ခ္င္လ္ဂိုဝ္းခ္င္.ယဝ္.။

ဂဝ္ႏဂ္ဂိုင္းလ္ဂိုဝ္းခ္င္. ပ္ခ္င္ကာခ္င္ခ္ဝ္ႏပါး ခ္င္းသ္ခ္င္ႏသါမါ ဂမ္းလိုခင္းသုတ္း ခ္င္းလုမ္း ငါ,ဂါခင္သါ,သခ်ါ,မ္ဂိုင္းမါခင္း မ္ဂိုဝ္ႏ 1342 ခ္ဒီႏ လ္ဂိုခ္င္သါမ္လြင္ႏ 1 ခ္မ္ႏ (1.2.80) ဝခင္းသုဂ္းခခ္င္.ယဝ္.။

လ္ဂိုဝ္ေသ ဂဝ္ႏဂ္ဂိုင္းလ္ဂိုဝ္းပါႏခ္ဂိုဝ္ခ္င္. ေတကာမ္,လိႏမီး ဂ္ဂိုင္းသင္ထ္င္ႏ၊ မ္ဂိုခ္င္ခ္င္ ငါ,မ္ဂိုင္ႏ၊ ဂ္ဂိုင္းယူခ္င္း၊ ဂ္ဂိုင္းေလ်ာ္းတိလ္ဂိုဝ္းခ္င္. ေတကာမ္,လိႏလုဂ္းမခ္င္ႏ ပ္ခ္င္ဂ္ဂိုင္းဂ်ါင္းေ ငူ္ႏဂူမ္ႏေလ်ါး ခ္င္းဂဝ္ႏဂ္ဂိုင္းခ္င္. ေသကာခ္င္"ခ္င္ ခ္င္းပိုခ္င္.ငဝ္ႏမါမီႏသင္,ခ်ါ မ္ဂိုင္းမါခင္း (မ္ဂိုဝ္ 25.5.81)ခခ္င္. ဥခေဝ့.တ္ဂ္ဂ္," လ္င္း"ယဝ္.။

ခ္င္းဂ်ါႏဂ္ဂိုင္းလူင္ ဂဝ္ႏဂ္ဂိုင္းလ္ဂိုဝ္းခ္င္. ကာခ္င္ပ္ခ္င္ဂ္ဂိုင္းလူင္သုထမ္,မ်ါ,ခ္င္. မခင္းပ္ခ ကာခ္င္ေပ်ါ, ကာခ္င္မီးဝ့္. ကြခ္င္တါင္းပ္ဂိုခ္င္ႏယဝ္.။ ကာခ္င္ပ္ခ္င္ကီခ္င္ဂ္င္းဂူခ္င္းဂ္ဂိုင္းခ္င္.ေဂ ေတ်ါႏခခ္င္ ပ္ခ္င္ယ္ဝ္,ခမ္တ္ဂိုဝ္းပ္ဂိုခ္င္ႏယူ,ယဝ္.။

2ႉ သင်ႇၶျႃႇ ၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇငလႈ လေႃးတီ

လဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇတႃး ႁျင်းလွႆလေႃးတီ (မိူင်းယၢင်း) ၶႅၼ်ႉၵေႃႈတေႃႈပဵၼ်ၵၢၼ်ၵျူမ်ႈလေႃး ၶဝ်ႈပႃး ၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇၶႅၼ်ႉၶဝ်ႇၵဝ်ႇယဝ်ႉ။ တီႈမၢၵ်ႇတွင်း မိူဝ်ႈယၢမ်းလဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇတႃးလေႃးတီ ၵျူမ်ႈလေႃးၶဝ်ႈပႃး ၶွင်းၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇၶႅၼ်ႉၶႅ 1348 ၶ‌ၢဝ်ႈ လိူၼ်ပဵတ်ႇမွႆႇ 7 ၶမ်ႈ (13ႉ7ႉ86) ၶၢဝ်းယၢမ်းၵၢင်ဝၼ်း 1 မူင်းၶၼေႉယဝ်ႉ။

ၵၢၼ်လႆႈၵျူမ်ႈလေႃးၶဝ်ႈ ၶွင်းၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇမႃးၶႅၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈသင်ၶႅ မိူဝ်ႈ 1342 ၶ‌ၢဝ်ႈၶၼေႉ လွမ်းလူလ်ႈသင်ႇၶျႃႇလဝ်ႈမုၶၼ်ငလႈ ၶုၼ်မိူင်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းမၢၶၼ်ႊၶဝ် ၵဵတ်း ပၢင်ၵုမ်သေ လႆႈလွႆလႆႈၶေႃးမၵ်းမၼ်ႈဝႆႉ။ မီးၵိူင်းသင်ႇၶျႃႇ ၵဝ်ႈၵိူင်းႁူလ်းၵမ်ႇၵႃး ၵိုၵ်းပႃး တၼ်ပ်းတတ်းဝႆႉဝႃႈ "လိူဝ်သေ ၵဝ်ႈၵိူင်းၶႅၼ်ႉ တေၵမ်ႇလႆႈမီး ၵိူင်းသင်ထၼ်ႈ" ၶႅၼ်ယဝ်ႉ။

မိူၼ်ၶဝ်ႇ ၸေႃႇမိူင်း၊ ၵိူင်းယူၶၼ်း၊ ၵိူင်းလေႃးတီလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ တေၵမ်ႇလႆႈလုၵ်းမၼ်ႈ ပဵၼ်ၵိူင်းႁၢင်းၶေ ၊ ငိူႈၵျူမ်ႈလေႃး ၶွင်းၵဝ်ႈၵိူင်းလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ သေၵၢၼ်" ၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈၶႅငလႈ လင်ႇတေၵျူမ်ႈလေႃး ၶဝ်ႈၶွင်းၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇၵျႃႇယဝ်ႉ။ ၶွင်းၵဝ်ႈၵိူင်းၶႅၼ်ႉ ၵၢၼ်လႆႈၶဝ်ႈ ၶွင်းၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇၶႅၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈသင်ၶႅ ယွၼ်ႉလူလ်ႈလဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇ တီႈၶွင်းမိူင်းယၢင်းၶႅၼ်ႉ မီးၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇ မိဝ်းလိဝ်ႁူလ်းသေၵမ်ႇၵႃး ၵိုၵ်းပႃးပုၶၼ်ႈတႃႇ ငိူႈပေႃးငၢႆႈလွႆ လွင်ႈတၵႃႇ တင်းလၢႆ တေလႆႈၵျႃႇပူႇလေႃႇၵၶ်ႇတေႃး မိူဝ်ႈၵွၵ်ႉဝႃႇၶၼေႉၶႅငလႈ လင်ႇတေၵျူမ်ႈလေႃး ၶဝ်ႈပႃးယဝ်ႉ။

လဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇတႃးလေႃးတီ ၵမ်ႇလုၵ်းမၼ်ႈယၼ်ၵိုမ်းလႆႈ ၵိူင်းၶိုင်ႈႁၢင်းၶေၶႅၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈသင်ၶႅ ယွၼ်ႉလူလ်ႈမိူဝ်ႈယၢမ်း သင်ႇၶျႃႇလဝ်ႈမုၶ် တင်းၶုၼ်မိူင်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းမၢၶၼ်ႊၶဝ် ၵဵတ်းပၢင်ၵုမ်သင်ႇၶျႃႇႁူႈၵိူင်း" ပွၵ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ တီႈတၢႈႁုင်ႈ မိူဝ်ႈ 1342 ၶ‌ၢဝ်ႈၶၼေႉ ၵၢၼ်ပဵၼ်လဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇတႃးလေႃးတီ ၵမ်ႇၵျႃႇၶိုၼ်ႈၵွတ်ႈပၢင်ၵုမ်။ ၵမ်ႇၵျႃႇတၢင်ႇလဝ်ႈ ယွၼ်း ၶျၢင်းၵၢၶုလျႃတ်ႈ တႃႇလုၵ်းမၼ်ႈ ၵိူင်းၶိုင်ႈႁၢင်းၶေလႆႈၶႅငလႈ လင်ႇပေႃးလႆႈ ၵျူမ်ႈလေႃး ၶဝ်ႈပႃးၶွင်းၵဝ်ႈၵိူင်း (ၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇ)ၵျႃႇယူႇယဝ်ႉ။

3ႉ ပပ်ႉလိၵ်ႈၽိုၼ်ၶၢဝ်ႉ

လဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇတႃးလေႃးတီၶႅၼ်ႉ ႁွပ်ႈသင်ငလႈ တၢင်ႇလိူဝ်ႈဝႃႈလေႃးတီ၊ ၶိူဝ်းပိုၼ်း လေႃးတီ၊ လွင်ႈယူႇလွင်ႈသဝ်း၊ လၢႆးၵဵတ်းလၢႆးသၢင်ႈငလႈ လၢႆးတူင်ႉၶိုင် ၸေႃႇသႃႇလေႃးတီ ၽုင်ႇပႃႈၶိူဝ် ၽုင်ႇပႃႈတွႆႈ လိမ်လိူဝ်းၶႅၼ်ႉၵျႃႇ ၶွင်းၽိုၼ်ပပ်ႉလိၵ်ႈ လွင်ႈၶိူဝ်းလေႃးတီငလႈ ၽိုၼ်ႈၸေႃႇသႃႇ ၵၢၼ်ၶိင်းၵၢၶၼ်ႈၶမ်း(သၢင်ႇသၢမ်) လႃႈသိဝ်ႈ ၶႆႊသွၵ်ႈၶွၵ်းႁျႃ ၵိပ်းၸွမ်တွမ်လု

တ်ႋမ်ႏသေ တာင်ႇလေႃဂ်ႏယဝ်ႉခခေန်ႉဧေႏ ငခဝေႉ မိꩻယူႇတင်ꩻခမေ်ခင်ႇဂဝ်ႇယဝ်။

ဂူလုံꩻဂျႏ လွှမ်ꩻခင်ႇခွင်ꩻပပ်ႉဖိုခ်ခခေန်ႉ တီႏခြေႏလိဂ်ႏ– 177 မိꩻဝ်ႉဝျႏ “လီႏခူန်ႉ လီႏဝူန်ႉ လီႏထတ်ꩻလီႏလတ်ꩻ လီႏတ်ႋဂ်ႏလီႏဂါမ်ꩻ လီႏလာမ်ꩻလီႏလူလုံႉငတာႉ”ခန်ႉ ပိူင်ခိုင်ႏ၊ “တ်ႋမ်ယဝ်ႉထူခန်ႏယဝ်ႉ အာမ်ႇလုတ်ႏသင်ယဝ်ႉခန်ဧေႏ အာမ်ႇလွ်ႏခင်ႇဂဝ်ႇ၊ အာခ်ယွှမ်ꩻ အာခ်လုတ်ႏဧေႏ မိꩻတင်ꩻခမေ်” ခန်ဧေႏ ပိူင်ခိုင်ႏ၊ တီႏမ်ႏတွင်ꩻ ဂျွင်ꩻလေꩻတီ ဂွတ်ႏထိုင် မိူင်ꩻယာင်ꩻ သာင်ႏသဝ်ꩻတီႏဂွင်ꩻခွင်ဖျေ (ထျႇဂမ်ꩻလိုခ်ꩻ)ခန်ႉ ထူခန်ႏထိုင်ဂျႏသိပ်ꩻပိꩻယဝ်ႉငလႏ တေဂ်ႋတ်ꩻပွံꩻပိꩻဂွန်ꩻခမ်ꩻ ယိူင်ꩻအာခ်ꩻ ဂွ်ႏပ်ႋခ်တီႏမ်ႏတွင်ꩻဂိုမ်ꩻ ပွံꩻပိꩻဂွန်ꩻခမ်ꩻခန်ႉဧေႏ ပိူင်ခိုင်ႏ ယွှခန်ႉလူလုံႏမိꩻလွှင်ႏတာင်ꩻသာမ်ပိူင် လိူင်ႉခင်ႇဝျႏမျꩻခန်ႉသေငလႏ လင်ႇတေဓပ်ꩻခိုင် တျႇပ်ႋခ် ပပ်ႉဖိုခ်ခန်ႉမျꩻယဝ်ႉ။

ဂွပ်ႏပိူဝ်ႏ တာင်ꩻယိူင်ꩻအာခ်ꩻ မိꩻဝ်ႉဝျႏ ဂွ်ႏပ်ႋခ်တီႏမ်ႏတွင်ꩻ ပိꩻဂွန်ꩻခမ်ꩻခန်ငလႏ ပပ်ႉလိဂ်ႏ (လွှင်ႏခိူဝ်ꩻလေꩻတီ) ဖိုခ်ခန်ႉ လင်ႇတေတ်ႋမ်ႏလိုဝ်ႏပပ်ႉဝျႏ “ပပ်ႉမ်ႏဂိုမ်ꩻ ပိꩻဂွန်ꩻခမ်ꩻ ဂျွင်ꩻလွိလေꩻတီ ဂွင်ꩻခွင်ဖျေ ဝ်ႋင်ꩻဂျယာင်ꩻ” ခန်ယူႇယဝ်ႉ။ ခွင်ꩻပပ်ႉဖိုခ်ခန်ႉ မင်တီႏမင်တွခန်ႏ လီႏအိင်ပိုင်ႏပပ်ႉ ဖိုခ်အာခ်ခိင်ꩻဂါခန်ႏခမ်ꩻ တ်ႋမ်ႏမျꩻခခေန်ႉသေ တ်ႋမ်ႏသွံႇ ဂမ်ႏဖွှင်ႏငလႏ ပပ်ႉခန်ႉ တင်ꩻပပ်ႉခခေန်ႉ အာခ်မိူခ်ဂခ်(သွှခန်ႉဂခ်)ဧေႏ တေမိꩻယူႇ။ အာခ်ပ်ႋဂ်ႇပိူင်ႏဂမ်ႏဖွှင်ႏ အိတ်ꩻအိီႏလိီႏလွှခန်ႇဧေႏ တေမိꩻယူႇ။ လွှင်ႏပ်ႋဂ်ႇပိူင်ႏဂခ်ခန်ႉလိုင် မိꩻတီႏ ဂွပ်ႏတာင်ꩻဂျူပ်ႉထူပ်ꩻ တာင်ꩻဂျခ်ထိုင် တာင်ꩻဝူခန်ႉထိုင် တာင်ꩻထတ်ꩻသာင်ငလႏ ပ်ꩻဝူခန်ႉ လိူဝ်ꩻခန်ႉ အာမ်ႇမိူခ်ဂခ် ပိူင်ႏဂခ် ဥျႇဂခ် ခိုင်ႏအိတ်ꩻခိုင်ႏအိီႏသေငလႏ လင်ႇပိူင်ႏဂခ် ဂူလုံꩻခင်ႇဂဝ်ႇ။

4. တျႇပ်ႋခ်မျꩻ ပပ်ႉဖိုခ်ခန်ႉ

ခင်ႇဂျိုဝ်ပေꩻတေပ်ႋခ်မျꩻ ပပ်ႉလိဂ်ႏဖိုခ်ခန်ႉခန် လဝ်ႏသင်ႇချႇ (တ်ꩻလေꩻတီ) ခိူဝ်ဂျွင်ꩻ သမ်ႉတင်ꩻလိူဝ်ꩻခဝ်ႏပ်ႋခ် မူႇလုမ်ꩻလုမ်ꩻလျꩻခြေႏဂါခန်ႇတာဂျွင်ꩻ လဝ်ႏသင်ႇချႇငလႏ ခိင်ꩻဧေꩻပဂဓဝ် ဂျႏပူႇဂျူဂ်ꩻခိင်ꩻသေအာမ်ႇဂျꩻ ဂျူမ်ႏပျꩻလိိမ် (ဖူးႏပခ်တာင်ꩻလွိႏထိမ်ဝူခန်ႉ) မေသွှခ်လူင်လ်ꩻလျႉ (ဂျိခ်ꩻ ဂျယာင်ꩻ) ပါင်ႇအာတ်ႇ တင်ꩻတဂျႇ လီႏဂျူပ်ႉထူပ်ꩻလီႏအာပ်ႇအာဝ်ꩻ တိူင်ႇပါင်ႇ အာဝ်ဂါင်လွ်ဂခ် မိူဝ်ႏမ်ႏဝခန်ꩻ 1364 ခီႏ လိူခ်ဂမ်လပ်ꩻ ဝခန်ꩻသိခ် (1.3.2003) ဝခန်ꩻသဝ်ခခေန်ႉ သြျႇတဂျႇ လီႏလွ်လီႏခေꩻဂခ်သေ တ်ႋပ်ꩻတတ်ꩻဝျႏ “ခင်ႇဂျိုဝ်တေမိꩻ တီႏမ်ႏတွင်ꩻ မိူဝ်ႏပွံꩻပိꩻဂွန်ꩻခမ်ꩻဂျွင်ꩻဂျဝ်ꩻ တီႏမိူင်ꩻယာင်ꩻငလႏ တျႇပ်ႋခ်ပပ်ႉလိဂ်ႏခန်ႉ ဂျဝ်ꩻလူဝ်ႇ ခတ်ꩻလွ်သေ ဂျ်တ်ꩻဥျႇ၊ တွှခန်ႏတျႇဖိုင်ႇပျႏခိူဝ်ခန်ႉ လဝ်ႏသင်ႇချႇခိူဝ်ဂျွင်ꩻ တ်ႋမ်ႏဥျႇ၊ တွှခန်ႏဖိုင်ႇပျႏတွ်ႏဧေႏ ခိင်ꩻခဝ် တီႏတွ်ႏတ်ႋမ်ႏဥျႇ” ခန်သေ ဂမ်ꩻခခေန်ႉ အာခ်ပ်ႋခ်လဝ်ႏသြျႇ

မထေႇခင်ႏဂျွင်ꩻ လစ်ႏဝခ်ႇခပေလ့်ႇလုဲႇကျေႏ လင်ႇတေဝုႏ "ကိုဝ်ႏ... လွုံႏယဝ်ႉ" ခဲ ပခ်ချေႏမဂ်ꩻမခ်ႏ ခင်ႇခဲယူႇယဝ်ႉ။

ဝါꩻသေခခ်ႉ ဝခ်ꩻခိုင်ႏ လစ်ႏသင်ႇဓါႇခိုဝ်ဂျွင်ꩻ ဂုႏတူခ်ရှုဂ်ꩻပုꩻ လင်ႇမုꩻဘုပ်ႇဂုမ် တိုင်ႇပါင်ႇဂခ်သေ တွခ်ႏတုႇခိုဝ်ဂျွင်ꩻလူဝ်ႇတမ်ႏခဲႉ ငဃဝေ့ႉ တုႇဂုႏလစ်ႏဂုႏပုꩻ မ်င်ႇဂခ် ဘစ်ပုခ်ႏဖွခ်ꩻဖွ်မခ်ꩻသေ တမ်ႏဂူႇ။ ခိင်ꩻခစ်ကျေႏ တွခ်ႏဖုင်ႇပုႏတွုံႏ လူဝ်ႇတမ်ꩻခခ်ႉ ငဃဝေါဂ်ႏမ်င်ႇဂခ် ပခ်ပုခ်ႏဖွခ်ꩻဂခ် တုႇသိႇပူႇဂုႏခိင်ꩻ ခပ်ꩻခိုင်တမ်ႏဂူႇသေ ထိုင်မုꩻ 1364 ခိꩻ လိုခ်သိႇလွင်ႏ 3 ခမ်ႏခခ်ႉ လွမ်ꩻခင်ႇပုခ်ႏဖွခ်ꩻဖွ်မခ်ꩻ မိꩻဝံႉသေ ခပ်ꩻခိုင် တမ်ႏမုꩻခခ်ႉ ဘစ်မုꩻထိုင်တိꩻချေႏဂျွင်ꩻသါင်ႇဝါင်ႇ (ဂျွင်ꩻလစ်ႏသင်ႇဓါႇ)သေ ဂꩻပ်ခ်လစ်ႏ သင်ႇဓါႇခိုဝ်ဂျွင်ꩻငလꩻ ခိင်ꩻခစ် (ကျေꩻပဂ၊ ခိင်ꩻရှုဝ်ဝတ်ႉ၊ ခိင်ꩻပရိဂ်ႏသါတ်ႏသိႇရှုဝ်ဂုꩻသွမ်ꩻ) ခွ်ꩻမိုင်ꩻယါင်ꩻ သြုႇတဂုႇ သွင်ဖေါ်ႇသွင်ပုႏ လံႏရှုပ်ႉလံႏထူပ်ꩻတေႇချေႏလုꩻဘခ်သေငလꩻ လိုဝ်ꩻလံႏတမ်ႏမုꩻ လိဂ်ႏတုႇပ်ခ်ပပ်ႉခဲႉ လံႏမုꩻဂျေꩻငခဂေခ် ရှုမ်ႏဂခ်ထွမ်ႇငိခ်ꩻ ရှုမ်ႏဂခ် ထတ်ꩻသါင်ယဝ်ႉ"သေ လင်ႇတေတါင်ႇ ပ်ခ်ပပ်ႉပ်ခ်ဖိုခ်မုꩻခင်ႇခဲယဝ်ႉ။

5. ဂွပ်ႏသင်ငလꩻ တါင်ႇလိုဝ်ႏရွင်ႉဝုꩻလေꩻတိ

လိုဝ်ႏသိင်လေꩻတိဘခ်ဝုႏခဲႉ မခ်ꩻပ်ခ်လိုဝ်ႏသိင် လစ်ႏမထေႇလူင် ဂချေႇလဂိယ (လစ်ႏတူခ်ကျေꩻလူꩻ တူခ်ခူꩻမုꩻပုꩻငဝ်ႏရှုဝ်ဂခ်ꩻ) ဘခ်တဂ်ႏငခသေင်ႇသွခ် ဘွခ်ရှုႉ ဘွခ်ဂုခ် ဘွခ်ဖိုဂ်ꩻဘွခ်ဂမ် (ပ်တ်ႏလုႉ ဂုလိ)မုꩻခခ်ႉယဝ်ႉ။ လိုဝ်ႏမခ်ꩻလစ်ႏ မိုဝ်ႏပ်ခ် သါင်ႇ ဘမ်ႇခခ် မိုဝ်ႏခိုခ်ႏပ်ခ်မုခ်မုꩻခခ်ႉ ရွင်ႉဝုႏ "ဝါရဇောတိ၊ဝုႇရလေꩻတိ" ခဲငလꩻ လင်ႇဝုႏလေꩻတိဘခ်ဝုႏခဲႉ ရွင်ႉလွမ်ꩻလိုဝ်ႏမခ်ꩻလစ်ႏ (လစ်ႏဘခ်ငတႇတင်ႏကိုင်ꩻ ဘမ်ႇခခ် တင်ႏမုဂ်ႉလုမ်ꩻလေꩻတိမုꩻ ဘွခ်တါင်ꩻသုတ်ꩻခခ်ႉ)ခဲယဝ်ႉ။

ဘခ်ငါꩻမိုခ်ခင်ႇ လွင်ႏခဲႉလိုင် လိုင်ႉခင်ႇကိုင်ꩻသင်ႇဓါႇ ခွ်ꩻမိုင်ꩻမါခ်ꩻမိုဝ်ႏလိဝ်ခဲႉ မိꩻဝံႉကိုင်ꩻလူင် ဂဝ်ႏကိုင်ꩻလိုဝ်ꩻခခ်ႉ ဘခ်ပ်ခ်ကိုင်ꩻသုထမ်ႇမုႇ၊ ကိုင်ꩻသူလ့်ႇဂျိခ်ႇ၊ ကိုင်ꩻ မဂုႇယိခ်ႇလိုဝ်ꩻခဲႉ...

(1) ကိုင်ꩻသုထမ်ႇမုႇခခ်ႉ တါင်ႇရွင်ႉလိုဝ်ႏ ကိုဂ်ꩻလူလ့်ႏလလွပ်ႏသုထမ်ႇမုႇ တိꩻဘခ်လစ်ႏ သြုႇလူင်ခစ်ပ်တ်ႇပုꩻ ဂုႇဂုမ်ဂခ်ခခ်ႉသေငလꩻ လင်ႇတါင်ႇလိုဝ်ႏရွင်ႉဝုႏ ကိုင်ꩻသုထမ်ႇမုႇ။

(2) ကိုင်ꩻသူလ့်ႇဂျိခ်ႇခခ်ႉ လစ်ႏဘခ်ငတႇတင်ႏမုꩻ ဘွခ်တါင်ꩻသုတ်ꩻခခ်ႉ ပ်ခ်လစ်ႏ သြုႇလုႇဂဂု၊ မခ်ꩻလစ်ႏသမ်ႉ ပ်ခ်ဂူခ်ꩻကိုတ်ႇ တိꩻဝါခ်ႏသူလ့်ႇဂျိခ်ႇခခ်ႉငလꩻ ကိုင်ꩻ မခ်ꩻလစ်ႏခခ်ႉ ပ်ခ်ဘခ်ရွင်ႉလွမ်ꩻ လိုဝ်ႏလုႇတိတိꩻယူႇမခ်ꩻလစ်ႏသေ လင်ႇရွင်ႉဝုႏ ကိုင်ꩻသူလ့်ႇဂျိခ်ႇ။

(၃) လၵ်ႉၵၢၼ်ငတ,တင်ႈၵိူင်းမၵျႃႉယီၼ်ႉၶႅ. လိုဝ်ႉလၵ်ႉၵျႃၶႅင်း ၵွႆ.ဝႃႉလၵ်ႉပတ်ႉထဝမ်ႉသႃႉ လိုဝ်ႉမိူဝ်ႉၵွၼ်ႉငလႉ လိုဝ်ႉၵူၼ်းၵိူၼ်း ၵွႆ.ဝႃႉ မွင်ႉယီၼ်ႉ၊ ပီၼ်လႃႉတိ လိုဝ်.ခိုဝ်းမွၼ်း၊ ၵိူတ်ႉတီႉမိူင်းထီး၊ ၶမ်ႉသၢင်ႉၶမ်ႉမုၼ် တီႉမိူင်းထီး၊ လီႉသွၼ်ၵီၼ်း လိၵ်ႉမွၼ်း လိၵ်ႉထီး လိၵ်ႉပႃႉလိသေ လီႉၶဝ်ႉတၢ်မ်ႉတွပ်ႉလိၵ်ႉ လီႉၵွၼ်ႉလိၵ်ႉလၶင်.မၵျႃႉ တီႉမိူင်းႁွၵ်ႉ ၶွင်းမိူင်းထီး ငလႉ ၶုၼ်ၵျေႃၶမ်းထီး လၢင်ႉယုၵ်.ယွင်ႉၵၢပ်ႉပၼ် လုမ်ႉၶူး "မဟာ" ၶႅ်ယူႉယဝ်.။ ၵမ်းၶၼ်. လၢင်ႉၵၢဝ်တင်းလိုဝ်ႉၵွၼ်ႉမၶင်းလၵ်ႉၶၼ်. တွႆးလပ်းၵၢၼ်သေငလႉ ၵမ်းၶၼ်. ပူၼ်ႉလၢင်ႉ ၵွႆ.ၵိုၵ်းၵၢၼ်ဝႃႉ "လၵ်ႉမၵျႃႉယီၼ်ႉ" ၶႅ်ယဝ်.။

ဝႃးၶၼ်. မၶင်းသမ်.လီႉသွၼ်လိၵ်ႉ လီႉၵျေႃးတြႃး ၵီတ်းၵၢၵျူဝ်းသႃႉသၶႃႉ ၶွင်းမိူင်းထီးသေငလႉ ၶုၼ်ၵျေႃၶမ်းထီး ငီၼ်းၵျူမ်လုမ်းသေ ၵၢပ်ႉပၼ်ထိင်ႉ လုမ်ႉၶူး "ဗြဟ္မာ သရဏဇ" ၶႅ်ယူႉယဝ်.။ ငတ,ၵၢဝ်ၵမ်းၶၼ်. လိုဝ်ႉသိင်မၶင်း ပီၼ်ၵၢၼ်လိုဝ်းလၢင်ၵျူင်ၵျင်း မႃးသေငလႉ ပူၼ်ႉလၢင်ႉၵွႆ.ဝႃႉ "လၵ်ႉသြႃႉတေႃႉမၵျႃႉယီၼ်ႉ" ၶႅ်ယူႉယဝ်.။ ဝႃးၶၼ်. မၶင်းလၵ်ႉ လၢင်ႉမႃးပျူ.လူ.သႃႉသၶႃႉ ၶွင်းမိူင်းမၢၼ်း တီႉမိူင်းမွၼ်းသေ ၵၢၼ်ပီၼ်တငပး တၵႃႉမၶင်းလၵ်ႉလိုဝ်းၶၼ်. ပူၼ်ႉလၢင်ႉၵွႆ.ဝႃႉ "ၵိူင်းမၵျႃႉယီၼ်ႉ" ၶႅ်ယူႉယဝ်.။

ၶွင်းၵႃႉတၢ်မ်ႉလၢတ်ႉငၶမေး လွင်ႉတၢင်ႉၵွႆ.လိုဝ်ႉ ၵိူင်းလူင်သၢမ်ၵိူင်းလိုဝ်းၶႅ. ၵိင်ၶွင်း ပပ်.လိၵ်ႉ "သံဃဂိုဏ်းကြီး ၉ ဂိုဏ်းအကြောင်း" ၶၼ်.ယဝ်.။

(၁) ၵိူင်းသုထမ်ႉမႃႉၶႅ. တၢင်ႉၵွႆ.ၵိုၵ်းလွမ်းလိုဝ်ႉ တီႉသင်ႉၶႃႉၶဝ်လၵ်ႉ တိူင်ႉပၢင်ႉၵၢပ်ႉၵုမ် ၶႄႉၵၢၼ်သႃႉသၶႃႉ။

(၂) ၵိူင်းသူလ်ႉၵျိၼ်ႉၶႅ. တၢင်ႉၵွႆ.ၵိုၵ်းလွမ်း လိုဝ်ႉလႃႉတိတီႉယူႉလၵ်ႉသြႃႉ ပႃးၵၢၼ် တင်ႈၵိူင်းမႃးၵွၼ်တၢင်း။

(၃) ၵိူင်းမၵျႃႉယီၼ်ႉၶႅ. တၢင်ႉၵွႆ.ၵိုၵ်းလွမ်း လိုဝ်ႉလၵ်ႉသြႃႉ ပႃးၵၢၼ်တင်ႈၵိူင်းမႃး လိုဝ်ႉၶူး (ၶ်ပ်းလုမ်ႉ)လၵ်ႉငလႉ လိုဝ်ႉသိင်လၵ်ႉမိူဝ်ႉၵွၼ်ႉ။

လွမ်းၶင်ႉလၢတ်ႉမႃး လိုဝ်ႉၵိူင်းသင်ႉၶႃႉ ပႃႉၶိူဝ်လိုဝ်းၶႅ.- မိူၼ်လိုင်.ၶၼ် ၶင်ႉၵဝ်ႉ တငပးငလႉတၵႃႉ လိုဝ်းမႃးပိူင်ႉၵိင် ၵိူင်း၊ ၵျွင်းလေႃးတီၶႅ.ၵျႃႉ ပီၼ်ၵၢၼ် တၢင်ႉလိုဝ်ႉၵွႆ.လွမ်း ၵိုၵ်းလူလ်ႉၸွႆ.တေႃႉလိုဝ်ႉလၵ်ႉ လၵ်ႉသြႃႉ ပႃးၵၢၼ်ငတ,တင်ႈပီၼ်မႃး ၵျူဝ်ၵၼ်းလေႃးတီ ၵွၼ်တၢင်းသုတ်းၶၼ်.ယူႉယဝ်.။

ၸွႆ.တေႃႉလိုဝ်ႉလၵ်ႉ သြႃႉၶူးမႃးပႃးငဝ်ႉၶၼ်. ၵိၵ်ႉလိုဝ်ႉ "ဝႃႉရလေႃးတီ" ၶႅ်ငလႉ တငပးငလႉတၵႃႉ လိုဝ်းမႃးပိူင်ႉၵိင်ၵိူဝ်းလီတီႉမၶင်းလၵ်ႉၶၼ်. ၵၢဝ်ၵုင်ႉၵၢဝ်မုၼ်သေငလႉ ၵမ်ႉပၼ်လိုဝ်ႉသိင်လၵ်ႉ ၸွႆ.လၵ်ႉ မွတ်ႉၵျႃႉ။ ယိပ်းၵၢဝ်တီႉတွင်းငႃႉ ၶျႃႉ "လေႃးတီ" ၵၢၼ်ဝႃႉၶႅ.သေ လွႆ.တိုဝ်းလိုဝ်ႉသိင်တီႉတွင်း လၢင်ႉၵွႆ.ဝႃႉ သြႃႉတၵႃႉမုၵ်.လုမ်းၵျွင်းလွႆ ၵမ်ႉၶၼ် ၵိူင်းလေႃးတီၶႅ်ယဝ်.။

ၵူၺ်းၵႃႈ ၵိူင်းၶေႃးတီၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ မိူဝ်ႈၵႂၼ်တၢင်း"ၶႃႈ ၵမ်ႈၼွင်ႈဝႃႈ "ပိၼ် ၵိူင်းၶိုင်ႈၸွင်းၶေႃ ၵၢမ်ႇၶႃႈ မီးဝႆႉ ၵိူင်းၶိုင်ႈၸွင်းၶေႃ ၵၢမ်ႇၶဝ်ႈၵႂၵ်ႇတၢင်းလႅၺ်" ဝႃႈၼႆမႃး သေတၢႆႇၵေႃႈ ငတႄႇၵၢဝ်မိူဝ်ႈ 1348 ၶီႈ (13.6. 86) ၶႃႈ ထိုင်ၵႃၼႆႉၼႆႉၼႆ ပိၼ်ၵၢၼ် ၵူမ်ႈၶဝ်ႈပႃး ၶၢႆးၵိူင်းလူင်သုထမ်ႇမႄႇသေ ၶိုင်ႈပီႉမိူင်း ပွႆးၵထိၼ်ႇ မီးၶိုင်ႈပွၵ်ႈ။ သမ်ႉပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇ သၢမ်ပီႉမိူင်း ၶိုင်ႈပွၵ်ႈလိူဝ်းၼႆႉ တင်းလဝ်ႈသင်ႇၶႄႇၶၢႆးမိူင်း ပိၼ်ၵၢၼ်ၶဝ်ႈၵႂၵ်ႇ ၵူပ်ႉထုပ်းၵၼ်ယူႇယဝ်ႉ။

ၵိူင်းၶေႃးတီၼႆႉ ၵၢမ်ႇမီးသေတၢႆႇၵေႃႈ ၵၢၼ်ပိၼ်မုၵ်ႉလုမ်းၶေႃးတီ၊ ၵၢၼ်ႇၵျွင်း ၶေႃးတီ၊ ညႂႇတၵႃႇၶေႃးတီ၊ လၢႆးၵွတ်းလၢႆးသၢင်ႈ လွင်ႈယူႇသဝ်း လွင်ႈတူင်ႉၶိုင် လဝ်ႈ သင်ႇၶႄႇၶေႃးတီငလႈ တၵႃႇၶေႃးတီလိူဝ်းၼႆႉ မီးဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

6. ၵွပ်ႈသင်ငလႈ ႁွင်ႉဝႃႈၵျွင်းလွႆ၊ တီးဝတ်ႉ

လုမ်းၶေႃးတီၼႆႉ ၵမ်ႈၼွင်ႈႁွင်ႉဝႃႈ လုမ်းၵျွင်းလွႆ၊ ၵမ်ႈၼွင်ႈႁွင်ႉဝႃႈ တီးဝတ်ႉ၊ လွင်ႈၼႆႉ ႁွင်ႉၵၢၼ်လႅၺ်ၵေႃႈ တေႃႈၵၢမ်ႇၸိတ်းၶႄႇၵဝ်ႇ။ ၵွတ်းၵိူဝ်ငလႈဝႃႈၼႆလိုင် ၵၢၼ်ပိၼ် ငဝ်ႈတူၼ်ၵျေႃးလူးၼူးမႃးလူင် လဝ်ႈဝႃႇၵၶေႃးတီၶႃႈ မၼ်းလဝ်ႈႁူႇယူႇသဝ်း ၶေႃႈၵၢၼ်တြႃး ၶၢႆးထမ်ႈၶၢႆးထိူၼ်ႇၶၢႆးၶိူဝ်း၊ မူးသိူဝ်း လင်ႇႁူႇထုပ်းၵႃၼ် (ၶၢႆးလွႆမူးသိူဝ်း ယင်းၵၢမ်ႇထၢင်ႇ ပိၼ်ၵူၼ်း) ၵၢၼ်ၼႆႉ ပိူင်ၶိုင်ႈသေၵၢမ်ႇၵႃး မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃးယဝ်ႉငလႈ တီႈၵႂင်ႈၵျွင်းၶေႃးတီ ငတႇတင်ႈယူႇသဝ်းမႃးလိူဝ်းၶႃႈ တီႈလႅၺ် ၵၢမ်ႇတီႈလႅၺ်ၵေႃႈ ပိၼ်ၵျွင်းမႆႉၵႂၼ်ႇ ၶႃးၵႂၼ်ႇ ၵမ်းထိူၼ်ႇၵမ်းလွႆၵမ်ႈၶမ်၊ ၵျွင်းၶမ်ၶၢႆးဝၢၼ်ႈၵူၼ်းငလႈ ၵျွင်းလမ်ဝၢၼ်ႈၵူၼ်းငတ." ယင်းၵၢမ်ႇလႈဝီၼ်းမၼ်ႈ၊ ဝႃႈလႃးၵေႃႈ တေမီးယူႇၵိူဝ်၊ ၵူၺ်းၵႃႈ ပိၼ်ၶင်ႇမိူဝ်ႈၵျွင်း တင်ႈယူႇ တီႈမိူင်းမိတ်ႈၶႃႈ ၶိၼ်ႈပူၵ်းတင်ႈၵျွင်း တီႈၶိူဝ်လွႆၶေႃင်းၸီ(ၶေႃတ်ႈသမီးတွင်ႇ)ၼႆႉ တီႈၶိုင်ႈ၊ မိူဝ်ႈယူႇ တီႈၵျွင်းလွႆၶိူဝ်းၵေႃႈ ၵူႇတင်ႈၵျွင်း တီႈပၢၼ်းတၢပ်ႈလွႆၵွင်းၵုၼ်ႈ၊ လပ်းလွႆလၢင်ႉ ၵ်ယၢၼ်ဝၢၼ်ႈၵူၼ်းသေ ပိၼ်ထိူၼ်ႇဝႆႉၶင်ႇၵဝ်ႇ ၶႆႉၵေႃႈတီႈၶိုင်ႈ၊ တီႈပၢင်ၶမ် မၢၵ်ႇဝၢဝ်း၊ ၵုင်းၵလူး၊ ၵွင်းမၢဝ်း၊ ၶမ်ႉၶမ်းလိူဝ်းၼႆႉၵေႃႈ တင်ႈၵျွင်း ပိၼ်ၵၢၼ်လပ်းလွႆ လမ်ထိူၼ်လႆႈ" မိူဝ်ႈတင်ႈၵျွင်း တီႈၶိူဝ်လွႆလိၵ်း မိူင်းၶေႉၸေႃင်ၶႃႈ ၶိၼ်းၵူႉထၢင်ႇလိင်ႈလီၶႄႇ။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈ လိူဝ်းၼႆႉငလႈလင်ႇ ႁွင်ႉလပ်းလိူဝ်ႈဝႃႈ "ၵျွင်းလွႆ" ၼႆယူႇယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈၼႆ ၵမ်ႈၼွင်ႈဝႃႈ "ၵျွင်းလွႆ" ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ တေပိၼ်ႁွင်ႉလွမ်း မိူဝ်ႈၵျွင်းလဝ်ႈသင်ႇၶႄႇ တင်ႈၶိူဝ်လွႆလိၵ်း မိူင်းၶေႉၸေႃင်ၶႃႈမႃးၵိူဝ်ႈ" ၼႆႉၵေႃႈ လိူဝ်ႈလွႆႈယူႇ ၵၢမ်ႇၸိတ်း။ လုမ်းၶေႃးတီၼႆႉ ဝႆႉၵျွင်းလဝ်ႈသင်ႇၶႄႇ လင်ၶိုင်ႈ (သွင်လင်)ၵွႆးသေငလႈ လိူဝ်ၶႃႈ ၵူႈတီႈၵူႈလိၼ် မီးဝတ်ႉ ၾျေႃးပိၼ်လဝ်ႈ (ၵျွင်းတေႃႇ၊ ၵျွင်းၾျေႃး) လႆႈ"ၵူၺ်းငလႈ လင်ႇႁွင်ႉ "တီးဝတ်ႉ" ၼႆယဝ်ႉ။

7. ၵွပ်ႈသင် ၵူင်ႉၶွင်ၸေႃ

ၵွင်းၶွင်ၸေႃ ၵမ်ႇၶၼ် ၵျွင်းၶွင်ၸေႃၵၢၼ်ဝူၺ်ႈၶႆႉ ထူႇၶၸေႃႇဝၼ်းၵွၵ်ႇၵျွင်း (ပူၼ်ႉဝၢင်းၵျွင်းၵူ, ၵိတ်းၶိုင်ႈ) ၶၼ်ႉ မီးဝီႉၵျွင်းသိမ်ႇ, တင်းၶွင်သိမ်ႇ၊ တီႈၸင်ႇၵိုၵ်း ၶွင်သိမ်ႇ, သိုဝ်ႈလိင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းၵွၵ်ႇၶၼ်ႉ မီးၸေႃၵၼ်ၸၼ်ပ်ႉ လုၵ်ႈၶိုင်ႈ လပ်းဝီႉ ၶူဝ်ႉ တၢၼ်ႇ"။ ၸေႃၵၼ်လုၵ်ႈၶႆႉ မီးဝီႉ လိမ်မူဝ်ႈၵွၼ်တၢင်းသေ တေႃႇထိုင်မႃးၵျၢၼ်ႉၶႆႉၵျေႃႈ ၵျၼ်မီးဝီႉယူႇ။ ၵွပ်ႈၶႆ ၶွင်ၶႆႉ ၵူင်ႉလိုဝ်ႈၵိုၵ်းလူလျ်ႈၶွင်သိမ်ႇ, ၵၢၼ်မီးတီႈမႃႇၵိုမ်းၵိုၵ်းဝီႉ ၵၼ်ၸေႃၸၼ်ပ်ႉၶႄ လုၵ်ႈၶိုင်ႈၶႆငလႈ လင်ႇၵူင်ႉဝူၺ်ႈ ၶွင်ၸေႃၶႆယဝ်ႉ။

ၶွင်သိမ်ႇလုၵ်ႈၶႆႉ ၵမ်ႇလွႆႈၸွႆမႃး ၵိတ်းၵၢဝ်၊ ငဝ်ႈမၶၼ်းလိုင် မူဝ်ႈၶၼ်ၶၼ်ႉ ငၵးၶမ်ႉယၢင်းလူင်ၶၼ်ႉ လီလူင်းမႃး ၸေႃႇပႃးၶေႃႈဝၼ်းၵွၵ်ႇၵျွင်း သိုဝ်ႈၶွင်သိမ်ႇသေ ၶမ်ႉလူင် မႃးထိပ်ႇထွင်းတွင်ႈသွႆႇ ၶိုင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈၵိတ်းငလႈ သၸေႃႇဝၵင်းမၶၼ်း ပၼ်လုၵ်း ယွႆႇၵူင်ႈထၢင်လူင်မႃးသေယဝ်ႉ ဝႆးၶၼ်ႉ ပူၼ်ႈလင်ႇၶိုၼ်းငမႊငၵႉၵိုတ်း ၸေႃႇၶူဝ်ၶၼ်ႉသေ ၵဝ်ၶမ်ႉလီလူင်းၵူ, ၸေႃႇဝၼ်းတူၵ်းၵျွင်း၊ ၸေႃႇဝၼ်းၵွၵ်ႇၵျွင်းၶႆႉ ၶမ်ႉၵမ်ႇလီလူင်းမႃးငလႈ လင်ႇပၼ်ထၢင်ၶွင်ဝီႉ တီႈၶွင်းၶွင်ၶၼ်ႉ ပူၵ်းတင်ႈၵျွင်းသိမ်ႇလဝ်ႈသင်ႇၶျႇမႃး တေႃႇၵျၢၼ်ႉ ၶႆႉယဝ်ႉ။

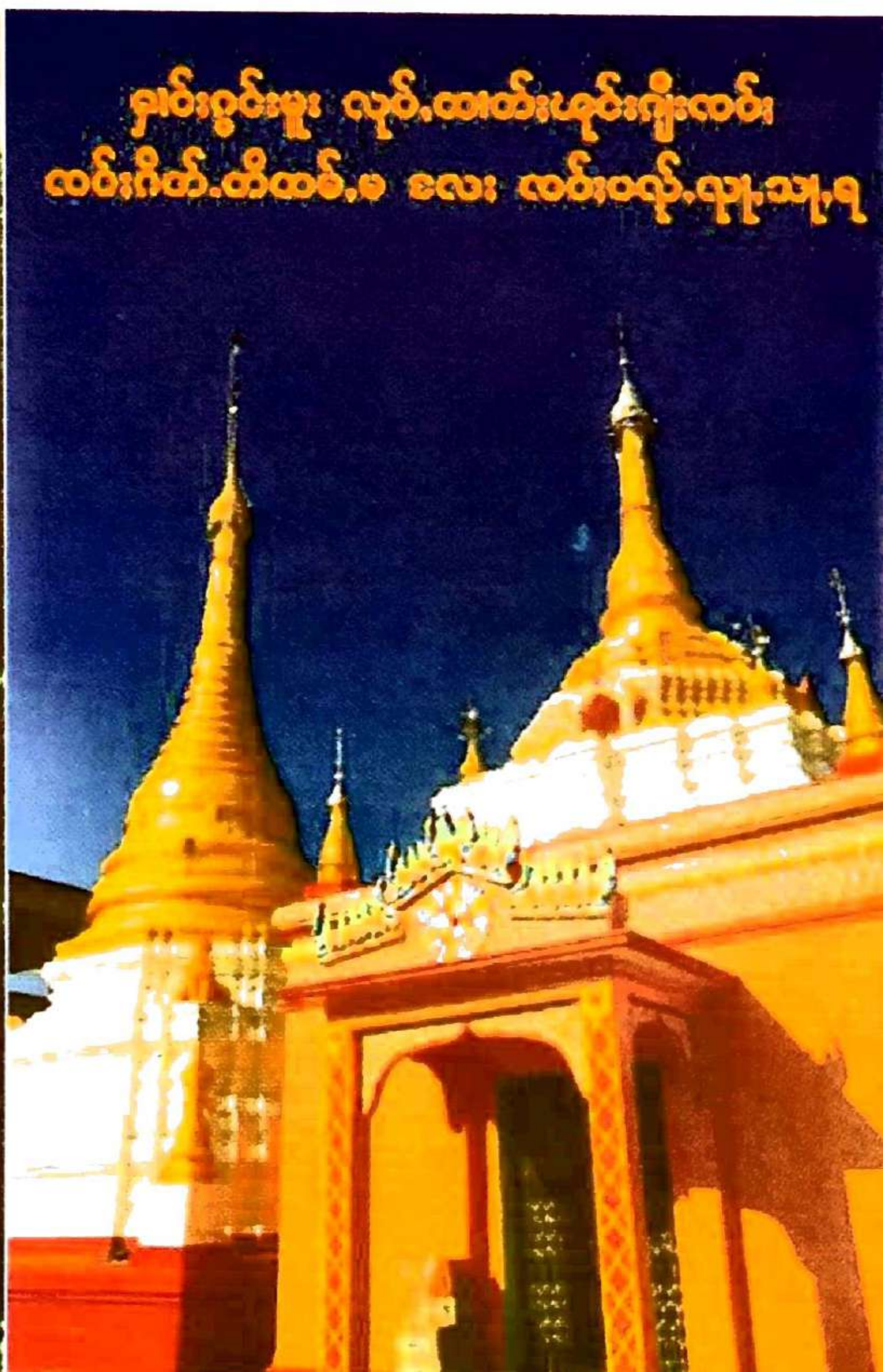
ၸေႃႇၶူဝ်ၶွင်သိမ်ႇ, ပၼ်ၵွင်းဝီႉၵင်းမၶၼ်း၊ တီႈထူႇၶလိၼ် ၵုင်းၵွင်းၸေႃႇၶူဝ် ၶွင်သိမ်ႇၶႆႉ လင်ႇၵူင်ႉဝူၺ်ႈ "ၵွင်းၶွင်ၸေႃ" ၶႆယဝ်ႉ။

လႃးသမ်ႉ ၵျွင်းၶွင်ၸေႃၵၢၼ်ဝူၺ်ႈၶႆႉလိုင် ၵွပ်ႈပူဝ်ႈသၵျႇယလေႃးတီ မႃးပူၵ်း တင်ႈၵျွင်း တီႈၵွင်းၶွင်ၸေႃၶႆငလႈ လင်ႇၵူင်ႉဝူၺ်ႈ "ၵျွင်းၶွင်ၸေႃ" ၶႆယဝ်ႉ။ ဝႆးလိုၵ်း ၶိုၼ်းၵူင်ႉၵျွင်းတႃးၶႆႉ ၵွပ်ႈသင်ၶႆ ၵွပ်ႈပူဝ်ႈသြႃႇတၵႃႇ မုၵ်ႉလုမ်းသၵျႇယလေႃးတီၶႆႉ ပၼ်တႃးၵမ်ႈၶမ်၊ လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ တီႈၵျွင်းလေႃးတီၵျေႃႈ လိမ်မူဝ်ႈၵွၼ်တၢင်းယၢမ်းၶၼ် ၵွၼ်ၵၼ်သွၼ်ၵၢၼ်ႇတမ်ႈၵျေႃး လိၵ်းလႃးၵပျ်ႉ, လင်ႇၵႃႇထမ်းတႃးသေၵမ်ႇၵႃး ပၼ်ၸူး လူလွမ်ပွႆႉပႃး လိၵ်ႈလႃး ၸိုင်ႈငငႈ ၸေႃႇသႃႇတႃး ထုင်းတႃး မီးမႃးတင်းၵိုင်တင်းၵီးၶႆငလႈ ၵူၼ်းတင်းၶမ် လင်ႇလီႈၵူင်ႉလိုဝ်ႈဝူၺ်ႈ "ၵျွင်းတႃး" ၶႆယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်းလဝ်ႈလိၶ

ႁျင်းၶွင်သိမ်, ၵၢၼ်ၵိုၼ်ၽေ တိတ်းလပ်းၶမ်ႉၶွင်ဝႆႉ

တွၼ်ႈသၢမ်

ၽိုင်ႈပိူင်ႁူၼ်း ၶိူင်ႈလေႃးၵၼ်လႄႈ သိူၵ်ႈပိူၼ်း

1. ၽိုင်ႈပိူင်ႁူၼ်း ၶိူင်ႈလေႃးၵၼ်လႄႈ သိူၵ်ႈပိူၼ်း

လွမ်းၼင်ႇၽိုင်ႈပိူင်ႁူၼ်း ဢၼ်မီးဝႆႉ ၶိူင်ႈလေႃးဢူင်းၵၢင်လူင်ၼႆႉ ၼိုဝ်းႁူၼ်းၵေႃႈ မီးၼိုဝ်းၽႂ်ၼိုဝ်းမၼ်းဝႆႉယူႇ၊ မိူင်းၵေႃႈ မီး မိူင်းၽႂ်မိူင်းမၼ်းဝႆႉယူႇ၊ ဝၢၼ်ႈၵေႃႈ မီး ဝၢၼ်ႈၽႂ် ဝၢၼ်ႈမၼ်းဝႆႉယူႇ၊ ႁၢၼ်ႉႁျႃင်းၵေႃႈ မီး ႁၢၼ်ႉၽႂ်ႁျႃင်းမၼ်းဝႆႉယူႇ၊ မူႉလုမ်းလႄႈ မုၵ်ႉလုမ်းၵေႃႈ မီး မူႉလုမ်းၽႂ် မုၵ်ႉလုမ်းမၼ်းဝႆႉယူႇ၊ ၽႄႇသႃႇၵေႃႈ မီး ၽႄႇသႃႇၽႂ်ၽႄႇသႃႇမၼ်းဝႆႉယူႇ၊ လိၵ်ႈလၢႆးၵေႃႈ မီး လိၵ်ႈလၢႆးၽႂ်လိၵ်ႈလၢႆးမၼ်းဝႆႉယူႇ။

သိူၵ်ႈပိူၼ်းဢၼ်ဝႃႈၼႆႉၵေႃႈ တေႃႇမီးငိူၼ်ႈပိူၼ်းလႄႈ မီးသိူၵ်ႈပိူၼ်းဝႆႉ ႁၢင်းၽႂ် ႁၢင်းမၼ်းယူႇဢမ်ႇႁၢင်ႉၼႆ ၽူႈတၵ်ႉလိၵ်ႈ တိုၼ်းယုမ်ႇယမ်ဝႆႉယူႇလႄႈ "ဝႃႈ"။ ႁူၺ်းၵႃႈ လွမ်းၼင်ႇမီးဝႆႉ သိူၵ်ႈပိူၼ်းၶိုင်ႈ"ဢၼ်"ၼႆႉ မီးယူႇၽႂ်"မၼ်း" ဢၼ်လွႆဢၼ်ၶၼ်ႉ သေတႃႉၵေႃႈ ပေႃးဢမ်ႇမီး ၵေႃႉတၵ်ႉတၢင်ႇလိၵ်ႈ ပိၼ်ပိူၼ်းသေ ၼၶႂၵ်ႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈ ပၼ်ၼိုၼ်း လွင်ႈပိူၼ်းၶၼ်ႉ ႁူၼ်းတင်းလၢႆ တေဢမ်ႇလႆႈႁူႉထိုင်သေဢမ်ႇၵႃး ႁူၼ်းလိုဝ်း ၵမ်ႈၽွင်ႈ ယင်းလၢင်ႈထၢင်ႇပိူင်ႈ ဝူၼ်ႉပိူင်ႈ ၵိုင်ႈၵႂၵ်ႇလွၵ်းပိူၼ်းၶၼ်ႉၶူၼ်ႇလူးႁွၼ်ႇ။ ယွၼ်ႉၶၼ်ႉ လွမ်းၼင်ႇပိူၼ်းၽႂ်ပိူၼ်းမၼ်းမီးဝႆႉၶၼ်ႉ ၽူႈႁူႉလွင်ႈပိူၼ်းသေၵေႃႉ" ထုၵ်ႇလီတၵ်ႉၵႂၵ်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈၼၶပေၼ် ႁႂ်ႈႁူၼ်းတင်းလၢႆ လႆႈႁၼ်လႆႈႁူႉ လႆႈပွင်ႇလွင်ႈလီ" ယူႇ ၶၼ်ယဝ်ႉ။

ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလိူင်ႉၼင်ႇၶၼ်လႄႈ မိူၼ်ၼင်ႇၵၢမ်းတႅၵ်ႈႁဝ်း မီးဝႆႉဢၼ်ၶိုင်ႈဝႃႈ "ဢၢႆႈႁူၼ်းၵေႃႈ ႁူၼ်းပႃး၊ ဢၢႆႈမွၵ်ႇဢၢႆႈၽႄႇသမ်ႉ လူမ်းဢၵ်ႉ"ၶၼ် ၵဝ်"မ်ႂး" ၵႃႉလွႆးဢုပ်ႇလၢတ်ႈ တွင်ႈထၢမ်လၢမ်းမႃး ဢၵ်ႉလိမ်ယူဝ်းတယႃး ႁျူႇပၢၼ်ႇ ႁျူႇမၶီႇ တီႈၵႂႃႇလႄႈတင်းလမ် ႁူၼ်းတင်းၶမ် တေႃႉတႂ်ႇ ၶိုၼ်ႈလၢတ်ႈ ငၼ်းထိုင်ႁူ ၶဝ်ႈထိုင်လွႆသေ ႁၢင်လွႆ ၶိုႈႁူႉပွင်ႇ လွင်ႈတၢင်းလႄႈ ဢၼ်ပၢၼ် သိူၵ်ႈပိူၼ်းငိူၼ်ႈၼိုဝ်း မၼ်လၵ်ႈၵျႃင်းလွႆလေႃးတိ၊ မုၵ်ႉလုမ်း (မူႉလုမ်း)လေႃးတိ၊ လိမ်လိူဝ်း ၶၼ်ႉႁူႇလႄႈ ၵိုၵ်းပႃးတၢင်ႇလွင်ႈတၢင်ႇပိူင်လိူဝ်းၶၼ်ႉ တၵ်းတေ တိမ်ႈၵႂၵ်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈ လၵ်းလၽၼၶပေၼ် လွမ်းၼင်ႇမၼ်းပိၼ်မၼ်းမီးဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

2. ငိူၼ်ႈပိူၼ်းလေႃးတိ

ငိူၼ်ႈပိူၼ်းဢထုပ္ပတ္တိ ၵျႃင်းလွႆလေႃးတိဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ မူႉလငဝ်ႈႁၢၵ်ႈမၼ်းလိုင် လိမ်မိူဝ်ႈ ဝႆးလတုတ်ႉထသင်ႇႁႃႇယၶႄႇတၢင်ႇယဝ်ႉ" လဝ်ႈရႁၢၼ်း ဢၼ်မီးလိုဝ်ႈသိင် ၶိုင်းသႃႇသၶႄႇ ပုတ်ႉထလဝ်ႈ မိူဝ်ႈယၢမ်းၼင်ႇၶၼ် လဝ်ႈပုတ်ႉထၶျေးသ သမ်ႉတင်းလဝ်ႈဢရႁမ်ႇ သွင်လဝ်ႈ

ၶဝ်ႈၶေႃႈ ၵွၼ်ၵူပ်(ၵိတ်ႈၵၼ်း) သင်ႇၶႃႈၶဝ်လဝ်ႈသေ ၵိတ်ႈသၢင်ႈၶေႃးၵၢၼ်သႃႇသၶေႃႉ လူလွမ်ႉ ပွ်ႉပႃးသႃႇသၶေႃႉ ၽြူးပဵၼ်လဝ်ႈ ၵၢၼ်ႉတေႃႇပေႃးၵၢဝ်ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇပူၼ်ႉၵျႃႇ တင်းသွင်လဝ်ႈ ယဝ်ႉ။ (သွင်လဝ်ႈၶဝ်ႈ ၵၢမ်ႇၵူမ်ႈၵၼ်ၶင်ႇၵဝ်ႉ၊ ပဵၼ်လူဝ်ႈပၢၼ်ၽွင်ပၢၼ်မၼ်းဝီႉ)။

လိၼ်းလႅႈဝၢႈသေ လဝ်ႈၵၢၵျမ်ႉ ၵၢဝ်ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇပျၢၼ်ႇလုၼ်ႇပူၼ်ႉၵျႃႇဝၢႈမိူင်းယဝ်ႉ မိူဝ်ႈပီႈသႃႇသၶေႃႉပုတ်ႉထလဝ်ႈ ၶိုၼ်ႈလိႈ 2070 (သွင်ၵိင်ပႄၢလိတ်ႈသိပ်း)ဝႃႇၶၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၽူႈမိုၵ်ႈႁူၼ်းလိူင်း ၵိူင်းၶဝ်တၵ်ႉၵတွၼ်းလိုဝ်းၶၼ်ႉ ၵၢဝ်တင်းဝႃႇတ(ၵၢယူႇ)ၶဝ် ပိုၼ်ငၽ ငမႇၶၢၵ်ႈ ယႃႉၽျေႃၵ်ႈၵဝ်းတဝ် ၵၢဝ်သႃႇသၶေႃႉပုတ်ႉထလဝ်ႈ ၶုၼ်ႇသဝ်ႈဝဝ်းၵူၼ်ၵျႃႇသေ မိူဝ်ႈယၢမ်းၶင်ႇၶၼ် ၵၢၼ်ပဵၼ်ရၵျၢၼ်းပွမ်ၶေႃႈ ဝီႉၵူႈမီးယွ်ႇမီးၶမ်ၶေႃႉငလႈ ၶုၼ်မိူင်း လင်ႇလိတ်ႈတူလ်းသေ လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ ၵႈလိုဝ်ႈၵၢၼ်မဝ်ႇလိဝ်ႇၶမ်ႉ မဝ်ႇလပ်း ထမ်းၶၼ်ႉ ၵူႈထွၵ်ႈ။ ၵမ်ႈၽွင်ႈ ၵၢၼ်လႅႈထွၵ်ႈၶေႃႈ မီးတင်းၶမ်။ ၵမ်ႈၽွင်ႈ ငဝႈယၢင်ႇ ၽေးၶုၼ်သေ လိႈပႃႈၵျႃႇမိူဝ်းၶိုၼ်း မိူင်းယူၼ်း မိူင်းလွႆ မိူင်းတႆး ၵၢၼ်လိဝ်ႇၶမ်ႉလပ်းထမ်း ၵမ်ႈၽွင်ႈသမ်ႉ ပႃႈၶဝ်ႈထိုၼ်ႇၶဝ်ႈၶိုဝ်းၵျႃႇဝႃႈၶဝ်ယဝ်ႉ။

ဝၢႈၶၼ်ႉထိုင်မႃး ပီႈသႃႇသၶေႃႉၶိုၼ်ႈလိႈ (2157) သွင်ၵိင်ပႄၵ်ႉပႄၢၵျႃႈသိပ်းလိတ်ႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၽီမိၵ်ႉသႃႇ ႁူၼ်းမိၵ်ႉသႃႇ ရၵျၢၼ်းမိၵ်ႉသႃႇၶဝ် ယႃႉၽျေႃၵ်ႈသႃႇသၶေႃႉၽြူးပဵၼ်လဝ်ႈ ၶုၼ်ႇသဝ်ႈဝဝ်းလမ်ၵျႃႇတေႃႉ"ဝႃႈ"သေငလႈ လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇၶဝ် ၵၢၼ်ၵျၢင်ႉၵမ်လွမ်း ဝိငၶးတေႃႇၽြူးပဵၼ်လဝ်ႈၶၼ်ႉ သမ်ႉပေႃးၶွ်ႈၵျႃႇၵူႇၵမ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉၵျေႃး။ ၶဝ်ႉလမ်း ၵိၼ်ႇလၵ်း ၶဝ်ႈပဵၼ် ၶုၼ်သိူဝ်ၵျၢၼ်ႇၽျႃႉ ယႃႉၽျေႃၵ်ႈၶႃးၶၢၵ်ႈလဝ်ႈရၵျၢၼ်းၶဝ်သေၵၢမ်ႇၵႃး ၵၢဝ်ၽွႆး ၽဝ်တုတ်ႇလုတ်ႇပဵတ်ႈ ပိတၵတ်ႈသၢမ်ၵွင် ၵျမ်းၶမ်းတြူးတေႃႇၽြူးပဵၼ်လဝ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

"ငိူၼ်ႈၶိုဝ်းႁူင်းလွၵ်ႇလေႈတီ" ၵၢၼ်ဝႃႈၶဝ်ႈ လုၵ်ႉတီႈပၢၼ်ၶၼ်ႉ မိူဝ်ႈၶၼ်ႉသေ ငတႃႇတင်ႈပဵၼ်မႃးယဝ်ႉ။

၁. သိူၵ်ႈပိုၼ်းလေႈတီ (ၵမ်ႇၶၼ် သိူၵ်ႈပိုၼ်းလဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ)

လဝ်ႈတူၼ်ၵျေႃးလူးၶူးမႃးပႃးငဝ်ႈ လဝ်ႈၵၢၼ်ငတႃႇတင်ႈပဵၼ်ၵၼ်းလေႈတီမႃးၶဝ်ႈ ပဵၼ်မုၼ်လဝ်ႈသြူႇတေႃႉ ၽေႃႉလိုဝ်ႈၽွႆႉဝႃႈ "ဝႃႇရလေႈတီ" ၶဝ်ယဝ်ႉ။ ငိူၼ်ႈၶိုဝ်း၊ လိုဝ်ႉ လၢတ်ႈ လဝ်ႈသြူႇဝႃႇရလေႈတီၶဝ်ႈ ပဵၼ်မီးၶင်ႇၵိုဝ်ၶဝ်ႈ... ပဵၼ်လုၵ်ႈလဝ်ႈၽျႃႉ(ဝူဝ်း)လူင် မိူင်းမေႃး (မိူင်းမေႃးၶဝ်ႈ ပဵၼ်မိူင်း ၵၢၼ်လမ်ၶေႃးဝုလ်း)၊ ပၢင်ဝႄၢ ၵိမ်းၶမ်ႉတိုင်း ယူႇၶၢၼ်ႇ (ယုၼ်ႉၶၢၼ်ႉ၊ မိူင်းငၶႇ) ပေႃးပဵၼ်ငၶႇ ငမႈပဵၼ်မၢၼ်း လိႈဝႃႈပဵၼ်လုၵ်ႈ ပေႃးငၶႇငမႈမၢၼ်း။

လိုဝ်ႈပေႃးၵွင်ႉလိုၼ်ႉႁွၼ်း (လိုဝ်ႈၵူႉၵျမ်းငၶႇၶဝ် လၢတ်ႈဝႃႈ လိုၼ်ႉႁွၼ်းၶဝ်ႈ ၵျမ်းတႆး ပွင်ႇဝႃႈ လုမ်းလူင်၊ ၵူဝ်ၵျၢၼ်ၶဝ်ယဝ်ႉ)။ လိုဝ်ႈငမႈၵွင်ႉ မျူႉတိင်းယိၼ်ႇ (မြသိန်းရင်)။ လိုဝ်ႈလဝ်ႈ မိူဝ်ႈလိၵ်ႉမိူဝ်ႈၵွၼ်ႇ ၵွင်ႉယၢင်ႉၵေးတီ၊ မိူဝ်ႈလဝ်ႈၵိုတ်ႇၶၼ်ႉ ပီႈသႃႇသၶေႃႉ 2160 (သွင်ၵိင်

ဂူတွင်း၌တရားအားထုတ်နေသောအရှင်ဝရဇောတိကိုမြှားဖြင့်ပစ်သောမုဆိုး

လဝ်းဝါ့ရလေးတိဂျင့်ဂမ်တြူးယူ့ခွင်းထိမ်း မူးသိုဝ်းငပိဝ်း ဘဝ်ဘင့်ယိုဝ်း

ပၢၵ်ႇၶွၵ်ႈသိပ်း)။ ပီၼေႃးၸေႃႉ 978 (ၵဝ်ႈပၢၵ်ႇလီတ်းသိပ်းပႅတ်ႇ)၊ ၸေႃႉတီ မိူင်းမေႃး မိူင်းတဵႆး (ပွတ်းဝၼ်းၵွၵ်ႇ)။ (ၸွၼ်ႈသိူၵ်ႈပိူၼ်း လၵ်ႈသြႃႇဝႃႇရၸေႃးတီ ပိင်ႈၵၢၼ်တၢမ်ႈၼမေႃး ပႃႈၶိူဝ်ၶႆႉ ၸေႃႉၵၢၼ် တၢမ်ႈတၢင်ႇမူႇပိူၼ်းဝႆႉ ပီၼ်ၶိင်းလွႆသိင်သွ်(ၶိင်းၶွဝ်လၢမ်း) ၵျၵ်ႉၼမႃး တၢမ်ႈဝႆႉ မိူဝ်ႈပီၼေႃးၸေႃႉ 1319 ၶီႈၶႃၶေႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၶႆႉ ပီၼ်ၵၢၼ်မီးၶၢဵ်း ပပ်ႉပိူၼ်း ၵဝ်ႇ"ၼလႄႈ လိၵ်ႈၵိုၵ်ႈၵၢၼ်ႇ ၵိုၵ်ႈၵျွင်း ၵၢၼ်မီးဝႆႉလီမ်မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇ"ၶၼ်ေႉ ၵမ်ႈၶမ်ယဝ်ႉ။ တၢင်းၵိူင်ပပ်ႉလိၵ်ႈ မူႇၶႆႉ မီးမႃး မွၵ်ႈ 260 ပီၼလိူဝ် လီမ်မိူဝ်ႈၵျွင်း ယူႇတီႈလွႆလိၵ်ႈ မိူင်းလေးၽၢင်ၶၼ်ေႉယဝ်ႉ။ လိၵ်ႈပိူၼ်း မူႇၵဝ်ႇ သမ်ႉတၢမ်ႈဝႆႉ တၢင်းၵိူင်မၼ်း မီးမႃးမွၵ်ႈ 80 ပီၼလိူဝ် လီမ်မိူဝ်ႈၵျွင်း ယူႇၶမ်ႉၶမ်း ၵုင်းၵလႃးၶၼ်ေႉယဝ်ႉ။ ပီၼ်လၵ်ႈလွ် တၢမ်ႈတၢင်ႇပိူၼ်း ဝႆႉၶႆၼတႃႉ ၵၢမ်ႇလႆႈၶွႃႉလီ")။

လၵ်ႈသြႃႇဝႃႇရၸေႃးတီ (ယၢင်ႉၵေႃးတီႇ)ၶႆႉ မိူဝ်ႈတိူၵ်ႉၵွၼ်ႇၶၼ်ေႉ ၵႃႇယူႇထူၼ်ႈ လီတ်းၶူပ်ႇ ပေႃးၼမႈလၵ်ႈ ၵဝ်ၵႃႇၵၢပ်ႈ ၶိုၼ်ႈယူႇၵျွင်းလၵ်ႈမုၼ် နမောဆရာတော် တီႈဝၢၼ်ႈၵလုင်ႇၶၢၼ်းၶျၢၼ်း တိူင်းလေးၵ်ႇင်း (သၵ်ႇင်း)ၶၼ်ေႉသေ ထိုင်မိူဝ်ႈပီၼေႃးၸေႃႉ 993 (ၵဝ်ႈပၢၵ်ႇၵဝ်ႈသိပ်းသၢမ်) ၶီႈ ၵႃႇယူႇလၵ်ႈ ထူၼ်ႈထိုင် 15 ၶူပ်ႇ၊ ၶမ်ႇသၢင်ႇသေ ၶိုၼ်ႈပီၼ်လၵ်ႈသၢင်ႇ (သႃႇမၶေႉ)၊ လိူဝ်ႈလၵ်ႈ ပီၼ် ရှင်ဝရဇောတိ (ဝႃႇရၸေႃးတီ)ၶႆယဝ်ႉ။

ထိုင်မိူဝ်ႈပီၼေႃးၸေႃႉ 998 ၶီႈၶႃၶေႉ ၵႃႇယူႇလၵ်ႈတီမ် 20 ၶူပ်ႇသေ ၵၢၼ်ပီၼ် လၵ်ႈသြႃႇမၼ်း မုၼ်လၵ်ႈ (လေးၵ်ႇင်း) "နမောဆရာတော်" ၶၼ်ေႉ ၵိူတ်းပီၼ် လၵ်ႈသြႃႇ ၵၢပိတ်ႉသေႇသေ ယုၵ်ႉယွင်ႈပၼ် လၵ်ႈသြႃႇဝႃႇရၸေႃးတီ ၶမ်ႇပီၼ်မုၼ်ပီၼ်လၢင်းမႃးယူႇ ယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈပီၼ်ၽဝေလၵ်ႈသၢင်ႇၼလႄႈ ၵျၢၼ်းပၢၼ်လၢင်းၵွၼ်ႇၶၼ်ေႉ မၼ်းလၵ်ႈလႆႈပိူင်ႈၵိုင် လၵ်ႈသြႃႇမၼ်းသေ သွၼ်ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈလႆႈၵျမ်းၵၢၼ်ႇ ဝိၶေႃး သုတ်ႉတၢၼ်ႇ ၵၢၽိထမ်ႇမႃႇ ပိတၵၢတ်ႈ သၢမ်ၵွင်ၵျမ်းၶမ်းထမ်းလၵ်ႈ တမ်ႈတီႈၶမေႃးသြႃႇတေႃႇၶၼ်ေႉသေ ၵူမ်ၵၢၼ်ႇ ပျၢၼ်ႇလႆႈ ဝိၶေႃးၵျႃႈၵျမ်းသေၼလႄႈ လွင်ႈၶွႃႉတၢင်းၵၼ် ၶၢ်းလွင်ႈၵမ်တၢင်းၵျင်းလိူဝ်းၶၼ်ေႉ ပီၼ်ၵၢၼ်မီးဝႆႉ ဝၢင်ႈၵွၵ်ႈဝၢင်ႈလွ်လၵ်ႈ တင်းၶမ်တင်းလႆယူႇယဝ်ႉ။

ဝႆႈသေၶၼ်ေႉ ထိုင်မႃးဝၼ်းၶိုင်ႈ လၵ်ႈဝႃႇရၸေႃးတီ လင်ႇတၵ်ႈၶဝ်ႈၵႃႇလူးၵွတ်ႈ ၽိဝ်ထိုင် တဵ်ႈတၵ်ႈၵၢထမ်ႇၵိမ်းလမ် လၵ်ႈသြႃႇမၼ်းသေၼလႄႈ မီးတင်းၵျမ်းၵူၼ်ႈၵျမ်းၵွၼ်ႇ ၶျေႃႉယွၼ်ႇမႃႇၶ ဝႃႇလၵပုတ်ႉသႃႇ တွင်ႈထၢမ်ထိုင်လၵ်ႈသြႃႇမၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ••• လၵ်ႈသြႃႇ လွမ်ႈၶင်ႇၵၢၶင်းလိၵ်ႈလႆးၽိုၼ်ထမ်းၵျမ်းၵၢၼ်ႇ ၸြေးပီၼ်လၵ်ႈ တေႉသၶျေႃႉတေႃႇ ၸေႃးမႃး မီးဝႆႉၼလႄႈ ၵၢၼ်ပီၼ်ဝိၶေႃးတြႃး လွင်ႈၵျင်ႉတၢင်းၵမ်ၶၼ်ေႉ ပီၼ်ၵၢၼ်ယွႆႉၵၢင်ႈ မီးၶမ်ၵၢမ်ႇၵႃး ပႃးလီမ်ၶဝေႉ လိုၵ်ႉလမ်ႇၵမ်ႇၽီႉၼတႃႉ"ဝႃႈ"ယူႇတီႈၶႃႈ။ ၵွႆးၵႃး ၵုဝ်းသြႃႇတၼပး ၵမ်ၵျင်ႉယူႇမိူဝ်ႈလီဝ်ၶႆႉ ပီၼ်ၵၢၼ်မဝ်ႇၶိုတ်းထိုင် "ပူႇၸွႆႇ" ၵၢမ်ႇၶၼ် ၶေႃႈသင်ႇသွၼ် (သုင်းမ) ၸြေးပီၼ်လၵ်ႈယဝ်ႉၼလႄႈ လွင်ႇမၼ်းတေမီးၽွၼ်းလီ (ၵၢၵျူဝ်း) တီႈပိူၼ်ႈတီႈၵွဝ်း ယူႇၶႃႈၵိုဝ်" ၶႆယဝ်ႉ။

လဝ်ႇသြႃႉတေႃႉလူင်ဝႃႈ "ၵိူဝ်ႈ... ၶွင်ပိူၼ်ႈႁဵတ်းမၢႆးၵျႃင်းမၢႆးၶင်ႇၶႆ တင်းမၢၼ်ႈ တင်းမိူင်း တင်းပိူၼ်ႈတင်းႁဝ်း မိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ တေႃႇလီဝ် မႂ်းလဝ်ႇ သမ်ႉမၢႆးလဝ်ႈလၢတ်ႈ ၶင်ႇၶႆၶႄႉ ၵၢင်လၢၵ်မႂ်း ၶႂ်ႈႁဵတ်းလိူင်ႉႁိူဝ်။ ၶႂ်ႈႁူႉၵျႃင်ႉၵမ်လွမ်း ၶင်ႇႁိူဝ်။ မႂ်းလဝ်ႇႁၼ် လွၵ်းလႆး ၶင်ႇႁိူဝ်ထိူင်ႈ" ၶႆယဝ်ႉ။

လဝ်ႇဝႃႉရလေႃးတီဝႃႈ "ၵေႃး... ၵၼ်ႉတေႃးတီႈၶႃႈ လဝ်ႇသြႃႉ တၢင်းၵျႃင်ႉႁဝ်ႈႁႃး [illegible] ၶေႃႈသင်ႇၵၢမ်းသွၼ် (ၵၢမ်းသုင်းမတေႃႉ) ပြေႃးပိၼ်လဝ်ႈ မီးဝံႉၶၶႄႉၶႃႈ။ **ၵၢၼ်ၵၢမ်ႉလီႉလျႃႉ ၵၢမ်ႉတေႃႉၶမ်ႉ လပ်းထမ်းၶၶႄႉ သင်ႁဝ်းငိူင်ႉငပႉ ငဝ်ႈပၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်းပဵတ်ႈသေ ၽိူၵ်းၵမ်ၵျႃင်ႉလွမ်း ႁူႉရီႉ မိၼ်ႈ ႁူႉၶိူတ်းထူၼ်ႈ ၶၵ်ႈၶပၢတ်ႈတေႃႉ ၶမ်ႉထမ်းၵၢမ်းပြေႃးပိၼ်လဝ်ႈ တမ်းဝၢင်းဝံႉပၼ် ဝိၼ်းလီးၵၢၼ်းပၵ်းပိူင် ပုတ်ႉထၵႃပတေႃႉၶၶႄႉ လင်ႉတေလီတီႈၶႃႈယဝ်ႉ လဝ်ႇသြႃႉ"** ၶႆယဝ်ႉ။

လဝ်ႇသြႃႉတေႃႉလူင် ဝႃႈ "ၵိူဝ်ႈ... တငပးၵဝ် လဝ်ႇဝႃႉရၵိူလ်း ၶွင်ပိူၼ်ႈၵွၼ် ႁဝ်းႁဵတ်းၶႆ ၵမ်မၢႆးၵျႃင်ႉမၢႆး ၵၢလိၼ်ႉ"ၵၢသၢၵ်ႈ" လိမ်မိူဝ်ႈလႆလူဝ်ႈလၢၵ်ႈထၢၵ်ႈၶေႃႈ တေႃႈၵျႃင်ႉၵမ်မၢႆးၶင်ႇၶႆၶင်ႇၵဝ်ႉ။ ၵၢၼ်မႂ်းဝႃႈ တၵ်းၶႂ်ႈႁူႉလိၵ်ႈလႆႈ လွင်ႈၵျႃင်ႉတၢင်းၵမ် ၵၢၼ်ဝႃႈၶႄႉ တေႃႈၶင်ႇလင်ႉၶႆႈ ႁိူဝ်တေပိၼ်လႆႈလႃး"ယဝ်ႉ" ၶႆ လဝ်ႇသြႃႉတေႃႉလူင်ၶၶႄႉ လၢတ်ႈပၼ်ၶင်ႇၶႆယဝ်ႉ။

ယေႃး... ဝႆးၶၶႄႉ ယူႉၵမ်ႉပေႃးႁိူင်ပေႃးၶၢၼ်း မိၼ်ႈမိူဝ်ႈၵမုၵ်တ်ႉလ ၶေႃႈၵၢၼ်ႉ တၵျွင်းပေႉသိမ်းမၢႆး လူဝ်ႉၵူႉလူဝ်ႉပႆသေငလႈ လဝ်ႇသြႃႉတေႃႉလူင်ၶေႃႈ ၵျူၽၢတ်ႉယၢၼ်ၵျွင်း ၵွၵ်ႉပႆၶၢဝ်းတၢင်းယူႉသေငလႈ လဝ်ႇဝႃႉရလေႃးတီၶေႃႈ လင်ႉသမ်ႉသွၵ်ႈႁႃၽိူၼ်ႉတူလ်း ၶိူင်းတိူၵ်ႈလိၵ်ႈလႆးၵျမ်းၵၢၼ်ႉထိူင်ႈ ႁၼ်လိူင်ႈၵျမ်းမူႉၵလွင်ႉ" လိၵ်ႈႁူးပွင်ႉပေႉပွၵ်ႈမိူးမၢႆး ၶႂ်ႈၵူႉ ႁပိူင်ႈၵိုင်ၶၵ်ႉသရေႃး သြႃႉတၢင်ႉတီႈတၢင်ႉလဝ်ႈထိူင်ႈၶႆငလႈ ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈလဝ်ႇသြႃႉ တေႃႉမၼ်း ပျၼ်ႉပွၵ်ႈၵျွင်တ်ႈၽိၵ်မၢႆးၶိူင်း တီႈၵၢၼ်ႉႁူင်း တီႈၵျွင်းၵဝ်ႉၶၶႄႉ မၼ်းလင်ႉ တိူင်ႉပၢင်ႉလဝ်ႈလၢတ်ႈ ထိူင်ႈပွၵ်ႈၶိူင်ႈသေယဝ်ႉ ဝႆးၶၶႄႉ လင်ႉတၵ်းယွၼ်းၵၢဝ်ၵၢၶျႃင်ႉ တီႈလဝ်ႇသြႃႉတေႃႉလူင်မၼ်းၵမ်းလီဝ်။ ၶေႃႈလၢတ်ႈၵၢၶုလျၢတ်ႈယွၼ်းဝႃႈ ၵၼ်ႉတေႃး တီႈၶႃႈ... လဝ်ႇသြႃႉ ၵၢးၶေႉၶေႃႈ ၵမ်ႉၶျမ်းသႃႉၶႆငလႈ ၶႃႈတငပးတေႃႉ ႁူႉလႆႈယွၼ်းၵၢဝ် ၵယူႉၵၢၶျႃင်ႉ လဝ်ႇသြႃႉႁဝ်းသေ ႁူႉလႆႈမိူဝ်ႈႁႃ မီႉငဝ်းငသးၵၢပ်ႈ ပိုင်ႈၵိုင်ၶၵ်ႉသရေႃးထိူင်ႈ တီလဝ်ႇသြႃႉတၢင်ႉလဝ်ႈ တၢင်ႉတူၼ်တၢင်ႉမုၼ်တၢင်ႉပႃးသေၵမ်းတီႈၶႃႈၵေႃး။ မိၼ်းတေႃႈ လဝ်ႇသြႃႉႁဝ်း သီးၶၢမ်ႉယႂ်ႉ"ၶမ်ႉ"ၵမ်ႉၵႃး မိတ်ႉတျႃႉၵိတ်းလူသေ ပၼ်ၵၢၶျႃင်ႉသေၵမ်း တီႈၶႃႈ။ ၵမ်းၶၶႄႉ လဝ်ႇသြႃႉတေႃႉမၼ်းၶေႃႈ ၵမ်ႉလၢင်ႈႁဵတ်းႁိူဝ်သီးတၢးငလႈ လွမ်းၶင်ႇ ၶေႃႈၵၢမ်းတငပး လဝ်ႈလၢတ်ႈယွၼ်းၵၢၶျႃင်ႉမၢႆးၶၶႄႉ ထၢၼ်ႈပေႃးလႆႈလူတ်းထွႆ ပႂ်ႉဝၢင်း

ၶႃင်ႉပၼ်ၵူၺ်ႉဝႃႈ “ၵူဝ်ႈ··· တၢင်းပႃးၵဝ် လဝ်ႈဝႄႉရၵူၺ်း ပေႃးဝႃႈၵၢင်လွင်ႈမွၵ်းလဝ်ႈမီး လိူင်ႉၶၢင်ၶေႃ ၵမ်ႈလွင်ႈငလႈ။ ၶႆႈၵူၺ်ႉၵႂၢပိူင်ႈၵိင်ၶိၵ်ႉသရေႃးထိင်ႈ တီႈလွင်ၶေႃ ၵဝ်လွင်ႈမွၵ်းဝႃႈ၊ ၶႆႈၵူၺ်ႉၶေႃ ၵူၺ်ႉတႃႉ··· ၵူၺ်ႉလွႆး”တႃႉ တၢင်းပႃးၵူၺ်း···”။ ၵမ်းၶၢင်ႉ လဝ်ႈဝႄႉရလေႃးတီၶေႃ ၶုပ်ႉၶဝ်ႉ တဝ်ႉသွၵ်ႉ ယုၵ်ႉမိုဝ်းတၢင်ႉႁူဝ်ႁူဝ်ႉသေႉ ယွၼ်းဢေႉယွၼ်းလွႆး ၵပ်တ်ႈၵႃႉယဝလီႉမၶေႃး ပူႉလေႃႉၵၼ်ႉတေႃး လဝ်ႈသြႃႉမၼ်းလဝ်ႈ ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်းၶေႃ ႁွမ်းမိုဝ်းသေ လင်ႉတေ လုၵ်ႉမႃးယဝ်ႉ ႁူၼ်လင်သုတ်ႉ”ၵွၵ်ႉ”ၵူၺ်ႉလွႆး” တေမီးသၢၼ်ႉတၢၼ်ႉ လိတ်းပ်တ်ႉယၢင်ႈယဝ်ႉ လင်ႉဝိၼ်ႉၶၢႆႈယၢင်ႈလူင်း ပႆယၢၼ်ၵၢၼ်ႉႁူင်းၵူၺ်ႉယဝ်ႉ။

ၸွင်းယၢမ်းမိူဝ်ႈမၼ်းလဝ်ႈ ႁူၸေႃတ်ႉလူင်းႁူင်းၵူၺ်ႉၶၢင်ႉ တီႈမႂ်တွင်း(မုတ်တမ်းလွႃ) လဝ်ႈသြႃႉၶဝ်မိူဝ်ႈႁွၼ်ႉ ၵဝ်သိုပ်ႉမွၵ်းတၢမ်းၵၼ် လၢတ်ႈငၶၢၵၼ်မႃးၶၢင်ႉ မီးဝႆႉဝႃႈ– ပေႃးဝႃႈ လဝ်ႈဝႄႉရလေႃးတီ ၸဝ်ႁွတ်ႈ ပႃးၶွၵ်ႈဝၢင်းႁူင်းၶၢင်ႉယဝ်ႉၶေႃ မၼ်းလဝ်ႈ ၵဝ်တၢင်း ယုမ်းၶၢမ်ၵၢၼ်ၶိုင်ႈ ဝိုတ်ႉထိမ်ႈပ်တ်ႈၶဝ်ႈ ၶွင်းဝၢင်းႁူင်းၵူၺ်ႉသေယဝ်ႉ လင်ႉတေပႆယၢၼ် ၵၢၼ်ႉႁူင်းၵူၺ်ႉၶႆဝႃႈ။ မိူဝ်ႈၶၢင်ႉ သမ်ႉမီးလဝ်ႈသၢင်ႉၵွၼ်ႉပႃးၶိုင်ႈ လႆႈႁၼ်ထူပ်းလႃးၵမ်းလိဝ် သေငလႈ လင်ႉၵူၺ်ႉမိူဝ်းလဝ်ႈလၢတ်ႈပၼ်ထိုင်လဝ်ႈသြႃႉတေႃႉလူင် ပႃးၵၢၼ်ၶင်ႈႁူင်းၶၢင်ႉ ၵမ်းလိဝ်ယဝ်ႉ။ ၵမ်းၶၢင်ႉ လဝ်ႈသြႃႉတေႃႉၶၢင်ႉ လင်ႉဝႃႈ “လဝ်ႈသၢင်ႉၵွၼ်ႉၵူၺ်း··· ၵၢၼ်မွၵ်း လဝ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ လဝ်ႈဝႄႉရလေႃးတီ ၵဝ်တၢင်းယုမ်းၶၢမ် ပ်တ်ႈၶဝ်ႈမႃး ၶွင်းဝၢင်း ႁူင်းႁဝ်းၵၢၼ်ဝႃႈၶၢင်ႉ မၼ်းၵမ်ႉလွင်ႈ တၢင်ႉမိဝ်းၵူၺ်း။ မၼ်းပွင်ႉဝႃႈ မၼ်းလဝ်ႈငတႃႉ လွတ်ႈၶွင်းယုမ်းၶၢမ် ၶိုဝ်းပူတ်ႈလူင်ၶၢင်ႉယဝ်ႉ။ ႁဝ်းသြႃႉတၢင်းပႃးၶႆႉငတႃႉ တိုၵ်ႉမီးၵိုတ်းၶမ် ၵႃႈၶွင်းယုမ်းၶၢမ်ၶိုဝ်းပူတ်ႈလူင်ယူႉ ၵမ်ႉပႆႉပူၼ်ႉလႆႈငႂ်ႈၵူၺ်း။ မွင်း ယႃႉပေၶွႆႈလႃႉမၼ်းၶႃႈ”ၶႆ လဝ်ႈသြႃႉတေႃႉလူင်ၶင်ႈႁူင်း လၢတ်ႈပၼ်တၢင်းပႃးမၼ်းလဝ်ႈၵူၺ်ႉ ၶင်ႉၶႆယဝ်ႉ။

ယေႃး··· ၵမ်းၶၢင်ႉ လဝ်ႈဝႄႉရလေႃးတီၶေႃ လင်ႉတၵ်းတမ်းလွင်ႈတမ်းၶႃး ယုၵ်ႉတူဝ်ယေႃးၶိင်း တမ်းတိၼ်လွမ်းတၢင်း ယၢင်ႈၸႂ်ႈၵဵဝ်ႉႁႃ သြႃႉမျၢတ်ႈမီးမုၼ် ၶုၼ်လီ ပႃးႁွင်း တီႈတၵ်းၶဝ်ႈၵွင်းမီႉၶူဝ်ႉ ၶိတ်ႉသယမီႉငဝးငသးၵပ်ႈ လွင်ၵိင်ၶိင်းပိူင်ႈ လဝ်ႈၸူႈ ႁူႉယွႆႉႁၼ်ၶမ် ၵျင်းၵမ်လွမ်းၶင်ႉ ဝိၶေႃးတြႃးၵျမ်းၵၢၼ်ႉ မၢၼ်ႉမ်ၼ်ႈလပ်းထမ်း ၵသုင်း ၵမတြႃးတေႃႉၿႃးပိၼ်လဝ်ႈလီ”ၶၢင်ႉ ဝၼ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉဝၼ်းၶိုင်ႈ လိူၼ်ၶိုင်ႈယဝ်ႉ လိူၼ်ၶိုင်ႈ မၢၼ်ႈၶိုင်ႈယဝ်ႉမၢၼ်ႈၶိုင်ႈ မိူင်းၶိုင်ႈယဝ်ႉမိူင်းၶိုင်ႈ ၵမ်ႉၵိုတ်းၵမ်ႉလိုဝ်ႈ လတ်းသိုဝ်ႈပႆတၢင်း ဝၢင်းတိၼ်လွမ်းလၢၼ်း ၵၢၼ်းထိုင်ထွင် ပ်တ်ႉပီးၵဝ်ႈပီးလိူဝ်ၵူၺ်ႉ ၶိူဝ်မႃးတွႆႈ ႁူႁွင်ႉပႆလၢၼ်း ထၢၼ်ႈလွတ်ႉလိတ်ႉၵူၺ်ႉ ႁွၼ်းႁၢၼ်ႈမိူင်းၵမ်ႉၵႃး ပႃးလိမ်မိူင်းတႂ်း မိူင်းထႂ်း မိူင်းယူၼ်း မိူင်းမိၼ် မိူင်းလၢဝ်းလိူဝ်းၶႆ။ သိပ်းပီးၶဝ်ႈ ၵဝ်ႈပီးၵွၵ်ႉ ႁႃပေႃး လွတ်ႉမူတ်းၶေႃ မဝ်ႉထူပ်းသြႃႉမျၢတ်ႈၵႃႈလွင်သၵ်းတီႈ။ ပေႃးဝႃႈထိုင်မိူဝ်ႈ သိပ်းပီး လမ်တေ တိမ်ယဝ်ႉၶေႃ လဝ်ႈလင်ႉလႆႈငိၼ်းၶႅဝ်ႉငဝ်း ပိူၼ်ႈၵုပ်ႉလၢတ်ႈဝႃႈ “ၵၢၼ်ပိၼ်မုၼ်လဝ်ႈ

မထေႃႇႁျွၵ်ႉၵႃႇ သြူႇတေႃႇလူင်ၶႄႉ မၼ်းလဝ်ႈၸူႉယွႆႇႁၢၼ်ၶမ် ၵတ်ႉၶၢၼ်ႇလူင်ႉလႅၼ်ႇ ၵႃႈၶွင်းလိၵ်ႈလၢႆးတြႃးၵျမ်းၵၢၼ်ႇၼတေႃႉ "ဝႃႈ" ၶဝ်ၼလႆ ၸၢမ်းႁူဝ်ႇသေးပူး လေႉလႃႇၶလႃးတူၺ်း ထိင်ႈလူး" ၶဝ်ယူႇယဝ်ႉ။

4. လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၼလႆ မုၼ်လဝ်ႈႁျွၵ်ႉၵႃႇ

ၵမ်းၶၶၼ်ႉ လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၵေႃႈ ပေႃးဝႃႈလႆႈငိၼ်းပိူၼ်ႈလၢတ်ႈထိုင် လိုဝ်ႈသိုင် ၶဝ်ႇငဝ်း သြူႇတေႃႇလူင်မုၼ်လဝ်ႈႁျွၵ်ႉၵႃႇ လႆႈၸူႉတွင်းဝႆႉသေႇၶျူႇလီၵၢမ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ၶင်ႇၸိုဝ် ပေႃးတေလႆႈထူပ်းလူး မိူၼ်ၶင်ႇပိူၼ်ႈၵုပ်ႇၶႂၢင်လၢတ်ႈပၼ်ၶၶၼ်ႉ လင်ႇပႆမိူဝ်းႁႃထူပ်းလူး ယဝ်ႉသေ ၶဝ်တ်ႉသယမိႇၼဝးၶလႃး တူဝ်ၵိင်ၶိင်းပိုင်ႈသေၼလႆ ၶုၵ်ႈၽႄႇဝလိႇလဝ်ႈလၢတ်ႈ လူးထိုင်မထေႃႇႁျွၵ်ႉၵႃႇၶၶၼ်ႉၵမ်းလီဝ် ပၢၵ်ႇလၢတ်ႈလဝ်ႈဝႃႈ

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ။ ။ ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဝ်ႈသြူႇတေႃႇလူင်တီႈၶႃႈ၊ လွင်ႈၵမ် တၢင်းၵျႃင်ႉ ၵႃႈၶွင်းတြႃးတေႃႇ ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈၶၶၼ်ႉ လဝ်ႈသြူႇတေႃႇႁဝ်း ၵျႃင်းၵမ်ၶင်ႇၸိုဝ် ၶိုင်ႈ ၸူႉႁၢၼ်တြႃးမဵဝ်းၶင်ႇၸိုဝ်ၶိုင်ႈတီႈၶႃႈ။

မုၼ်လဝ်ႈႁျွၵ်ႉၵႃႇ။ ။ လွမ်းၶင်ႇတေႇသၶေႇတေႃႇ မုၼ်ၶမ်းၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈ ၵေႃးတေႃႇမူႇတမ်းထႃး မီးမႃးလိူဝ်းၶၶၼ်ႉ ၵဝ်လဝ်ႈၸူႉႁၢၼ်သေယဝ်ႉ ၵဝ်လဝ်ႈၵျႃင်းၵမ်လွမ်း သေၵမ်ႇၵႃး တြႃး သုတ်ႈ ဝိၶေး ၵၽိထမ်ႇမႃႇလိူဝ်းၶၶၼ်ႉၵေႃႈ လၢတ်ႈလႆႈၶႂ်ႉလၢင်ႈ ယူႇၵိူဝ်ႈ။ ၸူႉႁၢၼ်လီမ်ၵႃႈ ၵၼ်ပိၼ်သိၼ်ႈတၢင်း မိူင်းၽီမိူင်းသၢင်မိူင်းႁူၼ်းၼလႆ ငၢႆး 128 မႄႈ ၵိၵ်ႇလူလၺ်ႈၵတိတ်ႉၵၶေႇၵၢတ်ႈပတ်ႉလုပ်ႉပၢၼ်ႇၵႃႇလ သၢမ်ပိူင်လိူဝ်းၶဝ်ႉယဝ်ႉ။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၵေႃႈ ပေႃးဝႃႈလႆႈၸူႉလႆႈငိၼ်းၶင်ႇၶဝ်ယဝ်ႉ လင်ႇလဝ်ႈထၢမ်ဝႃႈ "သင်ၶၶၼ်ႉ တၢင်းမိူင်းၶိပ်ႉပၢၼ်ႇလိုင် လဝ်ႈႁဝ်း လွင်ႇၸူႉႁၢၼ်ၶႃႈၶိုင်ႈ"။

မုၼ်လဝ်ႈႁျွၵ်ႉၵႃႇ ။ ။ တၢင်းမိူင်းၶိပ်ႉပၢၼ်ႇလိုင် မဝ်ႇၸူႉႁၢၼ်။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ။ ။ သင်ၶၶၼ်ႉ ႁဝ်းၶဝ်ႉလိုင် ၶဝ်ႈပိၼ်တၼပး ၽူႈလွႆၶႃႈ။

မုၼ်လဝ်ႈႁျွၵ်ႉၵႃႇ ။ ။ ပိၼ်တၼပး ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈၵေႃးတမၵူဝ်ႈ...။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ။ ။ သင်ၶၶၼ်ႉ ဝႆးလင်ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈၵေႃးတမ ၵဝ်ပၵိ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇယဝ်ႉၶၶၼ်ႉ ၵၼ်ပိၼ်လဝ်ႈရႁၢၼ်းတႃႇၼလႆ လဝ်ႈၵၼ်ၸူပ်ႉႁၢၼ် မၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇၵၼ်ဝႃႈၶၶၼ်ႉ လွင်ႇ ယင်းသိုပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းၵၼ် မီးမႃးယူႇၶႃႈၶိုင်ႈ မဝ်ႇမီးယဝ်ႉၶႃႈၶိုင်ႈ။

မုၼ်လဝ်ႈႁျွၵ်ႉၵႃႇ ။ ။ ယင်းမီးလႆႈယူႇဝႃႈၶႃ၊ ဝႆးလင်ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈ ၵဝ် ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇယဝ်ႉၶၶၼ်ႉ လဝ်ႈရႁၢၼ်းတႃႇလွႆၶဝ် လဝ်ႈၵၼ် ၸူပ်ႉႁၢၼ် ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇလွႆၶဝ် ပိၼ်ၵၼ်သိုပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းၵၼ်

မီးမႂ်းလိၵ်ၶႅၼ်ႇ "သၢၵ်ႈ" ၶၢၼ်းထိုင်ပီၼႃႇသႃႇသၼႃႇလိုၼ်ႈ 1050
(ၵိုင်ပႆႇၵႂႃႈသိပ်း) ဝႃႇ လဝ်ႈတိတ်ႉသမၼလႃး သမ်ႉပေႃႇ။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ॥ ॥ သင်ၶႃႈ လဝ်ႈဢၼ်ႁူပ်ႉၵႂၼ် ၶိုပ်ႉပၢၼ်ႇ သုတ်းၵႂႃႈ လဝ်ႈတိတ်ႉသမၼလႃးယဝ်ႉၶႃႈႁိုဝ်။

မုၼ်လဝ်ႈၵျွၵ်ႉၵႃႇ ॥ ॥ ပႆႇသုတ်းလိုၼ်ႈ ယင်းတၵ်ႈမီးဢူႇ တေႃႇထိုင်သႃႇသၼႃႇ ၵႂႃႈၵိုင်ၶိုၼ်ႈ ပီၼႃႇမိူင်းၶွၼ်ႇ။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ॥ ॥ သင်ၶႃႈ တီႈတေၵျႃင်ႉဢူႇၶိုပ်ႉပၢၼ်ႇ တေမီးတီႈလွႆ မိူင်းလွႆတီႈၶႃႈ၊ ၵမ်ႇၶႃႈ တီႈဢၼ်တေၵႃးထုၵ်ႈ ၵြႃးလိုၼ်ႈ ၶိုပ်ႉပၢၼ်ႇလိုၼ်ႈလီ" ၼႅၼ်းတေႃႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈ ၼၶပေၼ် ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇသေၵမ်းၶႃႈ။

မုၼ်လဝ်ႈၵျွၵ်ႉၵႃႇ ॥ ॥ သင်ၶင်ႇၵဝ် လိုၼ်ႈႁူႉလမ်ႉ မီးၶွင်း **ဝိၶေးမၵႂႃႇဝႃႇ ၵတ်ႉထၵထႃႇ ၸြူႇၶဝ်လဝ်ႈၼၶဝေႉၶႃႈ "ႁူၶၼ်း လုၵ်ႈဝၼ်းပုတ်ႉ(ၯ ႍ ႁူး) ၶွင်းမိူင်းၵေႃးသမ်ႇၽီႇ တီႈတိၼ်လွႆၽူဝ်းၶွင်ႇတွင်ႇၶႃႈ ၵၼ်ပၢၼ် လောကုတ္တရာရတနာၼလႈ သႃႇသၼႃႇၶႅ တေႁိုဝ်ႈ ႁိုင်းၶွင်းသွင်ၵိုင်ပီၼႃႇလိုဝ် သၢမ်ၵိုင်ပီၼႃႇယွမ်း ၸွတ်ႈၶႅၵ်ႈ လဝ်ႈ တၵ်းမီးၵဝ်ႈႁုၵ်ႉတေႃႇၵူဝ်ႈ"** ၶႆ ၶွင်းဝိၶေး မၵႂႃႇဝႃႇၵတ်ႉထၵထႃႇ ၵေႃးဝႆႉၶင်ႇၶႆယဝ်ႉ။

ၵမ်းၶႃႈ လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ တၢင်ႇလဝ်ႈထၢမ်ထိင်ႈဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဝ်ႈၸြူႇ ၽူဝ်းၶွင်ႇတွင်ႇၶႃႈ မီးတီႈၵလၢပ်ႈမိူင်းလွႆ တီႈၶႃႈၶေးလဝ်ႈ"။

ၵမ်းၶႃႈ လဝ်ႈၸြူႇတေႃႇလူင်ၵျွၵ်ႉၵႃႇ လင်ႇဝႃႈ "မီးၵႂႃႈမိူင်းၵဝ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ၊ ပႃႈၸွင်ႇ ၵိမ်းဝိင်းလၵ်ႉင်း ၽႅဝ်ႇဝၼ်းတူၵ်ႈ မၢၼ်ႈမႆႉသၢင်းၶႅမ် တီႈထမ်ႈလူင် ၵၼ်ၶိုင်ႈၶႃႈ လဝ်ႈပုတ်ႉထၶေးသ မႂ်းတွၵ်ႇၵမ်းပေးပၼ်ဝႆႉ ပႃႈၶေႃးၽႄထမ်ႈလူင်ၶႃႈယူႇယဝ်ႉ"။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၵေႃႈ ပေးဝႃႈလိုၼ်ႈငိၼ်းဢူၢမ်း မုၼ်လဝ်ႈၵျွၵ်ႉၵႃႇၸြူႇတေႃႇလူင် ပူင်လၢတ်ႈမႂ်းၶင်ႇၶႃႈယဝ်ႉၵေႃႈ ယိၼ်းပၢၼ်ႁူမ်လူမ်းသိုဝ်းသေၼလႈ ယုၵ်ႉမိုဝ်းတၢင်ႇႁူဝ် ၶုပ်ႉၶဝ်ႇလဝ်ႈလၢတ်ႈ ယွၼ်းၵဝ် (ၵၶုလႃႇတ်ႈ) ၵယူႇၵၢင်ႉၵမ်းလီၵ်။ လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ လဝ်ႈဝႃႈ "ပေးဝႃႈမီးၶင်ႇၶႆၵေႃႈ ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဝ်ႈၸြူႇၶၢင်ႉပၼ် ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ သေၵမ်းၶႃႈ။ ၵူၼ်ႈလိုၼ်ႈမိူဝ်းၵျႃင်ႉၵမ်ၵႃးထုၵ်ႈၵြႃး ၵႂႃႈတီႈႁူႉထမ်ႈၶႃႈ သေၵမ်းတီႈၶႃႈ"။ ၵမ်းၶႃႈ မုၼ်လဝ်ႈၵျွၵ်ႉၵႃႇၸြူႇတေႃႇလူင်ၵေႃႈ လင်ႇပၼ်ၵယူႇၵၢင်ႉပၢၵ်ႇဝႃႈ "ၶွင်ႈဢူႇၵေႃႈ ဢူႇတႃႇ" ဝႃႈၶႆ။ ၵမ်းၶႃႈ လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၵေႃႈ ႁွမ်းမိုဝ်းသိပ်းၶိုဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႇမွမ်ႈ

လွမ်ႁူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ႁူဝ်ႇသေႇသေ ယွၼ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉ တူဝ်မိင်း သုတ်ႉ"ၵွၵ်ႇ" ႁူၼ်လင်လွႆး"ယဝ်ႉ ၽၢတ်ႇယၢၼ်လူင်းႁူင်းႁူႇၼင်ႇၼၼ်ယဝ်ႉ။

5. ၸဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ႁူႇလူးထမ်ႈ

လွႆၵေႃႈ ပိၼ်လူလ်ႈၽိုင်းၵမ်ႇတၼ်းၼူဝ်းၸဝ်ႈသေငလႈ ၸဝ်ႈၵေႃႈ မဝ်ႇႁူႉသိၼ်ႈတႃႈ သႂ်တႃင်းလႃး"။ သိၼ်ႈတႃင်း ၵၼ်တေႁူႇလူးထမ်ႈၼၼ်ႉငလႈ ၵလႃပ်ႈတီႈႁဵင်းၼၼ်ႉၵေႃႈ တေႃႈၸဝ်ႈၵမ်ႇတွၼ်ႉမႃးႁွတ်ႈမႃးၽိုဝ်သေပွၵ်ႈ။ ပိၼ်လူလ်ႈ ၽိူဝ်ႉသႃႇသၼေႇ ပႃၵ်ႈလွင်ႈ ငၼတေႃင်းသေငလႈ ၸဝ်ႈၵေႃႈ ပႂ်ႁူႇတွတ်ႈ"တတ်း"လတ်းႁူႇ တေႃႇပေႃးၽိုဝ်ႁွတ်ႈ ပႃၵ်ႇၼေႈ ႁူးထမ်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၸဝ်ႈၵေႃႈ လႂ်ႈႁူႇတူလ်းႁၼ် ၵၼ်ပိၼ်လိၵ်ႈၵမ်းပေႃး ၵၼ် ၸဝ်ႈပုတ်ႉထၼေႃးသ တွၵ်ႇလပ်းဝႂ်ႉ တီႈၽေထမ်ႈၼၼ်ႉသေ ၵမ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈလင်ႇ ႁိုတ်ႉၼူၼ်ႉပူၼ်ႉဝႃႈ တူဝ်လိၵ်ႈၵမ်းပေႃးၼႂ်ႉ မၼ်းထူၵ်ႈလႃးၵဝ်ၵမၢၼ်ႇယဝ်ႉ။ မၼ်းပၼ် ပျႇတိၵ်ႈၵဝ် ၵမၢၼ်ႇယဝ်ႉဝႃႈၼႂ်သေငလႈ ၸဝ်ႈလင်ႇ**ၶုၵ်းလွၵ်ႇလိူဝ် ၶိုဝ်ႈလွၵ်ႇထူပ်ၼ တုပရိသုဒ္ဓိ သိၼ်လူင်သီႇသိၼ်ႈၼႂ်ႉ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ သီလ ၼႂ်ႉ ပိၼ်ၸဝ်ႈႁၢၵ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ။** ပိတ်ႉလေး လေးပႃးၼႂ်ႉ တၵ်းတေႁိတ်းႁူဝ် ႁူႈမၼ်းပေႃး လိုၼ်ႈလၢင်ႇမူတ်းသွႆလမ်းၼေႃး ၼႂ်ယူႇ။

ၵမ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈၵေႃႈ ပေႃးလၵ်းႁိုတ်းမိူင်လုၵ်းၼမ်လိုမ်းမိင်းႁူႇ ႁပ်ႉၵွၼ်ႇၵမ်းၼိုင်ႈ ယူႇယဝ်ႉ။ ၵမ်ႇပေႃးႁိူင် ၸဝ်ႈလင်ႇသတိၼမ်တူဝ်မီးမႃးၼိုၼ်းသေ ၸဝ်ႈလင်ႇၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ ဝႃႈ "လွမ်းၼင်ႇတူဝ်လိၵ်ႈၵမ်းပေႃး မီးလပ်းၽေႁိူၼ်ဝႂ်ႉၼႂ်ႉ သင်လွႆႈၵဝ်မၢၼ်ႇ" သင်ထူၵ်ႈၵဝ် ပျႉလူႉသႃႇသၼေႇ ႁူဝ်ႈႁူင်းပိူင်းသွႆ ႁူႇၼေႈမူဝ်ႈႁိူင်လမ်ႉ မူဝ်ႈၼႂ်ႉ ယႃႇႁူႈတၼ်းပူၼ်ႉ ပထမ တႃႇယႁႃႇ ၽူႈၸွတ်ႈထူၵ်ႈၼႂ်ႉ ႁူႈပေႃႇမႃးသေၵမ်းတႃႉ" ဝႃႈၼႂ်။ ပေႃးဝႃႈ ဝႂ်ႉၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ ၼိုင်းလွႆၼင်ႇၼႂ်ယဝ်ႉၵေႃႈ ၵမ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈလင်ႇၼဝ်ႈထိုင် ၵႃႈၼိုင်းႁူင်ထမ်ႈၼၼ်ႉသေ ငမႃးပတ်းငမႃးၽိုဝ်ႈ တီႈယူႇၵွင်ႈၼင်ႈသေႇၼျူႇလီ"ငၢမ်း"ယဝ်ႉ ငမႃးတူဝ်ၼင်ႈၼူႂ်ႇႁုတ်ႇလီ" ငၢမ်း"သေ ပွႆးမျူးၵႃးထုၵ်ႈ ၽေႇဝၼေႇၵမ်ႇမထၢၼ်းယူႇ တီႈၼၼ်ႈယဝ်ႉ။

6. ၸဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီငလႈ မူးသိူဝ်းငပိဝ်း

တီႈႁဵင်းၼႂ်ႉ ၼိုင်းပပ်ႉလိၵ်ႈ လွင်ႈၼူဝ်းလေႃးတီငလႈ ၽိူင်ႈၽေႇသႃႇ (ငတႇၼေႈလိၵ်ႈ 7 ႁူႇ) မိင်းၵၢၼ်ႈၼမ်းတၢမ်ႈၼၼ်ႉ ငၼငေႉဝႃႈ မူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး ႁိမ်းႁွမ်း 300 (သၢမ်ပၢၵ်ႇ) ပီၼၼ်ႉ ႁိမ်းဝိင်းလၵ်င်း ဝၼ်းတူၵ်းမႂ်ႉသၢင်းၼေႃမ် တီႈထမ်ႈလူင်လုၵ်ႈၼိုင်ႈၼၼ်ႉ မီးပိဝ် ပွင်ႇသၢမ်ႁူး။ မီးၸဝ်ႈမုၼ်တူၼ်ၼိုင်ႈ လူဝ်ႈပၢၼ် 30 ႁိမ်းႁွမ်းၼၼ်ႉ သိၵ်ႈၼႃႇဝႃႇသိပ်းၼိုင်ႈ ယၢၼ်ႈၼၼ်ႉ မိၼ်ႈၽွင်းတၢင်းယူႇလီတၢမ်ထူၼ်ႈ ႁဵင်းတူဝ်ႁဵင်းလွႆ တိၵ်ႉၵိၼ်ႇၼိင်လီ ၼုင်ႈ ၽေႈလိူင် ၵမ်ႇပေႃးၵဝ်ႇပေႃးမွႆႇသေ ၼင်ႈၼူႂ်ႇႁုတ်ႇဝႂ်ႉယူႇ။ မၢၵ်ႇတႃတူလ်း သၢမ်သွၵ်ႇယွမ်း"

သွင်သွၵ်ႈလိူဝ်"သေ မိူၼ်ၵျၢင်ႈၵၢဝ်လွႆပွႆႉ တီႈလူမ်းၶဝ်ႈလူမ်းဢွၵ်ႇ ၵၢဝ်လွႆၶိမ်ႇ တီႈလူမ်းၶဝ်ႈလူမ်းဢွၵ်ႇဝႆႉ ၵမ်ႈၶၢဝ်း တေလႆႈဝႃႈႁဵတ်းၵၢၼ် တူဝ်ၶိမ်ႇလွႆၶိမ်ႇၶႆႈၵိူဝ်။ ယၢမ်းၼႂ်း ၶင်ႈၶၢဝ်း မီးပူႈလၢႆၶိူဝ်ႉမူးသိုဝ်းၵေႃႉၶိုင်ႈ ၶုင်ႈၼူဝ်းၵဝ်ႈမွင် တင်းတိုဝ်းႁုပ်းမွႆသိုင်မူၼ်ႈ ၶမ်ႉၶဝ်ႈ ပႂ်းၵၢင်ႈ*ပႂ်းပိုၼ် တင်းမုၵ်ႈပိုၼ်သေ ငလႈလၢႆႁွၼ်းၽဵဝ် ႁိမ်းၶေႃႈထမ်ႈ ယၢမ်းဝၼ်း ၵိုဝ်ၶိူဝ်း လမ်လပ်ႉလွႆမိူဝ်းၶၢဝ်း ငဝ်းဝၼ်းၵေႃႈ ၵူၼ်ႈသေ လိူင်ဝဝ်း လဝ်ႈႁဝ်းၵေႃႈ ၵျၢင်ႉတြႃးယူႈ ၶွႆးထမ်ႈ။ ၵၢၼ်ပိူၼ် သၢႆတၢမၼ်းပူႈမူးသိုဝ်းၶၢဝ်း လင်ႈၶူႈမိူဝ်းတူလ်းႁၼ် လဝ်ႈဝႃႈၵလေႃးတိ မီးယူႈၶွႆးထမ်ႈၶၢဝ်းသေငလႈ ယိၵ်ႉတူလ်းၶဝ်ႈၶူႈ ဝႃႈတၵ်းပိူၼ်မိဝ်းသင် ၶႆ ၵမ်ႈထၢင်ႈလိင်ႈလီ သမ်ႉမီးသီငဝ်းလိူင် ၵၢပ်ႈႁၢင်ႈမိူၼ်ပိူင် တူဝ်ၵုၢင်ယီးၽၢၼ်းဝႆႉငလႈ မူးသိုဝ်းၵေႃႈ ဝူၼ်ႉဝႃႈ တၵ်းပိူၼ်တူဝ်သင်လမ်းၶေႃးၶႆသေ လိပ်ႈၶူႈလိပ်ႈမႃး ၵျမ်ႈၵၢင်ႈ ႁၢင်ႈႁဵၼ်း တႃႈတေပိုတ်းၶဝ်ႈ ၶွႆးထမ်ႈယူႈယဝ်ႉ။

လဝ်ႈဝႃႈၵလေႃးတိၵေႃႈ ငိၼ်းသိင်တိၼ် ၵၢၼ်ယိပ်ႈယွမ်ႈယိပ်ႈယူမ်းမေႃးမႃး ၶၢဝ်းသေ ၼုၵ်းၼူၼ်ႉဝူၼ်ႉပွင်ႈဝႃႈ တၵ်းလွႆႈတင်းမူးသိုဝ်းၶဝ် တဝ်ထိုၼ်ႈမႃးၶႆငလႈ လင်ႈ လွတ်ႈ ၶေႃႈၵႃႈထႃႈဝႃႈ 'သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တု' ၶႆယူႈ။ မိူဝ်ႈၶၢဝ်း ပူႈလၢၶိူဝ်ႉ မူးသိုဝ်းၵေႃႈ လင်ႈယုၵ်ႉၵၢင်ႈ တၢင်ႈပိုၼ်မၼ်းသေ ဝူတ်ႈသွႆႈယိုဝ်းသွႆႈလဝ်ႈမုၼ်တူၼ်ၶၢဝ်း ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈႁဵင်းမဵတ်ႉတႃႈပရမ်ႈမဝိႁႃႈရၵိူဝ် ၵမ်ႈၶၢဝ်း ယွၼ်ႉႁွပ်ႈ မီးငဝ်ႈလွင်ႈမၼ်း သေပိူင်" ၵိူဝ်။ တၢင်းယၼ်ႈၵၢင်ႈမူးသိုဝ်းၶၢဝ်း ၵမ်ႈပိူၼ်မႃးလႆႈ ၵမ်ႈတိမ်ထူၼ်ႈလႆႈ ယိုဝ်းပွၵ်ႈၶိုင်ႈ ၵမ်ႈတိူဝ်ႉလႆႈ၊ ယိုဝ်းထိင်ႈ ပွၵ်ႈသွင် သၢႆၵၢင်ႈ ယၼ်းၵမ်ႈတိူဝ်ႉပိုၼ် ၶိုၼ်ႈၶိူဝ်ပိုၼ်ၶူႈ၊ ယိုဝ်းထိင်ႈ ပွၵ်ႈသၢမ် ၵမ်းလိုၼ်း ၵၢင်ႈမၼ်း တိူဝ်ႉတူဝ်မၼ်းၶိုၼ်းၶင်ႈၵဝ်ႈ။ ၽဝ်ႈၶၢဝ်း မၼ်းၵေႃႈ ဝူၼ်ႉဝႃႈ တၵ်းပိူၼ်ပိူင်သင် လမ်းၶေႃး ၵူၼ်ႈပေႃးလႆႈႁူႉလီ"ငၢမ်း"ၶႆႉ ၵဝ်တေၶဝ်ႈၶူႈ တၢင်းၶွႆးႁိမ်းလမ်သေ ယိမ်ႈတူလ်း သေႈ"ၶျႃႉ"ၶႆသေ မၼ်းလင်ႈၶဝ်ႈလူးၶွႆးထမ်ႈ လႆႈႁၼ်လဝ်ႈရႁၢၼ်း လဝ်ႈဝႃႈၵလေႃးတိ ၶင်ႈၵျၢင်ႉတြႃးယူႈၶင်ႈၶၢဝ်းငလႈ မူးသိုဝ်းၵေႃႈ ၵၢဝ်မိုဝ်းတူပ်းၵူၵ်းတူၵ်းလွႆသေ မၢင်ႉၶႅတ်ႈ ၼုပ်ႉဝႆႈၵမ်းလိဝ်ယဝ်ႉ ပၢၵ်ႈဝႃႈ "ၵေႃး··· ၵဝ်ၶႆႉ ၽိတ်းလူင်ၽိတ်းလၢင်ယဝ်ႉ၊ ၵဝ်လႆႈ ၽိတ်းမ်ၶႅင်ႈ လဝ်ႈမျႃတ်ႈမုၼ်ယွႆႈၽုင်းၶမ် ၵမ်သိၼ် ၵမ်ထမ်းဝႆႉငလႈ ၵၢင်ႈၵဝ် လင်ႈပေႃး မဝ်ႈတိူဝ်ႉလႆႈ မဝ်ႈလၢၼ်ႈလႆႈႁွႆး" ဝႃႈၶႆသေ ႁူမ်ႈႁွမ်း ၶွမ်းလူးလဝ်ႈယူႈ။ ၵမ်းၶၢဝ်း လဝ်ႈဝႃႈၵလေႃးတိ လင်ႈႁွင်ႉမၼ်းဝႃႈ "မႃးတႃႉ မႃးတႃႉ တၵႃႈၵိူလ်း··· ၵဝ်တေၵေႃးတြႃး ပၼ် လွင်ႈမွႆး တေထွမ်ႈၵိူဝ်" ဝႃႈၶႆ။ မိူဝ်ႈၶၢဝ်း ပူႈမူးသိုဝ်း လင်ႈလဝ်ႈဝႃႈ "တၵ်းထွမ်ႈ တီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ" ၵမ်းၶၢဝ်း လဝ်ႈႁဝ်း လင်ႈတၵ်း သၢင်းၵျူဝ်ႈၵေႃးတြႃး ပျႃးပၼ်ႁူႉသူဝ်ႈ ၵႁူႉသူဝ်ႈ ၵၵျူဝ်းၵၢပ်တ်ႈသွင်ပိူင် ၵတိတ်ႈ ပတ်ႉလုပ်ႉပၢၼ်ႈ ၵၶေႈၵၢတ်ႈ ၵႈလသၢမ်ပႂ်း သတ်ႉလႃႈသီႈပႂ်း ၶျႃးပျႃးလၢတ်ႈငၶ ငၽပေၼ် ႁူႈသမ်ႈသိၼ်ပိူင်ယူႈယဝ်ႉ။

* ပိူၼ်ၵၢင်ႈထိူၵ်း

ယၢမ်းၽွင်း ၵျေႃးတြႃးသင်ႇသွၼ်ပွၼ်ႈၼၶေၽေပၼ် မူးသိူဝ်းဝႆႉယူႇၶၼ်ႉ ၵလို
ၵၼလ, သမ်ႉမီးလိူၵ်ႈတူဝ်ၶိုင်ႈ မိၼ်မႃးၶူပ်းၵၢပ်ႈ ၼၼ်မိုဝ်းပူႇမူးသိူဝ်းဝႆႉယူႇ။ သၢႆတၢင်
လင်ႇတူလုၺ်းႁၼ်ၵမ်းလီဝ်သေၼလႈ လဝ်ႈလင်ႇပူၼ်ႉဝႃႈ ၵဝ်တေလၢမ်းလွႆမၼ်းၵွၼ်ႇ။
မူးသိူဝ်းၶႃႉ ၸူႈၶဝ်ႈပီၼ်သၢၵ်ႈသေႇဝႆႉ ၵႃႈၶိုၼ်ႈၶႃ လဝ်ႈလင်ႇဝႃႈ "လိူၵ်ႈၶူပ်းၼ်ၼ်
ပေႃႉသေၼလႈ" ဝႃႈၶႃ။ ပူႇမူးသိူဝ်းၶႃႉ လဝ်ႈဝႃႈ "မဝ်ႇပေႃႉလႆႈ ၵမ်ႇႁတ်းပေႃႉ ၵမ်ႇႁတ်
ၵဝ်တႃ တီႈၶႃႈ"။ လဝ်ႈဝႃႇရလေးတီ လင်ႇဝႃႈ "ၵွပ်ႈသင် သမ်ႉဝႃႈ ၵမ်ႇႁတ်းပေႃႉ ၵမ်
ႁတ်းၶႃႈတႃ လမ်းၶေႃး၊ လွင်ႈၵမ်ႇႁတ်းၵဝ်တႃၶႃႉ ၶိုၼ်းလွႆမိူဝ်း ပီၼ်ၵိူဝ်ဝႆႉ" ဝႃႈၶ
ၵမ်းၶၼ်ႉ ပူႇမူးသိူဝ်း လင်ႇလဝ်ႈဝႃႈ "လဝ်ႈႁဝ်းၵျေႃးတြႃး ပၼ်ၵဝ်ၶႃႈ ပေႃးပေႃႉၶ
မိူင်းၵၼပႇသီႇပႃးၶၼ်ႉ ပိုတ်ႇ ၶႃင်ႈလၢႈၵူၼ်ၼတႃႉ" တီႈၶႃႈၶၼ်ၼလႈ လင်ႇဝႃႈ ၵဝ်ၶႃႈ
မဝ်ႇႁတ်းပေႃႉလႃး" တီႈၶႃႈ" ဝႃႈၶႃ။

လဝ်ႈဝႃႇရလေးတီ လင်ႇဝႃႈ ပေႃးၶႃ ၵဝ်ၵျေႃးတြႃး ပၼ်မိူဝ်း လွင်ႈမိူဝ်းယုမ်ႇၵိူဝ် ဝႃႈၶ
ပူႇမူးသိူဝ်း ။ ။ ၵေႃး... ပီၼ်ၵၼ် ယုမ်ႇယမ်တီႈၶႃႈၵေႃႈ... လဝ်ႈ။
လဝ်ႈဝႃႇရလေးတီ။ ။ မိူဝ်းလွင်ႇၶမ်ႇလႆႈ ၵတီသိတ်ႉလႃႇ(6)ပိူင်* ယူႇၵိူဝ်။
ပူႇမူးသိူဝ်း ။ ။ ၶမ်ႇလႆႈယူႇတီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ။
လဝ်ႈဝႃႇရလေးတီ ။ ။ ပေႃးလိူင်ႉၶႃ ၶမ်ႇၵဝ်သရၶေႃင်ႇသေတႃႉ။
ပူႇမူးသိူဝ်း ။ ။ ၵေႃး... မိူဝ်ႈၶႃႉ ၶမ်ႈၵူႇယဝ်ႉတီႈၶႃႈ၊ မိူဝ်ႈၽိူၵ်ႈ လင်ႇၵွၼ်
ၵၼ်မႃး တင်းလုၵ်ႈတင်းမေးတေႃႇၶၼ်းၶဝ်ႈၶမ်ႉသွမ်းပၢၼ်းမႃး
ၶမ်ႇသရၶေႃင်ႇသေ လူႇတၢၼ်းၵမ်းလီဝ် တီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ။
လဝ်ႈဝႃႇရလေးတီ ။ ။ ၵူဝ်ႈ လီယဝ်ႉ... ဝၼ်းၵေႃႈ ၶမ်ႈယဝ်ႉ၊ မိူဝ်းၵေႃႈ
မိူဝ်းသေၵွၼ်ႇၼလႈဝႃႈၶႃ။

ယၢမ်းၶၼ်ႉ လုၵ်ႈႁူင်းလိူင်းဝၼ်းလူင်ၵေႃႈ လူမ်တူၵ်းမူၵ်ႈႁႃ ၽႆႇတၢင်းဝၼ်းတူၵ်း
ၶၼ်ႉသေယဝ်ႉ ပူႇလႃႈၶိူဝ်ႉၵေႃႈ သုတ်ႉသၢႆႉၶႂႃႉၵွၵ်ႇ ပွၵ်ႈဝႆႇႁူၼ်လင်မိူဝ်းႁွႇယဝ်ႉၵျေႃး။
ပေႃးဝႃႈ ပွၵ်ႈသၢႆႇဝႆႇၶိုၼ်းမိူဝ်း ၵွတ်ႈထိုင်တမ်ႈတီႈၵိူင်ႇထွင်ႇႁိုၼ်းယေးယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႇတၵ်း
ၵွင်ႉၵဝ်လုၵ်ႈလၢင်းၶေႃင်းမေး မႃးၶၼ်ႈသေ ၶိဝ်းၵွၵ်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈငၶေပၼ် လွင်ႈလႆႈၵူႇႁူပ်ႉ
ထူပ်းမိူၼ်ႈမၢၼ်လႃး လဝ်ႈၵၼ်ၵျင်ႉတြႃး ၶိုၼ်းထမ်ႈ။ ၵၼ်ပီၼ် လုၵ်ႈမေးမၼ်းၵေႃႈ
ယိၼ်းပီၼ်မေႉႁူမ်လူမ်းၽိူင်ႇ မေႉယိုင်ႇလူမ်းၶမ်ႇ ယုမ်ႇယမ်လွမ်းၵမ်းလီဝ်ယူႇယဝ်ႉ။

(ၵၼ်ပီၼ်မူးသိူဝ်းၶႃႉ ၶိုၼ်းၶၼ်ႉတင်းၶိုၼ်း ၶွၼ်းပေႃးၵမ်ႇလပ်း။ လွႆ မၼ်းၵူႇ
လပ်းယူႇ တီႈၵၼ်လဝ်ႈရႁၢၼ်းၵႃးထုၵ်ႈတြႃး ၵႃႈၶိုၼ်းထမ်ႈၶၼ်ႉယူႇယဝ်ႉ။) ပူႇမူးသိူဝ်းၶႃႉ
လိူဝ်ႈမၼ်းၵွင်ႉဝႃႈ ငပိဝ်းၶႃယဝ်ႉ။ ထိုင်ႈဝၼ်းၶိုင်ႈ ၶဝ်းယၢမ်းၵၢင်ၶိုၼ် ၽႃႇသႅ ပႆႇလႃႈၶၼ်ႉ

* သိတ်ႉလႃႇ(6)ပိူင် = ၽႃႇၽေႇ၊ လိၼ်ၵိုၼ်၊ သိုဝ်ၶူပ်း၊ ငူးတွတ်ႇ၊ တႃႇတၢၵ်ႇ၊ ႁၢၵ်ႈလိုတ်း။

ၵၢၼ်ပီၼ်ႇမူႇသိူဝ်းငပိဝ်းၶဝ် ပေႃႇငမ်ႈလုၵ်ႈ ၸင်ႉၵဝ်ၶဝ်ႈၶမ်ႉတၢင်းၵိၼ်သေ ၵႂၼ်ၵၼ် ၵူႉလူးထူၼ်ႉၶေၼ်ႉ ၶွပ်ႉယိုၼ်ႈဝၢင်းပၼ် ၸဝ်ႈဝႃႉရငေႃးတီ လီ"ငၢမ်း"သေယဝ်ႉ ၸဝ်ႈၸင်ႉ ၶျပၼ်ပူင်ပၼ် ၸဝ်ႈၶဝ်ႁပ်ႉတုင်းၵၢဝ် သရၼေႉၵုင်ႉသၢမ်ပိူင် တင်းသိၼ်ႁႃႉလႁႃႈပႆး ၸဝ်ႈၶဝ် ဝႃႈလွမ်း။

7။ မူႇသိူဝ်းၶဝ် ၶၢမ်ႉၵုင်ႉတုင်းသိၼ်

အဇ္ဇတဂ္ဂေ– ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ– အသက်ထက်ဆုံး၊ ဗုဒ္ဓံ– ဘုရားမြတ်စွာကို၊ သရဏံ– ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ– မှတ်ပါ၏။

အဇ္ဇတဂ္ဂေ– ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ– အသက်ထက်ဆုံး၊ ဓမ္မံ– တရားတော် မြတ်ကို၊ သရဏံ– ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ– မှတ်ပါ၏။

အဇ္ဇတဂ္ဂေ– ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ– အသက်ထက်ဆုံး၊ သံဃံ– သံဃာ တော်မြတ်ကို၊ သရဏံ– ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ– မှတ်ပါ၏။

(ငတႃႉၵဝ်ဝၼ်းမိူဝ်ႈၶၼ်ႉၵူႉ တေႃႉသိင်ႈလူဝ်ႈသုတ်းပၢၼ်ၶေၼ်ႉ တီႈၽြေးပီၼ်ၸဝ်ႈ တီႈတြႃး တေႃႉၸဝ်ႈ တီႈသင်ႉၶႃႉတေႃႉၸဝ်ႈၶေၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ ပိုင်ႈၵိုင်ၵူဝ်းၵူႉၵူဝ်းလီ ၵူႈၸဝ်ႉၶၼ်ဝၼ်းၶမ်ႈ ၵမ်ႉလူင်ၵမ်ႉလိူမ်း မၢတ်ႈမၼ်ႈတွင်းၵိူမ်းတီႈၶႃႈယဝ်ႉ)။ ၶဵဝ်ႉပီၼ် သရၼေႉၵုင်ႉသၢမ်ပႆးယဝ်ႉ။

သိၼ်ႁႃႉလႁႃႈပႆးၸမ်ႉ ...

(1) **ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ –** ၵႃႈပီၼ်သတ်ႉတဝႃႉ တူဝ်မီးၸႂ် တင်းလူင် ၵမ်ႉလီၵၢဝ်တႃႇ။ တေလႆႈငဝ်းပၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်းယဝ်ႉ။

(2) **အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ –** ၵႃႈပီၼ်ၵုတ်ႉလႃႉၶူဝ်းၶွင်ပိူၼ်ႈ တင်းသိင်ႈၶေၼ်ႉ ၵမ်ႉလီလၵ်ႉၵၢဝ်၊ တေလႆႈငဝ်းပၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်းယဝ်ႉ။

(3) **ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ –** ၵႃႈတီႈလုၵ်ႈမေးပိူၼ်ႈ ၵမ်ႉလီ ယႃႉၵဝ်းၽိတ်းပိူင်ႈ၊ တေလႆႈငဝ်းပၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်းယဝ်ႉ။

(4) **မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ –** ၵၢမ်းပိတ်ႉလိၼ်ပိူၼ်ႈ ၵမ်ႉလီ တၢၼ်ႈလၢတ်ႈ၊ တေလႆႈငဝ်းပၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်းယဝ်ႉ။

(5) **သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ –** ၵႃႈပီၼ်ၵမ်ႉလေႃႉ လေႃႉလႃႉလဝ်ႈယႃႈပိင်းပင်းလႃႉၵူႉ ၵၢၼ်လၢင်ႈမဝ်းမိင်းတင်းလူင်ၶေၼ်ႉ ၵမ်ႉလီၵိၼ် ၵမ်ႉလီသမ်း၊ ၵမ်ႉလီသုတ်ႉ၊ တေလႆႈသျွင်ႉၵျၼ်ႉငဝ်းပၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်းယဝ်ႉ။ ၶဵဝ်ႉပီၼ် သိၼ်ႁႃႉလႁႃႈပႆးယဝ်ႉ။

ၸဝ်ႈၶဝ် ၶပေႉယမ်ၵမ်ၵိၼ်ႉၵူႉ တေႃႉလူဝ်ႈတေႃႉပၢၼ် ဝႃႈၶဵဝ်ယူႉယဝ်ႉ။ ငပိဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ ႁပ်ႉၶၢမ်ႉတုင်းၵၢဝ်ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်းသေ သႃႉထုၵၢၼ်ုမေးတၶေႉယဝ်ႉ ၸင်ႉယွၼ်း ၶၢမ်ႉပီၼ် ပိတ်ႉငေႃးလေးပႆးတႃႉယၵႃႉၵမ်းလိဝ်ငလႈ ၸဝ်ႈၵေႃႈ ႁပ်ႉပီၼ်တၵႃႉပိတ်ႉငေႃး

သီႇပိူင်ၶႃႈ ၵမ်းလီဝ်ယဝ်ႉ။ တီႈၼၼ်ႈ လင်ႇဝႃႈတၵႃႇၽူႈၵၢၼ် ၶမ်ႇထွၵ်ႈပမ်ႉပၼ် ပိတ်ႉလေး လေးပႃး ငဝ်ႈတူၼ် ၼူးမႃး လဝ်ႈသြႃႇတေႃႇလူင် လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၼၼ်ႉ ပဵၼ်မူးသိူဝ်းငပိဝ်းၼဝ် ပေႃႈငမ်ႈလုၵ်ႈ ငတႃႇၵွၼ်တၢင်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉၵျေႃး။

ဝၢႆးသေ လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ၵပ်ႉၶမ်ႇငပိဝ်းၼဝ်ပေႃႈငမ်ႈလုၵ်ႈ ပဵၼ်ပတ်ႉလေးလေးပႃး တႃႇယၵႃႇယဝ်ႉၵေႃႈ ၵမ်းၶၶေႉ ပူႇလၢႆႈၶိူဝ်ႉၼဝ် လင်ႇထၢမ်ငဝ်ႈငႄႇ လႃႇတီ၊ လိူဝ်ႉၼိူဝ်း၊ လွင်ႈတၢင်းတီႈလဝ်ႈငလႈ လဝ်ႈလင်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ **ၵဝ်ၸမ်း ပဵၼ်လုၵ်ႈ လဝ်ႈၽႄႉလူင်မိူင်းမေႃး၊ ပေႃႈငၶႇငမ်ႈမၢၼ်း လိတ်းၼူပ်ႇ ၼိုၼ်ႈယူႇၵျွင်း တီႈမၢၼ်ႈၵလုင်ႇ ၶၢၼ်းၶျၢၼ်း၊ သိပ်းႁႃႈၼူပ်ႇ ၶမ်ႇပဵၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇသႃႇမငေ တီႈၵျွင်းမုၼ်လဝ်ႈလၵ်င်း၊ လႆႈ 20 ပီး ၼိုၼ်ႈပဵၼ် ပၼ်ႇလၢင်း၊ လိဝ်ႈပဵၼ်သၢင်ႇပဵၼ်လၢင်းလမ်ႉ လဝ်ႈသြႃႇတၢင်ႇဝႃႈ "ဝရဓာတီ" (ဝႃႇရလေႃးတီ)** ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵဝ်ၸမ်း လႆႈသွၼ်ၵၢဝ်လိၵ်ႈလၢႆး ပိတၵၢတ်ႈထမ်းလဝ်ႈသေ ၵျူႉပွင်ႇတွင်းၵၢဝ်မႃး လၢႆတီႈလၢႆလီၼ် ၶမ်ယူႇၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ႁွႆးၵႃႈ ၵၢၼ်တၵ်း(လိုၵ်း)သိုၵ်ႈၵွတ်ႈမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ၶၶေႉငလႈ သိၼ်ႈတၢင်းၶိပ်ႉပၢၼ်ႇၶၶေႉ ႁႃၵမ်ႇလႆႈငိူၼ်ႈလႆႈတၢင်းမၼ်းငလႈ လင်ႇလႆႈ ယွၼ်းၵၢၶျၢင်ႉ လဝ်ႈသြႃႇၼူးမႃးပႃးငဝ်ႈသေ ၵဵဝ်ႇႁႃႈၶႃႈပိုင်ႈ လဝ်ႈၶိုင်ႈယဝ်ႉ လဝ်ႈၶိုင်ႈ တီႈၶိုင်ႈယဝ်ႉတီႈၶိုင်ႈ ဝတ်ႉဝႃးလင်ၶိုင်ႈယဝ်ႉလင်ၶိုင်ႈ ၵမ်းလိၼ်း လင်ႇလႆႈၵျူႉငိၼ်း ၶဝ်ႇငၢဝ်း လဝ်ႈသြႃႇတေႃႇလူင်ၵျွၵ်ႉၵႃႇ ၵျူႉယွႆႇႁၼ်ၶမ်ႇ ၵတ်ႉလၢင်ႈလိၵ်ႈလၢႆးပိတၵၢတ်ႈ ၸြူး ၸြေးပဵၼ်လဝ်ႈငလႈ လႆႈၶႃႇတွင်ႈထၢမ်သိၼ်ႈတၢင်း မၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇၼၼ်ငလႈ မၼ်းလဝ်ႈ လင်ႇဝႃႈ ပေႃးပဵၼ်သိၼ်ႈတၢင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇလိူင် ၵဝ်ပႆႇငၶလေႈၼၼ် ၵဝ်သမ်ႉထၢမ်ဝႃႈ သင်ၶၶေ မၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇၼၼ်ႉ သုတ်းယဝ်ႉၵႂၢဝ်၊ မၼ်းလဝ်ႈဝႃႈ ပႆႇသုတ်း ယင်းမီးယူႇ။ ၵမ်းလိၼ်း လႆႈၵျူႉဝႃႈ ၵႃႈတီႈထမ်ႈၵိုင်းၼၼ်ႉ မီးဝႆႉ **လိၵ်ႈလၢႆးၽိုၼ်ၵၢၼ် ၵၢၼ်ၶိုင်ႈ ဝိသုၵ္ခိမၢၵ်ႈၵတ်ႉထၵထႃႇ လဝ်ႈၼ္ဓူႉယောသတ်မ်ႈၵွၵ်ႇလိၵ်ႈၵမ်းပေးဝႆႉၼၼ်ငလႈ ၵဝ်လင်ႇၵျွမႃး ၵၢဝ်ၵိတ်းတီႈ ပိုင်ႈၵိုင်သေ ၵျၢင်ႉၵမ်ၶႃႈ ပုၼ်ႈတႃႇၵူႈပေႃး ထိုင်တီႈၵျူႉႁၼ် သတ်ႉလႃႇသီႇပႃး ၸြူးၵၢရိယႃႇ ၶဝ်လဝ်ႈၶၶေႉ လီ"ငၢမ်း"**ၼၼ်ယဝ်ႉ။

လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ ၼိုၵ်းၵွၵ်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈငၶပၼ် သၢႆၵျၢမ်းပၢႆၵျၢမ်းသုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ပူႇလၢႆႈၶိူဝ်ႉၼဝ် လင်ႇႁႃၵၢဝ်မွၵ်ႇထူၼ်ႇမွၵ်ႇၼိူဝ်းသေ မႃးယွၼ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ၼုပ်ႉဝႆႈ လဝ်ႈမုၼ်သေ ပွၵ်ႈမိူဝ်းၶႃႈယဝ်ႉၵျေႃး။

ဝၢႆးသေၶၶေႉ မိူၼ်ၶင်ႇၵၢမ်းတၢႆးႁဝ်းဝႃႈ "ၵၢႆၵူၼ်းၵေႃႈ ၵူၼ်းပႃး၊ ၵၢႆၽေးသမ်ႉ လူမ်းၵၢဝ်" ၼၼ်ငလႈ သိင်ၶဝ်ႇသတၢင်း လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီၼၼ်ႉ ၵဝ်ၵုပ်ႇမွႆးလၢတ်ႈ ၵူၼ်ၵျူၼ်ႈၶၶေးမေး ထၢၼ်ႈပေးၽဵဝ်ထိုင်ၶႃႈ ၵႃႈတီႈႁၢင်ႈၸေႃ ၼူၼ်ၸေႃၼမ်းၶၶေႉငလႈ ယၢမ်းၶၶေ ၼူၼ်ၸေႃၼမ်းတၶေၢင်းၵၶူလ်ႇသေၵေႃႈ ယုမ်ႇမၢတ်ႈလတသတ်ႉလႃႇ ပုတ်ႉထေႃး

လေႃးၵုတ်ႉတၢၺ်ႇသေငလႈ ပၵ်တ်ႈလေႃႉၵျၢလိ လိမ်လိူဝ်းမေးလုၵ်ႈ သူလ်ႇလျႃႇလေႃႇတီပီႈၶႂင်ႉ တိၶၼ်းမျူဝ်း လိူဝ်ႉၶိူဝ်းတင်းသိင်ႈတင်းလူင် ၵႂၼ်ၵၶၼ်မိူဝ်းလူးၵွတ်ႈထိုင် ၵႈတီႈထမ်ႈၵူးမၢင်ႇ လဝ်ႈဝၢႇရလေႃးတီ မိူဝ်ႈၵၶၼ်သၢႇသၶေႃႇၽြေႃးပိၶၼ်လဝ်ႈ ၶိုၼ်ႈလိႈ 2094 ဝၢႇ ပီးၵေႃးလေႃႇ 1012 ၶီႈ လိူၶၼ်သိပ်းလပ်း ဝၶၼ်းသွၵ်ႉၵျူႇ (ဝၶၼ်းသုၵ်ႈ) ၶၶေၼ်ႉ ၶုၶၼ်ၵျေႃၶမ်း မီးတင်း ၵႇသၢႇလိ သွင်ၵုပ်ႉ၊ မွၵ်ႇယၢႈၶမ်း သွင်လူင်ႇ၊ မွၵ်ႇယၢႈငိုၶၼ်း သွင်လူင်ႇ ပူႇလေႃႇလူႇတၢၶၼ်း ရတၢၶေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ၶမ်ႇၵုပ်ႉသရၶေႃႇၵုင်ႇငလႈ သိၶၼ်ၵျၢႈတင်းသိင်ႈတင်းလူင် ယဝ်ႉၵျေႃး။ ဝၢႈၶၶေၼ်ႉ **(မင်းရဲသီဟကျော်)** လင်ႇသမ်ႉငတႇၵူးမၢင်ႇသုင်းပွၵ်ႈ ထမ်ႈသၢမ်ပိဝ်၊ ၶင်းမၶၼ်းပေႃးတမ်း ၵူႇၶမ်းပလၢင်ႇ သိပ်းသွင်လင်၊ ၵိတ်းပွင် ထူၶၼ်ႈသီႇပီး လင်ႇယဝ်ႉတူဝ်ႈ လီငၢမ်းသေ လူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၶၼ်း လဝ်ႈဝၢႇရလေႃးတီ လိႈယၢတ်ႇၶမ်ႉၶွမ်ႈတဝ်ႈ သၢႇထု ၵၶုမေႃႇၶေႃႇဝၢႈၶဵယဝ်ႉၵျေႃး။

ပိူဝ်ႈၶဵ ၵၶၼ်ၵျဝ်းလိႈငိၶၼ်း ၵူၶၼ်းထဝ်ႈၶဝ် ၵုပ်ႇလၢတ်ႈၶိူးထိုင်ၵၶၼ်ဝၢႈ “ၵူးမၢင်ႇ သုင်းပွၵ်ႈ ၵူးမၢင်ႇသုင်းပွၵ်ႈ” ၵၶၼ်ဝၢႈၶဵႉ ၵူဝ်ပိုင်းမိူဝ်ႈၵႂၶၼ်တၢင်း လုၵ်ႉတီႈၵိင်းၶဵႉ မႈယဝ်ႉ။ ၵေႃႉၽူႈၶဝ်ႈပိၶၼ် တၵႇလူႇတၢၶၼ်း ၵူးမၢင်ႇသုင်းပွၵ်ႈၶဵႉ ပိၶၼ်ၶုၶၼ်မင်းလေႃး သီႇၵျေႃႇၶဵယဝ်ႉ။ လိုၶၼ်းလၢႈဝၢႈၶၶေၼ်ႉ ထိုင်မႈ ပီးၵေႃးလေႃႇ 1028 ၶီႈ ၶၢင်းမိူင်းၵွင်း လင်ႇသမ်ႉငမးၵုမ်းသေ လူႇတၢၶၼ်းယၢတ်ႇၶမ်ႉ ထမ်ႈသၢမ်ပိဝ်ထိင်ႈ။ ၵွပ်ႈမီးၶင်ႇၶဵငလႈ ငဝ်ႈတူၶၼ်ၶူးမႈလူင် လဝ်ႈဝၢႇရလေႃးတီၶဵႉ လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇၶဵၵေႃႈ ဝၢႈယဝ်ႉၵျေႃး။

8. သင်ႇၶၢႇၵူဝ်းပႈလူႉ

ယၢမ်းၶၶေၼ် လဝ်ႈသင်ႇၶၢႇ ၵူဝ်းပႈလူႉၵၶၼ်ဝၢႈၶၶေၼ်ႉ မိူင်းၵွင်းၶွင်းတၵ်ႉ သွင်ပႈ၊ သရၢင်းၵၢင်းပျေႃႇ သွင်ပႈ၊ မင်းတုင်းပီႈၶႂင်ႉ သွင်ပႈ၊ လၵိူင်းရၶ်င်ႇ ၵမျူဝ်းသႈတွင်ႇမ သွင်ပႈ ၶဝ်လဝ်ႈပၵ်တ်ႇပႈၶဵႉယဝ်ႉ။ ၶဝ်လဝ်ႈ ထိူၵ်ႈမႈလျႈတေႃႇ လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇသုင်းပွၵ်ႈ သေငလႈ လင်ႇမႈၶိတ်ႉသရေး ၶေးၶေႃႇ တွင်းပၢၶၼ်ႇတွင်ႈထၢမ်ၽြႈ တီႈလဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ၊ လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ လင်ႇတၵ်းသၢင်းၵျူဝ်ႇ ၵျေႃးပၶၼ် ငဝ်ႈၵျၢၵ်ႈတၢင်းၵျၢင်ႉ တူၶၼ်သိၶၼ်သိၵ်ႈၶၢႇ ရၵျၢၶၼ်း လတုပၢႇရိသုတ်ႉထိသီႇလလေးပႈ သိၶၼ်လူင်သီႇသိၶၼ်ႈ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈသတ်ႉလေႃႇ သီႇပႈ ၽြႈၶိပ်ႉပၢၶၼ်ႇ ၽၢင်ႉလၢၶၼ်းသၢင်းၵျူဝ်ႇ ၵျေႃးပၶၼ် သုတ်းသိင်ႈယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်း ယဝ်ႉၵေႃႈ ၶဝ်လဝ်ႈပၵ်တ်ႇပႈၵေႃႈ ပွင်ႇလွၵ်ႇသၽေးၽြႈ လီႇၵၶၼ် လိႈလွၵ်ႇလိႈၶေး ၽွမ်ႉသိင် ပိင်းပၢၵ်ႇၵၶၼ် တင်းပၵ်တ်ႇလဝ်ႈသေ ၶဝ်လဝ်ႈၵုပ်ႉယိုၶၼ် တုင်းၵဝ်ၵေႃးဝၢႇတ ၵူႈသမ်ႇ သိၶၼ်ပိူင် ၵဝ်လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ ၵိတ်းၵုပိတ်ႉသေႇ ယိုၶၼ်ပိၶၼ်တငပႈ လဝ်ႈဝၢႇရလေႃး တိၵူႇ လင်ႇဝၢႈသင်ႇၶၢႇၵူဝ်းပႈလူႉ ၶဵယဝ်ႉၵျေႃး။

ဝၢႈၶၶေၼ်ႉ ၵရိင်ႇလပဝၢႇသီႇ ပီႈၶႂင်ႉသွင်ပႈ ၵိၵ်ႇတင်းလဝ်ႈၶၶေၼ်ႇတမႇလၢႇ၊ လဝ်ႈသုလေႃႇၵ မျၢင်ႇလိင်း မိဝ်ႉသၢႈ ၶျေႃးယေႃႇ၊ ၽေႃးမ၊ သတၢင်းၵျီး ၶၵ်ႉၶ၊ မွဝ်းဝ၊ တမေႃးဝ

ၵၢပ်ႇလိတ်းပႃးၶႆႉ လင်ႇၾဵဝ်မႃးသေ ၶၢမ်ႇၵၢဝ်လတုပႇႁိသုတ်ႉထိသီႇလ လေးပႃး သိၼ်လူင်သီႇသီၼ်ႈ၊ ၶဝ်လဝ်ႈႁူဝ်းပႃး လင်ႇၵၢဝ်ပိင်းလႃတ်ႈၵမ်ႇမဝႇလႇ ၶၢမ်ႇမုၼ် ၵျႈသိမ်ႇၶမ်ႉသမ်ႇမုၵ်ႈ ၵၢၼ်ၶုၼ်ၶျေၶမ်း လူႇတၢၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ဝႆးၶၼ်ႉ ၶဝ်လဝ်ႈပ်ၵ်ႇပႃး ၵၢၼ်မႃးၵွၼ်တၢင်းၶၼ်ႉ ယွၼ်းၵၢဝ်ၵယူႇၵၢၼ်ႉ လဝ်ႈသြူႇတေႃႇ လဝ်ႈဝႇႁၶေႃးတိ လႆႈယဝ်ႉလီ"ငၢမ်း"သေ လင်ႇတေတေႇသလႇႁီႇ ႁူၵ်ႇ ၶၢဝ်းတၢင်း မူဝ်းႁၢပျူႉလူႉသႇသၶျေႇ သိုဝ်ႈၾင်တၢၼ်းမၼ်းယဝ်ႉ။ ႁွႆးၵႈ လွမ်းလူလ်ႈၵႇလ ဝိပတ်ႉတိၵပ်ႈငလႈ လင်ႇလီဝ်းဝွတ်ႈလီဝ်းဝႆးလီဝ်းႁႆၶႆယဝ်ႉ။ တေႃႈႁွႆး လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ သုင်းပွၵ်ႈ လဝ်ႈဝႇႁၶေႃးတိလမ်း ပိူဝ်ႈပျူႇတိတ်ႈတေႃႇၽြေးပိၼ်လဝ်ႈ မီးမႃး ၵၢၼ်ဝႈ "ၽူဝ်းၶွင်ႇတွင်ႇၵွၵ်ႉ တွၵ်ႉတိသီႇမီး တလ်တ်ႉလ်တ်ႉ" ၶႆၶၼ်ႉ လင်ႇၵူႈတြူးသႇသၶျေႇ ၵူဝ်ႈၵူင်းပိုင်းသွ် ၵႈမိုင်း ႁျေၶမ်းႁၢၼ်ႉမႃးယူႇ။

ႁွင်းသင်ႇၶျႇမျတ်ႈလဝ်ႈတင်းလႆ မီးပ်ၵ်ႇတိုၵ်ႈ တင်းလဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ လင်ႇငၽေးၶိုၼ်း မိုင်းလွႆႁဝ်းမႃး မိုင်းၶႄးပူလ်းလႉၵွၼ်ႇ မၢၼ်ႈသၢမ်တိုၵ်ႈၶႆႉယဝ်ႉ။

ယၢမ်းပီၵေးလႇ 1036 ဝႆးၶုၼ်ၶေၢၼ်းႁ ပႆႈပ်ၵ်ႈသေယဝ်ႉ ၶုၼ်ႁျႇသပတေး သမ်ႉပုတ်ႈၶင်ႈႁျေ။ မၼ်းလင်ႇမႃး ၽိတ်ႈပၢင်းလဝ်ႈၵူးမၢင်ႇသုင်းပွၵ်ႈ မိူဝ်းႁျေငလႈ လဝ်ႈႁဝ်းသၢင်းႁျူဝ်ႇႁျေးပၼ်တြူး ၵယုတ်ႈၵမျတ်ႈ သတ်ႉလႇသီႇပႃး တြူးတႇႁွတ်ႈ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ႁူႈသမ်ႇသီၼ်ပိူင်ယဝ်ႉ။ ၵမျတ်ႈ လိုင်ၶၢမ်ႇ၊ ၵယုတ်ႈ လိုင်မဝ်ႇၶၢမ်ႇ၊ မဝ်ႇၶျတ်ႈလႆႈ၊ ၶင်းဝႈ မဝ်ႇၶျတ်ႈလႆႈၵေႈ မၼ်းႁူဝ် ၽုင်းတၢၼ်းၶူဝ်းလဝ်ႈႁဝ်းငလႈ မဝ်ႇယႉမဝ်ႇၽျေၵ်ႈလႆႈႁျေး။

ဝႆးၶၼ်ႉ ႁွတ်ႈမူဝ်ႈသၵ်ႉၵရိတ်ႈ 1068 (ႁိူင်ပႆႁူၵ်းသိပ်းပ်ၵ်ႇ)ၶၼ်ႉ လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇ ႁဝ်း လူဝ်ႈၵႇယူႇလႆႈ 90 (ၵဝ်ႈသိပ်းတီမ်) ဝႇတေႃႇလဝ်ႈလႆႈ 70 (လီတ်းသိပ်းတီမ်) ပိၼ်ၵၢၼ် ၶဝ်ႈသူၼ်မၢၵ်ႇႁၢၵ်ႈၶမ်း ဝႆးမူဝ်းပူၼ်ႉႁူႇ တီႈထမ်ႈသၢမ်ပိဝ်ယဝ်ႉႁျေး။ ဝႆးၶၼ်ႉ လင်ႇႁပ်ႉပၢင်းမျွၵ်ႈၵၢဝ် လဝ်ႈၶၼ်ႇတမႇလႇ မျူဝ်ႉသိတ်ႉတိုၵ်ႈ ပုတ်ႈလဝ်ႈၵူးမၢင်ႇသုင်းပွၵ်ႈ ပိၼ်လဝ်ႈမထေႇၵူဝ်ႁွင်းၶႆယဝ်ႉ။

ပၢၼ်လဝ်ႈၶၼ်ႇတမႇလႇၶၼ်ႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၽုင်းၵၢမ်ႇတၢၼ်းၶူဝ်းလဝ်ႈ ၵမ်ႇမူၼ် လဝ်ႈၵူးမၢင်ႇငလႈ ၶုၼ်မိုင်း ၽူႈၵၢၼ် ၵမျတ်ႈလိုင်ၶၢမ်ႇ။ ၵယုတ်ႈလိုင်မဝ်ႇၶၢမ်ႇၶၼ်ႉ ႁိၵ်ႈဝႈ ပိူၼ်ႈမူဝ်းလဝ်ႈလၢတ်ႈမၼ်း။ လင်ႇပၢင်းၵၢဝ်ၶဝ်လဝ်ႈ ႁွတ်ႈမူဝ်းၶူဝ်ႁျေသေ ထၢမ် တူလ်းလွင်ႈဝႈ "လဝ်ႈႁဝ်းၶဝ် ႁျေးဝႈ ၵၢၼ်ၵေႇလေႇတီႇႁွင်းမူးၶၼ်ႉ ဝႈပိၼ်ႁွင်ၵုတ်ႇ ႁွင်ၶၢၼ်ႁွင်လိၼ်၊ ၵၢၼ်ပိူၼ်ႈ ပူၵ်းႁွင်းငိၼ်းႁွင်းၶမ်းလူႇၶၼ်ႉ ဝႈပိၼ်ႁွင်မႆႉသၵ်းၶႆ လွင်ႇလႆႈႁျေးလႆႈဝႈ။ "ၶဝ်လဝ်ႈၵေႈဝႈ လႆႈဝႈလႆႈႁျေးယူႇၶႆ ၵူဝ်းတၵ်းထၢမ်လွမ်းၶိုၼ်း။ သမ်ႉၵမ်ႇထၢမ်သင်သေ ပူင်ႁၢမ်းလိုပ်ႈႁျေႈ ၵမ်းလီဝ်ၶႆယဝ်ႉ။

ထိုင်မႄးပီႊၵေႃးလႃႉ, 1069 (ၵိူင်ပႆၵူၵ်းသိပ်းၵဝ်ႈ) ပီႊ မၢၼ်ႈမိူင်းမၼ်းလဝ်ႈၵေႃႈ လူႉၵမ်းလိဝ်ယဝ်ႉ။ ၵပ်တႃႈထိုင်တူဝ်သေ လိူဝ်ႉၶိူဝ်းမၼ်းၵေႃႈ ၽၢတ်ႇၽီႈၽၢတ်ႇငၽူဝ်ႇ, တင်းသိင်ႈယဝ်ႉ။ ထိုင်မႄး 1070 ၶၼ်ႉ လင်ႇတၵ်းၼတႇတင်ႈမၢၼ်ႈမိူင်းလီမႄး။ လင်ႇဝႆႉ မၵျႃႇတၢမ်ႇ ပိၼ်ၼၵႇလဝ်ႈမုၼ်၊ ၸွႈပိၼ်ၵိူင်းၵပ်ႉဝႃႈၶႆ။ တီႈလွႆတၼ်းလွႆၵမ်ႇဝႃႈ ၸွႈပႆၶဝ်ႈ တီႈလိဝ်။ ပိၼ်ပၢၼ်မူးသိူဝ်း ၽူဝ်းၵွင်ႇလေႇယျၢၶႆယဝ်ႉၵျေႃး။ ပေႃးဝႃႈၶိူဝ်းၵျွင်းလွီလေႃးတီ တီႈမိူင်းတႂ်ႈ ဝွတ်ႈဝွႆးသေယဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းၶိုၼ်ႈမႄးၵိူဝ်ႈၵိူင်း တၢင်းမိူင်းတႆး ပွတ်းလၢၼ်း တီႈပူလ်းလႃႉ လွၵ်ႉလွၵ်ႇ မိူင်းပွၼ် မၢၼ်ႈလိင်း မိူင်းၶွင် ဝၢၼ်ႈၵၼ်ႇ ပၢင်လူင် တေႃႇထိုင် လင်ႇၶႆႈ တီႈမိူင်းလွၵ်ႉလွၵ်ႇ မၢၼ်ႈၵူင်ၵျၢင်းၵျွၵ်ႉၵူႇၶၼ်ႉ မီးၵွင်းမူးလေႃးတီဝႆႉယူႇ။ တီႈမၢၼ်ႈယွတ်ႈ ၵိမ်းမၢၼ်ႈလိင်းၶၼ်ႉ ယင်းမီးဝတ်ႉလေႃးတီလင်ၶိုင်ႈ။ မိူဝ်ႈပၢၼ် လဝ်ႈဝႃႇၵလေႃးတီၼလႈ လဝ်ႈၶၼ်ႇတမႃႇလႃႇၶဝ် တိုၵ်ႉၵိူဝ်ႈၵိူင်းၶၼ်ႉ ၵၼ်ၼၽူဝ်ႇ တၢင်းၵူမ်ႈမၢၵ်ႇလၢင်း သွင်သူပ်း (မိူင်းတႆးလိၵ်) လိူဝ်းၶၼ်ႉ တေၵိူဝ်ႈၵိူင်းၵူဝ်ႇၵူၵ်ႈယူႇ။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၶိူဝ်းၵူၼ်းၵၼွၵ်ႉၽိတ်ႉၶဝ် လႆႈၵွၼ်ၵူဝ်ၵွၼ်ၵၼ်းသႃႇသၼႃႇၵေႃႈ မီးတင်းၶမ်၊ မိူၼ်ၶင်ႇ လဝ်ႈၵၼ်ၵွၼ်ၵူဝ် တၵုၵ်ႉတၢင်ႇ (တုင်ႊတေႃးၶေႇ)လွႆ၊ မူဝ်းထိၵႃႇမပွႆးၵျွင်းလွႆလိူဝ်းၶၼ်ႉ ပိၼ်ၵူၼ်း ၵၼွၵ်ႉၽိတ်ႉ တင်းသိင်ႈယဝ်ႉ။

ၵျွင်းလေႃးတီ ၵမ်ႇၶၼ် မုၵ်ႉလုမ်းလေႃးတီၶႆႉ ၵူမ်ႈဝႃႈလုၵ်ႉတီႈလိဝ် ငဝ်ႈမၼ်း ပိၼ်ၵၼ်လိဝ်သေတႃႉၵေႃႈ လွမ်းပိူဝ်ႈတၢမ်ႇမၢၼ်ႈတၢမ်ႇမိူင်း တၢမ်ႇလဝ်ႈတၢမ်ႇၶုၼ်လွႆ ၵိၵ်ႇတင်းတၵႃႇ ၵမ်ႇထုၵ်ႇမေႇၽေႊၵျမ်းၵၼ်လွႆ လင်ႇဝႃႈၵျွင်း ၵမ်ႇထင်သဝ်းတီႈလိဝ် ၵွင်ႈလိဝ်။ ၵူႇ "မႄး" လုၵ်ႉၵဝ်တီႈမိူင်းမၢၼ်ႊ ၽိဝ်မိူင်းတႆး ပွတ်းလၢၼ်းပွတ်းၸွင်ႇၵမ်ႇၵႃး ပႃးလိမ်ၶဝ်ႈထိုင် မိူင်းတီႈယူႇတႆးၵျဝ်း ၵၼ်ပိၼ်မိူင်းၼၶ, လိူဝ်းၶိူဝ်ၶူင်းတႂ်ႈၶူင်း ၸွတ်ႈထိုင်ၵူႇ လႆတီႈလႆလိၼ်ယူႇၶႆ တီႈၶႆႈ တေမႄးလၢတ်ႈၵွၵ်ႇမွၵ်ႇၼၶ ၶၢဝ်းတၢင်းၵျွင်းလေႃးတီ ယၢင်ႈပႆတႃႇၽေႃႈမႄး လိမ်မိူဝ်ႈၵေႃႇလႃႉငဝ်ႈမၼ်း ၼတႇတီႈထမ်ႈၵူးမၢင်ႇ ၵိမ်းဝိင်းလေႊၵ်ႈ ၶၼ်ႉ တေႃႇထိုင်ၵျွင်းၵျဝ်း ၸွတ်ႈၽိဝ်တီႈမိူင်းယၢင်းၶႆႉယူႇယဝ်ႉ။

၅.ၶၢဝ်းတၢင်းၵျွင်းလေႃးတီ ယၢင်ႊပႆမႄး

လွမ်းၶင်ႇ ၵၼ်မီးၶႂ်းၼိပ်းလေႈ ၼၶဝႆႉ ၶေႃႈၽိၼ်ႇလိၼ်မိူင်းမၢၼ်ႊၼလႈ လိၼၶ လွမ်းၶၢဝ်းတၢင်းၵျွင်းလေႃးတီပႆမႄးၶႆႉ...

1. ၼတႇလႃႉငဝ်ႈပိုင်း လုၵ်ႉတီႈၵူးမၢင်ႇ မႄးတီႈ (တိူင်းလၵ်ႉင်း) ၵူမ်ႈမၢၵ်ႇလၢင်း
2. မၢၼ်ႈတႃႈလိူဝ်ႇ (မၼ်းတလေး)
3. ၵူႇတၢင်းမိူင်းတႆးပွတ်းလၢၼ်း ပူလ်းလႃႉၵွၼ်ႇ၊ လွၵ်ႉလွၵ်ႇ
4. ၵူႇလူးမိူင်းပွၼ်
5. ၶိုၼ်ႈလႃႈသိဝ်ႈ၊ ၵူဝ်ပိုၵ်ႉ

16။ (မႂ်ႇ, 11, 12 ၶမ်ႈ) သိုပ်ႇၵျွမ်ႈ သဝ်းၵိင်းတီႈၶမ်ႉပုၵ်ႉတွင်ႇ တႃႇသွင်ၶိုၼ်း (ပိၼ်ၶိုၼ်း ဝၼ်း) **ဝၼ်းထိုင်မႃး တီႈၵျွင်းၶွင်ၸဵ ၼွင်ႈယၢင်းၶၶေႃ။ ၶူင်းၵိင်းသီႇၼတႃ။ မ်ၶၼ်ႈလိူၼ်သီႇ မႂ်ႇ 12 ၶမ်ႈ၊** (ၶူင်းပျၵ်ႉၶတိင်ႇ မ်ၶၼ်ႈလိူၼ်ၵျႃႈမႂ်ႇ 12 ၶမ်ႈ။)

(ၶ) လဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇ ၵၢၼ်လုၵ်ႉတီႈမိူင်းမိတ်ႈ ၵျွမ်ႈမိူင်းယၢင်းၶၶေႃ။ **သျႃႇလဝ်ႈၵိတ္တိမမွ (မိူင်းၵူမ်)ၼလေႈ လဝ်ႈလၢင်းၶဝ် မီး 8 ပႃး။ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်မီး 45 ပႃး၊ ၵူမ်ႈလေႃး ၵၼ်တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း မီး 53 ပႃး။**

(င) လိုဝ်းၶိင်းၶဝ် ၵၢၼ်ၵိတ်းဝေႇယျႃႇဝတ်ႉလ (ပၢင်းလဝ်ႈၶဝ်) လွမ်းလဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇမႃးၶၶေႃ။

1။ ၶိင်းၵျႃဝ်းသိင် ပၢင်ႇၵႃတ်ႇ
2။ ၶိင်းသွႆႈသိင်ၵိူင်း ပၢင်ႇၵႃတ်ႇ
3။ ၶိင်းသွႆႈၶိုၼ်းမွင်ႇလႅၢ်း ပၢင်ႇၵႃတ်ႇ
4။ ၶိင်းမၢၼ်ႇၵိၼ်ႇသၢမ် ၵျႃႈလူင်
5။ ၶိင်းမွၵ်ႇသိင် ဝိင်းၸႅၢ်း
6။ ၶိင်းမၢၼ်ႇသိင်မွင်ႇယူင်း ဝိင်းၸႅၢ်း
7။ ၶိင်းသိင်ၵိူင်း မေႃႇၵိင်း
8။ ၶိင်းမွင်ႇပႃႉ မေႃႇၵိင်း
9။ ၶိင်းသွႆႈၶိုၼ်းလိၼ်ႈ ၵၼတၢးၵုင်း
10။ ၶိင်းမၢၼ်ႇသိင် ၵၼတၢးၵုင်း
11။ ?
12။ ?

(သ) လိုဝ်းယူႇတီႈမိူင်းမိတ်ႈသေ ၶႅၢ်ႉလွမ်းမႃး

1။ ၶိင်းသိင်ၵူ
2။ ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းသွႆထုၼ်းလႃႉ
3။ ၶိင်းၵျွင်းၵွင်းမူးလိင်ႇ
4။ သၢင်ႇၵျေႃႇ
5။ သၢင်ႇထုၼ်းတိၼ်ႇ (ၶၶေႃႇတိယ)
6။ ၶိင်းၵျူဝ်း
7။ ၶိင်းၵိပ်ႇ
8။ ?
9။ ?

(လ) (ၶႅၢ်းၵိၼ်းသွမ်း ၵၢၼ်လွမ်း တီႈမိူင်းမိတ်ႈမႃး)

1။ ၶႅၢ်းၶျိတ်ႉမေႇ ပၢင်ႇၵႃတ်ႇ
2။ ?
3။ ?

ၸူးတိမ်ႈတၢင်ႇပိုၼ်း
ၶိင်းမွၵ်ႇသိင်(ၵွင်ႇပုၼ်ႉ)
ၵမ်ႉၵူဝ်ဝတ်ႉ ပၢင်ႇၵႃတ်ႇ

2. ပိုၼ်းၵီႇပ်ႈ ဢြႃႉလၢဝ်ႈၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ (မိူင်းႁွမ်)

* ပီႇၵိူတ်ႇ 1254 ၶရိႈ လိူၼ်ၵျႃးမွႆႇ 5 ဝၼ်း။
* လႃႇတီ ဝၢၼ်ႈမိူင်းႁွမ် ၵိူင်ႉသိၼ်ႈပီ။
* လိုဝ်ႈပေႃးငမႈ ၶိင်းသိၼ်ၵိူင်း ၶၢဝ်းသိၼ်ၵိူင်း
* မီးပီႈၼွင်ႉ 5 ၵေႃႉ၊ လၢဝ်ႈပီၼ် ၵေႃႉၵွၼ်ႇသေပိူၼ်ႈ။
* လိုဝ်ႈလၢဝ်ႈမိူဝ်ႈၵွၼ်ႇ လၢႆးၵၢႆႈၶုၼ်ႇ။
* 1273 ၶရိႈ ၵႃႇယူႉ 19 ၶူပ်ႇ ယူႇႁျင်း ၵိတ်းသၢင်ႇလွင်း တီႈႁျင်းၵုင်းၵလႃး ၶမ်ႉၶမ်း။
* **လူဝ်ႈပၢၼ် ဢြႃႉလၢဝ်ႈလေႇယၼ်ႇတ လၢဝ်ႈတၢသိၼ်ငလႈ တူၼ်ၶူးထိသွင် လၢဝ်ႈၵိတ်ႉတိၶေၼ်ႇတ။**
* **1274 ၶရိႈ လိူၼ်သၢမ် ၶၢမ်ႇသၢင်ႇ၊ လိုဝ်ႈပီၼ်သၢင်ႇ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ။**
* **လိူၼ်သီႇ ၶၢမ်ႇလၢင်း၊ တီႈၶၢမ်ႇလၢင်း ၶမ်ႉဝၼ်း မိူင်းမၢဝ်း ၽၢၵ်ႈမိူင်းငၶ (ဢြႃႉလၢဝ်ႈ ၵိတ်ႉတိၶေၼ်ႇတၶႆႉ လၢဝ်ႈလၢင်းၶျူမိုဝ်းၵေႃႈ လွႆႈယဝ်ႉ) လၢဝ်ႈဢြႃႉၵုပတ်ႉသေႇ ပီၼ်လၢဝ်ႈ ဢြႃႉလၢဝ်ႈၵိတ်ႉတိၶေၼ်ႇတ။**
* ဢြႃႉလၢဝ်ႈၵိတ်ႉတိၶေၼ်ႇတ တင်းလၢဝ်ႈလၢင်းၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ ႁူမ်ႈပႃးလၢဝ်ႈၶဝ်ၵမ်ႈၽွင်ႈ။

မိူဝ်ႈၶေၼ်ႉ ၶဝ်လၢဝ်ႈ လုၵ်ႉတီႈၶမ်ႉၶမ်း ၵုင်းၵလႃး မႃးတီႈမိူင်းယၢင်း ၶွင်ၽေႃ ပထမပွၵ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ။ ဝၢႆးၶေၼ်ႉ ၶိုၼ်းႁျူင်ႇ တီႈၵျၢၼ်ႇတႃႇၸျင်း ၶမ်ႉမႃႉ ၵငတႃးၵုင်း။
* ဝၢႆးၶေၼ်ႉ ၶိုၼ်းႁျမႃးလူး မိူင်းယၢင်း ၶွင်ၽေႃ ပွၵ်ႈၵမ်းသွင်။
* ဝၢႆးၶေၼ်ႉ ၶိုၼ်းႁျမိူဝ်း ၵုင်းၵလႃး ၶမ်ႉၶမ်း၊ လုၵ်ႉတီႈၵုင်းၵလႃး ႁျမိူဝ်းပၢင်ၶဵမ် (မၢၵ်ႇဝၢဝ်း)။
* လုၵ်ႉပၢင်ၶဵမ် ႁျထိုင်လွႆၶိူဝ်း၊ လုၵ်ႉတီႈလွႆၶိူဝ်း ႁျထိုင်မိူင်းမိတ်ႈ။
* ၶိုၼ်ႈပီၼ် လၢဝ်ႈမထေႇၶင်ႈႁျင်း တီႈမိူင်းမိတ်ႈ၊ မိူဝ်ႈပီႊၵေႃးလႃႇ 1313 ၶရိႈ။
* ထိုင်မိူဝ်ႈ 1315 ၶရိႈ၊ လုၵ်ႉတီႈမိူင်းမိတ်ႈ ႁျၶၢႆႉမႃးတီႈမိူင်းယၢင်း ၶွင်ၽေႃ ပွၵ်ႈၵမ်းသၢမ်။
* မႃးၶင်ႈႁျင်း တီႈမိူင်းယၢင်း ၶွင်ၽေႃ ပွၵ်ႈၵမ်းပႃႈလင်ၶႆႉ 13 ပီႊ။
* ၵျပ်ႉတငပး ထူၼ်ႈသီႇၵပ်ႈသေ ၵႃႇယူႇလၢဝ်ႈ လႆႈ 74 ပီႊ သိၵ်ႈၶႃႇဝႃႇတေႃႇလၢဝ်ႈလႆႈ 54 ဝႃႇ။
* မိူဝ်ႈပီႊၵေႃးလႃႇ 1328 ၶရိႈ လိူၼ်လိတ်းလွင်ႈ 9 ၶမ်ႈ တၢမ်းၶမ်ႈ 4:10 မူင်းၶေၼ်ႉ လွၼ်ႇႁူႇ ၶဝ်ႈသူၼ်မၢၵ်ႇၵျၢၵ်ႈၶမ်းႁူႇယဝ်ႉၵျေႃး။

တီႈမၢႆတွင်း ဝႃႇလၢဝ်ႈ 54 ဝႃႇၶႆႉလမ်ႉ

- ယူႇတီႈၵုင်းၵလႃး ၶမ်ႉၶမ်း 22 ဝႃႇ။
- ယူႇတီႈပၢင်ၶဵမ် မၢၵ်ႇဝၢဝ်း 4 ဝႃႇ။

- ယူႇတီႈလွႆမွၵ်း 4 ဝႆႉ။
- ယူႇတီႈၶေႃတ်ႈသမီးတွင်ႇ မိူင်းမိတ်ႈ 4 ဝႆႉ။
- ယူႇတီႈၶွင်ၽၢၵ်းၶေႃမ် မိူင်းမိတ်ႈ 7 ဝႆႉ။
- ယူႇတီႈၶွင်ၽႄ မိူင်းယၢင်း 13 ဝႆႉ။

ႁွပ်ႈၶႆ ၸဝ်ႈလဵဝ်ႈၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ (လဵဝ်ႈမိူင်းႁွမ်)ၶႆႉ လႆႈဝႆႉ ပိၼ်လဵဝ်ႈပုၼ်းၵၢၼ် လိႈၶၢ်ႉလွၵ်းထွၵ်ႇတီႈ လၢႆမိူင်းလၢႆၵျွင်းၶမ်ငတႃႉၶမ်ဝႆႈၶႆငလႈ လီယွင်ႈၵၢမ်းၶမ်ႉၵွႆ လဵဝ်ႈလိုၶ်ႈသွ် မၶ်ႈၵ်ၶ်ႇၶ်ၶ်ႈၵိုမ်းၵမ်ႇၵႂး လီယွင်ႈယေႃးပုး လိမ်လွင်ႈလဵဝ်ႈမေႃဝ်ႉ လွႆယႁ်ႇ လွႆယၢဝ်းငတႃႉ"။ လဵဝ်ႈၶႆႉ ငပႉလိၵ်ႈမၢၶ်း လိၵ်ႈတႆး လိၵ်ႈပႃႇလိ။ ၵ်ပ်ႉၽၢႆႇလင်ႇၵႆႇ ၶမ်ႉၵၢမ်း လူင်ၶမ်ႉၵၢမ်းၵွၶ်ႇ သွၶ်ပၶ်ပိူၶ်ႈလႆႈ ပၶ်ပြႃးၶ်မ်ႉ သိၼ်လီ တူဝ်လိၵ်ႈႁၢင်ႈလီ တၢင်းလၢင်ႈ ၶွၵ်းတွင်ႈ သၢၶ်တင်းလူင်ၵေႃႈ ၶ်မ်ႉၵတ်ႉ။ တၢင်းလၢတ်ႈမေ တေႃးသၵေႃႇမၢင် ယိုၶ်ႉလႆႈ။ လိူဝ်းလဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈသၢင်ႇ ၵၢၶ်တူၵ်းပုႈလင် တၶ်းၶိုတ်းမၶ်းလဵဝ်ႈသေငလႈ ၵတ်ႉၶ်ၶ်ႇ လိၵ်ႈလၢႆး ၶမ်ႉၵၢမ်းလူင် ၶမ်ႉၵၢမ်းၵွၶ်ႇၵမ်ႇဝႆႈ ပိၼ်ၵၢၶ်မေမုး တီႈမၶ်းလဵဝ်ႈ ၵမ်ႈၶမ်ယဝ်ႉ။

မၶ်းလဵဝ်ႈ **သင်ႇသွၶ်လၢတ်ႈဝႆႉဝႆႈ သင်ဝႆႈမီးမုး လွင်ႈတၢင်း လဵဝ်ႈလၢင်းၶျူမိူဝ်း လူဝ်ႇတၢင်တူဝ် ႁူဝ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျိုးလဵဝ်ႈသေ ၵ်တ်းၸဝ်ႈဥပၺျၢယ် ပၶ် မိူဝ်ႈတေၶၢမ်ႇလၢင်း ၶၶ်ႉ လူဝ်ႇၵွၶ်ၵျႃႇၶၢမ်ႇ တီႈၵွင်ႈပူၶ်ႉၵိူင်ႇလိၶ်မိူင်းၶၶ်ႉ လင်ႇလႆႈၶႆယဝ်ႉ။**

၁. ပိုၼ်းၵ်ပ်ႈ ၸဝ်ႈလဵဝ်ႈပၺ်ႇရၢႇသႃႇရ

* ပီႈၵိူတ်ႇ ၵေႃးလႃႇ 1292 ၶီႈ လိူၼ်သိပ်းမွႆႇ 10 ၶမ်ႈ ဝၼ်းၽတ်း။
* လၢႇတီ ဝၢၼ်ႈလေႃးတီ (သၢၼ်းၶျွင်း) ဝဵင်းၵျွၵ်ႉၵျိုး တိူင်းပၵူဝ်း။
* လိူဝ်ႈပေႃႈငမႈ ၶိင်းၵၢၼ်ႈသိင် (ဖိုးကျောက်) ၶေႃးၵၢၼ်ႈသိင် (မွှ ခြွေမြ)။
* မီးပီႈၶွင်ႉ 9 ၵေႃႉ လဵဝ်ႈပိၼ်ၵေႃႉမႆ 5။
* ၵၢႇယူႉလႆႈ 10 ၶူပ်ႇ ၶိုၼ်ႈႁူင်းႁ်ၼ်း တီႈဝဵင်းၵျွၵ်ႉၵျိုး။
* ၵၢႇယူႉလႆႈ 12 ၶူပ်ႇ ၶၢ်ႉမုးၶိုၼ်ႈႁူင်းႁ်ၼ်း တီႈဝဵင်းသူလၺ်ႇၵျၢင်ႇ။
* မုးယူႇၵျွင်းမိူင်းယၢင်း မိူဝ်ႈပီႈၵေႃးလႃႇ 1317 ၶီႈ လိူၼ်သိပ်းၵ်တ်းလပ်း ၵၢႇယူႉလႆႈ 25 ၶူပ်ႇ။
* ၶမ်ႇသၢင်ႇ မိူဝ်ႈပီႈၵေႃးလႃႇ 1318 ၶီႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ (ၵုးၶိုၼ်ႈ)၊ ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် ဝဵင်းမိူင်းယၢင်း ပွၵ်ႈၵမ်းၶိုၼ်ႈ။
* ပၢၼ်လဵဝ်ႈၶူးမုးလူင်ၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ။

* ၸိုဝ်ႈလိၵ်ႈသၢင်ႇႁွင်ႉဝႃႈပလ်ႇလႃႇသႃႇရ။
* မိူဝ်ႈၶၢမ်ႇၵၢင်း ပီႊၵေႃးလႃႇ 1319 ၶိူင်ႈ လိူၼ်ႁူၵ်းမႂ်ႇ 5 ၶမ်ႈ။
* တီႈသိမ်ႇ (ဦး ကုဓ္မေပ) ၶမ်ႉယၢင်း။
* ဢွၼ်ႇၵမ်ႇမဝႃႇ ၽေႃႇၶူ ပဵၼ်လိၵ်ႈၵၢင်း(လူင်) ၶၼ်ႇတပလ်ႇလႃႇ (မၢၼ်ႇငိၼ်း တႃႈငပႊ)။
* ဢွၼ်ႇၵမ်ႇမဝႃႇ ၽေႃႇသႂ်ႉ ပဵၼ်လိၵ်ႈၵၢင်းၵုၶထမ်ႇမ (ယွတ်ႈသိင် တႃႈငပႊ)။
* လိၵ်ႈၵဝ်းၶိုၼ်ႈပဵၼ် လိၵ်ႈမထေႇၶင်ႈၵျွင်း (ၵျၢၼ်းၵျွင်း) မိူဝ်ႈပီႊၵေႃးလႃႇ 1328 ၶိူင်ႈ တေႃႇထိုင် 1359 ၶိူင်ႈသေ ၵၢၼ်ပိူင်လူင် ပုၼ်ႈသႃႇသၼႃႇ (မုၵ်ႉလုမ်းၽွႆႇသႃႇ) ငေႃးတီ ၵွၼ်ၵိတ်းသၢင်ႈမႃး လွင်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပႃးတင်းၵိူင်းသုထမ်ႇမႃႇ။

ဢွၼ်ႇလိၵ်ႈပလ်ႇလႃႇသႃႇရၼႆႉ လႆႈဝႃႈပဵၼ် လိၵ်ႈၵၢၼ်လွႆယၢဝ်းလွႆလီ မီးပရမ်ႇမ ဝိၵႃႇရဢွၼ်းတိမ်ထူၼ်ႈသေ မီးတင်းၶေႃႈၵီႈတၢင်ႇ၊ မေႃလၢတ်ႈတေႃႇ သူပ်းလီသိင်ဝၢၼ် ၶၢၼ်ၶိုၼ်းတိုၼ်းမ်ၼ်ႈလွႆႁူ တငပႊတၵႃႇတင်းလႂ် ၵူၼ်းမိုတ်ႈၵိုဝ်းမၼ်းလိၵ်ႈၵေႃႈ လႆႈဝႃႈ ၶမ်ငတႉ"။ ငပႉလိမ်လိၵ်ႈမၢၼ်း လိၵ်ႈတႆး လိၵ်ႈပႃႇလိငလ လိၵ်ႈထမ်း(ဢွၼ်း) လင်ႇၵႃႇလူင် ၶမ်ႉၵျမ်းပွတ်း ၶမ်ႉၵျမ်းယၢဝ်း ပျူဝ်းတွၼ်ႈ ၽိူႇလႃႇ လိူဝ်းၶႆႉသေၵူလ်း ၵမ်ႇၵႃး သွၼ်ငၶ ပၼ်ပိုၼ်ႈၵေႃႈ ပဵၼ်လႆႈ။

မၼ်းလိၵ်ႈၶႆႉ မီးလွင်ႈၽၢင်ႉသတိယႆႇၶမ်တႃႇသေႇငလ (သၺႃ) တွင်းၵိုမ်း ၵၢၼ်လႆႈႁူပ်ႉထူပ်း ပူၼ်ႉမႃးပႃႈလင် လွင်ႈလီလွင်ႈလႃႉ ၵိတ်ႉလၶေႃႈၵၢၼ်ၽွႆႇသႃႇ သႃႇသၶေႃႇ ပဵၼ်မႃးမီးမႃးၶင်ႇႁိုဝ်ၵေႃႈ မီးတင်းၶမ်ႉလွႆ ၵတ်းၵၢၼ်သေ ၵတ်းတၢၼ်ႈ ၵတ်းလၢတ်ႈ ၵတ်းၵိတ်း ၵၢင်ႈတၼ်ပ်းတတ်းမၵ်းမၼ်ႈလႆႈ ၵမ်ႇလိူင်ႉလိူဝ်။ တၢင်းလၢတ်ႈမေႃ ၶေႃႈၵျမ်းလွႆႈ လိုဝ်ႈသိုဝ်ႈမၼ်ႈ ၵူၼ်းထွမ်ႇၶဝ်ႈလွႆလီ ၵမ်ႇမီးမၢၼ်ႇမႃႇၶၽၼ်ၶၼ်သုင် ၵျေႃးဢွၼ်းပၼ်ဢွၼ်းၼမ်ႉ သိင်ၵေႃႈလီ။

လိူင်ႉၶင်ႇ ၵၢၼ်လၢတ်ႈမႃး ပႃႈၶိူဝ်ၶႆႉငလ ထိုင်လူဝ်ႈပၢၼ်လိၵ်ႈသေ ၵၢၼ်လႆႈ ၶၢမ်ႇယၢပ်ႇၵျၢပ်ႇၶၵ်း ၶေႃႈၵၢၼ်ပိူင်လူင် ၵၢၼ်ၶိုင်ႈ ယၢပ်ႇၵိၼ်းၶိၼ်လွႆၶေႃႇငလ လွင်ႈ "**သာသနာသန့်ရှင်းရေး**"ၶႆႉ လိၵ်ႈၵဝ်တင်းသတိဝိရိယပလ်ႇလႃႇလၢၼ်ႇလိူဝ်းၶႆႉ ၵိတ်းႁူဝ် ၵိင်း" ဝူၼ်ႉၵျင်ႈတူလ်းယၢဝ်းသေ ၶတ်းသၢင်ႈၵျၢင်ႈၵိၼ်း တင်းယႆႇတင်းၶမ် ၵဝ်ၵႂ်မႃးလမ်လွႆး" သေငလ ပဵၼ်ၵၢၼ်ယဝ်ႉတူဝ်ႈထိုင်တီႈ ယိူင်းမႂ်ယူႇယဝ်ႉ။

ၽွင်းၵျိူးလိၵ်ႈပၺ်ႇၺႃႇသႃႇရ လၢတ်ႈဝႆႉဝႃႈ ၵၢၼ်ၵဝ်းၶဝ်ႈသိမ်ႇသေ ဝႆႈလူးၽႂ်ႇပႃႈ ၶေႃႈလၢၼ်းၶၶၼ်ႉ ၵဝ်းယိူင်းလူး ဢွၼ်ႇၵဝ်း ၵၢၼ်ဢွၼ်ႇၵျေးပၼ် လႂ်းသဂႃႇလဝႃႈ ဢွၼ်ႇသမႃး ၵဝ်းၶႆႉ ဝႆႉမီးၽႂ်ႇပႃႈ ၶေႃႈတၢင်းလၢၼ်းၶၶၼ်ႉၶႆ မီးဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီႊၵေႃးလႃႇ 1359 ၶိူင်ႈ ၵႃႇယူႉတေႃႇလိၵ်ႈလႆႈ 67 ၶူပ်ႇ၊ သိၵ်ႈၶႃႇဝႃႇတေႃႇ လိၵ်ႈလႆႈ 40 ဝႃႇ၊ မိူဝ်ႈႁူဝ်ပီႊ လိူၼ်ၵႃႈမူၼ်း (22.4.97)၊ ၵၢင်ၶိုၼ် 11 မူင်းတိမ်" ၶၼ်ႉ

ၵၢၼ်ၶိတ်ႉလႅၵ်ႈၸႂ်ႈ ႁွတ်ႈႁၢင်ႈထိုင်တူဝ်ယဝ်ႉ လွၼ်ႉၶူး ၶဝ်ႈသူၼ်မၢၵ်ႇႁၢၵ်ႈၶမ်းသေ လုၵ်ႈၶွင်ႉတၢၼ်ႇ သီႇၶူဝ်ႈၵူးသွမ်းငလႈ ႁဝ်းၶူဝ်ႈ(ႁဝ်းၵူဝ်ႇ)သိပ်းလုမ်း ၶူမ်ႈလုမ်းပွင်ပၢၼ် ပွႆးလေႃႇ ၵၢၼ်ႇတီမၵၢၵ်ႉၵီလႃႇပၶပူႇလႃႇ မိူဝ်ႈ 1359 ၶိုၼ်း လိူၼ်သၢမ်မႂ်ႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃႇ လိူၼ်မူၼ်း (4.2.98-11.2.98) လင်ႇယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်းယဝ်ႉၵေႃး။

4. ပိုၼ်းၵိပ်ႈ ၸဝ်ႈလဝ်ႈဝၼ်ႇၶပေႁၺ်ႇရၢႇ

(လဝ်ႈတူၼ်ၶူး ၵၢၼ်ၶင်ႈၵျွင်းယူႇမိူဝ်ႈလီဝ်)
* ပီႈၵိုတ်ႇ ၵေႃးလႃႇ 1292 ၶိုၼ်း လိူၼ်သၢမ် ဝၼ်းပုတ်ႉ။
* လႃႇတီ ဝၢၼ်ႈဝတ်ႉ မိူင်းလွႆမိူဝ်း လေးဝိင်းသီႇပေႃႉ။
* လိုဝ်ႈမိူဝ်ႈလီၵ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈ ထေႃးၵၢႆႈသွႆလူး။
* မီးပီႈၶွင်ႉ 7 ၵေႃႇ၊ လဝ်ႈပၢၼ် ၵေႃႉထူၼ်ႈသီႇ။
* မႃးယူႇၵျွင်း မိူင်းယၢင်း မိူဝ်ႈပီႈၵေႃးလႃႇ 1323 ၶိုၼ်း လိူၼ်လိဝ်။
* ၵိတ်းသၢင်ႇလွင်း တေႃႇထိုင် 1324 ၶိုၼ်း လိူၼ်သၢမ် ၶမ်ႇသၢင်ႇ မိူဝ်ႈပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် မိူင်းယၢင်း ထူၼ်ႈထိုင်ပွၵ်ႈၵမ်း 3။
* ႁႃးၶမ်ႇသၢင်ႇလဝ်ႈ မၢၼ်ႈလႃးႁႃး 3။
* လိုဝ်ႈပၢၼ်သၢင်ႇ ႁွင်ႉဝႃႈ ဝၼ်ႇၶပေႁၺ်ႇရၢႇ။
* မိူဝ်ႈၶမ်ႇလၢင်း 1324 ၶိုၼ်း လိူၼ်သီႇမႂ်ႇ 8 ၶမ်ႈ တီႈသိမ်ႇၶမ်ႉ(လူဝ်ႈၶၢဝ်း) ၶမ်ႉယၢင်း၊ လဝ်ႈၸဝ်ႈၵပိတ်ႉသေ ပၢၼ်လဝ်ႈၵိတ်ႉတီထမ်ႇမ၊ လဝ်ႈၸဝ်ႈၵမ်ႇမဝႃႇ ၽေႃႇၸူ ပၢၼ်လဝ်ႈ လၢင်းလူင်ပၺ်ႇရၢႇသႃႇရ၊ လဝ်ႈၸဝ်ႈၵမ်ႇမဝႃႇ ၽေႃႇသႂ်ႉ ပၢၼ်လဝ်ႈလၢင်းၵိၼ်ႇတယသ။
* မိူဝ်ႈၶိုၼ်ႈပၢၼ် လဝ်ႈလၢင်းလူင် (လဝ်ႈၸဝ်ႈၸူမိူဝ်း)ၶႅမ်ႉ 1352 ၶိုၼ်း ၵႃႇယူႉလဝ်ႈ 60 တိူဝ်၊ ဝႃႇတေႃႇလဝ်ႈ 28 ဝႃႇ၊ မိူဝ်ႈၶိုၼ်ႈပၢၼ် လဝ်ႈမထေႇၶင်ႈၵျွင်းၵူၼ်းၵျွင်းၶၶေႉ 1359 ၶိုၼ်း လိူၼ်သၢမ်လွင်ႈ ၶမ်ႈၶိုင်ႈ ၵႃႇယူႉလဝ်ႈလႆႈ 67 ပီႈ ဝႃႇတေႃႇလဝ်ႈလႆႈ 35 ဝႃႇသေ သိုပ်ႇမႃးတေႃႇႁၢၼ်ႉ ပွႆးပီႈၵွၼ်းၶမ်း 1365 ၶိုၼ်းၶႅမ်ႉ ၶင်ႈၵူၼ်းၵျွင်း မီးမႃး 5 ဝႃႇ 5 ပီႈ ယဝ်ႉၵေႃး။

လဝ်ႈဝၼ်ႇၶပေႁၺ်ႇရၢႇတူၼ်ၶႅမ်ႉၵေႃႈ လွႆယိၼ်းလွႆယၢဝ်း လွႆယိတ်ႇသိုဝ်ႈ လၢတ်ႈၵူမ်း တီႈလိုဝ်ႈတီႈလွႆႈႁူလ်း"။ လၢတ်ႈ ၵမ်ႇထိုင်းၵမ်ႇၽွၼ်း ၵမ်ႇမၢင်ႉၵမ်ႇၶၢတ်ႈ၊ လၢတ်ႈတေႃးသ ၵေႃႇ သရေႇယွႆႇ ၵိၼ်ႇတရေႇလီၼ်မ်ႉလိပ်ႈ၊ ၵုပထိ တူဝ်လဝ်ႈၵေႃႈ မီးႁၢင်ႈၶိုၵ်ႉငတႃႉ"။
မေႃလၢင်းပၼ်ႁိူင်း တႃႇပၺ်ႇရၢႇလုၵ်ႈၶွင်ႉတငပး ၶိုၼ်ႈယွႆႇမွႆႇသုင်ငတႃႉ"။ ၵမ်ႇမီး လွႆသီးငႁႉပိူၼ်ႈလႃး"။ လၢတ်ႈၵူမ်းတေႃႇၽွၼ်ၵေႃႈ သူပ်းၵူၼ်ႈသိင်ၵွၼ် လၢင်ႈသွၼ်ႇ

ထၢင်ႈၼူၼ်ႉတၢင်းၸူၼ်ႉၵၢင်ႈၵႂ် လုၵ်ႈပႆၶင်ႈၶႂၼ်း ၶွၼ်းၶိုင်ထႃႉၵျႃႉ မိူဝ်ႈယၢမ်း လႆႈၵေႃႈ တိူၼ်းၽၢင်ႉသတိဝ်ႉတႃႇသေႇ။ ထဝ်ႈၵေႃႈတႃးလင်ႇၵႃႇလူင်ၵေႃႈ ၶိမ်ႉလီသိင်ၸၢၼ် ၶႅၼ်ႈၵၢၼ် ၽိူင်ႈထုင်းၽေႇသႃႇၼလႈ ၵၢၼ်ၸၼ်ႇၵၢၼ်ႈ (ႁူင်းလွႆၸေႃးတီ)ၵေႃႈ တိူၼ်းဝႃႈ ယိပ်းမၼ်ႈ ပၼ်ႈၵိမ်း၊ လွင်ႈၶိုင်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းၼလႈ လွင်ႈႁတ်ႉသႂ်လိူင်ႇၽွႆႉၶိမ်ႉလီပ်ႈ သမ်ႉပေႃး ၵမ်ႇမီးတီႈတေလၢတ်ႈ ၶႅၼ်ႈၵၢၼ်ပၵိယၢတ်ႈ ပတိပၢတ်ႈၼၼ်ႉ ထဝ်ႈၵမ်ႇဝႆႉမဝ် တိူၼ်းၵၢဝ် ၼိူၵ်ႉၼတႃႉ"ယဝ်ႉ။

ၵႂ်ႉ"သင်ႇသွၼ်ဝႃႈ "တေသၢၼ်ႁူၺ် ၵိူႈတူၺ်းမွင်း၊ တေသၢၼ်သွင်း ၵိူႈတူၺ်းတူဝ်၊ ယႃႇၵိူတ်းႁူၼ်းလမ်ၵူဝ်ပွႆႇႁူၼ်၊ ယႃႇၵိူတ်းလိူင်ႉၶင်ႇ ႁူၼ်းယိပ်းၶေႃးငူးႁဝ်ႇ၊ ၵိၼ်ၶဝ်ႈ ၵိူးလၵ်း၊ ၵိၼ်ၽၵ်း ငိူလီမ်၊ လၵ်းလီမ် မျူဝ်းၵမ်ႇလႆႈလွင်ႈၶၼ်ႉ ၵမ်ႇလွႆ၊ မေႃၵိၼ်ၵေႃႈ လူဝ်ႇမေႃၶိုဝ်၊ လွႆႈၵၼ်ၵိၼ် ထင်ႇဝၢၼ်၊ လွႆႈၵၼ်ႁၢမ် ထင်ႇမဝ်၊ လွႆႈၵၼ်ၵၢဝ် ထင်ႇငဝ်ႈ၊ ၵၢၼ်လႆႈၵေႃႈ ႁဝ်းလူဝ်ႇၵွမ်ႇလွမ်ႉၽွမ်ႉၵၼ် ထင်ႇပိၼ်လႆႈ၊ ပႃးၶိုင်ႈၼလႈ ပႃးၶိုင်ႈ လူဝ်ႇထုၵ်ႇမေႃၸေႃး ၵၢမ်းၵၼ်၊ မီးလွင်ႈၵိတ်ႇၶွင်ႈ တုမ်ႉတူဝ်ႉၵၼ်ၵိတ်းၵွတ်းၵေႃႈ ၶင်ႇႁိုဝ်ပေႃးတေမေႃပူတ်းဝၢင်း ၶၢင်းပွႆႇၵၼ် လူဝ်ႇမေ ယူၼ်ႉၵၼ်ႈတေႃႇၵၼ်၊ လေႃးၽ တေႃးသ မေႃးႁ မႃႇၶ တိတ်ႉထိ လူဝ်းၶၼ်ႉ လူဝ်ႇယူၼ်ႉ၊ ဝိထိၵိတ်ႉသႃႇ သမ်ႉလူဝ်ႇပဵတ်ႈ၊ လွင်ႈၵမ်ႇလီၵမ်ႇၵၢပ်ႈၼၼ်ႉ ႁဝ်းယႃႇ ၵႂၼ်ၵိူတ်း၊ ယႃႇပေ ၵႂၼ်တူၺ်းၵၢၼ် ယူင်ႈၵၼ်ၵိူတ်း၊ လွင်ႈလီလွင်ႈၵျ လွင်ႈထုၵ်ႇ လွင်ႈၵၢပ်ႈၼၼ်ႉ ထဝ်ႈၶိုင်ႈၸူႉၶိုင်ႈၵၢၼ် ထဝ်ႈၶိုင်ႈႁၢၼ် ၶိုင်ႈလွင်ႈ လွႆႈထိမ်ၵၢၼ်သေ ယုၵ်ႉယွင်ႈပွႆႉပႃး သႃႇသၼႃႇၽြႃးပိၼ်ထဝ်ႈၵျႃႇ" ၼၼ်ယူႇယဝ်ႉ။

ၾြႃႇတၵႃႇၵုပ်ႇၵုမ်ၵၼ် လွင်ႈတေႁိတ်းပွႆး ထႃႇပၶသၢင်းၵျူဝ်ႇ တူဝ်ၶၢပ်ႈ ထဝ်ႈမထေႇၵၢၼ်းႁူင်း ထဝ်ႈပၺ်ႇၺႃႇသႃႇၺ

တွၼ်ႈ၅

လွၵ်းမၢၵ်ႇၶၼ်ႈ မၽေႃႇလဝ်ႈႁူၶၼ်းၵျွင်း

လွၵ်းမၢႆၶပ်ႉ လိူဝ်ႈလဝ်ႈမၽေႃႇႁူၶၼ်းၵျွင်းၶဝ် 21/22လဝ်ႈ									
မၢႆၶပ်ႉ	လိူဝ်ႈလဝ်ႈမၽေႃႇႁူၶၼ်းၵျွင်း	ပီးၵိူတ်ႇလဝ်ႈ		ၵႃႇယုင်	ဝႃႇတေႃႇ	ဝႃႇၶင်ႈၵျွင်း	ပီးလွၼ်ႈ		တီႈလွၼ်ႈ
		သႃႇသၶေႃႇ	ၵေႃးလႃႉ				သႃႇသၶေႃႇ	ၵေႃးလႃႉ	
1	လဝ်ႈဝႃႇရလေႃးတီ	2160	978	90	70		2250	1068	ထမ်ႈသႃမ်ပိဝ်
2	လဝ်ႈၶၼ်ႈတမႃႇလႃႇ	2190	1008	80	60	20	2270	1088	ႁူမ်ႈမၢၵ်ႇလၢင်း
3	လဝ်ႈသုလႃႇရ	2190	1008	96	76	16	2286	1104	ပုၺ်ႈလႃႉ
4	လဝ်ႈၶၼ်ႈတလႃႇၾ	2250	1068	51	31	15	2301	1119	ပုၺ်ႈလႃႉ
5	လဝ်ႈပလ်ႇလႃႇၵိတ်ႉတီ	2256	1074	53	33	8	2309	1127	ႁူဝ်ပိုၵ်ႉ၊ လႃႈသိဝ်ႈ
6	လဝ်ႈၶၼ်ႈတမိလ်ႇလုႇ(မေႇထႃႇ)	2261	1079	60	40	12	2321	1139	သိဝ်းၼိဝ်ႉ၊ မိူင်းၶွၼ်
7	လဝ်ႈတႃတ်ႇမွၵ်ႇထမ်ႇမပလ်ႇလႃႇ	2289	1117	50	30	18	2339	1167	လွႆလိၵ်း၊ လေႃးၾႃင်
8	လဝ်ႈၵိၶၼ်ႇတပပ်ႉၾေတီႇ	2301	1119	57	37	19	2358	1176	လွႆလိၵ်း၊ လေႃးၾႃင်
9	လဝ်ႈဝႃႇရထမ်ႇမ(တုႇယႃး)*1	2309	1127	71	51	22	2380	1198	လွႆလိၵ်း၊ လေႃးၾႃင်
10	လဝ်ႈယသထမ်ႇမ*1,2	2318	1136	85	65	23	2403	1221	လွႆလိၵ်း၊ လေႃးၾႃင်
11	လဝ်ႈၵိတ်ႉတီသႃႇရ*3	2337	1155	70	50	4	2407	1225	ၶမ်းတိူၶၼ်း၊ မိူင်းမႃဝ်း

လွၵ်းမၢႆၶပ်ႉ လိူဝ်ႈလဝ်ႈမၽေႃႇႁူၶၼ်းၵျွင်းၶဝ် 21/22လဝ်ႈ							
ပီးၵိူတ်ႇလဝ်ႈ		ၵႃႇယုင်	ဝႃႇတေႃႇ	ဝႃႇၶင်ႈၵျွင်း	ပီးလွၼ်ႈ		တီႈလွၼ်ႈ
					သႃႇသၶေႃႇ	ၵေႃးလႃႉ	

လွၵ်းမၢႆၶပ်. လိုဝ်ႈလဝ်ႈမထေႉၵူၢၼ်းၵျွင်းၶဝ် 21/22လဝ်ႈ									
မၢႆၶပ်ႉ	လိုဝ်ႈလဝ်ႈမထေႉၵူၢၼ်းၵျွင်း	ပီႈၵိုတ်ႇလဝ်ႈ		ၼၢႆႇယူႉ	ဝႃႇတေႃႇ	ဝႃႇၶင်ႈၵျွင်း	ပီႈလွၼ်ႇ		တီႈလွၼ်ႇ
		သႃႇသၶေႃႇ	ၵေႃးလႃႇ				သႃႇသၶေႃႇ	ၵေႃးလႃႇ	
12	လဝ်ႈၵီၶၼ်ႇတဝႃႇရ	2373	1191	60	40	26	2433	1251	ႁွင်းမၢဝ်း၊ ၶမ်ႉၶမ်း
13	လဝ်ႈၶၶေၼ်ႇတပလိုႇလျႃႇ	2387	1205	58	38	12	2445	1263	ၶွင်ယၢင်း၊ မိူင်းၼိူင်း
14	လဝ်ႈပၶၼ်ႇလိတ်ႉတ(ပၵျွိတ)	2389	1207	65	45	9	2454	1272	ႁွင်းမၢဝ်း၊ ၶမ်ႉၶမ်း
15	လဝ်ႈလေႇယၶၼ်ႇတ(မိူင်းၼွၼ်)*4	2403	1221	60	40	9	2463	1281	ႁွင်းၵလၼူ၊ ၶမ်ႉၶမ်း
16	လဝ်ႈၵိတ်ႉတိၶၶေၼ်ႇတ(မိူင်းယၢင်း)*5	2411	1229	55	35	3	2466	1284	ႁွင်းၵလၼူ၊ ၶမ်ႉၶမ်း
17	လဝ်ႈၵေႃးဝိၶၼ်ႇတ(မၶၼ်ႈၵွႆႈ)	2416	1234	60	40	10	2476	1294	ႁွင်းၵလၼူ၊ ၶမ်ႉၶမ်း
18	လဝ်ႈသုၶၶေၼ်ႇတႃႇ(ပၢင်ၶမ်ႇ)	2420	1238	65	45	9	2485	1303	လွႆၼိူင်း
19	လဝ်ႈယသထမ်ႇမ(ၶၼေႃးၶိင်)	2425	1243	70	50	10	2495	1313	မိူင်းမိတ်ႈ
20	လဝ်ႈၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ(မိူင်းႁွမ်)*5	2436	1254	74	54	15	2510	1328	ၶွင်ၶေ ၊ မိူင်းယၢင်း
21	လဝ်ႈပလိုႇလျႃႇသႃႇရ(ၵျွၵ်ႉၵျိူး)*6	2474	1292	67	41	30	2541	1359	ၶွင်ၶေ ၊ မိူင်းယၢင်း
22	လဝ်ႈဝၶၼ်ႇၶပေလိုႇလျႃႇ(လွႆၼိူင်း)	2474	1292						

ၶေႃႈသပ်းလႅင်း

*1 သွင်လဝ်ႈၶၼ်ႇ တၢမ်ႈလိၵ်ႈမၢတ်ႇတႃႇ ဝႆႉၵိုၵ်းႁူင်း၊ ၵႃႈယူႇလိၵ်ႈၵိုၵ်းႁူင်းၶၢဝ်ႇ တၢင်းၼိူင် မၼ်း မီးမႃး 266 ပီ။

*2 လဝ်ႈယသထမ်ႉမၶၼ်ႇ လဝ်ႈပပ်ႉဢေဝတီႉၶၼ်ၵေႃႈ ႁွင်ႉယဝ်ႉ။ ၼတႉႁွင်ႉမိူဝ်ႈပီၼ်လဝ်ႈသၢင်ႉ လိုဝ်ႈၶိုင်ႈ၊ မိူဝ်ႈပီၼ် လဝ်ႈလၢင်းသမ်ႉ ႁွင်ႉလိုဝ်ႈၶိုင်ႈ။

*3 လဝ်ႈၵိတ်ႉတိသျႉရၶၼ်ႇ လဝ်ႈၵိတ်ႉတိဝျႉရၶၼ်ၵေႃႈ ႁွင်ႉယဝ်ႉ။ မီးလိုဝ်ႈ သွင်လိုဝ်ႈ ၶင်ႉၵဝ်ႉ၊ မိူဝ်ႈပီၼ်လဝ်ႈသၢင်ႉ ၵဝ်လိုဝ်ႈၶိုင်ႈ၊ ၼိုၼ်ႈပီၼ်လဝ်ႈလၢင်းသမ်ႉ လၵ်ႈလႄႈ ၵဝ်ထႅင်ႈ လိုဝ်ႈ ၵၶၼ်ၶိုင်ႈ။

*4 လဝ်ႈၵိတ်ႉတိၶေၼ်ႉတၶၼ်ႇ လိမ်မိူဝ်ႈလဝ်ႈလေႉယၶၼ်ႉတတိုၵ်ႉမီး လံႈယုၵ်ႉၵဝ် မၶၼ်းလဝ်ႈ ၼိုၼ်ႈယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလဝ်ႈလူင် တ ၵမ်ႉႁၶၼ်ၶျႉ။

*5 လဝ်ႈၵိတ်ႉတိထမ်ႉမ (လဝ်ႈမိူင်းႁွမ်) ၶၼ်ႇ ပီၼ်လဝ်ႈၵၶၼ် ယၢမ်ႈႁူႁွတ်ႈမိူင်းယၢင်း 3 ပွၵ်ႈ၊ ပွၵ်ႈၵမ်းလိုၶၼ်းသုတ်း လဝ်ႈပီၼ်မထေႉၵျၢၼ်းႁူင်း ၵွၶၼ်ၵူဝ်ၶေၢမ်းၶေႃႈ လဝ်ႈရၢၶၼ်း သင်ႉၶျႉ လုၵ်ႉတီႈမိူင်းမိတ်ႈ ႁူၶဝ်ႈမိူင်းယၢင်း။ ႁူင်းၵေႃႈ ၼတႉတင်ႈပူၵ်းၵိုမ်း တေႃႉႁၢၶၼ်ႇ ယၢမ်းလီဝ်ယဝ်ႉ။

*6 ပၢၶၼ်လဝ်ႈပလ်ႉလျႉသျႉရၶၼ်ႇ လွမ်းၶင်ႉၶၼ်မိူင်းၼလႈ ငဝ်ႈငၶၼ်းသင်ႉၶျႉမိူင်းမၢၶၼ်း ႁူလ်းႁွင်ႇ ငိူၼ်ႈၶဝ်ႈႁွမ်းၵိုၵ်းပႃး ၶၼ်ႈၵၶၼ်းလူင်ၵဝ်ႈၵၶၼ်ၶၼ်ႇ သေၵၶၼ်" ၶၼ်ၼလႈ မၶၼ်းလဝ်ႈ လင်ႉၵွၶၼ်ၵူဝ်ၶေၢမ်းၶေႃႈ သျႉတၵႉ ၶဝ်ႈၵိုၵ်းၶၼ်ႈၵၶၼ်း သုထမ်ႉမျႉႁူႉ မိူဝ်ႈပီးသျႉသၶျႉ 2530 ဝျႉ၊ ပီးတႆး 2080 ၶီႈၶၼ်ႇယဝ်ႉ။

႒။ ပွႆးၶမ်ႉသၢင်ႇ တီႈမိူင်းယၢင်း

ၵပ်ႈလူင်/ၵွၶၼ်ႇ 16 ၵပ်ႈ ၶၼ်းလူဝ်ႇၶဝ်ႈတၢင်း 50 ပီး

မၢႆၶပ်ႉ	ၵပ်ႈလူင်/ၵွၶၼ်ႇ	ပွၵ်ႈၵမ်း	ပီႈၵေႃးလႄႈ	လိူၶၼ်/ဝၼ်း	သၢင်ႇလွင်း	လဝ်ႈမထေႉႁူၶၼ်းႁွင်း
1	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	1	1316	6 မူၶၼ်း	32	လဝ်ႈၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ
2	ၵပ်ႈလူင်	1	1318	3မူၶၼ်း	115	॥
3	ၵပ်ႈလူင်	2	1321	3မူၶၼ်း	102	॥
4	ၵပ်ႈလူင်	3	1324	3မူၶၼ်း	177	॥
5	ၵပ်ႈလူင်	4	1327	3မူၶၼ်း	168	॥
6	ၵပ်ႈလူင်	5	1330	3မူၶၼ်း	245	လဝ်ႈပၺ်ႇလျႉသျႉရ
7	ၵပ်ႈလူင်	6	1333	3မူၶၼ်း	224	॥
8	ၵပ်ႈလူင်	7	1336	3မူၶၼ်း	223	॥
9	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	2	1336	5မွႆႇ 8ၶမ်ႈ	3	॥
10	ၵပ်ႈလူင်	8	1339	3မူၶၼ်း	396	॥
11	ၵပ်ႈလူင်	9	1342	3မူၶၼ်း	146	॥
12	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	3	1343	6 မူၶၼ်း	29	॥
13	ၵပ်ႈလူင်	10	1345	3မူၶၼ်း	285	॥
14	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	4	1346	6 မူၶၼ်း	34	॥
15	ၵပ်ႈလူင်	11	1348	3မူၶၼ်း	309	॥
16	ၵပ်ႈလူင်	12	1351	3မူၶၼ်း	371	॥
17	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	5	1352	6 မူၶၼ်း	50	॥
18	ၵပ်ႈလူင်	13	1354	3မူၶၼ်း	213	॥
19	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	6	1355	6 မူၶၼ်း	58	॥
20	ၵပ်ႈလူင်	14	1357	3မူၶၼ်း	359	॥
21	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	7	1358	6 မူၶၼ်း	58	॥
22	ၵပ်ႈလူင်	15	1360	3မူၶၼ်း	339	လဝ်ႈဝၶၼ်ႇၶပေၺ်ႇလျႉ
23	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	8	1361	6 မူၶၼ်း	106	॥
24	ၵပ်ႈလူင်	16	1364	3မူၶၼ်း	318	॥
25	ၵပ်ႈၵွၶၼ်ႇ	9	1364	6 မူၶၼ်း	50	॥
ႁူမ်ႈၵၶၼ်ၶမ်ႇသၢင်ႇ					4410လဝ်ႈ	

တွၼ်ႈႁူၵ်း

လွင်ႈႁုပ်ႉသၢင်ႇလွင်း

1. ၽိုင်ႈထုင်းႁုပ်ႉသၢင်ႇလွင်း

လွမ်းၶင်ႇမီးဝႆႉ ထုင်းလၢမ်ႇထမ်ႇမတႃႇ လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇၵျွင်းငေႃးတီၶႆႉ ပေႃးထိုင် ၶၢဝ်းယၢမ်း (ကာလပရိစ္ဆေ) သၢမ်ပီႊမိူင်းထူၼ်ႈယဝ်ႉ လင်ႇတေႁုပ်ႉတငပး (သၢင်ႇလွင်ႈ) ၶိုင်ႈပွၵ်ႈသေ ၵိတ်းပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ၶိုင်ႈပွၵ်ႈၵၼ်ဝႃႈၶႆႉ ႁူၼ်းတင်းလႆ လႆႈႁူႉလႆႈငိၼ်းယူႇ ၵမ်ႈၶမေယဝ်ႉ။ ၶႆႉ ႁွပ်ႈသင် သင်မီးၶေႃႈထၢမ်မႃး ၶင်ႇၶႆလိုင်... ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈ □ုႇတင်း တၵႃႇ သွင်ၽႅ႑သွင်ပႃႈ ထွၵ်ႈတေႃႇပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ သၵျႃႇယမူႇလုမ်းငေႃးတီ (မုၵ်ႉလုမ်း ငေႃးတီ) တီႈလမ်တီႈၵႆ လိမ်ၽၢၶ်လိမ်မီး ႁူႈတီႈႁူႈမိူင်း ၸိူႈလႆႈလူႉတွမ်ၸွမ်ၵိူင်း ၵုင်းၽွႆ ၵုင်းမၶင်းသေ ၸိူႈလႆႈႁူမ်ႈႁွမ်းလွမ်းၵၼ် ၵိတ်ႈသၢင်ႈပွင်ပိၼ် ပၼ်ႈတႃႇငၢႆႈလွႆလူမ်လွႆၶင်ႇၵၼ် တင်းသွင်ၽႅ႑သွင်ပႃႈ တင်းမူတ်းတင်းသိင်ႈငလႈ မူႇလုမ်း(မုၵ်ႉလုမ်း) □ုႇတၵႃႇငေႃးတီ တင်းလႆ လင်ႇတေတၢင်ႇတတ်းမၵ်းမၼ်ႈဝႃႈ “သၢမ်ပီႊမိူင်း လင်ႇႁုပ်ႉသၢင်ႇလွင်း ၶိုင်ႈပွၵ်ႈ” ၵမ်ႇၶၼ် “ထူၼ်ႈသၢမ်ပီႊ လင်ႇႁုပ်ႉတငပး ၶိုင်ႈၵပ်ႈ” ၶႆယဝ်ႉ။ လွင်ႈၶႆႉ လူဝ်ႈၵျွင်းၶၢႆႉ ထိုင်တီႈမိူင်းယၢင်းသေ လင်ႇၵိတ်းမႃးၵေႃႈ ၵမ်ႇလွႆႈၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ၽိုင်ႈထုင်းၵၼ်ၶႆႉ မီးမႃး လိမ်မူဝ်ႈမိုၼ်ႉမူဝ်ႈႁွၼ်ႇ မူဝ်ႈၵျွင်းပူၵ်းတင်ႈထင်သဝ်း လႆတီႈလႆလိၼ် လႆဝၢၼ်ႈလႆမိူင်း လိူဝ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

2. ၶၢဝ်းယၢမ်းႁုပ်ႉသၢင်ႇလွင်း

ၵွၼ်တၢင်း တေႁုပ်ႉသၢင်ႇလွင်း သိပ်းလိူၼ်ယွမ်း”ၶၼ်ႉ (မူဝ်ႈပီႊၵွၵ်ႇဝႃႇ သၢင်ႇၵၢင်)ၶၼ်ႉ ၶိင်းဝေႇယျူႇဝတ်ႉလၵေႃးပၵၶဝ် ႁူမ်ႈပႃးၶိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉငလႈ ပရိၵ်ႈသၢတ်ႈ ႁူဝ်ဝတ်ႉ ၶွင်ႈမိူင်းတီႈလမ်ၵမ်ႇၵႃး ပႃးလိမ်ၶိင်းတၢင်တူဝ် ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ပတ်ႉလေး တႃႇယၵႃႇ တီႈၵႆႁူႈတီႈ” ႁူႈမိူင်း” လႆႈမႃးငတႃႇတင်ႈပၢင်ၵုမ် ႁူပ်ႉထူပ်းတေႃႇၶေႃႈတိုင်ႇပၢင်ႇ ၵီႈငၽႄႇယင်ငၶ တေထိုင်မႃးယဝ်ႉငလႈ လူဝ်ႇၵိတ်းလွမ်း လိုင်ႉၶင်ႇထုင်ႈႁုဝ်းမီးဝႆႉယူႇၶႆ ၽိူၵ်ႉႁွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇ လႆႈလွႆလႆႈၶေႃႈၵၼ်တင်းမူတ်းသေ လင်ႇၶိုၼ်ႈတၢင်ႇလဝ်ႈယွၼ်း ၵၶျၢင်ႉ တီႈလဝ်ႈရႃၢၶၼ်းသင်ႇၶႃႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း။ လဝ်ႈရႃၢၶၼ်းသင်ႇၶႃႇၶဝ်လဝ်ႈၵေႃႈ ပူင်ၶေႃႈၶျၢင်ႉပၼ်ဝႃႈ “**ပေႃးဝႃႈပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ သီႇႁူဝ်ၵႃးသွမ်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ၽွမ်ႉၵၼ်တင်းမူတ်းတင်းသိင်ႈယူႇၵေႃႈ ပိၼ်ၵၼ်လီယဝ်ႉၵိူဝ်ႈ**” ႁူလႆးၵႃႈ ၵၼ်တေမႃး ယူႇၵျွင်း ၵိတ်းသၢင်ႇလွင်းၶၼ်ႉ လိုဝ်းၵၼ်ၵမ်ႇႁူႉလိၵ်ႈ ၵမ်ႇမေႃလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလိၵ်ႈ ၵေႃႇၶဝ် သူင်ႇမႃးမူဝ်ႈလိူၼ်ပိတ်ႇႁူဝ်ဝႃႇ။ လိုဝ်းႁူႉလိၵ်ႈ မေႃလိၵ်ႈ လၶၼ်ႉလိၵ်ႈၶမ်ၶၼ်ႉ

ဝႆႉသူင်ႇမိူဝ်ႈလိူၼ်သိပ်းၵိတ်း ၵွၵ်ႉဝႃႇ ဝႆႉသွင်ၶျၵ်ႈသွင်ၶႃႇၶေင်ႇၶႆယဝ်ႉ။

လွမ်းၶေင်ႇၶေႃႈတၼ်းတတ်းမၵ်းမၼ်ႈ ႀူႈငလႈတႁႃႇ မီးဝႆႉ ၵၼ်တၼ်ႈလၢတ်ႈ ငၶမေႃး ပူႈၶိူဝ်ၶႆႉ ၶၢဝ်းယၢမ်းႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်းၶႆႉ မီးသွင်ၵၢၶႃႇ လိူၼ်ပိုတ်ႇၶဝ်ႈဝႃႇငလႈ လိူၼ်သိပ်းၵိတ်း ၵွၵ်ႉဝႃႇၶႆယဝ်ႉ။

၃. လွၵ်းလၢႆးႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်း

ၶဝ်ႈဝႃႇငလႈ ၵွၵ်ႉဝႃႇ သၢင်ႇလွင်း လိူဝ်းတေၶိုၼ်ႈယူႇႁျင်းၶႆႉ (လွၵ်းလၢႆးသူင်ႇၵၢပ်ႈ ႁပ်ႉလိၵ်ႈၽိုင်ႇပူႈတွႆႈ မိူဝ်ႈပႆႇၽဵဝ်ႁျင်းလိူင် တူၺ်းတီႈၶွင်ႈတွၼ်ႈမိူင်းၶဝ် တၢင်ႈငၶဝႉ ၽႃႇပူႈ ၶေႃးၶေင်ႉ တေလႆႈႁၼ်လိူင်ႈယူႇ) တွၼ်ႈၵျႃၶင်းသၢင်ႇၶႃႇလိၵ်ႈၶဝ်ၶိူဝ်ႁျင်း ႁပ်ႉၶႆႉလိူင်

(1) လွမ်းၶေင်ႇမိူင်းၶဝ် လႆႈတၢင်ႈမႃး သၢင်ႈလိၵ်ႈလိၵ်ႈႀူႈ (လိၵ်ႈလၢင်း လိၵ်ႈသၢင်ႇ) တႃႇတေ ယိူၼ်လပ်းၵၢပ်ႈပၶၼ်ငလႈ တၢင်ႇလိၵ်ႈဝႆႉ လွင်ႈတေသူင်ႇသၢင်ႇလွင်းၶေင်ႉ လိၵ်ႈႀူႈသုင်းမ ၶဝ်လႆႈၵၢဝ်ႈပ်ႈလေႈၶေင်ႉ ယိူၼ်ႈပၶ ႁူႈလိၵ်ႈႁူႈပူးသေယဝ်ႉ (လိၵ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျင်း) လိၵ်ႈႀူႈၶေင်ႈႁျင်း လိၵ်ႈလၢင်းၶျမိူဝ်း လိၵ်ႈလၢင်းသႆႉမိူဝ်း လိၵ်ႈလၢင်းၶပ်ႉမႃးသီႇႁူႈတၢင်းမူတ်း သင်ႇၶႃႇႁူႈပူးတၢမ်ႇ လႆႈႁျမ်းၵၢဝ်ႈတီႈၵၢဝ်ႈၵွင်ႈသေ လိၵ်ႈမထေႇၶေင်ႈတၢင်ႈငတ လိၵ်ႈလၢင်း သီႇပူး ၶေင်ႈႁိမ်းဝႆႉၶိုင်ႈၽႆႇ သွင်ပူးတူဝ်ႈ"တၶ်း"သေ

(2) မိူင်းၶဝ် လင်ႇၵွၶ်ၵၢဝ်သၢင်ႇလွင်း ၶိူၼ်ႈယူႇၶေင်ႈၵၢဝ်ၵွင်ႈ ၶွင်းၶေႃႈႁျင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ သေငလႈ မိူင်းႁျင်း ၵွၶ်ႁူဝ်သၢင်ႇလွင်းငလႈ တႁႃႇတၢင်းလႆႈ ၶုပ်ႉဝႆႈၵၶ်ႇတေႃး ယွၶ်းတၢင်ႇ လိၵ်ႈၵိဝ်ႈၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်း လိူင်ႉၶေင်ႇႁၢမ်းမိူင်းႁျင်း မီးဝႆႉၶေင်ႉယဝ်ႉၼေႃႈ။

(3) လိၵ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျင်း လင်ႇလိၵ်ႈထၢမ်ႁပ်ႉၵၢဝ် လိူင်ႉၶေင်ႇ "လိၵ်ႈႁၢမ်းလိၵ်ႈၵျႃၶင်း သင်ႇၶႃႇ ႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်း" ၶေင်ႉယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈၽွင်းမိူင်းၶဝ် ယွၶ်းၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်းယူႇၶေင်ႉ လိၵ်ႈလၢင်းလိၵ်ႈသၢင်ႇ လိူဝ်းၵၢၶ်လႆႈပ်ႈမႂ် သၢင်ႈလိၵ်ႈဝႆႉငလႈ တေလႆႈယွၶ်းသွၶ်ၶေင်ႉ လႆႈၶိူၼ်ႈယူႇပႂ်ႉတီႈႁူင်ႈ (လုၵ်းၶိူဝ်) လိၵ်ႈလၢင်းၶဝ် ၵၢၶ်ယူႇလပ်းႁျင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇၶေင်ႉသေ ငႁႈႁူႉထွမ်ႇဝႆႉ ႁင်းၽႂ်ႁင်းမၼ်း။

(4) ပေႃးဝႃႈလိၵ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျင်း လိၵ်ႈထၢမ်ႁပ်ႉၵၢဝ် ဝႃႈလွမ်းလိူင်ႉၶေင်ႇႁၢမ်းမၶ်းမီး ဝႆႉၶေင်ႉ သုတ်းယဝ်ႉ သၢင်ႇလွင်းငလႈ မိူင်းၶေႃးတႁႃႇၶဝ် သႃႇထု သၢမ်ၵမ်း ၶုပ်ႉသၢမ်လႆး။

(5) လိၵ်ႈႀူႈၶေင်ႈႁျင်း ၶိူၼ်းလိၵ်ႈထၢမ် သၢင်ႇလွင်းလိူဝ်းၶေင်ႉထိၼ်ႈဝႃႈ **"ႁူလ်းၵျႃႈ လိူဝ်းသူ သၢင်ႇလွင်း ၵၢၶ်တေမေႃးယူႇၵၢၶ်ႇယူႇႁျင်းလိူဝ်းၶႆႉ ၵၢၶ်လၢပ်ႈလူလ်ႈ သူလ်ႇလျႇ လျႇတီ ပီႈၶွင်ႉတိူၼ်းမိူဝ်းသူ ၵၢၶ်ႁူႉလၵ်းမၵ်းလိူဝ်ႈမၵ်းသိၼ်ၶေင်ႉ လွင်ႇမီးယူႇႁိူဝ်...** ၵမ်းၶေင်ႉ မိူင်းႁျင်း လင်ႇလွႉသၢင်ႇလွင်း တွပ်ႇလိၵ်ႈဝႃႈ "မီးၶျႈၵေႃႈ" ၶႆ လႆႈဝႃႈႁူႈၵေႃႉ ႁူႈႁူၶ်းယဝ်ႉ။

(6) ဂမ်းခဝ်ႉ လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၵၢၼ်လိူဝ်ႈၼ်ပ်းမွ်ႉလိုဝ်ႈ တေလိူဝ်ႈယွၼ်းသွၼ် သၢင်ႇလွင်းလိူဝ်းခဝ်ႉ လင်ႇကွၵ်ႇမူးလူးၶုပ်ႉဝ်ႈ တီႈလဝ်ႈမထေႇၵျၢၼ်းၵျင်း သၢမ်ဂမ်းသေ ယွၼ်းဝႃႈ "ဂၼ်ႇတေႃး ဂၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဝ်ႈမထေႇၵျၢၼ်းၵျင်း ၶႃႈတၼပးတေႃႇ ယွၼ်းသွၼ် သၢင်ႇလွင်း (••••••)ၵေႃႉၶႃႈ" ၶဝ်ယဝ်ႉ။ (ၶင်းၶွပ်ႇၵွၼ်ႇၶဝ်ႉ တေလိူဝ်ႈဝႃႈ လိူင်ႉၶင်ႇၶင်း ၼ်ပ်းမွ်ႉလေႈမီးဝ်ႉ ၶိုင်ႈၵေႃႉ သွင်ၵေႃႉ သၢမ်ၵေႃႉ သီႇၵေႃႉ ႁႃႈၵေႃႉ လၢႉၵျႃႇ ပ်ၼ်ႈမီးသေ တေလိူဝ်ႈသွၼ်ၶဝ်ႉယဝ်ႉ)။ ၵူလုၼ်းၵႃႈ ၼ်ပ်းမွ်ႉလေႈသိၼ်ႈလိုဝ်ႈသၢင်ႇလွင်းၶဝ်ႉ လိူဝ်ႈ ၵၢပ်ႈပၼ် တီႈမိင်းၵျင်း။

(7) မိူဝ်ႈၽွင်းလဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ သေပႃး" မူးယွၼ်းယူႇ တီႈလဝ်ႈမထေၵျၢၼ်းၵျင်းၶဝ်ႉ မိင်းၵျင်း ယိပ်းမွ်ႉလေႈသိၼ်ႈလိုဝ်ႈၶဝ်ႉသေ ၵွင်ႉပၼ်လိုဝ်ႈသၢင်ႇလွင်း ပ်ၼ်ႈမီးၶင်းမွ်ႉလေႈ ၶဝ်ႉ လွ်ႉၶဝ် လုၵ်ႉလုၵ်းဝ်ႉဂမ်းၶိုင်ႈ။ လဝ်ႈ ပႃးၵၢၼ်မူးယွၼ်းၶဝ်ႉ လုၵ်ႉတီႈလဝ်ႈမထေႇ ၵျၢၼ်းၵျင်း ယၢင်ႈပဵ်လူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇၵျႃႇၵေႃႈ မိင်းၵျင်း လွ်ႉသၢင်ႇလွင်းလုၵ်းဝ်ႉလိူဝ်းၶဝ်ႉဝႃႈ "ပဵ်လွမ်းပႃႈလင် လဝ်ႈသြႃႇၵျႃႇငလႈ" ၶဝ်သေ သၢင်ႇလွင်းၵေႃႈ ပဵ်လွမ်းတၢင်းလင်ၵျႃႇ တေႃႇ ထိုင်တီႈၵျင်းသၢင်ႇလွင်းၶဝ် တေယူႇယဝ်ႉ။ ဝ်ႈၶဝ်ႉ ပႃးၶိုင်ႈယဝ်ႉပႃးၶိုင်ႈ တၢမ်းဂၼ်သေ ၵွၵ်ႇမူးယွၼ်း။ ပႃးလွ်ယွၼ်းၵေႃႈ ၵျၢမ်းယွၼ်းမၼ်းငတႉ မူၼ်ဂၼ်ယူႇ။ ပ်ၵ်ႇဂၼ်တီႈ သၢင်ႇလွင်း ၶမ်တင်းၵေႃႇၶဝ်ႉၵူလုၼ်း။

(8) လွင်ႈၶိုင်ႈ ပေႃးမီးသၢင်ႇလွင်း ၵၢၼ်ၵၢမ်ႇယိုၼ်လပ်းၽွ် ၵၢမ်ႇၵၢပ်ႈလဝ်ႈလွ်သေပႃး ပေႃးၶဝ်လိုင် လိူဝ်ႈၵဵ်တ်းလွမ်း "လဝ်းတမ်းပ်ၼ်ႈ"။ လဝ်းတမ်းပ်ၼ်ႈၵၢၼ်ဝႃႈၶဝ်ႉ သၢင်ႇလွင်း လိူဝ်းၵၢၼ် ၵၢမ်ႇယိုၼ်လပ်းၽွ်ၶဝ်ႉ မီးဝ်ႉလဝ်းၵေႃႉၵေႃႈ မိင်းၵျင်း လိူဝ်ႈလဝ်ႈလၢတ်ႈ တီႈ လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ်ဝ်ႉသေ ပ်ၼ်ႈသၢင်ႇလွင်း တေတမ်းပ်ၼ်ႈမီးဝ်ႉၶဝ်ႉ (ပူင်တ်ၵ်ႈမၼ်း သၢင်ႇလွင်းမီး 10 ၵေႃႉၶဝ်ၵေႃႈ လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် လိူဝ်ႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈလဝ်ႈၶဝ် ၵၢၼ်ပဵ်ႇမီး တၼပး တႃႇ 10 ပႃး) လိူဝ်ႈၵဵ်ၼ်းပ်ၼ်ႈပုၼ်း ပွ်ႉထႃႈဝ်ႉ တီႈၶင်းလုၵ်းၶိူဝ်သေ ပေႃးဝႃႈသၢင်ႇလွင်း လိူဝ်းယိုၼ်လပ်းၶဝ်ႉ မူတ်းၵျႃႇယဝ်ႉ မိင်းၵျင်း လင်ႇၽိတ်ႈပၢင်းလဝ်ႈၶဝ် ၵၢၼ်ယိပ်းပ်ၼ်ႈ ပွ်ႉဝ်ႉ 10 ပႃးၶဝ်ႉဝႃႈ "လဝ်ႈႁဝ်းၶဝ် ၵၢၼ်တေတမ်းပ်ၼ်ႈၶဝ်ႉ ၵျၵွၵ်ႇမူးၶႃႈငလႈ" ၶဝ်ယဝ်ႉ။

ဂမ်းခဝ်ႉ ၶဝ်လဝ်ႈသိပ်းပႃးၶဝ်ႉ လင်ႇယိပ်းၵၢဝ်ပ်ၼ်ႈပုၼ်းၽွ်မၼ်းသေ ၵွၵ်ႇမူး တီႈၶေႃႈၵျင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ႁၢၼ်ႉၶိူဝ်သေ ၵၢဝ်ပ်ၼ်ႈၽွ်ပ်ၼ်ႈမၼ်း တမ်းၶွမ်ႈဝ်ႉယဝ်ႉ ဝ်ႇၶေႃႈ ယၢင်ႈမိုၼ်ႈတၢင်းၶိူဝ် သွင်သၢမ်ယၢင်ႈ။ ဂမ်းခဝ်ႉ မိင်းၶဝ် လင်ႇလၢတ်ႈသၢင်ႇလွင်း 10 ၵေႃႉလိူဝ်းၶဝ်ႉဝႃႈ "မူးယိပ်းၵၢဝ်ပ်ၼ်ႈလိူဝ်းၶဝ်ႉ ၶိုင်ႈၵေႃႉၶိုင်ႈပ်ၼ်ႈငလႈ" ၶဝ်။ ဂမ်းခဝ်ႉ ၶဝ်လင်ႇမူးၵၢဝ် ၵေႃႉၵၢၼ်"သေ လဝ်ႈၶဝ် 10 ပႃးၶဝ်ႉ ယၢင်ႈပဵ်လူင်းၵျင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇၵျႃႇ သၢင်ႇလွင်းၶဝ် 10 ၵေႃႉလိူဝ်းၶဝ်ႉၵေႃႈ ၵွၼ်ယၢင်ႈပဵ်လွမ်းပႃႈလင်လဝ်ႈၶဝ်ၵျႃႇ တေႃႇထိုင်

ၵၢင်ႈႁၵ်ႈၶၼ်းတူဝ်ႈတၶၼ်း တႃႇၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ငလႈ ပရိၵ်ႉၶရူႇပ်ႉတ်ႉပိူင်
မူဝ်ႈပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ

တီႈၵျွင်းသၢင်ႇလွင်းသေ လဝ်ႈၶဝ်ႁႂ် လိုတ်ႈတူၺ်းပိူၼ်ႈ လဝ်ႈၵဝ်ႇ။ ပိူၼ်ႈလဝ်ႈၵဝ်ႇၶႄၶိူင်ႉ သၢင်ႇလွင်းၵေႃႉလႂ် ၵႂၢမ်းယိပ်းမၼ်းၵေႃႈ ၵေႃႉၶႄၶိူင်ႉယဝ်ႉ ပိူၼ်တၢင်ပၼ်းလဝ်ႈၵဝ်ႇ။ ၽႆႇသၢင်ႇလွင်း ၵေႃႈ ၵႂၢမ်းမိူၼ်ႈ ပိူၼ်ႈလဝ်ႈပၼ်းလႆၵေႃႈ ပၼ်းၶႄၶိူင်ႉယဝ်ႉ ပိူၼ်ၸြႃႉလဝ်ႈၵဝ်ႇ။

လွင်ႈႁပ်ႉတၢင်ပၼ်းၶႅၼ်ႉ ပိူၼ်မီးၶဝ်ႇၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ (ႁပ်ႉၶဝ်ႈဝႃႇဢမ်ႈ ၵွၼ်ႇဝႃႇ မိူၼ်ၵၼ် ႁူၺ်းၶဝ်ႇၵဝ်ႇ)။

(၅) လဝ်ႈၸြႃႉသင်ႇသွၼ်သၢင်ႇလွင်းၶႅၼ်ႉ မီးဝႆႉသွင်ပႃး။ သွင်ပႃးၶႅၼ်ႉ ပေႃးမီးသၢင်ႇလွင်းမွၵ်ႇ ႁွတ်ႈမိူၼ်ႈၵျွင်းမၢၼ်ႇ လိူဝ်ႁႆႉသၢင်ႇလွင်းၶဝ်ႈဢၼ် ထၢင်တၢတ်ႇ(ၵိင်ႇ)ဢမ်ႈ ၶမ်ႉမေႃႇ ယေႇၵၢၼ်ႇ တႃႇလွႆႉတႃႇတိုဝ်း ၵိၵ်ႇသမ်ႉလိူဝ်သင်ႇသွၼ်လၢတ်ႈပၼ် ႁူႈလွင်ႈ"ဢမ်ႈ လိူဝ် တူၺ်းထိုင် ၶႅၼ်ႉသၢင်ႇလွင်း ႁူႈလွင်ႈ" တေႃႇပေႃးလိူဝ်ၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶႄၶိူင်ႉယဝ်ႉ။

4. လွင်ႈသွၼ်လိၵ်ႈ ပၼ်သၢင်ႇလွင်း

(1) မိူဝ်ႈဝၼ်းသၢင်ႇလွင်း ဢတႇမိူၼ်ႈၵျွင်းၶႄၶိူင်ႉ လိၵ်ႈၵၢၼ်လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ တေလိူဝ် သွၼ်ၶႄၶိူင်ႉ လိူဝ်ၵႂၢမ်တူဝ်ဢမ်ႈလိၵ်ႈပႃႇလိ **နမော ႙ ါယ** လႃႉၵူႇ တေႃႇထိုင်ဗျည်းအက္ခရာ 33 တူဝ်။ လိူင်ႉၶႅင်ႇ ၶႅင်းလိၵ်ႈမၢၼ်ႊမီးဝႆႉၶႄၶိူင်ႉ တိမ်ႈသႅင်ႇၶႅင်းပိူၼ်ႈသေ ၵူႇလူးတီႈ လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း ၵမ်ႇၶႄၶိူင် လဝ်ႈၸြႃႉၽွင်မၼ်း သေပႃး"ယဝ်ႉ ယွၼ်းလဝ်ႈဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ (······)လဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပၼ်းတေႃႇ တေသွၼ်တၢင်ပၼ်းၵူႇ လႂ်းတိမ်ႈ တူဝ်ဢမ်ႈလိၵ်ႈပႃႇလိမၼ်း ၵွႈလိူဝ်ယွၼ်းၶိတ်ႉသရေး တီႈ(······)လဝ်ႈ ႁဝ်းသေၵမ်းၶႃႈ" ၶႅၼ်သေ ႁေႃးဢၶႄဝ်ႈတေႃႇပႆ။ ပေႃးၵမ်ႇမိူၼ်ႈလွမ်း ၶေႃႈသိင်ၵၵ်ႉၶၵျႇပႃႇလိ မီးဝႆႉၶႄၶိူင်ႉ လိူင် လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း ၵမ်ႇၶႄၶိူင် လဝ်ႈၸြႃႉၶမေႃး (**နမော**) သွၼ်လိၵ်ႈ လိူဝ်ဝႃႈဢၶ ႁေႃးဢၶမိူၼ်း ယဝ်ႉၵေႃႈ လိူဝ်ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးသေ လင်ႇလုၵ်ႉၵူႇ။ တီႈသၢင်ႇလွင်းၶႄၶိူင်ႉ ၵွၼ်တၢင်းၵူဝ်ပိူင်းသုတ်း လိူဝ်ၵႂၢမ်တူဝ်ဢမ်ႈလိၵ်ႈပႃႇလိလူဝ်းၶႄၶိူင်ႉ ဢၶပၼ် သွၼ်ပၼ် ႁူႈၵေႃႉ"ယဝ်ႉ။ ပႃးၵၢၼ် သွၼ်လိၵ်ႈ **နမော ႙ ါယ** လႃႉၵူႇၶႄၶိူင်ႉ လင်ႇၵႂၢင်ႉဝႃႈ လဝ်ႈၸြႃႉ ၶမေႃးယဝ်ႉ။

(2) ပေႃးဝႃႈသွၼ်ပၼ် တူဝ်ဢမ်ႈလိၵ်ႈပႃႇလိသေ ၵၢၼ်ႇလိူဝ် ဝႃႈလိူဝ် တိမ်ႈလိူဝ်ယဝ်ႉၵေႃႈ သမ်ႉလိူဝ်သိုပ်ႇယွၼ်းၵႂၢမ် ၵူမ်းဝႆႈၸြေႃးၵမ်းလိူဝ်ယဝ်ႉ။ ႁူၺ်းၵႃႈ ထူၼ်ႈထိုင်သွင်ဝၼ်းမၼ်း လင်ႇတေလိူဝ်ယွၼ်းၵႂၢမ်၊ လႂ်းမၼ်းၶႅၼ်ႉလိူင် ၵွၼ်သၢင်ႇလွင်း ၵူႇလူးတီႈလဝ်ႈမထေႇ ၵူၢၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉ ၶုပ်ႉဝႆႈသၢမ်ၵမ်းသေ ၶႅင်ႈငွမ်ႁွမ်းမိူဝ်း လဝ်ႈယွၼ်းၵွၼ်ဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျိုးလဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပၼ်းတေႃႇႁဝ်းၶဝ် ယွၼ်းၵႂၢမ်ၵျမ်းပႃႇလိတေႃႇ ၶႃႈ" ၶႅၼ်သေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်း။ သမ်ႉယွၼ်းထိင်ႈဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်း ၵျိုးလဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပၼ်းတေႃႇႁဝ်းၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်းၵႂၢမ် ၵူမ်းဝႆႈၸြေႃးၶႃႈ၊ ဢတႇၵႂၢမ် ဩကာသ

ဩကာသ ဩကာသ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ တေႃႇၵွတ်ႈထိုင် ရှင်ပင်ဘုရားၶႃႈ။ နမော တဿ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သံဃံ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ဣတိပိသော သွာက္ခာတော သုပ္ပဋိပန္နော သမ္ဗုဒ္ဓေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ နမောဗုဒ္ဓဿ တေႃႇၵွတ်ႈ နိဥပဒ္ဒ ဝါၶႃႈ။ ၵႂႃႇပဵၼ်ႁၢမ်းဝႆႈၽြႄး ၶႃႈတၢင်ပႆးတေႃႇ ၵဝ်းၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်းဢၢဝ် တင်းမူတ်းတင်းသဵင်ႈၶႃႈ” ၶၼ်သေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်း။ သမ်ႉၵွၼ်ယွၼ်း ၵၼ်ႉတေႃးထဵင်ႈဝႃႈ “ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပႆးတေႃႇ ယွၼ်းၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ” ၶၼ်သေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ လင်ႉလုၵ်ႉၵူၼ်လင်ၵျႃႉ။ တွၼ်ႈတႃႇ ယွၼ်းတီႈ လဝ်ႈမထေႃႉၵျၢၼ်းၵျၢင်း ပဵၼ်မီးၶင်ႇၶၼ်ယဝ်ႉ။

လိၵ်ႈၵျၢမ်းဝႆႈၽြႄး ၽႅၢ်ႇပႃႇလိၼ်လႆႈ ၽႅၢ်ႇၵျၢမ်းတၢႆး ဢၢၼ်လဝ်သင်ႇၶျႇလေႃးတီႈ လွႆႉတိုဝ်း ၶၼ်ႉ တူလ်းတီႈၵူဝ်ၶေႃႈလိၵ်ႈ မီးဝႆႉဝႃႈ လိၵ်ႈဢၢသုင်းဢၢသွင်ႇ လိၵ်ႈၵျၢမ်းဝႆႈၽြႄးၶၶၼ်ႉတႃႉ။ ဝႃးၶၶၼ်ႉ သမ်ႉလႆႈၵွၼ်သၢင်ႇလွင်း ၵျႃႇယွၼ်းတီႈ လဝ်ႈသြႃႇသွၼ်လိၵ်ႈ လဝ်ႈသြႃႇၶမေး ထဵင်ႈ၊ ၵျၢမ်းယွၼ်းမၶၼ်းငတႃႉ တင်းဢၢၼ်ယွၼ်းတီႈ လဝ်ႈမထေႃႉၵျၢၼ်းၵျၢင်း မုၶ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ ၵူလ်းၵႃႈ ပၵ်ႉၵၼ်တီႈ ၵွင်းလွႆၵွင်းၶၶၼ်ႉ တီႈဝႃႈ “လဝ်ႈမထေႃႉၵျၢၼ်းၵျၢင်း” ၶၶၼ်ႉ လႆႈဝႃႈ “လဝ်ႈသြႃႇလဝ်ႈ” မီးၶင်ႇၶၼ်ၵူလ်းၶင်ႇၵဝ်ႇ။

သၢင်ႇလွင်းၶဝ် လူဝ်းဢၢၼ်မိုၼ်ႈမႃးယူႇၵျၢင်းၶၶၼ်ႉ ပေႃးမိုၼ်ႈၵျၢင်း ထူၼ်ႈထိုင် သၢမ်သီႇဝၼ်းယဝ်ႉ ယၢမ်းၶၶၼ်ႉ လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် လႆႈၵွတ်ႈမႃးလူး တီႈလဝ်ႈမထေႃႉ ၵျၢၼ်းၵျၢင်းသေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ၵွၼ်ၶဝ်ယွၼ်းၶၢမ်ႇၵုင်ႇတိုဝ်းသိၼ်ဝႃႈ “ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပႆးလဝ်ႈၶဝ် ယွၼ်းၶၢမ်ႇၵုင်ႇတိုဝ်းသိၼ်ၶႃႈ” ၶၼ်ယဝ်ႉ။ ဢၢၼ်ၶျူႉၵုင်ႇၶျူႉသိၼ်သၢင်ႇလွင်းၶဝ်ၶၼ်ႉ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျီးလဝ်ႈ မိုၼ်းလွႆႉ လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် တၢင်တူဝ်သေ ၶျူႉပၼ်ၶင်ႇၵဝ်ႇယဝ်ႉ။ ၵျၢမ်းၶၢမ်ႇၵုင်ႇတိုဝ်းသိၼ်ၶၼ်ႉၶၼ် အဇ္ဈတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ လၢႉၵျႃႉ တေႃႇတူၵ်းသိၼ်ၵျႃးသုတ်းၶၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် ၶျူႉပၼ်ယဝ်ႉသေ လႆႈမိုၼ်းမွၵ်ႉလၢတ်ႈ သပ်းလိၵ်ႈငၶပေၼ် ဢၢၼ်ၵေႃႈ တီႈပွင်ႇမၶၼ်းၵမ်းလိၵ်ႉယဝ်ႉ။

လွင်ႈတူင်ႉၶိုင်ၵမ်ႈၽွင်ႈငလႈ သွၼ်လိၵ်ႈ

ပေႃးသၢင်ႇလွင်းၶဝ် လႆႈလိၵ်ႈၵျၢမ်းဝႆႈၽြႄးယဝ်ႉၶၼ် လဝ်ႈသြႃႇမၶၼ်း တေလႆႈသွၼ်ပၼ် လိၵ်ႈပႃႇလိပၢဝ်ႈလူင် သမ္ဗန္ဓာ လၢႉၵျႃႉ သိပ်းၵဵတ်းသုတ်ႈလိုဝ်းၶၶၼ်ႉ ၶၢဝ်းယၢမ်းသွၼ်လိၵ်ႈ ပၼ်သၢင်ႇလွင်းၶၼ်ႉ တွၼ်ႈၵၢင်ၶၼ်ႇငလႈ ၵၢင်ဝၼ်းၶၶၼ်ႉလဝ်ႈၶဝ် သုင်းသွမ်း ဢၢၼ်ႉလိၵ်ႈ လူလ်ႉလိၵ်ႈၶျူးယဝ်ႉ ၵျႃႉသွၼ်တေႃႇထူၼ်ႈ ၶိုင်ႈမူင်းတိမ်”။ တွၼ်ႈတၢမ်းၶမ်ႈၶၼ် 4 မူင်း တေႃႇ 5 မူင်း ၶိုင်ႈဝၼ်း သၢမ်ပွၵ်ႈ။ ၵၢင်ၶမ်ႈ ၶၢဝ်းယၢမ်း 6 မူင်းမိုင်ႈတေႃႇ 7 မူင်းမိုင်ႈ ပွႆႉၽႄႈပၼ်သၢင်ႇလွင်း ၵိတ်းဝၢတ်ႈမိပ်ႉၽၶေႉပၼ် လဝ်ႈသြႃႇ။ ၵၢင်ၶမ်ႈ 7 မူင်းမိုင်ႈ တေႃႇထိုင်

8 မူင်းၶိုင်ႈလိူဝ်" သမ်ႉၾွၼ်ႉလိၵ်ႈ တီႈၶေႃႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။ လိၵ်ႈၵၢၼ်သၢင်ႇလွင်း တေ ၵျၢၵ်ႈၵၢၼ်ႇၶၼ်ႉ လႆႈၵဝ်ၵမ်ၵူႇ ၵမ်ႇၶၼ် ၵမ်လိုၼ်း တၢ်မ်ႈသ္ဝ်ႇၶၼ်းပ်ၼ်ႈပုၼ်းလမ် (ၵၢၼ်ၶေႃႈပွတ်း မီးမွၵ်ႈၶိုင်ႈထတ်း၊ ၶေႃႈယၢဝ်း မီးမွၵ်ႈသွင်ထတ်း) ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ပေႃးသွၼ် ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈပရိတ်ႈလူင် 11 သုတ်ႈ လႆႈမူတ်းယဝ်ႉ သမ်ႉလႆႈ သိုပ်ႇၶိုၼ်ႈသိုပ်ႇၵဝ်…

1. ၵျမ်းသွင် မင်ႇၵလသုတ်ႈ ၶီတ်ႉသယ

2. ၵျမ်းသၢမ် ပရိႇၾဝသုတ်ႈ ၶီတ်ႉသယ

3. ၵျမ်းသီႇ ပေႇတသုတ်ႈ ၶီတ်ႉသယ

4. ၵျမ်းႁႃႈ ဝတ်ႉတၵျႇထျႇ ၶၼ်ႇထၵဂူတ်ႈ ၶီတ်ႉသယ

5. ၵျမ်းႁူၵ်း ဝိၶေးသေႇၶိယ ၶီတ်ႉသယ

6. ၵျမ်းၸဵတ်း ဝိၶေးဂုလတူႇသၵ ၶီတ်ႉသယ

7. ၵျမ်းပ်ႅတ်ႇ ဝိၶေးၵၢၶေႇသၶေႃတ်ႉတေႇသ ၶီတ်ႉသယ

8. ၵျမ်းၵဝ်ႈ ဝိၶေးပၵိၼ်ႇၶၵ ၶီတ်ႉသယ

9. ၵျမ်းသိပ်း ဝိၶေးယေႃးသျႇမၶေႇလူင် ၶီတ်ႉသယ

ပေႃးပူၼ်ႉသေ သိပ်းၵျမ်းလိူဝ်းပႃႈၶိူဝ်ၶႆႉ လႆႈဝႃႈ ပ်ၼ်ၵျမ်းပွင်းၶႆယဝ်ႉ။ ၶၢဝ်းယၢမ်း သၢင်ႇလွင်း ယွၼ်းၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈငလႈ တၢ်မ်ႈလိၵ်ႈၶႆႉ တွၼ်ႈၵၢင်ၶႂ် ပ်တ်ႇမူင်းပႆၶိုင်ႈ တေႃႇ သိပ်းမူင်း။ မိူဝ်ႈတေၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈၶၼ်ႉ လႆႈယွၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ (……) လဝ်ႈ ၶႃႈတငပးတေႃႇ ယွၼ်းၶိုၼ်ႈလိၵ်ႈၶႃႈ" ၶႆယဝ်ႉ။ ၶၢဝ်းယၢမ်းၵၢင်ၶႂ် သိပ်းမူင်းတေႃႇ သိပ်းၵ်ႃတ်းမူင်းၶႆႉ ပၼ်ၶၢဝ်းယၢမ်းသၢင်ႇလွင်း ၵ်ႃတ်းဝၢတ်ႈသၵ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း (လွႆးၶူဝ်း) သၵ်ႉၶူဝ်းငလႈ ၵၢပ်ႇၶမ်ႉ တၢ်ၵ်းၶမ်ႉ လႆၶမ်ႉလိူဝ်းၶႆႉယဝ်ႉ။ ၶၢဝ်းယၢမ်းဝႆးဝၼ်း ၶိုင်ႈမူင်းၶိုင်ႈ တေႃႇသွင်မူင်းၶိုင်ႈ သၢင်ႇလွင်း တေႃးလိၵ်ႈ ငၶလိၵ်ႈ တီႈလဝ်ႈၺႃႇ ၾၵ်ႉမၼ်း။

6. လွင်ႈယွၼ်းၵဝ်လိၵ်ႈ (ၵသုင်းၵသွင်ႇ) တျႇလၢႆႉတိုဝ်း

သၢင်ႇလွင်း ၶိုၼ်ႈယူႇၵျွင်း မိူဝ်ႈၵူဝ်ဝျႇၶၼ်ႉ လိူဝ်းၶၢၼ်းလႆႈလိၵ်ႈငလႈ ထူၼ်ႈထိုင် လိူၼ်သိပ်း (တၢမ်းၵွၵ်ႇဝျႇ) ၵေႃႈ လိၵ်ႈၵသုင်းၵသွင်ႇ ပႆႇပႃႈလႆႈတၢ်မ်ထူၼ်ႈၶႆလိုင် လဝ်ႈၺႃႇၾၵ်ႉမၼ်း လႆႈၵွၼ်ၵူႇလူး တီႈၵူဝ်ႇတေႃႇၾင်းၵျိုးလဝ်ႈသေ ယွၼ်းလူၵ်းၵဝ်ဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၾင်းၵျိုးလဝ်ႈ ၶႃႈတငပးတေႃႇ ယွၼ်းလူၵ်းၵဝ် လိၵ်ႈၵၢမ်းၵသုင်းၵသွင်ႇၶႃႈ။ ငတႇၵဝ် **ကရဏီယ၊ မေတ္တာသုတ်ႇ၊ နပရောပရံ** တေႃႇထိုင် **မေတ္တ သုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ** ၶႃႈ။ **ယံကိဉ္စိ၊ ဘဝတု၊ မဟာကရုဏိကော၊ သဗ္ဗီတိယော** တေႃႇၵွတ်ႈ **သုခံ ဗလံ** ၶႃႈ။ **အနေက ဇာတိ၊ ယဒါဟဝေပါတု၊ ဇယန္တော** တေႃႇတိူၵ်ႈ **ဉာတိဘိ** ၶႃႈ။ ၵႃႈပ်ၼ်လိၵ်ႈၵၢမ်း ၵသုင်းၵသွင်ႇလိူဝ်းၶႆႉ ၶႃႈတငပးလဝ်ႈႁဝ်းၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်းၵဝ် မူတ်း "သိၼ်ႈ" ၶႃႈ" ၶႆယဝ်ႉ။

လိၵ်ႈၵႂၢမ်း (ဢၢသုင်ႈဢၢသွင်ႇ) တႃႇလဵပ်ႉတႃႇတိုဝ်းလိုဝ်းၼၼ်ႉ မၼ်းပဵၼ်ဢၼ် လမ်ႇလွင်ႈ တႃႇလႆႈၶႃမ်ႇပဵၼ် လဝ်ႈသၢင်ႇၼၼ်ႉ ဢမ်ႇလႆႈ ဢမ်ႇပဵၼ်ၵေႃႈ လၢင်ႇပေႃးလႆႈ လူၺ်ႈဢၼ် ၼႂ်းၵႃႈၶၢင်မၼ်းယူႇယဝ်ႉ။ လိၵ်ႈမၼ်း ၵႂၢမ်းမၼ်းလိူဝ်းၼႆ တူၺ်းတီႈတွၼ်ႈ လိၵ်ႈဢၢသုင်ႈဢၢသွင်ႇ ဢၼ်တႅမ်ႈသႂ်ႇၼႂ်းပပ်ႉၼၼ်ႉတႃႉ။

7. ယွၼ်းၵၢပ်ႈလိၵ်ႈၵႂၢမ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇ

ပေႃးထိုင်မႃး လိူၼ်သိပ်းသွင်လွင်ႈၶမ်ႈၶိုင်ႈလႄႉၵူႈၼၼ်ႉ လဝ်ႈသြူႇၼမေႃးၾၢင်ႉမၼ်း လႆႈၵွၼ်ၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်းၶဝ် တၢင်းပၢၼ်ႇမၼ်း ၵူႈလူးတီႈလဝ်ႈမထေႇၵၢၼ်းၵျွင်းသေ ၵွၼ်ယွၼ်းလူၵ်ႈၵၢပ်ႈ လိၵ်ႈၵႂၢမ်းတႃႇၶၢမ်ႇသၢင်ႇယူႇယဝ်ႉ။ ၵူႈၶုပ်ႉဝိႈသၢမ်ၵမ်းသေ ၶင်ႈငွမ် ႁွမ်းမိုဝ်းလဝ်ႈယွၼ်းၵွၼ်ဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူပ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျိုးလဝ်ႈ ၶႃႈ တၢင်းပၢၼ်ႇတေႃႇ ယွၼ်းလူၵ်ႈၵၢပ်ႈ လိၵ်ႈၵႂၢမ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶႃႈ။ ၼတႇၵၢပ်ႈၵေႃးၵႃႇသ ၵေႃးၵႃႇသ ၵေႃးၵႃႇသ သင်ႇၶမိတ်ႉသေႇ ၵႂၢမ်းလိၵ်ႈ၊ သမ်ႇသႃႇရ သၵလ ၵေႇသႃႇ ၵုပတ်ႉသႃႇယေး သိၼ်သိပ်း ၵႃႈပဵၼ်လိၵ်ႈၵႂၢမ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူဝ်ႇၼၼ်ႉ ၶႃႈတၢင်းပၢၼ်ႇလဝ်ႈႁဝ်းၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်ႈၵၢပ်ႈ တၢင်းမူတ်းတၢင်းသိူင်ႈၶႃႈ" ၶႆသေ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉ"။ ယွၼ်းတီႈလဝ်ႈမထေႇ ၵၢၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉ သမ်ႉလႆႈၵွၼ်ယွၼ်း တီႈလဝ်ႈသြူႇၼမေႃးသွၼ်လိၵ်ႈထိုင်ႈ။ ၵႂၢမ်းယွၼ်း မၼ်းၼတႉ ပဵၵ်ႇၵၼ်တီႈယွၼ်းဝႃႈ "လဝ်ႈမထေႇၵၢၼ်းၵျွင်း" ၼလႈ "လဝ်ႈသြူႇလဝ်ႈ" ၼၼ်ႉႁူလႆႈ။ လိၵ်ႈမၼ်း ၵႂၢမ်းမၼ်းၼတႉ တူၺ်းတီႈတွၼ်ႈ လိၵ်ႈၵႂၢမ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇၼၼ်ႉ တႃႉ။ လိၵ်ႈၵႂၢမ်းသၢင်ႇလွင်း လူဝ်ႇဝႃႈၼလႈ လဝ်ႈသြူႇၶၢမ်ႇသၢင်ႇပၼ် လူဝ်ႇဝႃႈလိုဝ်းၼၼ်ႉ မီးဝႆႉတၢင်းမူတ်းတၢင်းသိူင်ႈယဝ်ႉ။

8. ယွၼ်းလူၵ်ႈၵၢပ်ႈ ၵႂၢမ်းပေႃႇၶဝ်ႈၽၵ်း

ပစ္စဝေက္ခဏ (ပၸိသၶါယော) သီႇပုၵ်ႈ

ပေႃးထိုင်မႃး လိူၼ်လိူင်လွင်ႈၶမ်ႈၶိုင်ႈ ၵႃႈပဵၼ်လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇတင်းၵျွင်း လႆႈၵွၼ် သၢင်ႇလွင်းၶဝ် တၢင်းပၢၼ်ႇမၼ်း ၵူႈလူးထိုင်တီႈ လဝ်ႈမထေႇၵၢၼ်းၵျွင်းသေ လႆႈၵွၼ်ယွၼ်း ၵၢပ်ႈလိၵ်ႈ **ပစ္စဝေက္ခဏ** သီႇပုၵ်ႈ ဢမ်ႇၶၼ် ပတိသင်ႇၶႃႇယေးၼလႈ ၵႂၢမ်းပေႃႇၶဝ်ႈၽၵ်း၊ သၢင်ႇၵၢၼ်း၊ သွမ်းၵျွင်း၊ ယႃႈယႃၵေႃႈ ႁွင်ႉယဝ်ႉ။ လႆႈယွၼ်းမၼ်းလိုင် ၵူႈၶင်ႈၶုပ်ႉဝိႈ သၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ႁွမ်းမိုဝ်းသေ ယွၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူပ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျိုးလဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်းပၢၼ်ႇတေႃႇႁဝ်းၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်ႈၵၢပ်ႈ လိၵ်ႈၵႂၢမ်း**ပစ္စဝေက္ခဏ** သီႇပုၵ်ႈၶႃႈ" ၶႆယဝ်ႉ။ ၶႂ်ႈၶင်ႇ**ပစ္စဝေက္ခဏ** သီႇပုၵ်ႈၶႆ ပေႃးသၢင်ႇလွင်း ၵၢၼ်ႇၵျၵ်ႈ လႆႈလိၵ်ႈလႆႈၵႂၢမ်းမၼ်း ယဝ်ႉၶႆ လႆႈလဵပ်ႉၽိုၵ်းဝႃႈ ၶႂ်ႈၵႃႈၶိုင်ႈပုၵ်ႈၶႆ ပွၵ်ႈပွင်း လိူတ်းသိပ်း။ ၶႂ်ႈၶိုင်ႈဝၼ်း ႁွႆး

ယဝ်ႉတူဝ်ႈတင်းသီႇပုၵ်ႈ။ ၵၢၼ်ၶၢၼ်ႉ ပဵၼ်လွင်ႈၽိူၵ်းဝႆႉ။ ပေႃးၶႃမ်ႇပဵၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇမႃး ငိူၼ်းပေႃး ပဵၼ်တၢင်းယၢမ်ႈလီ မီးတၢင်းငၢႆႈလူၺ် တီႈၶဝ်ၶၢၼ်ယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်းလဝ်ႈလီၶ

— — — — — — — — — — — —

လိၵ်ႈၵႂၢမ်း လဝ်ႈရၢၵ်ၸၢၼ်းသၢင်ႇၶႃႈ ႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်း

ၵိူဝ်ႈ... ပၼ်ႇၶွပ်ႈသူႇၶွတ်ႈထိုင်မႃး သတၢင်းၵျွတ်ႈလ ၶူပ်ႇၽႄႉပီႈလိူၼ်းလိူၼ်ၶၢၼ်ႉ ယင်းၵၢၼ်မီးတင်း ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်းတေႃမ် ပႃးလၢမ်ၵဝ်ႈၵူဝ်သိပ်းလုမ်း ပွင်းလုမ်းၵူႈၵူဝ်ၵိူၼ်းၵၢင်ယေး ၶုၵ်းလွၺ်လႆႈၶႆႈလွၺ်ထူပ်း ႁုင်ႇသၢင်မုၼ်ၶမ်းၽြေးတြႃးသၢင်ႇၶႃႇ တင်ႈငတႇငတႃးသဝ်း ၵႃႈတီႈႁုင်းႁွင်းၵျွင်းၶွင်ၽႄ သိုဝ်ႈတိင်းၵိူင်းၶၢၼ်ႉ ငိူၼ်ႈပေႃးလႆႈမႃးၽူး မႃးမျၢင်ႇ မႃးလူႇမႃးတၢၼ်း မိူဝ်ႈၵၢၶၢၼ်းလိူၼ်သိပ်းၵိတ်း ပၼ်ႇၶရေႃသ သိပ်းၵျႃႈပေႃႉဝ မူၼ်းတေႃမ် ၶဝ်ႈပၼ်ၵၢၶႃႇယွႆႇၵၢၶႃႇလူင် ဝၼ်းၵူင်ဝၼ်းၵၢင်း ဝၼ်းသတၢင်းၽြေးပၼ်လဝ်ႈ ၵႂၼ်ၵဝ်တငပးတပၢၼ်းရၢၵ်ၸၢၼ်းသၢင်ႇၶႃႇ ပူင်သေၵႃပုတ်ႉပဝႃႇရၶႄႇ တြႃးတေႃႇလဝ်ႈၵေႃး ၵွၵ်ႇသေတူၵ်ႈတႃႇ သူးသၢင်သူးငိုၼ်းသူးၶမ်း ရသေးယူႇၶႂၼ်းပႃႇ သၢင်ႇၶႃႇယူႇၶႂၼ်းၵၢၼ်ႇ ၶႂၼ်းၵျွင်းၵေႃး ပူင်သေၵႃပုတ်ႉပဝႃႇရၶႄႇ တေႇသလႃႇရီႇငလႇၵျွတ်ႈဝေႇၶေႇယျသတ်ႉတဝႃႇ ပရမ်ႇမႃႇၽီသၢင်သတ်းၵူၼ်းတင်းလၢႆ ပိူဝ်ႈမီးၶင်ႇၶၢၼ် မိူဝ်ႈလိူၼ်သိပ်းၵိတ်း လွင်ႈဝႆႇ ၶိူဝ်းလူင်းသွင်ၶမ်ႈ ၶဝ်ႈပၼ်ဝၼ်းသီႇၶၶေႇၵၼ်ႇတေႃးလုမ်း ၵဝ်ႈၵူဝ်သိပ်းလုမ်း မိူဝ်ႈၵၢၼ် ၶႂၼ်းဝႃႇၶွၵ်ႈဝႃႇ လႆႈမႃးၶိုၼ်ႈၵၢၼ်ႇလူင်းၵျွင်း ယူဝ်လႆႈမႃးလုၵ်းသုင်မုင်ႈတေမ်ႇ ၶၢမ်ႈၶေႈၵၢတႃ ၼိပ်ႇၽေလၢၶၢင်ႈ တီႈၵတိရတၶေႇတေႃႇလဝ်ႈသၢမ်ပႃး လိူဝ်းၶၢၼ်ႉတင်းသိင်ႈတင်းလူင် ၵူဝ်ၽိူ လုမ်းမၼ်း ငိူၼ်ႈပေႃးလႆႈမႃး ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး လင်ႇတၵ်းၵိပ်းယုင်းတုင်းၵၼ် ဝတ်ႉထူႉပတ်ႉလေးလေးပႃး မိတ်ႉငႄးတႃပူ ပေႃးလႆႈပၼ်ၶင်ႇသိၼ်ႈၵူဝ်သၢႆလွၺ်ယဝ်ႉၵေႃး လင်ႇတၵ်းပူၵ်ႉပၼ်လေႃႇ ၵေႃႇပၼ်လွၵ်း လၢတ်ႈသေးမေးမျၢၼ်း သၢၼ်ႉၵူႈမွႆ သွႆၵူႈယွတ်ႈ ၶင်ႇၵိူဝ်ဝတ်ႉထူႉပတ်ႉလေးလေးပႃး တေၵွတ်ႈထိုင်ၶူဝ်ၵၢၼ်ႇၶူဝ်ၵျွင်း လင်ႇတၵ်းၵွၼ် ၵၼ်မႃးပႃးၵၼ်တဝ်ႈ လႆႈမႃးလူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ၽြေးတြႃးသၢင်ႇၶႃႇ ရတၶေႇတေႃႇလဝ်ႈ သၢမ်ပႃး တီႈႁုင်းႁွင်းၵျွင်းၶွင်ၽႄ သိုဝ်ႈတိင်းၵိူင်းၶၢၼ်ႉ ၼမ်ႉလိပ်ႈလီငၢမ်း လႆႈၶၢမ်ႇသိၼ်ၽၢင်း ထမ်း ထွမ်ႇတြႃးတေႃႇၽြေးပၼ်လဝ်ႈ ယၢတ်ႇၶမေႉၶွမ်ႈတဝ်ႈ ဝေႇဝၢၵ်ႈဝၢင်းပၼ်လူႇၶၢတ်ႈ သတ်ႉတဝႃႇ ပရမ်ႇမႃႇၽီသၢင်သတ်းၵူၼ်းတင်းလၢႆ သၢမ်သိပ်းၵိတ်းၶူင်း လင်ႇတၵ်းၵွၼ် ၵၼ်ဝႆႇပျၢၼ်ႇပွၵ်ႈလူင်းၵျွင်း မိူဝ်းလူႉတုမ်ငတႇတင်ႈပၢင်ၵုမ် တီႈသလႃႇၵလလွပ်ႈၵိူၼ်းသိၼ် သိုဝ်ႈတိင်းၵိူင်းၶၶေႉလိူင် ၽဵဝ်ထိုင်သၢမ်ပီႈမူင်းၶိုင်ႈပွၵ်ႈ မီးဝႆႉၵၢၶျေႇၶၢမ်ႇ ထုင်းလၢမ်ႇ

ႁျွင်းလွႆလေႃးတိ ၷပ်ႉၵၢဝ်ၵပ်ႉပီႉၵါႉရၵ ပၶ်ႉတုပလါႉသသၢင်ႉလွင်း ယူႉၵၢၶ်ႉယူႉႁျွင်း ဝါႈၶၼ်ငလႈ ပေႃးတူိင်ႉပၢင်ႉၶီးၶေႃး သၽေႃးလႆႈလွႆၵၶ် ႁူႈႁူဝ်ႁူႈလုမ်း ၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႉ ၵၶ်ႁူႈသိုင်ႉႁူႈမူိင်းယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႉၵွၶ်ၵၶ်ၵျၶ်းၵၢဝ် ပၢၶ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႉယါႈၶဝ်ႈတၵ်ႉ တၢင်ႉပၢၶ်ႉတမ်းၽူၶ် မိၶ်ႈမႃးယွၶ်းၵၢဝ် ၵယူႉၵၢၡင်ႉ ၷဝ်းလဝ်ႈရျၢၶ်းသၢင်ႉၡါႉ တင်းၵၢၶ်ႉတင်းႁွျင်း ပေႃးဝါႈလႆႈႁူႉလႆႈငိၶ်းယဝ်ႉ ပွႆႉလုတ်ႈၡၢင်းပၶ် ၵါႈပူႉၵါႈမိင်းၶဝ် လင်ႉၵွၶ်ၵၶ်လူင်းမူဝ်း တီႈသလါႉၵလလွပ်ႈႁူၶ်းသီၶ် သိုဝ်ႈတိၼ်းၵိင်းၶၶေႉ လူႉလုမ်း တုမ်ၵၶ်တူိင်ႉပၢင်ႉ လီႉယၢင်ႉတိၼ်မ်ႈလိၵ်ႈ ၽၢၵ်ႉႁွတ်ႈပၶ်ထိုင် ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း လႆႈမူဝ်း ၽေႃးၵျေႃး ႁူႉပွင်ႉသၽေႃး ၽူႈလွႆၽွႆယၢင်း မီးတင်းလုၵ်ႈၵၢႆႈလၢႆးႁူၶ်း ၵမ်ႉပွႆႉၵိၶ်မါႉ ၵမ်ႉထါႈၵိၶ်ၵိင်း ၶွႆႈမါးထွၵ်ႈထၢမ်းသါႉသၶေႉ မုၶ်ၶမ်းၽျေႃးပီၶ်လဝ်ႈ တီႈၵုင်းၵွင်းႁွျင်း ၶွင်ၽေ သိုဝ်ႈတိၼ်းၵိင်းၶၶ်ႉ ၵွႆႈၵၢၶ်ၵွၶ်ၵၶ်သူင်ႉထေမါႉထါး လူိဝ်းၵမ်ႉႁူႉလိၵ်ႈ ၵွႆႈသူင်ႉ မါးလူိၶ်ပိၵ်ႉမွႆႉ ၶေႃႈၶဝ်ႈဝါႉ၊ လူိဝ်းၵၢၶ်ႁူႉလိၵ်ႈ ၵွႆႈသူင်ႉမါးမူဝ်ႈလူိၶ်သိပ်းၵၢဝ်ႈၵွၵ်ႉဝါႉ မီးဝံႉသွင်ၡါႉ ထါႉၶၶ်ႉ ပေႃးဝါႈလႆႈႁူႉလႆႈငိၶ်း ႁူႈႁူဝ်ႁူၶ်းၵျၢင်ယေးယဝ်ႉ ငိၶ်းႁူမ်"လူမ်း" လင်ႉတၵ်းထိုင်မါး လူိၶ်ပိၵ်ႉၶဝ်ႈဝါႉၶၶ်ႉ မီးတင်းသၢင်ႉလွင်း ၶွင်းမူိင်းၶွၵ်ႈမူိင်း ၽွႆၵမ်ႉလႆႈ တိၵ်ႈတုဝ်းၶွႆးသေႃ ၵလူဝ်ႉပေႃႉပွၵ်ႈၵွၵ်ႉမါး တီႈၶွႆးမၢၵ်ႉၵျၢင်ႈႁူဝ်လွႆ လင်ႉတၵ်းယွၶ်း ၵဝ်ၵယူႉၵၢၡင်ႉ ၵါႈတီႈပေႃးငမႈမါႉတါႉ သူလ်ႉလါႉလါႉတိ ပေႃးလုၵ်ႈယၢင်းမီးလွႆ ၶွႆႈထွၵ်ႈ ၶွႆႈထၢမ်းသါႉသၶေႉ မုၶ်ၶမ်းၽျေႃးပီၶ်လဝ်ႈၵေႃႈ ႁူႉတါႉ။ ၵၢၶ်ပီၶ်မိၽပေႃးငမႈမါႉတါႉ လင်ႉတၵ်းၵွၶ်ၵၢဝ် တူဝ်ၶဝ်သၢင်ႉလွင်း ႁူႉမူဝ်းၵၢပ်ႈထိုင်မိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉ ဝတ်ႉၽွႆဝါးမၶ်း ပေႃးလႆႈႁူႉငိၶ်းယဝ်ႉ ၷပ်ႉၡမ်ႉတုင်းၵၢဝ် လီတ်ႈသေးမေးမျၢၶ်း သၢၶ်ႉႁူႈမွႆ သွႆႁူႈယွတ်ႈ ၶင်ႉႁူဝ်ဝတ်ႉထုပတ်ႉလေးလေးပါး ပေႃးတေႁွတ်ႈထိုင်ၶူိဝ်ၵၢၶ်ႉၶူိဝ်ႁွျင်း ပေႃးတေလႆႈမါး သူင်ႉသၢင်ႉလွင်း ၵမ်ႉၶၶေ လီၵၢၶ်းၡၢၶ်းၵၢဝ်ႁူဝ်လငလႉပုတ်ႈၵျၢင်ႈတၢင်တုဝ် ၶိုၼ်ႈႁူဝ် ၶိုၼ်ႈလုမ်း ပူႉၶိုၼ်ႈသွင်မိင်း မီးသေတုဝ်မဝ်လွႆၵ်ႉ ဝံႉသေၶရါႉဝါႉသ ၶေႃႈႁူၶ်းၵၢၶ်ယေး ပါးၵၢဝ်ဝတ်ႉထုပတ်ႉလေးလေးပါး ၵွၶ်ၵၢဝ်သၢင်ႉလွင်းမါး လတ်းတူင်ႈလူင်းမူိင်း ၡမ်ႈၶမ်ႉ ၵမ်ႉႁူဝ်လိ ပႆလွႆၵမ်ႉႁူဝ်မွႆႈ လပ်းၶီႉလေႃႉလီႉႁူဝ်းသၢင်းၽေႃးၵါးရထါး မါးထိုင်သိုင်ႉတူိင်း မူိင်းယၢင်း လႆႈမါးၡျူႉထူင်ပူင်မါႉ လိဝ်ႈသါႉၡါႉလွႆ လိဝ်ႈလၢပ်ႈငတါးသဝ်း တီႈသါႉလါႉၵလလွပ်ႈ ႁူၶ်းသီၶ်သိုဝ်ႈတိၼ်းၵိင်းၶၶ်ႉ ၡျူႉထူင်ပူင်မါႉ လိဝ်ႈသါႉၡါႉလွႆ တၵ်ႉၶေႃၡါႉသူႉ ၵါႈပူႉၵါႈမိင်း ယဝ်ႉလွတ်ႉတုဝ်းလီငမ်း လၢႆးတၢမ်းမီးတင်းဝတ်ႉထုပတ်ႉလေးသီႉပါး ၵိဝ်ႈၵၢပ်ႈၶေမ်ႉထါး ပူႉမိင်းယူႉၵိပ်ႉၶိပ်ႉလမ် ၶေႃႈၵၢၶ်ႉတါႁွျင်း ၷပ်ႉၡမ်ႉႁွင်းၵၢဝ် လီတ်ႈသေးမေးမျၢၶ်း သၢၶ်ႉသၢင်ႉလၢင်ႉလိုၶ်ႈမူတ်ႈသွႆ ႁူဝ်ၽွႆလုမ်းမၶ်း မူဝ်ႈၽွင်း လင်ႉတၵ်းၵွၶ်ၵၶ်မိၶ်ႈ မါးၶူိဝ်ႁွျင်း လႆႈမါးၽူႈမါးမျၢင်ႉၽျေႃးတြါးသင်ႉၡါႉ ၵတၶေႉတေႃႉလဝ်ႈသၢမ်ပါး ပေႃးၵတ်းယီၶ် ၡျမ်းသါႉယူႉ တင်းၵၢၶ်ႉတင်းႁွျင်းၵေႃႈ ငိၶ်းပီၶ်ႁူမ်"လူမ်း" လင်ႉတၵ်းၵွၶ်ၵၶ်လူင်းမူဝ်း

ၶီႈၵမ်ႈႁူင်း ၶွင်ၵမ်ႈတၢင်ႈ လၵ်ႉၶၶႄႈၵၢင်ႈႁႂ်ႈငႄးပႃးၵေႃႈ ပေႃႉလုမ်ႈၵုမ်ႈထူၼ်ႈတဵမ်တၢၼ်း ယဝ်ႉ ၵဝ်းလင်ႈတေႁပ်ႉၶၢမ်ႈတုင်းၵၢဝ် လိူဝ်းၶဝ်သၢင်ႈလွင်း ၶဝ်ႈမႃးပဵၼ်တၢင်းပႃးတပၢၼ်း ၵဝ်းလဝ်ႈႁႃၢၼ်းသၢင်ႈၶႃႈ တင်းၵၢၼ်ႈတင်းႁူင်းသေလႄႈ ၵၢၼ်ႈလိၵ်ႈသွၼ်ထမ်း ႁူႈလဝ်ႉ ၶွင်ဝၢၼ်းၶမ်ႈ ၵိတ်းဝၢတ်ႈၵိတ်းၶျႄႈ ပတ်းယူးလူၺ်ႇဝ်ႈ ပိၵ်ႈမၢၼ်ႈၵၢၼ်ႈႁူင်း ဝတ်ႉဝႃးၺႄသိူဝ်ႈ ႁွင်းမူးလႃႈတီႈသႃႈရီႈရထႃႈၶူႈ ယူႈၵၢၼ်ႈယူႈႁူင်း သွၼ်လိၵ်ႈလိၵ်ႉလႆႈလိၵ်ႉတွင်း မၢၼ်ႈၵိုမ်း ယိုၼ်းၵိူင် ႁၢၼ်ႉတေႃႈပေႃးထိုင်လႆႈၶုင်ႈ ၺႄႈလိူင်သၢင်ႈၵၢၼ်းၿႄးပဵၼ်လဝ်ႈ တသသီႈ သိၼ်သိပ်း တၢင်ႈၵဝ်ႈသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵိူဝ် တူဝ်ၶဝ်သၢင်ႈလွင်း ၵႂ်ႈပေႃးၶဝ်ႈပဵၼ်ႁူႉသူဝ်ႈၵၢၵျူဝ်း သတူဝ်းသွင်ၺႃႈသွင်ပႃႈ ထိုင်ၵႃႈပေႃႈငမ်ႈမႃႈတႃႈပီႈတႃႈ သူလ်ႈလႃႈလႃႈတိပိၼ်ႈၶွင်ႉ ငိူၼ်ႈႁွင်ႉ ႁူႈလဝ်ႉၶွင်ဝၢၼ်းငၢႆး မိူဝ်ႈၶႆႉၶိင်းၶၢႆးၶဝ် ယင်းလႆႈၵၢဝ်သၢင်ႈလွင်းလိူဝ်းၶႆႉ မႃးၶွပ်ႈၵၢပ်ႈထိုင် ၵဝ်းလဝ်ႈႁႃၢၼ်းသၢင်ႈၶႃႈ တင်းၵၢၼ်ႈတင်းႁူင်းၵေႃႈ ပေႃးမၢၼ်းသၢၼ်ႉသၢင်ႈလၢင်ႈလိုၼ်ႈ မူတ်းသုၺ်ယူႈ ႁူႈသမ်ႈသိၼ်ပိူင်ၵေႃႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်လီယဝ်ႉၵူဝ်ႈ။

လဝ်ႈမထေႈၸႃၢၼ်းႁူင်း လဝ်ႈဝၢၼ်ႈၶပေလ်ႈလႃႈ
ႁူင်းလွႆႈလေႃးတိ ႁွင်းၶွင်ၺႄ ဝိင်းၵျၢင်း

ၼပ်းႁၢင်ႈ သင်ႈၶႃႈလဝ်ႈသီႈတူၼ်ႁႃႈပႃး လိတ်ႈႁပ်ႉသၢင်ႈလွင်း တီႈၶႄႈႁူင်းလူင်

တီႈသႂ်ႇလႂ်ႇၵလလွပ်ႈၶိူၼ်းသိၼ် သိုဝ်ႈတိူင်းၵိူင်းၶေၶၼ်ႉ ၶင်ႇၵိူဝ်ႇႁူႉသူဝ်ႇတၢၵ်ႈတူဝ်း ဢၵျူဝ်း တၢၵ်ႈပွႆး လင်ႇတၢၵ်ႈထုၵ်ႈဢဝ်ပတ်ႉလေးလေးပႆး ၵူႈမိူဝ်းၶဝ်ႈၵၢတ်ႇၶဝ်ႈသႂ်းသိုဝ်ႉသိၵ်ႈ လိၵ်ႈလၢႆႈၶေႃႇလႃႇငၼ်းၽွႆႇ ပေႃးဝႆႈပေႃႉလုမ်ႇႁုမ်ႇထူၼ်ႈတိမ်တၢၼ်းယဝ်ႉၵေႈ လင်ႇတၢၵ်း တၢင်ႇထေႈတၢင်ႇၵႃးမႃးၽိူဝ် တီႈသႂ်ႇလႂ်ႇၵလလွပ်ႈၶိူၼ်းသိၼ် သိုဝ်ႈတိူင်းၵိူင်းၶေၶၼ်ႉ လင်ႇ တၢၵ်ႈလိတ်ႈသေးမေးမျၢၼ်း သၢၼ်ႉသၢင်ႇလၢင်ႇလိုၼ်ႈမူတ်းသုၺ် ႁူဝ်ၽၵ်ႉလုမ်းမၢၼ်း ပေႃးထိုင် မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈဝၼ်းၵိုဝ်း တေလူႇတေတၢၼ်း လင်ႇတၢၵ်းၽိတ်ႈၵွၵ်ႇမွၵ်ႇထိုင်ၶိုင်းၶၢႆး လမ်လိမ် ၵိမ်းၵိမ်း ပေႃးဝႆႈလႆႈႁူႉလႆႈငိၼ်းယဝ်ႉ ပေႃးထိုင်ၾႅၵ်ႉပၢင်ႇမိူင်းသုၺ် ၵၢင်ၶွၼ်မိူင်းလိူင်း လင်ႇတၢၵ်း ဢွၼ်ၵၼ်မႃးပႆးၵၼ်တဝ်ႈ တီႈသႂ်ႇလႂ်ႇၵလလွပ်ႈၶိူၼ်းသိၼ် သိုဝ်ႈတိူင်းၵိူင်းၶၼ်ႉ ၶေႃႇလႃႇ ငၼ်းၽွႆႇ ၵၢၼ်းသုၺ်ႇသႂ်ႉသုၺ်ႇသွင်း မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတိၵ်ႇ လွင်းတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် ႁူပ်ႇၶဝ်ႈ တဝ်ႈႁွတ်ႈမႃးထိုင် တီႈၶွင်းပိၵ်ႈမၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇၵျွင်း သိုဝ်ႈတိူင်းၵိူင်းၶၼ်ႉ မိူဝ်းတၢင်းၶိုင်ႈဝူတ်ႈၶိုင်ႈၶျေႇ ပၢၼ်းပွၵ်ႉ" မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတိၵ်ႇလၢၵ်ႈလႃႇ တႃႈလၢင်ႇတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် မိုဝ်းသိပ်းၶဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ႁူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵျူဝ်ႇသေ, ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၢၼ်ႇတေႃး ပြႃးတြႃး သင်ႇၶႂ်ႇ ၸတၶႄႇတေႃႇလဝ်ႈသၢမ်ပႆး တၢၵ်းမႃးယွၼ်းပူတ်းယွၼ်းပႆႇ ယွၼ်းသႆႇယွၼ်းလွႆး ယွၼ်းသုၵ်ႈ ယွၼ်းသီ ယွၼ်းဢဝ်ႁူႉသူဝ်ႇဢၵျူဝ်းတၢင်းလီ တီႈႁုင်ႇလဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈ ယွၼ်း သွၵ်ႈ ယွၼ်းလဝ်ႈပၢၼ်ႇၵျူး တၢၵ်းမႃးလူႇၵပ်ႈဢၢပ်ႈတၢၼ်း ၶေႃႇလႃႇငၼ်းၽွႆႇၶဝ်ႈၶမ်ႉသွမ်း ပၢၼ်း သွမ်းဢူးသွမ်းဢထူး သွမ်းပတ်ႉလယႂ်ႇ သွမ်းမႂ်ႇသႂ်ႇ သွမ်းႁူဝ်ႇလႃး ယွၼ်းထွမ်ႇတြႃး ပြႃးပိၼ်လဝ်ႈ ယၢတ်ႇၶမ်ႉၶွမ်ႈတဝ်ႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီၽိူင်ႇ မိူဝ်ႈၽွင်းပေႃးထိုင်ဝၢႆးဝၼ်း တေသူင်ႇသၢင်ႇလွင်း ဢၼ်ပိၼ်ပႄႈငမ်ႈသူလုၺ်ႇလႃႇလႃႇတိ ပီႈၶွင်ႉၶိုင်းၶၢႆးမျူးပွင်း လင်ႇတၢၵ်းဢွၼ်ဢဝ်သၢင်ႇလွင်း ၶိႇလိူင်ၶိႇၵႃးမႃးႁွတ်ႈ တီႈသႂ်ႇလႂ်ႇၵလလွပ်ႈၶိူၼ်းသိၼ် သိုဝ်ႈတိူင်းၵိူင်းၶၼ်ႉ ၵမ်းၶိုင်ႈဢမ်ႇၵိူင် လင်ႇဢဝ်သၢင်ႇလွင်း ဢၢပ်ႈထိုင်ပူႇၶိုင်း လၢတ်ႈလွင်ႈ တွင်ႈထၢမ် ဢၶႄႇဢတမ်ႇ ပေႃးဝႆႈၶၢမ်ႇလႆႈယူႇ ႁူႈသမ်ႇသိၼ်ပိူင် လင်ႇတၢၵ်းၵပ်ႉၶၢမ်ႇ တုင်းဢဝ် လိူဝ်းၶဝ်သၢင်ႇလွင်း ၶင်ႇၵိူဝ်တေႁွတ်ႈထိုင် ၶိူဝ်ၵၢၼ်ႇၶိူဝ်ၵျွင်း ၶိုင်းၶၢႆးၶဝ် လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်သူင်ႇထေမႂ်ႇထႂ်း တေႃႉမႃးၽေႈႁူမ်ႈၶူဝ်းၶွၼ်း သၢတ်ႇၶျူးၵိၼ်လွၼ်း မွၼ်ႁူဝ်ၶွင်းဢၢင်း သုတ်းမုင်းတူၵ်းဝၢၼ်ႇ ၵွၵ်းလေႃႉငွႆးတၢၼ်ႇ ဢဝ်ၶိုၼ်ႈမႃးဝႆႉၶိူဝ်ၵျွင်း လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်ဢဝ် တူဝ်ၶဝ်သၢင်ႇလွင်း ၶိုၼ်ႈမႃးၶင်ႈသိုဝ်ႈၽိူၼ်တၢၼ်းမၢၼ်း မိူဝ်းတၢင်း ပၢၼ်းပွၵ်ႉ" မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတိၵ်ႇ လေႈထိၵ်ႇလၢၵ်ႈလႃႇ တႃႈလၢင်ႇတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် ၽွမ်ႉၵၢၼ် ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ႁူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵျူဝ်ႇသေ, ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၢၼ်ႇတေႃး ၵဝ်းလဝ်ႈၸၵၢၼ်းသင်ႇၶႂ်ႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း ယွၼ်းၵိဝ်ႈယွၼ်းဢၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်း တီႈၵဝ်း လဝ်ႈၸၵၢၼ်းသင်ႇၶႂ်ႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်းဝႆႈၶဝ်သေၵေႈ ပေႃးဝႆႈၶိုင်းၶဝ် လႆႈလိတ်ႈသေး မေးမျၢၼ်းတွင်ႈထၢမ် လႆႈႁူႉဝႆႈဢၶျင်ႉပေႈငမ်ႈၵေႈလႆး၊ တၢမ်ႇလဝ်ႈတၢမ်ႇမုၼ်ၶုၼ်ၵေႈလွတ်ႈ၊

တွၼ်ႈၸဵတ်း

သွၼ်သႅင်ၸလႈ ၶမ်ႉသၢင်ႉလူင်

1. ႁၢင်ႈႁၢၼ်းတႃႇသွၼ်သႅင်

တႃႇသွၼ်သႅင်သၢင်ႉလွင်ႈၼၼ်ႉ ၶၢင်ႉၵိုဝ်ပေႃးတေလႆႈသွၼ်ႁူႉၸေႈ ၵၢၼ်ပိၼ် လိၵ်ႈမထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်းၸလႈ လိၵ်ႈၺႂ်ႇလူင် (လိၵ်ႈလၢင်းလူင်) ၵိုၵ်ႉပႈလိၵ်ႈၺႂ်ႇသႅၼ် (လိၵ်ႈလၢင်းသႅၼ်) သၢမ်ပႈ ၵုပ်ႉၵုမ်ၵၼ်သေ လႆႈလွၵ်ႈလႆႈႁူမ်းၵၼ်ယဝ်ႉလိူဝ် ထိုင်မႈလိူၼ် သိပ်းသွင်လွင်ႈ 10 ၶမ်ႈ ၵၢင်ၶွႆၼၼ်ႉ လင်ႉၽိတ်ႈပၢင်းလိၵ်ႈမထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်း ႁူမႈၶႅင်ႈ ယဝ်ႉသေ ပေႃးဝႃႈလိၵ်ႈလၢင်းၶဝ် မႈလုမ်ႉၵၼ်ယဝ်ႉၸေႈ လိၵ်ႈၺႂ်ႇလူင် (လိၵ်ႈလၢင်းလူင်) လင်ႉၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ၶႅင်ႈငွမ်ႁွမ်းမိုဝ်း ဝႆႈလူးလိၵ်ႈမထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်းသေ ပူၵ်ႉၸၶလိၵ်ႈ မထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်း ၸတႃႉတီႈ**နမော တဿ** တေႃႉထိုင်**သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ** သၢမ်ၵမ်း။ **ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ**လိူဝ်းၶႆႉယဝ်ႉ။ လႆႈဝႃႈယူဝ်း" ၸေႈ ၵမ်ႉလွႆႈ။ ထၢၼ်ႉၵိင်းၸေႈ ႁႂ်ႈတူၵ်းၵရုလၵု သႅင်ၶၵေႃးသႅင်မဝ်ၸေႈ ႁႂ်ႈမ်ၶၼ်ႈ။ ၵိတ်းၶႆႁူႉ တေႃႉထိုင် လိၵ်ႈလၢင်းႁၢင်သုတ်း (လိၵ်ႈလၢင်းႁၢင်ႁၢင်း) ပေႃးၵဝ်ၶပ်ႉမႂ်ဝႃႈ မၶၼ်းလိၵ်ႈလၢႈ မႂ်ႁၢင်သုတ်း ပိူၼ်ႈၸလႈ လင်ႉဝႃႈလိၵ်ႈလၢင်းႁၢင်သုတ်း (လိၵ်ႈလၢင်းႁၢင်ႁၢင်း) ၶႆယဝ်ႉ။

ၶေႃႈၵႃမ်း ၵၢၼ်ဝႃႈမႈပႈၶိုဝ်ၶႆႉ ၶေႃႈဝႃႈပူၵ်ႉၸၶၼၼ်ႉ ပွင်ႉဝႃႈပေႃးပူၵ်ႉၸၶႁူႉ ဗုဒ္ဓံ ၶေႃႈၶႆႉ တူၵ်းၵမ်ႉတူၵ်း ထၢၼ်ႉၵိင်း။ ပေႃးၵမ်ႉတူၵ်းၶႆၸေႈ လိၵ်ႈမထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်း လင်ႉပူၵ်ႉၸၶ လိူဝ်းပိၼ်လုၵ်ႈၶွင်ႉ။ လိၵ်ႈလၢင်းၶဝ် လင်ႉယိူင်ႈၵဝ်သေ ၸမႈလွမ်းႁူႉ ထိုင်မႈလိူၼ် သိပ်းသွင်လွင်ႈ 11 ၶမ်ႈ လိၵ်ႈမထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်း လင်ႉၵၢပ်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တႃႇသွၼ်သႅင်သၢင်ႉလွင်ႈၶဝ် လုၵ်ႈၵဝ်တႃႇၸိတ်းပႈၸိတ်းလိၵ်ႈသေ ႁႂ်ႈၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁူႉ တေႃႉၶမ်ႉသၢင်ႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

လၢႆးလိၵ်ႈမထေႃႉၵႃၶၼ်းႁၢင်း ၵၢပ်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တႃႇသွၼ်သႅင်ၶႆႉ ၸတႃႉၵဝ် လိၵ်ႈၺႂ်ႇလူင်လူင်းမႈ တေႃႉထိုင်တီႈ လိၵ်ႈလၢင်းမႂ်ၶပ်ႉပိတ်ႉ။ ႁူလ်းၵေႈ လႆႈတူလ်းၵဝ် ၸဝ်းလၢႆးသႅၼ်ၸႂ် သၢင်ႉလွင်ႈၶမ်ၵေႃႉသေၸလႈ မၵ်းတတ်းပၼ်ၶၢင်ႉၵဝ်ႉ။ ဝႃႈၶၼ်ၼၼ်ႉ လိၵ်ႈလၢင်းၶဝ် လိူဝ်းၵၢၼ်တေသွၼ်သႅင်ၸလႈ လိၵ်ႈၺႂ်ႇသွၼ်သႅင်လိူဝ်းၶၼ်ၼၼ်ႉ လင်ႉမႈ ၶဝ်ႈသႅင် ၵေႃးလွမ်းၵၼ် သွင်သၢမ်ဝၼ်း ပုၼ်ႈတႃႇၵႃမ်းဝႃႈၵႃမ်းသွၼ်ၵႃမ်းၵေႃး ႁႂ်ႈပေႃး မိူၼ်ၵၼ် ႁူႈပႈ" ႁူႈၵႈ" ၶၼ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

2. လွၵ်းလၢႆးၸၼ်ႉၵႈၶမ်ႉသၢင်ႉလွင်ႈ

လွင်ႈလူလ်ႈ ၶပ်ႉၸၼ်ႉၵႈၶမ်ႉသၢင်ႉ ပၼ်သၢင်ႉလွင်ႈၶႆႉ လၢႈမ်ၶၼ်ႈလိူၼ်သိပ်းသွင်

တွၼ်ႈၸဵတ်း

သွၼ်သိၼ်လႄႈ ၶမ်ႉသၢင်ႉလူင်

1. ႁၢင်ႈႁႅၼ်းတႃႇသွၼ်သိၼ်

တႃႇသွၼ်သိၼ်သၢင်ႇလွင်ႈၶဝ်ၼၼ်ႉ ၼင်ႇႁဵတ်းပေႃးတေလႆႈသွၼ်ႁူႉၵေႃႈ ဢၼ်ပဵၼ် လၵ်ႉမထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်းလႄႈ လၵ်ႉၸဵဝ်ႇလူင် (လၵ်ႉလၢင်းလူင်) ဢိၵ်ႇပႃးလၵ်ႉၸဵဝ်ႇသၢႆႉ (လၵ်ႉလၢင်းသၢႆႉ) သၢမ်ပႃး ၵုပ်ႇၵုမ်ဢၼ်သေ လိူၵ်ႈလိူၵ်ႈၵၢမ်းဢၼ်ယဝ်ႉလိူင် ထိုင်မႃးလိူၼ် သိပ်းသွင်လွင်ႈ 10 ၶမ်ႈ ၵၢင်ၶၵ်ႈၼၼ်ႉ လင်ႇၽိတ်ႈပၢင်းလၵ်ႉမထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်း ႁူမ်ႈၼင်ႈ ယဝ်ႉသေ ပေႃးဝႃႈလၵ်ႉလၢင်းၶဝ် မႃးလုမ်ႇဢၼ်ယဝ်ႉၵေႃႈ လၵ်ႉၸဵဝ်ႇလူင် (လၵ်ႉလၢင်းလူင်) လင်ႇၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ၼင်ႈငွမ်ၵွမ်းမိုဝ်း ဝႆႈလူးလၵ်ႉမထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်းသေ ပူၵ်ႉၼႄလေဝ်ႈ မထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်း ၼႄႉတီႈ**ၼမော တဿ** တေႃႇထိုင်**သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ** သၢမ်ၵမ်း။ **ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ**လိူဝ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိုဝ်ႈယူပ်း" ၵေႃႈ ဢမ်ႇၸွႆႈ။ ထၢၼ်ႇၵရိင်းၵေႃႈ ၸႂ်ႈတူၵ်းၵရုလႃ သိၼ်ၶၢၵ်းသိၼ်မဝ်ၵေႃႈ ၸႂ်ႈမိၼ်ႈ။ ၵီတ်းၶၼ်ႁူႉ တေႃႇထိုင် လၵ်ႉလၢင်းႁၢင်သုတ်း (လၵ်ႉလၢင်းႁၢင်ႁူင်း) ပေႃးဢဝ်ၶပ်ႉမႂ်ႇဝႃႈ မၼ်းလၵ်ႉလႃး မႂ်ႇႁၢင်သုတ်း ပိူၼ်ႈလႄႈ လင်ႇဝႃႈလၵ်ႉလၢင်းႁၢင်သုတ်း (လၵ်ႉလၢင်းႁၢင်ႁူင်း) ၶၼ်ယဝ်ႉ။

ၶေႃႈၵၢမ်း ဢၼ်ဝႃႈမႃးပႃႈၶိုဝ်ၶၼ်ႉ ၶေႃႈဝႃႈပူၵ်ႉၼၶၼ်ႉ ပွင်ႇဝႃႈပေႃးပူၵ်ႉၼၶႁူႉ ဗုဒ္ဓံ ၶေႃႈၶၼ်ႉ တူၵ်းဢမ်ႇတူၵ်း ထၢၼ်ႇၵရိင်း။ ပေႃးဢမ်ႇတူၵ်းၶၼ်ၵေႃႈ လၵ်ႉမထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်း လင်ႇပူၵ်ႉၼၶ လိူဝ်းပိၼ်လုၵ်ႉၶွင်ႉ။ လၵ်ႉလၢင်းၶဝ် လင်ႇယိုၼ်ႈဢဝ်သေ ၼမ်းလွမ်ႈႁူႉ ထိုင်မႃးလိူၼ် သိပ်းသွင်လွင်ႈ 11 ၶမ်ႈ လၵ်ႉမထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်း လင်ႇဢၢပ်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တႃႇသွၼ်သိၼ်သၢင်ႇလွင်ႈၶဝ် လိုၵ်ႈဢဝ်တႃႇလိူတ်းပႃးလိူတ်းလၵ်ႉသေ ၸႂ်ႈဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁူႉ တေႃႇၶမ်ႉသၢင်ႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

လၢႆးလၵ်ႉမထေႃႇၵၢၼ်းႁူင်း ဢၢပ်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တႃႇသွၼ်သိၼ်ၶၼ်ႉ တႄႇဢဝ် လၵ်ႉၸဵဝ်ႇလူင်လူင်းမႃး တေႃႇထိုင်တီႈ လၵ်ႉလၢင်းမႂ်ႇၶပ်ႉပဵတ်ႇ။ ႁူဝ်းၵျႈ လိုဝ်ႈတူဝ်းဢဝ် ဝဵၼ်းလၢႆးသၢႆငႂ် သၢင်ႇလွင်းၶမ်ႈၵေႃႇသေလႄႈ မၵ်းတတ်းပၼ်ၼင်ႇၵဝ်ႇ။ ဝႆးၼၼ်ႉ လၵ်ႉလၢင်းၶဝ် လိူဝ်းဢၼ်တေသွၼ်သိၼ်လႄႈ လၵ်ႉၸဵဝ်ႇသွၼ်သိၼ်လိူဝ်းၼၼ်ႉ လင်ႇမႃး ၶဝ်ႈသိၼ် ၵေႃးလွမ်းဢၼ် သွင်သၢမ်ဝၼ်း ပုၼ်ႈတႃႇၵၢမ်းဝႃႈၵၢမ်းသွၼ်ၵၢမ်းၵေႃး ၸႂ်ႈပေႃး မိူၼ်ဢၼ် ၵူႈပႃး" ၵူႈၵျႈ"ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

2. လွၵ်းလၢႆးလိူၼ်ႇၵျႈၶမ်ႉသၢင်ႉလွင်း

လွင်ႈလူလ်ႈ ၶပ်ႉလိူၼ်ႇၵျႈၶမ်ႉသၢင်ႉ ပၼ်သၢင်ႉလွင်းၶၼ်ႉ ၵျႈမိၼ်ႈလိူၼ်သိပ်းသွင်

လပ်း ၵၢင်ဝၼ်း လႅၼ်ႈၶပ်ႉလွမ်းၶၢႆး ဝၢင်းၵျွင်းၵွၼ်တၢင်း၊ လဝ်ႈသြုႉသုင်းမသၢင်ႈလွင်းၶဝ် ၽိတ်ႈပၢင်းၵၢဝ် လဝ်ႈလၢင်းတင်းမူတ်းငလႈ ၵိၵ်ႉလူလုၺ်ႈလဝ်ႈမထေႉႁၢၼ်းၵျွင်း မျးလွႆႈတၵ်ႈ တၢင်းသုင်ငလႈတၢင်းတမ်ႉ ၶပ်ႉႁျးလျႉႁူႉယူႉ။

လွၵ်းလႆးတၵ်ႈ တၢင်းသုင်တမ်ႉႁၼ်ၶႆႉလိုင် ၵၢဝ်လိူဝ်းဝူတ်ႈလွင်း လိူဝ်းပျးယႁ်ႉ တၵ်ႈၵွၼ်တၢင်း။ ပေႃးဝိႉလိတ်းႁျးၶႆၵျေႈ တၵ်ႈၵၢဝ်ၶိုင်ႈႁမ်း လိတ်းၵျေႉ။ ထိင်ႈပွၵ်ႈသွင် လႅၼ်ႈၽဵဝ်ႈၸူႉ ႁူဝ်တေႃႉႁၢင်။ ထိင်ႈလိတ်းၵျေႉ ပွၵ်ႈသၢမ်ၶႆႉ သမ်ႉလႅၼ်ႈလွမ်းၽဵဝ်ႈသႆႉႁိတ်း ၶႆ လႅၼ်ႈၶပ်ႉႁၼ် တေႃႉသုတ်းႁၢင် ထိုင်သၢင်ႈလွင်းႁၢင်ၵျွင်းယဝ်ႉ။

ပေႃးလႅၼ်ႈယဝ်ႉ ႁျးလွႆႈႁျးၶၼ်ႉ လဝ်ႈသြုႉသုင်းမၶဝ် လင်ႈမွၵ်ႈလၢတ်ႈပၼ် သၢင်ႈလွင်းတင်းသိင်ႈဝျႈ "ႁျးၶႆႉ လဝ်ႈသြုႉသွၼ်သိင် ၸျးလဝ်ႈသြုႉပျးၶႆႉ။ ႁျးၶၼ်ႉ ၸျးလဝ်ႈသြုႉပျးၶၼ်ႉ ႁိတ်းၶႆမွၵ်ႈပၼ်ၶဝ်ယဝ်ႉ။ ႁမ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈသြုႉသွၼ်သိင်ၶဝ် လဝ်ႈလိူဝ်းၶၼ်ႉ လင်ႈၽိတ်ႈပၢင်းၵၢဝ် လဝ်ႈလၢင်းသေပျး" လွႆႈမႆၢပၼ်လိူဝ်ႈငလႈ တီႈယူႉ သၢင်ႈလွင်း ႁျးၽွၼ်ႁျးမၼ်း တမ်ႈၵၢဝ်ႁူႉတေႃႉႁၢင်ယဝ်ႉ။

လဝ်ႈသြုႉသုင်းမသၢင်ႈလွင်းၶဝ် လင်ႈပွၼ်ႈသွၼ်မွၵ်ႈလၢတ်ႈပၼ် ႁျႈတီႈသၢင်ႈလွင်း လွင်ႈတေသွၼ်သိင်လွႆႈ လိူဝ်းၶႆႉယဝ်ႉၵျေႈ ႁၼ်ႉတေႃး (လဝ်ႈမထေႉႁၢၼ်းၵျွင်း)ငလႈ လဝ်ႈသြုႉသုင်းမၶဝ်သေ လူင်းၵျွင်းသၢင်ႈဝၢင်ႉႁူႉ လူးၵျွင်းၽွၼ်မၼ်း ႁင်းၽွၼ်ႁင်းမၼ်းယဝ်ႉ။

ပေႃးထိုင်မျး ၶၢဝ်းယၢမ်းၵၢၼ်လဝ်ႈသြုႉသုင်းမၶဝ်ဝျႈဝိႉၶၼ်ႉ လူဝ်ႉႁူႉပၢင်း လဝ်ႈသြုႉသွၼ်သိင် ႁျးၽွၼ်ႁျးမၼ်း မျးသွၼ်ႁူႉႁူလ်းယဝ်ႉ။

၃. လွင်ႈသွၼ်သိင်သၢင်ႈလွင်း

လွင်ႈသွၼ်သိင် ၵေႃးႁၢမ်းၶၢမ်ႉသၢင်ႈ ပုၼ်ႈတျႉႁူႉ ၵေႃးယွၼ်းၶၢမ်ႉသၢင်ႈ ၶၼ်ႈ မၢၼ်ႉတၢပ်ႈပၢင်ပွႆး မိူဝ်ႈလိူၼ်သၢမ်ၸွႆႉ 8 ၶမ်ႈ တေႃႉထိုင် လိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယဝ်ႉတူဝ်ႈသိမ်းပၢင် သိမ်းပွႆးႁူႉၶၼ်ႉ...

(1) လိူၼ်သိပ်းသွင်လပ်း- လႅၼ်ႈႁျးၶၢမ်ႉသၢင်ႈ ၶိုင်ႈႁျး တေဝိႉလႆလဝ်ႈ ၵမ်ႉၶၼ် ၶၼ်းသၢင်ႈလွင်းၶဝ်တင်းလႆၶႆႉ တေဝိႉလႆႁျးလိူဝ်းၶႆႉ လူဝ်ႉၸူႈယဝ်ႉတူဝ်ႈဝိႉ ၵွၼ်တၢင်း။

(2) ပေႃးထိုင်မျး လိူၼ်လိင်မွႆႉၶမ်ႈၶိုင်ႈၶၼ်ႉ ဝႆးသွမ်းၶၼ်ယဝ်ႉ ငတႉသွၼ်ႁူႉႁျးၽွၼ်ႁျးမၼ်း လွမ်းၶင်ႉလဝ်ႈသြုႉသုင်းမၶဝ် လၢတ်ႈပၼ်သၢင်ႈလွင်းဝိႉ ႁျးၶႆႉ တေၸျးသွၼ်ၵျွင်းၶၼ်ႉ ႁျးၶၼ်ႉ တေၸျးသွၼ်ၵျွင်းၶႆႉ။ ၸျးၵျွင်းလွႆႈၵျေႈ ၵွၼ်ၽွမ်ႉႁၼ်ႁူႉ ပႆႉထျႈဝိႉ တီႈၵျွင်း ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ႁမ်းၶၼ်ႉ ပေႃးဝျႈမျးၸေးႁၼ်ယဝ်ႉၶႆၵျေႈ ၶျးၵေႃးၵျေႉယႁ်ႉ ၶၼ်းႁျးသွၼ် မႆၢထူၼ်ႈသွင်ၶၼ်ႉ လႆႈၵၢဝ်ၽျေႈဝိၽျေႈသိူဝ်ႉလိူဝ်းၵၢၼ် ၵူၼ်းၶၼ်းႁျး ၵၢဝ်မျးၶၼ်ႉ သိူဝ်ႉ သွၼ်ႉဝိႉ ၸူႈၶမ်ႉလိပ်ႈ။ ၵၢၼ်ပီၼ်ႁူႉၵေႃးငလႈ မျႉၵေႃးသွင်ၵျေႉ လင်ႈတၵ်းႁူႉၽိတ်ႈ

ပၢင်းလဝ်ႈၺႂ်ႉသွၼ်သိၼ် တီႈႁူင်းလဝ်ႈလၢင်းၼဝ်။ ပိၼ်လဝ်ႈၺႂ်ႉပုၼ်ႈလွၵ်ႈၼႆၵေႈ ႁူႉလူးပုး ၼၼ်ႉသေ ၼပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ၵူဝ်ၵေႃးယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်းဝႃႈ "ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၼႃႈ လဝ်ႈၺႂ်ႉလဝ်ႈ လဝ်ႈၺႂ်ႉသွၼ်သိၼ် ၵႃး(••••••)ၼႃႈ။ ၼႃႈတၢင်ပုးတေႃႉႁဝ်းၼဝ် ယွၼ်းၽိတ်ႈ ပၢင်းလဝ်ႈၺႂ်ႉႁဝ်း ႁူႉႁူႉသွၼ်သိၼ်ပၼ် ၼႃႈတၢင်ပုးလဝ်ႈၼဝ်ၼႃႈ"။ မႃႉၵေႃး သမ်ႉယွၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၼႃႈ လဝ်ႈၺႂ်ႉလဝ်ႈ ၼႃႈတၢင်ပုးလဝ်ႈ ယွၼ်းၶဝ်ၶၢပ်ႉပူႉ ယၢမ်းမူင်း (နာရီ) ၵမ်ႉပလႃႉၼႃႈ" ဝႃႈၼႆသေ ၼပ်ႉသၢမ်ၵမ်း။ ၵမ်းၼၼ်ႉ လဝ်ႈၺႂ်ႉသွၼ်သိၼ်ၵေႈ ၶဝ်မိူင်ႈ လူဝ်ႉလွႆႉတိုဝ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ ပၼ်ႁူႉယဝ်ႉ။ ဝၢႆးၼၼ်ႉ လူဝ်ႈၶွၼ်ႉၶပ်ႉၼိုင်ႈ လဝ်ႈလၢင်း ပုးၶၢၼ်မီးပုၼ်ႈၽွၼ်းသွၼ်သိၼ်ၼၼ်ႉ လင်ႉႁူႉလူးႁူင်းသွၼ်သိၼ် ၵႃးၽႅ ၵႃးမၼ်းယဝ်ႉ။

(3) ပေႃးဝႃႈ လဝ်ႈၺႂ်ႉသွၼ်သိၼ် ၽိူဝ်ၼဝ်ႈၼိုင်းႁူင်းမုႃးသေ ၼၼ်ႈသဝ်း တီႈၶွင်ႈသိူဝ်ႉ ၵမ်ႉပလႃႉဝိုၼ်ႉၼၼ်ႉယဝ်ႉၵေႈ ၶၢၼ်ပိၼ်ၵူဝ်ၵေႃးၼၼ်ႉ လင်ႉၶွၼ်ၵူၼ်း ပုႈတွႆႈမၼ်း လိူဝ်းၼၼ်ႉ ၼပ်ႉသၢမ်ၵမ်းသေ ဝႃႈ "ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၼႃႈ လဝ်ႈၺႂ်ႉလဝ်ႈ ၼႃႈတၢင်ပုး လဝ်ႈၼဝ် ယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်း သွၼ်သိၼ်ပၼ်ၼႃႈ" ၼႆသေ သွၼ်ႁူႉ။ ၼိုင်းၼိုင်ႈဝၼ်းၼၼ်ႉ သွၼ်ႁူႉသွင်ၼျၢၵ်ႈ။ ၵၢင်ၼိုင်ငလႈ ၵၢင်ၼမ်ႈသေ ၵၢင်ၼိုင် ငတႃႉၶဝ်ၵူၵ်းမူင်း တေႃႉလိတ်းမူင်း ပႆသီႉသိပ်းႁႃႈမိတ်ႉ လင်ႉၼျူး။ ၼိုင်းဝူင်ႈၵၢင်မၼ်း လႆႈလိုဝ်ႈၵမ်းၼိုင်ႈ။ ၵၢင်ၼမ်ႈ ပေႃးလဝ်ႈ ၺႂ်ႉသွၼ်သေ ယၢမ်းမူင်းလႆႈယဝ်ႉတိမ်ယဝ်ႉၼႆၵေႈ လဝ်ႈၺႂ်ႉသွၼ်သိၼ် ၶွၼ်သၢင်ႉလွင်း ယူႉတီႈသွၼ်သိၼ် ၵႃးၽႅၵႃးမၼ်းသေ ၵိတ်းဝူတ်ႈၵၼ်ႉတေႃး လဝ်ႈမထေႃႉႁူၼ်းႁူင်းယဝ်ႉ လိူဝ်းတၢင်ပုးသွၼ်သိၼ် လင်ႉၶွၼ်ၵၼ်ၵၼ်ႉတေႃး လဝ်ႈၺႂ်ႉသွၼ်သိၼ်သေ သိမ်းမိူဝ်းၽေႈ သိူဝ်ႉပူၼွၼ်းၽႅမၼ်းယဝ်ႉ။

ၼိုင်းၼပ်ႉမႂ်သၢမ်ၼႆႉ ငတႃႉၶဝ်လိမ်မိူဝ်ႈ လိူၼ်လိင်မွႆႉ ၼမ်ႈၼိုင်ႈၼၼ်ႉ သွၼ်မုႃး တေႃႉထိုင်လိူၼ်လိင်မူၼ်းၼႆႉ သွၼ်ႁူႉ ၼိုင်ႈဝၼ်းသွင်ပွၵ်ႈ ႁူႈဝၼ်း။

(4) ပေႃးဝႃႈ ထိုင်မုႃး လိူၼ်လိင်လွင်ႈ ၼမ်ႈၼိုင်ႈၼၼ်ႉ ၵႃးၼိုင်ႈ။ လွင်ႈသွင်ၼမ်ႈၼၼ်ႉ ၵႃးသွင်။ ၵိတ်းၼႆတၢမ်းလူင်းမုႃး ၵႃးၼိုင်ႈယဝ်ႉၵႃးၼိုင်ႈ တေႃႉပေႃးသုတ်း ၵႃးႁၢင်သုတ်းႁူႉ။ ၼိုင်ႈဝၼ်းၼိုင်ႈၵႃး လႆႈမုႃးၵေႃးငၼ လဝ်ႈမထေႃႉႁူၼ်းႁူင်း ၵႃႈတီႈၼေႈႁူင်းသၢင်ႉဝၢင်ႉ။ ႁူမ်းမၼ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ လႆႈၵေႃးငၼ ၵူဝ်ႁၢင်တေႃႉပေႃးသုတ်းယဝ်ႉ။ တီႈၼႆႈ မၼ်းပွင်ႉဝႃႈ လိူဝ်းသွၼ်မုႃး ၼိုင်းၽေႃႇလိူၼ်ၼႆ ၼမ်ႉၶမ်ႉၼမ်ႉ လူဝ်ႉငမႃးတီႈလွႆႈ လူဝ်ႉထွၼ်တီႈလွႆႈ လူဝ်ႉထွၼ်လူဝ်ႉထိုင်ႈတီႈလွႆႈ ၽိတ်ႈပၢင်းလဝ်ႈမထေႃႉႁူၼ်းႁူင်း လိသင်ႉပၼ်ၼင်ႉၼႆယဝ်ႉ။ ဝၢႆးသေ မုႃးၵေႃးငၼလဝ်ႈမထေႃႉႁူၼ်းႁူင်းယဝ်ႉ ၼိုင်းၵႃႈလူဝ်ႈပႂ်ႉထိုင်ပွႆးၼၢမ်ႉသၢင်ႉၼၼ်ႉ သမ်ႉၼိုၼ်းလႆႈသွၼ်ၵေႃးထိုင်ႈ ၼိုင်ႈသိၼ်ၼိုင်ႈပွၵ်ႈ တေႃႉပေႃးထိုင်တီႈၵႃးႁဝ်း လူင်းႁူႉ ၼၢမ်ႉသၢင်ႉ ၵႃႈတီႈမၢၼ်ႉတၢပ်ႈလူင်ၼိုင်းပွႆး မူဝ်ႈလိူၼ်သၢမ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ (မူၼ်ၼင်ႉၵႃးၼိုင်ႈ

တေလူင်းမိူဝ်ႈၼႃႈယဝ်ႉၼႆ မိူဝ်ႈၼႆႉၵၢင်ၶမ်ႈ သမ်ႉၶိုၼ်းၵေႃး သွၼ်ထဵၼ်ႈ ပွၵ်ႈၶိုင်ႈ။ ၶိုင်ႈဝၼ်း ၶိုင်ႈၵႂႃး တေႃႇပေႃးမူတ်းၶေႃၵ်ႉယဝ်ႉ)။ ပေႃးၵႂႃးၶိုင်ႈ တေလူင်းမိူဝ်ႈၼႃႈၼၼ်ႉ လိူဝ်ႈထူၵ်ႇဝႆႉ လိူဝ်မိူဝ်ႈၼႆႉယဝ်ႉ။

4. လွင်ႈႁၢင်ႈၽိုၼ်းပရိၵ်ႈၶရူ, တႃႇသၢင်ႈလွင်းၶဝ်

လွင်ႈႁၢင်ႈၽိုၼ်း ပရိၵ်ႈၶရူႇသၢင်ႇလွင်း ပုၼ်ႈတႃႇၶၢမ်ႇသၢင်ႇ, ၶိုၼ်းပွႆးမၢၼ်ႇတၢပ်ႈ ၶၢဝ်းလိူၼ်သၢမ်လမ်း… လုၵ်ႉလိူၼ်ၵမ်လွင်ႈ 11 ၶမ်ႈ 12 ၶမ်ႈ ၼတႃႇၽိုၼ်းလွင်းႁူႇ ပရိၵ်ႈၶရူႇၼလႈ မိူင်ႈၵိုၵ်းပိူင်ၵွမ်း ၼတႃႇၵၢဝ်တၵုၵ်ႉ၊ ၶင်ႇတၵုၵ်ႉ၊ သၢင်ႇၵၢၼ်းႁူမ်ႇ၊ သၢင်ႇၵၢၼ်းၶငုၼ်ႈ၊ သၢင်းပိၼ်ႇ၊ သႅၵ်ႇတၢ်ႉၵူၵ်ႈ၊ သႅၵ်ႇတၢ်ႉၵဵင်ႈ၊ ၼိမ်၊ ၵမ်ႉပလူႇ၊ ၽဵုႈလိတ်ႉသွမ်း ၵၢမ်ႇၶၼ်ႇ ၽိၼ်ႇႁူမ်ႇတၵ်ႈ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈမွၼ်ႁူဝ် ၽဵုႈသိူဝ်ႇလိူဝ်းၼႆႉၵၢမ်ႇၵႂႃး ပႃးလိူမ်တူၼ်ႈ သၢင်ႇၵၢၼ်းပရိၵ်ႈၶရူႇလွႆယဝ်ႉ။

လွင်ႈလဝ်ႈသြူႇသွၼ်လိၵ်ႈ လူဝ်ႇၽိုၼ်းပၼ်

တွၼ်ႈတႃႇလဝ်ႈသြူႇသွၼ်လိၵ်ႈ ၵၢမ်ႇၶၼ်ႇ လဝ်ႈသြူႇၶဝႄႉ လူဝ်ႇလိူဝ်ႈၽိုၼ်းပၼ်

(ၵ) သၢင်ႇၵၢၼ်းႁူမ်ႇ ၶိုင်ႈႁူမ်ႇ သိပ်းၽိုၼ်

(ၶ) သၢင်ႇၵၢၼ်းလိဝ်း တႃႇၶငုၼ်ႈ ၵၢမ်ႇပေႃးၵဝ်ႇ ၵၢမ်ႇပေႃးမွႆႇ

(ၸ) ၵမ်ႉပလူႇ ၵၢမ်ႇပေႃးၵဝ်ႇပေႃးမွႆႇၼလႈ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈၽဵုႈလိတ်ႉသွမ်း ၵၢမ်ႇၶၼ်ႇ ၽဵုႈႁူမ်ႇတၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

5. လွင်ႈၶပ်ႉတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းသၢင်ႇလွင်း

ၶိုၼ်းလူဝ်ႈၽွင်းပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇႁူႈဝၼ်း တွၼ်ႈၵၢင်ၶိုၼ် ဝႆးသေ ၶင်ႈတင်ႈၼတႃႇ တၵူႇၶဝ် မိုၼ်ႈၵျွင်းလူင်းယဝ်ႉ မွၵ်ႈယၢမ်းသိပ်းမူင်းလိူဝ်" ၶၼ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇလဝ်ႈလၢင်းၶဝ် လိူဝ်းမိၼ်ႈ လႃးလဝ်ႈသြူႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းၶၼ်ႉ ႁူႈပႃး" လိူဝ်ႈႁွပ်ႇၵၢဝ်ပူၵ်ႉၵိၼ်တူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၢၼ်ၵိၼ်ဝႆႉ (သၢင်ႇၵၢၼ်း၊ သၢင်းပိၼ်ႇ၊ တၵုၵ်ႉ၊ သႅၵ်ႇၵဵင်ႈ၊ သႅၵ်ႇတၢ်ႉၵူၵ်းလပ်းၵၼ်)ၶၼ်ႉ မႃးလူးၶႄႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇသေ ပွႆႉထူႈၵၼ် လူဝ်ႈၵွၼ်ႇၵမ်းၶိုင်ႈ။ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ် လဝ်ႈသြူႇသွၼ်သိၼ် ၵႂႃးတေလူင်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇဝၼ်းၼႆႉၶၼ်ႉ လင်ႇႁွင်ႉလိူဝ်ႈသၢင်ႇလွင်းၼလႈ လိူဝ်ႈလဝ်ႈသြူႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၼတႃႇတီႈႁူဝ်ၵေႃး တမ်းၵၢင်မၼ်းယဝ်ႉသေ ၶေႃးၵေႃး တမ်းၶပ်ႉ ၽဵုႇၶႂႃ မႃႇၵေႃး တမ်းၶပ်ႉၽဵုႇသႅၼ်ႉ၊ ၶပ်ႉမႃးသီႇ တမ်းၽဵုႇၶႂႃ ၶပ်ႉမႃးၵျူႈ တမ်းၽဵုႇသႅၼ်ႉ၊ ၵိတ်းၼႆ သိုပ်ႇၶပ်ႉတၢမ်းႁူႇတေႃႇပေႃးသုတ်းႁၢင်ၵေႃး ၵေႃႉလိၵ်ႉၵွၼ်ႇသေပူၼ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ဝႆးၶၼ်ႉ လဝ်ႈသြူႇသွၼ်သိၼ်ၵႂႃးၶၼ်ႉ လိူဝ်ႈၵၢဝ်လွမ်ပိဝ်ၵွၼ်ႇ ၵၢၼ်ၵၢဝ်လေႈ ၵိတ်း

ၵိတ်းသေ တမ်ႈလပ်းလိုဝ်ႈသၢင်ႇလွင်းငလႈ လိုဝ်ႈလဝ်ႈၸႂ်ႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵိၵ်ႇမႂ်ၶပ်ႉ ၽႂ်ႇသႂ်ႉၽႂ်ၶူၵူးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶၼ်ႉ ၶိူပ်းပၵ်းသႂ်ႇ တီႈတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းယဝ်ႉယဝ်ႉၵေႈ ၵဝ်လီမ်လဝ်ႈသၢင်ႇလဝ်ႈလၢင်း လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်ၵဝ်တင်းသီႇပိတ်ႈ မွၼ်ၵူဝ်တမ်းလွမ်း ၶိုင်ႈတီႈၶိုင်ႈလုၵ်ႈ တေႃႇပေႃးႁုမ်ႇလေး ၵူဝ်တေႃႇႁၢင်ယဝ်ႉ။ ၶႂ်းသီႇပိတ်ႈၶၼ်ႉ လႆႈသႂ်ႇ ပၵိၵ်ႈၶရူႇၶႂ်းမၼ်း သီႇမိဝ်း... 1. မိတ်ႈထူၵူဝ်၊ 2. ၶိမ်ႁုႈမၢၵ်ႈ၊ 3. ၶၵ်ိုင်ႇလိတ်ႈထွင်ၶမ်ႉ၊ 4. ၵၼ်းလႃတ်ႈလိူဝ်းၶႅႉယဝ်ႉ။ တီႈတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းၶၼ်ႉ ၶႂ်းၵိၼ်မၼ်း မီးမႂ်ႉလွမ်ႈ။ တီႈမႂ်ႉလွမ်ႈၶၼ်ႉ 1. ၵဝ်သႂ်ႁတ်ႉၵူၵ်း ၵိၼ်လပ်းၵွၼ်တၢင်းယဝ်ႉ၊ 2. ၵဝ်သၢင်းပိင်ႇ ၵိၼ်လပ်းလွမ်း၊ 3. ၵဝ်သၢင်ႇၵၢၼ်း ၵိၼ်လပ်း၊ 4. ၵဝ်တုၵ်ႉၵိၼ်၊ 5. ၶွၵ်ႈတုၵ်ႉ သမ်ႉၵဝ်ၽေႈလိတ်ႉပူၵ်ႉတၢင်းတွႆႈ၊ 6. ၵဝ်သႂ်ႁတ်ႉၵိင်ႈမတ်ႉ၊ 7. ၵဝ်မွၵ်ႇတူၼ်ႈသိပ်း မီးၶင်ႇၶႅယဝ်ႉ။

တူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၼ်လဝ်ႈၶဝ် ၶပ်ႉလၵ်ၶ်ႇဝိႉလိူဝ်းၶၼ်ႉ ပေးယဝ်ႉတူဝ်ႈႁုမ်ႇ ထူၼ်ႈတင်းမူတ်း မွၵ်ႈၶၢဝ်းယၢမ်း 10 မူင်း 45 မိတ်ႉယၢၼ်ႈၶၼ်ႉ ၶိင်းဝေႇယူႇဝတ်ႉလၶဝ် ၵၼ်မီးပုၼ်ႈၽွၼ်းၶၼ်ႉ လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်မႃးတေႉ တူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းလူင်းႁူင်း ၵူႇတမ်း ၶပ်ႉဝိႉ တီႈၶႂ်းမၢၼ်ႇတၢပ်ႈလူင် ၶႂ်းပွႆးပုၼ်ႉယဝ်ႉ။

6. သၢင်ႇလွင်းလူင်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇ

ပေးထိုင်ဝၼ်း သၢင်ႇလွင်းတေလူင်းၶႆႉ မွၵ်ႈၶၢဝ်းယၢမ်း 11 မူင်းပႂ် 30 မိတ်ႉ တၵႃႇၽႅတ်ၵႃႇမၼ်း မႃးပွႆႉႁၢင်ႈမိူင်ႈလွမ်းသၢင်ႇလွင်း ပေးတီမ်လူင်ၵူႇ ၶေႃႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ယဝ်ႉ။ ပေးပိၼ်တၵႃႇမ (တႃႇယိၵႃႇမ)ငတႉ တေၵမ်ႇလႆႈမႃးၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ပေႃးဝူႈဝႂ်းပိၼ် လဝ်ႈသၢင်ႇၵူႇယဝ်ႉၵေႈ မူဝ်ႈၶႆႉ ၵႃးၶိုင်ႈတေလူင်းၶႆလိုင် လဝ်ႈၸႂ်ႇသွၼ်သိင်ၶဝ် လင်ႇ ၵွၼ်သၢင်ႇလွင်းၵႃးၶၼ်ႉသေ ယွၼ်းၵႃႈတီႈလဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းႁူင်း ၵူၢမ်းဝူႈမၼ်း... “ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽိုင်းၵျိူးလဝ်ႈ ၶႃႈတငပးလဝ်ႈ ယွၼ်းလူင်းငလႇပွႆးၶႃႈ” ၶႅယဝ်ႉ။ ပေးယွၼ်းယဝ်ႉ ၵၼ်ႇတေႃးသေ လင်ႇၵူႇယွၼ်းတီႈ လဝ်ႈၸႂ်ႇသွၼ်လိၵ်ႈၽႅၵ်မၼ်း။ ပေးယဝ်ႉ ၵႃႈတီႈလဝ်ႈၸႂ်ႇသွၼ်လိၵ်ႈႁဝ်းယဝ်ႉ သမ်ႉၵူႇလူးတီႈ လဝ်ႈၸႂ်ႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း လဝ်ႈၵဝ်ႇ။ ၵမ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈၸႂ်ႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း လင်ႇတၵ်းႁၢင်ႈမိူင်ႈ လိပ်ႈလီလပ်ႉလွင်း ယဝ်ႉၵေႈ လိူဝ်းပိၼ်ငိူၶ်ႈပီႈမိူဝ်းၶွင်ႉ ပေႃးၶၢမ်ႇငမႈၶၢမ်ႇ ၵမ်ႇၶၼ် ပေႃးၵွၵ်ႇငမႈၵွၵ်ႇ လင်ႇမႃးပၢင်းၵဝ် သၢင်ႇလွင်းၽႅၵ်မၼ်း။ ထွတ်ႇႁၢင်ႈတီႈမႂ်တွင်း ႁၢင်းၽႅၵ်ႁၢင်းမၼ်း။ (ၶႂ်းၶင်ႇ ၵႃးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ၶိုင်ႈၵႃးၶၼ်ႉ ပေးဝူႈမီးသၢင်ႇလွင်း 45 ၵေႉလိုင် လဝ်ႈၸႂ်ႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵေႈမီး 45 လဝ်ႈၶင်ႇၵဝ်ႇ)။ ဝႂ်းသေ ထွတ်ႇႁၢင်ႈယဝ်ႉ ထိုင်မႃးၶၢဝ်းယၢမ်းမွၵ်ႈ 12 မူင်းလိူဝ်ၶၼ်ႉ ၶိင်းႁူင်း(ပူႇလၢၼ်) လင်ႇမႃးယွၼ်းပၢင်းသၢင်ႇလွင်း။ ၵႃးတီႈလူင်းႁူင်း တေႃႇ

ထိုင်မၼ်ႇတၢပ်ႈ မိူဝ်ႈပႆႇၽဵဝ်မၢၼ်ႇတၢပ်ႈၶၼ်ႉ ငတႃႇၵၢဝ်ၵွၵ်ႇၶႄႈတူ (ၶူင်ႉဝၢင်း) ႁျင်းႁူႇ တႁႃႇတင်းလႆၢ ၼ်ပ်ႇၽေလၢၶၢင်ႈသွင်ၽႆၢႇသေ ထိူဝ်းပိၼ်တႁႃႇယိင်းၶဝ် ၽၢဝ်ႇၶဝ်ႈတၵ်ႇ။ တႁႃႇထၢႆး ၵင်ႈ လွင်ႈၶမ်း သၢင်ႇလွင်း။ သၢင်ႇလွင်းၶိုင်ႈပုး ၵင်ႈလွင်ႈၶမ်း သွင်လူင်ႇ။ ၵမ်ႈၽွင်ႈၵေႈ ၼ်ပ်ႇၽေလၢၶၢင်ႈဝေႇယျူႇဝတ်ႉလ ယိပ်းတဝ်ႈၶမ်ႉငလႈ ၵၢပ်ႇပူႉသၢင်ႇလွင်း တိုဝ်းၼ်ပ်းတိၼ် ပႆလိၼ်လူင်းႁူႇ တေႇထိုင်ၶွင်းပွႆးမၢၼ်ႇတၢပ်ႈယဝ်ႉ။

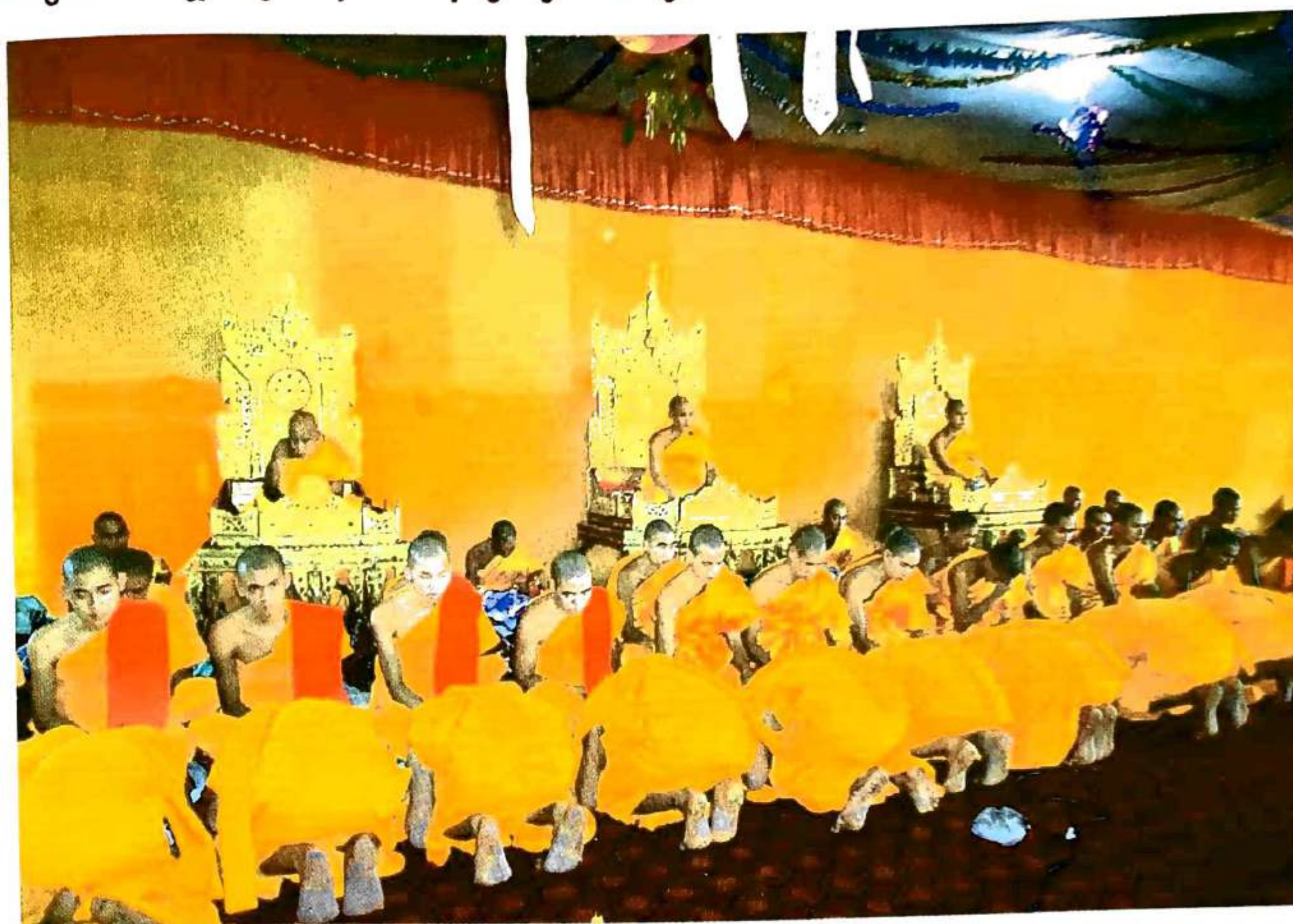
ထဝ်ႈသြူႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းၵၢၼ်ဝႈၶၼ်ႉ ပိၼ်ထဝ်ႈထၢင်းထဝ်ႈသၢင်ႇ ပုးၵၢၼ် မီးပုၼ်ႈၽွၼ်းႁၢင်ႈႁၼ်းပူၵ်ႉၵိၼ် ၶပ်ႉတမ်းတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းၶၼ်ငလႈ သမ်ႉတင်းၶုင်ႈ ၶူဝ်းလွင်း တီႈႁျင်းၵမ်ႇၵႃး ပုးထိမ်လႆႈႁူႇၶင်ႈပွႆႉပၼ်သၢင်ႇလွင်း။ ယွၼ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇငလႈ ၶုင်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းပၼ်သၢင်ႇလွင်း တီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈပၢင်ပွႆး တေႇယဝ်ႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၼိူင်ႈႁၢင်ႈၼိူင်ႈသၢင်ႇလွင်းၶၼ်ႉ ၼီၼ်းႁူဝ်၊ သိူဝ်ႈ၊ ဝၢတ်ႈလေးငပး၊ ႁူၼ်တႆး၊ သၢႆႁတ်ႉၵၢဝ် (သၢႆထႃႇပႃႇ)၊ မွၵ်ႇယႃႈယိပ်း၊ မွၵ်ႇယႃႈၶိပ်းႁူဝ်ၶႄႈၽၢၵ်ႇ၊ ၽႄႈထိတ်ႉငလႈ ၼိူင်ႈလုပ်ႈမုၼ်ႈတႃးၽွင်ၵေႈ ပိင်ႈၶင်ႇမေ တေလႆႈႁၢင်ႈၼိူင်ႈပၼ် ႁၢင်ႈၼိူင်ႈႁၵ်ႈပေးၼ်မ်ႉလိပ်ႈ ငၢမ်းတၢၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ဝႆၢးသေ သၢင်ႇလွင်းၶဝ်လူင်းယဝ်ႉ ပေးထိုင်မႃး ဝႆၢးဝၼ်း မွၵ်ႈ 2 မူင်း ၼိင်းႁျင်း ထင်ႇမႃးပၢင်း ထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇၶိူဝ်ႁျင်းႁျႁူႇ တီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈလူင်ၶွင်းပွႆး။ ပေးဝႈထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ ႁျၽဵဝ်ယဝ်ႉၵေႈ ၵွၼ်ၵၼ်ယင်ႉလိုဝ်ႈ ၵိပ်ႉၵွၼ်ႇၵမ်းၶိုင်ႈသေ ထင်ႇၵွၼ်ၵၼ်ၵွၵ်ႇမႃး ပုႈၶႄႈ ၽႆၢႇၶႄႈႁူႇၶမ်း (ပလၢင်ႇ)သေ တင်ႈငတႃႇ ၵွင်ႈၽင်ၵွင်ႈမၼ်း ၽႆၢႇၶႄႈတူၼ်ႈ သၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၢၼ်ၼိင်းဝေႇယျူႇဝတ်ႉထၶဝ် ၵၢဝ်မႃးၶပ်ႉဝႆႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

7. ၶၢမ်ႇသၢင်ႇတီႈၶွင်းပွႆး

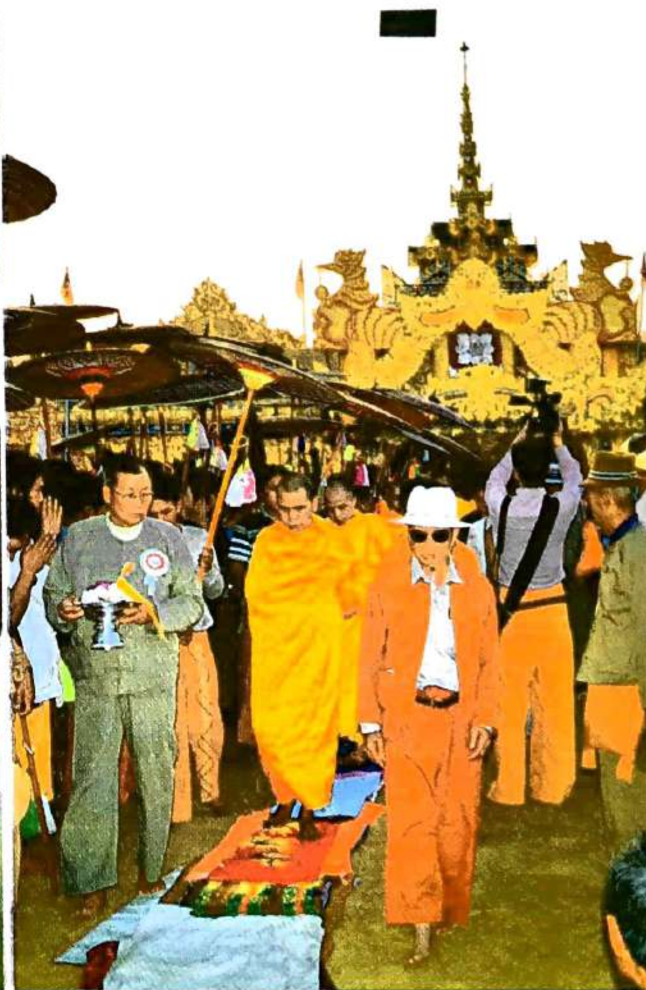
ပေးဝႈထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇတင်းသိင်ႈ လႆႈတီႈလႆႈၵွင်ႈယဝ်ႉၵေႈ ထဝ်ႈမထေႇႁူၵၢၼ်းႁျင်း ငလႈ ထဝ်ႈသြူႇလူင် (ထဝ်ႈထၢင်းလူင်) ၵိၵ်ႇလူလ်ႈသြူႇသွၼ်သိင် ၼိၼ်ႈၶိူဝ်ႁူႇၶမ်းယဝ်ႉၵေႈ ၼိင်းႁျင်း ထင်ႇတၵ်းယိပ်းၵၢဝ် ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇသေ ႁူႇပၢင်းၵၢဝ် သၢင်ႇလွင်းၶဝ် ၵႈတီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈ ငၶးၽွႆႇတၢင်းၵိၼ်ၶၼ်ႉသေ မႃးလူးတီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈ ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင်။ ၵမ်းၶၼ်ႉ သၢင်ႇလွင်း ၶဝ်ၵေႈ ထင်ႇတၵ်းယႆထိၼ်ႇၶပ်ႉ သိူဝ်ႈၽင်ၵွင်ႈမၼ်း ထွမ်းၶင်ႇၶပ်ႉပၼ် မိူဝ်ႈသွၼ်ၵေႃးသိင် တီႈႁျင်းၶၼ်ႉသေ ထုၵ်းဝႆႉသိူဝ်ႈ"။ ထဝ်ႈသြူႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းၽင်ၵေႈ ပေးဝႈသၢင်ႇလွင်း ၶဝ်လႆႈတီႈ မ်ၼ်ႈၵွင်ႈၽင်မၼ်းယဝ်ႉထိုင် ၵၢၼ်ပိၼ်ထဝ်ႈသြူႇသွၼ်သိင်ၶဝ် ထင်ႇဝႈ "ငွမ်လူင်းလွႆး"" လႆႈငွမ်ၽိင်ႇၵၼ်ႁူႈၵေႉ။ ပေးငွမ်ယဝ်ႉ ထဝ်ႈသြူႇသွၼ်သိင် ထင်ႇဝႈထိင်ႈ "ၶိုင်ႈ... ၶုပ်ႉငလႈ၊ သွင်... သမ်ႉၼိၼ်းႁၼ်မႃး"။ ႁိတ်းၶႆ တေႇထိုင်ႁူၵ်းၵမ်း ပေးထေးသၢမ်ပွၵ်ႈၵေႈ ထဝ်ႈသြူႇသွၼ်သိင် ထင်ႇဝႈထိင်ႈ "သျၵ်ႈလဝ်ႈငလႈ" ၶႆ သၢင်ႇ

ၼွပ်ႈၵျၢင်ႈ တၢင်ႉသရၶႄႉၵုင်ႉ ၶၢမ်ႉသၢင်ႉပၶ် တီႈပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉလူင်

ၶိင်းၵျွင်းၵွၶ်သၢင်ႉလွင်း လူင်းငလႉပွႆး

ၶၢမ်ႉသၢင်ႉပၶ်ယဝ်ႉ ၶိုၶ်းမိူဝ်းတီႈၵျွင်း

လွင်ႈၶဝ် လင်ႉသျၢၵ်ႈလဝ်ႈဝႃႈ “**ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ ၸဝ်ႈသြႃႉၸဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပႃးတေႃႉ လူင်းၼေႃႉပွႆးပွၵ်ႈမႃး ယွၼ်းသျၢၵ်ႈယွၼ်းလဝ်ႈၶႃႈ**” ၶႆသေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ၸဝ်ႈသြႃႉ သွၼ်သိၼ် လင်ႉဝႃႈ လုၵ်ႉလုၵ်းၼေႃႈ။ သၢင်ႇလွင်းၶဝ်တင်းမူတ်း ၽွမ်ႉၵၼ်လုၵ်ႉ ၽိင်ႉ” လွႆး”သေ လုၵ်းဝႉ။ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်လဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လဝ်ႈ လိူဝ်းမီးပုၼ်ႈၽွၼ်း လူဝ်ႉၵူႉ ၼမ်းၶူဝ်းလွင်း ၽႆႉသႆႉၽႆႉၶူ ၵိၵ်ႉပႃးပၼ်ယၢႈယၢၼေႃႈ ပၼ်ၶမ်ႉၵိၼ်လိူဝ်းၶႆႉ လႆႈလုၵ်ႉ ၵူႉလူးသၢင်ႇလွင်းၶဝ်သေ ၵိတ်းပၼ် လွမ်းၶင်ႇပုၼ်ႈၽွၼ်းၽၵ်ႉမၼ်း မီးဝႉၶၼ်ႉယူႉယဝ်ႉ။

ပေႃးတူဝ်ႈတၢၼ်းမူတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ၸဝ်ႈသြႃႉသွၼ်သိၼ် လင်ႉလွႆႉသၢင်ႇလွင်း ယွၼ်းၶဝ်ႈပၢင်သင်ႇၶႃႉ လွမ်းၶင်ႇၵၢမ်းမၼ်း မီးဝႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၵၢမ်းမၼ်းလိၵ်ႈမၼ်းၶႆႉ တူလုၺ်းတီႈတွၼ်ႈလိၵ်ႈ ၵၢမ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶၼ်ႉတႃႉ။ ပေႃးသၢင်ႇလွင်း ယွၼ်းၶဝ်ႈပၢင်သင်ႇၶႃႉ ယဝ်ႉၶႆၵေႃႈ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၸဝ်ႈသြႃႉၵူးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶၼ်ႉ လႆႈဝႃႈၶေႃႈပႃႉလိ ပၼ်သတိ တိၵ်းသူၼ်း ၵျႈလဝ်ႈသင်ႇၶႃႉတင်းလႆႈ လွတ်ႈဝၢၼ်းပရိတ်ႈ၊ ယဝ်ႉၵေႃႈ ၸဝ်ႈသြႃႉၵူးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ လင်ႉလိၵ်ႈထၢမ်သၢင်ႇလွင်းၼေႃႈ သၢင်ႇလွင်းၶိုၼ်းတွပ်ႇ လွမ်းၶင်ႇၵၢမ်းထၢမ်တွပ်ႇ မီးဝႉ ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ (လိၵ်ႈၵၢမ်းထၢမ်တွပ်ႇမၼ်း တူလုၺ်းၵၢဝ် တွၼ်ႈလိၵ်ႈၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶၼ်ႉတႃႉ)။

ဝႆႉၶၼ်ႉ သၢင်ႇလွင်း လင်ႉလုၵ်ႉၼမ်းငွမ် ႁွပ်ႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းသေ ယွၼ်းၶၢမ်ႇ ပိၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ။ ယွၼ်းၵၢပ်ႈ သၢင်ႇၵၢၼ်း၊ ယွၼ်းၵၢဝ် သၢင်ႇၵၢၼ်း တီႈၸဝ်ႈသြႃႉ လွမ်းၶင်ႇ ၵၢမ်းပႃႉလိမီးဝႉၶၼ်ႉ တေႃႉပေႃးထူၼ်ႈထိုင်လိတ်းၵမ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ (ၵၢမ်းမၼ်း တူဝ်ပႃႉလိ မၼ်း တူလုၺ်းၵၢဝ် တွၼ်ႈၵၢမ်းၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ပႃႈတၺ်ႈမၼ်းၶၼ်ႉ တေလႆႈႁၼ်ယူႉယဝ်ႉ)။

ဝႆႉသေ လိၵ်ႈယွၼ်းသၢင်ႇၵၢၼ်း သၵလ တိမ်ထူၼ်ႈလိတ်းပွၵ်ႈၶၼ်ႉ သၢင်ႇလွင်း ယိပ်းတင်းပူၵ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵမ်ႉၶၼ် တူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းသေ လုၵ်ႉလုၵ်းမႃး။ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၸဝ်ႈသြႃႉတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း လင်ႉၶုၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းပၼ်။ ၽွင်းၶုၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်းယူႉ ၵမ်ႉပႆႉ ယဝ်ႉတူဝ်ႈၶၼ်ႉ သၢင်ႇၵၢၼ်း တေၵမ်ႉလႆႈပွႆႉတူၵ်း။ ပေႃးဝႃႈ တူၵ်းၵူႉၶၼ်ႉ ပေႃးထိုင် တီႈႁူင်း လူဝ်ႉလႆႈမႃးၶၢမ်ႇ ယွၼ်းသၢင်ႇၵၢၼ်းထႅင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈ။ ၽွင်းၶုၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵမ်ႉ ပႆႉပႃႈယဝ်ႉတူဝ်ႈလီၶၼ်ႉ လင်ႉမီးလဝ်ႈလၢင်းသေပႃး” ၵၢၼ်မီးပုၼ်ႈၽွၼ်းတူပ်းၶဝ်ႈမိၼ်ႉ ၶၼ်ႉ လႆႈၵၢဝ်ၶဝ်ႈမိၼ်ႉ သွႆႉၽၼ်ႉလွၵ်း လုမ်ႉၶမ်ႉသေ တူပ်းပၼ်လမ်ႈပၼ် တီႈႁူဝ် လဝ်ႈသၢင်ႇ ၵၢၼ်မွႆႉ”ၶၼ်ႉ ႁူႈလဝ်ႈ” တေႃႉပေႃးလေးမူတ်းၶၼ်ႉယူႉယဝ်ႉ။

လွင်ႈၶဝ်ႈမိၼ်ႉ လုမ်ႉၶမ်ႉ လမ်ႈပၼ်တူပ်းပၼ်ၶႆႉလိူဝ် ၶၵ်ႉဝိၶေးမၢႉဝႃႉ ၵၢတ်ႉထၵထႃႉ ပပ်ႉပတ်ႉလိတၵႃႉထႃႉၶၼ်ႉ ၼၶဝႆႉဝႃႈ “ပိၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ ၶုၼ်ႈၵႃႉသႃႉ ၽႄႈလိူင်ယဝ်ႉ” ၶႆႉပိူင်ၶိုင်ႈ။ ၵဝ်ၵႆၶဝ်ႈမိၼ်ႉၶႆႉ “ယႃႉပိတ်ႈၵႆသိဝ်ႁွမ်ႁူလ်း ၵၢၼ် လပ်းတူဝ် မူဝ်ႈပႆႉၶုၼ်ႈလိူင်ၶၼ်ႉ” ၶႆႉပိူင်ၶိုင်ႈ။ ယွၼ်ႉမီးလွင်ႈတၢင်း ၶင်ႇလၢတ်ႈမၼ်း သွင်ပိူင်ၶႆႉၼေႃႈ လင်ႉၵဝ်ၶဝ်ႈမိၼ်ႉလေႈၶမ်ႉ လမ်ႈတူပ်းပၼ်ယူႉယဝ်ႉ။ မူဝ်ႈၽွင်း

တိုၵ်ႉၼုင်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း လမ်ယဝ်ႉတူဝ်ႈယူႇၼၼ်ႉ လဝ်ႈၸြူႇတူၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း လင်ႇပၼ် သတိ လွင်ႉၵၢဝ်**ပစ္စေကၶဏာ** တွၼ်ႈၸီဝရဲ သၢမ်ပွၵ်ႈ၊ မူဝ်ႈၽွင်းတိုၵ်ႉၼုင်ႈ သၢင်ႇၵၢၼ်းပၼ် ယူႇၼၼ်ႉၵူၺ်းၼင်ႇၵဝ်ႇ။ လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈၸြူႇၵႃးၶၢမ်ႇသၢင်ႇသေပႃး" ၵၢၼ်မီးပုၼ်ႈၽွၼ်း တၢင်ႇငေႇသျႇ (ထျုၵ်ႇ)ပၼ် သၢင်ႇမွၼ်ႇၶဝ်ၼၼ်ႉ လႆႈၵၢဝ်တၵုၵ်ႉပႆႉမႄႇ ၵူႇလူးလဝ်ႈမထေႇ ၵူၼ်းၵျွင်းသေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ လဝ်ႈယွၼ်းဝႃႈ "**ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ၊ ၊ အဟံ ဘန္တေ ၵၢမသၼ ဒါရကသၼ ပန္တုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ** ၼႆသေ လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်း လင်ႇပူင်ၶေႃႈပႃႇလီ ၶၢင်ႉပၼ်ဝႃႈ "**ပဋိရူပံ**"၊ လဝ်ႈလၢင်းဝႃႈ "**သာဓု ဘန္တေ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ**" တေႃႇလေးထူၼ်ႈသၢမ်ၵမ်းသေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ လင်ႇၵူႇလူးသၢင်ႇမွၼ်ႇ ၵေႃႉပိၼ်ၶုၵ်ႉၵေႃး ၵေႃႉယွႆႇသေပူၼ်ႈၼၼ်ႉသေ ယိပ်းၵၢဝ်မိတ်ႈထျုၵ်ႇ တၢင်ႇၶုၵ်ႇသၢင်ႇမွၼ်ႇသေ ၵွၼ်ဝႃႈၵူမ်း "တၢင်ႇငေႇသျႇ" တလပၼ်ႇလၵၵမ်ႇမတ်ႉထၢၼ်း လိူင်ႉၼင်ႇၵူမ်းမီးဝႆႉ ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ဝႃႈၵူမ်းၵမ်ႇမတ်ႉထၢၼ်း "တၢင်ႇငေႇသျႇ" တင်းထျုၵ်ႇပၼ် ၶုမ်ႈၵၼ်ငတ ၶုမ်ႈၵၼ်ဝႃႈ လိတ်းပွၵ်ႈယဝ်ႉ။ ဝႆးၼၼ်ႉ ယွၼ်း"**ဥပဇ္ဈာယော**"သေ ၵုပ်ႉၶၢမ်ႇတိုဝ်းၵမ်ၵၢဝ် သိၼ်သိပ်း။ ပေႃးၵုပ်ႉယဝ်ႉၵေႃႈ ဝႆႇၼႄႈလူး တၢင်းတၵႃႇမိင်းၶဵဝ်း ပရိၵ်ႈသၢတ်ႈၼွင်းပွႆးယဝ်ႉ ၵျုင်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵူႈပႃး"။ တၵႃႇမိင်းၶဵဝ်း ပရိတ်ႈသၢတ်ႈတင်းလႆႇ ၶုမ်လူမ်းၵွမ်းမိုဝ်းဝႆႈသႃ ၵုင်းၽွင်ၵုင်းမၼ်းယဝ်ႉ လဝ်ႈၸြူႇၵႃးၶၢမ်ႇသၢင်ႇဝႃႈ "ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်းယဝ်ႉ ဝႃႈတီႈ ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ တင်းလႆႇၶဝ်ၵိူလ်း" ၼႆသေ မိင်းၵျွင်း လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်တၵႃႇတင်းလႆႇ ၶုပ်ႉဝႆႈယွၼ်းထၢမ် "ဝတ်ႉၵၢၼ် ၵၼေႇ ၵျႆးၵႃႇ တၢင်းပိၼ် ၵမ်ႇလႃႉသင်ၶႃႈၶေႃးလဝ်ႈ" ၼႆသေ လဝ်ႈၸြူႇ ၵႃးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ တၢင်တူဝ်လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ တင်းၵျွင်းဝႃႈ "ၵူဝ်ႈ... ၵမ်ႇလႃႉ" ၼႆယဝ်ႉၵေႃႈ တၵႃႇတင်းလႆႇ သႃႇထုသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ယွၼ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃးလူပ်းလင်သေ လဝ်ႈၸြူႇ ၵႃးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၼၼ်ႉ ပၼ်ပွၼ်းလူပ်းလိုၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ မိင်းၶဝ် သႃႇထုသၢမ်ၵမ်းသေ ယၼ်ႇၽႄႈၵင်ႈလူင်း၊ လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇတင်းလႆႇၵေႃႈ ငမ်းၶုင်ႈငမ်းလိပ်ႈ သၢင်ႇၵၢၼ်းၽၢင်ႉမၼ်း၊ ပေႃးလဝ်ႈလၢင်းၶဝ် ၵျုင်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ မိင်းၵျွင်း လင်ႇယိပ်းၵၢဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇသေ ပၢင်းလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ မူဝ်းလူးၵျွင်း၊ မူဝ်ႈၽွင်းၽိဝ်မႄး ၼႄႈတူဝၢင်းၵျွင်းၼၼ်ႉ လွတ်ႈၵၢၼ်ႇ **ပစ္စေကၶဏာ တွၼ်ႈသေနာသနံ** သၢမ်ပွၵ်ႈ ၵူႈပႃး" သေ ၶဝ်ႈဝၢင်းၵျွင်းယဝ်ႉ။

ဝႆးပွၵ်ႈပွႆးတီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈမႄး ၵႃးၶၢမ်ႇသၢင်ႇမူဝ်ႈၼႆႉ ၵၼ်ပိၼ်လဝ်ႈသင်ႇမွၼ်ႇၶဝ် တင်းမူတ်းၼၼ်ႉ ပႆႇပႃႈလႆႈၵူႇၼွင်းၵျွင်းၽႄႈမၼ်းႁွၼ်ႇ။ ၵွၼ်ၵၼ်ထႃႈဝႆႉ ၼႄႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ၸြူႇသုင်းမလူင် ပွၼ်ႈသွၼ်မွၵ်ႇလွင်ႈပွင်ႇတၢင်း ပိၼ်ႈလူဝ်ႇလၢတ်ႈပၼ် လႆႈငိၼ်းၶုႉပွင်ႇလွင်ယဝ်ႉ လင်ႇလႆႈၵူႇၵျွင်းၽႄႈၵျွင်းမၼ်းသေ ၵျၢင်ႉၵမ်လွမ်းၵူႇ လွမ်းၼင်ႇလွင်ႈတၢင်းၵျၢင်ႉသႃႇမၶေႇ မီးဝႆႉၼၼ်ႉ တေႃႇပေႃးထွၵ်ႈလူင်းၵျွင်းၵူႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

လဝ်ႈလီၼ+ လဝ်ႈသေႃးပီႇတီ

တွၼ်ႈပႅတ်ႇ
လွင်ႈပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉ လႄႈ ၶၢမ်ႉလၢင်း

လွင်ႈပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉ လႄႈ ၶၢမ်ႉလၢင်း

(၁) ဝႆႉလိူၼ်သၢမ် ၶၢမ်ႉသၢင်ႉလူင်ယဝ်ႉသေ ဢၼ်ပဵၼ်ပတ်ႉလေႃးတၢင်ႉၶဝ် ဢဝ်လိၵ်ႈ တီႈလမ်လႄႈ တီႈၵႆ ၵုပ်ႉၵုမ်ၵၼ် လွင်ႈတေပဵၼ် ပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉ (လုပ်ႈလိူၼ်းလင် ထိူင်ႈၶျၵ်ႈၶိုင်ႈ)ၼၼ်ႉ တူလ်းထိုင်မူႉလုမ်းလႄႈ ပတ်ႉလေႃးတၢႉယၵ်ႉ ႁူႈတီႈႁူႈတိုင်း လိူဝ်းဢၼ် မီးလုၵ်ႈၵၢႆႈလၢႆးၵျိူၼ်း (ယူႉၵျိူင်းၵ်ၼ်း) မီးလၼ်ႉလိၵ်ႈသုင် သမ်ႉၶွႆႈၶၼ်ုင်ႈဝႆသၢင်ႉၵၢၼ်း ႁွပ်ႈဢမ်ႉတၼ်းၶိုတ်း မိူဝ်ႈလိူၼ်သၢမ်ၶၼ်ႉလႄႈ လင်ႉဝႆႈၵ်တ်းထိူင်ႈ ၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉ ၶျၵ်ႈၶိုင်ႈ။

(၂) ၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉ ပွၵ်ႈၵမ်းလိူၼ်းၼၼ်ႉ ပေႃးဝႆႈထိုင်လိူၼ်ၵျၢႆႈမွႆႉ 8 ဝၼ်း လိူဝ်းတေၶၢမ်ႉသၢင်ႉ ၼၼ်ႉ မီးၵႆႈၵျိူဝ် ၵျိူႈသူင်ႉထိုင်တီႈၵျႂ်း။ ႁွပ်ႈၶဝ်းယၢမ်း ဢမ်ႉမီးၼမ် ႁူဝ်မီးလွင်ႈတၢင်းယၢပ်ႉ လႄႈ တၢပ်းတတ်းဝႆႉ ၶဝ်းယၢမ်းသူင်ႉဢၢပ်ႈသၢင်ႉလွင်းၼၼ်ႉ တိူၵ်ႈလိူၼ်ၵျၢႆႈမူၼ်း လိူၼ်ၵျၢႆႈလွင်ႈ ႁူၵ်ႉတၢင်းၼၼ်ႉ ဢမ်ႉၵျပ်ႉၶၢမ်ႉလႆႈယဝ်ႉ။ (ၼၼ်ႉပဵၼ် ပိူင်တၢတ်ႈတေႃးဝႆႉယဝ်ႉ)။

(၃) လွင်ႈလုဝ်ႉၵျၢင်ႈၵ်ၼ်း ၶိုင်ႈၶူဝ်းပၵိၵ်ႈၶၵ်ႉပႅတ်ႉပိူင်၊ လိၵ်ႈဢသုင်းဢသွင်ႉ၊ လွင်ႈသွၼ်သိၼ်၊ ၵျူႉၵျပ်ႉတူၼ်ႈသၢင်ႉၵၢၼ်း၊ ၵျူႉတလပၼ်ႉလၵ၊ ၵျူႉပၼ်သိၼ် ၶဝ်လဝ်ႈလိူဝ်းၼၼ်ႉ တင်း ၵၢပ်ႈလူင်မိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵႆႈ ၶဝ်းယၢမ်း ပိူင်ႈၵၼ်ယူႉ။ ပေႃးဝႆႈသၢင်ႉလွင်း မီး 20 လိူဝ်ႁူႉ လႆႈၸၢၵ်ႈတ်း ပဵၼ်တၢႉသွင်ၵႆး။ ပေႃးဝႆႈ လိူၼ်ၵျိူၵ်းမွႆႉ 13 ၶမ်ႈ ၶၢမ်ႉၵႆးၶိုင်ႈ၊ 14 ၶမ်ႈ ၵႆးသွင်၊ 15 ၶမ်ႈ ဝၼ်းယၢတ်ႉၼမ်ႉ၊ ၵျပ်ႉဢဝ်ဢၵျူဝ်းသၢင်ႉမွႆႉ ထွမ်ႉတျူး ဢၼ်ၼၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႆႈ ပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉ။

(၄) ပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉၵွၼ်ႉၼၼ်ႉ ဢမ်ႉမီးမၢၼ်ႉတၢပ်ႈ လိူင်ႉၼင်ႉပွႆးၶၢမ်ႉသၢင်ႉလူင်၊ ပေႃႉလွမ်း ၽိူင်ႈၶိူဝ်း သိူင်ႁွင်မွင်းတၢႆးႁူလ်း။ တီႈၵွင်ႈမူၵ်ႈဢၵ်သၢင်ႉလွင်း ပိၼ်လဝ်ႈသၢင်ႉၵေႈ ပိၼ်တီႈ ထၢႉၼၼ်ႈၵျွင်းသၢင်ႉဝၢင်ႉႁူလ်း။ ဢၼ်တၢၵ်ႉၼွၵ်ႈၽူႉပႈမိူင်းၸတ်ႉ ဢမ်ႉၽိူဝ်ၼမ်ႉ၊ ပိၼ်တၢၵ်ႉတီႈလမ် ၵမ်ႈၼမ်ႉယဝ်ႉ။ ပိူင်လူင်ၸတ်ႉ ၼင်ႉၵျိူဝ်ၽေႃႉသၢႉ သၢႉသၼေႃႉ တေလုၵ်ႈ ယၼ်မၼ်ႈၵ်ၼ်ႉ မီးၵ်င်းႁူႉတၢင်းၼေႈၼၼ်ႉ ပိၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်း ၵျူႉတၢၵ်ႉတင်ႈသိူင်ႈ လုဝ်ႉဝႆႉလွႆလွမ်းယူႉၼၼ်ယဝ်ႉ။

လွင်ႈၵ်တ်းသၢင်ႈ တၢႉၶၢမ်ႉလၢင်း

(၁) ပေႃးဝႆႈမီးမႃး လဝ်ႈသၢင်ႉ ဢၼ်ဢသၢၵ်ႈတိမ်သၢဝ်းသေ သမ်ႉၶွႆႈပိၼ်မုၼ်ပိၼ်လၢင်း ၼၼ်ႉ လိူဝ်သေၶွႆးဝႆႉ ၶၢမ်ႉလႆႈယူႉ ႁူႈလိူၼ်။ ပေႃးဝႆႈၵျူႉတၢၵ်ႉ တူဝ်ႈတၼ်းၼင်ႉၵၼ်

ၵမ်ႇလိူၵ်ႈၶိင်ႇၶၢဝ်းယၢမ်း ၵမ်ႈပွင်ပိၼ်လႆႈယဝ်ႉ။

(ၶ) လဝ်ႈသၢင်ႇ လိူဝ်းတေၶွင်ႈၶၢမ်ႇပိၼ်လၢင်းၶၶေႉ ၵၶၼ်ပိၼ်လဝ်ႈသြၢႇသၢႆႉ တေလႆႈတွင်ႈ ထၢမ်တူၺ်း ၵွင်ႇလႆႈၵၢၸၢင်ႉပေႃႈငမ်ႈ၊ ၵသၢၵ်ႈၵွင်ႇတိမ်သၢဝ်း၊ ပေႃးၵူႉလီသေႇၸူႇယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႇၵၢၼ်ၵၢဝ် လဝ်ႈသၢင်ႇလိူဝ်းတေၶၢမ်ႇၶၶေႉ ပႃးတင်းတၢၵ်ႉတၢင်ႇမႄႇသေငလႈ ၸူႇလဝ်ႈ ထိုင်တီႈလဝ်ႈသြၢႇၸူမိူဝ်း ၸၢမ်းယွၼ်းလဝ်ႈမၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဝ်ႈသြၢႇ လဝ်ႈၷဝ်း ထွမ်ႇငိၼ်းၵမ်းၶိုင်ႈၶႃႈ။ ၵွမ်းလူၺ်ႈလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၷႃႈတူၼ်ၵူၵ်းပႃးလိူဝ်းၼႆႉ မီးလွၵ်ႈၶၢမ်ႇလၢင်းသေ မႃးလူးၶႃႈတငပႃးတေႃႇငလႈ ၶႃႈတငပႃးတေႃႇၵေႃႈ တွင်ႈထၢမ် တူၺ်းသေ လႆႈၵူႉ လွင်ႈၵသၢၵ်ႈၵေႃႈ တိမ်ထူၼ်ႈ။ ၵၢၸၢင်ႉပေႃႈငမ်ႈၵေႃႈလႆႈ။ လိူဝ်းၼႆႉ လႆႈၵူႉတိမ်ထူၼ်ႈသေယဝ်ႉ ၶႃႈတငပႃးတေႃႇ လင်ႇၵၢၼ်ၵၢဝ် တူဝ်ၶဝ်မႃးလဝ်ႈထိုင် လဝ်ႈသြၢႇ ၷဝ်း ၶႃႈၵေႃႈ" ၼႆယဝ်ႉ။

(င) ၵမ်းၶၶေႉ ၵၶၼ်ပိၼ်လဝ်ႈသြၢႇလူင်(ၸူမိူဝ်း) လင်ႇၵၢၼ်ၵၢဝ် လဝ်ႈသၢင်ႇလိူဝ်းၶၶေႉ ၸူႇလူးတီႈလဝ်ႈမထေႇၸၢၼ်းၵျွင်းသေ ယွၼ်းလဝ်ႈထိုင်ယဝ်ႉ။

(ၸ) ပေႃးလဝ်ႈလၢတ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ သမ်ႉယွၼ်းၵၢဝ်လိၵ်ႈ ပုၼ်ႈတႃႇလွႆႉတိုဝ်း ၶွႆးၽေ လဝ်ႈလၢင်း။ ၸၢမ်းယွၼ်းမၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽွင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶႃႈတငပႃးတေႃႇၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်းၵၢဝ်လိၵ်ႈ ပုၼ်ႈတႃႇ(လွႆႉတိုဝ်း) ၶၢမ်ႇလၢင်းၶႃႈ။ ငတေႃႇၵၢဝ်

1ႉ ၸၢမ်းတေႇသၶႄႇၵျူး ပႃးလူင်၊ ပႃးၵွၼ်ႇ

2ႉ ၸၢမ်းၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ သၢင်ႇၵၢၼ်းၽိုၼ်လီဝ်၊ လၢႆၽိုၼ်

3ႉ ၸၢမ်းၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ မၼ်ႈၽၼ်ႇၽိုၼ်လီဝ်၊ လၢႆၽိုၼ်

4ႉ ၸၢမ်းၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ သၢင်းပိင်ႇ

5ႉ ၸၢမ်းၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ တၢၵ်ႉ

6ႉ ၸၢမ်းၵတိတ်ႉထၢၼ်ႇ သီႇပိတ်ႈ

7ႉ ၸၢမ်းၸူႉသီႇပိတ်ႈ

8ႉ ၸၢမ်းတွၵ်ႇ (ၵပ်ႉပပိၼ်ႇတု) တၢၶူၵ်ႉယုင်း

9ႉ ၸၢမ်းၶဝ်ႈသိမ်ႇ လိူၼ်လပ်း၊ လိူၼ်မူၼ်း

10ႉ ၸၢမ်းၶဝ်ႈသိမ်ႇ သိၼ်ၵွၵ်ႇဝႃႇ

ၵႂႃႈပိၼ်ၸၢမ်း တႃႇၶၢမ်ႇလၢင်းလိူဝ်းၼႆႉ ၶႃႈတငပႃးတေႃႇၶဝ် ယွၼ်းလူၵ်းၵၢဝ် တင်းမူတ်းတင်းသိၼ်ႈၶႃႈ" ၼႆသေ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉ"။

(သ) ဝၢႆးၶၶေႉ ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈၵျၢၵ်ႈလိၵ်ႈ ပုၼ်ႈတႃႇလူဝ်ႇလွႆႉတိုဝ်း၊ ပေႃးပျႃႉလုင်ႇယဝ်ႉ ၵၼ်တေၶၢမ်ႇလၢင်းၼႆႉ ၶွႆးၶိုင်ႈလိူၼ် ၷပ်ႉၶၢမ်ႇသွင်သိၼ် မွႆႇငလႈတင်းလွင်ႈ။ ၵၼ်ပိၼ် လပ်းငလႈမူၼ်းၼႆႉ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈလဝ်ႈလၢင်းၶဝ် လူဝ်ႇၶဝ်ႈသိမ်ႇ။ ၵမ်ႇပေႃးမီးၶၢဝ်းယၢမ်းမၼ်း။

(ၺ) မိူဝ်ႈပႆႇပႃႈထိုင် ဝၼ်းလၢပ်ႈလၢင်းလွင်းၶၼ်ႉ သမ်ႉလႆႈယွၼ်းဢႃၸၢၼ်ႉ ၽေႃးၵျေႃးလိၵ်ႈ ၵမ်ႇမဝ်ႇ လၵ်ႈမထေႇႁူၼ်းႁၢင်း မၼ်းလၵ်ႈ ၵွၼ်ႁူဝ်လုၵ်ႈၶွင်ႉတၼပး ၽေႃးၵျေႃးၶဝ်ႈသိင် တႃႇသွင်သၢမ်ဝၼ်း။ ၶိုင်ႈဝၼ်း ၽေႃးၵျေႃးၶိုင်ႈပွၵ်ႈ။ ဢၼ်ပိၼ် လၵ်ႈလၢင်းၽၶၼ်ႇတႃႇ သမ်ႉလူဝ်ႇယွၼ်းဢႃၸၢၼ်ႉ တီႈလၵ်ႈမထေႇႁူၼ်းႁၢင်း တႃႇယိပ်းတိုဝ်းပဵၵ်ႈၶဝ်ႇ တႃႇလၵ်ႈလၢင်း လွင်း ၵိုမ်းမၼ်းပေႉလိုင်ႇ ႁူႈမိဝ်း"။

လွင်ႈၵီတ်းသၢင်ႈ ဝၼ်းၶၢမ်ႇလၢင်း

(ၵ) ၵမ်းၶၼ်ႉ ပေးၽိဝ်ဝၼ်းတေၶၢမ်ႇမႄး ဢၼ်ပိၼ်လၵ်ႈသြူႇလူင် လၵ်ႈသြူႇသႆႉ ပႆႉတၵုၵ်ႉ သေ သမ်ႉလႆႈႁူႇယွၼ်း ၽေႃးၵျေႃးၵမ်ႇမဝ်ႇ တႃႇလၢပ်ႈပၼ်လၢင်းလွင်းၶဝ် တီႈလၵ်ႈမထေႇ ႁူၼ်းႁၢင်း။ ဢၼ်ပိၼ်လၢင်းလွင်းၶဝ်လိူဝ်းၶၼ်ႉ လႆႈၶပ်ႉယႆၵၼ်လိုင် ဢမ်ႇဢဝ်တူဝ် သိုင်တၢမ်ႇဝႃႈသေ ၶပ်ႉႁူလ်း။ လႆႈဢဝ်လၶၼ်ႉလိၵ်ႈၶဝ် ဝႃႈ။ လၶၼ်ႉလိၵ်ႈၽၼ် ယူႇၶမ်လိူဝ်းဢေႈ ဢမ်ႇၶၼ် ဝႃႇၽၼ်ယူႇၶမ်တိူဝ်းဢေႈ ဢဝ်ၶၼ်ႉ ၶပ်ႉဝိႉတၢင်းၶိူဝ်ယဝ်ႉ။

(ၶ) ၵမ်းၶၼ်ႉ ပေးၽိဝ်ဝႆႈပိၼ်း (သွမ်းဝၼ်း)ယဝ်ႉ ဢၼ်ပိၼ်လၵ်ႈလၢင်း တေလႆႈငိၼ်း ဢႃႇပၢတ်ႈသေ ပွႆးထူႈလၵ်ႈမထေႇႁူၼ်းႁၢင်း တွၵ်ႈႁွၵ်ႈ။ မိူဝ်ႈၽႅင်ႇပႃႈၶိူဝ်ငလႈ ၽႅင်ႇပႃႈတွႆး တူဝ်ႈတၢင်းၶၵ်ႉႁၼ်ယဝ်ႉ။

(င) ပေးဝႃႈမိင်းႁၢင်း ၽိတ်ႈပၢင်းလၵ်ႈမထေႇႁူၼ်းႁၢင်း ႁူႇလၢပ်ႈလၢင်းလွင်းၵေႈ လၵ်ႈမထေႇ လိင်ႇတွၵ်ႈႁွၵ်ႈ။ လၵ်ႈလၢင်းငလႈ လၢင်းလွင်း ၵွၼ်ႁၼ်ၶပ်ႉတၢမ်းႁၼ်ႁူႇ လၵ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၵီတ်းဝူတ်ႈလွင်ႈ တင်းႁူႇတင်းမႄး။ မိင်းၶဝ် ၵီတ်းဝူတ်ႈၶျေႇ ဢဝ်ပဵၵ်ႈၶဝ်ႇ ဢိၵ်ႇပႃးမိူင်ႈ လွႆႉတိုဝ်း လၢႆပိူင်လိူဝ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(ၸ) လိူဝ်းၶႃႈၶဝ် သိူဝ်ႇတႃႈသိူဝ်ႇတၢင်း။ ဢၼ်ယိပ်းမွၵ်ႇ ပႆႉတၵုၵ်ႉ ယၢင်ႈပႆလွမ်းပႃႈလင် လၵ်ႈလၢင်းၶဝ်ႁူႇၶၼ်ႉ ပိၼ်လၢင်းလွင်း။ ပေးၽိဝ်သိမ်ႇသေ **ပုဗ္ဗကရဏ** သီႇပိူင် တိမ်ထူၼ်ႈ ယဝ်ႉၶႅ လၵ်ႈသြူႇဢႃပတ်ႉငသႇငလႈ လၵ်ႈသြူႇၵမ်ႇမဝ်ႇ သၢမ်လၵ်ႈသၢမ်ပႃး ဢိၵ်ႇပႃးၵႃႇၶႃ သင်ႇၶႃႇ ဢဝ်ၵွင်ႈဢဝ်တီႈယဝ်ႉ။

(သ) ၵမ်းၶၼ်ႉ လင်ႇႁွင်ႉပၢၼ်ႇလၢင်းလွင်း ၶဝ်ႈႁူႇၶွင်းသိမ်ႇသေ ဢဝ်ၶမ်ႉၽိတ်း ဢမ်ႇၶၼ် ဢဝ်သၢမ်းဢဝ်မႆႉၵၢတ်ႇဢဝ် ၵီတ်းလႆႈယူႇ တင်းသၢမ်မိဝ်းယဝ်ႉ။

(ၺ) ပေးယဝ်ႉတူဝ်ႈသေ ဢၼ်ပိၼ်ပၢၼ်ႇလၢင်းလွင်း လင်ႇယွၼ်းဢႃပတ်ႉငသႇ သၢမ်ပွၵ်ႈ ယဝ်ႉသေ ဢၼ်ပိၼ်လၵ်ႈမထေႇႁူၼ်းႁၢင်း လင်ႇဝႃႈ "**ပဋိရူပံ**"၊ လၢင်းလွင်းဝႃႈ "**သာဓု ဘန္တေ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ**"၊ ပေးယဝ်ႉ သၢမ်ပွၵ်ႈၵေႈ လင်ႇၽေႃးၵျေႃးလိၵ်ႈၵမ်ႇမဝ်ႇ တေႃႇပေးပၼ် ၵေႃးဝႃႇတ လင်ႇတေယဝ်ႉ။ ဢၼ်ၶၢမ်ႇပၢၼ်ႇလၢင်းလွင်းၶၼ်ႉ ၶိုင်ႈပွၵ်ႈ ဢမ်ႇပူၼ်ႉလႆႈ သၢမ်ပႃး။ ဢၼ်ၽေႃးၵျေႃးၵမ်ႇမဝ်ႇ လိူဝ်သေသၢမ်လၵ်ႈ ပိၼ်ၵႃႇၶႃသင်ႇၶႃႇတင်းမူတ်းယဝ်ႉ။

ႁူလ်းၵျႃႉ ပေႃးမီးၶမ်ႇတိူဝ်းၵေႃႉ လႆႈႁဵတ်းလႆႈပွၵ်ႈယဝ်ႉ။

(တ) မိူဝ်ႈတေၶၢမ်ႇလၢင်းၶၼ်ႉ တေလႆႈတူၺ်း ၶႄႇၵိ, ဝၼ်း၊ ၵုတ၊ လိူၼ်၊ ၽဝေးၽႄႇတိၼ်၊ သိမ်ႇ၊ မိူင်း၊ ဝၢၼ်ႈ၊ ၸၢႆႇၵုပတ်းၼသ၊ ၸၢႆႇၵေႃးၵမ်ႇမဝႆႇ 3 ပႃး၊ ၵႆႇၵႃႉသင်ႇၶႆႇ၊ တၵႆႇ ပတ်ႉလေးသီႇပိူင်လိူဝ်းၶႅ ပဵၼ်လၵ်းမၢႆၵိုမ်း မိူဝ်ႈၶၢမ်ႇပဵၼ် ၵႃႇၶၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(ထ) ပေႃးတေၶၢမ်ႇလႃးၽွင်း မိူဝ်ႈၵမ်ႇမီးၶမ်ႇ သမ်ႉလႆႈႁဵတ်းသိမ်ႇ လူဝ်ႈၶၢဝ်း (ၶေတ္တ) တီႈၶွင်းၶမ်ႉယၢင်းသေ ၶၢမ်ႇ။ ပေႃးမီးၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇတီႈသိမ်ႇ ဝတ်ႉၶွင်ၽႄၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

တီႈၵျၢင်းသိမ်ႇၶၼ်ႉ ၶွၵ်ႈမၼ်း ပဵၼ်တႃႇသၢင်ႉၵုတ်ႇ လွမ်ႉၵူပ်ႈဝႆႉ။ ၶွင်းဝၢင်း တႃႇသၢင်ႉၶၼ်ႉ မီးၵျၢင်းသွင်လင်။ လင်ၶိုင်ႈ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵျၢင်းၼတႃး (ၵျၢင်းလိုဝ်ႈ)။ လင်ၵၼ် မီး သွင်ၶေႃးသၢမ်လၢႆး ၵၼ်ပဵၼ်ၵျၢင်းတဵၵ်ႈၵွၼ်ႇၶၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈသိမ်ႇ(သိမ)၊ မၼ်းပဵၼ် ပႃႇလိလူႉ။ **ၼႆ ၵုၵေႃႇပၶႅ ႁဵတ်းၶွင်းႁွင်ႈၶမ်ႉ၊ ၶွင်ၶမ်ႉ၊ လူဝ်ႈၶၢဝ်းၽူၼ်သီႇလိူၼ် ယႃႇၵူႈၶမ်ႉမၼ်းႁဵင်ႈသေပွၵ်ႈၶၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈ သိမ်ႇၶမ်ႉ၊ ၵၼ်လႆႈဝႆႉသတိၶၼ်ႉ ၵႆႇၼူဝ်လႆ ပၢၵ်ႈလူးတီႈသိမ်ႇၶၼ်ႉ တင်းသိမ်ႇ တင်းၼူဝ်လႆ ယႃႇၵူႈလႆႈတိူဝ်ႉၵၼ်၊ ၵူႈယၢၼ်ၵၼ် ၶိုင်ႈၶိုပ်ႈ ၶိုင်ႈသွၵ်ႇ။ ၶႅႉပဵၼ် ပိူင်လမ်ႇလွင်ႈ တႃႇသိမ်ႇၶမ်ႉ။**

(ၶ) ၵင်ႇၵႆႇႁႃႈပိူင် တႃႇပဵၼ်ၵႃႇၶၼ်း...

1. ၵသၢၵ်ႈတိမ်သၢဝ်း ပိူင်ၶိုင်ႈ၊
2. ၵမ်ႇမဝႆႇတိမ်ထူၼ်ႈ ပိူင်ၶိုင်ႈ၊
3. သိမ်ႇတိမ်ထူၼ်ႈ ပိူင်ၶိုင်ႈ၊
4. ပၵိၵ်ႈသၢတ်ႈၵႃႇၶၼ်း ႁႃႈပႃးၵူၵ်းပႃးမိုၼ်ႈၶိူဝ်၊
5. ၵူၼ်းလႆႈလၢင်ႇလဵတ်ႈပီႇသ ၵင်ႇၵႆႇလၵ်ႉၶႄႇၵမ်ႇလူႉ ပႃးမႃးၶွင်းသၼ်ႇထေႇပိူင်ၶိုင်ႈ။ ပေႃးႁႃႈပိူင်ၶႅ တိမ်ထူၼ်ႈယဝ်ႉ လင်ႇလႆႈဝႃႈ ၵႃႇၶၼ်းယဝ်ႉ။ (ဝိၶေးၵိင်ႇၶႆႇ)။

(ပ) လႆႈၶပေႉသွၼ်ႇၵသၢၵ်ႈ

ၶွင်းၵျႃႈႁူၼ်းႁဝ်း ယူႇၶွင်းတွင်ႉၼမႈ (ပၱိသၼ္ဓေ) ၵိူတ်ႇမႃးၶႅ ၵၼ်ယူႇလဵတ်းလိူၼ် ၵိူတ်ႇမႃးၵေႃႉ တေမီး။ ၵၼ်ယူႇပဵတ်ႇလိူၼ်သေ ၵိူတ်ႇမႃးၼတႃႉ ၵမ်ႇသူႈပဵၼ်တူဝ်။ ၵၼ်ယူႇ ၵဝ်ႈလိူၼ်သေ ၵိူတ်ႇၵေႃႉ တေမီး။ ၵၼ်ယူႇသိပ်းလိူၼ်သေ ၵိူတ်ႇၵေႃႉ တေမီး။ ပေႃးယူႇ ၶွင်းတွင်ႉၼမႈ လဵတ်းလိူၼ်သေယဝ်ႉ ၵိူတ်ႇမႃး။ ၼတႃႇဝၼ်း ၵၼ်ၵိူတ်ႇၵွၵ်ႇတွင်ႉမႃးၶၼ်ႉ ပေႃးၵသၢၵ်ႈလႆႈ 19 ပႆႁႃႈလိူၼ် (5 လိူၼ်ၼလႈ 7 လိူၼ် ပေႃးမႃးလေႃးၵၼ် ပဵၼ်ၵူႇ သိပ်းသွင်လိူၼ် လင်ႇႁွင်ႉၶိုင်ႈပီႊ။ 19 တင်းၶိုင်ႈပီႊ ပေႃးမႃးလေႃးၵၼ်) လင်ႇဝႃႈ တိမ်သၢဝ်းလီ" ယဝ်ႉ။

ၵဝ်ႈလိူၼ်ၼလႈ သိပ်းလိူၼ် လႆႈသွၼ်ႇမၼ်းၵေႃႉ မိူၼ်လိူင်ႉၶႅယဝ်ႉ။ ပေႃးပဵၼ် သၼ်ႇထေႇၵဝ်ႈလိူၼ် 19 ပႆ 3 လိူၼ်။ ပေႃးပဵၼ်သၼ်ႇထေႇ 10 လိူၼ်ၶႅ ပေႃးမီး 19

ၼ်ပ်းၵၢင်ႈ ၸေႃးလိၵ်ႈၵမ်ႉမဝ်ႉ ပွႆးၶၢမ်ႉလၢင်း တီႈသိမ်ႉၶမ်ႇယၢင်း

ပီႈပၢႆ 2 လိူၼ် လႆႈဝႃႈၵႃႇသၢၵ်ႈတႅမ်ႇထူၼ်ႈ သၢဝ်းၶိုင်ႈ။ သမ်ႉဝႃႈၶႂ်ႈၶၢမ်ႇ ပဵၼ်မုၼ်ပဵၼ်လၢင်း ၵေႃႈ ၶၢမ်ႇထိူၵ်ႈယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵႃႈ ၵၢပ်ႈယၢမ်းလဵဝ်ၶႃႉ သၼ်ႇထေႇလႆႈ 7, 8 လိူၼ်သေ ၵၢၼ်ႁိုတ်ႇၵႂၵ်ႇၵေႃႈ မီး။ ပဵၼ်တီႈ လီလႆႈၶႂ်ႈလွင်ႈလွမ်းယူႇ ပိူင်ၶိုင်ႈၶႄႇၵဝ်ႇ။

ပေႃးဝႃႈ ၵႃႇသၢၵ်ႈတႅမ်ႇသၢဝ်းလီငလႈ ၶၢမ်ႇလၢင်းၶၶေႃႉ ပဵၼ်ၵျႃၶၼ်းလၢင်ႇလႅတ်ႈ လီယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈ ၵႃႇသၢၵ်ႈၵမ်ႇတႅမ်ႇသၢဝ်းလီၶႂ်လိူင် ၵၢၼ်ပဵၼ် သႂ်ႇၸသမၵ္ဂ ဝႅင်းၵၼ် ၽွမ်ႉၵၼ် ၶၢမ်ႇပၼ်ၵေႃႈ ၵမ်ႇလႆႈသေၵမ်ႇၵႃး ယင်းပႆႇထုၵ်ႇတုၵ်ႉၵၢတ်ႈယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈ ၵႃႇသၢၵ်ႈ ၵမ်ႇတႅမ်ႇသၢဝ်းငလႈ ၶၢမ်ႇလမ်ႉ ၵျႃၶၼ်းသင်ႇၶျႇၶဝ်လဝ်ႈၵေႃႈ လႆႈတၢင်းယၢပ်ႇႁႂ်း။ ၵမ်ႇပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်းလႆႈ မိူၼ်တင်းလဝ်ႈသၢင်ႇႁႂ်းၶႄႇၵဝ်ႇ။ ၵၢၼ်ပဵၼ်လဝ်ႈၵျႃၶၼ်းၶဝ်လဝ်ႈ ၶၶေႃႉသမ်ႉ ပေႃးႁူႉယူႇ လွင်ႈၵၢၼ်ၵမ်ႇတႅမ်ႇသၢဝ်း ၵဝ်ၶၢမ်ႇလမ်ႉ ယင်းလႆႈထုၵ်ႇတုၵ်ႉၵၢတ်ႈ ႁွၼ်ႇယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်း ၵျႃၶၼ်းၵၢၼ်ဝႃႈၶႅၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၵႃႉၵျွင်းၵၢင်ႇၵႂႇၵျႃႈပႃး တႅမ်ႇထူၼ်ႈလီၵေႃႈ ပိူင်ၶိုင်ႈ။ ႁွပ်ႈၵၢၼ်ပူၼ်ႉယၢၼ် ၽဝလဝ်ႈသၢင်ႇသႂႇမၶေႇသေငလႈ ႁွတ်ႈထိုင်ၵႃႇယႂႇ မႅၼ်ႈသုင် ပိူင်ၶိုင်ႈ။ လႆႈလိုဝ်ႈဝႃႈ မုၼ်လၢင်း (**ပၼ္ဍင်း**) ဝႃႈၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ “**ပၼ္ဍ**” ၵၢၼ်ဝႃႈၶႅၼ်ႉ ဝႃႈတီႈၵျႃႈပႃးယဝ်ႉ။ “**အဂ္ဂ**” ၵၢၼ်ဝႃႈၶႅၼ်ႉ ပွင်ႇဝႃႈ ၵႃႉၵျွင်းယဝ်ႉ။ “မုၼ်လၢင်း” ၵၢၼ်ဝႃႈၶႅၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၵၢင်ႇၵႂႇၵျႃႈပႃး တႅမ်ႇထူၼ်ႈလီငလႈ လၢင်ႇလႆႈႁွင်ႉလိုဝ်ႈဝႃႈ မုၼ်လၢင်းယဝ်ႉ။

(ၽ) ၵၢင်ႇၵႂႇ ၵၢၼ်ပူတ်းဝၢင်းသိၵ်ႈၶျႇလဝ်ႈလၢင်း (လွင်ႈၶျူႉသိၵ်ႈၶျႇလဝ်ႈလၢင်း)။ လွင်ႈပူတ်း သိၵ်ႈၶျႇ (ၶျူႉသိၵ်ႈၶျႇ)ၶႅၼ်ႉ ၵၢင်ႇၵႂႇမၼ်း မီးႁူၵ်းပိူင်ယဝ်ႉ။ 1. **စိတ္တ**၊ 2. **ခေတ္တ**၊ 3. **ကာလ**၊ 4. **ပယောဂ**၊ 5. **ပုဂ္ဂလ**၊ 6. **ဝိဇာနာန**၊ **စိတ္တ** - ပႃးလွင်ႈၶႂ်ႈထုၵ်ႈ ႁဵတ်းႁူၼ်းႁူၼ်းငတႉ"ဝႃႈ"၊ **ခေတ္တ** - ပိူင်တေလႆႈပူတ်းဝၢင်းသိၵ်ႈၶျႇၶၶေႃႉ ႁူႉပွင်ႇလွင်ႈတၢင်းမၼ်းလီ"၊ **ကာလ** - ၽႂင်းယၢမ်းလွတ်ႈဝႃႈငလႈ တၢင်းလွင်ႈၶႂ်ႈပူတ်းဝၢင်း မၼ်ႈပတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇယၢမ်းလီဝ်ၵၼ်၊ **ပယောဂ** - လွင်ႈၵႂၵ်ႇသူပ်းၵႂၵ်ႇပၢၵ်ႇလဝ်ႈၵဝ်ႇငတႉ"၊ **ပုဂ္ဂလ** - ပုၵ်ႉႁူဝ်ႇၽူႈထွမ်ႇဝိၼ်းၶၶေႃႉ ပဵၼ်ႁူၼ်းၵၢၼ် ႁူႉၶၼ်လွင်ႈတၢင်းလွမ်း လွင်ႈပူတ်းဝၢင်းသိၵ်ႈၶျႇ၊ **ဝိဇာနာန** - လွမ်းၶႄႇ လဝ်ႈၵဝ်ႇလွတ်ႈဝႃႈ ပူတ်းဝၢင်းသိၵ်ႈၶျႇၶၶေႃႉ ၽူႈထွမ်ႇဝိၼ်းႁူႉလႅင်ႈ သၽေႃးမၼ်းလွမ်း ၵျႂ်ႈၵၢင်ႇၵႂႇတႅမ်ႇထူၼ်ႈပဵင်းလီလီႇလူတ်ႈၵၼ်ႁွၼ်ႇ သိၵ်ႈၶျႇ လၢင်ႇတူၵ်းယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်း လဝ်ႈၵုတ်ႉတမ

တွၼ်ႈၵဝ်ႈ
ၶေႃႈၵၢၼ်တူင်ႉၶိူင်လဝ်ႈသင်ႇၶႃႈ တႃႇၶိူင်ႈဝၼ်း

1. ၵၢၼ်တူင်ႉၶိူင် လဝ်ႈသင်ႇၶႃႈ တႃႇၶိူင်ႈဝၼ်း

(1) ႁူဝ်ၶႂ်ႈလဝ်ႉ 4 မူင်း– လုၵ်ႉတီႈၼွၼ်း။

(2) ၵၢင်ၶႂ်ႈ 5 မူင်း– ႁူမ်ႈၵၼ်ၵိူတ်းပူတ်ႈဝႆႈၽြႃး သူင်ႇမႅတ်ႉတႃႇ တီႈၶေႃႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။

(3) ၵၢင်ၶႂ်ႈ 5:30 မူင်း– ၵွၼ်ၵၼ်သုင်းသွမ်းၶႂ်ႈ။

(4) ၵၢင်ၶႂ်ႈ 6 မူင်း– ၵွၼ်ၵၼ်ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ တီႈၶေႃႈၵျွင်းလူင်။

(5) ၵၢင်ၶႂ်ႈ 7 မူင်း– လူလွႆႉလိၵ်ႈၶႂ်ႈၵျွင်း တီႈၵွင်ႈၽႂ်ႈၵွင်ႈမၼ်း။

(6) ၵၢင်ၶႂ်ႈ 8 မူင်းတေႃႇ 11မူင်း– ၶိၼ်ႈလိၵ်ႈ၊ တႅမ်ႈလိၵ်ႈ၊ ထုတ်ႇတြႃး၊ ၶူၼ်ႉၶိူဝ်ႈပတ်ႉလဵၵ်ႉၶၢေႃႇ၊ တိၵ်းၶမ်ႉ၊ ၵၢပ်ႇၶမ်ႉ၊

(7) ၵၢင်ၶႂ်ႈ 11 မူင်း– ၵၢဝ်ပီၼ်း။

(8) ဝၢႆးၵၢဝ်ပီၼ်းယဝ်ႉ ၼတႃႇ 11:30 မူင်း– ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈတီႈၶေႃႈၵျွင်းလူင်။

(9) ၵၢင်ဝၼ်း 12:30 မူင်း လူလွႆႉလိၵ်ႈၶႂ်ႈၵျွင်း တီႈၵွင်ႈၽႂ်ႈမၼ်း။

(10) ၵၢင်ဝၼ်း 1:30 မူင်း တေႃႇဝၢႆးဝၼ်း 3 မူင်း– တႅမ်ႈလိၵ်ႈ၊ ထုတ်ႇတြႃး၊ ထႅမ်ၶမ်ႉ။

(11) ဝၢႆးဝၼ်း 3 မူင်းတေႃႇ 4:30 မူင်း– လူလွႆႉ သွၼ်လိၵ်ႈတြႃးလင်ႇၵႃႇလူင်။

(12) ဝၢႆးဝၼ်း 4:30 မူင်းတေႃႇ 5 မူင်း– ၵၢပ်ႇၶမ်ႉ။

(13) တၢမ်းၶမ်ႈ 5 မူင်း– ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ တီႈၶေႃႈၵျွင်းလူင်။

(14) ႁူဝ်ၶမ်ႈ 6 မူင်း– ဝႆႈၽြႃး ၶႂ်ႈၵျွင်းတေႃႇ(ၵျွင်းၽြႃး)။

(15) ၵၢင်ၶမ်ႈ 6:30 မူင်းတေႃႇ 7:30 မူင်း– ႁူပ်ႉထူပ်းၵိူတ်းပူတ်ႈၽၼ်ႉ လဝ်ႈသြႃႇ။

(16) ၵၢင်ၶမ်ႈ 7:30 မူင်းတေႃႇ 8:30 မူင်း– ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈ တီႈၶေႃႈၵျွင်းလူင်။

(17) ၵၢင်ၶမ်ႈ 8:30 မူင်း– ၵၼ်ႇတေႃးလဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉသေ ၶွၼ်း(ၵိၼ်း)ၵူႇ၊ တႃႇဝၼ်းၶိူင်ႈ တီႈၵၢပ်ႈမၼ်း မီးၶႅင်ႇၶႆယဝ်ႉ။

2. ၵၢၼ်တူင်ႉၶိူင် လဝ်ႈသင်ႇၶႃႈ တႃႇၶိူင်ႈဝၼ်း (တီႈပၢၼ်ၵၢင်)

(1) ၵမ်းၵွၼ်တၢင်းသုတ်း မိူဝ်ႈႁဝ်း ယွၼ်းၶုင်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ႁဝ်းလႆႈႁပ်ႉၶၢမ်ႇပႃး ပူတ်ႈ သၢမ်ပိူင် **စေတီယင်္ဂဏဝတ်၊ ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ်၊ အာစရိယဝတ်၊** လင်ႇဝႃႈပူတ်ႈသၢမ်ပိူင်ၼႆႉ မီးဝႆႉ ႁူႈလဝ်ႈႁူႈပႃးယူႇ။ တေလႆႈၵိူတ်းလွမ်း ယၢမ်းလႂ်ယၢမ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပေႃးလုၵ်ႉမႃး ႁူဝ်ၶႂ်ႈလဝ်ႉ 4:30 မူင်း လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် တေလႆႈတူလ်းပၼ် ထႅမ်ပၼ် ၶမ်ႉသုၵ်ႈၶေႃႈ (ပေႃးပီၼ်ၶၢဝ်းၵတ်း ၶမ်ႉၵုၼ်ႇၶမ်ႉမႆႈ) တီႈလဝ်ႈသြႃႇငလႈ လဝ်ႈလၢင်း

ၶဝ်လဝ်ႈ။ ပေႃးပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်း သမ်ႉတေလႆႈတေႃႇသၶေႃႇၵျူးငိၼ်းၵႃႈပၢတ်ႈ လဝ်ႈၶိုင်ႈ ၼလႈလဝ်ႈၶိုင်ႈ။ ၵႃႈၵွတ်းဝူတ်ႈပတ်းၽဵဝ်ႈ ၵၢၼ်ႇၵျွင်း၊ ၶွင်သိၼ်၊ ၶဝ်ႈတူၺ်းၶေႃႈၵၢၼ် ပတိပၢတ်ႈ၊ ၵွတ်းၵၢၼ်ဢြူးၶႆႉၼတႃႉ မီးၵႃႈၼၼ်တၢၼ်းၵွၼ် တၢၼ်းလိုၼ်းၵၢၼ်ယူႇ ၵမ်ႇ ပဵၼ်သင်။ ပေႃးယဝ်ႉၵေႃႈ မႃးယူႇၵွင်ႈၶွၼ်း(ၵိင်း)ၽႂ်မၼ်း တူၺ်းလိၵ်ႈသေ ပွႆႉထွမ်ႇသိင်ႁွၵ်ႈ လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်းယူႇယဝ်ႉ။

(2) ပေႃးဝႃႈထိုင် 5 မူင်း လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်း တွၵ်းႁွၵ်ႈယဝ်ႉၶႆ ၵႃႈပဵၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ လဝ်ႈလၢင်း ၵွၼ်ၵၼ်ၵၢဝ်တၵုၵ်ႉပႆႉမႃႇ မႃးၶင်ႈလဵၼ်ႇၵၼ် ၵွင်ႈၽႂ်ၵွင်ႈမၼ်းသေ ၽွမ်ႉၵၼ်ၵၼ်ႇတေႃးၵွတ်းဝူတ်ႈဝႆႈဢြေႃးပဵၼ်လဝ်ႈယဝ်ႉၵူႇသေ ၵၼ်ပဵၼ်တၵုၵ်ႉ လဝ်ႈလၢင်း ၶဝ်ၶေၼ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် တူပ်ႉပူၵ်ႉၵေႃႇလီ" သေ ၵႃဝ်မိူဝ်းဝႆႉ တီႈၵွင်ႈမၼ်းယဝ်ႉ ၵူႇၶင်းၵျွင်း ၽႂ်မၼ်းၶိုၼ်းၶႆၵေႃႈ တေလႆႈၶင်ႈၵွင်ႈၶွၼ်းၽႂ်မၼ်းသေ ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈ။ သူင်ႇမိတ်ႉတႃႇၵူႇ ႁုင်းၽႂ်ႁုင်းမၼ်းယဝ်ႈ။

(3) ပေႃးထိုင် 6 မူင်းလမ်" လင်ႇတေလႆႈငိၼ်းသိင်ႁွၵ်ႈလူင်။ လဝ်ႈသၢင်ႇၵူဝ်ၵျွင်း တွႆႇၶင်း ၵျွင်းသွမ်းၶၶေၼ်ႉယူႇ။ ၵမ်းၶၶေၼ်ႉ တေလႆႈၵိုတ်းယိုတ်းထၢတ်ႇသိင်ယဵၼ်သေ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် သမ်ႉလူဝ်ႇၵူႇသိုဝ်ႇပၼ် ၵမ်ႉပလႃႇ၊ ၽေႃႈတၢင်ႇတၵ်း၊ ႁွၵ်းၶမ်ႉသုၵ်ႈမိုဝ်း ပုၼ်ႈတႃႇလဝ်ႈလၢင်း ၶဝ်။ ပေႃးဝႃႈသိုဝ်ႇယဝ်ႉ ႁုင်းၽႂ်ႁုင်းမၼ်း တေလႆႈၵွၵ်ႇမႃးယူႇထႃႈ တၢင်းၶွၵ်ႈ (တီႈလၢၼ်း ၵျွင်းသွမ်း)။ ၵၼ်ပဵၼ်ဝူတ်ႈလွင်းၶဝ် တေလႆႈလွင်းပၼ် ၽိူၼ်လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်းၼလႈ လဝ်ႈဢြူႇလူင် လဝ်ႈဢြူႇသၢႆႉ။ ပေႃးဝႃႈ သၢမ်တီႈၶႆႉယဝ်ႉ"သေ လင်ႇလွင်းပုၼ်ႈတႃႇ လဝ်ႈလၢင်းၶဝ်ၼလႈ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်။ ၵၼ်ပဵၼ်ဝူတ်ႈလွင်းၵေႃႈ လႆႈၼၽပဵၼ်သွင်လုမ်း။ ပုၼ်ႈတႃႇလွင်းၽဵၵ်းသွမ်း တင်းၶဝ်ႈသွမ်း။ ပေႃးဝႃႈလွင်းယဝ်ႉ တေလႆႈၽိတ်ႈပၢင်းၵၼ် တူၺ်းၵေႃႇၶမ် ၵမ်ႇလူဝ်ႇၽိူႈမၼ်းပိူင်ႈၵၼ်။ ပေႃးယဝ်ႉၵေႃႈ ၶႃႉတမ်းၶိုဝ်ၽိူၼ် တီႈလွႆ တီႈၶၶေၼ်ႈ။ ၵၼ်ပဵၼ်ဝူတ်ႈၵပ်ႈၽိူၼ်သွမ်းၼလႈ ဝူတ်ႈသီႇပိတ်ႈၶႆႉ တႃႇလဝ်ႈလၢင်းၶိုင်ႈပႃး လူဝ်ႇမီးလဝ်ႈသၢင်ႇသွင်ပႃး ၵပ်ႈပၼ်။ ပေႃးပဵၼ်ၽဵၵ်းၼိဝ် တေလႆႈယၵ်း တေလႆႈတဵၵ်းသေ လဝ်ႈလၢင်းဝႃႈ "ကပ္ပိယံ ကရောဟိ" ၶႆယဝ်ႉ။ လဝ်ႈသၢင်ႇလႆႈဝႃႈ "ကပ္ပိယံ ဘန္တေ"ၶႆယဝ်ႉ။

ပေႃးပဵၼ်ၽဵၵ်း ၵၼ်ၵမ်ႇမီးတူၼ်ႈလိူဝ်းၶၶေၼ်ႉ တေလႆႈဝႃႈ "ကပ္ပိယံ မံသံ ၶုႈၶုႈ"။ ၵၼ်ပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်း တေလႆႈယူႇႁတ်ႉထပၢတ်ႈ ၵမ်ႇလမ်ၵမ်ႇၵႆ လွမ်းၶင်ႇဝိၶေး တၢင်းၵျၢင်ႉၵေႃးဝႆႉၶၶေၼ်ႉ လင်ႇသုင်းထိုၵ်ႈ။ ပေႃးပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်းၶႆ လႆႈသုင်းၶႂ်းသီႇပိတ်ႈ။ သီႇပိတ်ႈ ၶိုင်ႈလဝ်ႈၶိုင်ႈလုၵ်ႈ၊ ၽိူၼ်ၵေႃႈ ၶိုင်ႈပႃးၶိုင်ႈၽိူၼ်၊ သွင်သၢမ်ပႃး ၵမ်ႇႁူမ်ႈၵၼ် လႆႈ။ လွင်ႈၶႆႉ ၶႂ်းၽိၼ်တၢင်းၵျၢင်ႉဝိၶေးၵေႃးဝႆႉဝႃႈယူႇ "**ဘိက္ခုနော - ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကထာလကံ - တစ်ခွက်တည်းသော၊ ဘောဇနံ - ဘောဇဉ်ကို၊ န ဘုဉ္စိတဗ္ဗံ - မဘုဉ်းပေးအပ်၊ န ဓာရေတဗ္ဗံ - မသုံးဆောင်အပ်၊**" ၶႆယဝ်ႉ။

ပေႃးငိူၼ်းသိူင်ၶွၵ်ႈလူင်မႃးထိုင်ႈ ဢၼ်ပိူၼ်ဝူတ်ႈၶိင်ႇ(ထၢင်)၊ ဝူတ်ႈၽိုၼ်း၊ ဝူတ်ႈပတ်းၶဝ် လိူဝ်းပိူင်ႉယူႇထႅႈ တၢင်းၶွၵ်ႈႁူင်းသွမ်းလိူဝ်းၶႃႉ လႄႈၵွၼ်ႁၼ်ၶဝ်ႈႁူဝ်ႈ ၸၢင်းၽႅၵ်ႈၸၢင်းမၼ်း။ ဢဝ်ၵမ်ႉပလႃႈသိူဝ်ႈယဝ်ႉ ၶၢင်ႈၶႂႃႈႁုတ်ႈသေ ဢဝ်ၽႅႈတၢင်ႇတၵ်း (ၽႅႈလိတ်ႉသွမ်း) တမ်းၶိူဝ်တၵ်းၶဝ်ႇသေ ပိူင်ႉထႅႈၵၼ် တေႃႇပေႃးလေးႁူႈပႃး ႁုမ်ႇထူၼ်ႈ ယဝ်ႉ။ ဢၼ်ပိူၼ်ၸုဝ်ၽိူၼ်သုင်းၵွၼ်တၢင်း (ၸုဝ်ၽိူၼ်ၶႃႉ ယႂ်ႇသေသီႇပႃးလိူဝ်းၶႃႉ) ပေႃးပိူၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ သုင်းၶႄႈဝၢၼ်ႇ(ၵၢင်ႇ)။ ပေႃးသုင်းယဝ်ႉ လႄႈမႃးၵၢၼ်ႇၽႅၵ်ႈႁူင်းမၼ်း။ ၵမ်းၶႃႉ ပေႃးငိူၼ်းသိူင်ၶွၵ်ႈမႃးထိုင်ႈ လဝ်ႈသၢင်ႇဝူတ်ႈလွင်းၶဝ် ၵွၼ်ႁၼ်မႃးၽိူဝ်ႈ လွမ်းၶဵင်ႇပုၼ်ႈၽွၼ်းလၢင်ႉသိမ်းလႃႉဝႃႈႁူႇ ပိူၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းဝူတ်ႈလွင်းၶဝ်မူတ်း"ယဝ်ႉ။

(4) လိူဝ်းဢၼ်ဝူတ်ႈၶိင်ႇ ဝူတ်ႈၽိုၼ်း ဝူတ်ႈပတ်း ၶိၵ်ႇပႃးလဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လိူဝ်းၶႃႉ တေလႆႈႁူႇၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈထႅႈၵွၼ်တၢင်း ဝူတ်ႈလွင်းၶဝ်။ ပေႃးငိူၼ်းသိူင်ၶွၵ်ႈထိုင်ႈၵမ်းလိုၼ်း ဢၼ်ပိူၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ ဝူတ်ႈပတ်းၶဝ် တူၵ်းလႃးၵႃးလွႆငေႃႈ တေလႆႈႁူႇပတ်းၽိူဝ်ႈၶဝ်ႈသွမ်း ၽႅၵ်ႈသွမ်း ဢၼ်တူၵ်းၸုင်ႈလိူဝ်းၶႃႉ။ ပေႃးပတ်းယဝ်ႉ မိုၼ်းႁူႇၵွင်ႈၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈၽႅၵ်ႈမၼ်း မိုၼ်း။ လိၵ်ႈဢၼ် ဢဝ်ႁူႇၵၢၼ်ႇငေႃႈ ပပ်ႉလိၵ်ႈတႃး ပပ်ႉလိၵ်ႈမၢၼ်ႊ မဝ်ႇလႆႈပႃးႁူႇၵၢၼ်ႇ သေမိူဝ်း။ လႆႈဢဝ်ပိူၼ်ႈပုၼ်း ဢၼ်ၸုဝ်းတိမ်ႈဝႆႉလိၵ်ႈ ၶႄႈပပ်ႉပႃႇလိ ဢမ်ႇၶႃႉ ပႃႇလိပိူၼ်ႇ ၽႅၢႇမၢၼ်ႊ သိပ်းႁူမ်း။ ပေႃးပုၼ်ႉႁူမ်းပွင်း သိပ်းႁူမ်းယဝ်ႉ လႄႈလႆႈဢဝ်ၽႅၢႇၶွၵ်ႈမၼ်း တၢင်ႇၵၢၼ်။ ပေႃးထိုင်ဢမိင်ႇ 8 မူင်း လဝ်ႈလၢင်းပႃးယႂ်ႇ (ဝႃႇယႂ်ႇ)သေပိုၼ်ႈၶႃႉ လႄႈ ၵွၼ်ၸူး ၵၼ်ႇတေႃးႁတၶႄႇသၢမ်လဝ်ႈ ၸုမ်ႈသိူင်လိူဝ်ၵၼ်။ ပေႃးယဝ်ႉ မိုၼ်းၶဝ်ႈမႃးၶႄႈႁူင်း။

(5) ၵမ်းၶႃႉ ဢဝ်ပိူၼ်ႈဝႉ သမ်ႉဢၢၼ်ႇငေႃး ၶႄႈပပ်ႉပႃႇလိ (ဢၼ်ၶႃႉ ၶွင်ႉဝႃႈလူလၢႆႉလိၵ်ႈ) 60 မိတ်ႉ တိမ်ယဝ်ႉသေ လိူဝ်ႈၸူး။

(6) ပိူၼ်တွၼ်ႈတႃႇ ၵိတ်းၵၢၼ်သုၼ်ႇတူဝ်ၽႅၵ်ႈမၼ်း။ ၶႄႈတိမ်ႈ ၶႄႈငေႃး ၶႄႈလူလိၵ်ႈလႆး ပႆးၽႅႇသႃႇ သႃႇသၶႄႇ။ လိူဝ်ၶႃႉ ၼူၼ်ႉၶိႈပတ်ႉလဵၵ်ႉၶၶႄႇသီႇပုၵ်ႈ (ၽႅၢတ်ႇၶၼ်း ပတ်ႉလေးသီႇပိူင်) ဢၼ်တႁႇၶဝ် မႃးလူႇ ဢမ်ႇၶႃႉ ပေႃးပိူၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ ယွၼ်းၵိတ်း ဝူတ်ႈသၵ်ႉလွႆး သၢင်ႇၵၢၼ်း၊ ၽႅႇလိတ်ႉ၊ ၵမ်ႉပလႃႈလဝ်ႈသြႃႇငလႄႈ ၶိၵ်ႇပႃး လဝ်ႈလၢင်းၶဝ် လဝ်ႈ။ လိူဝ်ၶႃႉ တိၵ်းၶမ်ႉ၊ လႆႈၶမ်ႉ၊ ဢၢပ်ႇၶမ်ႉလိူဝ်းၶႃႉယဝ်ႉ။

(7) ၵမ်းၶႃႉ ပေႃးၽိူဝ် 11:00 မူင်းတိမ်မႃး ဢၼ်ပိူၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇၸုဝ်ႁူင်း လႄႈႁူႇ တွႆႇၶွၵ်ႈလူင် ၶႄႈႁူင်းသွမ်းထိုင်ႈ။ ၸုႉဝႃႈ ထိုင်ၶဝ်းယၢမ်း ဢဝ်ပိူၼ်းယဝ်ႉငလႄႈ လွင်ႈဝူတ်ႈၶျႃႇ သိူဝ်ႈၵမ်ႉပလႃႈ ဝူတ်ႈလွင်း ဝူတ်ႈၵၢပ်ႈ ဢၼ်သုင်းငလႄႈ ၽိူဝ်ႈလၢင်ႉလိူဝ်းၶႃႉ မိူၼ်ၵၼ် တင်းတွၼ်ႈၵၢင်ၶႄႈ ဢမ်ႇပဵၵ်ႇသင်ၵၼ်။

ႁူလ်းၵႃႈ လွင်ႈပိူၼ်းၶႃႉ မၢင်ပွၵ်ႈ 10:30 မူင်းငေႃႈ ပေႃးၵိူၼ်းသုင်းယဝ်ႉ။ သမ်ႉတင်း 11:00 မူင်းၶႃႉ ပိူၼ်းၶင်ႇၵၼ်ယဝ်ႉ။ ပေႃးပိူၼ်ဝၼ်းသိၼ် ၶႄႈဝႃႇလိူင် ႁူဝ်ဢမ်ႇမီး

ၼၢဝ်းယၢမ်း တႃႇၶိင်းၶၢႆးဝေႇယျူႇဝတ်ႉလ ၵမ်သိၼ်ၶဝ် ၵၢၼ်လူဝ်ႇၵိၼ်လိုၼ်းလင်ငလႈ လင်ႇသုင်း 10း30 မူင်း။ ပေႃးၵမ်ႇလွႆႈ ဝၼ်းသိၼ်ၶွင်းဝႃႇငလႈ ၵမ်ႇလႆႈႁူႇလႆႈပႆတီႈလွႆၶၼ် သုင်း 11 မူင်းတႃႇသေႇယဝ်ႉ။

(8) ဝႆးၵၢဝ်ပိၼ်းယဝ်ႉ 11း30 မူင်း ၵႃၶၼ်ႇလိၵ်ႈ တေႃႇထိုင် 12း30 မူင်း လင်ႇၶျူးသေ မုးၶွင်းႁွင်း။

(9) သမ်ႉမုးလူလ်ႉလိၵ်ႈ တီႈၵွင်ႈၶွၼ်း တေႃႇထိုင် 1း30 မူင်းသေ လင်ႇၶျူး။

(10) ၵဝ် 1း30 မူင်းလိူဝ်ႁူႇတၢင်းၶၼ်ႉ ပိၼ်ၼၢဝ်းယၢမ်းလိုဝ်ႈ၊ ပွတ်းလိုဝ်ႈဝႆးဝၼ်းငလႈ ပွတ်းၶွႆ ပိၵ်ႇၵၼ်ၵတ်းၵီႈ။ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် သမ်ႉမီးဝူတ်ႈလႆၶမ်ႉသုင်း(ၵိၼ်)၊ ၵိၵ်ႇထိင်ႈ ၶမ်ႉသုၵ်ႈတိၼ်သုၵ်ႈမိုဝ်း ပူၼ်ႈပၢၵ်ႇပွတ်ႈၶိဝ်ႈၶဝ်လွႆ လူဝ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(11) ပေႃးထိုင် 3း00 မူင်း လႆႈၽိုၵ်းၵျေး လူလ်ႉလိၵ်ႈ ၽႅႆႇတြူးၵူလ်(လင်ႇၵႃႇလူင်) ၽႅႆႇတႆး။ ပေႃးဝႃႈပႆႇပႃႈမေၵျေး ၵၢင်းၵူလ်းၶၼ် လႆႈၵဝ်ပပ်ႉတြူး ႁူႇၶိတ်ႉသၵျေး ၽိတ်ႈပၢင်း လဝ်ႈသြူႇ ၵၢၼ်ၵျူႉမေပ်ႉ ၵွၼ်တၢင်းလူဝ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇပိၼ်" လဝ်ႈလၢင်းပိၼ်"။

(12) ပေႃးထိုင် 4း30 မူင်းတေႃႇ 5း00 မူင်း ပိၼ်ၼၢဝ်းယၢမ်း ႁူႇၵၢပ်ႇၶမ်ႉ။ ပေႃးယဝ်ႉ ပွႆႉထွမ်ႇသိင်ၵွၵ်ႈ ၶႄႈႁွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။

(13) တၢမ်းၶမ်ႈ 5း00 မူင်း ပေႃးသိင်ၵွၵ်ႈတွၵ်ႈၵွၵ်ႇမုးယဝ်ႉ ၵဝ်ပိၼ်ႈပုၼ်း တင်းတၵုၵ်ႉ သေ ႁူႇၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ တီႈၶႄႈႁွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။

(14) ပေႃးထိုင် 6း00 မူင်းလိူဝ်" လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁွင်း တွၵ်ႈၵွၵ်ႈထိင်ႈ ပွၵ်ႈၶိုင်ႈသေ လင်ႇၶျူး။ ၵဝ်တၵုၵ်ႉတၢင်ႇမႃႇယဝ်ႉ ယႆလွမ်းဝႃႇယွႆႇဝႃႇၵွၼ်ႇသေ ပႆလွမ်းလဝ်ႈမထေႇ ႁၢၼ်းႁွင်း။ လဝ်ႈလၢင်းသုတ်းႁူႇယဝ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ လူဝ်းမီးဝႃႇယွႆႇ လွမ်း ပႃႈလင်ၵၼ်ႁူႇထိင်ႈ။ ၵၢၼ်ပိၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇမွႆႇဝႃႇလိၵ်ႉၶၼ်ႉ ၵွၼ်ၵၼ်ၵွမ်းမိုဝ်းဝႆႈ တေႃႇ သုတ်းသေ လင်ႇႁူႇလွမ်းလင် တေႃႇပေႃးၽိဝ်ထိုင် တီႈႁွင်းတေႃႇ (ႁွင်းၽြေး)ယဝ်ႉသေ ယူႇသဝ်းၵွင်ႈၽွႆမၼ်းယဝ်ႉ လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်လူႇမွၵ်ႇ၊ ၶမ်ႉ၊ တိၼ်းၽႅ်း၊ တိၼ်းၵွမ် (ၽႅႆႇႁၢမ်း ပႃႇလီ) သုတ်းယဝ်ႉ ၵၼ်ႇတေႃးရတၶေႇသၢမ်လဝ်ႈ ၽႅႆႇပႃႇလိသြၵာသ တေႃႇထိုင်ၼွႆႉဝါ၊ ၵၼ်ႇတေႃး လူပ်းလင်ႁၢမ်းတၢႆးယဝ်ႉ။ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်မုး ပူၵ်ႉၵျေႇပၼ်တၵုၵ်ႉလဝ်ႈလၢင်း ၶဝ်လဝ်ႈယဝ်ႉ လင်ႇၶိုၼ်းမုး တီႈၶႄႈႁွင်းလူင်။ ၵွၼ်ၵၼ်ၶင်ႈငွမ်ၽွႆမၼ်းသေ ၵၢၼ်ပိၼ် လဝ်ႈလၢင်းလူင်(လဝ်ႈသြူႇၶျူမိုဝ်း) ၵွၼ်ၵၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁွင်း။ ႁၢမ်းမၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶျႈ ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶျႈတငပးတေႃႇၵဝ်း ယွၼ်းထၢမ် ဝတ်းၵၢၼ် ၵၢၶျေႇ ၵျေးၵႃႇ ၶျမ်းသႃႇ ၵမ်ႇလႃႉတီႈၶျႈၶေးလဝ်ႈ" ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းသေ ၶိုၼ်းယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶျႈ လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁွင်း ၶျႈတငပးတေႃႇ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးၶျႈ" ၶၼ်သေ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်လဝ်ႈလၢင်းသႆႉမိုဝ်း

(လဝ်ႈသြူႇသႃႉ) သမ်ႉၵႂၢၼ်ၵိတ်းဝူတ်ႈ လဝ်ႈသြူႇလူင်။ ပေႃးယဝ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် သမ်ႉမႃးပွႆႉ ထႃႈ တီႈလဝ်ႈသြူႇၽႅမ်မၼ်းသေ ၵိတ်းဝူတ်ႈ ၵမ်ႇၶေၶႅၼ် ထွမ်ႇႁၢမ်းသင်ႇသွၼ် (ၵၢသုင်းၵၢမ)။ ၵၢၼ်ၵိတ်းဝူတ်ႈ လဝ်ႈသြူႇလူင်ငလႈ လဝ်ႈသြူႇၶမေႃးၽႅမ်မၼ်းၶႄၶဝ်ႉ ႁၢမ်းဝႃႈမၼ်း တင်းမိူဝ်ႈလဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းၵျွင်း ပၵ်ႉၵၼ်ၵိတ်းၵီႈ။ "လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းၵျွင်း" ငလႈ "လဝ်ႈသြူႇ" ပၵ်ႉၵၼ်ၶဵဝ်ႉႁူလ်း။ ပေႃးၵိတ်းဝူတ်ႈၵၼ်ႇတေႃး တင်းသၢမ်တီႈယဝ်ႉ ၵၢဝ် ပိၼ်ႈပုၼ်း ၵၢဝ်တၵုၵ်ႉၽႅမ်မၼ်းသေ မႃးဝႆႉၶွင်းၵျွင်း။ တွၼ်ႈၶဵဝ်ႉ ပိၼ်တႃႇလိုဝ်ႈထိင်ႈယဝ်ႉ။
(15) ၵၢင်ၶမ်ႈ 6း30 မူင်းၶဵဝ်ႉ ၶငေႇၵိုဝ်ၵႃႇလၵိယဝူတ်ႈ တေၵမ်ႇယွမ်းၶႄၶဝ်ႉ သမ်ႉယွၼ်း ၵိတ်းဝူတ်ႈၽႄၶဝ်ႉမိပ်ႇ လဝ်ႈသြူႇၽႅမ်မၼ်း ၵမ်ႇၶေၶႅၼ် လဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လဝ်ႈ သေပႃး" ၵမ်ႈ ပွင်ပိၼ်လႆႈ ၵမ်ႇၶေၶႅၼ် ယွၼ်းၵၢၸၢင်ႉၽုလ်ႇထွမ်ႇတြႃး တီႈၶႄႈၵျွင်းသေ ပွႆႉထွမ်ႇသိင်ၵွၵ်ႈ။
(16) ပေႃးထိုင် 7း00 မူင်းမႃး လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းၵျွင်း တွၵ်ႈၵွၵ်ႈ။ ပေႃးလႆႈငိၼ်းသိင်ၵွၵ်ႈယဝ်ႉ (လိူဝ်သေ လဝ်ႈၵၢၼ်ပွႆႉၵျွင်း ၶိုင်ႈၵျွင်းသွင်လဝ်ႈၶႄၶဝ်ႉ) တေလႆႈမႃး တီႈၶႄႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။ ၶငေႈၵွင်ႈၽႅမ်မၼ်းသေ ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈ။ ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈၶဵဝ်ႉ လိုဝ်းလႆႈမႃးၶႄၶဝ်ႉ တေလႆႈၶူၼ်ႉ လႆႈဝႃႈ။ လိၵ်ႈၵၢၼ်လႆႈဝႆႉ ၶငေႇၵိုဝ်တေၵမ်ႇလိုမ်းလႆႈ ၵွင်ႉၽွၼ်ႉလိၵ်ႈဝႃႈလိၵ်ႈ။ ၵမ်ႇလႆႈ တူလ်းတူဝ်လိၵ်ႈ။ လူဝ်ႈၽွင်းလိုဝ်းၶဵဝ်ႉ ၵမ်ႇလႆႈႁူႇတီႈလွႆ။ ပေႃးမီးၶႄႈၵၢၼ်လမ်ႇလွင်ႈငတႃႉ လႆႈယူႇ။
(17) ပေႃးၽိုဝ် 8း00 မူင်းမႃး သိင်ၵွၵ်ႈလဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းၵျွင်းၵွၵ်ႇမႃး တႃႇၸုၼ်းၽွၼ်ႉလိၵ်ႈ ၶဵဝ်သေ ၵႂၢၼ်ၶုပ်ႉဝႆႈလူး လဝ်ႈမထေႇယဝ်ႉ ၵိတ်းဝူတ်ႈၵၼ်ႇတေႃး ၵမ်းလိုၼ်း ၵႃႈတီႈ လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉ။ လဝ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်မီးဝူတ်ႈသိုဝ်ႇၽႄႈ သမ်ႉသိုဝ်ႇပၼ်ၽႄႈ လဝ်ႈလၢင်း ၵိၵ်ႇပႃးလဝ်ႈသြူႇၽႅမ်မၼ်းသေ တႃႇပုၼ်ႈၽႅမ်မၼ်းၵေႈ ပေႃးသိုဝ်ႇယဝ်ႉမူတ်းၶဵဝ် တေလႆႈမွတ်ႇၽိုၼ်း ၵၢၼ်ႇၽႅၵျွင်းမၼ်းၵူႈတီႈသေ ၵိင်း(ၶွၼ်း)ယဝ်ႉ။

ၶၢဝ်းၶဵဝ်ႉ တေလႆႈယူႇ ၵွင်ႈၽႅတီႈမၼ်းသေ ပေႃးဝႃႈပတ်ႉလၵိၵ်ႉၶၶႄႇ ႁၢမ်းၽေႇ ပတ်ႉလေး သီႇပိုင် ပႆႇပႃႈယဝ်ႉ တင်းသီႇပုၵ်ႈၵေႈ တေလႆႈၶငေႈတီႈၶွၼ်းသေ ၼူၼ်ႉၶႆႈ တေႃႇပေႃးယဝ်ႉ လင်ႇတေလႆႈၶွၼ်း။ ငတႃႇၵၢင်ၶင် ဝႆႉၵၢၵျင်ႇသွမ်းယဝ်ႉ တေႃႇထိုင် 12း00 မူင်း ၵၢင်ၶိုၼ်း လိုဝ်ႁူႇတၢင်းၶႄၶဝ်ႉ ပေႃးၵမ်ႇယဝ်ႉ မိူင်းလိၼ်းမႃး တေလႆႈသျၵ်ႈလဝ်ႈ (မွၵ်ႇထိုင်) လဝ်ႈမထေႇ ႁၢၼ်းၵျွင်း တေလႆႈမီးၵၢၼ်မၼ်း။ ပေႃးၵမ်ႇယဝ်ႉလွမ်း ဝၼ်းလွႆဝၼ်းၶႄၶဝ်ႉ ၶႆႈဝိၶေး ၵျေးဝႆႉဝႃႈ... လင်ႇၵႃႇလဝ်ႈၵေးလီႇ တၼ်မ်ႈဝႆႉ...
ပေႃးဝႃႈပ**စ္စဝေက္ခဏ** သၢင်ႇၸၢင်ႇ ၵၢင်ႇၵႃႇသီႇယိုင်ႈ ပိုင်ႈသေမိူဝ်ႈလွႆၶိုင်ႈငလႈ ၵမ်ႇတွပ်ႇ~ ၽေႃတ်ၶၼ်း လမ်း၊–
တၵ်းလႆႈတၢႆပိၼ် ငၢၼ်သူဝ်းဝူဝ်းလိူင် ၶဝ်လိၼ်မ်တၼ်းတႃဝၼ်းလိုၼ်း ၶမ်ႇလိုဝ်ၵၼ်း~လၢပ်ႈၵမ်ႈ ၵဝ်းယဝ်ႉ၊ ၊

ၶွၼ်ႈၽေႃးလေးလုင်းၵေႃႈ ၽုၺ်ႇဝႆႉဝႆႈ...

1. ထေယျပရိဘောဂေါ- လၵ်ႉတိုဝ်းလၵ်ႉၵိၼ် ၵမူၺ်ႇၽြႃး။

2. ၵ္ကၻပရိဘောဂေါ- ႁူႈယိပ်းယိမ်ၵိၼ် ၵမူၺ်ႇၽြႃး။

3. ဥါယၡပရိဘောဂေါ- ၶူၼ်ႉၶႆႈပတ်ႉလၢၵ်ႉၶၢႆႇသေ ၵိၼ်ထိူၵ်ႈၵမူၺ်ႇၽြႃး။

4. သာမိပရိဘောဂေါ- ပိၼ်လၢဝ်ႈၵရိယႃႇရႃၶၼ်းတႃႇယဝ်ႉသေ သုင်းထိူၵ်ႈၵမူၺ်ႇၽြႃး။

ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶႆ ပေႃးသၢင်ႇၶျင်ႇ (ၶူၼ်ႉၶႆႈ)လွမ်း ပတ်ႉလၢၵ်ႉၶၢႆႇၶႆႈ လၢင်ႇတေလွတ်ႈ လၵ်ႉၵိၼ် ႁူႈၵိၼ်ၵမူၺ်ႇၽြႃး။ ပေႃးဝႆႈႁဝ်း ၵမ်ႇလႆႈႁူႈၵိၼ် လိူၵ်းၵိၼ် ၵိမ်ၵိၼ် လၵ်ႉၵိၼ် တွပ်ႇလူမ်ႈၽေႃတ်ၶၼ်း (သၢင်ႇၶျင်ႇလွမ်း) ယဝ်ႉၵူႇ ဝၼ်းလွႆဝၼ်းၶၢမ်ႉ လႆႈဝႆႈ ပိၼ်လုၵ်ႈ ႁၵ်ႉသႃႇၵိႇဝၢင်ႇ တၼပႃးၽြႃးပိၼ်လၢဝ်ႈလိတ်ႈ"ယဝ်ႉ။

3. ၶိုင်ႈသိၼ်ၶႆႉ မီးလိတ်းဝၼ်း ပိတ်ႇဝၼ်း ထူၼ်ႈသၢမ်ဝၼ်းငလႈ ၵၢင်သိၼ်

ပေႃးၽဵဝ်ၵၢင်သိၼ် (ဝႆးသိၼ်သွင်ဝၼ်း) ထူၼ်ႈထိုင်သၢမ်ဝၼ်းမႃးၶႆ ၵၢင်ၶႆ လူၺ်ႉလိၵ်ႈၶျူးယဝ်ႉ ၵၼ်ပိၼ်လၢဝ်ႈသၢင်ႇ ၶဝ်ဝူတ်ႈလွင်း ပတ်းၽဵဝ်ႈၵၢၼ်ႇႁူင်း တၢင်းတွႆႈ တၢင်းၶိူဝ် ႁူင်းၽႅႆႁူင်းမၼ်း။ ၵၼ်ပိၼ်ဝူတ်ႈၵိင်ႇ တေလႆႈလၢင်ႉထၢင်တၢတ်ႇ လုမ်းလႃး ပွတ်ႈထူဝ်း ထိမ်ၶမ်ႉၶွႆးယွင် ပုၼ်ႈၽွၼ်းၽႅႆမၼ်း ၵိင်ႇလွႆၵိင်ႇၶၢမ်ႉ ၸူႈမၼ်းလၢင်ႇလိုၼ်ႈ ၼိမ်ႉလိပ်ႈ။ ၵၼ်ပိၼ်ဝူတ်ႈၽိုၼ်း လႆႈတေႃႉၽိုၼ်းႁူႇပၼ် တီႈသိုင်ႇတင်ႈၶမ်ႉမႆႈ။ ၵၼ်ပိၼ်ဝူတ်ႈၶမ်ႉမေႃႇ လူဝ်ႇလၢင်ႉၽဵဝ်ႈပွတ်ႈထူဝ်းသေ ယႃႇပေပၼ်မီးတဝ်းၵႆးလိူဝ်းၶႆႉ။ ၵၼ်ပိၼ် ဝူတ်ႈပတ်းၶဝ် သမ်ႉမီးပုၼ်ႈၽွၼ်း လၢင်ႉထၢင်တၢတ်ႇၵွၼ်ႇ(ၽေႃႈၵွၼ်ႇ) ယႃႇပေပၼ်မၼ်း သုၵ်ႉသၢၵ်ႉ။ ပုၼ်ႈၽွၼ်းလၢဝ်ႈလၢင်း တေလႆႈလိတ်ႉမၢၼ်ႇ ၽၵ်းတူၵ်ႈလိင်း။ ပတ်းၽဵဝ်ႈ တီႈႁူင်းလၢဝ်ႈလၢင်းၶဝ်ငလႈ ႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ႁူႈတီႈ"။ တွၼ်ႈၵၢင်သိၼ်ငတႃႉ မီးလိူင်ႉၶႆယဝ်ႉ။

4. ၽဵဝ်ဝၼ်းၽိတ်ႈမႃးငလႈ ၵၢၼ်ဝူတ်ႈၶျေႇ

ၵွၼ်တၢင်းဝၼ်းသိၼ် ဝၼ်းၶိုင်ႈ (ဝၼ်းၽိတ်ႈ) ၶႆႉၵေႃႈ ႁိတ်းလွမ်းလိူင်ႉၶင်ႇ ဝၼ်းၵၢင်သိၼ်ၶၢမ်ႉၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ၵၼ်ပတ်းၽဵဝ်ႈလၢင်ႉ ထၢင်တၢတ်ႇလိူဝ်းၶႆႉ ပေႃးဝႆႈ ၽူၼ်ၵမ်ႇမႃး ၵမ်ႇလွႆႈၶၢဝ်းၵတ်း ၵမ်ႇမီးၶေႃႈၵၢၼ်သင်ၶႆ လႆႈႁိတ်းဝႆးလူၺ်ႉလိၵ်ႈယဝ်ႉ လူင်းႁိတ်းဝူတ်ႈၶျေႇၽႅႆမၼ်း လွမ်းၶင်ႇပုၼ်ႈၽွၼ်းမီးဝႆႉၶၢမ်ႉယဝ်ႉ။ၵၼ်ပတ်းၽဵဝ်ႈလၢင်ႉ ထၢင်တၢတ်ႇလိူဝ်းၶၢမ်ႉ တင်းမိူဝ်ႈၵၢင်သိၼ်ၵေႃႈ မူၼ်ၵၼ်ၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ၵၼ်လိူဝ်ၶႆႉမႃး မီးတွၼ်ႈၵၢင်ဝၼ်း ပေႃးဝႆးလူၺ်ႉလိၵ်ႈၶျူးယဝ်ႉ လၢဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းႁူင်း တွၵ်ႈၸွၵ်ႈသေငလႈ လၢဝ်ႈသင်ႇၶႃႇတင်းမူတ်း ၵွၼ်ၵၼ်ယိပ်းယူးပတ်း ၵူႇပတ်းၽဵဝ်ႈ တီႈၶေႃႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ၊ ႁူင်းပိတၵၢတ်ႈ၊ ႁူင်းဝတ်ႉ၊ ႁူင်းၽြႃး၊ ၸေႇတီႇ (ႁွင်းမူး) ႁိုင်းၽႅႆႁိုင်းမၼ်းသေ ၵၼ်ႇတေႃး

ၽြႄးယဝ်ႉ လႅင်ႇပွၵ်ႈမႃး တီႈၵျွင်း။ ၵမ်းၼၼ်ႉ မီးၼႄႈၵၢၼ် သုၼ်ႇတူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ပိၼ်ႈလူဝ်ႇ ႁဵတ်းၼၼ်ႉ ႁဵတ်းလႆႈယဝ်ႉ။ ပေႃးပဵၼ်ဝၼ်းၽိတ်ႈ လိူၼ်လပ်းလိူၼ်မူၼ်းၼႆ တီႈထုၼ ဝၢင်းသိမ်ႇၼၼ်ႉၵေႃႈ လႆႈၵွၼ်ၵၼ်ၵူႇ ႁဵတ်းဝူတ်ႈပတ်းယူးသေ လႅင်ႇပွၵ်ႈမႃး တီႈၵျွင်းယဝ်ႉ။ ၵၼ်တေလႆႈမေႃႈမွၵ်ႇ (ၼမ်ႉတဝ်ႈမွၵ်ႇ) တီႈၼႄႈၵျွင်းၼၼ်ႈ ၵျွင်းပိတၵၢတ်ႈၼၼ်ႉ မီးဝူတ်ႈ မၼ်းထိင်ႈႁၢင်းႁွႆး။ ၵၼ်ၼႆႉ ၵမ်ႈတူဝ်ႈတၼ်း ၵမ်ႇဝႆႉၶၢဝ်းယၢမ်း။ လွင်ႈၼႆႉၼတႉ ပေႃး ၵမ်ႇၸွႆႈ ဝၼ်းၽိတ်ႈ ၵမ်ႇလႆႈၼင်ႇၵဝ်ႇ။

5. တွၼ်ႈတႃႇဝၼ်းသိၼ်

ၽိူင်ႈမိူၼ်ႈၵၢၼ်ႇၵျွင်း ဝၼ်းသိၼ်မူဝ်ႈလူႇတၢၼ်း လဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႇၼႆႉ တူၺ်းတီႈ ၵၼ်မိူင်းၵၢၼ်ႈၶမ်းသၢင်ႇသၢမ် တႅမ်ႈဝႆႉ ပပ်ႉၵၼ်လိုဝ်ႈဝႃႈ လွင်ႈမိူဝ်းငေႃးတိၼလႈ ၽိူင်ႈ ၽႄႇသႃႇ ၶေႃႈလိၵ်ႈ 100 တႅမ်ၼၼ်ႉ ၼၶဝ်ႉထၢင်ႇလႅင်ႈလႅင်းလီယူႇ။ ၼတႇမိူၼ်ႈ တေႃႇပေႃး လူႇတၢၼ်းယဝ်ႉ မူဝ်ႈၼၼ်ႉၼလႈ ပၢၼ်လၢင်ႇၼႆႈ လႆႈလူႇယိူင်ႈလွမ်း ပၢၼ်မိူင်းလၵ်ႈလႆႈယူႇ ၵိတ်းၼိူင်ႈ။ မိူင်းၵျွင်း ၵွၼ်ႁူမ်ႈဝႃႈၵၼ်ႇတေႃး။ မိူင်းၵျွင်း ယွၼ်းထၢမ် ဝတ်းၵၢၼ် ရေႃးၵႃႇ လဝ်ႈၶဝ်။ မိူင်းၵျွင်း ယုၵ်ႉၽိူၼ်မွၵ်ႇ ၼတႇၵၢဝ်ႇယွၼ်းယွင်ႈၵုင်ႇ ယွၼ်းလူႇတၢၼ်း ယွၼ်း ႁပ်ႉသိၼ် ယွၼ်းထွမ်ႇတြႃးလဝ်ႈ ရေႃးတြႃးဝၢင်းပၼ်သရၶေႃႇၵုင်ႇၼလႈ သိၼ် (ၼင်ႇဝႃႇ သိၼ်ပဵတ်ႇ) လဝ်ႈၵၼ်တေပၼ်တြႃးၼၼ်ႉ ရေႃးၶေႃႈၵူမ်းပႃႇလီ တႃႇလဝ်ႈၶဝ်တင်းၵျွင်း ၵွၼ်ၵၼ်ဝၢၼ်းပရိတ်ႈ။ လဝ်ႈၶဝ် လွတ်ႈရေႃးပရိတ်ႈယဝ်ႉၵူႇသေ ထွမ်ႇတြႃးယဝ်ႉၵေႃႈ တၵႃႇယၢတ်ႇၼမ်ႉ ၵၼ်ႇတေႃးလူပ်းလၢင်။ လဝ်ႈရေႃးတြႃးပၼ်ပွၼ်းသေ တၵႃႇၼပ်ႉဝႆႈသၢမ်ၵမ်း လူင်းၵျွင်းႁၢင်းၽိူမ်ၼ်း။ ၵၼ်ၼႆႉ ထူမ်ၵၼ်ၵဝ်ႇ ၼမ်းတီႇၵၼ်မွႆႇ မဝ်ႇလႆႈဝႃႈ။ လႆႈဝႃႈလွမ်း ပၢၼ်ပိၼ်မၼ်းၼႆယဝ်ႉ။ (ၼင်ႇပပ်ႉၼႆႉၵေႃႈ ၽိူဝ်ႇပႃႈၶေႃႈၼၼ်ႉ ပေႃးလူႇတူဝ်ႇလုၵ်ႈၵူႇတိၵ်ႈတိၵ်ႈ တေလႆႈႁၼ်မၼ်ႈယူႇ)။

6. ၽိူင်ႈပိုင်ၼိူဝ်ၵျွင်း မိတ်ႉတႃႇတြႃး

ၼင်ႇၵႃႈၽိူင်ႈတေႇသၶေႇတြႃးၼႆႉ လၵ်ႇဝႆႉသၢမ်တွၼ်ႈ...

1. တွၼ်ႈပိုတ်ႇၽရႃႇ
2. တွၼ်ႈတူဝ်တြႃး
3. တွၼ်ႈလူပ်းလိူၼ်း... လိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။

ၼင်ႇၼႆႉ ပေႃးၼွႆႈႁၼ် တီႈၵူင်ႈမၼ်း တူလ်းတီႈလွင်ႈမိူဝ်းငေႃးတိၼလႈ ၽိူင်ႈၽႄႇသႃႇ လုင်းၵၢၼ်ႈၶမ်းသၢင်ႇသၢမ် တႅမ်ႈဝႆႉ ၶေႃႈလိၵ်ႈ 66 တေႃႇထိုင် 77 ၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ် ထၢင်ႇထႅင်ႈ လႅင်းလီ ပိၼ်ၵၼ်လီၶဝ်ႈၸွႆႈယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးပိၼ်ဝၼ်းသိၼ်ၼႆ ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈၶျူးယဝ်ႉၵေႃႈ

ၶမ်ႇလူၺ်ႉလိၵ်ႈယဝ်ႉ။ လူဝ်ႇႁူႉသိုဝ်ႇၵမ်ႉပလႄႇ တီႈၶႄႈႁျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ပေႃးယဝ်ႉၸိူဝ်ႉ ၶၼ်ပဵၼ်သၢင်ႇၵၢၼ်း၊ သၢင်းပိူင်ႇ၊ ၶိူင်ႈၶိုင်ႈမႆၢလိူဝ်းၸိူဝ်ႉ တၢၵ်ႇယင် တွႆႈလၢင်ႈႁျွင်း ၶမ်ႇၸိူဝ် တီႈၵျဝ်းၵၢင်ပၢင်ႇလိူဝ်းၸိူဝ်ႉ တေလႆႈႁူႈဝႆႉၵျင်းၾၵ်ႈၵျင်းမၼ်း။ ပေႃးဝႆႈၶမ်ႇႁူႈ ၶမ်ႇၾိင်ႈၶမ်ႇသိမ်းၸႆ ၶၼ်ပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်းၾိူၼ်ႇတႃႇၼၼ် တေလႆႈႁူႇၾိင်ႈမႃးဝႆႉ။ ပေႃးၶမ်ႇပူၼ်ႉသၢမ်ဝၼ်း မႃးယွၼ်းၶိုၼ်း လႆႈယူႇ။ ပေႃးပူၼ်ႉသၢမ်ဝၼ်းယဝ်ႉလိုၼ် တေလႆႈ ၶဝ်သုၢင်း ၶယႃႇသင်ႇၼႄႇ လွင်ႈတၢင်းမၼ်း မီးၸဵင်ႇၸႂ်။ ပေႃးထိုင်ၼၢဝ်းယၢမ်းတၢမ်းၼမ်ႈ ၵိတ်းဝူတ်ႈဝႆႈပြေးယဝ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ်တင်းမူတ်း လႆႈႁူမ်ႈၵၼ် ယွၼ်းၼမ်ႇသိၼ်သိုပ်း တီႈၶႄႈ ႁျွင်ႈသၢင်ႇဝၢင်ႇ။ လဝ်ႈလၢင်းၼဝ် ၶိုင်ႈပႃးၶိုင်ႈသိၼ် လႆႈပၼ်ႇပုတ်ႈၵၼ် ၼျူႉသိၼ်သိုပ်းပၼ် တီႈလဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ်။

7ႉ ၶႄႈၵၢၼ်တိုဝ်း မိုဝ်ႈလိုၼ်လပ်း လိုၼ်မူၼ်း

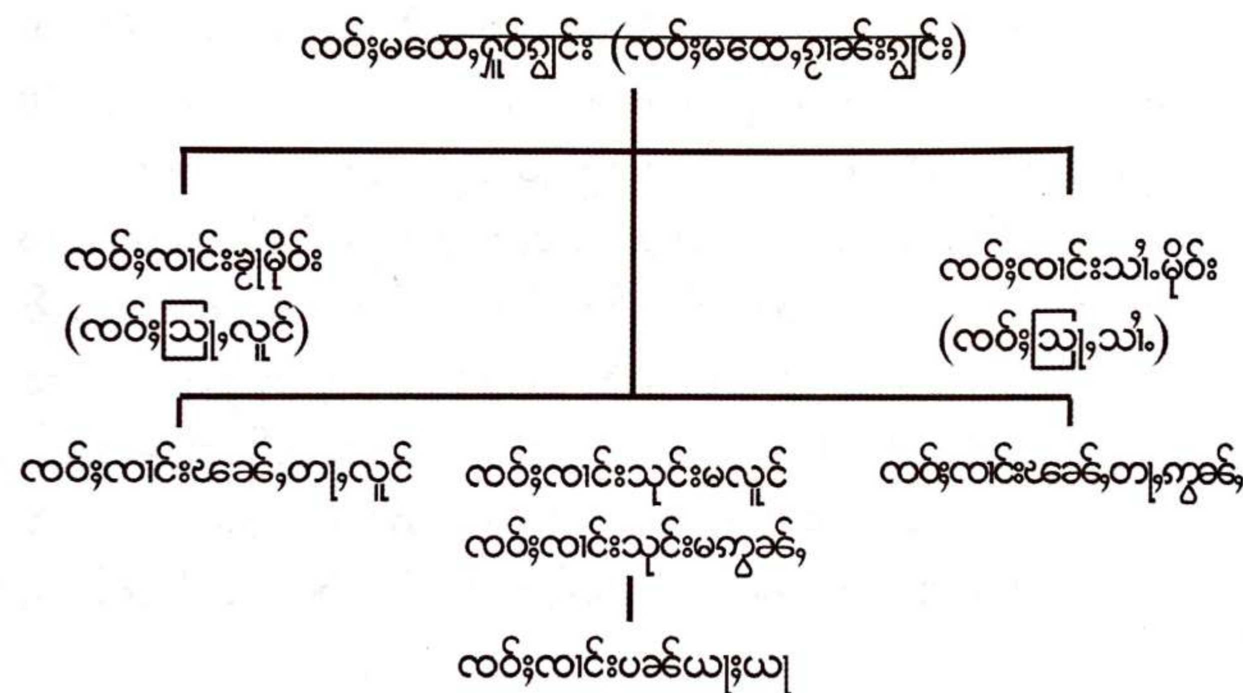
ပေႃးပိၼ်ဝၼ်းသိၼ် လိုၼ်လပ်း လိုၼ်မူၼ်း တၵႃႇၼဝ်ၶိုၼ်ႈႁျွင်း လူႉတၢၼ်းယဝ်ႉ ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ လူၺ်ႉလိၵ်ႈ။ ယဝ်ႉၵေႈ လိုဝ်းလဝ်ႈလၢင်းသမ်ႉ တေႇသၶႄႇၵျူးၶိင်းၵႃႇပၢတ်ႈ လဝ်ႈၶိုင်ႈၼလႈ လဝ်ႈၶိုင်ႈယဝ်ႉသေ ပွႆႉထႃႈထွမ်ႇသိင်ၶွၵ်ႈ လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျွင်း။ လဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ်ၵမ်ႈၾွင်ႈ ပႃးၶဝ်တၵုၵ်ႉလဝ်ႈလၢင်းၼလႈ မွၵ်ႇယႃႈ၊ ၶၢင်ႇလိတ်ႈ၊ ယူးပတ်း ႁူႇပွႆႉထႃႈ တီႈသိမ်ႇၵွၼ်တၢင်း။ ပေႃးဝႆႈသိင်ၶွၵ်ႈၵွၵ်ႇမႃး လဝ်ႈလၢင်းၼဝ် ယႆတၢမ်းၵၼ် ပႆလွမ်းလင် လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျွင်းႁူႇ။ လဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ် လိုဝ်းၵိတ်းဝူတ်ႈလွင်ႈ ၵၢင်ႈပၼ် လဝ်ႈလၢင်းၼဝ် လိမ်ႁူႇလိမ်မႃး။ ပေႃးၾိဝ်သိမ်ႇယဝ်ႉ ပိင်ႈၸင်ႇဝူတ်ႈၸေႇ လဝ်ႈလၢင်းမီးၸိူဝ်ႉ လႆႈၵိတ်းလွမ်းသေ လင်ႇၼဝ်ႈၶိုင်ႈပွၵ်ႈသၢမ်ပႃး တေႇပေႃးယဝ်ႉ။ ပေႃးၶမ်ႇၵုမ်ႇၵၢၼ် သၢမ်ပႃးၵေႈ သွင်ပႃး လၢင်ႈမီးယူႇ။ ၸိူဝ်ႉၼတႉ ၶမ်ႇလွႆႈပိူင်တႆ ၶဝ်လဝ်ႈလၢင်းၶမ်ၵေႇ ဝႆႈယဝ်ႉ။

ပေႃးလဝ်ႈလၢင်း ၼဝ်ႈသိမ်ႇယဝ်ႉ မႃးၶိုၼ်းၸိူဝ်ႉ လိုဝ်းၶမ်ႇမီးဝူတ်ႈသင် ႁူႇသိမ်ႇသေ ပွႆႉထႃႈတီႈႁျွင်းၸိူဝ်ႉ လူဝ်ႇလႆႈပၼ်ၶမ်ႉတဝ်ႈ တႃႇလဝ်ႈလၢင်းၼဝ်သုင်း လိုဝ်းပွၵ်ႈသိမ်ႇမႃး။ သမ်ႉမႃးပွႆႉထႃႈ တီႈႁျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇတင်းမူတ်း။ ပေႃးလဝ်ႈလၢင်းၼဝ် ၾိဝ်မႃးၸႆ ၵွၼ်ၵၢၼ် ႁွမ်းမိုဝ်းၼုပ်ႉဝႆႈ တေႃႇပေႃးသုတ်း။ ပေႃးယဝ်ႉၵေႈ ႁူႇၶွင်ႈႁျွင်းၾၵ်ႈႁျွင်းမၼ်း။ ပိၼ်ၼဝ်းတႃႇ လူဝ်ႇၵိတ်းၵၢၼ် သုၼ်ႇတူဝ်ၾၵ်ႈမၼ်း။ ၶွႆႈတိမ်ႈၶွႆႈၵျေးၼလႈ လူတူလၺ်းလိၵ်ႈလႆးလႆပိူင်လိုဝ်း ၸိူဝ်ႉယဝ်ႉ။

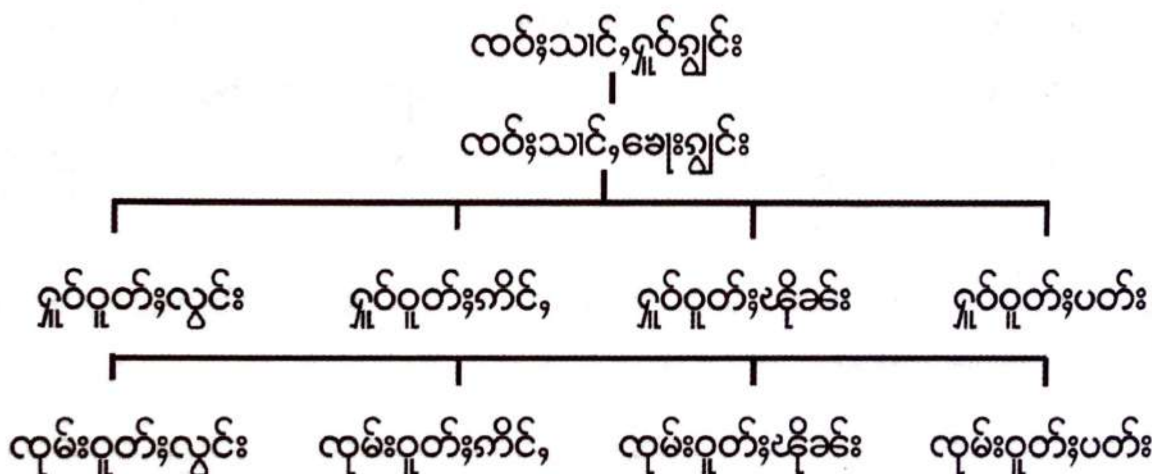
ပေႃးၾိဝ်ယၢမ်း ၶၢပ်ႇၸမ်ႉယဝ်ႉ လမ်ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈမႃးၸိူဝ်ႉ လဝ်ႈလၢင်းၾိူၼ်ႇတႃႇ တေလႆႈႁူႇယွၼ်းလပ်းတိၼ်း တီႈလဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျွင်း (ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၼႃႈ လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁျွင်း ၼႃႈတၼပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၶဝ်တိၼ်း လဝ်ႈသင်ႇၼႃႇႁူႇ တႆႈတႃႇလူႇ

ၶုင်ႈၵျွင်းတေႃႇၶႃႈ)။ လပ်းတီၼ်းၵွမ်တီၼ်းၽွၼ်းသေ ၵွၼ်တၢင်းသုတ်း လဝ်ႈမထေႉၵျၢၼ်းၵျွင်း ၵၢဝ်ႇလူႇၵၢဝ်ႇတၢင်း ၵွၼ်တၢင်းယဝ်ႉ လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်လူႇမွၵ်ႇၶမ်ႉတီၼ်းၽွၼ်း သမ်ႉသိုပ်ႇ ယွင်ႈယေႃးၵုင်ႇၵုၼ်းမုၼ်ဝႆးၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈ။ လွတ်ႈၸေႃးၵၢၼ်ၶေႇၵလႃႇတီ တေႃႇပေႃးသုတ်း။ ၵိတ်းၶူတ်ႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈၼႆ။ မူၼ်ၵၼ်တင်းၵူႈဝၼ်းယူႇ။ ဝႃးၵိတ်းၶူတ်ႈၽြႃး တီႈၵျွင်း တေႃႇယဝ်ႉ ပွၵ်ႈမႃးၶၼ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် မႃးၶၢမ်ႇသိၼ်သိပ်း တီႈၶျေႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။ ၵၢၼ်ၶၢမ်ႇသိၼ်ၼႆ။ လိူဝ်ၶၢမ်ႇလွမ်းၵူႈသိၼ်။ ပေႃးပိၼ်လိူၼ်မႂ်ႇ လိူၼ်လွင်ႈၼႆ။ ၵမ်ႇပႃး ၵၢဝ်ႇလူႇၵၢဝ်ႇတၢင်းၼႆ လွတ်ႈၸေႃးၵၢၼ်ၶေႇၵလႃႇတီ။ ပေႃးပိၼ်လိူၼ်မူၼ်း လိူၼ်လပ်း လင်ႇလွတ်ႈၸေႃးၼႆ ၵၢဝ်ႇလူႇၵၢဝ်ႇတၢင်း။ ပေႃးပိၼ်လိူၼ်မႂ်ႇ လိူၼ်လွင်ႈၼႆ။ တင်းၵူႈဝၼ်း မူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ (တီႈၶၼ်ႈ ထွၼ်မႃးတီႈၶျေႈလိၵ်ႈ 41 လွင်ႈၶိူဝ်းၸေႃးတီၼႆ ၽိင်ႈၽေႈသႃႇ)။

၈။ ပၵ်းပိူင် ၽုင်ႇပႃႈၶူဝ်

ပၵ်းပိူင် လဝ်ႈသၢင်ႇ (သႃႇမၶေႇ)ၶဝ်

ၶႅပ်းႁၢင်ႈ ႁေႃထမ်းၵျွင်းပိတၵတ်ႈ

ၶႅပ်းႁၢင်ႈ လဝ်ႈၶဝ်မိူဝ်ႈႁွၼ်းၶမ်ႇ

ၶႅပ်းႁၢင်ႈ ႁူဝ်ႉတေႃႉၾုင်းၵျိူးလဝ်ႈ ၵႂၢၼ်ၵၢဝ်သင်ႇၶႃႈလဝ်ႈ ယေႃးမိင်းႁျူၵ်ႉပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ

ၵၢၼ်ငၢၼ်းလဝ်ႈလၢင်းၶဝ်

လဝ်ႈလၢင်းၶျုမိုဝ်း သၢႆႉမိုဝ်းၶၶၼ်ႉ လွႆႈထႅမ်လဝ်ႈမထေႉၵၢၼ်းၵျႂ်း ၵူႈလွင်ႈ"။ လဝ်ႈလၢင်းၽၶၼ်ႉတႃႉၶၶၼ်ႉ လူတူလုမ်းပၢင်းသိမ်း ၶူဝ်းၵၢၼ်ႉၶူဝ်းၵျႂ်းသေ မၢင်ႉငၽ ၵၢၼ် ထုၵ်ႉပၼ် လဝ်ႈလွႆလဝ်ႈၶၶၼ်ႉ။ လဝ်ႈလၢင်းသုင်းမသွင်လဝ်ႈ ႁွင်ႉဝႃႈ လဝ်ႈလၢင်းသုင်းမလူင် လဝ်ႈလၢင်းသုင်းမၵွၼ်ႉၶၶၼ်ႉ လႆႈပၼ်တၢင်းသင်ႉသွၼ် လဝ်ႈသၢင်ႉသႃႉမၶေႉၶဝ်။

မိူဝ်းထိုင်ႈ လဝ်ႈလၢင်းပၼ်ယႃႈယႃၵၢၼ်ဝႃႈၶႆႉ မၼ်းလဝ်ႈမီးၶႄႈၵၢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ယိပ်းယႃႈယႃ လဝ်ႈသင်ႉၶႃႉ။ ပၼ်ယႃႈယႃ လဝ်ႈသင်ႉၶႃႉ လဝ်ႈၵၢၼ်ၵမ်ႉယူႉလီ မီးတၢင်းပၢၼ် ရေႃးၵႃႉသေမိူဝ်း"။ လူဝ်ႉယွၼ်းၵဝ်ယႃႈယႃ တႃႉတၢင်းပၢၼ်ၼၼ်းၵႂၢၼ်ႈ လႆႈၵူႉယွၼ်း တီႈ လဝ်ႈလၢင်း(ၾႃႉ) ပၼ်ယႃႈယႃ။ မၼ်းလဝ်ႈ လႆႈၵဝ်ပၼ်မႄး မိူဝ်းလွႆမိူဝ်းၶၶၼ်ႉၵမ်ႉၵႄး ပေႃးၵူၼ်းပၢၼ် ၵျၢမ်ႉၵိၼ်းလွႆၶႆႉ လႆႈၵူႉတူလုမ်းသေ ယူတ်းယႃပၼ် တီႈၵွင်ႈၶွၼ်း လဝ်ႈၵၢၼ်ပၢၼ်ၶၶၼ်ႉၵွၼ်ႉ။ မီးတၢင်းပၢၼ်ငလႈ ယူတ်းယႃသေ တၢင်းပၢၼ်ၵမ်ႉၼၼ်း ၵမ်ႉၵႂၢၼ်ႈ ထုၵ်ႉလီႁွင်ႉၵဝ် မေယႃတၢင်းၶွၵ်ႈ ၾႃႉဝုၼ်ႉႁူင်းယႃ ၶုင်းမိူင်းမႄးယူတ်းယႃ ပၼ်ၵေႃႈ လဝ်ႈလၢင်းပၼ်ယႃႈယႃၶႆႉ ထုၵ်ႉလႆႈႁူႉထိုင်သေ ၶပ်းၶိုင်ပၼ်ယူႉယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်း လဝ်ႈၵုတ်ႉတမ

လဝ်ႈသၢင်ႉၶဝ် ၵဵတ်းဝူတ်ႈၶျေႉ လွင်ႈသၢၼ်ႈသွႆ လၢင်ႉလၢၼ်းၵုတ်ႉ တီႈၵျႂ်း

တွခ်ꩻသိပ်ꩻ

ပဂ်ꩻပိုင် လွင်ꩻလဝ်ꩻသာင်ႏလဝ်ꩻလာင်ꩻ တေထွာဂ်ꩻလူင်ꩻဂျွင်ꩻ

၁။ ပဂ်ꩻပိုင် တျႏထွာဂ်ꩻလူင်ꩻဂျွင်ꩻ

(၁) တွခ်ꩻသာင်ႏမွဲႏထွာဂ်ꩻ

ပေꩻဝုꩻခါမ်ႏသာင်ႏယဝ်ႉ ဟာမ်ႏတခဲꩻလဲꩻဝုႏ သမ်ႉခွဲꩻလဲာ်ဂ်ꩻလါꩻ ပီခ်ဖဝေဂူခ်ꩻဂိုခ်ꩻ ခခေ်ႉ ဂွင်ႉဝုꩻ သာင်ႏမွဲႏထွာဂ်ꩻ၊ ပေꩻဝုꩻယွခ်ꩻထွာဂ်ꩻ တေလဲꩻပꩻတင်ꩻတဂုဂ်ႉသေ ဘွခ်တာင်ꩻ သုတ်ꩻ တေလဲꩻဂူႏယွခ်ꩻတီꩻ လဝ်ꩻခူꩻမထေႏယဝ်ႉသေ သမ်ႉတေလဲꩻဂူႏယွခ်ꩻတီꩻ လဝ်ꩻ ညြုႏခမေꩻ၊ ဂူါမ်ꩻယွခ်ꩻကဍာင်ႉမခ်ꩻ တေလဲꩻယွခ်ꩻဝုꩻ "ဂခ်ႏတောꩻ ဂခ်ႏတောꩻခါꩻ လဝ်ꩻ မထေႏဂူါခ်ꩻဂျွင်ꩻ ခါꩻတငပꩻတောႏ ယွခ်ꩻပရိသ္သႉ ဝါႏပျါခ်ႏပွဂ်ꩻလူင်ꩻမိုဝ်ꩻ ပီခ်ꩻဂူခ်ꩻဂိုခ်ꩻ ဂူခ်ꩻယေꩻခါꩻ" (မိုဝ်ꩻလိဝ် သမ်ႉယွခ်ꩻဝုꩻ "ဂခ်ႏတောꩻ ဂခ်ႏတောꩻခါꩻ လဝ်ꩻမထေႏဂူါခ်ꩻ ဂျွင်ꩻ ခါꩻတငပꩻတောႏ ယွခ်ꩻပွဂ်ꩻဝါႏသါႏခိုခ်ꩻမိုဝ်ꩻခါꩻ") ခဲယဝ်ႉ။ ပေꩻလဲꩻကဍာင်ႉတင်ꩻသွင် တီꩻယဝ်ႉ လင်ႏမꩻခုင်ꩻသိုဝ်ꩻခူဝ်ꩻ ခွင်ꩻဂျွင်ꩻ (ခွင်ꩻဝုꩻခုင်ꩻဂေꩻ မဝ်ႏလဲꩻခုင်ꩻ ဂꩻလွဲမိꩻ သွခ်ႉ ခမ်")သေ လင်ႏဘဝ် သာင်ꩻပ်ႏခိုင်ꩻဖိုခ် သာင်ႏဂါခ်ꩻခုင်ꩻဖိုခ် သါႏဂုတ်ႉဟဲဝ် သါႏဂုတ်ႉ ဘူဂ်ꩻ ဂီခ်သေ ဘဝ်ဂူႏတမ်ꩻတီꩻချေꩻဂျွင်ꩻလူင် ယဝ်ႉဂေꩻ ဝံꩻသုဂခ်ႏတောꩻ ဖြေꩻ တြုꩻ သင်ခါႏ ဝါꩻခခေ်ႉ လင်ႏမꩻတီꩻလဝ်ꩻညြုႏဂုဝ်ꩻသေ လဝ်ꩻဝုꩻ "ဂခ်ႏတောꩻ ဂခ်ႏတောꩻခါꩻ လဝ်ꩻညြုႏလဝ်ꩻ ခါꩻတငပꩻတောႏ ယွခ်ꩻပူတ်ꩻသိခ်သိပ်ꩻ ယွခ်ꩻခါမ်ႏသိခ်ဂျုꩻခါꩻ" ခဲသေ ခါမ်ႏသိခ်ယဝ်ႉ လိခ်ꩻသုတ်ꩻခဲႉ ယွခ်ꩻထွမ်ႏဂူါမ်ꩻသင်ႏသွခ် တီꩻလဝ်ꩻညြုႏသေယဝ်ႉ လင်ႏ လဲꩻဝုꩻသာင်ႏထွာဂ်ꩻမွဲႏ ထွာဂ်ꩻလူင်ꩻဂျွင်ꩻဂူႏယဝ်ႉ။

(၂) တွခ်ꩻသာင်ႏဂဝ်ႏထွာဂ်ꩻ

လဝ်ꩻသာင်ႏဂဝ်ႏသမ်ႉ ယူႏသဝ်ꩻမꩻလဲꩻခိုင်ꩻဝုႏ သွင်ဝုႏ ဟာမ်ႏခခေ် လဲꩻဂုပ်ႉတငပꩻ သေယဝ်ႉ လူင်ꩻဂျွင်ꩻဂူႏခဲႉ ဂွင်ႉဝုꩻ လဝ်ꩻသာင်ႏဂဝ်ႏထွာဂ်ꩻ၊ ပေꩻတေယွခ်ꩻလူင်ꩻ ပီခ်ဂူခ်ꩻ ဂိုခ်ꩻခဲ လူဝ်ႏလဲꩻယွခ်ꩻ တီꩻလဝ်ꩻမထေႏဂူါခ်ꩻဂျွင်ꩻယဝ်ႉ တီꩻလဝ်ꩻညြုႏခမေꩻ၊ ခုင်ꩻခူဝ်ꩻ လျႉဂူႏ လိုဝ်ꩻခဲႉငလꩻ ပူတ်ꩻသိခ် ခါမ်ႏသိခ် ထွမ်ႏဂူါမ်ꩻသင်ႏသွခ် တမ်ꩻပူဂ်ႉသာင်ႏဂါခ်ꩻ (ဟာမ်ႏခခေ် ဂီခ်သာင်ႏဂါခ်ꩻ) လိုဝ်ꩻခခေ်ႉ တင်ꩻလဝ်ꩻသာင်ႏမွဲႏထွာဂ်ꩻ မိုခ်ဂခ်ယူႏယဝ်ႉ။
ဘခ်တေလဲꩻဂျာင်ꩻဂဲခ်ꩻ ဟိုဝ်ꩻလိုဝ်လဝ်ꩻသာင်ႏမွဲႏထွာဂ်ꩻခဲႉ ...
(၁) လိဂ်ꩻတူင်ႉခိင်ꩻခေါꩻ လိဂ်ꩻတွပ်ႏခိင်ꩻခေါꩻ
(၂) လိဂ်ꩻယွခ်ꩻပါင်ꩻဂျေꩻတြုꩻ
(၃) လိဂ်ꩻဝေႏဂူႉသူဝ်ႏ

(ၸ) လိၵ်ႈပတ်ႉလႃႇယၼ

(သ) လိၵ်ႈတၢင်ႇသွမ်း ၸွၼ်ႉသွမ်း လိၵ်ႈယၢတ်ႇၶမ်ႉ လဵမ်လိူဝ်းၶႅ ၶဝ်ပဵၼ်တၢင်းယိပ်း တၢင်းတိုဝ်း လၢဝ်ႈသၢင်ႇလၢဝ်ႈလၢင်းထွၵ်ႈၼတႃႉ" ယဝ်ႉ။

(င) တွၼ်ႈတႃႇမုၼ်လၢင်းထွၵ်ႈ

ပေႃးပဵၼ်လၢဝ်ႈလၢင်း(မုၼ်လၢင်း)ၶႅ သင်သမ်ႉဝႃႈ ယူႇၶိူဝ်ၵျွင်းၵမ်ႇပေႃႇယဝ်ႉ၊ ၶိုႈထွၵ်ႈလူင်းၵျွင်းၶႅ လူဝ်ယွၼ်းလၢဝ်ႈၶူးမထေႇၵွၼ်တၢင်း။ သမ်ႉယွၼ်းထႅင်ႈ လၢဝ်ႈသြႃႇ ၽတ်းၶျေးၵမ်ႇမဝႃႇ တင်းသွင်လၢဝ်ႈသေယဝ်ႉ လၢင်ႇၵူႇယွၼ်း တီႈလၢဝ်ႈသြႃႇၶမေးႁဝ်း လိုၼ်းသုတ်း။ ၵမ်းၶၶႅ လၢင်ႇပၢတ်ႈတၵုၵ်ႉတၢင်ႇမႃႇသေ ၵူႇယွၼ်းပူတ်းသိၵ်ႈၶႃႇ တီႈလၢဝ်ႈ မထေႇၵူၶၼ်းၵျွင်းတီႈၶႅႈ တေလႆႈႁွင်ႉပႃး လၢဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၵူႇထွမ်ႇငိၼ်းၽၢႆႇၶူ ၽၢႆသႂ် ၶိုင်ႈ ၽၢႆႇသွင်ပႃး။ ပေႃးဝႃႈသၢမ်ပွၵ်ႈတိမ်ယဝ်ႉ လၢင်ႇၶုပ်ႉသေ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃး လၢင်ႇမႃးၶုင်ႈ ၶူဝ်းၵူၼ်းၵျိုၼ်း၊ ပေႃးယဝ်ႉ လၢင်ႇၵူႇယွၼ်းၶၢမ်ႇၵုင်ႇတုင်းသိၼ်(ႁပ်ႉသိၼ်) တီႈလၢဝ်ႈမထေႇ ၵူၶၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉ။

ၵူမ်းၶၢမ်ႇၵုင်ႇ

အဇ္ဇတဂ္ဂေ - ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ပါဏုပေတံ - အသက်ထက်ဆုံး၊ သ္ဗဋ္ဌံ - မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ - ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ - မှတ်ပါ၏။ (ဓမ္မ၊ သံဃံ)

ပေႃးဝႃႈၶၢမ်ႇၵုင်ႇယဝ်ႉ သိုပ်ႇယွၼ်းၶၢမ်ႇ သိၼ်ၶျႃးၸွမ်းၵမ်းလဵဝ်၊ လိုၼ်းသုတ်း သမ်ႉ ယွၼ်းထွမ်ႇၵူမ်းသင်ႇသွၼ် တီႈလၢဝ်ႈမထေႇၵူၶၼ်းၵျွင်း ပေႃးသုတ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ၵမ်းလိုၼ်း ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးသေ လၢင်ႇလႆႈဝႃႈလၢင်းထွၵ်ႈယဝ်ႉ၊ လႆႈၵဝ်ပူၵ်ႉသၢင်ႇၵၼ်းၵူႇတမ်း တီႈ ၶႄႈၵျွင်းလူင်ၼတႃႉ တင်းလၢဝ်ႈသၢင်ႇထွၵ်ႈၶဝ်ၶၶႅ မိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။

2ႉၽုလ်ႇၼၶလွင်ႈလွႆႉတိုဝ်းလိၵ်ႈသၢင်ႇထွၵ်ႈ လၢင်းထွၵ်ႈ

ပေႃးဝႃႈထွၵ်ႈလူင်းၵျွင်းယဝ်ႉ တေလႆႈၵူႇတၵ်ႉ မိင်းၶၢႆး ဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ မိင်းၵေႃးပၵ ၵိၵ်ႇပႃး မိင်းၵျူဝ်ဝတ်ႉ ပဵင်ႇၶင်ႇႁဝ်းၵူႇႁွတ်ႈၽႅဝ်လႆႈ ၶၶႅႉယဝ်ႉ။

(ၵ) ၵူမ်းတၵ်ႉၶၢႆ မိင်းၶၢႆး

ၵေႃးၶႅႉၵေႃႈ ၶႆႈလွႆလူလ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ၵေႃႉပဵၼ်လုၵ်ႈပဵၼ်လၢၼ် ယင်းၵၢၼ်လႆႈၵူႇမိူဝ်း ထွၵ်ႈထၢမ်း သႃႇသၶေႇတေႃႇ မုၼ်ၶမ်းၽြေးပဵၼ်လၢဝ်ႈဝႃႈၶႅသေၵေႃႈ (လၢဝ်ႈမိင်း လၢဝ်ႈၶၢႆး ၶဝ် ယူႇတၢင်းၵျိုၼ်းတၢင်းယေး ယင်းပွႆးယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ်ၵတ်းယဵၼ်လွႆၶႄး ၵမ်ႇလႃႉ တီႈၶႃႈၶေႃး။

(ၶ) ၸႃမ်ႈတွပ်ႇၼိူင်းၶေႃး

ၵေႃး ... ႁဝ်းၶႃႈ ၵေႃႉပိၼ်လုၵ်ႈပိၼ်လၢၼ် ယင်းဢၼ်လႆႈႁူႉမိူဝ်းၶဝ်ႈထၢမ်း သႂ်ႇသၢႆငႄႈတေႃႇ မုၼ်ၶမ်းၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈ လႆႈႁူႉမိူဝ်းႁဵတ်းဝူတ်ႈႁဵတ်းၶျႅႇ ၽြႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ ႁူးလဝ်ႉၶင်ဝၼ်းၶမ်ႈ ပေႃးၶင်ႇမႁႃႇသတ်ႉတမ်ႇလူင်ႇလွင်ႈမွႆႇထီးၶမ်း ၵိူႈသုမ်ႇမုင်းငမ်း တူဝ်တူၼ်ၼိူင်းႁၢင်ႊ ပိၼ်ဢၼ်ယူႇလီယူႇၶႃႈၵေႃႈ။

(င) ၸႃမ်ႈသၢင်ႇထွၵ်ႈ လၢင်းထွၵ်ႈငၽဵင်ႇႁူႉသူဝ်ႇ

ၵေႃး ... ၶႅင်ႉၵေႃႈ ၶိူဝ်းလွၵ်ႇလူလ်ႈႁဝ်းၶႃႈ လုၵ်ႈလၢၼ်(ၵေႃႉႁူၼ်း) ယင်းဢၼ်လႆႈမိူဝ်းထွၵ်ႈထၢမ်းသႂ်ႇသၢႆငႄႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈလႆႈမႃးယဝ်ႉ(... ...ဝႆႉ)သေငလႈ ပိၼ်ဢၼ်ပၵိသုတ်ႉထဝႃႇပျၢၼ်ႇပွၵ်ႈၼိူၼ်းလူင်းမႃး ပိၼ်ႁူၼ်းၵျုၼ်းႁူၼ်းယေးယဝ်ႉ ယၢမ်းတေႃႈလိဝ်လင်ႇၶႅၼ်ႈ ယင်း မီးသူလဝ်ႈ ၵႂႃႈပူႇၵႂႃႈၼိင်း ၵႂႃႈၵွၵ်ႇၵႂႃႈၶေႃး ၵႂႃႈပီႈၵႂႃႈၶွင်ႉတင်းသိင်ႈ ယင်းပွႆႈႁၵ်ႉဢၼ်ဢၵ်ႇမွၵ်ႇယႂ်ႈ ၶဝ်ႈသၢၼ် တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် တၵ်ႈမႃးယွၼ်းႁပ်ႉႁူႉသူဝ်ႇႁဝ်းၶႃႈဝႂ်ႈၶႅၼ်ငလႈ ၶိူဝ်းလွၵ်ႇလူလ်ႈ ႁဝ်းၶႃႈ လႆႈမိူဝ်းထွၵ်ႈထၢမ်းသႂ်ႇသၢႆငႄႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈ ၶဝ်ႈႁဵတ်းပၼ်ႇတပလႂ်ႇသသၢင်ႇလွင်း ယူႇၵျွင်းသွၼ်လိၵ်ႈ ၵေႃႉလၶမေႃးပုတ်ႉထႂ်ႇယ ၵရိူး၊ ၶၶူလ်း တူလ်းၶဝ်ၵရိူးယေး လၢတ်ႈ ၸေႃးယပိၼ်းယယိတ်ႉ ၶွၵ်ႉပိတ်ႉဝသွႆး တွႆးတိုတ်ႉတၢင်ႇသၢတ်ႈ ဢဝ်တင်းပိၼ်ႈပုၼ်းလမ် ၽႄႇထၢၼ်ႇ ငၶဢၢၼ်ႇငၶဢျၵ်ႈ ငဝ်ႈႁၵ်ႈပႂ်ႇလိတေႃႇပရိတ်ႈလူင် မီးမႂ်းၶူပ်ႇၶိုင်ႈပီႊပႂ် ၼိၶၼ်ႈပိၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇ တၢင်ႇၼိၶၼ်ႈသိၼ်သိပ်း ယိပ်းဢဝ်ပတ်ႉလဝၵ်ႉၶၶႄႇ ၵိုၵ်းပႂ်ႇ ၶၼ်ႇထၵဝူတ်ႈ သေႇၼိယဝူတ်ႈ လူတ်ႈ"တၢင်းတႂ်ႇ လႆႈမႂ်းယဝ်ႉ(......ပီႊ) ႁွတ်ႈတီႈ ဢု ထိတ်ႉလၶွၼ်းၶဝ်ႇ လွၵ်ႇၵဝ်ႇမဝ်ႇတီင်ႈ ႁူႉသူဝ်ႇမူတ်းသိင်ႈသုတ်းၵူၺ်ႇ မဝ်ႇမီးလွၵ်ႇ ၶင်း သႂ်ႇသၢႆငႄႈ လင်ႇတၵ်းယွၼ်းဢဝ်ၶျၢင်ႉ ဢုပတ်ႉငသႇသြႂ်ႇတူၼ်ႈငဝ်ႈ ပိတ်ႈသေၶူဝ်းသဝ်ႈၶူဝ်းသိတ်ႇ ၵႂ်ႇသႂ်ႇဝ ပရိသုတ်ႉထဝႃႇပျၢၼ်ႇပွၵ်ႈမႃး ပိၼ်ႁူၼ်းၵျုၼ်းႁူၼ်းယေးယဝ်ႉ၊ တေႃႈလိဝ်လင်ႇၶႅၼ်ႈ ၶင်ႇၵႂႃႈႁူႉသူဝ်ႇဢၵျူဝ်းတၢင်းလီ တီႈလိူဝ်းႁဝ်းၶႃႈ လႆႈထၢမ်းလႆႈႁၢပ်ႇ ၵၢၼ်ယၢပ်ႇပရိယတ်ႉတိ ပတိပတ်ႉတိႁဵတ်းဝူတ်ႈၽြႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ သြႂ်ႇမျၢတ်ႈလိူဝ်းၶၶေၼ်ႉ ႁူႉသူဝ်ႇတၢင်းလီ မီးၵူၺ်ႇၵႂႃႈၵွဝ်ၶိုင်ႈၵေႃႈ တၵ်းမႂ်းၽႄႇၵၢင်ဝၢင်းၼိုင်ႈ လင်ႈၼိုင်ႈၶင်ႇၽၢင်ယွႆး ၸူႈလိူဝ်ႈၵျမ်ႈလၢမ်ႇ ၵျမ်ႈၶၢမ်ႇ ၵတ်းယီၼ်ၶျမ်းသႂ်ႇသၢမ်ပိူင် ၶျမ်းသႂ်ႇၽီ ၶျမ်းသႂ်ႇႁူၼ်း ၶျမ်းသႂ်ႇႁၢၼ်ႉပေႃးတေႃႇ တိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈႁွတ်ႈမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယႂ်ႇလၢၼ်ႇယႂ်ႇလွႆး ႁူးၵေႃႉႁူးႁူၼ်းသေ ၵမ်းလူလ်ႈ ၵေႃႈ။

(ၸ) ၸႃမ်းဝူလ်ႇငိူၼ်းပတ်ႉလႂ်ႇယၶ

ၵေႃး ... ၶႅင်ႉၵေႃႈ ၶိူဝ်းလွၵ်ႇလူလ်ႈလဝ်ႈၼိင်း လဝ်ႈၶေႃးႁဝ်းၶဝ် ယင်းဢၼ်မီးတင်းငိူၼ်း ပတ်ႉလႂ်ႇယၶ မႂ်းၵမ်ႉထွၵ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ဝႂ်ႈၶႅၼ်သေ ႁဝ်းၶႃႈၵေႃႈ လႆႈမိူဝ်းထွၵ်ႈထၢမ်းသႂ်ႇသၢႆငႄႈ

မုၼ်ၶမ်းၸြႄးပိၼ်လဝ်ႈ လီႈၵူႈမိူဝ်ႈၵိတ်းဝေႉယႃႉဝတ်ႉလ ၸြႄး ၵြူး သင်ႇၶႃႈ ႁူႈလဝ်ႉၶၢင် ဝၼ်းၶမ်ႈ ၵမ်ႇမီးၸႄႈပူင်လူင်လိူမ်း ပိၵ်ႉသမ်ႉႁူႉသူဝ်ႇၵႃႇရျူဝ်းတၢင်းလီမၼ်း မီးမႃးလႆႈသိၼ် ၵမ်ႇၸႄႇသေၵေႃႈ ႁဝ်းၶႃႈၵေႃႉပိၼ်လုၵ်ႈပိၼ်လၢၼ် တၵ်းမႃးဝေႇဝၢၵ်ႈဝၢင်းပၼ် လဝ်ႈပူႇ လဝ်ႈၼိင်း လဝ်ႈၶႃႈႁဝ်းၶဝ် တင်းမူတ်းတင်းသဵင်ႈ ၵူၼ်းမၼ်းပိၼ်ၶၼ်ႇ ၸၢင်သိူင်ယွႆးၶမ်းၶၼ်ႉ ၵူၼ်းလႆႈသူႉၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသႃႇ သိူဝ်းသႃႇသၢမ်ပိူင် သိူဝ်းသႃႇၸီ သိူဝ်းသႃႇႁူၼ်း သိူဝ်းသႃႇႁၢၼ်ႉပေႃးတေႃႇတိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈၵွတ်ႈမိူင်းသိူင်မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၢၵ်ႈၸူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယႃႇလၢၼ်ႇယႃႇၵၢင်းသေၵမ်းတီႈၶႃႈၵေႃႈ။

မုၼ်လၢင်းလဝ်ႈၵူတ်ႉတမ

ၼိပ်းႁၢင်ႈ ပၢင်တၢင်ႇလၢတ်ႈငၶ သိၼ်ႈမႆႈလိၵ်ႈလူင်

တွၼ်ႈသိပ်းၸဵတ်း

လွင်ႈၸဵတ်းသၢင်ႈ ၵႃၶျႉသၢင်ႈၵျၢၼ်ႉသွၼ်းၶမ်ႇ

(1)လွင်ႈၵႃၶျႉ သၢင်ႈၵျၢၼ်ႉသွၼ်းၶမ်ႇ

(ၵ) လွမ်းၶင်ႉၶိုၼ်ႈၶိတ်ႈ သၵ်ႉၵရိတ်ႈပီႊမိူင်း ပီႊၶိုင်ႈပူၼ်ႉၵႂႃႇယဝ်ႉ ပီႊၶိုင်ႈထိုင်မႃး၊ ပီႊ ၵဝ်ႇပူၼ်ႉၵႂႃႇယဝ်ႉ ပီႊမႂ်ႇထိုင်မႃး သိုပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းၵၼ် ၵၼ်ဝႆႈၼႆႉ ၶၢဝ်းယၢမ်းလိၵ်ႈလၢႆႈ ပီႊၵဝ်ႇ ငလႈ ပီႊမႂ်ႇၼႆလိုၼ် ပဵၼ်မိူဝ်ႈသၢင်ႈၵျၢၼ်ႉသွၼ်းၶမ်ႇၼႆယဝ်ႉ၊ ႁူၺ်းၵႃႈ ပီႊၶိုင်ႈ တင်းပီႊၶိုင်ႈ ၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်၊ ၵႃၶျႉသၢင်ႈၵျၢၼ်ႉသွၼ်းၶမ်ႇ ငလႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းလိၵ်ႈလၢႆႈ သၵ်ႉၵရိတ်ႈပီႊၵဝ်ႇ တင်းပီႊမႂ်ႇၼႆႉ မၢင်ႊပီႊမိၼ်ႈလိူၼ်ႁႃႈ၊ မၢင်ႊပီႊမိၼ်ႈလိူၼ်ႁူၵ်း၊ ပေႃး မိၼ်ႈပီႊလူင် လိူၼ်ပႅတ်ႇသွၼ်ႉၼႆ ပဵၼ်လိူၼ်ႁူၵ်း၊ ပေႃးမိၼ်ႈပီႊဢွၼ်ႇ လိူၼ်ပႅတ်ႇၵမ်ႇ သွၼ်ႉၼႆ ပဵၼ်လိူၼ်ႁႃႈ၊ လင်ႇဝႆႈ ၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်၊ ၵၼ်ၼႆႉ ႁူၼ်းႁဝ်း ႁူႉထိုင်ယူႇ ၵမ်ႈ ၶမ်ယဝ်ႉ။

ပေႃးၵႃၶျႉသၢင်ႈၵျၢၼ်ႉသွၼ်းၶမ်ႇ ထိုင်မႃးၼႆ ၶႄႈတေသွၼ်းၶမ်ႇၼႆႉ ပေႃးပဵၼ် ႁူၼ်းႁိူၼ်းၼႆၵေႃႈ ၵၼ်ပဵၼ်ႁူဝ်ပူႇႁူဝ်ၼိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉၶဝ် လင်ႇၵၼ်တွႆႇမွင်းႁွင်ႉလၢတ်ႈပၢဝ်ႇ သေႇသေ ပေႃးထိုင်လိူၼ်ၼႆႉဝၼ်းၼႆႉၼိင်ႇၼႆႉ ၵွၼ်ၵၼ်မႃးတုမ်တီႈၼႆႈတီႈၶေႃႈ ၼိင်ႇၶေႃႉၶၢဝ်းၶေႃႉၼႆ မႆႈသေႇၵူဝ်းၶူဝ်းၵျူးပၼ်ယူႇယဝ်ႉ။

(ၶ) ၼႆငလႈ ႁဝ်းလဝ်ႈရႁၢၼ်းသင်ႇၶႃႈ ၶိူဝ်ၵၢၼ်ႉၶိူဝ်ၵျွင်း ၵျွင်းလွႆၶွင်ၸေ ဝတ်ႉတႃး မိူင်းယၢင်းၼႆႉၵေႃႈ တေႃႈၶင်ႉၶၼ်ၶင်ႉၵဝ်ႇ၊ ပေႃးဝႆႈထိုင်မႃး ၶူင်းလုၵ်ႈလိူၼ်သၢင်ႈၵျၢၼ်ႉ သွၼ်းၶမ်ႇယဝ်ႉၼႆ လဝ်ႈမထေႉႁၢၼ်းၵျွင်းၶၼ်ႉ ငတႉငဝ်ႈႁူဝ်ပိုင်း ႁွင်ႉၵၢဝ်လုၵ်ႈၶွင်ႉ တငပးတပၢၼ်း ရႁၢၼ်းသင်ႇၶႃႈ သီႉလဝ်ႈႁူႈပႃးသေ ၵုပ်ႉၵေႃးတိုင်ႉပၢင်ႉ လွမ်းၶင်ႉထိုင်မႃး ၶူင်းလုၵ်ႈလိူၼ်သၢင်ႈၵျၢၼ်ႉသွၼ်းၶမ်ႇပီႊၼႆႉ ငတႉၵၢဝ်ဝၼ်းၼႆႉမိူဝ်ႈၼႆႉ ၵွၼ်ၵၼ် ၸဵတ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈႁွၼ်းၵႂႃႇတႃႉၼႆ ၵုပ်ႉမေႃၵေႃးၵၢမ်းၵၼ်သေငလႈ ပေႃးဝႆႈလႆႈလွႆၵၼ်ယဝ်ႉ (လဝ်ႈလၢင်းသုင်းမငလႈ လဝ်ႈလၢင်းၸၼ်ႉတႃႉ)ၶဝ်လဝ်ႈ ၵွၼ်ႁူဝ်လူဝ်းလၢင်းၸဵတ်းႁႂ်ႈ ၶိုင်ႈဝၼ်းၶိုင်ႈၵိတ်း တေႃႈယဝ်ႉယဝ်ႉ။

*တီႈတိၵ်ႈမၼ်း ... လိူင်ႉၶင်ႉပူၼ်ႉမႃး ၶူင်းပီႊ 1364 ၶိုၼ်ႈၼႆႉ သၢင်ႈၵျၢၼ်ႉတူၵ်း လိူၼ်ႁႃႈမႂ်ႇ 4ၶမ်ႈ၊ 5ၶမ်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်ၸဵတ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈပွင်ႁႂ်ႈ။

မႃခ်ႉတၢပ်ႈဂမ်ႉခ်ေႃးရူင်းသွခ်း တီႊဂျွင်းထမ်းသၢင်ႉဝုံ

ရွဆ်ႉရမ်းပြား ထခမ်ႇတင်းမေးတီႊ မႃခ်ႉတၢပ်ႈဂမ်ႉခ်ေႃးရူင်းသွခ်း တီႊခွင်းဝတ်ႉ

ဆင်းသွခ်းခေႃမ်ႉ ပင်းထေင်းသင်ႉဒုႉ သွခ်းခေႃမ်ႉပြားတီႊခွင်းဝတ်ႉ

(2) လွင်ႈၵိုတ်းသၢင်ႈ ႁူႉလွင်ႈလွင်ႈ

(ၵ) 3 ၶမ်ႈၶၶေႃ လဝ်ႈမထေႃႇၵုၢၼ်ႈႁျင်း ပူင်ၵုၢမ်းၵေႃႈဝႃႇတထိုင် လုၵ်ႈၶွင်ႉတငပႈတ ပၢၼ်းတင်းႁျင်း လွင်ႈလူဝ်ႇၵွမ်ႇလွမ်ႉၽွမ်ႉၵၼ် ၵိုတ်းဝေႇယႃႇဝတ်ႉလငလႈ တႃႇပ်ၶ်ပွႆး သွၼ်းၶမေႉၵမ်ႇၵႈ ပႈလိမ်ႁူႉလွင်ႈ"။

(ၶ) 4 ၶမ်ႈ ၵွင်ႉၵဝ်သင်ႇၶႃႇလဝ်ႈၵမ်ႈၽွင်ႈသေ လူင်းၶုတ်းၶမေႉမေႃႇသႂ်း တီႈငၵႈၶမေႉယၢင်း ၵၼ်မီးဝႆႉ ၽိူႇဝၼ်းတူၵ်ႈႁျင်း (လုၵ်ႉၽိူႇလၢၼ်း လႆလူႉၽိူႇၵွင်ႇ၊ ၶမေႉမေႃႇၶၶေႃ တၢင်းၵုၢင်ႈ ၶႄႈပွတ်း သီႇသွၵ်ႇ၊ ၶႄႈယၢဝ်းပ်တ်ႇသွၵ်ႇ၊ တၢင်းလိုၵ်ႉသၢမ်သွၵ်ႇ။

* တီႈတွင်း ... ၶမေႉမေႃႇသႂ်းၶႄႉ ၵမ်ႇၶုတ်းလွမ်း ႁူႉပီႉၶငေႇၵဝ်ႇ၊ ပေႃးဝႃႈမီးလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ ၶမ် လင်ႇၶုတ်း ပေႃးၵမ်ႇပေႃးမီးၶမ်ၵေႃႈ ၵမ်ႇၶုတ်း။

(င) 5 ၶမ်ႈ သမ်ႉလၢင်းၶမေႉမေႃႇ ၶွႆးဝၢင်းႁျင်း၊ ၶမေႉမေႃႇၶွႆးဝၢင်းႁျင်းၶႄႉ သမ်ႉမီးဝႆႉသီႇမေႃ၊ လၢင်းတွၼ်ႈၵၢင်ၶွႆ သွင်မေႃႇ၊ ၵၢင်ဝၼ်းသွင်မေႃႇ ပွတ်ႈထူဝ်းပတ်းလၢင်းၵိင်ႈ"။

(ၸ) 6 ၶမ်ႈ ၽွမ်ႉၵၼ်ၽၶေင်းမႂ်ႉၵျႃႇလမၢတ်ႈ ၵမ်ႈၽွင်ႈလၵ်းၽေႃႇသေ ၵမ်ႈၽွင်ႈဝိတ်ႉတွၵ်ႇမၶ်း ၵွႃႈပေႃးၶ်မ်ႉလ်ပ်ႈ၊ တၢၵ်ႇလ်တ်ႇဝႆႉၵၢင်ၶွႆ ပေႃးထိုင်မႃးဝႆးဝၼ်း ဝႆးသွမ်းပ်ၶ်းယဝ်ႉ လိူဝ်းမေႃသၢၼ်ၵေႃႈ သၢၼ်၊ လိူဝ်းမေႃၽေႃႇၵေႃႈ ၽေႃႇ။

(ၺ) 7 ၶမ်ႈ ၵၢင်ႈၵၢင်ၶွႆ ၵွၼ်ၵၼ်တ်ၵ်ႈၵွင်ႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈ၊ ၶုတ်းၵူႈသဝ်လၵ်းမၶ်း လၢင်ႉ ပျုတ်ႈသၢတ်ႈႁျင်းသွၼ်း၊ ပူၵ်းတင်ႈသဝ်ႁျင်းသွၼ်း ပူၵ်းၼိင်ႇၵၢင်းၶမေႉတႃႇသွၼ်း ၵၢင်းႁူင်း သွၼ်းလိူဝ် ပ်င်ႈၶငေႇပွင်ပ်ၶ်လႆႈ၊ လုၵ်ႉၵဝ် (7) ၶမ်ႈ ၵိုတ်းတေႃႇ (8) ၶမ်ႈ ဝၼ်းသိၼ်လိုဝ်ႈ သေ ၵၢင်ႈၵၢင်ၶွႆ ၵၢင်ဝၼ်း လင်ႇမႃးသိုပ်ႇၵိုတ်းထိင်ႈ (9) ၶမ်ႈ တေႃႇထိုင် (10) ၶမ်ႈ မၢၼ်ႇတၢပ်ႈငလႈ ႁျင်းသွၼ်း လင်ႇယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျူႇလီငၢမ်းယဝ်ႉ ၵဝ်တင်းၶေႃႇ ႁူလ်ႈ ၶေႃႇၵွႆႈ မွၵ်ႇယႃႈ လႆပိူင် ၵၢင်ႈၼိူင်ႈမတ်ႉၵပ်းလပ်းၵၼ် သွႆႇလိမ်ၽႄႈၵင်ႈထပ်ႈၶွႆး ထပ်ႈၶွၵ်ႈ။

(ၻ) ထိုင်မႃး (11) ၶမ်ႈ ၵၢင်ၶွႆၶၶေႃ ပေႃးဝႃႈဝႆးသွမ်းယဝ်ႉ လဝ်ႈၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ တင်း ၵၢၼ်ႇတင်းႁျင်း ပႈၵဝ်တၵုၵ်ႉၽွႆမၶ်းသေ ၵွၼ်ၵၼ်ၵုႃႇလူႉတီႈတၢင်းႁျင်းတေႃႇ ၵုႃႇထႃႈ ဝႆႉၵၢင်းၽွႆမၶ်း၊ ပေႃးဝႃႈမႃးငဝ်းၵၼ် တီႈၶွႆးႁျင်းတေႃႇယဝ်ႉၶႆ ၵွၼ်ၵၼ်ၵဝ်တၵုၵ်ႈပႆႉ မႃႇၽွႆမၶ်းသေ လင်ႇၵွၼ်ၵိုတ်းဝူတ်ႈ ယွၼ်းပၢင်းသၢင်းထူးၼိင်းသ်ၼ်ၶမ်းပြေႃးပ်ၶ်လဝ်ႈ ႁျူႉ လူႉတင်ႈငတႇ ၵႈတီႈႁျင်းသွၼ်း၊ ပေႃးဝႃႈယွၼ်းပၢင်းယဝ်ႉ လိူဝ်းလဝ်ႈတေပၢင်းၵူၶ်ႇၵၢင်း ပုတ်ႉထလဝ်ႈၶၶေႃ လင်ႇၵဝ်ၵွၼ်ႈပူၵ်ႇ သုၵ်ႈမိုဝ်းသ်ၶ်ႈသွႆယဝ်ႉ လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်ပၢင်းၵွၵ်ႇ ႁျင်းတေႃႇမႃး၊ မိူဝ်ႈၽွင်းၵဝ်းပၢင်းၶၶေႃ လိူဝ်းလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇၵဝ်းၶဝ်ၵမ်ႈၽွင်ႈ ၵွမ်းမိုဝ်းဝႆႈလွမ်း တင်းသွင်ၽၢၵ်ႇၶၢင်ႈ၊ တေႃႇၵွတ်ႈတီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈႁျင်းသွၼ်းၶၶေႃ ၵူဝ်ၵၢင်တွႆႇၵိပ်ႇၽ်ပ်ႉ (လီးငေႇ) ပၢင်းတင်ႈငတႇ တီႈႁျင်းသွၼ်း။

(တ) လူဝ်ႇႁူႈၶိုင်းငႁႈႁၢင် သွၼ်းၶမ်ႉပႆႉပၢင်း ၿႄးပဵၼ်လဝ်ႈၶၶေႉ လွင်ႈဝႆႈၿႄး တွၼ်ႈ ႁၢင်ၶၼ် ဝႆႈတီႈၵျွင်းသွၼ်း ၵမ်ႈၽွင်း၊ ဝႆႈတီႈၶေႃႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ၵမ်ႈၽွင်း၊ ပေႃးထိုင်မႃး တွၼ်ႈတၢမ်းၼမ်ႈ ၵွၼ်ႁၼ်ၵူႈဝႆႈႁူႈတီႈၵျွင်းသွၼ်းမၢၼ်ႇတၢပ်ႈ တင်းမူတ်းတင်းသဵင်ႈ။

(ထ) ဝႆးၵဵတ်းဝူတ်ႈယဝ်ႉၼၼ် ၵွၼ်ႁၼ်ၵူႈထွမ်ႇတြႃးလူင် ၽလိုၵ်ႇပွႆႇသိင်တြႃးလင်ႇႁူႉလူင် ႁူႈတီႈၵျွင်းသွၼ်းၶမ်ႉမၢၼ်ႇတၢပ်ႈ၊ ပေႃးထိုင်ၶၢဝ်းၽွၼ်ႉလိၵ်ႈလိုင် လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်း တွၵ်းႁၵ်ႈၼၼ်ႁေႃႈ ၵွၼ်မႃးၽွၼ်ႉလိၵ်ႈၶေႃႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ၊ ႁူႈတီႈၵျွင်းသွၼ်းၶၶေႉငတႉ တေမိူဝ်းလဝ်ႈလၢင်းၽၶေႃႇတႃႇၼဝ်လဝ်ႈ သွင်ပႃး ၵိၵ်ႉလူလ်ႈ လဝ်ႈလၢင်းသွင်သၢမ်ပႃး ပွႆႉၵူႈ ၵူၼ်ဝၼ်းၵူၼ်ၼမ်ႈ တေႃႇပေႃးၽိတ်ႈပၢင်းၿႄးၼဝ်ႈၵျွင်းတေႃႇ။

(၃) လွင်ႈၶွၼ်းပွႆႉငလႈ လွင်ႈမိုၼ်းတီမ်

(ၵ) တီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈၵျွင်းသွၼ်းၼၼ်ႉ ပေႃးထိုင်ၶၢဝ်းၵိင်းၶွၼ်းမႃး လိမ်လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ ၵွၼ်ႁၼ်ၶွၼ်းပွႆႉ ၵူၼ်ၼမ်ႈယဝ်ႉ။ ၵူလ်းႁႃႈ လွင်ႈၶွၼ်းပွႆႉ ႁၢင်ၼမ်ႈႁၢင်မိုၼ်းၼၼ်ႉ ပေႃးတိင် မိုၼ်းယဝ်ႉၼၼ် မိူဝ်းလဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ်ၵူလ်း ၶွၼ်းပွႆႉ၊ ႁွပ်ႈပူဝ်ႈ ၶိုင်းၽိုၼ်ဝိငၶေး ပုတ်ႉထ ၵူႉပတေႇသ ပထမသဟသေယျသိက္ခာပ္ပ ၶၶေႉ ငၶဝေႉဝႃႈ လဝ်ႈလၢင်း(ၵၢင်ၶၼ်း) တင်း လဝ်ႈသၢင်ႇ(သႃႇမၶေႇၵိၵ်ႉတၵိၵ်ႉသၢၼ်ႇ)ၼဝ်ၼၼ်ႉ ၵိင်း(ၶွၼ်း) တီႈႁူမ်ႈငဝ်းၵၢၼ်လိဝ်ႁၼ် ႁူဝ်ၼမ်ႈတေႃႇမူင်းသုၺ်၊ ပေႃးတီမ်သၢမ်မိုၼ်းယဝ်ႉ မူဝ်ႈထိုင်ထူၼ်ႈသီႇမိုၼ်းၶၶေႉ ပေႃး ၵိင်း(ၶွၼ်း) ႁူမ်ႈလိဝ်ႁၼ်ထိင်ႈ ထုၵ်ႇပႃႇလိၵ်ႉၵႃႇပၢတ်ႈ ၼၼ်ယဝ်ႉ။

လင်ႇဝႃႈ ပေႃးတီမ်သၢမ်မိုၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ မိူဝ်းလဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ်ၵူလ်း ၶွၼ်းပွႆႉ၊ ၵၢၼ် ၶွၼ်းပွႆႉၿႄး တီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈၵျွင်းသွၼ်းၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလွၵ်ႈ တင်းႁၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း လဝ်ႈလၢင်း ၼဝ်ႁမ်ႈၽွင်ႈ လဝ်ႈသၢင်ႇၼဝ်ႁမ်ႈၽွင်ႈၵူလ်းၶၢင်ႇႁဝ်ႉ။

(ၶ) ပေႃးတီမ်သၢမ်မိုၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ လွင်ႈၶိုင်းၽိုၼ်ဝိငၶေးထမ်းလဝ်ႈ (ၵျမ်းယေႃးသႃႇမၶေႇလူင်) ငၶဝေႉဝႃႈ "ယောပန ဘိက္ခု - အကြင်ရဟန်းသည်၊ အနုပသမ္ပန္နေန - လူသာမဏေတိရိစ္ဆာန်နှင်.၊ ဥတ္တရိ ဒ္ဓိရတ္တတိရတ္တံ - နှစ်ညဉ့်ထက်အလွန်၊ သဟသေယျ - တစ်မိုးတစ်ရံတည်းသောကျောင်း၌ တကွအိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေယျ - ပြုငြားအံ့၊ တဿ ဘိက္ခုနော - ထိုရဟန်းအား၊ ပါစိတ္တိယံ - ပါစိတ်အာပတ်သင်.သည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏။" ၼၼ်ယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပူဝ်ႈၼၼ် ပေႃး သၢမ်မိုၼ်းတီမ်ယဝ်ႉ ၵဝ်လိမ်သႆႈၽိုၼ်း ၵဝ်ၶၢတ်ႇၵဝ်ၽၢတ်ႇၵဝ်ယၢၼ် မိုၼ်းၶိုင်ႈသေယဝ်ႉ လင်ႇလႆႈၶွၼ်းႁူမ်ႈငဝ်း ၵၢၼ်လိဝ်ႁၼ်ထိင်ႈ။

(4) လွင်ႈသွၼ်းၶမ်ႉၽြႃး တီႈၵျွင်း

(ၵ) လဝ်ႈရျှၢၶၼ်းသင်ႇၶျႃႇလေႃးတိၶႅႆႉ ပေႃးထိုင်လိူၼ်ၵျႃႈမွႆႇ, (12) ၶမ်ႈ လင်ႇတေ ငတႃႇသွၼ်းၶမ်ႉၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈယဝ်ႉ။

(ၶ) ၵၢင်ၶႅင် ဝၼ်း(12) ၶမ်ႈၶၼ်ႉ ဝႆးသွမ်းၶႅင်ယဝ်ႉ သင်ႇၶျႃႇလဝ်ႈၶဝ်ၵမ်ႈၽွင်ႈ ၵွၼ်ၵၼ် တိၵ်းၶမ်ႉ တၢင်ႇဝႆႉၶိူဝ်ၼိင်ႇၵျွင်းသွၼ်း သင်ႇၶျႃႇလဝ်ႈတင်းလၢႆႇ ပႃးၵၢဝ်တၵုၵ်ႉၽႅမၼ်းသေ မႃးလုမ်ႇၵၼ် ၵႃႈတီႈမၢၼ်ႇတၢပ်ႈၵၢႆႇၶႄးၵျွင်းသွၼ်းမူတ်းၶႅႆၵေႃႈ။

(င) လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း ၵွၼ်ၵၢဝ်တၵုၵ်ႉတၢင်ႇမႃႇသေ ၵိုတ်းဝူတ်ႈၵိုတ်းၶျေႃႇ ၵၼ်ႇတေႃး ၵၢဝ်ႇလူႇၵၢဝ်ႇတၢၼ်း ၶမ်ႉၵတ်းၶမ်ႉယီၼ် တီၼ်းၽူင်းတီၼ်းၵွမ်မွၵ်ႇယႃႈ တၢင်းလူႇ။

(ၸ) လိူဝ်းၵၢၼ်လႆႈတိၵ်းၶမ်ႉ တၢင်ႇဝႆႉၶိူဝ်ၼိင်ႇၵျွင်းသွၼ်းၶမ်ႉၶၼ်ႉ လင်ႇၵွၼ်ၵၼ် ယွၼ်းၵၢပ်ႈၶမ်ႉသွၼ်း တီႈလဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်းငလႈ လဝ်ႈသြႃႇသႂ်ႉသေ ၽိတ်ႈပၢင်းသွၼ်း ၶမ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈ ၶွႆႈၵၢပ်ႈပႃးလွႆၵေႃႈ ၵူႇလူးတီႈပႃးၶၼ်ႉသေ ၵူမ်းဝႃႈမၼ်းၶႅႆႉ(ၶုပ်ႉသၢမ် ၵမ်းသေယဝ်ႉဝႃႈ) "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶျႃႈ (လဝ်ႈ......) ၶျႃႈတငပးတေႃႇလဝ်ႈ ယွၼ်း ၵၢပ်ႈၶမ်ႉသွၼ်းၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈၶျႃႈ" ၶႅႆ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်း။

(သ) လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်းငလႈ လဝ်ႈသြႃႇလူင် လဝ်ႈသြႃႇသႂ်ႉၶဝ်လဝ်ႈသၢမ်ပႃး သွၼ်းၵွၼ် တၢင်း။ လဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လဝ်ႈ(ပေႃးမီးလဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇၶႅႆၵေႃႈ) ပႃးလိမ်လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇၶဝ် ၵူမ်ႈ ၵၼ်သွၼ်းၵူႇပွၵ်ႈၶိုင်ႈယဝ်ႉသေ လိုဝ်ႈဝႆႉ လူဝ်ႈၵွၼ်ၵိပ်ႉၶိုင်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ၵွၼ်ၵၼ် ၵၼ်ႇတေႃးလူပ်းလင်၊ ဝႆးၶႅႆႉငတႉ ၵွပ်ႈဝႃႈလူႉတၢၼ်းယဝ်ႉငလႈ ၵႃႈပိၼ်လဝ်ႈလၢင်း လဝ်ႈသၢင်ႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း ၵွၼ်ၵၼ်သွၼ်းၶမ်ႉၽြႃးမူတ်း"ယဝ်ႉ၊ ၵူလ်းၵႃႈ တိၵ်း သွၼ်းသိုဝ်ႈၽႅတၼ်းမၼ်းယဝ်ႉ။

*တီႈမႂ်တွင်း... လွမ်းၶင်ႇသြႃႇၵၢလ်ၶၼ်ႇ" ၵွၼ်ၵိုတ်းၵူးပီး"မႃးၶၼ်ႉ လူဝ်ႈၽွင်းသီႇမိုဝ်ႉ ၵျႃႈဝၼ်း ၵျႃႈမိုဝ်ႉၵူၵ်းဝၼ်း သွၼ်းၶမ်ႉလိူၼ်ၵျႃႈသၢင်းၵျၢၼ်ႇၶႅႆႉ တမ်းၵၢၼ်ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈသွၼ် လိၵ်ႈသေ ၵွၼ်ၵၼ်သွၼ်းၶမ်ႉၽြႃး (ၵျၢင်ႈၵၢင်ၶႅင် လုၵ်ႉၵၢဝ်ဝႆးသွမ်းၶႅင်တေႃႇထိုင် (9)မူင်း၊ (10) မူင်းၵူႇတၢင်းၶၼ်ႉ လင်ႇတေၵျႃလိုဝ်ႈၵူႇၵျင်းၽႅၵျင်းမၼ်း ထၢၼ်ႈပေႃးပိၼ်သႂ်ပိၼ် ယိုတ်ႈဝႆႉယဝ်ႉ)။ လွၵ်းလႂ်းသွၼ်းၶမ်ႉ တီႈၵျွင်းလဝ်ႈသင်ႇၶျႃႇၵျွင်းတႂ်းၶႅႆႉ လွမ်းၶင်ႇလၢတ်ႈ မႃးတီႈၶိူဝ်ၶႅႆႉ ၵမ်ႇလွႆႈဝႆႉၶိင်ႇၶၢဝ်းမၼ်းပၼ်၊ လၢတ်ႈလွမ်းသတ်ႉထႃႇ လေႇတၶေႇ လဝ်ႈ ရျှၢၶၼ်းသင်ႇၶျႃႇၶဝ်လဝ်ႈပိၼ်လႆႈသေ သွၼ်းၵူႇၵျင်းၽႅၵျင်းမၼ်း။

သွၼ်းၶမ်ႉသၢင်းၵျၢၼ်ႇ ၶႅင်ပီးၵေႃးလႃႇ 1363 ပီးတႂ်း 2096 ၶိူဝ် လိူၼ်ၵျႃႈမွႆႇ 12 ၶမ်ႈ ပိၼ်ဝၼ်းၵျပ်ႉတွၼ်း၊ ဝၼ်းထိ 13ၶမ်ႈ(13.4.03) ဝၼ်းတူၵ်း၊ 14ၶမ်ႈ ဝၼ်းၶဝ်း၊ 15ၶမ်ႈ ဝၼ်းၶိုၼ်း၊ လိူၼ်ၵျႃႈလွင်ႈ ၶမ်ႈၶိုင်ႈ(17.4.03)ၶႅႆႉ ပီးယိူပ်ႇၶဝ်ႈသၵ်ႉၵရိတ်ႈ 1364 ပိၼ်ပီးမွႆႇ ဝၼ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ။

(5) လၢင်ႉၵျွင်းတေႃႇ ၵွင်းမူႉၼေႈ ပၢင်ႈၽြေးၶဝ်ႈၵျွင်းတေႃႇ

(ၵ) လွင်ႈလၢင်ႉၵျွင်းတေႃႇၵွင်းမူႉၶႃႈ ၺႃးမ်ၶၼ်ႈဝၼ်းထိ 17.4.03 လိူၼ်ၵျႃႈလွင်ႈၶမ်ႈၶိုင်ႈ လိုႈဝႃႈပိၼ်ပီႈမွႆႉ ဝၼ်းၶိုင်ႈၶၼ်ႉ သၢင်ႇၶႃႇလၵ်ႈၵျွင်းလွႆလႄႈတီၵုဝ်း ၵွၼ်ၵၼ်ၶတ်းလွႆ သွႆႇၵိုင်း ၵိတ်းပိၼ်ၵႃႉယၵူႉသူဝ်ႇ ၵွမ်ႇလွမ်ႈၽွမ်ႉၵၼ်တိၵ်းၶမ်ႉ တီႈၶမ်ႉမေႃႇ ၶွင်းဝၢင်းၵျွင်း ၵမ်ႇၶၼ်ၵေႈ ၶမ်ႉမေႃႇသၢႆးလိူဝ်းၶႃႉ ၵွၼ်ၵၼ်ပိၼ်ယိုတ်ႈပိၼ်သၢႆမႃး ၵွၼ်ၵၼ်ၽိဝ်ႈ လၢင်ႉ ၵျွင်းတေႃႇၵွင်းမူး တွၼ်ႈၵၢင်ၶွႆ၊ (တွၼ်ႈၵၢင်ဝၼ်းၵေႈ သွၼ်းၶမ်ႉၶင်ႇၵဝ်ႇ)။

(ၶ) ထိုင်မႃးလိူၼ်ၵျႃႈလွင်ႈ 2ၶမ်ႈ ဝႆးသွမ်းၶွင်ယဝ်ႉ လၵ်ႈမထေႃႇၵူၼ်းၵျွင်းလၵ်ႇတၵ်းမွၵ်ႇၵွႆႈ လၵ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် သေႃႇၵွင်ႉၵျ လၵ်ႈသၢင်ႇလၵ်ႈလၢင်းၶဝ် ပႃးၵၢဝ်တၵုၵ်ႉၽွႆမၶၼ်းသေ မႃးပွႆႉတၢင်းမၢၶ်ႇတၢပ်ႈၵျွင်းသွၼ်းၵုဝ်းၶၼ်ႉ လၵ်းသြႃႇသုင်းမၶဝ်ၵေႈ လၵ်ႇတေၵွင်ႉၵျၵၼ် မႃး တုမ်တီႈၵျွင်းသွၼ်းမၢၶ်ႇတၢပ်ႈဝိႉထႃႈ၊ ပေႃးဝႃႈမႃးလေႃးယဝ်ႉၵေႈ လၵ်ႈမထေႃႇၵူၼ်းၵျွင်း လၵ်ႇတၵ်းၵွၼ်ၵၢဝ်လုၵ်ႈၶွင်ႉတၼပးတပၢၼ်း ၵျၢၼ်းသၢင်ႇၶႃႇလၵ်ႈတင်းလႆ ၵၢဝ်တၵုၵ်ႉ တၢင်ႇမႃႇမႃး ၵူႉပႃးသေ (1) လၵ်ႈမထေႃႇၵူၼ်းၵျွင်းဝႃႈ ၵွၼ်ၶုပ်ႉဝႃႈၸွ ပူဖေမိ၊ မမွႆ ပူဖေမိ၊ သံဃံ ပူဖေမိ ၶႃသေ ၵိတ်းဝူတ်ႈၵၼ်ႇတေႃး ၵေႃးၵႃႇသ ၽေႃႇတ်းၵွၼ်တၢင်း။ (2) လၵ်ႈမထေႃႇၵူၼ်းၵျွင်း ၵဝ်ႇလူႇပၢၼ်ႇၵျူး ယွၼ်းၽေႇၵၢပ်တ်ႈ ၵႃႇယ ဝလိႇ မၶေႊသေယဝ်ႉ ယွၼ်းပၢင်ႈၽြေးၵျူႉမိူဝ်းတၢင်ႉၼတႇ တီႈၵၢၼ်ႇၵွင်း တီႈၵျွင်းၵဝ်ႇ တီႈၶွင်းဝတ်ႉၶွင်းဝႃးၵျွင်းတေႃႇ ၵၼ်မိးဝႆႉ ၶေႈၵွၵ်ႇၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇလူင်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ (3) ၵွၼ်ၵၼ်ၵိတ်းဝူတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃး လူပ်းလင်သေ လၵ်ႈၵျၢၼ်းသၢင်ႇၶႃႇၶဝ် ၵွၼ်ပၢင်ႈၽြေးပိၼ်လၵ်ႈ ၵျူႉၶဝ်ႈၵျွင်းတေႃႇၵူႃႇ ထၢၼ်ႈပေးပိၼ်ယိုတ်ႈပိၼ်သၢႆယူႇယဝ်ႉ။

တီႈတွင်း... မိူဝ်ႈပႆႇၽိတ်ႈပၢင်ႈၽြေးၶၼ်ႉ လိူဝ်းလၵ်ႈၶွႆႈလူႇၶမ်ႉၵွမ် မႃးတွမ်ဝႆႉ တီႈၶေႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ၊ လွၵ်းလႆးပၢင်ႈၽြေးပိၼ်လၵ်ႈၵုဝ်း ၵျူႉၶဝ်ႈတီႈၵၢၼ်ႇၵွင်း တီႈၵျွင်းတေႃႇ ၶၼ်ႉၶႃၵေႈ မိူၼ်ၶင်ႇပွၵ်ႈၵမ်းၵွၼ်တၢင်း မိူဝ်ႈပၢင်းမႃးၶၼ်ႉၶင်ႇၵဝ်ႇ၊ (ၵွႆးၵႃႈ တီႈၶႃႉ မိူဝ်ႈၵုဝ်းပႆႇလႆႈၵွၼ်ၵၼ်ယွၼ်းပၢင်း ၽြေးပိၼ်လၵ်ႈၶၼ်ႉ လိူဝ်းၵၼ်လၵ်ႈလၢင်းၽၶ်ႇတႃႇ ၶဝ်လၵ်ႈ ၵွင်ႉၵၢဝ်လၵ်ႈလၢင်းသီႇၵျႈၵွၵ်းပႃး ၼမးပတ်းပူလူတူလ်းလိ" သေ တီႈလူဝ်ႇလႆႈၵေႈ လႆႈပ်တ်း၊ တီႈလူဝ်ႇၼမးၵေႈ ၼမးသေ၊ တီႈလူဝ်ႇထင်ႈၵေႈ ထင်ႈ ၵိတ်းၶၼ်သေ ၵျၢင်ႈမိုင်ႈ ဝိႉၵူႉမိဝ်း"၊ ၵမ်ႉပလႃႇၵွၼ်ႇ တႃႇၽြေးပိၼ်လၵ်ႈ တင်ႈၼတႇၵေႈ တေလိုႈလႃႈဝိႉလေႃးလုမ်ႇ)။

(ၸ) ပေႃးဝႃႈပၢင်ႈၽြေး ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵေႈ ၵၼ်လၵ်ႈလၢင်းလၵ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ယိူင်းၵၢၼ်းတႃႇလူႇ ၽြေးၼလႈ ၵၼ်ၵူမ်ႈၵၼ်လွင်းဝိႉ ၶမ်ႉၵွမ်လိူဝ်းၶၼ်ႉ ၵၢဝ်ထွၵ်ႇသွႆႇၶွင်းပုင်း ၵၢဝ်ၶမ်ႉလိတ်ႈ ၶူၼ်းလေႃးသေ ၵၢဝ်ၶူဝ်ႈမွၵ်ႇမွႆသပ်ႉပေႇ ၵမ်ႇၶၼ် မွၵ်ႇၵမ်ႉၵေႃႇ လုပ်ႈၽိတ်းသၢင်းထူးၽြေး တီႈၶေႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ၊ တီႈၶွင်းၵျွင်းတြႃးပိတၵၢတ်း၊ တီႈၵွင်းမူးသွင်သူႇၼလႈ သၢင်းထူးလၵ်ႈ ၶွင်းၵျွင်းတေႃႇ လိူဝ်းၶႃႉယဝ်ႉ။

(6) လွင်ႈပူႇၶေႃႈၵၼ်ႉတေႃး သၢမ်တီႈ သီႇတၢင်း

(ၵ) ဝႆးသေ ၽိတ်းၶမ်ႉၵွမ်ယဝ်ႉ ၶဝ်းယၢမ်းၵၢင်ၶိုၼ်မွၵ်ႈ (၁)မူင်းၶၼ်ႉ ၸဝ်ႈၵုၼ်းသင်ႇၶႃႇ တင်းၵျႂ်း လူဝ်ႇၵၢဝ်ပႃးတၵုၵ်ႉၽၵ်မၶၼ်း ၵူၺ်ႈၸူးၵျႂ်းတေႃႇသေ ၸဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းၵျႂ်း ၵွၼ်ၵူဝ်လူဝ်းလၢင်း လုၵ်ႈၶွင်ႉတၼပးတပၢၼ်းတင်းလႆႈ ယွၼ်းဖေႇၵႃႇယ ဝၸီႇ မၶေႃး တမ်ႈတီႈရတၶေႃႇမျၢတ်ႈၸဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၶိုၼ်းၵျႂ်းၸြႃး။

(ၶ) ပေႃးဝႃႈၵၼ်ႉတေႃးၶိုၼ်းၵျႂ်းတေႃႇယဝ်ႉၵေႃႈ သင်ႇၶႃႇတင်းလႆႈ ၸင်ႇၵွၼ်ၵၼ်မႃးလူး တၢင်းႁွင်းမူး ယူႇၵူၺ်ႈပေႃးႁွပ်ႈသေ ၸဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းၵျႂ်း ၵွၼ်ၵၼ်ႉတေႃးၶင်ႇၵဝ်ႇ။

(င) ၵျႂ်းတေႃႇငလႈ ႁွင်းမူး ပေႃးသွင်တီႈၶႆႉယဝ်ႉသေ ၸဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းၵျႂ်း ၸင်ႇတၵ်း ၵွၼ်ၵၢဝ်လုၵ်ႈၶွင်ႉပွင်ႈပႆႇတင်းလႆႈ ပူႇၶေႃႈၵၼ်ႉတေႃးထိင်ႈ တီႈၶေႃႈၵျႂ်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။

(ၸ) ဝႆးသေ ၸဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းၵျႂ်း ၵွၼ်ၵၢဝ်လုၵ်ႈၶွင်ႉပွင်ႈပႆႇ သင်ႇၶႃႇၸဝ်ႈတင်းလႆႈ ၵၼ်ႉတေႃးသၢမ်တီႈယဝ်ႉၶႆ ၵႈတီႈၶေႃႈၵျႂ်းသၢင်ႇဝၢင်ႇၶၼ်ႉၶင်ႇၵဝ်ႇ ၸဝ်ႈလၢင်းၶျူမိုဝ်း ၸင်ႇတေမီးတင်းမိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇတၢႈသီႈမွမ်ႈၸွမ်ၵူဝ် ၽိတ်ႈပၢင်းၵၢဝ်ၸဝ်ႈမထေႇ ၵုၼ်းၵျႂ်း ၵျူႉၶင်ႈတီႈယူႇမၶၼ်းၸဝ်ႈယဝ်ႉသေ ၸဝ်ႈလၢင်းလူင် ၸင်ႇၵွၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇ ၸဝ်ႈလၢင်းၶဝ် ၶုပ်ႉႁွမ်းၶွမ်းလူး ပူႇၶေႃႈၵၼ်ႉတေႃး ၸဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းၵျႂ်း။

(ၺ) ဝႆးၵၼ်ႉတေႃး ၸဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းၵျႂ်းယဝ်ႉ ၸဝ်ႈလၢင်းလူင် ၸင်ႇၵွၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇ ၸဝ်ႈလၢင်းၶဝ် ယွၼ်းထွမ်ႇၵုမ်းသင်ႇသွၼ် (ၵုမ်းၵသုင်းၵမ ၸြႃ) ၵႈတီႈၸဝ်ႈမထေႇ ၵုၼ်းၵျႂ်း သုင်းမၵူၺ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ၸဝ်ႈလၢင်းၸဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၵွၼ်ၵၼ်ႉတေႃးၸဝ်ႈမထေႇ ၵုၼ်းၵျႂ်းသေ လွင်ႈၵၼ်ႉတေႃးယဝ်ႉၵူၺ်ႈယဝ်ႉငေႃး။

(7) လွင်ႈၵူၺ်ႈသွၼ်းၶမ်ႉၶိုၼ်းဝၢၼ်ႈ

(ၵ) လွင်ႈၵူၺ်ႈသွၼ်းၶမ်ႉ ၶိုၼ်းဝၢၼ်ႈၶႆႉ ပေႃးတၵႃႇၶဝ် ၽိတ်ႈပၢင်းၵူၺ်ႈ ၸင်ႇၵူၺ်ႈၶင်ႇၵဝ်ႇ၊ လွင်ႈတၵႃႇၶဝ် မႃးၽိတ်ႈပၢင်းၵူၺ်ႈ သွၼ်းၶမ်ႉၸြႃးၶိုၼ်းဝၢၼ်ႈ(သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း) ၶိုင်ႈဝၢၼ်ႈ ၶႆႉ ၶိုင်ႈပီး ပၢင်းၵူၺ်ႈၶိုင်ႈပွၵ်ႈၵူလ်း၊ ပၢင်းၵူၺ်ႈသွၼ်းၶမ်ႉၸြႃးၵၢၼ်ဝႃႈၶႆႉ လွင်ႈမႃးပၢင်းငတႃႉ ၽွင်းပွႆးသွၼ်းၶမ်ႉသၢင်းၵျၢၼ်ႇ ပိၼ်ဝၼ်းလွႆၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ၵၢဝ်တၵႃႇၶဝ်တၼ်းဝႃႈယဝ်ႉ၊ လႆႈတၵႃႇၶဝ်မႃးၶႆႉ မႃးပၢင်းၵူမ်ႈလိဝ်ၵၼ် ၵမ်ႇလွႆႈၶင်ႇၵဝ်ႇ၊ မၢင်းပီးၵေႃႈ ပၢင်းလေႃး ၵိတ်း ၶႆ ၵမ်ႈတၵႃႇၶဝ် ပိၼ်လိုႈယဝ်ႉ။

(ၶ) မၢင်းတီႈမၢင်းၵွင်ႈၵေႃႈ ပၢင်းၵူၺ်ႈသုင်းသွမ်း ၵုပ်ႉတၢင်းလူႇ၊ မၢင်းတီႈမၢင်းဝၢၼ်ႈၶႆၵေႃႈ ပၢင်းၵူၺ်ႈသွၼ်းၶမ်ႉ လူႇၵပ်ႈယႃႇမၵႃႇလိၵ(ၶမ်ႉဝၢၼ်) ၵိတ်းၶႆ ၵမ်ႈတၵႃႇၶဝ် ပွင်ပိၼ်လိုႈ၊ မူၼ်ၶင်ႇမူဝ်ႈၶႆႉ ဝိင်းၽေႃးၶဝ် ပၢင်းၶႆၵေႃႈ ၵူၺ်ႈဝိင်းၽေႃး၊ ဝိင်းၽေႃးၶႆႉငတႃႉ ႁွပ်ႈဝႃႈၵျမ်ႉၵႆ ၵျႂ်းငလႈ လိုႈၵူၺ်ႈၶွၼ်းမိုၼ်း၊ ၵၢင်ၶမ်ႈ ပိၼ်ပွႆးၸြႃးၸဝ်ႈၶဝ်ငေႃး၊ ၵၢင်ၶိုၼ်ၵေႃႈ ပိၼ်ပွႆးၸြႃး မိတ်ႈတႃႇၸြႃး။

(ၸ) 1။ မိူဝ်ႈတၢႆႈၼၼ် ၽိတ်ႈပၢင်းလဝ်ႈသင်ႇၼႆ ၶႃႈသွၼ်းၶမ်ႉၸြေးၶႄႉ လဝ်ႈပႃးလွႆယွႆႇၵေႃႈ မၼ်းလဝ်ႈၵွၼ်ႁူဝ်သင်ႇၼႆ ၵိဝ်ႇလူလ်ႈ တၢႆႈမိင်းၶႃႈ ယိင်းလၢႆးသေ လူႇၶႃႈ၊ ပေႃးဝႃႈလဝ်ႈ လၢင်းလူင် ၵွၼ်ၶႃႈၶႅၼ်ႇၵေႃႈ လဝ်ႈလၢင်းလူင် ၵွၼ်လူႇ။

2။ ပေႃးလူႇယဝ်ႉယဝ်ႉၶႅၼ်ႇ ငတႇၵဝ်လဝ်ႈလၢင်းၼၼ် ၶႃႈသွၼ်းၵွၼ်တၢင်း၊ ငတႇၵဝ်လဝ်ႈ လၢင်းလူင်းမႃး ၶိုင်ႈဢမ်းၶႃႈသွၼ်း တႃႇႁႃႈပႃး တေႃႇထိုင်ႁၢင်လဝ်ႈသၢင်ႇၵွၼ်ႇ တေႃႇပေႃး မူတ်းယဝ်ႉ။

3။ မိင်းၶႃႈဝေႇယၢႇဝတ်ႉလၼဝ်သိုပ်ႇသွၼ်းၶမ်ႉ၊ ပေႃးဝႃႈမိင်းၶႃႈၼၼ်သွၼ်းယဝ်ႉၶႅၼ်ႇၵေႃႈ လူပ်းလိုၼ်း လဝ်ႈလၢင်းၼၼ် သၢမ်တူၼ်သီပႃး လင်ႇသွၼ်းၶမ်ႉႁွမ် လူပ်းလင်ယဝ်ႉသေ ၵၼ်ႇတေႃးလူပ်းလင်။

4။ ပေႃးဝႃႈ သွၼ်းၶမ်ႉမူတ်းယဝ်ႉၶႅၼ်ႇၵေႃႈ လိုဝ်ႈဢမ်းၵွၼ်ႇၶိုင်ႈသေ မိင်းႁူင်း လင်ႇယိပ်း ၵဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇသေ ပၢင်းလဝ်ႈၼၼ် ႁူႉမႃးတီႈႁူင်းမိုၼ်း ၵဵတ်းၶႅၼ်ႇ ႁူးဝၢၼ်ႈ"ယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်းလဝ်ႈလိၼ်ႇၶ

(ၺ) လိၵ်ႈၶႃမ်းလဝ်ႈၵႃၼ်းသင်ႇၼႆ လူႇတၢၼ်းၶမ်ႉသွၼ်းၸြေးသၢင်းႁၢၼ်ႇ

သႃႊထူႉ သႃႊထူႉ သႃႊထူႉ ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၼႆႉ ၸူႇဝႃ ၸူဝႃႇ ၵွင်၊ ၶမ္မႃ ၶမ္မႃၵွင်၊ သႅင်ယေႃ သႅင်ယွင်ႇ တင်းၵႃႈၸြေး တြႃး သင်ႇၼႆ ၸတၶေႃႇတေႃႇၵဵဝ်ႈမျတ်ႈသၢမ်ပႃး ဝႆႉႁၢႆႈမျတ်ႈၵႃႈတွၼ်း တၢင်ႇ ၶိူဝ်ၶၢင်ႇသီႇၵုၼ်မိူင်းလိုင်ႈ ႁႂၵၼ်ၶိူင်းမိူင်းတၢၼ်ႇ ၵုင်ႇလဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈၵမ်ႇလႆႈ လွႆငၢမ်ႇ မီးၵၢမ်ႇမုၼ်လီၶျိူးၵျူး ၵထူးဝီသေသ၊ သၸၶမ်ႊ ၼဝ်ႈပ်ၶၼ်တီႈပိုင်ႈတၼ်းၵိုင်၊ ၵိတ်ႉသႃႇမိ ၵမ်ႇမီးၽေႈပူင်လူင်လိုမ်း ၼုၵ်းလွႆလႆႈၼႆႈလွႆထူပ်း ၵုင်ႇမုၼ်လဝ်ႈ ပၼ်လီပၼ်ပ်ၼ် ပၼ်ၵတ်းယိၼ်ၶျမ်းသႃႇ တီႈလူႇၶၢတ်ႈသတ်ႉတဝႃႇပၸမ်ႇမႃႇၽီသၢင်သတ်းႁူၼ်းတင်းလႆ ပိူဝ်ႈမီးၶငေႇၶႅၼ်ႇ လွမ်းလူလ်ႈၶိတ်ႉလိၼ်ႇလလိၼ်ႇ ၵူႉတူႉၸူႇသီႇသိပ်းသွင်လိူၼ် မိူၼ်ၵၼ် ႁူႊမိင် ၵိင်ႇမၼ်ႇၵေမၼ်ႇဝတ်ႉသၼ်ႇ ပၼ်ႇပုတ်ႈသုတ်ႈလႆႈၼႅၼ်ႉထွၵ်ႇပျင်းငလႊ လင်ႇတေပၼ် ၼွပ်ႈႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ၼူပ်ႇၽေႉပီႊလိူၼ်းလိူၼ်ၶႅၼ်ႉ ၼဝ်ႈပ်ၶၼ်တၼူးလလိူၼ်ႁႃႈ ၵၼႃႇမႁႃႇသၢင်း ၵျၼ်ႇ မိင်ႇသွၼ်းၶမ်ႉသွၼ်းၶွင် ၼႃႈတငပႊတေႃႇႁဝ်းၼၼ် ၵွၼ်ၵၼ်မိုင်ပွင် ၼုတ်းၶမ်ႉမေႃႇ သႂ်း လၢင်းၶမ်ႉမေႃႇၶွင်းဝၢင်းႁူင်း လူႉသွင်းၵၼ်လၵ်းတွၵ်ႇသၢၼ်ၽေႃႇလမၢတ်ႈ ငတႇတင်ႈ ၵႂ်ႇၶေႊ မုင်းလိၵ်းသွတ်ႈပျူးႁူမ်ႇလုင်ႇ သၢမ်ၽုင်ႇသီႇလႂ်း ပႂ်ထီးမီးတင်းမၢၵ်ႇၽွၼ်းတႂ်ႈလိင်း ၶွင်းဝိင်းၵင်ႈၵႃႇ ၽေႃႇလမၢတ်ႈယၼ်ႇၵင်ႈမုင်းၶိူဝ် ႁူင်းသွၼ်းႁၢင်းလိၼ်းၶၵေးတၢင်ႇၶိူဝ် မႂ်ႉလွၼ်းသိုဝ်ႈၽိင်ႇ တီႈမိင်ႇတမ်းပုင်းၶမ်ႉႁွၵ်းၵၢင်ႇ မႃႇၸၽေင်ႇသိူဝ်ႇသၢတ်ႇ ပတ်းပူလူငမး ၶေႃႇၵူလ်ႈၶေႃႇၵွႆႈ မတ်ႉၸွႆႈလပ်းသဝ် မွၵ်ႇမႂ်ႉသပ်ႉပေႇယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈ သေႇၶျူႇလီငၢမ်း လင်ႇတၵ်းၵွမ်ႇလွမ်ႉၽွမ်ႉၵၼ် ၶႃႇမိူဝ်းၽိတ်ႈပၢင်းၵဝ်ႁၼ်ႇၵၢင်ႊသၢင်းထူးၸြေးပ်ၶၼ်လဝ်ႈ

တီႈၶူင်းၵျွင်းတေႃႇ လႆႈမိူဝ်းၶင်ႈငွမ်ငေႃႇသိုဝ်ႈၽၵ်ႉၵိုင်းမၼ်း ပေႃးဝႆႈတူဝ်ႈတၢင်းယဝ်ႉတင်းမူတ်း တင်းသိင်ႈ မီးတင်းၶိူင်ႈဝူတ်ႈၶိူင်ႈၶျေႃႇ တုၵ်ႉတၢင်ႇမႃႇ ၽေႃႇမိူဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွၼ်ႈ လွမ်ႁူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ႁူဝ်ႇသေ ယွၼ်းၽိတ်ႈပၢၼ်ႇပၢင်းၵဝ် ႁၼ်ႇၵၢင်းသၢင်းထူးၽြေးပီၼ်လဝ်ႈ မႃး တင်ႈငတႇငတးသဝ်း တီႈၶူင်းၵျွင်းသွၼ်းသိုဝ်ႈတိူင်းၵိုင်းၶႆႉ လႆႈၽိတ်ႈလႆႈပၢင်းမႃး တင်ႈ ငတႇသေႇၶျူႇသပ်ႉပႆႇလီငၢမ်းယဝ်ႉဝႆႈၶႆ တီႈၶႃႈၵေႃးလဝ်ႈ။

ၶႆႉၵေႃႈ ႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး မူဝ်ႈတၢင်းဝၼ်းၶႆႉ ၽြႃႉသိုမိူင်းလၢင်ႇ ၽြႃႉပၢင်ႇမိူင်းလိူင်း ဝႆးၵၢဝ်သွမ်းၶင် ယဝ်ႉတူဝ်ႈသေႇၶျူႇ ၶႃႈတငပးၶဝ် လဝ်ႈၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း လင်ႇတၵ်းၵွမ်ႇလွမ်ႉၽွမ်ႉၵၼ် ပႃးၵၢဝ်ပုင်းလိၵ်းလွႆးၵေႃႇ ၼူႇတိၵ်းၶမ်ႉမေႃႇသႆး ၶမ်ႉမေႃ ၶူင်းဝၢင်းၵျွင်း ႁၢပ်ႇႁွင်းၽိဝ်မႃး ၶျူးဝႆႉၶိုဝ်ၶိင်ႇ ပုင်းၶမ်ႉတမ်းတၢင်ႇ လင်ႇၶႆႈလႆႈမႃး လူႉသုမ် တုမ်ၵၼ် မီးလိမ်ၶိူင်ႈဝူတ်ႈၶိူင်ႈၶျေႃႇ တုၵ်ႉတၢင်ႇမႃႇ ၽေႃႇမိူဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွၼ်ႈ လွမ်ႁူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ႁူဝ်ႇသေ ယွၼ်းသိၶူဝ်ႈပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ၽြေး တြႃး သင်ႇၶႃႇ ရတၼေႃႇ တေႃႇလဝ်ႈသၢမ်ပႃး တၵ်းမႃးယွၼ်းပူတ်းယွၼ်းပႆႇ ယွၼ်းသႆႇယွၼ်းလွႆး ယွၼ်းသုၵ်ႈယွၼ်းသီ ယွၼ်းၵဝ်ႁူႉသူဝ်ႇၵၢႁျူဝ်းတၢင်းလီ ႁုင်ႇလဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈ လွမ်းႁူမ်ႉလွမ်းငမ်းသေၵမ်း၊ ၵူၼ်ႈလႆႈ သူႉၶလီပီၼ် ၵတ်းယဵၼ်ၶျမ်းသႂ် ၶႂ်မူဝ်ႈလီဝ်ၶႆႉ ၵူၼ်ႈလႆႈမႃးယွၼ်းလူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ယေႇၶျၼ်းၶမ်ႉၵတ်းထွင် ႁူမ်ႈပႃးၶမ်ႉႁွမ်ငလႈ ၵႈၵၢၼ်မိူင်ပွင် ၵူၼ်ႈပေႃးလႆႈလူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈ တၢၼ်း ယွၼ်းလႆႈသွၼ်းၶမ်ႉသွၼ်းၶႆႉ ၶူင်းလူဝ်ႈၵၢႁျူး မူဝ်ႈၵၢၼ်မႁႃႇသၢင်းၵျၢၼ် သီႇမိူဝ်ႉ ႁူႈဝၼ်း တေႃႇပေႃးလႆႈသွၼ်းလႆႈလူႇၶမ်ႉႁွမ် ထိုင်တီႈယွတ်ႈႁွတ်ႈတီႈလွမ် ယဝ်ႉတူဝ်ႈ သေႇၶျူႇလီငၢမ်း ၵမ်းၶႆႉၵႃႇၶိသမ်ႇသ မႁပ်ႉၽလေႁူႉသူဝ်ႇၵၢႁျူဝ်းတၢင်းလီမၼ်း ၵူၼ်ႈလွမ်းသူင်ႇၵူၼ်ႈပူင်ပၼ် ၽွၼ်းလီလေႃးၵႆႇ လေႃး"ႁုတ်ႉတရႃႇ ၵူၼ်ႈလႆႈၶျမ်းသႂ်တူဝ်လွႆသွင်ပႃး လူဝ်ႇလႃး ၵူၼ်ႈလႆႈၶျမ်းသႂ်သၢမ်ပိူင် ၶျမ်းသႂ်ၽီ ၶျမ်းသႂ်ႁူၼ်း ၶျမ်းသႂ်ႁၢၼ်ႉပေႃးတေႃႇတိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈႁွတ်ႈမိူင်းသိၼ်မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ၵမၢၼ်ႇၶၼ်ပီၼ် ယႃႇႁၢင်ႉယႃႇႁၢတ်ႈ ယႃႇႁၢတ်ႈယႃႇၵၢင်း သေၵမ်းတီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ။

သႃထုႉ သႃထုႉ သႃထုႉ

(၅) ယွၼ်းပၢင်းၽြေးၶဝ်ႈၵျွင်းမိူၼ်း မူဝ်ႈသွၼ်းၶမ်ႉယဝ်ႉ

သႃထုႉ သႃထုႉ သႃထုႉ ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၽြေးတြႃးသင်ႇၶႃႇ ရတၼေႃႇတေႃႇ လဝ်ႈသၢမ်ပႃး ဝႆႉၵူၼ်ႈမျၢတ်ႈၵၢႆးတွၼ်းတၢင်ႇ ၶိုဝ်ၶျၢင်ႇသီႇႁုၼ်မိူင်း ႁၢၵၼ်တၵ်းတိူင်း ႁုင်ႇလဝ်ႈ ငဝ်းလဝ်ႈ ၵမ်ႇလႆႈလွင်ငၢမ်ႇ မီးၵၢမ်ႇမုၼ်လီၶျိုးၵျူး ၵထူးဝိသေႇသ သရၼမ်း ၶဝ်ႈပီၼ်တီႈ ပိူင်ႈတၢင်းၵိူင် ၵမ်ႇမီးၽြေႈပူင်လူင်လိူမ်း ႁုင်ႇလဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈ လွမ်းႁူမ်ႉလွမ်းငမ်း ပေႃးတၢၼ်ႇ သတ်ႉတမ်ႇလူင်ႇလွင်ႈထီးၶမ်းၵႃႇၵၼ်ႈ ႁူမ်ႈႁၢင်ႈသၢမ်သိပ်းၵိတ်းၽူင်ႇ ၵလုင်းလုင်ႇလူႇ

ၶေႃတ်ႈသတ်ႉတဝၢႇ ပရမ်ႇမၢႇငီသၢင်သတ်းဂူၼ်းတင်းလ့ ပိုဝ်ႈမီးၶင့်ႇၶံ ပၼ်ႇၶွပ်ႈႁွတ်ႈ သူႇထိုင်မၢး ၶိတ်ႉလိၼ်ႇလလိၼ်ႇၵူႉတူႉၡၢႇသီႇ သိပ်းသွင်လိူၼ် မိူၼ်ဂၼ်ႁူးဢိင်ႇ ဂိင်ႇမၼ်ႇ ၵေႇမၼ်ႇဝတ်ႉသၼ်ႇ ပၼ်ႇပုတ်ႈသုတ်ႈလ့ႈၶ့ႉထွၵ်ႇပျွင်းငလး ၶူပ်ႇၾေႉပီးလိူၼ်းလိူၼ်ၶံႉ ၶဝ်ႈပ်ၼ်လိူၼ်ၵၢႈ ႁူးပၢႈႁူးငေ့ႇလူႇတၢၼ်း ဂၢၼ်ႇၸၼ်ဂျွင်းမၼ်း ငတႇၵဝ်လိမ်မိူဝ်ႈသၢင်းဂျၢၼ်ႇ ဝၼ်းတူၵ်းဝၼ်းဂျၢပ်ႈ သိုပ်ႇလၢမ်းတၢမ်းမၢး ဢမ်ႇလၢပ်ႈသေငဝ်ႇ တေႃႇထိုင်ပီးဂဝ်ႇပူၼ်ႉႁူၢႇ ပီးမွ်ႇထိုင်မၢး ၵွၼ်ဂၼ်ၶတ်းလွ်ဂျူဝ်းလၢး သွၼ်းၶမ်ႉငြေးတြုးသင်ႇၶၢႇရတၼေႇတေႃႇလဝ်ႈ သၢမ်ပၢး ဢွင်ႇမျၢင်ႇထၢင်ႇသျူးယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျုႇလီငါမ်းၶံႉ လင်ႇတၵ်းၵွၼ်ဂၼ်မၢး ပၢးဂၼ်တဝ်ႈတီႈဂျွင်း သိုဝ်ႈတိင်းၵိင်းၶံႉ လံႈမၢးယူႇတီႈၸၼ်တၼ်းမၼ်း ပေးဝၢႈတူဝ်ႈတၼ်း ၶိူင်ႈဝူတ်ႈၶိူင်ႈၶျေႇ တၵုၵ်ႉတၢင်ႇမၢႇ ငေႇမိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉယုၵ်ႉတၢင်ႇတၢႈသီႈမွမ်းလွမ်ႁူဝ် ႁွမ်း တူဝ်ၡူဝ်ႇသေႇ ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇဂၼ်ႇတေႃး ငြေးတြုးသင်ႇၶၢႇ ရတၼေႇၵဝ်ႈမျၢတ်ႈသၢမ် ပၢး ၸူႈလံႈယွၼ်းငိတ်ႈပၢၼ်ႇပၢင်းဢဝ် ႁူၼ်ႇၵၢင်ႊသၢင်းထူးငြေးပ်ၼ်လဝ်ႈ မိူဝ်းတၢင်ႉငတႇ ငတးသဝ်း တီႈၶၸ်းဂၢၼ်ႇႁွင်းဂျွင်းဂဝ်ႇ တီႈၵိင်းဢိင်ႇတၢင်ႇ ၶေႈဂျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇငလႈ တၼ်းၶၸ် ဂျွင်းဝတ်ႉဂျွင်းဝၢး ဂျွင်းတေႃႇငြေးပ်ၼ်လဝ်ႈ သိုဝ်ႈတိင်းၵိင်းၶၶံႉ တၢၼ်ႉသိၼ်း မီးလိမ် မွၵ်ႇမေႈၶမ်ႉ ဂမ်ႇပလၢႇ ငေႈႁွပ်း မွၼ်ႁူဝ် ၶွၼ်ႇႁူႈ တုင်းပျူး တီႈဂျွင်းတေႃႇဝတ်ႉဝၢး ႁူႈပ်ၼ်ဢသုင်းဢသွင်ႇ တီႇထွင်ႇၵိုၵ်းဂျွင်း ဢၼ်ပ်ၼ်ဂ့ႇၶေးတၼ်းသွင်း သိုဝ်ႈတိင်ႈၵိင်းၶံႉ ဢၼ်ဝိႉဢမ်ႇလံႈ သိမ်းဢမ်ႇပ်ၼ် ယွၼ်းယၢႉယွၼ်းငဝ်ႈငူဝ်ၶုတ်ႈထူထိ ဢၼ်လီဢၼ်ငါမ်း ႁူႈလံႈသိမ်းဝိႉ လိမ်မံႉလိမ်တွၵ်ႇ ဢၼ်မီးၶိုင်ႈၶိုပ်ႈၶိုင်ႈသွၵ်ႇ ယွၼ်းယိပ်းယွၼ်းတိုဝ်း ဢၼ် ယွၵ်းဢၼ်ယူင်ႇဢၼ်ႁူင်ႈဢၼ်လူႉဢၼ်လိဝ် ဝိႉငဝ်ႈမိူဝ်ႈငုၵ်ႈမိူဝ်ႈႁိုဝ်း ယွၼ်းလုတ်ႇၾႅး ငဝ်ၾႅး တွမ်မ့းပတ်းပူလူငမ်းတီႈၶၸ်းဂျွင်းတေႃႇ လီငူးလီမျေႇသၢင်း "လၢင်း" တီႈၶၸ်းဝၢင်း ဢွမ်တွမ် လံႈယွၼ်းလံႈသွၼ်းၶမ်ႉႁွမ် ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျုႇလီငါမ်းငလႈ ဂမ်းၶံႉတေ ပွၵ်ႈဝ့ႇသ့ႇၶိုၼ်းမိူဝ်း ဂၢၼ်ႇၸၼ်ဂျွင်းမၼ်း ၶုၵ်းလွ်လံႈၶံႈလွ်ထူပ်းသီႇမိုဝ်ႉၵျၢႈဝၼ်းဢၼ်ပူၼ်ႉမၢး လံႈသွၼ်းၶမ်ႉႁူၼ်ႇၵၢင်ႊသၢင်းထူးငြေးပ်ၼ်လဝ်ႈ မိူဝ်ႈလီဝ်ၶံႉ ဢမ်ႇႁူႉလံႈၵၼ်ပ်ၼ် ယူဝ် လံႈလုၵ်းသုင်မုင်ႈတိမ်ႇယိတ်ႇၶၼ်ပ်ၼ်မိုဝ်း ဢမ်ႇလံႈႁူမ်ႈႁူၢႇႁွမ်းငွမ် မိူဝ်ႈလံႈသွၼ်းၶမ်ႉႁွမ် လိူဝ်းၶံႉ ယူဝ်လံႈၶၢမ်ႈဂၢႈၶေႈ ဂ့ဂၢႈတၢႈ ၶွၼ်းၶိပ်ႇငေလၢၶၢင်ႈ ဢမ်ႇႁူႉလံႈၵၼ်ပ်ၼ် ႁူဝ်လံႈ ငိတ်းငိၵ်ႇပိၵ်ႇပိူင်ႈယၢင်းမၢး တင်းဂၢႈသူပ်းလွ်တူဝ်ၶိင်းဂၢမ်ႇသၢမ်ပၢး ဂၢႇယဂၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် သူၼ်ႈ တိၼ်မဝ်ႇလၢင်ႊၶ့ႉ ပ့တိၼ်မဝ်ႇလၢင်ႊယၢင်ႈ ယူဝ်လံႈယိပ်ႇယမ်ႈပမ်ႈငဝ်း ၶၢမ်ႈၶေႈဂ့တၢ ၶိပ်ႇလၢငေၶၢင်ႈ ၶိၼ်းဂျွင်းဝိပ့ဂျွင်းသၼ်ႇ ယိတ်ႇၶၼ်ပ်ၼ်မိုဝ်း လုၵ်းသုင်မုင်ႈတိမ်ႇၶၶံႉငလႈ သၢင်၊ ဝလီႇဂၢမ်ႇသီႇပိူင် မီးသူပ်းမဝ်ႇလၢင်ႊလၢတ်ႈ မီးပၢၵ်ႇမဝ်ႇလၢင်ႊၶၢၼ် ယိဝ်လံႈလၢတ်ႈသိင် ယွ်ႇ သွ်ႇသိင်ၵိင်း တိင်းသိင်လိၵ်ႉ ၶမ်ႉလ့းသိၼ် ဢိၼ်ၶေးၶိင်ႈၶၶံႉငလႈသၢင်၊ မၶေး ဂၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် တင်းဂၢႈသ့လွ်ဢိတ်ႉသၢႇ ပျူႇပၢႇတ မိတ်ႉသၢႇလျၢႇၶ ဢၼ်လီၶံႈလွ်ဢဝ်

ယိဝ်သမ်ႉၵမ်ႇလႆႈၶႆႈၸွႆႈ ၵၼ်ၵမ်ႇလီၶႆႈၸွႆႈ ယိဝ်သမ်ႉလႆႈၶႆႈၸွႆႈၵူႈ တင်းၵျႈတၼ်မ်ႇသုင်ၼၵ်ႈ သုၵ်ႈလေးပူး လေႇၵျေႇလေႇလုႇၵူဝ်လူမ်းၵၢင်လူမ်း ယူဝ်လႆႈၽူင်ႉသုၺ်ႇသိၼ်သုၺ်ႇၶမ်ၶွင်ႈ ၵူဝ် ပိၼ်ၵပ်ႉတၢႆႈမိူၼ်ႇၸူႉသိၼ်လွင်ႈ မိူၼ်ႇလွင်ႈသိၼ်တၢင်း ယင်းသမ်ႉပိၼ်သေၸလႈသင် ၵမ်ႇ ပိၼ်သေၸလႈသင် ယွၼ်းၽေႇယွၼ်းလူတ်း ယွၼ်းပူတ်းယွၼ်းပၢႆ ယွၼ်းသၢႆႇယွၼ်းလွႆး ယွၼ်းသုၵ်ႈယွၼ်းသီ ယွၼ်းၵၢဝ်ၵူႉသူဝ်ႇၵၵျူဝ်းတၢင်းလီတီႈ ၵုင်ႇလဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈ လွမ်းၵူမ်ႇ လွမ်းငမ်း သေၵမ်းတီႈၶူႈၵေႃႈလဝ်ႈ... ၸႂ်ႈလႆႈသူႉၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်ၶျမ်းသုႇ ၶျမ်းသုႇ ၽီ ၶျမ်းသုႇၵူၼ်း ၶျမ်းသုႇၵၢၼ်ႉပေးတေႇတိူၵ်ႈသိူၵ်ႈၵွတ်ႈ မိူင်းသိၼ်မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ၵမၢၼ်ႇၶၼ်ပိၼ် ယႃႇၵၢင်ႉယႃႇၵၢတ်ႈ ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇၵၢင်း သေၵမ်းတီႈၶူႈၵေႃး လဝ်ႈ။

သႃထူႉ သႃထူႉ သႃထူႉ

လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်း

ဘဒ္ဒန္တဝဏ္ဏပညာ

တွၼ်ႈသီပ်းသွင်

လွင်ႈၵျေႃးလိၵ်ႈ

1. လွင်ႈၵျေႃးလိၵ်ႈ ၵိုၵ်းၵၢၼ်ႉၵိုၵ်းၵျင်း

(ၵ) လိၵ်ႈၵိုၵ်းၵၢၼ်ႉၵိုၵ်းၵျင်းၶႆႉ ဝႃးသေပူႉလေႃႉၵၼ်ႉတေႃးသွၼ်းၶမ်ႉယဝ်ႉ ဝၼ်းၶိုင်ႈ လင်ႉၵျေႃးလင်ႉထွမ်ႉ၊ ပပ်ႉမူႉၶႆႉ ပိၼ်လဝ်ႈမထေႉဝျႉရထမ်ႉမ တင်းလဝ်ႈမထေႉယသထမ်ႉမ ၶၢၼ်လွၼ်ႉၵူႉ တီႈၵျင်းလွီလိၵ်းၶၼ်ႉ တၢၼ်မ်ႈဝႆႉ၊ တေႃႉမူဝ်ႈလိဝ် (1364ၶိူႈ) မိးမႃး 250ပီး လူဝ်"ယဝ်ႉ။

(ၶ) လဝ်ႈမထေႉဝျႉရထမ်ႉမ တင်းလဝ်ႈမထေႉယထမ်ႉမ မိတ်ႈတျႉၵိတ်းလူ တငပးပႈလင် ဝႃးလိုၼ်း ၵူဝ်ၵိတ်းၽိတ်းပိုင်ႈၵိုင်ႈၵွၵ်ႉလွၵ်းၶျင်ႉထမ်ႉမဝိၶယေ သွင်ပိုင်သေငလႈ လင်ႉတၢၼ်မ်ႈ ဝႆႉပၶၼ်ၶႆယဝ်ႉ၊ လွၵ်းလႃးၵျေႃးလိၵ်ႈ ၵိုၵ်းၵၢၼ်ႉၵိုၵ်းၵျင်းၶႆႉ ၵွၼ်ၵၼ်ၵျေႃးထွမ်ႉငိၼ်းၵၼ် ၶိုင်ႈပီးၶိုင်ႈပွၵ်ႈယဝ်ႉ၊ မူဝ်ႈငတႉၵျေႃးၶၼ်ႉ ၵွင်ႉၵၢဝ်လဝ်ႈရျႃၼ်းသင်ႉၶျႉ တင်းၵၢၼ်ႉတင်း ၵျင်း မႃးတုမ်ၵၼ် ၵႈတီႈၶျေႈၵျင်းသၢင်ႉဝၢင်ႉသေ ပေႃးဝျႈလုမ်ႉယဝ်ႉၵျေႈ ၵွၼ်ၵၼ် ၵၼ်ႉ တေႃး ရတၶျေႉမျတ်ႈလဝ်ႈသၢမ်ပႃးယဝ်ႉၵျေႈ လဝ်ႈလၢင်းၶျူမိုဝ်း လင်ႉၵွၼ်လဝ်ႈသၢင်ႉ လဝ်ႈလၢင်းၶဝ် ယွၼ်းထွမ်ႉလိၵ်ႈၵိုၵ်းၵၢၼ်ႉၵိုၵ်းၵျင်း ၵႈတီႈလဝ်ႈမထေႉၵူၢၼ်းၵျင်း၊ ယဝ်ႉၵျေႈ လဝ်ႈမထေႉၵူၢၼ်းၵျင်းၵွဝ်း ငတႉငဝ်ႈၶမေႃးတတ်ႉသသၢမ်ၵမ်းသေ ၵျေႃးၵူႉၵွၼ်တၢင်းယဝ်ႉ။

(င) လဝ်ႈမထေႉ ငတႉၵျေႃးယဝ်ႉၶၼ်ႉ လဝ်ႈလၢင်းလူင်သမ်ႉမိုၼ်း သိုပ်ႉၵျေႃးၵူႉ တေႃႉထိုင် လဝ်ႈလၢင်းသႃႉမိုဝ်း၊ ပေႃးသုတ်းယဝ်ႉၵျေႈ သျႉထူႉသျႉထူႉသၢမ်ၵမ်းသေ ၵၼ်ႉတေႃးလဝ်ႈ မထေႉၵူၢၼ်းၵျင်း၊ ၶဝ်းယၢမ်းမၼ်း ငတႉမွၵ်ႈ (1း00)မူင်း တေႃႉထိုင် (3း00)မူင်း လင်ႉယဝ်ႉ ယဝ်ႉ။

2. လွင်ႈတၢၼ်မ်ႈတြႃးလင်ႉၵျႉလူင်

ထုင်းသင်ႉၶျႉလဝ်ႈ ၵျင်းလွီလေႃးတီလမ်ႉ ၶွင်ႈၶိုင်ႈပီး မိးဝႆႉသွင်လုပ်ႈ၊ လုပ်ႈလႆႈ တၢၼ်မ်ႈငလႈ လုပ်ႈၵမ်ႉလႆႈတၢၼ်မ်ႈ။

(ၵ) တျႉတေထုတ်ႉတၢၼ်မ်ႈ လိၵ်ႈလင်ႉၵျႉလူင် ၽေႃႉတႃးၶႆႉ ပေႃးဝျႈၵျေႃးလိၵ်ႈ ၵူပ်းၵၢၼ်ႉ ၵူပ်းၵျင်းယဝ်ႉလင်ႉ လႆႈတၢၼ်မ်ႈၶငေႉၵဝ်ႉ၊ ငတႉၵၢဝ်လူၼ်ၵျႈလွင်ႈ တၢၼ်မ်ႈၵူႉ တေႃႉထိုင်ၵွၵ်ႉဝျႉ ပုၶႆႉယဝ်ႉ၊ ပေႃးတေထုတ်ႉတၢၼ်မ်ႈၵဝ်တြႃး လင်ႉၵျႉလူင် ယေႈမူႉယေႈတွႆးၶႆႉ သမ်ႉမိး လွၵ်းလႃးမႃမိႈမၼ်း လွမ်းၶငေႉပႈတွႆႈၶႆႉယဝ်ႉ။

1. ယွၼ်းတီႈလဝ်ႈမထေႉၵူၢၼ်းၵျင်း၊
2. သိုပ်ႉယွၼ်းၵႈတီႈ လဝ်ႈသြႉၶမေႃးၽွႆမၼ်း၊

(ၶ) ပေႃးဝႃႈယွၼ်းယဝ်ႉ သွင်တီႈသွင်တၢင်းၼႆႉ ၸင်ႇပၢင်းၵၢဝ်ႇမႃးလူး ႁၢႈတီႈၸဝ်ႈ ၶိူင်ႈၶမေႃး ထိင်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ။

(င) လုၵ်ႉတီႈၶႄႈတူႁူင်း ၸဝ်ႈၶိူင်ႈႁပ်ႉၶၢင်ႉသေ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းသေ ပၢင်းၵၢဝ်ႇၶိူင်ႈၸဝ်ႈ ၵွၵ်ႇမႃးသေ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ၸဝ်ႈၶိူင်ႈၸဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပႃးၸဝ်ႈ ၽိတ်ႈပၢင်း ၸဝ်ႈၶိူင်ႈၸဝ်ႈႁပ်ႉ ငဝ်ႇပၼ်ၶမေႃးတြႃး လင်ႇႁႃႇလူင်ၵူဝ်ၽိုၼ်ၶႃႈ" ဝႃႈၼႆယဝ်ႉ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းသေ ၶိုၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ၸဝ်ႈၶိူင်ႈၸဝ်ႈ ၶႃႈတၢင်ပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ" သေငလႈ ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်း ယဝ်ႉၼၼ်ႈ လူဝ်ႇသိုပ်ႇတိုၼ်းႁူႇ တေႃႇပေႃး သုတ်းတွႆးယဝ်ႉ။

လႆးယွၼ်းတိုၼ်းတြႃးလင်ႇႁႃႇလူင်ၼႆႉ မိူၼ်ၵၼ်ႁူးပႃး ၵမ်ႇလိူၵ်ႈၸဝ်ႈသၢင်ႇ ၸဝ်ႈလၢင်းၵွၼ်ႇ"ယိူင်ႇ" လူဝ်ႇႁဵတ်းၼႆ ယွၼ်းႁူးပႃးယဝ်ႉ။

3ႉ လွင်ႈသွၼ်တိုၼ်းလင်ႇႁႃႇလူင်

လွင်ႈသွၼ်တိုၼ်းလင်ႇႁႃႇလူင်ၼႆႉ ၶူပ်ႇပီႈမိူင်း ၸင်ႇငတႇၶိုင်ႈပွၵ်ႈ၊ ပၢင်သွၼ်ၼႆႉ လိူဝ်ႈဝႃႈ "ပၢင်သွၼ်လင်ႇႁႃႇ" ၼႆယဝ်ႉ၊ သွၼ် မိူဝ်ႈၽွင်း ၶႂ်းဝႃႇၶႂ်းသုသေ လွၵ်းလႆး ပွင်ႁဵတ်းလမ်း

(ၵ) ၸဝ်ႈၵတ်ႉၽေႃႇလင်ႇႁႃႇလူင် ၸဝ်ႈလွႆသေၵမ်ႇဝႃႈ၊ ပႃးလိၵ်ႉပႃးယွႆႇၵမ်ႇဝႃႈ ၸဝ်ႈလွႆ ပိၼ်လႆႈၼၼ်ႈ မၼ်းၸဝ်ႈၵွၼ်ႁူဝ် သွၼ်ႁူႇ။

(ၶ) လိူဝ်းၵၢၼ်ၶိုၼ်ႈမႃး ႁဵတ်းၵၢဝ် ပၵ်းပိူင်လင်ႇႁႃႇ လႆးၵျေးလႆးလၢပ်ႈ လႆးပျူႉလိူဝ်းၶၢင်ႉ ငတႉ ၵမ်ႇပႃးတႁႃႇၶဝ်၊ ပိၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇၸဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လႆႇ"ယဝ်ႉ။

(င) ၶဝ်းသွၼ်ၼႆႉ ငတႇၵၢဝ် ႁၢင်ဝၼ်း တေႃႇထိုင် 2 မူင်းၶိုင်ႈ ၵမ်ႇၶၢင် 3 မူင်း ၸင်ႇတေ လိူဝ်ႈၶျူးယဝ်ႉ။

(ၸ) ၵွင်ႈငတႇတင်ႈပၢင်သွၼ်ငတႉ ပိၼ်တီႈၶႄႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။

4ႉ လွင်ႈပျူႉထုတ်ႇတြႃးမူႇမွႆႇ

လွင်ႈပျူႉထုတ်ႇတြႃးလင်ႇႁႃႇလူင်ၼႆႉ ပေႃးဝႃႈဝႆးပၢင်သွၼ်ယဝ်ႉ ၵွၼ်ၵၼ်ၶတ်းလွႆ သွႆႇၶေႃးဝႆႉ ႁဵတ်းလွင်ႈလိူၵ်ႉၶိူၵ်ႉၶမ်ႇသေ လၢမ်းပျူႉတူလွႆးႁူႇ ႁင်းၽွႆႁင်းမၼ်း ႁူႈၸဝ်ႈယူႇ၊ ႁူလွႆးၶႄႇ တီႈၶၼ်ႈ ပိၼ်တင်း ၵမ်ႇပိၼ်ငတႉ မီးတီႈၶမေႉၵတ်ႉငလႈ တၢင်းသူင်လွႆၽွႆမၼ်း ၶၢင်ႉယဝ်ႉ။ လွင်ႈပျူႉထုတ်ႇတြႃးမူႇမွႆႇၼႆႉ သမ်ႉမီးဝႆႉ လႆးလင်ႇႁႃႇ လႆမိူဝ်းလႆလွင်ႈႁွၼ်ႇ၊ မီးၵမ်ႈႁဝ်းၶွႆႈလၢပ်ႈ လႆးလွႆၼၼ်ႈလႆး။ လွၵ်းလႆးပၵ်းပိူင်မၼ်းၼၼ်ႈ မၼ်းမီးၶင်ႇငၶဝ်ႉ တၢင်းပႃႈတွႆႈၼႆႉယဝ်ႉ။

(ၵ) ပေႃးဝႃႈတၵႃႉၶဝ် မႃးတွင်းပၢၼ်ႇ ၵႃႈတီႈလဵဝ်ႈသၢင်ႇပႃးၶဝ်ႉ လဵဝ်ႈလၢင်းပႃးၶဝ်ႉ ပႃးၶဝ်ႉၶဝ် ၵမ်ႇလိၼ်ႈပျႃႉပၼ်၊ ၵၼ်လိၼ်ႈပျႃႉထုတ်ႇတႅမ်ႈပၼ်ၼႄ ၽွၵ်ႈမီးၵႆႉသၢင်ႇၶႃႈ ၶဝ်ႈၵၼ်ႁူလုၵ်ႈ လၢင်ႇလိၼ်ႈ၊ ၶိုၼ်ႈၶဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႈလဵဝ်ႈတၢင်းၵျွင်းၶဝ် ၵမ်ႇဝႃႈလဵဝ်ႈသၢင်ႇ လဵဝ်ႈလၢင်း ပေႃးၶိုၼ်ႈတွင်းပၢၼ်ႇတြႃး ၵီႉတ်းပိၼ်သႃႇသၶျေႇၶုၵ်ႉၵၢၼ်လႄႈ ထမ်ႇမၶုၵ်ႉၵၢ ပေႃးဝႃႈၶဝ်လိုင် ပႃးတၢင်းၵမ်လိုမ်းၼလႄႈပပ်ႉသေ ႁူႉလူးၵႃႈတီႈလဵဝ်ႈ ပႃးၵၼ်ၵတ်ႉ လၢင်ႇၵႃႉၶဝ်ႉ တိူင်ႇပၢင်ႇၵုပ်ႇၵူဝ်း တူလုၵ်းသေ ပေႃးမၼ်းလဵဝ်ႈတၼ်းၶဝ်ၵေႃႈ ႁပ်ႉပျႃႉႁူႉ ထုတ်ႇႁူႉယဝ်ႉ။

(ၶ) ၶိုၼ်ႈၶဝ်ႈလဵဝ်ႈမေႃလၢင်ႇၵႃႉ(ၶမ္မရက္ခိတ)ၶဝ်ႉ ပေႃးတေထုတ်ႇတြႃးမူႇမွၼ်ႇၶဝ် သမ်ႉမီးဝႃႉ သွင်တွၼ်ႈႁွၼ်ႇ။

1။ မူဝ်ႈၼတႃႇတႅမ်ႈတြႃးမူႇမွၼ်ႇၶဝ်ႉ လိၼ်ႈႁူႉယွၼ်းၼတႃႇ ၵႃႈတီႈလဵဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းၵျွင်း ႁၢမ်းမၼ်းဝႃႈ “ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဵဝ်ႈ ၶႃႈတၼပႃးလဵဝ်ႈ ယွၼ်းထုတ်ႇ တႅမ်ႈတြႃးမူႇမွၼ်ႇၶႃႈ” ၶုပ်ႉသႃမ်ၵမ်းသေ ဝႃႈထိူင်ႈ “ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဵဝ်ႈ ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၼတႃႇၶမေႃးၶႃႈ” ၶုပ်ႉသႃမ်ၵမ်းသေ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးႁူဝ်ႇတေႃႇ ၽုင်းၵျီးလဵဝ်ႈသေ မႃးတႅမ်ႈႁူႉယဝ်ႉ။ ႁူလုၵ်းၵႃႈ ၶၢဝ်းယၢမ်း သၢင်ႇၶႃႈတၢင်းလႆ ႁူမ်ႈၵၼ်ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ လူလုၵ်ႉလိၵ်ႈ ပျၢၼ်ႇလိၵ်ႈ ဝႆႈၽြေးၼလႄႈ တၢင်ႈၼတႃႇ ဝၼ်းသိၼ်လူဝ်းၶဝ်ႉ ၵမ်ႇလိၼ်ႈပျႃႉ။

2။ မူဝ်ႈၵၼ်လဵဝ်ႈၵဝ်ႇ တႅမ်ႈယဝ်ႉ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျူႇ လပ်ႉလွင်းလီ″ယဝ်ႉၵေႃႈ သမ်ႉၶိုၼ်းပၢင်းၵဝ် တြႃးမူႇမွၼ်ႇ ၵၼ်လဵဝ်ႈၵဝ်ႇတႅမ်ႈၶဝ်ႉ မႃးပျၼၶႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဵဝ်ႈ ႁၢမ်းဝႃႈမၼ်း “ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဵဝ်ႈ ၶႃႈတၼပႃးလဵဝ်ႈ လိၼ်ႈပျႃႉတႅမ်ႈ တြႃးမူႇမွၼ်ႇ ယဝ်ႉတူဝ်ႈသေၼလႄႈ ယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်း ထတ်းသၢင်ပၼ်သေၵမ်း ၶႃႈ” ၶဝ်သေ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃး ႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဵဝ်ႈယဝ်ႉ ပေႃးဝႃႈႁူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီး လဵဝ်ႈၵႆႉ လိၼ်ႈလူတူလုၵ်းသေ ထတ်းပၼ်ယဝ်ႉၶဝ်ၵေႃႈ လၢင်ႇၽွႆႈတႅမ်ႈသွႆႇပပ်ႉ ၵီႉတ်းပိၼ် တူဝ်လိၵ်ႈလူင်ႁူႉ။

မၢႆတွင်း... မူဝ်ႈၼတႃႇတႅမ်ႈၵွၵ်ႈ တြႃးတွႆးလူင်မူႇမွၼ်ႇၶဝ်ႉ မၢင်လဵဝ်ႈ မၢင်ပႃးၵေႃႈ တႅမ်ႈတူဝ်လိၵ်ႈၵွၼ်ႇ ၵွၼ်တၢင်း။ ဝၢႆးမႃးပေႃးယဝ်ႉ လၢင်ႇတႅမ်ႈတူဝ်လူင်တူဝ်ယွႆႇ၊ မၢင်လဵဝ်ႈၵေႃႈ တႅမ်ႈတူဝ်လူင် သွႆႇပပ်ႉၵမ်းလီဝ်ယဝ်ႉ။

(ၷ) တွၼ်ႈသွင်ၶဝ်ႉ ပိၼ်တွၼ်ပျႃႉထုတ်ႇတြႃး လၢင်ႇၵႃႉလူင်မူႇမွၼ်ႇ လူႇၵိၵ်းၵျွင်းထၢင်ႇၵၢင်ႈ ပႃးလွႆသေၵမ်ႇဝႃႈ ပေႃးတေထုတ်ႇတႅမ်ႈလူႇဝႃႉ ၵိၵ်းၵျွင်းၶဝ် လွၵ်းလၢႆးယွၼ်း တီႈလဵဝ်ႈမထေႇ ႁၢၼ်းၵျွင်းၼတႃႉ တၢင်းၵၼ်ဝႃႈမႃး တၢင်းၶူဝ်ၶဝ်ႉ မူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ ၵဝ်လီမ်ႇ မူဝ်ႈတႅမ်ႈ မူဝ်ႈၼတႃႇ မူဝ်ႈယဝ်ႉ ပေႃးတေတႅမ်ႈလူႇဝႃႉ ၶူဝ်ၵျွင်း လူႇတၢၼ်းလဵဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႈ သိူပ်ႇသၢႆင်

ၼွင်ႈၶမ်း သႃႇသၼႃႇၽြႃးပဵၼ်လိၵ်ႈၶဵဝ်ႉၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလႆႈမီး လိၵ်ႈတွင်းပၢၼ်ႇ၊ ငိုၼ်းပဵၼ်လိၵ်ႈၵဝ်ႇ တဵမ်ႈလူႇ တေႃႇပေႉသုတ်းမူႇၶူဝ်ႇ တီႈၵေႃႇသုတ်း တေလႆႈမီး သိူဝ်ႇၶၢၼ်းၶိုၼ်ႈၶိူဝ်တိူဝ်းၶူဝ်ႇ လႅၵ်ႈၵၼ်(ၶၢၼ်း)ၵေႃႈ ၵမ်ႈပဵၼ်လႆႈယဝ်ႉ။

တီႈမႂ်တွင်း... လွင်ႈထုတ်ႇပျႃႉၽြႃးမူႇမွၵ်ႇ တႃႇၵိုၵ်းၵျွင်းၼၼ်ႉ ပျႃႉတဵမ်ႈ မိူဝ်ႈၶဝ်းၶွၼ်း ၵၢင်ၶိုၼ်းၵေႃႈ လႆႈယူႇ။ ၵူလ်းၵေႃႈ လႆႈယွၼ်းၵႃၸၢင်ႉတႆးၾၢႆး တီႈလိၵ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်းသေ လႆႈၵႃၸၢင်ႉလီ"ယဝ်ႉ လၢင်ႇတဵမ်ႈၼႆယဝ်ႉ။

5။ လွင်ႈငတႃႇတင်ႈပၢင်ၽြႃးထုတ်ႇမွၵ်ႇ ၵိုၵ်းၵျွင်း

မူႇၽြႃးလိၵ်ႈ ထုတ်ႇပျႃႉမူႇမွၵ်ႇဝႆႉၼၼ်ႉ ပေႃးမီးလိၵ်ႈ ၵၼ်ထုတ်ႇပျႃႉယဝ်ႉတူဝ်ႈ သုတ်းမူႇသုတ်းတွႆး လိၵ်ႈၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇတင်းၵျွင်း တေၵွႆႈတႃးပၢင်ပွႆးၽြႃး (ထမ်ႇမသၼင်ႇ) သေ ၵူမ်ႈၵၼ်ၵျေႃးထွမ်ႇ တီႈၶၼႄႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇၶႆ တဵပ်းတတ်းဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

လွမ်းၶင်ႇၶေႃႈတဵပ်းတတ်း မီးဝႆႉၶေၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈငတႃႇတင်ႈပၢင်ၵျေႃးထွမ်ႇထမ်းလိၵ်ႈ မူႇမွၵ်ႇ (တႃႇၵိုၵ်းၵျွင်း)ၼၼ်ႉ လွၵ်းလႆးပၵ်းပိူင်ၵၢင်ႈၵွၼ်းငလႈ တေၵွႆႈတႃးၶူဝ်ႇၼႆလိူင် တင်းၵၼ် လၢတ်ႈၶမေး တီႈတွၼ်ႈပၢင်ပွႆး ၵျေႃးထွမ်ႇထမ်းၽြႃးလိၵ်ႈလင်ႇၵႃႇလူင်ၶၼေ်ႉ မိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး မိူဝ်ႈပီႊသႃႇသၼႃႇ 2546ၶရိႈ ပီႊၵေးလႃႇ 1364ၶရိႈ ပီႊတႆး 2097ၶရိႈ လိူၼ်သၢမ်မွၵ်ႇ 2 ၶမ်ႈ 3 ၶမ်ႈ (မ်ၼ်ႈယၢမ်းတဵမ်ႈလိၵ်ႈ တႃႇပဵၼ်ပပ်ႉၼၼ်ႉငလႈ) ငတႃႇတင်ႈပွင် ပဵၼ်ပၢင်ပွႆးၵျေႃးထွမ်ႇထမ်းလိၵ်ႈ ထုတ်ႇပျႃႉမူႇမွၵ်ႇ (တႃႇလူႇၵိုၵ်းၵျွင်း) 3 တွႆးၼၼ်ႉ

1။ လိၵ်ႈသၢင်ႇၽေးၵသီႇရိ တီႈယူႇ မၢၼ်ႈၵွႆႈ ၶမ်ႉၶမ်း ထုတ်ႇပျႃႉဝႆႉ ထမ်းလိၵ်ႈ "ထမ်ႇမေႊ ဝႃႇတတေႇသၼႃႇ တွႆးသၢမ်" မူႇၶိုင်ႈ။

2။ လိၵ်ႈသၢင်ႇၵိၼ်ႇတမိၼ်ႇလူႇ ၶမ်ႉမႄႉ ၶမ်ႉၶမ်း ထုတ်ႇပျႃႉဝႆႉ ထမ်းလိၵ်ႈ "ၵၵ်ႉၵ သႃႇဝၵ သႃႇထၵဝတ်ႉထု" မူႇၶိုင်ႈ။

3။ လိၵ်ႈသၢင်ႇၵၵ်ႉၵသီႇရိ ၵႃႈလူင် မိူင်းယၢင်း ထုတ်ႇပျႃႉဝႆႉ ထမ်းလိၵ်ႈ "သတ်ႉထႃႇထၶ တၢၼ်ႇလၼဝတ်ႉထု" မူႇၶိုင်ႈ။

ပွၵ်ႈၼၼ်ႉ ပွႆးၼၼ်ႉ ဝႃႈပဵၼ်ပွၵ်ႈၵမ်း ၵၢၼ်တၢင်းသုတ်းၶႆယူႇယဝ်ႉ။ လိၵ်ႈၵၼ်ၵျေႃး ၽြႃးၶွင်ႈပၢင်ပွႆးၼၼ်ႉ ပဵၼ်လိၵ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်း ၵူမ်ႈပႃးလိၵ်ႈလၢင်းၵဝ်ႇငလႈ လိၵ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ မီး 12 လိၵ်ႈ၊ လိၵ်ႈလၢင်းလိၵ်ႈသၢင်ႇ ၵၼ်ၵမ်ႇၵျေႃးထမ်းလိၵ်ႈ မီး 98 လိၵ်ႈ၊ တၵႃႇၶိင်းၶၢဵး ပရိသၢတ်ႈ လိူဝ်းမႃးၵူမ်လူမ်းလွမ်း ထွမ်ႇၽြႃး မီးမွၵ်ႈ 150 လိူဝ်၊ မ်ၼ်ႈဝၼ်း ၵူၼ်းမိူင်းၵျပၢၼ်ႇ ၵျေႉၶိုင်ႈ လိူဝ်ႈၵျွင်ႉ (KOJIMA) ၵွတ်ႈထိုင်မႃးသေ လီပ်ႈၵွၼ်းလွင်ႈၽႄႇသႃႇငလႈ ပိုၼ်း လေႃးတိ တီႈၵျွင်းတႆးယဝ်ႉ။ (ၽြႃးမူႇမွၵ်ႇၶေၼ်ႉ ပေႃးဝႃးပၢင်ပွႆးၽြႃးယဝ်ႉၼႆလိူင် ၶွႆးယွၼ်း ၵူးထုတ်ႇ မိူဝ်းၵူဝ်းၶူဝ်ႇ ၵၢႆးၵိူၼ်းၵေႃႈ လႆႈယူႇ။)

မၢၼ်လၢင်း လိၵ်ႈသေႃးပီႇတိ

တွၼ်ႈသိပ်းသၢမ်

ၶေႃႈၵၢၼ်ဝေႇယႃႇဝတ်ႉၸ

1. လွင်ႈပတ်းၽႅဝ်ႈမူတ်းသႂ်

ပေႃးၽႅဝ်ႈ လိူၼ်ပဵတ်ႇမႆႇ 9 ၶမ်ႈ တွၼ်ႈၵၢင်ၶိုၼ် ဝၢႆးသုင်းသွမ်းယဝ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇ လဝ်ႈလၢင်း ၵႂမ်ႇလွမ်ႉၽွမ်ႉၵၼ်သေ ၽႅဝ်ႈပတ်းႁူင်းၽႂ်ႇႁူင်းမၼ်း၊ ႁူင်းလဝ်ႈလၢင်းၶဝ်ၵေႃႈ လိူတ်ႉမႃးၸွႆႈၶေႃႈတူၵ်းလႅင်း တၢင်းတွႆႈတၢင်းၶိုဝ် ႁူႉႁူင်း"၊ ထိုင်မႃး တွၼ်ႈၵၢင်ဝၼ်း ဝၢႆး သွမ်းပီၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ ၵႂမ်ႇလွမ်ႉၽွမ်ႉၵၼ်သေ ပတ်းၽႅဝ်ႈၶေႃႈႁူင်း သၢင်ႇဝၢင်ႇ ႁူင်းၽြေႃး ႁူင်းတြႃး လၢင်ႉႁူင်းသွမ်း၊ 10 ၶမ်ႈ ဝၢႆးသွမ်းပီၼ်း လၢင်ႉလၢၼ်းၵႂတ်ႇ။

2. လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁူင်း ပၼ်ၵေႃးဝႃႇတ တၢင်းႁူင်း

ပေႃးထိုင် 11 ၶမ်ႈ ၶဝ်ႈၵိူတ်းဝူတ်ႈၽြေႃးတြႃးသၢင်ႇၶႃႇ တီႈႁူင်းတေႃႇ ၵိၵ်ႉလဝ်ႈ မထေႇႁၢၼ်းႁူင်းယဝ်ႉ ထိုင်မႃးတၢမ်းၶမ်ႈ 7 မူင်း တေႃႇ 8 မူင်း လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ တၢင်းႁူင်း ႁွၼ်ၵၼ်မႃးလုတုမ်ၵၼ် တီႈၶေႃႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇသေ ယွၼ်းထွမ်ႇႁၢမ်း ၵေႃးဝႃႇတ၊ လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁူင်းၵေႃႈ ၵိဝ်ႇလူလ်ႈလွင်ႈလူဝ်ႇၵိူတ်းသၢင်ႈ ၶေႃႈၵၢၼ်ၶဝ်ႈဝႃႇ ၶဝ်ႈသႃ ၵဝ်ႇဝႃႇၵဝ်ႇသႃလိူဝ်းၶေ ႁူႉလွင်ႈ"ယဝ်ႉ။

3. လွင်ႈၶင်ႈတၢင်ႈၸတႇ ၵပ်ႉၵဝ်တၢင်းလူႇတၢႇၶဝ်

ၸတႇၵဝ် လိူၼ်ပဵတ်ႇမႆႇ 12 ၶမ်ႈ ၵၢင်ၶိုၼ်မိုၼ်ႈႁူင်း တၢႇၶွၵ်ႈၽႃႉပႃႈမူင်း ၵဝ်ႈႁူဝ် သိပ်းလုမ်း မႃးလူႇတၢၼ်း ၶဝ်ႈယၢမ်း 8 မူင်းတိူမ်" တေႃႇႁွတ်ႈ ၶဝ်ႈယၢမ်း 10 မူင်းလိူဝ်"။ သိပ်ႇႁူႇႁူႈၶိုၼ် တေႃႇလိူၼ်လွင်ႈ 3 ၶမ်ႈ 4 ၶမ်ႈလင်ႇယဝ်ႉ။ ပေႃးၵမ်ႉလွႆႈ ၶွၵ်ႈၽႃႉပႃႈမူင်းၶဝ် မႃးလူႇ လႆႈတၢင်ႈၸတႇ ၶိုင်ႈသိၼ်ၶိုင်ႈပွၵ်ႈ (ၶိုင်းဝႃႇၶွၵ်ႈဝႃႇ မိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ)။ လႆႈမႃး တၢင်ႈၸတႇတီႈၶေႃႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ (ၶေႃႈႁူင်းလူင်)။ ပေႃးထိုင် ၵၢင်ၶိုၼ် 8 မူင်း မိင်းၶဝ်ၸလႈ မိင်းႁူင်း (ႁူဝ်လူႇ) ႁူမ်ႈမိုၼ်ႈႁူင်းမႃး ၵႂၼ်တၢင်း။

– မိင်းႁူင်း ယွၼ်းပၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႇ တၢင်းၵၢၼ်ႇတၢင်းႁူင်း ၵႃႈတီႈလဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁူင်း ပေႃးယဝ်ႉ ၵဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၵၢပ်ႈ။

– လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁူင်း လင်ႇတွၵ်ႈႁွၵ်ႈ၊ ၵမ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် လင်ႇမိုၼ်ႈ မႃးၶေႃႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ၊ မူဝ်ႈမိုၼ်ႈ လဝ်ႈလၢင်းမိုၼ်ႈၵႂၼ်တၢင်း၊ ပေႃးလဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လမ်မူတ်း ပေႃးမိူဝ်းလဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇၶၼ်ၵေႃႈ လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ ႁူဝ်ႁူင်း မိုၼ်ႈႁူႇ၊ ပေႃးၵမ်ႉမိူဝ်းလဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ ၶၼ်ၵေႃႈ လဝ်ႈသၢင်ႇမႆႇ ႁူဝ်ႁူင်းမိုၼ်ႈ ၵႂၼ်တၢင်း။

- သီသၢင်ႇၵၢၼ်း မိူဝ်ႈတင်ႈငတႇ လဝ်ႈလၢင်းၵူင်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းငၸၼ်း၊ လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ/မွႆႇ ပေႃးဝႃႈ မီးသီလိင်ၶႆၵေႃႈ သီလိင်၊ မီးသီလိူင်ၶႆၵေႃႈ သီလိူင် လႆႈၵူင်ႇမိူၼ်ၵၼ်မူတ်း"ယဝ်ႉ။
- လၢႆးၶင်ႈ ၶင်ႈၶူလ်ႇပျင်း(ၶွႆႇၵုတ်ႇ) ၵူင်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵူမ်ႈၵူဝ်မျႇ သွင်ၸေႃႇ ဝႆႇၶႄႈလူး တၵျႇၶဝ်။
- လိူဝ်းတင်ႈငတႇ ၶိူဝ်ၵူႇၶမ်း (ပလၢင်ႇၶမ်း)ၶႆႉ 1.လဝ်ႈၵျေႃးတြူး 2. လဝ်ႈၵူၢၼ်းၵျွင်း လုၵ်ႉလဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း တၢမ်းလူင်းမျး တေႃႇထိုင်ၵျႈပျး၊ ၵၢၼ်ၶင်ႈၵူႇ ၶွင်းၵၢင် ၸေႃႇသၢႆႉ ၸေႃႇၶျ ပိၼ်ၵူႇလဝ်ႈလၢင်းလူင် (လဝ်ႈၶျမိူဝ်း)၊ ၵူႇၶမ်း ၸေႃႇတၢင်းၵွင်ႇသုတ်း ပိၼ်ၵူႇလဝ်ႈလၢင်း သၢႆႉမိူဝ်း၊ ၵူႇၶမ်းသွင်ၵၢၼ် ၸေႃႇလၢၼ်းၶၼ်ႉ သမ်ႉပိၼ် ၵူႇလဝ်ႈလၢင်း ၶပ်ႉမၢႆ 4–5။

4. လွင်ႈၵၼ်ႇတေႃးၵၼ်

မိူဝ်ႈလိူၼ်ပဵတ်ႇမွႆႇ 14 ၶမ်ႈ ၵူဝ်ၶမ်ႈ ပေႃးလဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း တွၵ်းၵွၵ်ႈ လိူဝ်းပိၼ်လုၵ်ႈၶွင်ႉ တငပႈတပၢၼ်း ၵူႈပျႈ" ၵဝ်တင်းတၵုၵ်ႉၸွမ်မၼ်းသေ မျးလူးၶႄႈၵျွင်း သၢင်ႇဝၢင်ႇ မျးၵဝ်တီႈ ၵဝ်ၵွင်ႈၸွမ်"မၼ်း"သေယဝ်ႉ...
- လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း ၵွၼ်တငပႈတပၢၼ်း ၵဝ်တၵုၵ်ႉတၢင်ႇမျႇ ၵိတ်းဝူတ်ႈၸျႈတြူး သၢင်ႇၶျႇယဝ်ႉ ပၢၼ်ႇၵျူး၊ ၵိတ်းဝူတ်ႈ ယွၼ်းၸေႇၵျႇယဝလီႇမၶႄႈ တမ်ႈတီႈၵုတၶႄႇၵဝ်ႈ မျၢတ်ႈသၢမ်ပိူင်။
- လဝ်ႈသြႇလူင် သမ်ႉမိုၼ်းၵွၼ်ၵဝ် လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်တင်းသိင်ႈ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃး ၵျႇယဝလီႇမၶႄႈ တမ်ႈတီႈၵူဝ်ႇတေႃႇၸုင်းၵျိူးလဝ်ႈ။
- ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵႈပိၼ်လဝ်ႈလၢင်းၶဝ် မီးလၢႆပုးၵေႃႈ လင်ႇဝၢၵ်ႈသွင်ၸေႃႇ ဝႆႇၶႄႈတေႃႇၵၼ်သေ ယွၼ်းၸေႇၵျႇယဝလီႇမၶႄႈ တီႈၵၼ်(လဝ်ႈသြႇလူင် ၵွၼ်ဝႃႈ)။
- ပေႃးမီးလဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇၶႆၵေႃႈ လဝ်ႈသၢင်ႇၵူဝ်ၵျွင်း ၵွၼ်လဝ်ႈသၢင်ႇမွႆႇၶဝ် ၵၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈလၢင်းၶဝ်။ ပေႃးၵမ်ႇမီး လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ လျႈလဝ်ႈသၢင်ႇ ၵူဝ်ၵျွင်းမွႆႇ ၵွၼ်ၵၼ်ႇတေႃး။
- ပေႃးမီးသၢင်ႇၵဝ်ႇ လဝ်ႈသၢင်ႇၵူဝ်ၵျွင်းမွႆႇ ၵွၼ်ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇတင်းမူတ်း။ ပေႃးၵမ်ႇမီး သၢင်ႇၵဝ်ႇၵေႃႈ သၢင်ႇမွႆႇၶင်ႇၵၼ် ဝၢၵ်ႈၵိတ်းသွင်ၸေႃၵ်ႇသွင်ပျႈယဝ်ႉ ဝႆႇၶႄႈ တေႃႇၵၼ်သေ ၵၼ်ႇတေႃးၵၼ် (ၵူၢမ်းမၼ်း လဝ်ႈသြႇသုင်းမလူင် ၵွၼ်ဝႃႈ)။ ပေႃးဝႃႈ သုတ်းယဝ်ႉၶႆ သမ်ႉမိုၼ်းဝႃႈ ၵေႃးၵျႇသ ၸေႃႇတီး တေႃႇထိုင်ၵျၢင်သေ သျႇထု 3 ၵမ်း။
- ပေႃးၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉမူတ်းၶႆ လဝ်ႈသြႇလူင် ၵွၼ်ၵဝ် လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် တင်းမူတ်း ယွၼ်းထွမ်ႇၵူၢမ်းၵသုင်းၵမ ၵႈတီႈလဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်း၊ ပေႃးထွမ်ႇယဝ်ႉၵေႃႈ ၵွၼ်ၵိတ်းဝူတ်ႈ လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉ ၶျႇလူးၵျွင်းၸွမ်ၵျွင်းမၼ်းသေ ၶွၼ်းယဝ်ႉ။

5။ ၼတႇတင်ႈပၢင်တြႃး ၶၼ်းဝႆႉသၢမ်လိူၼ်

ၼတႇၵၢဝ် လိူၼ်ပဵတ်ႇ မူၼ်း ဝၼ်းၶဝ်ႈဝႆႉၶၼ်ႉသေ ပဵၼ်ၵူႈၶိုင်ႈသိၼ်ၶိုင်ႈပွၵ်ႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းၵၢင်ဝၼ်း 1 မူင်း ၼတႇတင်ႈၵူႈ၊ ၵူႈပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ ပေႃးယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ် ယူႇၶၼ် လူဝ်ႇလႆႈမႃးၵူႈပႃး"။

– ၵေႃႇၼဝ်ႈၵူဝ်ပိုင်း သေလဝ်ႈ" ယွၼ်းၵၢဝ်ၵူႉသူဝ်ႇပၢၼ်ႇၵျူး လူႇၵၢပ်ႈတီၼ်းၽႂ်း ၶမ်ႉၵတ်း ၶမ်ႉဝၢၼ်ဝႆးဝၼ်းၶၼ်ႉ ၵၢဝ်ႇၵူႈလူႇၵူႈ။ လိၵ်ႈမၼ်းၼတႉ ပၵ်ႇပိုင်ႈတင်းလႆးတၵျႇၶဝ်ၵိတ်း"။

– ၵေႃးတြႃးလင်ႇၵျႇလူင်ၽေႃႇတီး ၶိုင်ႈၶၢၼ်း ၵမ်ႇၶၼ် သွင်ၶၢၼ်းသေ လိုဝ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ သိုပ်ႇတြႃးၵူမ်ၵၢၼ်ႇၶူၼ်ႉၶႆႈ တြႃးတေႃႇၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ ပဵၼ်ႈၵူမ်လႆႈဝႆႉၶၼ်ႉ ၵမ်းပႃးပႃး။

– လဝ်ႈသြူႇလူင် ၵွၼ်ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃး ၶွပ်ႇတူဝ်ၵၢပ်ႈလူဝ် ၽြေး တြႃး သင်ႇၶႃႇ ယွၼ်း ၵမ်ႇမထၢၼ်း၊ ပေႃးယဝ်ႉ သိုဝ်ႈၽွင်တၼ်းမၼ်းၶၼ်ႉ ၵွၼ်ၵၼ်ၶဵင်ႈ လွမ်းၶဵင်ႇပႃႇလီၽြေး ပဵၼ်လဝ်ႈၵဝ်း ၵေႃးဝႃႈ "ဥဖုံကာယံ ပဏိဓာယ" ၶၼ်ႉသေ ၶဵင်ႈၶူဝ်ႇၵုတ်ႇ၊ တူဝ်တင်ႈသိုဝ်ႈ လပ်းတႃ ၵိတ်းၵၢၼ် အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း ၵူႈလဝ်ႈ" တေႃႇထူၼ်ႈ 20 မိၼိတ်ႉ။

– တၢင်းၵျၢင်ႉၵၢၼ်ပတိပၢတ်ႈ ၵၼ်လႆႈၵိတ်းၶၼ်ႉ ၵူမ်ႈၵၼ်ယွၼ်းပူႇလေႃႇလူႇတၢၼ်း ၽြေႈတြႃးသင်ႇၶႃႇ ဝႆႈလွမ်းၶေႃႈပႃႇလီ ဝူလုၵ်ႇဝၢၵ်ႈၽွၼ်းလီ တီႈသတ်းတဝႃႇ သၢမ်သိပ်း ၵိတ်းၶူင်း လင်ႇၵျႇၽေႃႇတီး (ၵမ်ႇၶၼ် ၶေႈၵူၢမ်းပႃႇလီ)။ ၵမ်းလိူၼ်းၵွၼ်ၵၼ်ၵၼ်ႇတေႃး လူပ်းလင်ယဝ်ႉသေ သိမ်းၶျူးပၢင်တြႃးၵူႈ တႃႇၶိုင်ႈသိၼ်ၶိုင်ႈပွၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

6။ လဝ်ႈရၺၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ ယွၼ်းၶဝ်ႈဝႆႉ

ထိုင်မိူဝ်ႈ ဝၼ်းလိူၼ်ပဵတ်ႇလွင်ႈ 1 ၶမ်ႈ ၵၢင်ၶမ်ႈ ၶၢဝ်းယၢမ်း 7 မူင်းတီႉၶၼ်ႉ လဝ်ႈမထေႇရူၢၼ်းၵျွင်း တွၵ်ႈၺွၵ်ႈသေၼလႈ ၵူႈပဵၼ်လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ တင်းၵၢၼ်ႇ တင်းၵျွင်း ပႃးၵၢဝ်တၵုၵ်ႉၽွၼ်မၼ်းသေ မႃးၺွတ်ႈၶျေႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ၵၢဝ်တီႈၵၢဝ်ၵွင်ႈ ၶဵင်ႈၽွၼ်မၼ်း။

– လဝ်ႈမထေႇရူၢၼ်းၵျွင်း ၵွၼ်တၼပႃးတပၢၼ်း ရၺၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ ယွၼ်းၶဝ်ႈဝႆႉ တၵုၵ်ႉ တၢင်ႇမႃႇသေ (1) ၵိတ်းဝူတ်ႈၽြေးတြႃးသင်ႇၶႃႇ (2) ပၢၼ်ႇၵျူး (3) ယွၼ်းၶဝ်ႈဝႆႉ ၵေႃးၽေႃႇ ပႃႇလီ (သြကာသ သြကာသ သြကာသ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ အာရာမေ တေ မာသံ ဝသံ ဥပေမိ။ ဒု - တ) ပေႃးယဝ်ႉ ၵူႈပဵၼ်သင်ႇၶႃႇတင်းၵျွင်း ၵူမ်ႈၵၼ်သႃႇထုသၢမ်ၵမ်းသေ လဝ်ႈသြူႇလူင် လင်ႇၼတႇဝႃႈၵူၢမ်း ယွၼ်းၶဝ်ႈဝႆႉ၊ သိုပ်ႇၵူႈ တေႃႇပေႃးထိုင် လဝ်ႈသၢင်ႇၵၢင်ၵျွင်း။

– လဝ်ႈသြူႇလူင် ၵွၼ်ၵၢဝ် လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ယွၼ်းထွမ်ႇၵူၢမ်း ၵသုင်းၵမ ၵေႃးဝႆႉတ ၵူႈတီႈလဝ်ႈမထေႇရူၢၼ်းၵျွင်း၊ ပေႃးထွမ်ႇၵူၢမ်း ၵသုင်းၵမယဝ်ႉ ယွၼ်းၵိတ်း ဝူတ်ႈ ၵူၢမ်းမၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵိုးလဝ်ႈ ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ

ယွၼ်းထႃမ် ဝတ်းၵႃၼ် ၵႃၶျေႇ ၵျေႃးၵျႇ ၶျႃမ်းသျႇ ၵႃမ်ႇလျႉတီႈၶျႈၶေျးလဝ်ႈ" ၶုပ်ႉသႃမ်ၵမ်းသေၶိုၼ်းဝျႈထိင်ႈ "ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးၶျႈ ၵူဝ်ႇတေႃႇၽုင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶျႈတငပႈတေႃႇ ယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃးၶျႈ" ၶုပ်ႉသႃမ်ၵမ်းယဝ်ႉ ၵူႇၵိင်းၵျင်းၽွင်ၵျင်းမၼ်း တီႈၽွင် ၵျွင်းမၼ်း။

7. တင်ႈငတႃႇၵူႈၶမ်ႈ ၶွင်းဝျႇသႃမ်လိုၼ်

ငတႃႇလိုၼ်ပိၵ်တ်ႇလွင်ႈ 2 ၶမ်ႈ ၶငေႈတင်ႈငတႃႇၵူႇ ၵူႈၶမ်ႈ" တေႃႇၵွၵ်ႇဝျႇ။ ပေႃးထိုင်ၶႃဝ်းယႃမ်း 7 မူင်းပႃႇ 45 မိတ်ႉ လဝ်ႈမထေႇ တွၵ်းၵွၵ်ႈသေ ၵျႈပိၼ်လဝ်ႈလႃင်း လဝ်ႈသႃင်ႇၵူႈလဝ်ႈ ၵွၼ်ၵွတ်ႈမျႈ ၶျေႈၵျွင်းသႃင်ႇဝႃင်ႇ မျႈၶငေႈ တင်ႈငတႃႇသိုဝ်ႈၽွင်ၵွင်ႈမၼ်း ယဝ်ႉသေ ၵူင်ႇသႃင်ႇၵႃၼ်းၵူႈလဝ်ႈ" ယဝ်ႉ။ လဝ်ႈမထေႇၵူႃၼ်းၵျွင်းဝျႈ။။။ ယံ မင်္ဂလံ တေႃႇထိုင် တံ ဘဏာမ ပေဟ။ ၵူမ်ႈဝျႈ ပဏိဓာနတော တေႃႇထိုင် ရတန သုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။ သမ်ႉသိုပ်ႇဝျႈ ယဿာနဘာဝတော တေႃႇထိုင် တံ ဘဏာမ ပေဟ။ ၵူမ်ႈဝျႈ ကရဏီယ၊ ယေကေစိ၊ န ပရောပရံ၊ ယံ ကိဉ္စိ၊ ဘဝတု၊ မဟာကရုဏိကော၊ သဗ္ဗီတိယော တေႃႇၵွတ်ႈ သုခံ ဗလံ။ လဝ်ႈသြျႇလူင် လင်ႇၵွၼ်ၵူမ်ႈဝျႈ ငတႃႇ ကုသလ မ္မော၊ အကုသလ မ္မော ပဋ္ဌာန်း သႃဝ်းသီႇ အနလုံ၊ ပဋ္ဌလုံ၊ ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ လိုဝ်းၶၼ်ႉလၵူႇ တေႃႇထိုင် ၵူမ်းသူင်ႇမိတ်ႉတႃႇ သုတ်းတီႈ နိ ဥပဒ္ဒဝါ။ ယဝ်ႉၵျေႈ ၵူမ်ႈၵၼ် ဝျႈ "တူဝ်လွၵ်ႈၵတ်းယီၼ်လီ သတ်းၵူၼ်းၵိုၵ်ႇသႃင်ၽီ ၵွၵ်ႈလႈၽိင်ႇ ပိင်းၵၼ် သေၵမ်းလူလျႈတႃႉၶေျး သျႇထု သျႇထု သျႇထု" ၶၼ် သႃမ်ပွၵ်ႈ။ မႃတွင်း။။။ ယံ မင်္ဂလံငလႈ ယဿာနဘာဝတော ၶၼ်ႉ ပေႃးဝျႈလဝ်ႈမထေႇၵူႃၼ်းၵျွင်း ၵျဝ်းဝျႈယဝ်ႉ တႃမ်းလူင်းမျႈ လဝ်ႈသြျႇလူင် လဝ်ႈသြျႇသႃႉ ၶိုင်ႈၶမ်ႈၶိုင်ႈပႈ တေႃႇထိုင် ၵွၵ်ႇဝျႇယဝ်ႉ။

8. ငတႃႇတင်ႈပႃင်တြျႈ လင်ႇၵျႇလူင်ၽီႇတႃး ၶွင်းဝျႇၶိုင်ႈပီးၶိုင်ႈပွၵ်ႈ

- ဝၼ်းၵွၼ်တႃင်းသုတ်း ၶငေႈပႃင်ၵုမ် ၵႃဝ်ၵႃင်လွၵ်ႈတင်းၵျွင်းယဝ်ႉ ၵွင်ႉၶိင်းၵျေႈပၵၶဝ် မျႈလႃတ်ႈၵွၵ်ႇမွၵ်ႇငၶ လွင်ႈတႃင်း။ ပေႃးထိုင်လိုၼ်သိပ်းမွႇ 9 ၶမ်ႈ ၵႃင်ဝၼ်းၶၶေၼ်ႉ လိုဝ်ႈ ၶျေႈၵႃၼ်ၵႃၼ်ႇလိၵ်ႈသေ ၽွမ်ႉၵၼ်တင်းၵႃၼ်ႇတင်းၵျွင်း ၵွၼ်မျႈၵျင်ႈၵျၼ်းဝံႉ ပုၼ်ႈတႃႇ ငတႃႇတင်ႈပႃင်ပွႆးတြျႈ တီႈၶျေႈၵျွင်းသႃင်ႇဝႃင်ႇ။

- ၶိုင်ႈယိပ်းတႃင်းတိုဝ်း တႃႇတိုဝ်းၶွင်းပႃင်ပွႆးတြျႈၶၼ်ႉလိုင် ၵူႇၵျေႈတြျႈ၊ ၽိုၼ်ပိၼ်ႈယႃဝ်းသုင် သွင်ၵႃၼ်၊ မၼ်ႈၽိၼ်ႇတ်ႇမ်ႈ တူဝ်လိၵ်ႈလူင်သွင်ၵႃၼ်၊ ၵိုၵ်းပႈ လွမ်ပိဝ်သျႇသၶျေႇလေႈ မၼ်ႈ မွၵ်ႇမေႈၶမ်ႉ မွၵ်ႇယျႈ ၵူႈမိဝ်း" မျႈၵွႈမျႈၽိၼ် မိၵ်ႉ လႃၵ်ႈၶျႃၵ်ႈသိင် လိုဝ်းၶၼ်ႉတူဝ်ႈ" တၼ်း"။

- ထိုင်မျႈ ဝၼ်း 10 ၶမ်ႈ ၵႃင်ၶၼ် ဝႃးသွမ်း 6 မူင်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ ၵွၼ်ၵၼ်ငတႃႇတင်ႈပႃင်တြျႈၵူႇ။

– ၸဝ်ႈမထေႉၵူၼ်းႁူင်း ၽွၼ်ႁူပ်ၶေႃမ်းၶေႈတၢင်ပႆးတပၢၼ်း ၸဝ်ႈရႃၵၢၼ်းသင်ႇၶျႃႇ တင်းၵၢၼ်ႇ တင်းႁူင်းသေ ၵိတ်းဝူတ်ႈၵၼ်ႇတေႃး ၵၢဝ်ႇလူႇၵၢဝ်ႇတၢၼ်း ယွၼ်းၽေႇ ၵျႇယ ဝလီႇမၶေႊး ယွၼ်းယွင်ႈၵုင်ႇပၢၼ်ႇၵျူး ယွၼ်းပၢင်းၸူး ယွၼ်းၶေႃးယွၼ်းထွမ်ႇၸူး ၶိုင်းလူဝ်ႈသီႇမိုဝ်ႉ ၵျၢႆႈဝၼ်း။

– ႁူမ်ႈၵၼ်ယွင်ႈၵုင်ႇ ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ ဣတိပိသော၊ သွာက္ခာတော၊ သုပ္ပဋိပန္နော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ၊ ဓမ္မေ ါနသဿတိ တေႃႇထိုင် ယော နာမ သုႇထုသၢမ်ၵမ်း။

(ၽူႈၶေႃမ်းပၢင် ပိၼ်လဝ်ႈၸူႇၸူမိုဝ်း ၵမ်ႇၶၢဝ် လဝ်ႈၸူႇသႂ်ႉမိုဝ်း)

– ပၢင်းၵၢဝ် ၸဝ်ႈမထေႉၵူၼ်းႁူင်း ၶိုၼ်ႈၶူဝ်ႁူႇသေ ၸဝ်ႈမထေႉၵူၼ်းႁူင်း ၽွၼ်တၢင်ပႆး တၵျႇတင်းမူတ်း ပိုတ်ႇပၢင်ပွႆးၸူး ႁူမ်ႈႁူမ်းဝုႈလွမ်း ၶမေႊး တတ်ႉသသၢမ်ၵမ်းသေ ၶေႃးၸူး လင်ႇၵျႇၵူႇ ပိင်ႈၶဝ်ႇမၼ်းလဝ်ႈ ပိၼ်လႆႈၶၢဝ်ႉ၊ ပေႃးမၼ်းလဝ်ႈ လူင်းပလၢင်ႇ ႁူႇၶေႃး ၸူးယဝ်ႉ လဝ်ႈၸူႇၸူမိုဝ်း ၶိုၼ်းသိုပ်ႇၶေႃးသေ လိူဝ်းတူၵ်းလၢႆး ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶၢဝ်ႉ ပႆးၶိုင်ႈ ယဝ်ႉပႆးၶိုင်ႈ သိုပ်ႇၶေႃးၵူႇတိၵ်း"။

တီႈမၢႆတွင်း... လိူဝ်းၶိုၼ်ႈၶေႃးၸူးလမ်း ၼတႇၵၢဝ်လဝ်ႈလၢင်းၼလႈ လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ ၶဝ် လိူဝ်းပွင်ပိၼ်လႆႈၶၢဝ်ႉ သိုပ်ႇတၢမ်းၵၼ် ၶေႃးၵူႇ ၶိုင်ႈပႆး ပၼ်ၶၢဝ်းယၢမ်း 20 မိတ်ႉ၊ ၵမ်ႇၶၢဝ် 30 မိတ်ႉ။

ပၢင်ပွႆးၸူးၶႅၼ်ႉ ၼတႇလူၼ်သိပ်းမူၼ်ႈ 10 ဝၼ်း တေႃႇထိုင် 14 ဝၼ်း။ ၶၢဝ်းယၢမ်း တွၼ်ႈၵၢင်ၶၼ် ၼတႇၵၢဝ် 6း30 မူင်း တေႃႇထိုင် 10 မူင်း။ တွၼ်ႈၵၢင်ဝၼ်း ၼတႇၵၢဝ် 12း30 မူင်း တေႃႇထိုင် 5 မူင်း။

– ဝၼ်းလူပ်းလင် 14 ၶမ်ႈၶႅၼ်ႉ ပေႃးမူႇၸူး လင်ႇၵျႇလူင် သုတ်းယဝ်ႉ သမ်ႉသိုပ်ႇထိင်ႈ တွၼ်ႈၶူၼ်ႉၶိုႈ ၸူးၵူမ်သူပ်း ၶမ်တင်းၵေႉၶႅၼ်ႉ ၵမ်ႈၽိူမၼ်း မေလၢတ်ႈ မေသပ်းလိင်း ပိၼ်လိုႈ။

– လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ လိူဝ်းလိုႈထုတ်ႇၸူးဝႆႉ တျႇလူႇၵိူၵ်းႁူင်းၶၢဝ်ႉ ၽွၼ်ၵၼ်ပၢင်းမႃး ၵၢပ်ႈၶိုင်းပၢင်ၸူးသေ လဝ်ႈၽူႈၶေႃမ်းပၢင် လင်ႇတိမ်ႈမၢႆၵၢဝ် သိၼ်ႈလိူဝ်ႈလဝ်ႈထမ်ႇမတျႇၶ လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၼလႈ လိူဝ်ႈသိင်ၶေႇမၸူး လဝ်ႈယဝ်ႉ ပိုၼ်ၽႃဝ်ႇပၼ်။

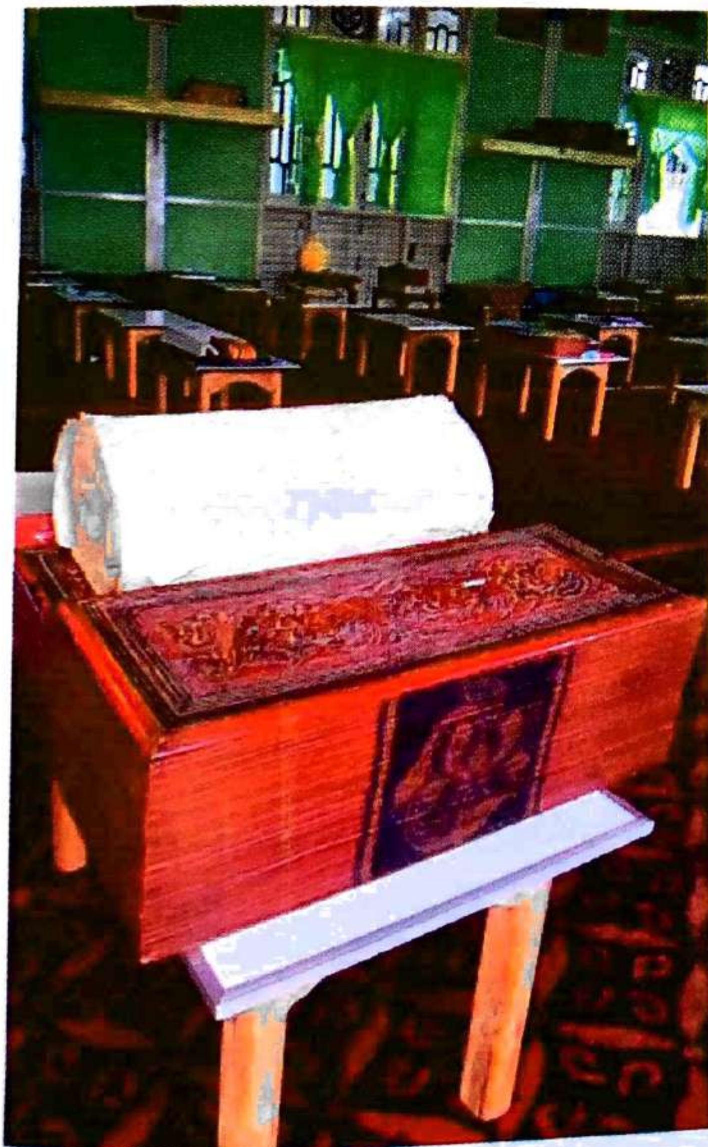
– သင်ႇၶျႃႇလဝ်ႈၶဝ် တင်းႁူင်း ၵၢဝ်တၵိူၵ်ႉပႆႉမျႇၽိူမၼ်းသေ ပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ယွၼ်းၽေႇ ယွၼ်းလွႆး ၵၢပ်တ်ႈၵျႇယဝလီႇမၶေႊးၵၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် တီႈၸေႊးၸူးသင်ႇၶျႃႇ။

– ယွၼ်းပၢင်းၸူး ၵၢၼ်ပၢင်းမႃး ၶေႃး ထွမ်ႇ လူႇတၢၼ်း တီႈပၢင်ၸူး ႁူႇဝႆႉ ၶိုင်းႁူင်းၵဝ်ႇ (ႁူင်းပိတၵတ်ႈ)။

– ႁူမ်ႈၵၼ် ဝူလိူဝ်ႇဝၵ်ႈဝၢင်းပၼ် ႁူႉသူဝ်ႇၽွၼ်းလီ တီႈသတ်ႉတဝျႇ သၢမ်သိပ်းၵိတ်းၶူင်း (ၽိူဝ်ႇပျႇလီ)။

ႁၢင်ႈႁွၵ်ႈၶၼ်းဝႆႉ တႃႇလူၺ်ႈထွမ်ႇထမ်း လိၵ်ႈလၢင်ႇၵႃႉတြႃးလူင် ပွႆးတြႃးမူဝ်ႈၶင်းဝႃႉ

ပပ်ႉလိၵ်ႈလၢင်ႇၵႃႉတြႃးလူင် ၵၢၼ်ထိင်းသိမ်းဝႆႉ

- ၶေႃးထွမ်ႇလိၵ်ႈမၢၵ်ႇ ပၢင်ပွႆးတြႃး (လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ သေပႃး" တၢမ်ႈပိၼ်ၶမ်ႉၵၢမ်း လင်ႇၵျႇလူင်)။
- ၵၶၼ်ႇတေႃး လူပ်းလင်သေ ပိၼ်ၽႃဝ်ႇ လွင်ႈပၢင်ပွႆးတြႃး ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵျႇ။
- ၶိင်းၶၢဝ်းလိူဝ်းမႃး ၵူမ်လူမ်းလွမ်းသေ မႃးထွမ်ႇတြႃး ၽွင်းပွႆးတြႃးငလႈ ပၢတ်ႉလေး တျႇယၵျႇၶဝ် ယွၼ်းပူႇလေႇၵၶၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶျႇ တင်းၵျွင်း။

တီႈမၢႆတွင်း...

(1) လွင်ႈငတႇတင်ႈ ပၢင်ပွႆးတြႃး ၶေႃးထွမ်ႇထမ်းလဝ်ႈလင်ႇၵျႇလူင် သီႇမိုဝ်ႉၵျႈဝၼ်းၶၼ်ႉ ငတႇၵၢဝ်ပီႊသျႇသၶႄႇ 2544 ၶိူဝ်ႈ တေႃႇထိုင် ပီႊ 2546 ၶၼ်ႉ ႁဵတ်းမႃး မိူဝ်း သၢမ်ပီႊ သၢမ်ပွႆး ၶၼ်ႉပူင်ၶိုင်ႈ။

(2) ၵၶၼ်ငတႇတင်ႈ ပၢင်တြႃး ဝၼ်းသိၼ် (လူၼ်ပႅတ်ႇ တေႃႇလူၼ်သိပ်းဢႅတ်း) ႁူႈသိၼ် သိၼ်ၶၼ်ႉ ငတႇၵၢဝ် လူဝ်ႈပၢၼ်လဝ်ႈဝၼ်ႇၶပေလျ်ႇလျႇ ပိၼ်လဝ်ႈၶင်ႈၵျွင်း မူဝ်ႈပီႊၶေးလျႇ 1359 တေႃႇထိုင် 1364 ၶၼ် မိူဝ်းမႃး ၵျႈပီႊ ၶၼ်ႉပူင်ၶိုင်ႈ။

ၶိူဝ်းၶင်ႇသွင်ပူင်ၶၼ်ႉ ပေႃးၵၢမ်ႇမိူဝ်း ၵၶၼ်ၵၢတ်ႈသင် တေငတႇတင်ႈ သိုပ်ႇႁဵတ်း ၾိူဝ်ႈပိၼ်ၵျႇၵျုႈၶျေႈ ႁူႈပီႊ"။

၉ႉ ဝိသေႇသ ပၢင်ပွႆးတြႃး

ဝိသေသ လွင်ႈၶိုၵ်ႉတွၼ်း ပၢင်ပွႆးတြႃးၶၼ်ႉ ပိၼ် "ပၢင်ပွႆးၶေႃးထွမ်ႇ ထမ်းလဝ်ႈ ဝိၶေးပိတၵၢတ်ႈၽႂ်ႇတႂ်း" ၶၼ်ယဝ်ႉ။ ၵၶၼ်ပိၼ် ပၢင်ပွႆးၶေႃးဝိၶေးပိတၵၢတ်ႈၽႂ်ႇတႂ်းၶၼ်ႉ မူဝ်ႈၶေႇ တင်ႈႁဵတ်းမႃးလိူင်... ပီႊသျႇသၶႄႇ 2546 လူၼ်လိူတ်းမူဝ်ႇ 7 ၶမ်ႈ ၵၢင်ဝၼ်း 1 မူင်း တေႃႇ 2မူင်း လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶျႇ(ၶိုဝ်ၵျွင်း) ၵူမ်ႈပႃး ၵၢႈပူႇၵၢႈၶိင်း (ၶိင်းၶေးပၵ)ၶဝ် တူင်ႇပၢင်ႇၵၢပ်ႇၵူဝ်းၵၶၼ် လႆႈလွႆလႆႈၶျေးၵၶၼ်သေငလႈ လင်ႇငတႇတင်ႈပွင်ပိၼ်မႃးယဝ်ႉ။

-ဝၼ်းငတႇတင်ႈပၢင်တြႃးဝိၶေး ပိတၵၢတ်ႈၽႂ်ႇတႂ်းၶၼ်ႉ လူၼ်လိူတ်းမူဝ်ႇ 10 ဝၼ်း တေႃႇထိုင် 14 ဝၼ်း။

-လွၵ်းလႂ်ႈၵျၢင်ႈႁဵၼ်း ၶိုင်ႈယိပ်းတၢင်းတိုဝ်း ငတႇတင်ႈငလႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းၶေႃးထွမ်ႇၵျႇလိူဝ်းၶၼ်ႉ တင်းၵၶၼ်တၢမ်ႈငၶမေႃး တီႈတွၼ်ႈပၢင်ပွႆးၶေႃးထွမ်ႇထမ်းလဝ်ႈ လင်ႇၵျႇလူင်ၽႂ်ႇတႂ်းၶၶၼ်ႉ မူၼ်ၵၶၼ်ယဝ်ႉ။

-ႁွပ်ႈသင်ငလႈဝျႈ ပိၼ်ပၢင်ၶေႃးဝိၶေးပိတၵၢတ်ႈ။ လုၵ်ႈၶေႃး ၽိုၼ်ထမ်းဝိၶေးပိတၵၢတ်ႈ လႂ်" ၽိုၼ် ၵၶၼ်လၢတ်ႈငၶ၊ ၶေႃးလူလျ်ႈလွင်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ် လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶျႇ ၵမ်ႈပျႈၶမေယဝ်ႉ။

(ၶၼ်ႉၶေႃႈ ပေႃးၵၢမ်ႇမိူဝ်း ၵၶၼ်ၵၢတ်ႈသင် တေသိုပ်ႇႁဵတ်း ၾိူဝ်ႈပိၼ်ၵျႇ ႁူႈပီႊ")

–ၵၢမ်လႆႈၼႄတႃႇတင်ႈ ပၢင်ၵျေႃးဝိၼေး ပိတၵၢတ်ႈၼၢ်ႈတႆးၼႆႉ ယိူင်းၵၢမ်းလိူဝ်ႉၵိူဝ်ႈၼႆ လွမ်းၼင်ႇ (ဝိနည်းငယ်လေးစောင်ပါဌ်) ၵၢတ်ႉထၵတႃႇ ၸုမ်ႇၶဝ်လဝ်ႈၼႄဝႆႉဝႆႈ "ဝိနယော နာမ သာသနဿ အာယု" ဝိၼေးတြႃး (လွင်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ်) ၵၢမ်ဝႆႈၼႆႉ ပိၼ်ႈၵႃႇယူႇသႃႇသၼႃႇ ပိူင်ၶိုင်ႈ။ "ဝိနယေ ဌိတေ၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ ဌိတံ" ပေႃးဝႆႈဝိၼေး တြႃး (လွင်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ်)ၼႆႉ မၼ်ႈၵိုမ်း မီးယူႇၼႆလိူဝ် သႃႇသၼႃႇပုတ်ႉထလဝ်ႈၵေႃႈ တေမၼ်ႈၵိုမ်းမီးယူႇယဝ်ႉၼႆ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

"အနာဂတေ သာသနံ လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတိ" ၽူႈၵၢမ်တေပွင်ႇပႃး သႃႇသၼႃႇ ပုတ်ႉထလဝ်ႈ ၵူႈပႃႈၶေႃႈၶၼ်ႉ တေပိၼ်လဝ်ႈၵျၢင်းသင်ႇၶႃႇ (လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်) ၵၢမ်မီးသိၼ်လ သိၵ်ႈၶႃႇမၼ်ႈၵိုမ်း မီးဝႆႉၼင်းတူဝ်ၼင်းလွၵ်းၶဝ်လဝ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉၼႆႉၵေႃႈ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

ၶၵ်းၶူၼ်ႉဝူၼ်ႉပွင်ႇ လွင်ႈတၢင်းသၢမ်ပိူင်ၼႆႉသေ ယိူင်းၵၢမ်းၸိူဝ်ႈပိၼ်လွင်ႈၵမ်ႉယၼ် ပၼ်ၸိူင်းလွင်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ် လဝ်ႈၵျၢင်းသင်ႇၶႃႇမၼ်ႈၵိုမ်း မီးဝႆႉၼင်းတူဝ်ၼင်းလွၵ်းၽွင်မၼ်း ၵူႈတူၼ်ၵူႈပႃးသေၼလႆႈ ပၼ်ပိၼ်ၵိၼ်ၸိူင်းပွင်ႇပႃး ၵႃႇယူသႃႇသၼႃႇပုတ်ႉထလဝ်ႈ ၸိူဝ်းပေႃး မၼ်ႈၵိုမ်းယိုၼ်းယၢဝ်း ၵိုဝ်ႈၵိူင်းပိူင်းသွၼ်ၵူႈၶေႃႈၶၢဝ်းၵိူင်ဝႆႈၼႆ လႅင်ႇတေၼတႃႇတင်ႈၵၢတ်းသၢင်ႈ ပွင်ပိၼ်ယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်း လဝ်ႈသေးပီႇတိ

ပပ်ႉလိၵ်ႈၵျမ်းမိူဝ်ႈႁွၼ်ႇ ၵၢမ်ထိင်းသိမ်းဝႆႉ

တွၼ်ႈသိပ်းသီႇ,
လွင်ႈၵျိတ်းသၢင်ႈမိူဝ်ႈၵွၵ်ႉဝႃႉ

1. ၵျိတ်းၵၢၼ်ပတ်းၽိဝ်ႈမူတ်းသုၺ်

လႆႈၵျိတ်းမၼ်း တင်းမိူဝ်ႈၵူဝ်ဝႃႉ ၵၼ်လၢတ်ႈမႃး ၵွၼ်တၢင်းၶၼ်ႈ မိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ ၽိဝ်ႈၵျွင်းတၢင်းတဵၵ်ႈတၢင်းၶိူဝ်ငလႈ လၢင်ႉလၢၼ်းၵုတ်ႉ လၢင်ႉၵျွင်းသွမ်း။

2. တုင်းထွမ်ႇၵေႃးဝႃႉတ

ၶႆႉၵေႃႈ မိူၼ်ၶင်ႇ ၵူဝ်ဝႃႉ မိူဝ်ႈလိူၼ်ပိူတ်ႇမႂ်ႇ 10 ၶမ်ႈၶၼ်ႈ ၶင်ႇၵၼ်ယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈၵွၵ်ႉဝႃႉၵေႃႈ သမ်ႉလႃး လိူၼ်မႂ်ႇ 10 ၶမ်ႈ ၶင်ႇၵဝ်ႇ ယဝ်ႉ။

3. လွင်ႈတင်ႈငတႇ

လွၵ်ႈလႆႈတင်ႈငတႇ မိူဝ်ႈၵွၵ်ႉဝႃႉၵွၵ်ႉသႃ ၶႆႉၵေႃႈ မိူၼ်ၶင်ႇ မိူဝ်ႈၵူဝ်ဝႃႉ လိူၼ်ပိူတ်ႇမႂ်ႇ 12 ၶမ်ႈ 13 ၶမ်ႈ တေႃႇထိုင် လိူၼ်မူၼ်းယဝ်ႉ လွင်ႈ 3, 4 ၶမ်ႈ ထင်ႇယဝ်ႉ ထွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်းယဝ်ႉ။

4. ၵျိတ်းတၢၼ်းလူင်ထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ

လွင်ႈၵျိတ်းတၢၼ်းလူင်ထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ တႃႇလူႇမိူဝ်ႈၵွၵ်ႉဝႃႉၶႆႉ ငတႇၵဝ်လိူၼ် သိပ်းၵၢတ်းမႂ်ႇ 12, 13 ၶမ်ႈ ငတႇၶိုင်သၢင်ႈၵၢင်ႈပွင်ၵူႈ (ၵၢင်ၶႂ် တင်ႈငတႇ၊ ၵၢင်ဝၼ်း ၽွမ်ႉ ၵၼ်ၵျိတ်းတၢၼ်းလူင်)။

- 12 ၶမ်ႈ ၵဝ်တၢၼ်းထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ လိၼ်ႈၵွၼ်ႇ တူမ်ႈလေႃႇ ၵျိတ်းပိၼ်တၢၼ်းလူင် လိၼ်ႈယႂ်ႇ။
- 13 ၶမ်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်မႃးလူႇမႃးလွင်း ၵွမ်းၵူမ်ႈဝၢင်ႇသုၺ်ႇ ပၼ်ႈၵျိတ်းတၢၼ်းလူင်။ တၢၼ်းၵွၼ်ႇ ထိူဝ်းၵၼ်မႃးလူႇမႃးလွင်းဝႆႉၶၼ်ႈ ၶိုၼ်းတူမ်ႈသေလေႃႇ ၵျိတ်းတၢၼ်းလူင် ထဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ။
- လွင်ႈၵျိတ်းတၢၼ်းလူင်ၶႆႉ ႁွပ်ႈဝႃႈထဝ်ႈ[သြ]ႇၵဝ်းၶဝ်ထဝ်ႈ ထိူဝ်းၵၼ်ပူၼ်ႉၵူႇဝႆႈမိူဝ်း ၵွၼ်ၵျိတ်းမႃးထွမ်း ၵူႈပီႊ"ငလႈ ၵၢၼ်ႉတေႃႇထိုင်မႃး ထင်ႇၶႆႈ လိႈသိုပ်ႇၵျိတ်းမႃးယဝ်ႉ။ ၵူႇ ၵႃႈၶေႃႈၵေႃႈ ပေႃးပိၼ်လိႈ တေသိုပ်ႇၵျိတ်းထွမ်းယူႇၶင်ႇၵဝ်ႇ။

5. လွင်ႈလွင်းတၢၼ်းတႃႈတၢၼ်းသီႇထႃႇၶ

- ထိုင်မႃး ဝၼ်း 14 ၶမ်ႈ ယၢမ်းတၢမ်းၶမ်ႈ 3 မူင်းၶၼ်ႈ ၵႃႈပိၼ်ထဝ်ႈထၢင်းထဝ်ႈသၢင်ႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း ၵွၼ်ၵၼ်ထုတုမ်တီႈၶေႃႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇသေ ပေႃးဝႃႈမႃးထုင်ႇၵၼ်သိၼ်ႈ

ယဝ်ႉၶႃႈ လဝ်ႈသြႃႉလူင် လင်ႉၵွၼ်ယွၼ်း တီႈလဝ်ႈမထေႃႉၵျၢၼ်းၵျွင်း ဝႃႈ "ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႉတေႃႉၽိုင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶႃႈတင်ပႃးတေႃႉ ယွၼ်းလွင်းတၢ်ၼ်း ယွၼ်းတႅၼ်ႈတၢ်ၼ်း ထႃႉၶသီႉတီႈ ၵၢၼ်ပိၼ်ၶေႈၵျွင်းသၢင်ႉဝၢင်ႉ ၵျွင်းတြႃး ၵျွင်းတေႃႉ ဝၢင်းႁွင်းမူး ၶိုၼ်းၵႃႈ ထႃႉၶသီႉတီႈလိူဝ်းၶႃႈ ၶႃႈတင်ပႃးတေႃႉၶဝ် ယွၼ်းလွင်းယွၼ်းတႅၼ်ႈ တေႃႉပေႃးမူတ်းသိင်ႈၶႃႈ" ၼပ်ႉသၢမ်ၵမ်းသေ ၼိုၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ ၵူဝ်ႉတေႃႉၽိုင်းၵျီးလဝ်ႈ ၶႃႈတင်ပႃး တေႃႉ ယွၼ်းၵၼ်ႉတေႃးၶႃႈ" ၶႃႈသေ ၼပ်ႉသၢမ်ၵမ်း။

– မိူဝ်ႈ 3 မူင်းပႅတ်ႈၵိုတ်းၵွတ်း လွင်းၵျႃႉလူႉၵျႃႉ ပိင်ႈၶဝ်ႉ လဝ်ႈၵဝ်ႉပွင်ပိၼ်လႆႈၶႃႈ။

– မိူဝ်ႈငတႃႉလွင်းၶႃႈ ယိပ်းၵၢဝ်တၢ်ၼ်းလဝ်ႈၵဝ်ႉ 1 လိမ်ႈ 2 လိမ်ႈ တေႃႉၵျူဝ်သိပ်း ၵမ်ႈပိၼ် လႆႈၶႃႈ ယုၵ်ႉတၢင်ႉၵျူဝ်သေ လင်ႉလူႉလင်ႉလွင်းသုၺ် ၶိူဝ်ၽိူၼ်လိူင် ၵၢၼ်တမ်းဝႆႉ တီႈ ၵျၢၼ်ႉၶိူဝ်၊ တင်းမူတ်း မိူးပိတ်ႉၽိူၼ်။

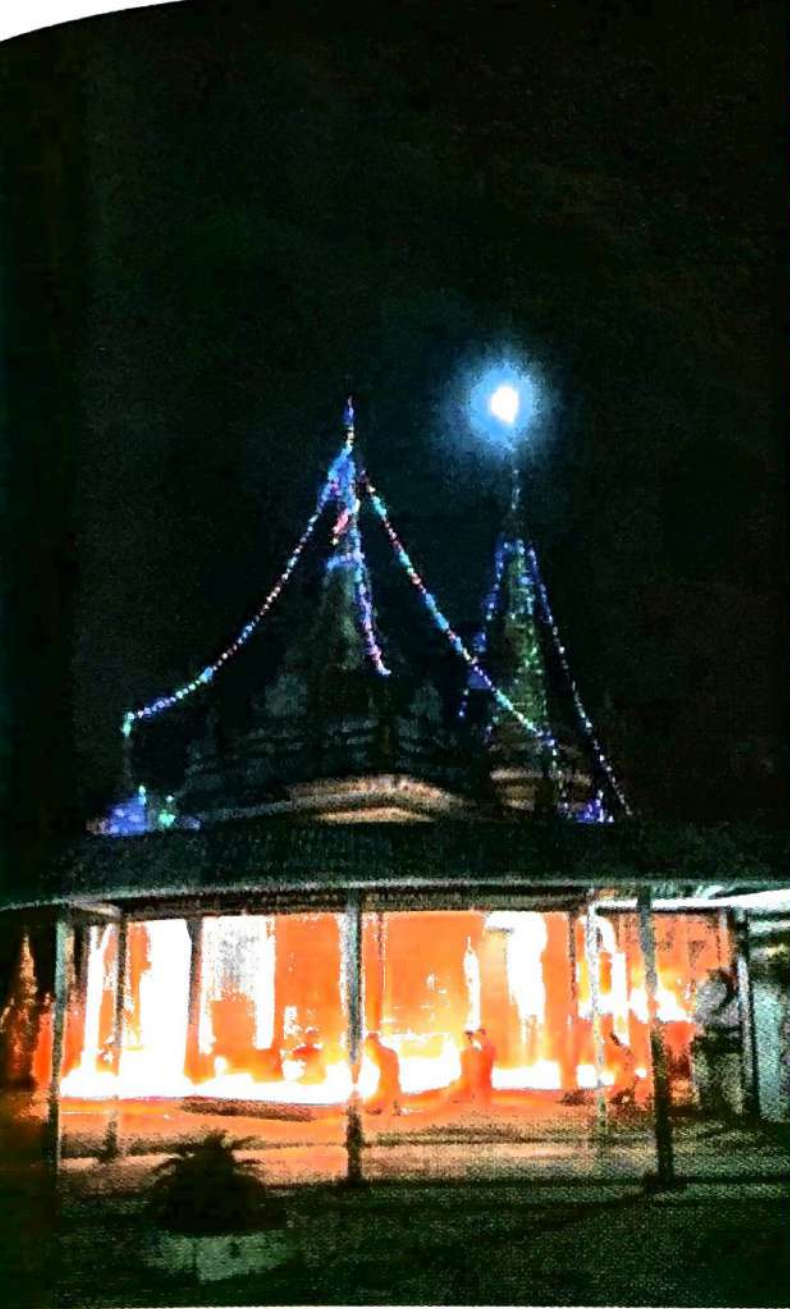
– မိူဝ်ႈ 4 မူင်း 5 မူင်းၶႃႈ ပေႃးၵမ်ႉမိူး လဝ်ႈၵၢၼ်မႃးလွင်းယဝ်ႉၶႃႈ လိူဝ်းမိူးပုၼ်ႈၽွၼ်း ၶႃႈ လင်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၽိူၼ်တၢ်ၼ်းၶႃႈ ၵျႃႉတမ်းဝႆႉ ပုၼ်ႈတႃႉသီႉထႃႉၶ သီႉၵွင်ႈ၊ ၶိုၼ်းၶိူင်ႈၵွင်ႈ တမ်းသွင်ၽိူၼ် ၶဝ်ႉၵၼ်။

– ထိုင်ၶၢဝ်းယၢမ်း 6 မူင်း ပႅတ် 30 မိတ်ႉ လင်ႉၵွၼ်ၵၼ် ၵျႃႉတႅၼ်ႈၵျႃႉလပ်း ၶိုၼ်းသီႉထႃႉၶ သီႉၵွင်ႈၶႃႈ တေႃႉပေႃးထိုင်တီႈ တၢ်ၼ်းမူတ်း။ မိူဝ်ႈလိူၼ်သိပ်းၵိတ်းလွင်ႈ 4, 5 ၶမ်ႈၶႃႈယဝ်ႉ။

တီႈတွင်း... မိူဝ်ႈၵျႃႉလပ်းၵျႃႉတႅၼ်ႈၽွၼ်းတၢ်ၼ်း လိမ်ႈလုၺ်လိမ်ႈၶႃႈၶႃႈ လႆႈဝႃႈ ၵျၢမ်း ယွၼ်း လပ်းၽွၼ်းမၼ်းဝႃႈ "ဆီမီးညီပါဘုရား" ၶႃႉ ပိၼ်ၵျၢမ်းဝႃႈ မိူဝ်ႈႁွၼ်ႉၵွၼ်တၢင်း ပူၼ်ႉမႃး။ မိူဝ်ႈလိဝ် သမ်ႉၵၢဝ်ၵျၢမ်းတႅၼ်းဝႃႈ "ယွၼ်းလပ်းၽွၼ်းတၢ်ၼ်းၶႃႈ" ၶႃႈယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈတေပဝ်ႉၽွၼ်း တၢ်ၼ်းမွတ်ႉၵေႃႈ လႆႈဝႃႈ "ဆီမီးမိုတ်ပါဘုရား" ၶႃႉ ပိၼ်ၵျၢမ်း ၵၢၼ်မိူဝ်ႈ ႁွၼ်ႉၵွၼ်တၢင်း။ မိူဝ်ႈလိဝ် သမ်ႉဝႃႈ "ယွၼ်းမွတ်ႉၽွၼ်းတၢ်ၼ်းၶႃႈ" ၶႃႈယဝ်ႉ။

– ၶိုၼ်းၶဝ်ႉ တႅၼ်ႈတၢ်ၼ်းၵူႈဝၼ်းၶႃႈ မၢင်ပွၵ်ႈ တၵႃႉယိင်းတၵႃႉလႅၼ်းၶဝ် ၶဝ်ႈမႃးတႅၼ်ႈမႃးဝႆႉ တီႈႁွင်းမူးငလႈ ၵျွင်းတေႃႉၶႃႈၶႃႈ ၼိင်းလလုင်းၵိင်ႉၶဝ် သေၵေႃႉ" မႃးမွၵ်ႉမႃးလဝ်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ "ၽိတ်ႈပၢင်းလဝ်ႈၵဝ်းၶဝ် ယၢင်ႉပၼ်ၵမ်းၶိုင်ႈၶႃႈ" ၶႃႈငလႈ ၵႃႈပိၼ်လဝ်ႈလႅၼ်း လဝ်ႈသၢင်ႉ လိူဝ်းမိူးၶိုၼ်းဝၢင်းႁွင်းမူးငလႈ ၶိုၼ်းၵျွင်းတေႃႉၶႃႈ ၵွၼ်ၵၼ်ငဝႈယၢင်ႉပႅတ်ႈ ၶဝ်ႈဝၢင်းၵျွင်းမႃး၊ ပၼ်တၵႃႉၶဝ် မႃးလပ်း မႃးလူႉ မႃးဝႆႈ မႃးသႃ။

ပေႃးထိုင်ၶၢဝ်းယၢမ်း 8 မူင်းတိမ် တွၵ်ႈၵျွၵ်ႈပျၢၼ်ႉလိၵ်ႈၽွၼ်ႉလိၵ်ႈၶႃႈ ၵႃႈပိၼ် လဝ်ႈလႅၼ်းလဝ်ႈသၢင်ႉၵျူဝ်တေႃႉၵျၢင် ၵွၼ်ၵၼ်မႃးလူး ၶေႈၵျွင်းသၢင်ႉဝၢင်ႉယဝ်ႉ ၶဝ်ႈဝႆႈလူး ၼူးဝႃးတူၼ်လဝ်ႈငဝ်ႈၵျွင်း သၢမ်ပွၵ်ႈသေ လင်ႉပျၢၼ်ႉလိၵ်ႈၽွၼ်ႉလိၵ်ႈ ၵျင်းၽိုၺ်ၵျင်းမၼ်း လိူဝ်းပိုၺ်ႉၵျွင်း ၶိုင်ႈၵျွင်းသွင်ပႃးၵေႃႈ ၵျႃႉလူးၵျွင်းၽိုၺ်ၵျွင်းမၼ်းသေ ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈ ပိုၺ်ႉၵျွင်း။

လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ တႆႈတီ်ၶင်း ၵွၵ်ႇဝျႇ

တီ်ၶင်းလူင်လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ

၆ႉ ဝၼ်းလိူၼ်သိပ်းႁႃႈတၢင်းမူၼ်း

(ၵ) ဝၼ်းလိူၼ်သိပ်းႁႃႈမႂ်ႇ, လိူၼ် 15 ၶမ်ႈ(လိူၼ်မူၼ်း)ၶၢဝ်ႉ တွၼ်ႈၵၢင်ၶႂ်ၶဵဝ်ႉ ၶႂၢင်ႈတင်ႈငဝ်ႈ, ၸုပ်ႉတၢင်းလူႇတၢႆႇၶဝ် မႃးမီၶၼ်ႈၵျွင်း။

(ၶ) တွၼ်ႈၵၢင်ဝၼ်းၶဵဝ်ႉ လဝ်ႈလၢင်းၶဝ်လဝ်ႈ ၶဝ်ႈသိမ်ႉသေငလႈ ႁူမ်ႈၵၼ်ၵွၵ်ႉၵုပုတ်ႉ ပဝ်ႇရၶေႃႇ ၶဝ်ႈၶျၵ်ႈလီႈဝ်၊ ဝႃႈၶိူင်ႈၵမ်း ၶိူင်ႈပူး၊ လဝ်ႈမထေႃႇၵုၢၼ်းၵျွင်းယဝ်ႉ လဝ်ႈၶျုမိူဝ်း၊ လဝ်ႈသၢႆႉမိူဝ်း ၵဵတ်းၶဵ ၸၢမ်းလူင်းမႃး တေႃႇပေႃးယဝ်ႉမူတ်း။ လဝ်ႈမထေႃႇၵုၢၼ်းၵျွင်းဝႃႈ "နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဿ" သၢမ်ပွၵ်ႈ။ ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ သုဏာတု မေ အာဝုသော သံဃော အဇ္ဇ ပဝါရဏာ ပန္နရသီ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ သံဃော ပဝါရေယျ။ သံဃံ အာဝုသော ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ ဝဒန္တု မံ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမိ။ ဒုတိယမ္ပိ (....) တတိယမ္ပိ (....) သင်ႇၶႃႇတင်းလၢႆ ႁူမ်ႈသၢႇထုသၢမ်ပွၵ်ႈ၊ လုၵ်ႉၵႂၢၼ်ႉ လဝ်ႈဩႃႇလူင် လူင်းမႃး တေႃႇထိုင်လဝ်ႈ လၢင်းၵျၢင်ၵျွင်း ၶၢဝ်ႉဝႃႈ

ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ ဝဒန္တု မံ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ ပဿန္တော ပဋိကရိဿာမိ။ ဒုတိယမ္ပိ (.....) တတိယမ္ပိ (....) သင်ႇၶႃႇတင်းလၢႆ ႁူမ်ႈၵၼ် သၢႇထုသၢမ်ပွၵ်ႈ။

(င) လွင်ႈၵၼ်ႉတေႃးၵၼ်

ပေႃးထိုင်ႁူဝ်ၶမ်ႈ လိူၼ်သိပ်းႁႃႈမူၼ်း ၶၢဝ်းယၢမ်း 7:30 မူင်းၶဵ လဝ်ႈမထေႃႇ ၵုၢၼ်းၵျွင်း တွၵ်ႈႁွၵ်ႈ၊ ၵေႃႈပဵၼ်လုၵ်ႈၶွင်ႉ တၢင်းပႃးတင်းလၢႆၵေႃႈ ၵႂၼ်ၵၼ်ပႃးၵႂၢၼ်တၢင်ႉ ၽႅမ်ၶၼ်းသေ မႃးလူးတီႈၶျေႃႈၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ။ ယဝ်ႉၵေႃႈ တၢင်ႉတၢင်ႇမႃႇၽၢႆႇသၢႆႉၵၢမ်ႇၵႃး ယိပ်းပႃးလၢၵ်ႈလႃႇသေ ယွၼ်းပူႇၸေႃႇၵၼ်ႇတေႃး။

(1) လဝ်ႈမထေႃႇၵုၢၼ်းၵျွင်း ၵႂၼ်ၵဵတ်းဝူတ်ႈၽြေႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ၊ ပၢၼ်ႇၵျူး ယွၼ်းၽေႃႇ ယွၼ်းလွႆးၵၢပ်ႉတ်ႈ ၵႃႇယ ဝလီႇ မၶေႃး တီႈၽြေႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ ၽၢႆႇၶျေႃႈသၢင်းထူးၽြေႃး ပီၼ်လဝ်ႈယဝ်ႉသေ ၵၼ်ႇတေႃး ၵေႃးၵႃႇသၽၢႆႇတီး။

(2) လဝ်ႈလၢင်းၶျုမိူဝ်း ၵႂၼ်ႁူဝ်ၵၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈမထေႃႇၵုၢၼ်းၵျွင်း။

(3) လဝ်ႈဩႃႇသၢႆႉ သမ်ႉမီၶၼ်းၵႂၼ်ႁူဝ်ၵၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈလၢင်းၶျုမိူဝ်း။

(4) ၵဵတ်းၶၢဝ် ပႃးၶိူင်ႈငလႈ ပႃးၶိူင်ႈ ၵႂၼ်ႁူဝ်ၸၢမ်းလူင်းမႃးသေ ၵၼ်ႇတေႃးၵၼ် တေႃႇထိုင် ၵျၢင်ၵျွင်း။ ပေႃးၶမ်ၶေႃႇၵေႃႈ မႃးဝၢၵ်ႈၵဵတ်းသွင်ၽၢႆႇသေ ၵၼ်ႇတေႃးၵၼ်ၵူၺ်ႇယဝ်ႉ။

(5) ပေႃးၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉမူတ်း လဝ်ႈလၢင်းၶျုမိူဝ်း သမ်ႉၵႂၼ်ၵႂၢဝ်လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်

တင်းမူတ်း ယွၼ်းထွမ်ႇၵျၢမ်းၵေႃးဝႃႇတ ၵႃႈတီႈလဝ်ႈမထေႇၵျၢၼ်းၵျွင်း။ ယဝ်ႉၵေႃႈ သင်ႇၶႃႇ တင်းလႆႈ ၶုပ်ႉဝႆႉသၢမ်ပွၵ်ႈ ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵျႃႇယဝ်ႉ။

တီႈမႃးတွင်း... မူဝ်ႈၵၼ်ႇတေႃးၵၼ်ၶၼ်ႉ ယိပ်းတင်းလၢၵ်ႈလႃႇၶိုင်ႈၵမ်းၶိုင်ႈၵျူပ်ႉ၊ ၵျူဝ်တေႃႇၵျၢင် ပေႃးယဝ်ႉၵျႃႇလုပ်ႈၶိုင်ႈ လၢၵ်ႈလႃႇၶိုင်ႈၵျူပ်ႉ တမ်းဝႆႉ ၵၼ်ၵဝ်ႇသေ ၼိုၼ်း ၵဝ်ထိုၼ်ႈ ၵၼ်မွႆႇ။

7။ ၵျၢမ်းသင်ႇၶႃႇယွၼ်းၵၼ်ႇတေႃး မူဝ်ႈၵွၵ်ႇဝႃႇ

ၵေႃး... ၶႅႉၵေႃႈ လွမ်းၶင်ႇထိုင်မႃး ဝႃႇရသတၢင်းၵျွတ်ႈ ၸွတ်ႈမူဝ်ႈလိူၼ် သိပ်းၵိတ်းမူၼ်းၵွၵ်ႇဝႃႇ ၵၶႃႇၵျူဝ်ၶမ်ႈၼိူၼ်းယိၼ် ၶဝ်ႈပိၼ်ဝၼ်းၵၼ်သီႇၶၶႅၼ်ႇၵၼ်ႇတေႃး ဝႃႈလိူင်ႉၶင်ႇၶႅင်လႈ လင်ႇၶႅၼ်ႈယၢမ်းလိဝ် ယင်းၵၼ်မီးတင်း ၶႃႈတငပႃးတေႃႇငလႈ (......)တင်းလႆႈ ယင်းၵၼ်ၶုၵ်းလွႆလႆႈ ၵတ်ႉတၵႃႇယတူဝ်တူၼ်ၶိင်းၵျၢင်းလဝ်ႈၵဝ်ႇသေ မီးတင်းတၵုၵ်ႉ တၢင်ႇသႂ်ႉပႂ်ႉမႃႇ မူဝ်းသိပ်းၶဝ်ႉတင်းလၢၵ်ႈလႃႇတုင်းတွင်ႈ ယုၵ်ႉယွင်ႈတၢင်ႇ တႃႈသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵျူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵျူဝ်ႇသေႇ မႃးယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ၵႃႇယ ဝလီႇ မၶေႃးၵၢမ်ႇၵပ်တ်ႈ တၢင်းၽိတ်း ၵႃႈတီႈ(......)ဝႃႈၶဝ်တီႈၶႃႈၵေႃႈ။

ၵႃႇယၵၢမ်ႇ မီးသူၼ်ႈတိၼ် မဝ်ႇလၢင်ႈၶႃႈ မီးပႆႇတိၼ် မဝ်ႇလၢင်ႈယၢင်ႈ ယူဝ်လႆႈတိုပ်ႈ ၽၢင်ႈၶၢမ်ႈၶေႃႈၵႆႇတႃႇ ယိပ်ႇယၼ်ၶၢမ်ႈငဝ်း ယိတ်ႇၼ်ၼ်လိၼ်းမိုဝ်း လုၵ်းသုင်မုင်ႈတ်မ်ႇ ၵၢပ်ႇၶမ်ႉတႃႈၶိူဝ် သီမ်းတႃႈတွႆႈ ယိပ်ႇတီႈၵွင်ႈၶွၼ်း လွၼ်းတီႈၵွင်ႈၶၼ်ႈ ၼိုၼ်ႈၵျွင်းဝႆ ပႆၵျွင်းသၼ်ႇ ၵၶုမိဝ်ႇမုၼ်ႈမွတ်ႈၽွင်လိၼ် လပ်းတူဝ်လပ်းၶိင်း ၽူင်ႉသွႆႇတီႈၵမ်ႇထုၵ်ႇ ၵမ်ႇၵၢပ်ႈ မီးၵျႃႇၶၶႅၼ်ႉငလႈသင်၊ ဝလီႇၵၢမ်ႇသီႇပိုင် မီးသူပ်း ၵမ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ မီးပၢၵ်ႇ ၵမ်ႇလၢင်ႈၶၢၼ် ယူဝ်လႆႈတၢၼ်ႈသိင်ယွႆႇ သွႆႇသိင်ၵိုင်း တိင်းသိင်လိၵ်ႉ ၶမ်ႉလႆးသိၼ် ၵိၼ်ၶေႃးၶိင်ႈ ၽူင်ႉသွႆႇ တီႈၵမ်ႇထုၵ်ႇၵမ်ႇၵၢပ်ႈ ပိၼ်ၵျႃႇ မီးသေၶၶႅၼ်ႉငလႈသင်၊ မၶေႃး ၵၢမ်ႇ တၢင်းၵႃႈသႂ်ႇလွႆၵၽိတ်ႉသႃႇ ပျူႇပႃႇတ မိတ်ႉသႃႇလျႃႇၶ မိဝ်းလီၶိုင်ႈလွႆ သမ်ႉၵမ်ႇၶိုင်ႈလွႆ မိဝ်းၵမ်ႇလီၶိုင်ႈလွႆ ယူဝ်သမ်ႉလႆႈၶိုင်ႈလွႆၵျႃႇ မီးသေၶၶႅၼ်ႉငလႈသင် တၢင်းၵႃႈတ်မ်ႇသုင် ဝူလ်ႇၵျင်ႈ သီႇပိုင် ၵျူဝ်လူမ်းၵျၢင်လူမ်း တၢင်းၵႃႈၵပ်တ်ႈမိုၼ်ႇလႃႉသိၼ်လွင်ႈ မိုၼ်ႇလွင်ႈသိၼ်တၢင်း ပိၵ်ႉသမ်ႉပိၼ်သေၶၶႅၼ်ႉငလႈသင် ၵမ်ႇပိၼ်သေၶၶႅၼ်ႉငလႈသင် ၼ်ၼ်းတေႃႈ......ၵျဝ်း ပူတ်းဝၢင်းၶျၢင်းပွႆႇပၼ် ၶႃႈတငပႃးတေႃႇၵျဝ်းၶဝ် ပၢၼ်ႇလၢင်းသႃႇမၶေႇ တင်းသိင်ႈတင်းလႆႈ ယႃႇၵွၼ်ႈလႆႈပိၼ်ဝူတ်ႈပိၼ်ၵၢမ်ႇ ပိၼ်တၢမ်ႇပႃးၵျႃႇၶေႃႈမူဝ်းၵိုင် ၵၼ်တၵ်းပွႆးတေၵွၼ်ၵဝ်တူဝ် လဝ်ႈၵဝ်ႇ ပၼ်ႇၶဝ်ႈလူင်းၶမ် တမ်ႈၵႃႈၶွင်းမူဝ်းၽၢၼ်ၵၢငပႇလေးပႃး တီႈၵၼ်ၶၢၼ်းမႃးပွၵ်ႈဝႆႇ ၶၶႅၼ်ႉၵေႃႈ ယႃႇၵွၼ်ႈလႆႈၵျႃႇၶဝ်ႈလူင်းၶမ် ၵျူဝ်ၶၼ်း ယႃႇၵွၼ်ႈတၢၵျၼ် ၵွၼ်ႈမၼ်းပိၵ်ႉလီႇၵျပ်းတၼ် ၵွၼ်ႈလႆႈသုၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သူဝ်းသႃႇ သူဝ်းသႃႇၽီ သူဝ်းသႃႇၵူၼ်း သူဝ်းသႃႇၵျၢၼ်ႉပေႃး

တေႃႇတိူၵ်ႈသိူၵ်ႈႁွတ်ႈၽိူဝ်ထိုင် မိူင်းသိင်မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိုပ်ႉပၢၼ်ႇ ၵမၢၼ်ႇၼၼ်ပဵၼ် ယႃႇႁၢင်ႉယႃႇႁၢတ်ႈ ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇၵၢင်း သေၵမ်းတီႈၼုင်ႈၵေႃႈလူဝ်ႈ။

ၶုပ်ႉသၢမ်ၵမ်းယဝ်ႉ(သိုပ်ႇဝႆႈၵေႃးၵႃႇသ)။

႘ႉ ႁၢမ်းၶၢင်းပၼ်တၢင်းၽိတ်း

ၵိူဝ်ႈ... ၶၼ်ႉၵေႃႈ လွမ်းၶင်ႇႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ဝႃႇလသတၢင်းႁူတ်ႈ ႁွတ်ႈမိူဝ်ႈလိူၼ် သိပ်းၵဵတ်းမူၼ်း ၵၢၼ်ႇႁူဝ်ၶမ်းၶိုၼ်းယိၼ် ၶဝ်ႈပီၼ်ဝၼ်းယၢမ်း သီႇၶၼ်ႇၵၼ်ႇတေႃး ဝႆႈလိူင်ႉၶႆသေငလႈ ယင်းၵၼ်မီးတၢင်းသူလဝ်ႈ(......) တၢင်းလႆ ၶၵ်ႈလွၵ်ႇလႆႈ ၶိုၼ်ႈလွၵ်ႇထူပ်း ၵတ်ႉတၵႃႇယတူဝ်တူၼ်မိင်းႁၢင်ႊ လဝ်ႈၵဝ်ႇသေငလႈ မီးတၢင်းတၢၵ်ႉတၢင်ႇသႆႉပႆႉမႃႇ ယုၵ်ႉၵၢဝ်မိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉ တၢင်မွၵ်ႇယႃႈ သွင်ႁႃႈ တၢင်မွၵ်ႇမူဝ် ၸၢၵ်ႈလႃႇယိပ်းလွမ်း ႁွမ်းမိုဝ်း တၢင်ႇႁူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ၵူဝ်ႇသေ, မႃးယွၼ်းၽေႇယွၼ်းလႂ်း ယွၼ်းသီၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ၵႃႇယ ဝလီႇ မၶေႃးၵၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် တီႈၼုင်ႈတငပႃးတေႃႇ ဝႆႈလိူင်ႉၶင်ႇၶႆသေၵေႃႈ တၢင်းၵႃႈ ၵႃႇယ ဝလီႇ မၶေႃးၵၢမ်ႇၵပ်ႉတ်ႈ သိပ်းသမ်ႇသၼ်ပိူင် ၶိူင်ႈမဝ်ႇႁူႉ ႁူႈၵၼ် ၶိူင်ႈမဝ်ႇႁၼ် ႁူႈလွင်ႈ ပၵ်ႉသမ်ႉလႆႈတိူဝ်ႉထုၵ်ႇၶွင်ႈ ပၼ်ၵူႇမီးၵူႇ, သမ်ႇလွၵ်ႇပိူင်လွၵ်ႇသေၵမ်ႇဝႆႈ လင်ႇၶၢႆႈ ယၢမ်းလီဝ် ၼုင်ႈတငပႃးတေႃႇ, တၵ်းမႃးပူတ်းဝၢင်းၶၢင်းပွႆႇပၼ် သူလဝ်ႈ(......)တၢင်းမူတ်း တၢင်းသိင်ႈ ယႃႇၵိူဝ်ႈလႆႈပၼ်ဝူတ်ႈပၼ်ၵၢမ်ႇ ပၼ်တၢမ်ႇပႃးဝႆႈသမ်ႇသၵျႃႇၵူႇၶေႃႈမိူဝ်းၵိူင် ပိူင်ၶိုင်ႈသေၵေႃႈ ၼုင်ႈတငပႃးတေႃႇ, သမ်ႉၶိုၼ်းၶၵ်ႈလွၵ်ႇလႆႈၶိုၼ်ႈလွၵ်ႇထူပ်း တူဝ်မိင်းလဝ်ႈၵဝ်ႇ, သေငလႈ လူဝ်ႈႁွၼ်ႇပူၼ်ႉမႃး ႁွပ်ႈၵၼ်သူလဝ်ႈႁဝ်းၼုင်ႈ ယူႇႁွမ်းလွမ်းၵၼ်မႃးငလႈ ၵမ်ႇႁူႉလႆႈႁၼ်ပၼ် ႁူဝ်လႆႈမီးတီႈၽိတ်းၵူႇမီးမႃး တၢင်းၵႃႈၵႃႇယ ဝလီႇ မၶေႃးၵၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် ၵႃႈတီႈသူလဝ်ႈတၢင်းမူတ်း တၢင်းသိင်ႈ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႆႈလႆႈမီး တီႈၽိတ်းၵူႇ, သေသမ်ႇသေလွင်ႈ သေလွင်ႈသေပိူင် ဝႆႈၶႆသေၵေႃႈ ၼ်ၼ်းတေႃႈသူလဝ်ႈ(......)တၢင်းမူတ်းတၢင်းသိင်ႈ ပူတ်းဝၢင်းၶၢင်းပွႆႇပၼ် ၼုင်ႈတငပႃးတေႃႇ, ယႃႇၵိူဝ်ႈလႆႈပၼ်ဝူတ်ႈပၼ်ၵၢမ်ႇ ပႃးဝႆႈသမ်ႇသၵျႃႇ ၵူႇၶေႃႈမိူဝ်းၵိူင် ၵၼ်တၵ်းပွႆး တေၵွၼ်ၵဝ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ, ပၼ်ႇၶဝ်ႈလူင်းၶမ် တမ်ႈၵႃႈ ၶိုင်းမိူင်းၽေႃၵၼ်ပႆႉလေးပႃး တီႈၵၼ်ၶေႃၼ်းမႃး ပွၵ်ႈဝႆႉၶၼ်ႉၵေႃႈ ယႃႇၵိုၼ်ႈလႆႈၵူႇၶဝ်ႈ လူင်းၶမ် ၵူဝ်ၶၼ်းၵေႃႈ ယႃႇၵိုၼ်ႈတၵျႃၼ် ၵိုၼ်ႈလႆႈသုၶလီပီၼ် ၵတ်းယိၼ်ၶျမ်းသႃႇ ၶျမ်းသႃႇ ႁၢၼ်ႉပေးတေႃႇတိူၵ်ႈသိူၵ်ႈႁွတ်ႈၽိူဝ်ထိုင် မိူင်းၶမ်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၶိုပ်ႉပၢၼ်ႇ ၵမၢၼ်ႇၼၼ်ပဵၼ် ယႃႇႁၢင်ႉယႃႇႁၢတ်ႈ ယႃႇၵၢၵ်ႈယႃႇၵၢင်း တၢင်းသွင်ၽေႃႇသွင်ပႃႈ သေၵမ်းလူလၢႆႈတေႃႉၶေႃး။

႙ႉ ဝၼ်းပွႆးၵၼ်ႇတေႃးလုမ်း

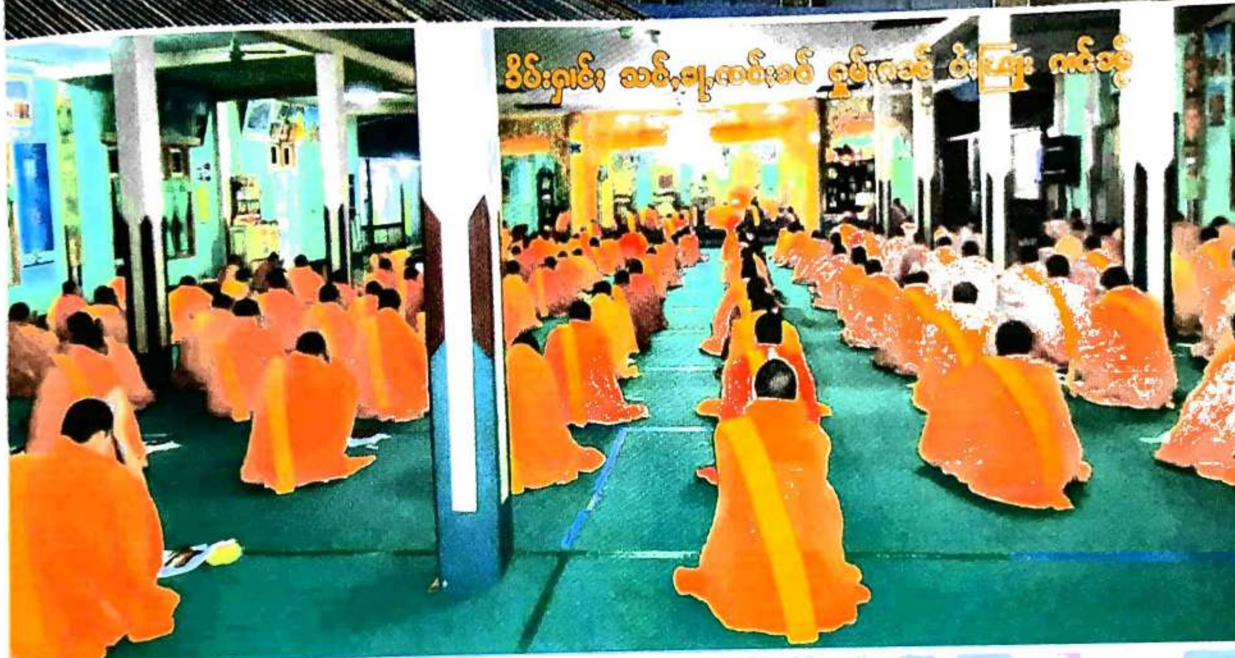
(ၵ) လိူၼ်သိပ်းၵဵတ်းလွင်ႈ 2 ၶမ်ႈ ၵၢင်ဝၼ်း 1 မူင်းၶၼ်ႉ တၢင်ႈငတ, စတုပစွယတႃႇယၵႃႇ

တႃႇယိၵႃႇၼိင်းၶေႃးယိင်းလၢႆး တၵႃႇသီႇႁူဝ်ၵူးသွမ်းငလႆ ၵဝ်ႇႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ၽွမ်ႉၵၼ်ၼိုၼ်ႈ
ႁၢင်းလွင်းမွၵ်ႇ ၵဝ်ႇလူႇၵဝ်ႇတၢင်းထွမ်ႇတြႃးလူလိုၼ်ႈၵၼ်။
(ၶ) ၼိင်းႁၢင်း ၵၢဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၵပ်ႉ တီႈလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် တိုဝ်းတၢင်းၶႄႈ သေပုး" ကွၢမ်ၵၢဝ်
ၸတုပၸ္စယ ၊ယကာ ၼိင်းၶေႃးယိင်းလၢႆးတၢင်းလႆ ၶုပ်ႉထိုင်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ။ ယွၼ်ႉၽေႇၵႃႇယ
ဝလီႇ မၶေႈ ၵႂႃႇတီႈလဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႇၶိူဝ်ႁၢင်း ၵွတ်းဝူတ်ႈၵေႃးၵႃႇသၽေႃႇတီး။
(င) လဝ်ႈမထေႇၵုၶၢင်းႁၢင်းႁဝ်း လင်ႇတၵ်းဝူလိုၼ်ႈပၼ် ၶၢင်းပၼ် ပူတ်းပွႆႇပၼ် တၢင်းၽိတ်း
တီႈပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတၢင်းလၢႆ။။
(လ) ၼိင်းႁၢင်း လင်ႇသမ်ႉၵၢဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇ ၵပ်ႉထိုင်ႈ ၵမ်းၶိုင်ႈ၊ ၼိင်းႁၢင်း ကွၢမ်ႁူဝ်သေ
ယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်းလဝ်ႈရၵျၢၼ်းသၢင်ႇၶႃႇၶိူဝ်ႁၢင်း တင်ႈငတႃႇငတႃးသဝ်း ၵႃႈတီႈၵၢၼ်ႇႁူင်း
ႁၢင်းၵဝ်ႇ တၢင်ႈယၢႇႁိူင်ႈမိူင်း ၶိူဝ်ယၢႇႁိူင်ႈလႆႈႁူၺ်ႇ ႁိူင်ႈလႆႈပိၼ်တီး ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတၢင်းလၢႆ
ပိုင်ႈၵိုင်သိၼူဝ်းႁူဝ်းႁူၺ်ႇ ၵွတ်းဝူတ်ႈၵွတ်းၶျေႇ ၽုၵ်ႇသွမ်ႈတႃႇၶ ၼိူင်ႈလူႇတၢင်းတၢၼ်း
ႁူႈလဝ်ႉၶိုၼ် ဝၼ်းၶမ်ႈသေၵမ်းတီႈၶႃႈဝႃႈၶေႃ။
(သ) ပေႃးဝႃႈပၢင်းလဝ်ႈၶဝ် တင်ႈငတႃႇႁၢင်းၵဝ်ႇယဝ်ႉ သူင်ႇမိတ်ႉတႃႇယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၵွတ်းဝူတ်ႈ
ပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး လဝ်ႈၶဝ်ပၼ်ပွၼ်းလူပ်းလင်သေ သႃႇထုသႃၶမ်ႈၵမ်း။

မုၼ်လၢင်း လဝ်ႈသေႃးပိႇတိ

လဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႇ တၢႆႈတွၼ်း ၵွၵ်ႉဝႃႇ တီႈႁွင်းမူး

ၶိပ်းၺၢင်း ၵျွင်းတေႃႉၸလႄႈၵွင်းမူး

ၶိပ်းၺၢင်း သၢင်ႇၵျေႃႉၵၢင်းၶဝ် ႁူမ်းၵၢၼ် ဝိၸ်ၸြူး ၵၢင်ၶိုၼ်

ၶိပ်းၺၢင်း လၵ်းသၢင်ႇ,ၶဝ်ၵွပ်ႇ,လိၵ်ႈႁြူး

တွၼ်ႈသိပ်းႁႃႈ
လိူၼ်ၵထိၼ်ႇလႄႈ လွင်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း

1. လိူၼ်ၵထိၼ်ႇလႄႈ လွင်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း

တႄႉၵႃႈ လိူၼ်သိပ်းဢဵတ်းလွင်ႈၶမ်ႈၶိုင်ႈ တေႃႇထိုင် လိူၼ်သိပ်းသွင်မူၼ်းၼႆႉ ပဵၼ်လိူၼ်ၵထိၼ်ႇ ဢၼ်ႁူၼ်းလၢဝ်းပုတ်ႉထတင်းလၢႆ တႄႇတင်ႈပွႆးၵထိၼ်ႇသေ လူႇတၢၼ်း သၢင်ႇၵၢၼ်း ႁူႉတီႈႁူႉလႅၼ်ယဝ်ႉ။

ပေႃးဢဝ်ထိုင် လိူၼ်ၵထိၼ်ႇၼၼ်ႉ တႄႉလိူမ်ဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈၶူင်းဝဵင်း မိူင်းလူင် မိူင်းဢွၼ်ႇ ၶွၵ်ႈမိူင်းၶူင်းမိူင်း ႁူႉတီႈႁူႉလႅၼ် ၵွတ်းပွႆးၵွတ်းလၢမ်းၵထိၼ်ႇယူႇၼႆႉ မၼ်း ၶႄသၢၵ်ႈသေႇလၵ်းထၢၼ် ႁူၼ်းပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇတင်းၶမ် ၶပ်ႉယမ်ဝႆႉၶၢမ်း ၶိူဝ်ပွႆး ၵထိၼ်ႇယူႇတႄႉ "ဝႃႈ" ၼႆႉယဝ်ႉ။

ၵထိၼ်ႇၼႆႉ လုၵ်ႉတီႈၵႂၢမ်းပႃႇလိ "ကထိန" သေ ပဵၼ်မႃး "ၵထိၼ်ႇ" ၼႆယဝ်ႉ။ "ကထိန" ၼႆႉ ၶွင်းပႃႇလိ ဢၢတ်ႉထၵထႃႇတီႈၵႃႇ လၢႆၽိုၼ်လၢႆၵျမ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ ပိုတ်ႇၶႄတီႈပွင်ႇမၼ်း တင်းၶမ်ယဝ်ႉ။ ၸူဝ်ၸပ်ႈလမ်း...

* ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ မၼ်းမီးၶမ်ႉၵတ်ႉ လၢင်ႈယုၵ်ႉယွင်ႈပွင်ပၼ် ၸိူဝ်းဢၼ်ၵထိၼ်ႇ ဢႃႇၶၼ်သိင်ႇ ႁူႈပိူင် ၼိုင်ႇၵိုမ်းမၼ်ႈၶမ်ဝႆႉ တၼ်းၶူင်းဢႃပလႃႇသိမ်ႇ ႁူင်းတိူၵ်ႈဝိႁၢၼ်ႇ ဢၼ်လႆႈသိူဝ်ႇ ၵထိၼ်ႇၼၼ်ႉလႄႈ လဵင်ႇႁွင်ႉဝႃႈ "ၵထိၼ်ႇ" ၼႆယဝ်ႉ။
* ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်းဢၼ် ဢႃႇၶၼ်သိင်ႇ ႁူႈပိူင်ၼၼ်ႉ ပၢမ်ႉထွၵ်ႈမျၵ်ႈလွႆႈထိမ်ပၼ် သင်ႇၶျႇ လဝ်ႈၶဝ်ၶူင်းလူဝ်ႈၶၢဝ်းႁူႈလိူၼ်လုမ်း" လႄႈ လဵင်ႇႁွင်ႉဝႃႈ "ၵထိၼ်ႇ" ၼႆယဝ်ႉ။
* ၶေႃႈၵၢၼ်ၵထိၼ်ႇၼႆႉ ပိူဝ်ႈဝႃႈပြေးပဵၼ်လဝ်ႈ ႁူႉလဝ်ႈႁူႉတူၼ် ယေးဢၢမ်း တႄႉ "ဝႃႈ" လႄႈ လဵင်ႇႁွင်ႉဝႃႈ "ၵထိၼ်ႇ" ၼႆယဝ်ႉ။
* မိူဝ်ႈပၢၼ်ပြေးပဵၼ်လဝ်ႈၼၼ်ႉ လၢၵ်ႈယိပ်ႉၶူဝ်း လိူင်ႉၶဝ်ႇ ပၢၼ်မိူဝ်ႈလိူဝ်ၼႆႉ ပႆႇမီးလႄႈ ပေႃးတေယိပ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း ဢွၼ်တၢင်းသုတ်း လႆႈဢၢဝ်ၶွပ်ႇထၢင်သီႇလိူင်ႇ တမ်းသိူဝ်ႇဝႆႉသေ ဢဝ်ၽၢၼ်ႇ ဢၼ်လူဝ်ႇယိပ်ႉၼၼ်ႉ ၵီႈသိူဝ်ႇမတ်ႉၶိင်ႈ လပ်းၶွပ်ႇထၢင် ၼၼ်ႉ လွႆႈဢၼ်ယိပ်ႉ ၸိူဝ်းလိူဝ်းယဝ်ႉလိူဝ်းတၼ်းယူႇယဝ်ႉ။ တူၺ်းဢၢဝ်ၼႆႉသေ လဵင်ႇဝႃႈ "သိူဝ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းၵထိၼ်ႇ" ၼႆယဝ်ႉ။ ႁူၺ်းၵႃႈ ၶေႃႈၵၢၼ်သိူဝ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းၵထိၼ်ႇၼႆႉ ဢမ်ႇႁွမ်ႉဝႃႈ ယိပ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်းၼႆႉလၢႆ"။ လွမ်းၶႅင်ႇမုၼ်ၶမ်းပြေးပဵၼ်လဝ်ႈ တမ်းပူင်ဝႆႉ ၶေႃႈၵၢၼ်ဝိၶေးၵထိၼ်ႇတင်းသိင်ႈၼၼ်ႉ ၸူမ်ႈလေႃးဢၼ်တင်းမူတ်းသေ လဵင်ႇလႆႈႁွင်ႉဝႃႈ "သိူဝ်ႇၵထိၼ်ႇ" ၼႆယဝ်ႉ။

2ႉ ပိူင်လၢႆးၵၢၼ်ႁူင်းၸေႃးတီ ၶိုတ်းထွမ်ႇႁူႉပီႊပီႊ

ပေႃးၽႅဝ်မႃး ဝၼ်းလိူၼ်သိပ်းၵီတ်းလွင်ႈ 9 ၶမ်ႈ 10 ၶမ်ႈၼၼ်ႉ ၼတႄႉႁႃသွၵ်ႈတူၺ်း ၽၼ်ႇမၼ်ႈသၢင်ႈၵၢၼ်း ၵၢၼ်တၢင်ႇၶဝ် မႃးလူႇတၢၼ်း မိူဝ်ႈၶွင်းဝႆႉၶွၵ်ႈဝႆႉ မီးဝႆႉလိူဝ်း ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႆႉလိူၵ်ႈႁႃ သွၵ်ႈတူၺ်းယဝ်ႉၸိုင် လိူဝ်ႈႁၢင်ႈၶိူင်း မိူဝ်ႉထုတ်းပွတ်း ယၢဝ်း၊ မိူဝ်ႈပွတ်း ယၢဝ်း၊ လၢၵ်ႈယိပ်ႉ 5, 6 ယူင်ႇၼလႈ ၼိူင်ႈယိပ်းတၢင်းတိုဝ်း တႃႇတေယိပ်ႉ သၢင်ႈၵၢၼ်းယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႆႉႁၢင်ႈၶိူင်းယဝ်ႉ ၵွၼ်တၢင်းသုတ်းၼၼ်ႉ လူဝ်ႇယိပ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်းၽႅေးပိၼ်လဵဝ်ႈ တီႈၶွင်းႁူင်းတေႃႇၼလႈ တီႈၶွင်းႁွင်းမူးႁူင်ယဝ်ႉၸိုင် လိူဝ်းၵၢၼ်ၵိုတ်းၶၼ်ႉ ၵွၼ်ၵၢၼ် တိၵ်ႈၵိတ်း လွင်းမိူင်ႇ တင်းၵၢၼ်ႇတင်းႁူင်း ၼတႄႉတီႈလဵဝ်ႈမထေႇၵၢၼ်းႁူင်း လူင်းမႃးတေႃႇ ၽိဝ်ႁၢင်ႁူင်းယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႆႉတေယိပ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်းၼၼ် လူဝ်ႇလိူဝ်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း လဵဝ်ႈလၢၵ်ႈၶဝ် ႁႂ်ႈႁူၵ်းပႃး။ လူဝ်ႇပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းထိုင်ႈ လဵဝ်ႈတတ်း လဵဝ်ႈၵိတ်း လဵဝ်ႈၽိတ်းၶဝ်ႁွၼ်ႇ။ ပေႃးယဝ်ႉၸိုင် ၵွၼ်ၵၢၼ်ယိပ်ႉႁူႇ ႁူင်းလွီႁူင်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႆႉလဵဝ်ႈၵၢၼ် မႃးယိပ်ႉသၢင်ႈၵၢၼ်းသၢင်းပိူင်ႇ သၢင်ႈၵၢၼ်းႁူပ်ႉ မိဝ်းလွီၵမ်ႇဝႆႉ မႃးၽိတ်ႈပၢင်း တီႈလဵဝ်ႈၵၢၼ်တတ်း ၵၢၼ်ၽိတ်းၶဝ်ၼၼ် လိူဝ်ႈၶုပ်ႉသၢမ်ပွၵ်ႈယဝ်ႉဝႆႉ "ၵၢၼ်ႇတေႃး ၵၢၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဵဝ်ႈသြူႇလဵဝ်ႈ (လဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈ၊ လဵဝ်ႈသၢင်ႇလဵဝ်ႈ) ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်း တတ်းပၼ်ၽိတ်းပၼ် သၢင်ႇၵၢၼ်း သၢင်းပိူင်ႇ သၢင်ႇၵၢၼ်းႁူပ်ႉ ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇၶႃႈ" ဝႆႉၼၼ်သေ ၶုပ်ႉထိုင်ႈသၢမ်ပွၵ်ႈယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႆႉ တတ်းယဝ်ႉၽိတ်းယဝ်ႉၸိုင် ယွၼ်းၵၢၼ်ႇတေႃး တီႈလဵဝ်ႈၵၢၼ်တတ်းပၼ်ၽိတ်းပၼ်ၶၼ်ႉ လူဝ်ႇလိူဝ်ႈဝႆႉ ႁၢမ်းမၼ်းထိုင်ႈ "ၵၢၼ်ႇတေႃး ၵၢၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဵဝ်ႈသြူႇလဵဝ်ႈ (လဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈ၊ လဵဝ်ႈသၢင်ႇလဵဝ်ႈ) ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၵၢၼ်ႇတေႃးၶႃႈ" ၼၼ်ယဝ်ႉ။

ပေႃးယဝ်ႉၸိုင် ၵၢၼ်ႁဝ်းတတ်းဝႆႉ ၽိတ်းဝႆႉၶၼ်ႉ ၵဝ်ႁူႇလူး တီႈလဵဝ်ႈၵၢၼ် တေယိပ်ႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ တီႈ လဵဝ်ႈၵၢၼ်ယိပ်ႉၶၼ်ႉၸိုင် လူဝ်ႇလိူဝ်ႈၽိတ်ႈပၢင်း ၶုပ်ႉသၢမ်ပွၵ်ႈ ယဝ်ႉသေ ဝႆႉႁၢမ်းမၼ်း "ၵၢၼ်ႇတေႃး ၵၢၼ်ႇတေႃးၶႃႈ လဵဝ်ႈသြူႇလဵဝ်ႈ (လဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈ၊ လဵဝ်ႈသၢင်ႇလဵဝ်ႈ) ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်း ယိပ်ႉပၼ် သၢင်ႇၵၢၼ်းသၢင်းပိူင်ႇ သၢင်ႇၵၢၼ်းႁူပ်ႉ ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇၶႃႈ" ၼၼ်ယဝ်ႉသေ လူဝ်ႇၶုပ်ႉထိုင်ႈသၢမ်ပွၵ်ႈယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႆႉ ယိပ်ႉမူတ်းယဝ်ႉၸိုင် လူဝ်ႇလိူဝ်ႈယွၼ်းၵၢၼ်ႇတေႃးထိုင်ႈ ႁၢမ်းမၼ်းဝႆႉ "ၵၢၼ်ႇတေႃး ၵၢၼ်ႇတေႃး ၶႃႈ လဵဝ်ႈသြူႇလဵဝ်ႈ (လဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈ၊ လဵဝ်ႈသၢင်ႇလဵဝ်ႈ) ၶႃႈတၼပႃးတေႃႇ ယွၼ်းၵၢၼ်ႇတေႃး ၶႃႈ" ၼၼ်သေ ၶုပ်ႉထိုင်ႈ သၢမ်ပွၵ်ႈယူႇယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႆႉ တေတတ်း တေၽိတ်း သၢင်ႇၵၢၼ်းလိူင် လွၵ်ႈလၢႆးမၼ်းၶၼ်ႉ တႃ သၢင်ႇၵၢၼ်း လူဝ်ႇလိူဝ်ႈမီးလီတ်းတႃပႆႇၼိူင်ႈယဝ်ႉ။ ၶၢၼ်းမၼ်း လူဝ်ႇလိူဝ်ႈမီးၵဝ်ႈၶၢၼ်း၊

ၶေႃႈပၢတ်ႈမၼ်း လူဝ်ႇလႆႈမီး သီႇပဵၵ်ႉယဝ်ႉ။ တၢင်းၵႂၢင်ႈ သႂ်ႇၵတ်ႉၵူၵ်းမၼ်း မီးသိပ်းသွင်ပဵၵ်ႉ (ၶိုင်ႈထတ်း)၊ တၢင်းယၢဝ်းမၼ်း လူဝ်ႇမီးသၢမ်သွၵ်ႇပၢႆယူႇယဝ်ႉ။ သၢင်ႇၵၢၼ်း ၶိုင်ႈလုမ်ႇၼႆႉ လူဝ်ႇမီးဝႆႉ မၼ်ႈၽႅၼ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၢၼ်ပႆႇတတ်းၶၼ်ႉ သၢဝ်းသွၵ်ႇ (သိပ်းႁၵ်ႉ) ယူႇယဝ်ႉ။

ပေႃးတေတတ်း သၢင်းပိူင်ႇၼတေႉ ၸၢၼ်းမၼ်း မီးႁႃႈၸၢၼ်း၊ တႃမၼ်းလူဝ်ႇမီး သၢမ်တႃယဝ်ႉ။

၃. ဝၼ်းၵထိၼ်ႇ, တီႈၵျွင်းၸေႃးတီ

လွမ်းၶဝ်ႈ, ၶိုင်ႈပီးမိူင်း မီးသိပ်းသွင်လိူၼ်၊ လိူၼ်လူႇ ၵထိၼ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းသမ်ႉ မီးၶိုင်ႈလိူၼ်၊ ၶွၼ်ႈၶိုင်ႈလိူၼ် (လိူၼ်သိပ်းဢဵတ်းလွင်ႈ ဝၼ်းၶိုင်ႈ တေႃႇထိုင် လိူၼ်သိပ်းသွင်မူၼ်း)ၼႆႉ။ ဝၼ်းပွႆးတၢၵ်ႇမဝ် လူႇတၢၼ်း၊ လဵဝ်ႈႁၵ်ႉၶၢၼ်းသင်ႇၼႃႇ ႁပ်ႉၼၢမ်ႇတၢင်းလူႇ ၵထိၼ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းၼႆႉ။ မိူၼ်ႈဝၼ်း လိူၼ်သိပ်းသွင်မူၼ်ႇ 12 ၼမ်ႈ ၼဝ်းယၢမ်းၵၢင်ဝၼ်း၊ ၵႃႈပီၼ်လဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈသၢင်ႇတင်းႁူင်း လႆႈမႃးၶဝ်ႈတင်ႈၼတေ, တီႈၶေႃႈႁူင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ ႁူႈတူၼ်ႁူႈပႃးယဝ်ႉ။

4. ႁူင်ႇပၼ်သၢင်ႇၵၢၼ်းၽြႃး ၶွၼ်းႁူင်းတေႃႇ

ဝၼ်းလိူၼ်သိပ်းသွင်မူၼ်း ယၢမ်းၵၢင်ဝၼ်း 12 မူင်း လဵဝ်ႈမဝ် ၵဝ်တင်းသၢင်ႇၵၢၼ်း ၸူႇလူးၶွၼ်းႁူင်းတေႃႇသေ ၵႂၼ်တၢင်းသုတ်း လဵဝ်ႈမထေႇၸၢၼ်းႁူင်း ၵႂၼ်ႁူပ်ၶေႃမ်းၶေႃႈ လဵဝ်ႈသၢင်ႇၼႃႇမဝ် ၵိတ်းၵူတ်ႈပူႇၸေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ယွၼ်းလူႇတၢၼ်း သၢင်ႇၵၢၼ်းၽြႃး ယွၼ်းႁူင်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်းၽြႃးသူႇလူင် သူႇၵႂၼ်ႇတင်းသီႈယဝ်ႉ။ ၵေႃး ၵႂၼ်သုၵ်ႈမိုဝ်း သၼ်ႈသုၺ်ၽွၺ်မၼ်းယဝ်ႉ၊ ၵဝ်သၢင်ႇၵၢၼ်းၼၽႄးလူင် ႁူင်ႇပၼ်ၽြႃးလူင် ၽြႃးၵႂၼ်ႇ ၶွၼ်းႁူင်းတေႃႇၵမ်ႇၵႃး ၵိုၵ်းပႃး လီမ်တီႈႁွင်းမူး ႁူႈသူႇ"ယဝ်ႉ။

မႂ်တွင်း... သၢင်းထူးလူင်သူႇၼႆႉ တၢင်းသုင် မီးႁႃႈသွၵ်ႇပၢႆမိုပ်ႈ၊ သၢင်ႇၵၢၼ်းၵၢၼ် ႁူင်ႇပၼ် ၽြႃးလူင်ၼႆႉ ၶေႃႈပွတ်း မီးလီတ်းသွၵ်ႇပၢႆ ၊ ၶေႃႈယၢဝ်း မီးမွၵ်ႈ သိပ်းႁႃႈသွၵ်ႇပၢႆ။ ပီၼ်သၢင်ႇၵၢၼ်းၼၽႄး သီလိူင်ၼမ်း၊ ႁူႈသူႇ"ႁူင်ႇဝႆႉ တေႃႇထိုင် သၢင်းၵျၢၼ်ႇသွၼ်းၶမ်ႉ လင်ႇတေပုတ်းသိမ်းယဝ်ႉ။

၅. မိုဝ်ပွင်သိုပ်ႇယဵပ်ႉ သၢင်ႇၵၢၼ်းသင်ႇၼႃႇ

ထိုင်မႃး လိူၼ်သိပ်းသွင်လွင်ႈ ၼမ်ႈၶိုင်ႈၼႆႉ လိုဝ်းလဵဝ်ႈလၢင်းၽၼ်ႇတႃႇ တင်း လဵဝ်ႈလၢင်းသုင်းမၼဝ် ၵႂၼ်ၵဝ်လဵဝ်ႈလၢင်းလဵဝ်ႈသၢင်ႇမဝ် လိုၵ်ႈတိၵ်ႈတတ်း၊ ၵိတ်း မၼ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း သၢင်းပိူင်ႇ ပုၼ်ႈတႃႇလွင်းမိင်ႇ လဵဝ်ႈသင်ႇၼႃႇတင်းႁူင်း။ ပေႃးယဝ်ႉတူဝ်ႈ

ၶုမ်ႇထူၼ်ႈၶေႃးယဝ်ႉ လိူၼ်သိပ်းသွင်လွင်ႈ 2 ၶမ်ႈ လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် လင်ႇၵွင်ႉၵၢဝ် လဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႇတင်းႁွင်း လုလုမ်းတုမ်ၵၼ် တီႈၶႄႈႁွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇသေ ၵူၺ်ႇၸိတ်ႈပၢင်ႈ လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းႁွင်း ႁွမုၺ်းမွၵ်ႇလၢတ်ႈၶေႃႈႁူမ်ႈ သင်ႇသွၼ်သုင်းမယဝ်ႉ လင်ႇလွင်းမၢၼ်ႇပၼ် ၶိုင်ႈပႃးၶိုင်ႈလုမ်ႇ မိူၼ်ၵၼ်သီင်ႈ။ ၵူလ်းၵႃႈ ပုၼ်ႈတႃႇလဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းႁွင်း၊ လဝ်ႈသြႃႇ ၶူမိုဝ်းငလႈ လဝ်ႈသြႃႇသႄႉမိုဝ်း သၢမ်လဝ်ႈၶဵဝ်ႉ လီႈလွင်းၵၢပ်ႈပၼ် ၶမ်တူဝ်းၵိတ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ။ ၵၼ်ပီၼ်မိူင်ႈၵိူၵ်း တၢင်းလူႇတူၼ်ႈပတေႇသႃႇ ၵႃႇလၵထီၼ်ႇ ၵိူၵ်ႇၶူဝ်းလူႇမိူင်ႈယိပ်း တၢင်းတိုဝ်း ႁွၼ်ႈပူၵ်ႇ၊ ၸွင်ပူၵ်ႇ၊ ပပ်ႉပဝ်ႇ၊ ၵမ်လိုမ်းငလႈ ၸႄႈလိတ်ႉလူဝ်းၶဵဝ်ႉၵေႃႈ လွင်းမၢၼ်ႇ ပၼ်လွမ်း လီႈၶေႃးၵူႈတူၼ်ၵူႈပႃးယဝ်ႉ။

လွၵ်းလၢႆးတမ်းပၢႆးမၢၼ်ႇပၼ် တႃႇၶိုင်ႈလဝ်ႈၶဵဝ်ႉ သၢင်ႇၵၢၼ်း သၢင်းပူင်ႇလုမ်ႇၶိုင်ႈ ငလႈ တင်းမိူင်ႈယိပ်းတၢင်းတိုဝ်းလူဝ်းၶၼ်ႉ တမ်းသွၼ်ႉတိၼ်တၢင်ႇလပ်းၵၼ် ၵိတ်းႁွင်ဝႆႉ မီးပၢၵ်ႇပႃးၵေႃႈ ၵိတ်းတမ်းၶပ်ႉပၢႆးဝႆႉ ပၢၵ်ႇႁွင်ယဝ်ႉ။ လဝ်ႈလၢင်း လီႈတူဝ်း လဝ်ႈသၢင်ႇ ၵိတ်းၶိုင်ႈ။ လဝ်ႈသၢင်ႇၵဝ်ႇ လီႈတူဝ်း လဝ်ႈသၢင်ႇမူဝ်ႇၵိတ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ။

လွၵ်းလၢႆးလွင်းပၼ် မူဝ်ႈလီဝ်လမ်း လဝ်ႈသြႃႇသုင်းမၶဝ် ၵွင်ႉလိုဝ်ႈ လဝ်ႈသၢင်ႇၵၢင် ႁွင်းသေ လွင်းမၢၼ်ႇပၼ် ၵူဝ်ႈလဝ်ႈသၢင်ႇၵၢင်ႁွင်း ၵဝ်ၵွၼ်တၢင်း။ ယဝ်ႉၵေႃႈ သိုပ်ႇၵွင်ႉလိုဝ်ႈ ပၼ်မိုၼ်ႈမႃး ပႃးၵွၼ်ႇယဝ်ႉ ပႃးယူႇ။ တေႃႇပေႃး ထိုင်ၵူဝ်ႁွင်းယဝ်ႉ။ ပေႃးလွင်းမၢၼ်ႇၵၼ် ယဝ်ႉၵေႃႈ ၵၼ်ပီၼ်သၢင်ႇၵၢၼ်း သၢင်းပူင်ႇၶဵဝ်ႉ သိုပ်ႇယိပ်ႉၵူႇ (လူင်ႉၶင်ႇ လၢႆးၵၼ်တၢမ်ႈ ငၶေႃး သုပ်ႈၵွၼ်တၢင်းၶၼ်ႉၶင်ႇၵဝ်ႇ)။ ၵိတ်းၶၼ် သိုပ်ႇၵူႇ ၵူႈဝၼ်း"၊ ဝၼ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ ဝၼ်းၶိုင်ႈ၊ သိၼ်ၶိုင်ႈယဝ်ႉ သိၼ်ၶိုင်ႈ တေႃႇထိုင် လိူၼ်လိၼ်တၢမ်းမူၼ်း လင်ႇယဝ်ႉ တူဝ်ႈသေ သိမ်းပၢင်ၵူႇ တႃႇပီႈလွႆ ပီႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်း လဝ်ႈလုၼ်ႇတသႃႇမိ

ၼိပ်းၸၢင်ႈ တူၼ်ႈတၢင်းလူႇ ၵထီၼ်ႇ

ၵျၢမ်းလဝ်ႈရျၢၼ်းသဝ်ႇၶျႃႉ လူႇတၢၼ်းသၢဝ်ႇၵၢၼ်းပြႃး မိူဝ်ႈလိူၼ်ႉသီပ်းသွဝ်ႇမူၼ်း

သႃႇထု သႃႇထု သႃႇထု ၵၼ်ႇတေႃး တီႈၶျႃႈၵေႃႈ ၵၼ်ႇတေႃးပုတ်ႉထေႃး ပုတ်ႉထိၼ်ႇလ ထမ်ႇမေႇထမ်ႇမိၼ်ႇလ သင်ႇၶေႇသင်ႇၶိၼ်ႇလ ပြႃးတြႃးသင်ႇၶျႃႉ ၵျတၶျေႉတေႃႉလဝ်ႈသၢမ်ပႃးၼ်ႉ ဝိႉၵျွႈမျတ်ႈတၢင်ႇမျတ်ႈတွၼ်း တၵ်းမႃးၺျၢၵၼ်တုတ်ႈၵ်ႈ ပ်ၵ်ႇသ်ၵ်ႈၵပ်းၶိူင်းတိူင်းတၢၼ်ႇ ၵုင်ႇလဝ်ႈမုၼ်လဝ်ႈ ၵမ်ႇလႆႈသေသမ်ႇသေပိူင် လၢင်ႈပၼ် ၵတ်းယၢၼ် လီပ်ၼ်သိူဝ်းသျႃ တီႈလူႇၶၢတ်ႈသတ်ႉတဝျႃ ပျမ်ႇမျႃၽီသၢင်သတ်းၵူၼ်း တင်းလၢႆ ပိူဝ်ႈမီးၶင်ႇၶ် သၵျၶမ်ႇ ၶဝ်ႈပ်ၼ်တီႈပိုင်ႈတၼ်းၵိုင် ၵတ်ႉသျမိ ၵမ်ႇမီးၽျေႈပူင် လူင်လိမ်း ၵူႈလဝ်ႉၶၼ်ဝၼ်းၶမ်ႈ ၶုၵ်းလွႆလႆႈၶႆႈလွႆထူပ်း ၵုင်ႇသိင်မုၼ်ၶမ်းပြႃးတြႃးသင်ႇၶျႃႉ တင်ႈငတႉငတးသဝ်း သိူဝ်ႈတိင်းၵိင်းၼ်ႉ မီးဝိႉၶိင်ႇလွႆၶျႃႉၶၼ်ႉ ထိုင်ထွင်လိူၼ်သီပ်းသွင် ၶဝ်းပိူၼ်ႈလူႇပိူၼ်ႈတၢၼ်း ၽိူၼ်ၽျေႈလိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်း လင်ႇတၵ်းၺျတူလ်း ၶင်းတိူၵ်ႈၶင်ႈတျႃႉ ၵျႃႉလႆႈမႃး ပၢတ်ႇၽျတ်ႈမိမိႈ ပၼ်ႇဝီႈတတ်းၵွၼ်း ယိပ်ႉလၢၵ်ႈမိလွၼ်း ပ်ၼ်ၽိူၼ်ပ်ၼ်လုမ်ႇ ၵုမ်ႇထူၼ်ႈယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်း ၶွၵ်ႉတူပ်ႉဝိႉသိမ်းထႃး လင်ႇတၵ်းထိုင်မႃး ပၼ်ႇၶရေသ လိူၼ် သိပ်းသွင်ပျေႉဝမူၼ်းတိမ် မိူဝ်ႈတၼ်းဝၼ်းၼ်ႉ ၶဝ်ႈပ်ၼ်ဝၼ်းလူင် ဝၼ်းၵူင်ဝၼ်းၺၢင်း ဝၼ်းသတၢင်းၵုပုတ်ႉ လူႇတၢၼ်း လင်ႇၵွၼ်ၵၼ်ၵဝ်တင်း သၢင်ႇၵၢၼ်းတၢင်ႇယ်င်ႉတမ်း ၽိူၼ် ၵွၼ်ၵၼ်မႃးပႃးၵၼ်တဝ်ႈ တီႈၶင်းၵျွင်းတေႃႉ လႆႈမႃးၽူးမျေႃႉသိူဝ်ႈၽင်သိူဝ်ႈမၼ်း ပေႃးဝႃႈတူဝ်ႈတၼ်းယဝ်ႉ မီးတင်းမိူင်ႈပူတ်ႈမိူင်ႈၶျေႃႉ တၵုၵ်ႉပႆႉမျႃႉ ၽျေႉမိူဝ်းသိပ်းၶဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵူဝ်ႇသေ ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႉၵၼ်ႇတေႃး ပြႃးတြႃး သင်ႇၶျႃႉ ၵျတၶျေႉတေႃႉလဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၵူဝ်လႆႈၽိတ်းၽ်ၵ်ႇပ်ၵ်ႇပိူင်ႈယၢင်းမႃးၵျႃႉသၵ်းလွင်ႈ ၶွင်ႈၵျႃႉသၵ်းတၢင်းၶၶေႉ ယွၼ်းသုၵ်ႈယွၼ်းသီ ယွၼ်းၵဝ်ၵူႉသူဝ်ႇၵၵျူဝ်းတၢင်းလီ ၵုင်ႇလဝ်ႈ မုၼ်လဝ်ႈ သုၵ်ႈသဝ်ႈ ၵျွႈလႆႈသုၶလီပ်ၼ် ၵတ်းယၢၼ်သိူဝ်းသျႃႇလီၵျိူင် မီးထိင်ႈလိူင် ၶိူင်ႈလူႇၶူဝ်းတၢၼ်း ၽျေႈလိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်းပြႃးပ်ၼ်လဝ်ႈ တင်ႈငတႉငတးသဝ်း တီႈၶင်း ၵျွင်းတေႃႉ သိူဝ်ႈတိင်းၵိင်းၼ်ႉသေႇၶျူႉ ပႃးလိမ်မွၵ်ႇမေႈၶမ်ႉ ၵမ်ႉပလျႃႉၽျေႈၵွပ်းမွၼ်ၵျူဝ် ၶွၼ်ႇၵျွႈတုင်းပျူး ယွၼ်းၶုင်ႈယွၼ်းမိသၢင်ႇၵၢၼ်း၊ ၵျၼ်ႇၺၢင်ႈသၢင်းထူး ပြႃးပ်ၼ်လဝ်ႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်းငလႈ ၵမ်းၶၼ်ႉယွၼ်းၽိတ်ႈပၢင်းၵဝ် ၵျၼ်ႇၺၢင်ႈသၢင်းထူး ပြႃးပ်ၼ်လဝ်ႈ တင်ႈငတႉငတးသဝ်း တီႈၶိူဝ်ပလၢင်ႇ ပႃးလိမ်ၶိင်ႇတၢင်ႇမွၵ်ႇမေႈၶမ်ႉ တိူၵ်ႈသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵမ်ႉပလျႃႉၽျေႈၵွပ်း မွၼ်ၵျူဝ် ၶွၼ်ႇၵျွႈ တုင်းပျူး ၵဝ်မႃးၽိဝ်တဝ်ႈ၊ ၵျွႈပေးလႆႈၶဝ်ႈပ်ၼ် ၵသုင်းၵသွင်ႇ ပြႃးတြႃးသင်ႇၶျႃႉ ၵျတၶျေႉတေႃႉလဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၵျွႈပေးလႆႈၶဝ်ႈပ်ၼ် ၵၵူဝ်းၵၵႃး ၵထွၵ်ႈၵထႃး တီႈၵျွင်းတေႃႉ ပြႃးပ်ၼ်လဝ်ႈ

ၵုင်ႇၵဝ်ႈထုၼ်းထိင်ႇ၊ ဢမိင်ႇလိၵ်ႈသိပ်းသွင် ၶႃႈတၢင်းပၢႆးတေႃႇ ၶဝ်တင်းၵၢၼ်ႇတင်ႈႁူင်း လႆႈႁဵၼ်းလႆႈပွင် ၶိုင်ႈလူႇတၢင်းတၢင်း လႆႈၵိတ်းဝူတ်ႈၵိတ်းၶေႃႈ ပၢၼ်းယူႈလူႇၼိူဝ်ႈ ဢၶုမိင်ႇမုၼ်းမွတ်ႈၼွင်လိၵ်ႈ သၢႆးၵိုၵ်ႈ တိူၵ်ႈလၢင်ႈၶိုၼ်းႁူင်း ၼိုင်ႇၼွင်းၶေႉၸလႆႈတႃးဝၼ်း လိၵ်ႈသိပ်းသွင်မူၼ်း မိုဝ်ႈၼၼ်ႉ ၶႃႈတၢင်းပၢႆးတေႃႇၶဝ် မီးသေတူဝ်မဝ်ၸွမ်ႉ ၸင်ႇၶႃႉၶႂၢင်ႇပိုတ် ႁူႉသုဝ်ႇတၢၵ်ႈတူဝ်း ဢႁဵၼ်းတၢၵ်ႈပွႆး လႆႈမႆႈသၢင်ႇၵၢၼ်းႁူၼ်ႇႁၢင်ႈသၢင်းထူး [ၽူႈ]ပိၼ်လၵ်ႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်းငလႈ ၵမ်းၼၼ်ႉ ဢၢႇၶိုသမ်ႉသ ၼွၼ်းၼလေႁူႉသုဝ်ႇဢႁဵၼ်း တၢင်းလီမၼ်း ၵိူႈလိၵ်ႈလၼ်းၵၼ်း သူင်ႇၵိူႈပူင်ပၼ် ၵၼ်လီလေႃးၼီႇလေႃႇႁုတ်ႉ[တေႃႇ] ၵိူႈလႆႈသိုဝ်းသၢႇတူဝ်လွႆသွင်ပႃး လၢတ်ႈၶႅၼ်ႉၵိုၵ်ႉလၢတ်ႈတေမႃး ၵိူႈလႆႈသိုဝ်းသၢႇသၢမ်မိုင် သိုဝ်းသၢႇၼီ သိုဝ်းသၢႇႁူၼ်း သိုဝ်းသၢႇႁၢၼ်ႉပေႃးတေႃႇတိုၵ်ႈသိုၵ်ႈႁွတ်ႈ မိုင်းသိူဝ်မိုင်းၶမ်း မိုင်းမၢၵ်ႈၼွင်ႇၶိုပ်ႉပၢၼ်ႇ ဢမၢၼ်ႇၶၼ်ပိၼ်ၶ် ယႃႇႁၢင်ႉယႃႇႁၢတ်ႈ ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇၵၢင်း သေၵမ်းတီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ။

သၢႆးထူ သၢႆးထူ သၢႆးထူ
လဝ်ႈမထေႇၵုၼ်းႁူင်း
လဝ်ႈဝၼ်ႇၶပေၵ်ႇလူႇ

တွၼ်ႈသိပ်းႁူၵ်း
ပၵ်းပိူင်လွၵ်းလႆး တတ်းယိပ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း

1.ပၵ်းပိူင်လွၵ်းလႆးတတ်းယိပ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း

ပၵ်းပိူင် ၵမ်ႇၶၼ်ႈ လွၵ်းလႆး တၵ်ႈ တတ်း ၵ်တ်းၼလႈ ယိပ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း သၢင်းပိူင်ႇ တၵုၵ်ႉ သၢင်ႇၵၢၼ်းႁူပ်ႉ ၵၢၼ်ၵိတ်းသၢင်ႈမႃး တီႈဝတ်ႉတႃးငေႃးတိ လိမ်မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး လူဝ်ႈပီးယၢဝ်းၶၢဝ်းႁိူင် တေႃႇထိုင်မႃးယၢမ်းလိဝ်ၼႆႉ ပိၼ်လွၵ်းလႆး ၵၢၼ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈၵျေႃးဝႆႉ ၼႂ်းၽိုၼ်ထမ်းလဝ်ႈ (ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော် နိဿယသစ် **ၼႄႈလိၵ်ႈ 116/152 ၼလႈ** ဓမ္မပဒ- အရဟန္တဝဂ္ဂ **ၶၼ်ႉ မီးဝႆႉထၢင်ႇလိၵ်ႈၼၼ်ႇၼၶဝ်ႉ တီႈတၢႆႈၼႆႉယဝ်ႉ)** မိူဝ်ႈပွၵ်ႈၼိုင်ႈ ပုတ်ႉထမုၼ်ၶမ်းၿႅးပိၼ်လဝ်ႈၼႆႉ ၵွၼ်ၵၢဝ်ရၵျၢၼ်းသၢင်ႇၶျႇတၢင်းၶမ်တၢင်းလၢႆ လုၵ်ႈတီႈ မၵထရိတ်ႈတိူင်း မိူင်းရျႇလၵျူဝ်ႇသေ ယုၵ်ႉတူဝ်ယေႃးၶိုင်းလူးတီႈ တၵ်ႉၶိၼ ၵိရိလၶပေႃးတ်ႈ (ၼႂ်းၼၵႈၵၢင် မိူင်းရျႇလၵျူဝ်ႇၼလႈ မိူင်းဝေႇသုႇလီႇ)ၶၼ်ႉ ၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈ လႆႈမုင်ႈၵျၼ်တူင်ႈၼႄး လိူဝ်းၵၢၼ်ပိူၼ်ႈၵိတ်းဝႆႉၶၼ်ႉသေဝႈ...

"အစ္ဆိဇန္န- ၼႄးသီႇလိၵ်ႇၽိၼ်ႇၵၼ်။ ပါဠိဇန္န- လွၵ်းၼႄးမီးၼႄႈယၢဝ်း။ မရိယာဒဇန္န- တီႈၼႂ်းၼၵႈလွၵ်းၼႄး လွၵ်းၼိူင်ႈတၢင်းလွၵ်းၼိူင်ႈ ၵိတ်းတေႃးဝႆႉ။ သိယာဋကဇန္န- ၵိတ်းဝႆႉ သီႇၼႄႈသီႇလိၵ်ႇၼလႈ လွၵ်းၼႄး။" သီႇပိူင်လိူဝ်းၼႆႉၼလႈ ၵ်ၼ်ႇလဝ်ႈလၢင်ႇတၵ်း လိၼၶ ၼွင်ႉလဝ်ႈၵျႇၶၼ်ႇတျႇသေ ထၢမ်ဝႈ "လဝ်ႈၼွင်ႉၵျႇၶၼ်ႇတျႇ ၶေႈ ၶေႈ ၵၢၼ်ပိၼ်တူင်ႈၼႄး လွၵ်းၼႄး တေႃးၼႄး လိူဝ်းၶၼ်ႉ လွင်ႇၼွင်ႉလဝ်ႈၵျၼ်ႁိူဝ်" လဝ်ႈၵျႇၶၼ်ႇတျႇတွပ်ႇ "ၵျၼ်ယူႇတီႈၶျႈၵေႃး" ပုတ်ႉထလဝ်ႈ ၶိုၼ်းဝႈ "ၵျႇၶၼ်ႇတျႇ တျႇတေၵွၼ်ရၵျၢၼ်းသၢင်ႇၶျႇၶဝ်လဝ်ႈ ၵိတ်းသၢင်ႈ လွမ်းၵၢၼ် တတ်းယိပ်ႉ ၽိုၼ်လိူင် သၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၼ်ႈပိၼ်မိူၼ်ၶၼ်ႇ တူင်ႈၼႄး လွၵ်းၼႄး တေႃးၼႄး လိူဝ်းၶၼ်ႉ လွင်ႇတေ ပိၼ်လႆႈႁိူဝ်" လဝ်ႈၵျႇၶၼ်ႇတျႇၵေႃး ဝူၼ်ႉသေ ႁူႉပွင်ႇလွမ်းၵၢင်လၵ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈမီး ၶၼ်ႇၶၼ်ၼလႈ လၢင်ႇတၵ်းလဝ်ႈဝႈ "တေပိၼ်လႆႈယူႇ တီႈၶျႈၵေႃးလဝ်ႈ" ၼႆယဝ်ႉ။

ဝၢႆးၶၼ်ႉ ၵမ်ႇပေႃးႁိူင် မိူဝ်ႈယေႃးမႃးထိုင် တီႈၵျွင်းၶိုၼ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈၵျႇၶၼ်ႇတျႇ လၢင်ႇတၵ်းၵွၼ် လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသၢင်ႇၶျႇၶဝ်လဝ်ႈ ၵိတ်းသၢင်ႈၶိုင်ပွင် ၼွင်ႈ၊ လွၵ်း၊ တျႇ တၵ်ႈတတ်း တပ်းပၢတ်ႇသွႆႉယိပ်ႉ ၵိတ်းပိၼ်သၢင်ႇၵၢၼ်း မိူၼ်ၶၼ်ႇတူင်ႈၼႄး လွၵ်းၼႄး တေႃးၼႄးလိူဝ်းၶၼ်ႉ ပိၼ်ၽိုၼ်ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်းသေၼလႈ ၵၢဝ်မႃးၼၶထိုင် ၿႅး ပိၼ်လဝ်ႈသေ ၿႅးပိၼ်လဝ်ႈ လၢင်ႇလၢတ်ႈဝႈ... "ရၵျၢၼ်းၶဝ်ၵူလ်း... သၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၢၼ်လဝ်ႈၵျႇၶၼ်ႇတျႇ ၵွၼ်ၵိတ်းမႃးၼၶၼ်ႉ သူလဝ်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်တူလ်းၼလႈ လဝ်ႈၵျႇၶၼ်ႇတျႇၶၼ်ႉ ပိၼ်ၽူႈမီးပၺ်ႇလျႇလိတ်းၽေႃလၵ်းလိမ်ယူႇႁၢင်ႈၼတႉ"။ ၵဝ်ၿႅး

လိသင်ႇလၢတ်ႈၼႆ ပိူင်တၵ်ႉ တီႈၵပ်ႉမၼ်းႁူလ်း မၼ်းပေႃးပူၼ်ႉႁူႉပွင်ႇလွင်ႈလွမ်းသေ ၼိူင်ပွင် ၵိတ်းသၢင်ႈပဵၼ်မႄးၵမ်းလိဝ်ယဝ်ႉ။ ၵၼ်မိူၼ်ၼင်ႇ ၸၢင်ႈၼမ်ႉၼႄးလိပ်ႈလွမ်း တူင်ႈၼႄးၼႆႉ ၵၼ်ပဵၼ်ႁွင်ႈလူင်ႁွင်ႈၵႂၼ်ႇ၊ လိပ်ႈပၼ်ႇလွမ်းႁိမ်းၼႆႈ ၼႄႈပၢတ်ႈမၼ်းၵေႃႈ လူဝ်ႇၵိတ်း သႂ်ႇၵူဝ်ႈ။ ၵၼ်ပဵၼ်ပၵ်းမၼ်းၼၼ်ႉ လူဝ်ႇၵဝ်မိတ်ႈၵႂၼ်ႇ၊ ႁိမ်းၵႂၼ်ႇ၊ ထူဝ်ပၢတ်ႇ၊ ၵိတ်းၶၢတ်ႇ၊ ၵိတ်းပဵၼ်ၸူႈၶၢၼ်းၼႆႈသင် လိတ်းၶၢၼ်းၼႆႈသင် ၵဝ်ႈၶၢၼ်းၼႆႈသင် သိပ်းၵိတ်းၶၢၼ်းၼႆႈသင် လင်ႇတေထုၵ်ႇၵၢပ်ႈ လဝ်ႈၶျၢၼ်းသင်ႇၶႃႈ ၵဝ်ၼုင်ႈဝႆယဝ်ႉ။ မိူၼ်ၼင်ႇတေႃးၼႄး ၼၼ်ႈဝႆႉလွၵ်း(တႂ်) သၢင်ႇၵၢၼ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ လူဝ်ႇၵိတ်းလွမ်းယဝ်ႉ။ ပေႃးၵမ်ႇၵိတ်းလွမ်းလိူင်ႉၼႆ ၵမ်ႇတိၼ်း ၵမ်ႇထူဝ်လႄး"ၼႆႈသင်၊ တီႈၵေႃႇသုတ်း ၵမ်ႇၵိတ်းပဵၼ် ၸူႈၶွင်ႈ ၸူႈၶၢၼ်းၼႆႈသင် ၵမ်ႇထုၵ်ႇၵၢပ်ႈ လဝ်ႈၶျၢၼ်းသင်ႇၶႃႈ ၵဝ် ၼုင်ႈဝႆ" ၼႆယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈၵိတ်းၼင်ႇၼႆလိူင်ႉ…

ၶွင်ႈႁူင်ႇတေႃႇလဝ်ႈသင်ႇၶႃႈႁဝ်ႈပိူင်ၼၼ်ႉ မၼ်းပဵၼ်ၵၼ်ၼဝေႉဝႃႈ "အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ" ၵၼ်မိူၼ်ၼင်ႇတိုၵ်ႉၵုၼ်ႈၼႄးလီ။ လိၼ်လီမီးငိူၼ်ႈမီးၽၼ်ႇၼႆႈ ပဵၼ်တီႈ ၽၵ်ႇသွမ်ႈလိူဝ်ႉၽၼ်း ႁူႉသူဝ်ႇတၢင်းလီ ပိူင်ၼိုင်ႈ။

ပဵၼ်လွင်ႈယႃႉလူႉၵျႈၶၼ် ၽၼ်ႇမၼ်ႈသေၼႆႈ ၽူႈလၵ်ႉႁူၼ်းလူၼ်ၶဝ်ၵေႃႈ တေၵမ်ႇမီးလွင်ႈၶႂ်ႈလႆႈၶႂ်ၵဝ်ၼႆႈ လွတ်ႈတၢင်းၽေးသိၼ်ႁၢၼ်ႇသူႇ ပိူင်ၼိုင်ႈ။ ပဵၼ်လွင်ႈ ယႃႉလူႉ ၼိူင်ႈထိတူဝ်ႉၵူၼ်ႈၵႂၼ်ႇ၊ တီႈလဝ်ႈၶျၢၼ်းသင်ႇၶႃႈတင်းလႆၼႆႈ လွတ်ႈၵၢင်း လွင်ႈသႃႇယႃႇ ၶၼ်တ်ႈသၢၵ်ႈလွမ်း (ကာယသမ္ဖဿတကၡာ) တီႈတူဝ် ပိူင်ၼိုင်ႈ။

ႁွပ်ႈပိုၼ်ႈမီးလွင်ႈတၢင်းသၢမ်ပိူင် လိူင်ႉၼင်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈၼႄမႄးလိူဝ်းၼႆႉၼႆႈ ပုတ်ႉထမုၼ်ၶမ်းပြႄးပဵၼ်လဝ်ႈၵဝ်း လင်ႇတေလိသင်ႇမွၵ်ႇလၢတ်ႈ ၵွႆႈလဝ်ႈၵႃႈၼၼ်ႇတႃႈ ၵိတ်းလွမ်းၼင်ႇ(လၵ်းထၢၼ်) သႃႇထၵလၢတ်ႈမႄး ၵၼ်ၼဝ်ႉယဝ်ႉ။

ပိူင်ၽၢင်သၢင်ႇၵၢၼ်းလမ်း

ပေႃးၵဝ်သၢင်ႇၵၢၼ်း(ၵၼ်ယိပ်ႉယဝ်ႉ) ၽိုၼ်ၼိုင်ႈ သူဝ်ႇသေတူလ်း ၵမ်ႇၼၼ် ယင်သေတူလ်းလီ"လိူင် တေလႆႈႁၼ်…

- **ၽိုၼ်သၢင်ႇၵၢၼ်း မိူၼ်ၼင်ႇတူင်ႈၼႄး။**
- **လွၵ်းတႂ် တင်းၶွင်ႈၶၢၼ်းမၼ်း၊ တႂ်မၼ်း ပေႃႇဝႆႉ မိူၼ်ၼင်ႇတေႃးၼႄး။**
- **သၢႆၼႄႈပၢတ်ႈ ၵၼ်လိပ်ႈပၼ်ႇႁွပ်ႈႁိမ်းမၼ်းသမ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇႁွင်ႈၼမ်ႉၼႄး။**

လွင်ႈလိူဝ်းၼဝ်ႉ တင်းလွၵ်းသၢင်ႇၵၢၼ်း ၵၼ်လဝ်ႈၵႃႈၼၼ်ႇတႃႈ ၵႂၼ်ႁူဝ်ၵိတ်းလွမ်း ပုတ်ႉထဝႃႇတ ၵၢင်လွင်ႈလဝ်ႈပြႄး ပူင်ၶေႃႈလိသင်ႇလၢတ်ႈၼႆ ၵၼ်မီးၶူင်း ဝိနည်းမဟာဝါ နိသယသစ် **ၼႆႈ** ဓမ္မပ္ပ -အရဟန္တဝဂ္ဂ ဝႆႉၼၼ်ႉ လႆႈဝႃႈ ၶူပ်းမၼ်ႈၵၼ်ယူႇယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈပိုၼ်ႈၼၼ် လဝ်ႈသင်ႇၶႃႈ တီႈဝတ်ႉတႃး ငေႃးတိၵေႃႈ ၵိတ်းလွမ်းၼင်ႇပၵ်းပိူင် လွၵ်းလၢႆးသၢင်ႇၵၢၼ်း လဝ်ႈၵႃႈၼၼ်ႇတႃႈၼၼ်ယဝ်ႉ။

ၵူၶ်ႉၵျၢင်ႈ ၽြႃးလူင် ၶၼ်းႁျင်းတေႃႉ

ၼွပ်းၵျၢင်ႈ သၢင်ႉၵၢၶ်ႈသၢင်းပိူင်ႉ

2. လူင်လိမ်းသေ ၶုင်ႈဝႆႉၵမ်ႉလႆႈ

သၢင်ႇၵၢင်း လဝ်ႈၵျၢၼ်းသင်ႇၼႆႉ မၼ်းၵမ်ႉမိူၼ်ၼင်ႇၼူဝ်းၶုင်ႈ ႁူၼ်းႁိူၼ်း၊ ယိပ်ႉၵဝ်တၢင်းႁၢင်ႈလီ မိူၼ်ၼင်ႇၼူဝ်းၶုင်ႈႁူၼ်းႁိူၼ်းၵေႃႈ ၵမ်ႉလွႆႈ၊ ၶိုၼ်ႈႁၢင်ႈလီငလႈ လင်ႇၶုင်ႈဝႆႉသၢင်ႇၵၢင်းၼႆၵေႃႈ ၵမ်ႉလွႆႈ၊ လွင်ႈလွႆႈပိူင်မၼ်း လူင်"လိမ်း"သေ ၶိုၼ်ႈၶုင်ႈဝႆႉ လိူဝ်ႉၵိုဝ်ၵေႃႈ ၵဝ်ၵမ်ႈၵၢင်လွႆ လဝ်ႈၵဝ်ႉမီးၶေႃႉ ၵိုတ်းၸူႉၵမ်ႉလႆႈ။ **သၢင်ႇၵၢင်းၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပိၼ်ၼူဝ်းၶုင်ႈ ၽူႈၵၢၼ်မီးသတိ သမႃႉထိ သီႇလသိၵ်ႈၼႆႉ မၼ်းၵိုမ်းလပ်းတူဝ် လပ်းလွႆသေ ၶုင်ႈဝႆႉလင်ႇထိုၵ်ႈငလႈ ပေႃးၵမ်ႉမီးသတိသမႃႉထိ ၵမ်ႉမီးဝီရိယသေ ၶုင်ႈဝႆႉလိုင်ႉၵၢၼ်ဝႃႈ** "ပရိမဏ္ဍလံ သိက္ခာမိ"**ၶေႃႉလိုင် ပိူင်သိၵ်ႈၼႆႉ ၵၢၼ်ဝႃႈ "လူဝ်ႇလႆႈ ၶုင်ႈဝႆႉ ၼူၵ်ႈမၼ်း ၽိင်ႇပိင်းႁူႈၽေႃႇ"** ၶႆႉၵေႃႈ မၼ်းလၢင်ႈလူႉၸူႉ ၵမ်းလိဝ်ယဝ်ႉ။

3. လွင်ႈၵတ်ႉသႂ်ၵူၵ်း(သႂ်မတ်ႉၵူၵ်း)

ၵၢၼ်လဝ်ႈသင်ႇၼႆႉ ဝတ်ႉတၢႆးလေႃးတီႈ ၵတ်ႉသႂ်တီႈႁူဝ်ၵူၵ်း ပုႈၶွၵ်ႈသၢင်ႇၵၢင်း ၶေႃႉ ပိၼ်ႁွပ်ႈလဝ်ႈၾႃႉၵဝ်းၶဝ် မိူဝ်ႈႁွၼ်ႇၵွၼ်ၵတ်ႉမႃးယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈသင် ၶဝ်လဝ်ႈ လင်ႇၵွၼ် ၵတ်ႉမႃးပေႃးၶႆႉလိုင်... လွမ်းၶင်ႇ တီႈၶွင်းဝိၶေးသေႇၼီႇယသိၵ်ႈၼႆႉပုၵ်ႈ မီးဝႆႉလိတ်းသိပ်းႁူႈငလႈ ၵၢၼ်ပိၼ်ၶပ်းမႂ်ၶိုင်ႈ/သွင် တမ်ႈဝႆႉဝႃႈ "ပရိမဏ္ဍလံ = ၼူၵ်ႈၽိင်ႇ ပိင်းၵၢၼ်ႁူႈၽေႃႇႁူႈတၢင်းငလႈ လွင်ႈၶုင်ႈဝႆႉသၢင်ႇၵၢင်းသၢင်းပိူင်ႇၶႆႉ လီၵိုတ်းထုၵ်ႇၵိုတ်း ယဝ်ႉ" ၶႆႉၶေႃႉ ႁူဝ်မၼ်း ၵမ်ႉၽိင်ႇပိင်းၵၢၼ် ႁူႈၽေႃႇႁူႈတၢင်း။ ယၢမ်းမိူဝ်ႈၵိုတ်းဝူတ်ႈ ၵိုတ်းၶျေႃႇဝေႇယျႃႇဝတ်ႉလ သေပိူင်" သၢင်ႇၵၢင်း ၵၢၼ်ၶုင်ႈဝႆႉလပ်းတူဝ်ၶေႃႉ ႁူဝ်ပိၼ် လိုင်ႉၶင်ႇၸူမ်းတၢႆးၵဝ်းဝႃႈ **"ပုႈႁွင်ႇယၢၼ်း ပုႈလၢၼ်းႁူၼ်ႈ"** ၽေႃႇၶိုင်ႈသုင် ၽေႃႇၶိုင်ႈ တမ်ႇငလႈ ယိူင်းၵၢၼ်းၶုၼ်ႈ လွင်ႈၶုင်ႈဝႆႉၵိတ်ႈလိတ်ႈ လွတ်ႈၵၢင်းၵပ်ႉတ်ႈၵႃႉပၢတ်ႈ (တုၵ်ႉၵၢတ်ႈ)။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလိူဝ်းၶႆႉငလႈ လင်ႇတေၵတ်ႉဝႆႉသႂ်ၵူၵ်းၶႆယဝ်ႉ။

သႂ်မတ်ႉတီႈႁူဝ်ၵူၵ်းလဝ်ႈၶဝ်ၶႆႉ ၶေႃႈပွတ်းမၼ်းမီး သိပ်းသွင်ငမႈမိုဝ်း 12"၊ ၶေႃႈယၢဝ်း မီးသၢမ်သွၵ်ႇပႅတ်ႈၼိုဝ်ႈ၊ သီမၼ်းလိုင် တင်းသီသၢင်ႇၵၢင်း ၵၢၼ်ၶုင်ႈမႂ်ၶေႃႉ မိူၼ်ၵၼ် (တုၵ်ႉၵၼ်)ယဝ်ႉ။

သႂ်ၵတ်ႉၵူၵ်းၵၢၼ်ဝႃႈၶႆႉ တီႈၶွင်းၵျမ်းသီႇပေႇတသုတ်ႈ တွၼ်ႈ (36)ၶေႃႉ

ငၶ ဝႆႉဝႃႈ ယေဇနာ - အကြင်သူတို့သည်၊ စီဝရံ ဝါ - သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထံဝါ - ပုဆိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပတ္တံ ဝါ - သပိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကာယဗန္ဓနဥ္စ - ခါးပန်းရင်ဖွဲ့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေန္တိ - လှူကုန်၏။ တေဇနာ ပန - ထိုသူတို့သည်ကား၊ တိဝိဓသုခံ - လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ လဘန္တိ - ရလေကုန်၏။ မီးၶင်ႇၶႆယဝ်ႉ။

မုၼ်လၢင်း လဝ်ႈလိၶ

တွၼ်ႈသိပ်းၸဵတ်း

လွင်ႈငလႇထိုၼ်ႇငလႈ မႂ်ႇမီႈငလႇထိုၼ်ႇ

1။ လွင်ႈငလႇထိုၼ်ႇငလႈ မႂ်ႇမီႈငလႇထိုၼ်ႇ

(ၵ) ၶဝ်းယၢမ်းငလႇထိုၼ်ႇ

ပေႃးဝႃႈလွင်ႈယိပ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း ယဝ်ႉတူဝ်ႈသေႇၶျူႇလီငၢမ်းမူတ်းယဝ်ႉ ငတႇၵဝ် လိုၼ်လိူင်မ်ႇ တေႃႇထိုင်လိုၼ်လိတ်းလပ်း ၶၼ်းလူဝ်ႈလိတ်းလိုၼ်ၶၼ်ႉ ပေႃးၵမ်ႇမီးၶႄႈၵၢၼ် ၵၢၼ်လမ်ႇလွင်ႈသေပိူင်ၶၼ် ၶိုင်ႈသိၼ် ၶိုင်ႈပွၵ်ႈၶၼ်ႉ လဝ်ႈသြႇမထေႇၵၢၼ်းၵျင်း ပွႆႇၵၢၶျင်ႉ ပၼ် လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၵျူႇငလႇထိုၼ်ႇယူႇယဝ်ႉ။

(ၶ) ပၼ်ၵျူႇငလႇထိုၼ်ႇၶၼ်ႉ ႁွပ်ႈသင်

လဝ်ႈၶဝ် ယူႇတီႈၵျင်းၶၼ်ႉ ႁွပ်ႈၵမ်ႇလႆႈၵျူႇငလႇႁွၼ်း ၶၼ်းဝၢၼ်ႈၶၼ်းဝိၼ်း။ လႆႈ ၶဝ်ႈသေ ၵိတ်းၵၢၼ်ပရိယၢတ်ႈ ပတိပၢတ်ႈ ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ တိမ်ႈလိၵ်ႈ ၵျေႃးလိၵ်ႈ ဝႃႈလိၵ်ႈ တိမ်ႈတြႃး ၽေႇဝၶေႇတြႃး ၵူႈမိူဝ်ႈၵူႈဝၼ်း။ ႁွပ်ႈလႆႈၶဝ်ႈ ၵမ်ႈၶမ်ၶၼ်ငလႈ လိုတ်ႈလူမ်း ၵမ်ႇလႆႈပႆၽိူင်ႇသေ လၢင်ႈပိၼ်ၶူပ်းမိုၼ်ႈ ၵူၼ်ႉမူလ်ႈ ၶိတ်းၶေ ၶၼ်းတူဝ်ၶၼ်းမိင်း။ ပေႃးလႆႈၵျူႇတၢႈပႆတၢင်း ငလႇထိုၼ်ႇၵိတ်းၶိုင်ႈၶၼ် လွင်ႈၵူၼ်ႉ"မိုၼ်ႈ"လိုဝ်းၶေၼ်ႉ လၢင်ႈပေႇမ်ၶၼ်းၵျၢႆသေ လွင်ႈယူႇ လီမ်ႉလိပ်ႈမႃးၶၼ်ႉ ပိုင်ၶိုင်ႈ။

ပေႃးလႆႈၵျူႇငလႇထိုၼ်ႇၶၼ် ၵၢၼ်ပိၼ်တူၼ်ႈမိုဝ်ႈၵျၵ်ႈၵျူဝ် မိဝ်းၶဝ်ႈပိၼ်ယႃႈယ လိုဝ်းၶေၼ်ႉၵေႃႈ လၢင်ႈၵျူႇထူပ်းလႃး။ လၢင်ႈၵျူႇလႆႈၵဝ်မႃး ယူတ်းယသေ တၢင်းပိၼ်မိၼ်းၵျႆ ႁွပ်ႈမၼ်းၵေႃႈ ပိုင်ၶိုင်ႈ။ ႁွပ်ႈလွင်ႈတၢင်းၶေင်ႇၶၼ်ငလႈ လင်ႇပၼ်ၵျူႇငလႇထိုၼ်ႇယဝ်ႉ။

(င) မႂ်ႇမီႈငလႇထိုၼ်ႇ မီးၶေင်ႇၵိုဝ်

မိူဝ်ႈၵျူႇမိူဝ်ႈမႃး ၵမ်ႇလႆႈပႆလတ်းၶဝ်ႈ ၶၼ်းၵၢင်ဝၢၼ်ႈသေၵမ်ႇၵႃး လွင်ႈငလႇထိုၼ်ႇၶၼ်ႉ လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ ၶိုဝ်ႈၵျင်းငလႈ မိင်းၶဝ် ၵပ်ႇၵမ်တိုင်ႇပၢင်ႇ လႆႈလွၵ်ၵၢၼ်သေ တမ်းပိုင်မႂ်ႇမီႈမၼ်း မီးဝ်ႉ လိုင်ႉၶေင်ႇပႃႈတွၵ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

2။ မႂ်ႇမီႈငလႇထိုၼ်ႇ 15 ပိုင်

(1) တေလႆႈၵျူႇ ၶိုင်ႈသိၼ် ၶိုင်ႈပွၵ်ႈၵူလ်း။

(2) ၶဝ်းယၢမ်းၵၢင်ဝၼ်း လူလ်ႉလိၵ်ႈၶျူးယဝ်ႉ လင်ႇတေလႆႈယွၼ်း။

(3) လဝ်ႈယွႆႇပႃးလူင် လိုဝ်းမီးပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵွၼ်ယွၼ်းၵွၼ်ၵျူႇ ၵွၼ်မႃး လင်ႇတေလႆႈ။

(4) မိူဝ်ႈၵျူႇယွၼ်းၶေၼ်ႉ တေလႆႈထူပ်းတူဝ် လဝ်ႈမထေႇၵၢၼ်းၵျင်း။

(5) ပေႃးထိုင်ၶဝ်းယၢမ်း ၶိုင်ႈမူင်းလိူဝ်ၵျူႇၽေႇၶေၼ်ႉ တေၵမ်ႇလႆႈယွၼ်း ၵမ်ႇလႆႈၵျူႇယဝ်ႉ။

(6) လွင်ႈၽႆးလွင်ႈမၢၼ်း တိုၼ်းတေလႆႈဢဝ်ပႃးၸူႉ။

(7) လိူဝ်းၵွၵ်ႉၸူႉၵွၼ်တၢင်းၶၼ်ႉ တေလႆႈၸူႉပႆႇထုၵ်ႇၵၼ် တီႈႁူဝ်ၶမ်ႉယၢင်း။

(8) ၽႄႉယႆႉ၊ မိတ်ႈယၢဝ်း၊ ၽိူၼ်းထၢတ်ႈ၊ တိပ်ႉ(ၵၢတ်ႉသၢတ်ႉ)၊ ၶမ်ႉဝၢၼ်ၶမ်ႉသူမ်ႈ၊ မၢၵ်ႇၵူမ် ၵိူၼ်းလိူဝ်းၶႆႉ တေဢမ်ႇလႆႈဢဝ်ပႃးသေဢမ်ႇၵႃး မၢၼ်ႇတႃ(ၽႅႉၵူမ်ႈ)ၵေႃႈ တေဢမ်ႇ လႆႈတိုဝ်း။

(9) တေလႆႈလွမ်းၵၼ်ၸူႉၽၢႆႇလိၵ် တၢင်းလိၵ်။ တေၸူႉၽၢႆႇလွႆ တိူၵ်ႈတီႈလွႆၵေႃႈ ဢဝ်လိူဝ်း ထဝ်ႈၵွၼ်ၵူဝ်ဝႃႈ။

(10) တေဢမ်ႇလႆႈထိတိုဝ်ႉယႃႉၵဝ်းငလႈ ဢမ်ႇလႆႈဢဝ်ၶူဝ်းသူၼ်ၶူဝ်းၶေႃးပိူၼ်ႈ။

(11) ဢၼ်တေၸူႉငလႉၵျွင်းပိူၼ်ႈငလႈ ၸူႉမိူဝ်းဝေႉၵိူၼ်းတၵႃႉသေယဝ်ႉ လွႆႉသိူဝ်ႉၶူဝ်းၶွင် တေဢမ်ႇလႆႈၵိတ်းလႃး"။

(12) လွင်ႈလုတ်ႉလၵ်ၶၼ်းယႃႈလွမ်းတၢင်း၊ လွင်ႈလၵ်ၶၼ်ႈလွင်ႈၵၢၼ်ႉငလႈ ယဝ်ႉယွၵ်ႉၵူၼ်းပိူၼ်ႈ ၵူၼ်းႁဝ်းသေ ၶူဝ်ၵူၼ်ႉလွမ်းတၢင်းလိူဝ်းၶႆႉ တေဢမ်ႇလႆႈၵိတ်း။

(13) မိူဝ်ႈၸူႉမိူဝ်ႈမႃး ဢၼ်တေၽလေႃမ်းငလႈ ငၽတေႃင်းသေ ၸူႉမႃးၶႆႉ တေဢမ်ႇလႆႈၵိတ်း။

(14) ၸူႉငလႉ ပွၵ်ႈမႃးၶမ်ႈငလႈ လုတ်ႈၵၢမ်း ၶဝ်းယၢမ်းၵူမ်ႈၵၼ်ဝႆႈပြႃး တီႈၶွင်းၵျွင်းတေႃႉၶႆႉ တေဢမ်ႇလႆႈပိၼ်။

(15) ပွၵ်ႈမႃးထိုင်ၵျွင်းယဝ်ႉ တေလႆႈၶိုၼ်းမႃးယွၼ်းတၢင်ႉလဝ်ႈၵၢင်းၽႄႇမၢၼ်း၊ ပေႃးၶိုတ်းၶိင်ႉ ၶဝ်းယၢမ်း ပိူၼ်ႈဢၢၼ်ႉလိၵ်ႈယူႉၶႆ တေပႆႉလႆႈ ၸူႉဢၢပ်ႉၶမ်ႉ လၢင်ႉၵွၵ်း။ တေလႆႈမႃး ဢၢၼ်ႉလိၵ်ႈလွမ်းပိူၼ်ႈယူႉယဝ်ႉ။

* ၶွင်းၵႃႈ 15 ပိူင်လိူဝ်းၶႆႉ ပေႃးဝႃႈပႅၵ်ႉပိူင်ႈ ပိၼ်မႃးမီးမႃးလိူင် တေဢမ်ႇလႆႈၸူႉယဝ်ႉ။

* ပေႃးဝႃႈမီးလွင်ႈတၢင်း ၶေႃႈၵၢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းသင်ႉၶႃႉ သေပိူင်"သေ ၸူႉငတႉ ဝႆႉၵၢင်းမၢၼ်း တွၼ်ႈၶိုင်ႈ။

ၽူႈတၢင်တူဝ်လဝ်ႈမထေႉ

လဝ်ႈလၢင်းသုင်းမ

တွၼ်ႈသိပ်းပႅတ်ႇ၊

ႁၢင်းလေႃးတီ လုၵ်ႉမိူင်းမိတ်ႈၶိုၼ်ႈမႃးမိူင်းယၢင်း

ယၢမ်းၽွင်းၶေႃႉမၼ်ႈတၵုတု ၶၢဝ်းၵတ်း ၸမ်တေမူတ်း၊ ၵိင်ႇမၼ်ႈတ ငတႃႉလႃႉ ႁူဝ်ပိုင်း ၵၢမ်ႇၵတ်းၵၢမ်ႇမႆႈ၊ ၸမ်တေၽဵဝ်ထိုင် ၵၢမ်ႇပေႃးၵိူင်သင်ၶၼ်ႉ ႁၢင်းလူင် လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇလေႃးတီၶႂ်ႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်တင်ႈငတႃႇငတၢးသဝ်း မိူင်းမိတ်ႈ 10 ပီႊလိူဝ်" သေယဝ်ႉ ထိုင်မႃး မိူဝ်ႈ 1315ၶဵဝ်ႈၶၼ်ႉ လႆႈယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ် ပၼ်ႇတပလႃႇသသၢင်ႇလွင်း(......)လဝ်ႈ ၼိုၼ်ႈပဵၼ်သႃႇမၶေ၊ ၶုင်ႈၽႄႈလိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်း ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႆႇလီငၢမ်းယဝ်ႉသေ ၼိူင်းၶဝ် ၵၢၼ်လုမ်းလႃးၶေႈၵၢၼ်ႇတႃႁၢင်းငလႈ ၽူႈတၢင်တူဝ်ၶွၵ်ႈၽ်ႉပႈမိူင်း လင်ႇၵဵတ်း ပၢင်ၵုမ် တိူင်ႇပၢင်ႇၵၼ် လွင်ႈတေပၢင်း လဝ်ႈၵဝ်းၶဝ် ၵွၵ်ႇမိူင်းမိတ်ႈၶၼ်ႉ လင်ႇထၢမ်ၵၼ် ႁူႈႁူဝ် ႁူႈလုမ်း။ လုမ်းလွႆတေ ၵပ်ႉပၢင်းလဝ်ႈၵဝ်းၶဝ် မိူဝ်းတင်ႈငတႃႇၶႂ်ယဝ်ႉ။

လုမ်းမိူင်းလွႆၵေႈ ၵၢမ်ႇၵပ်ႉၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းလႆႈငလႈ လင်ႇမီးပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ မိူင်းယၢင်း 6 ဝတ်ႉ 7 ဝူး ၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇ လႆႈလွႆၵၼ်သေ ၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ယွၼ်းပၢင်း သြႃႇမျတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး ယေႈမိူဝ်းသတၢင်းသုင်းတင်ႈငတႃႇငတၢးသဝ်း တမ်ႈတီႈသိုင်ႇတိူင်း မိူင်းယၢင်း တီႈၵၢဝ်ပ်ႈၵုင်းၵွင်း ႁၢင်းၶွင်ၽၢၶၼ်ႉၶႂ်ငလႈ ၽူႈတၢင်တူဝ် ၼိူင်းၶဝ်မိူင်းယၢင်း လင်ႇယွၼ်းၵၢၶၢင်ႉပၢင်း တီႈၶွင်းပၢင်ၵုမ်လူင် ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶွၵ်ႈၽ်ႉပႈမိူင်း ၵၢပ်ႇၵုမ်ၵၼ် မိူဝ်ႈပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ မိူင်းမိတ်ႈယဝ်ႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

လွမ်းၶင်ႇလုမ်းၶဝ်လဝ်ႈမိူင်းယၢင်း ယွၼ်းပၢင်းၶၼ်ႉ ပေႃးဝူႈၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းလႆႈ ႁူႈသမ်ႇႁူႈပိူင်ၵေႈ ၼႂ်ႈၶဝ်လဝ်ႈၽိတ်ႈပၢင်းႁူႇ မိူဝ်းတင်ႈငတႃႇသိုင်ႇတိူင်းမိူင်းယၢင်းတႃႉဝူႈၶႂ်။ လင်ႇၽွမ်ႉလႆႈလွႆၵၼ် ႁူႈႁူဝ်ႁူႈလုမ်းသေ တၢပ်းတတ်းမၵ်းမၼ်ႈ ၼႂ်ႈမူႇလုမ်းမိူင်းယၢင်းၶဝ် ပၢင်းမိူဝ်းယဝ်ႉ။

ပေႃးဝူႈပၢင်ၵုမ်တၢပ်းတတ်းမၵ်းမၼ်ႈပၼ်ယဝ်ႉ ၽူႈတၢင်တူဝ် ၶွၵ်ႈၽ်ႉပႈမိူင်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း လင်ႇၽွမ်ႉၵၼ်ၵဵၼ်းၵၢဝ် မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတၵ်ႇလၢၵ်ႈလႃႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉ တမ်းၽိူၼ်သေ ၵွၼ်ၵၼ်ၼိူၼ်ႈမိူဝ်း ၶိူဝ်ၵၢၼ်ႇႁၢင်း သြႃႇမျတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး မိူဝ်းတၢင်ႇလဝ်ႈ ယွၼ်းပၢင်း ယေႈမိူဝ်းတင်ႈငတႃႇငတၢးသဝ်း သိုင်ႇတိူင်းမိူင်းယၢင်း တမ်ႈတီႈၵုင်းၵွင်း ႁၢင်းၶွင်ၽၢၶၼ်ႉသေ ၼႂ်ႈၵၢၼ်ပဵၼ်တီႈ ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတႃႇယၵီ၊ သိုင်ႇတိူင်း မိူင်းယၢင်းငလႈ ၶွၵ်ႈၽ်ႉပႈမိူင်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ပိုင်ႈၵိုင်ႁူဝ်းႁူႈ လူႇၵၢပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ႁူႈလိူၼ်ၶဵဝ်ႈ ပီႊဝၼ်းသေၵမ်း ၶင်ႇၶႂ်ယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈၶၼ်ႉ သြႃႇမျတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးၵေႈ လင်ႇၼိုၼ်းတွင်ႈထၢမ် ၵႃႈတီႈၽူႈ တၢင်တူဝ်ၵဝ်ႈသိုင်ႇသိပ်းမိူင်းသေ ပေႃးဝူႈၵႃႈပူႇၵႃႈၼိူင်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶွၵ်ႈၽ်ႉပႈမိူင်း ၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ်ယူႇ ႁူႈႁူဝ်ႁူႈလုမ်းၵေႈ

ပီၼ်ၵၢၼ်လီယဝ်ႉၵိူဝ်ႈ။ ၸဝ်ႈၶဝ် တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်းၵေႃႈ ပီၼ်ၵၢၼ်ၸုပ်ႉၶၢမ်ႇတွင်းၵၢဝ်ၵုမ်းပၢင်း ၾူးတၢင်တူဝ်မိူင်းယၢင်းယဝ်ႉငလႈ ၸင်ႇတၢ်ပ်းတတ်း ဝၼ်းတေယေႈၵွၵ်ႉ မိူင်းမိတ်ႈဝႃႈ ပီၼ်ဝၼ်း 1315ၶၢဵႈ လိူၼ်သီႇလွင်ႈ 7 ၶမ်ႈၶႆယဝ်ႉ။

ပေႈဝႃႈတၢ်ပ်းတတ်းယဝ်ႉလီၢမ်းၵေႃႈ ၾူးတၢင်တူဝ် ၵူဝ်ၾႆၸုမ်းမၼ်း ၸင်ႇတၵ်းပွၵ်ႈမိူဝ်းဝၢၼ်ႈၾႆမိူင်းမၼ်းသေ ၵၢၼ်ပီၼ်ၾူးတၢင်တူဝ် မူႇၸုမ်းမိူင်းယၢင်းၵေႃႈ ပေႈဝႃႈၾၼ်မိူဝ်း ဝၢၼ်ႈၵဝ်ႇမိူင်းလင်ယဝ်ႉ ၸင်ႇမိူဝ်းသေႇသူၼ်း ၵူႈဝတ်ႉၵူႈဝႃး ၶင်ႇပႃး တီႈတဵ်ႈၶႆႉယဝ်ႉ။

(1) ၶိင်းၸိၼ်းၵုမ်ႈ (ၵူဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ)
(2) ၶိင်းမၢၼ်ႇသိင် (ၵူဝ်ဝတ်ႉၵျေႃၾီ)
(3) ၶိင်းၸိၼ်းၵုမ်ႈ (ၵူဝ်ဝတ်ႉၵုၢ်းလူင်)
(4) ၶိင်းလွႆသိင် (ၵူဝ်ဝတ်ႉၶေႃးမူႇၵိင်း)
(5) ၶိင်းလွႆမွၵ်ႇသိင် (ၵူဝ်ဝတ်ႉဝိင်းၾႃး)
(6) ၶိင်းလွႆသွႆႈၸိၼ်း (ၵူဝ်ဝတ်ႉၵငတႃးၵုင်း ၶမ်ႉမႄႉ)
(7) ၶိင်းလွႆၶမ်းလိင် (ၵူဝ်ဝတ်ႉမိူင်းမွဵ်ႇ ပိင်းသူႇ)

7ဝတ်ႉ 7ဝႃး ၵွင်ႉၵျွၵ်ႈၵူၼ်းၵိင်းၸိၼ်းသေ ပွင်ၵိတ်းၵၢၼ်ႇၵျွင်း 7 လင်

(1) ၵျွင်းလူင်
(2) ၵျွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇ
(3) ၵျွင်းလဝ်ႈလၢင်း
(4) ၵျွင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ
(5) ၵျွင်းသွမ်း
(6) ၵျွင်းၶမ်ႉ
(7) ၵျွင်းၵိင်ႇသုမ်ႇ ၶႆ 7 လင်၊ ၶမ်ႉမေႃႇ ၶိူင်ႈလုၵ်ႈ၊ ထၢင်ၾႃးလူင် ၾႃးၶွႆႉယဝ်ႉတူဝ်ႈ လီၢမ်းသေ ထိုင်မႃး 1315 ၶၢဵႈ လိူၼ်သီႇတၢမ်းမူၼ်းၶေၼ်ႉ ၶိင်းၵျဝ်းသိင် (ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ) ၵွၼ်ၵူဝ်သေ...

(1) ၶိင်းသွႆႈသိင်ၵိူင်း (ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ)
(2) ၶိင်းမွင်ႇလၢႆး (ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ)
(3) ၶိင်းလွႆမွၵ်ႇသိင် (ဝတ်ႉဝိင်းၾႃး)
(4) ၶိင်းမၢၼ်ႇသိင်မွင်ႇယူင်း (ဝတ်ႉဝိင်းၾႃး)
(5) ၶိင်းသွႆႈၸိၼ်းလိၼ်ႈ (ၵငတႃးၵုင်း)

(6) ၶိင်းမၢၼ်ႇသိၼ် (ၵၼတႃးၵုင်း)
(7) ၶိင်းသွိၼ်ႈၶမ်းၵျိူင်းမွင်ႇပျႃႉ (ဝတ်ႉၶေႃးမူႇၵျိူင်း)
(8) ၶိင်းသွိၼ်ႈၵျိူင်း (ဝတ်ႉၶေႃးမူႇၵျိူင်း- ၶိင်းသိၼ်ၵျိူင်း လုၵ်ႉမိူင်းမိတ်ႈ ၶႃႉလွမ်းမေႃး)
(9) ၶိင်းသွိၼ်ႈသိၼ်လၢမ်ႇလျႃႉ (ဝတ်ႉၶေႃးမူႇၵျိူင်း)
(10) ၶိင်းမွၵ်ႇငိုၼ်းၵွင်ႇလူၼ်ႉ (ဝတ်ႉၸေႃးၽီ)

ၶဝ်လိူဝ်းၼၼ်ႉ ၵွၼ်ၵႃဝ်ပတ်ႉလေးတျႃႇယၵႃႇ 30 လိူဝ်"သေ မိူဝ်းပၢင်းသြူႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးၵျဝ်းၶဝ် ၵူႈတီႈမိူင်းမိတ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ပေႃးဝူႈ ၸၵ်ဝ်ႁွတ်ႈမိူင်းမိတ်ႈ လိဝ်ႈၵျိဝ်ႉ ၶၼၼ်းႁၢႆသေ သွင်မိူဝ်ႈသၢမ်ဝၼ်းယဝ်ႉ ထိုင်မႃး ဝၼ်း 1315 ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်သီႇလွင်ႈ 7 ၶမ်ႈ ၵၢင်ၶၼ် ဝႆးလဝ်ႈၵျဝ်းၶဝ် သုင်းသွမ်းၶၼ်ယဝ်ႉသေ ပေႃးတူဝ်ႈတၼ်းယဝ်ႉ ၶိင်းၶဝ်တင်းသိၼ်ႈ လင်ႇတၵ်းႁၼ်းၵႃဝ် မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတၵ်ႇ လၢၵ်ႈလႃႇတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၸိူၼ်သေ ၵွၼ်ၵၼ် ၶိူၼ်ႈႁွတ်ႈမိူဝ်းထိုင် ၶိူဝ်ၵၢၼ်ႇၶိူဝ်ၵျွင်း ၶုပ်ႉႁွမ်းႁွမ်းမိူဝ်းတၢင်ႇႁူဝ် ယွၼ်းထၢမ် ဝတ်းၵႃၼ် ၵျေးၵႃႇ သြူႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်းယဝ်ႉ လင်ႇသမ်ႉယွၼ်းပၢင်း သြူႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး ၶိင်းၵျွင်းႁွင်းမူးလိင်ႇ ယွင်ႈၵႃဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇယိုၼ်ႈၵႃပ်ႈယွၼ်းပၢင်း ယေႃးမိူဝ်းမိူင်းယၢင်းဝူႈၶၼ်သေ သြူႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေႈ ႁုပ်ႉၶမ်ႇသေယဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းၵွၼ်ၵႃဝ် တငပႃးတပၢၼ်း **(လဝ်ႈလၢင်း 7 ပႃး၊ လဝ်ႈသၢင်ႇ 45 ပႃး)သေ လုၵ်ႉတီႈမိူင်းမိတ်ႈ ယေႃးမႃး မိူင်းယၢင်း ၶဝ်းတၢင်း 20 ဝၼ်း ယွမ်း"ယဝ်ႉ။**

ဝၼ်း 1315 ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်ၵျူႈမွႆႇ 12 ၶမ်ႈ တၢမ်းၶမ်ႈၶၼ်ႉ ၸၵ်ဝ်ထိုင်ၵုင်းႁွင်း ၵျွင်းၶွင်ၸေႃ မိူင်းယၢင်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ပေႃးဝူႈႁွတ်ႈၸၵ်ဝ်ထိုင် ၶေႃးၸၢႆးတူ တေၶဝ်ႈၵျွင်းၶၼ်ႉ ပတ်ႉလေးတျႃႇယၵႃႇတျႃႇယၵီႇတင်းသိၼ်ႈ လင်ႇႁၼ်းၵႃဝ် ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတၵ်ႇ လၢၵ်ႈလႃႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၸိူၼ်သေ ယွၼ်းၸိတ်ႈပၢၼ်ႇပၢင်းၵႃဝ် သြူႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး 53 ပႃး ယေႃးၶိူၼ်ႈၵၢၼ်ႇၵျွင်း ၵႃပ်ႈၵၢၼ်ႇၵႃပ်ႈၵျွင်းလဝ်ႈၵျဝ်းၶဝ် တင်ႈငတႇငတႃးသဝ်း တမ်ႈတီႈၵၢၼ်ႇၵျွင်းၶွင်ၸေႃယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ဝၼ်းသိၼ်လိူၼ်ၵျူႈမူၼ်း လိူၼ်ၵျူႈလွင်ႈငလႈ လိူၼ်ၵျူႈလပ်းၶၼ်ႉ ပတ်ႉလေးတျႃႇယၵႃႇတျႃႇယၵီႇ ၸေႃးၽီ၊ ပၢင်ႇၵႃတ်ႇ၊ ႁႆးလူင်၊ ၶေႃးမူႇၵျိူင်း၊ ဝိင်းၸေႃး၊ ၶမ်ႉမႃႉ ၵၼတႃးၵုင်း၊ မိူင်းမွႆႇ လင်ႇတၵ်းၸွမ်ႉၵျူမ်ႈၵၢၼ် ၶိူၼ်ႈၵျွင်းလူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုငိုၼ်းသွမ်း ၵၢၼ်ႇမွႆႇၵျွင်းမွႆႇသေယဝ်ႉ ၶင်ႇၵျိဝ်ပေႃးတေလီႈလူႇလီႈတၢၼ်း ၶဝ်ႈၶမ်ႉသွမ်းပၢၼ်း ဝတ်ႉထုပတ်ႉလေးသီႇပိူင် ၵူႈသိၼ်ၶွပ်ႈသတၢင်းၶၼ်ႉ ပတ်ႉလေးတျႃႇယၵႃႇတျႃႇယၵီႇ ယူႇၼိပ်ႇၵၢပ်ႇလမ်ၵၢၼ်ႇၵျွင်း 6 ဝတ်ႉ 7 ဝႃး လင်ႇမႃးလိၵ်ႇငၸ ႁိတ်းပိၼ်သီႇၵူႈသွမ်း...
(1) ဝတ်ႉႁႆးလူင်၊ ဝတ်ႉၵၼတႃးၵုင်း ၵႃဝ်ပုၼ်ႈၸွၼ်းၶိူၼ်ႈၵျွင်းလူႇတၢၼ်း လိူၼ်မွႆႇပိတ်ႇၶမ်ႈ။
(2) ဝတ်ႉဝိင်းၸေႃး ၵႃဝ်ပုၼ်ႈၸွၼ်းၶိူၼ်ႈၵျွင်းလူႇတၢၼ်း လိူၼ်မူၼ်း။

(3) ဝတ်ႉၶေႃးမူႉၵိူင်း၊ ဝတ်ႉမိူင်းမႂ်ႇ ၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶိုၼ်ႈၵျွင်းလူႇတၢၼ်း လိူၼ်လွင်ႈ 8ၶမ်ႈ။
(4) ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ၊ ဝတ်ႉၸေႃႇၽီ ၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶိုၼ်ႈၵျွင်း ဝၼ်းလိူၼ်လပ်း ႁူႉလိူၼ်" တႃႇသေႇ။
ပေႃးပဵၼ် ၵၢၼ်ႇယွႆႇၵၢၼ်ႇလူင် ၶွင်းၶိုင်ႈပီး မိူၼ်ၶဝ်ႇ...
(1) လိူၼ်သိပ်းသွင်မူၼ်း သီႇၵူဝ်ၵႂႃးသွမ်း ႁူႉဝတ်ႉ" ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း သၢင်ႇၵၢၼ်း ၵထိၼ်ႇငလႈ တူၼ်ႈပတေႃႇသႃႇ။
(2) လိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်း ႁူႉဝတ်ႉ"။
(3) လိူၼ်သီႇမူၼ်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်းဝုတ်ႉထု ၶူဝ်းၶွင်သီႇပိူင်ႁူႉဝတ်ႉဝတ်ႉ။
(4) ၵၢၼ်ႇမႁႃႇသၢင်းၵျၢၼ်ႇ သီႇၵူဝ်ၵႂႃးသွမ်းငလႈ ၶွၵ်ႈၽႄႉပႃႈမိူင်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်း။
(5) လိူၼ်ႁူၵ်းမူၼ်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်းငလႈ ၶဝ်ႈပၼ်ႈၵွၼ်ႈ 49 ၵမ်း တီႈဝတ်ႉၸႄး ႁူႉဝတ်ႉ"။
(6) လိူၼ်ပႅတ်ႇမူၼ်း ၵၢၼ်ႇၶဝ်ႈဝႃႇ သီႇၵူဝ်ၵႂႃးသွမ်းငလႈ ၶွၵ်ႈၽႄႉပႃႈမိူင်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်းယဝ်ႉ။
(7) လိူၼ်သိပ်းမူၼ်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်းငလႈ သွမ်းသုၵ်းသွမ်းသၢၼ်း လႃႇၸေးတၢၼ်ႇယဝ်ႉ။
(8) လိူၼ်သိပ်းဢဵတ်းမူၼ်း ၵၢၼ်ႇၵွၵ်ႉဝႃႇသီႇၵူဝ်ၵႂႃးသွမ်းငလႈ ၶွၵ်ႈၽႄႉပႃႈမိူင်း ၵူမ်ႈၵၼ် လူႇတၢၼ်းငိုၼ်းဝတ်ႉထု ပတ်ႉလေးလေးပႃး သွမ်း ၵျွင်း သၢင်ႇၵၢၼ်း ယႃႈယႃ ႁူႉဝတ်ႉ" ႁူႉလုမ်း"ယဝ်ႉ။

ၶွင်းၶဝ်ႇၵၢၼ်ႇယွႆႇလူင် 8 သတၢင်းၵုပုတ်ႈၶဵဝ်ႉ သီႇၵူဝ်ၵႂႃးသွမ်း ၵူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢၼ်း ႁူႉၵၢၼ်ႇယဝ်ႉ။ ၵၼ်ပဵၼ်ၶွၵ်ႈၽႄႉပႃႈမိူင်း ၵဝ်ႈၵူဝ်သိပ်းလုမ်းၶၢၼ်ႉ ၶိုင်ႈပီးမိူင်းသၢမ်ပွၵ်ႈ (ၵၢၼ်ႇၶဝ်ႈဝႃႇ၊ ၵၢၼ်ႇၵွၵ်ႉဝႃႇ၊ သွၼ်းၶမ်ႉ) ပေႃးပီးႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်း 4 ပွၵ်ႈ၊ ၵမ်ႇမီး လွင်ႈလုတ်ႈလွင်ႈႁၢမ်း ဢိပ်းတုင်းဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်းသေ လူႇတၢၼ်းယူႇ ႁူႉပီး"ယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈၵၼ်ၵၢၼ်ႇၵွၵ်ႉဝႃႇၶၢၼ်ႉ ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတႃႇယၵီႇၶဝ် ႁူႉၵူဝ်ႁူႉလုမ်း ယိၼ်းၵူမ်ယိၼ်းလုမ်း လူလ်ႈၸႄးပဵၼ်လဝ်ႈ တေၵွၼ်ၵဝ်လုၵ်ႈၶွင်ႉတငပး ၵွၵ်ႉဝႃႇ ၵွၵ်ႉသၢယဝ်ႉငလႈ ၶဝ်ႇၵိူဝ်တေလႆႈ မႃးလူႇမႃးတၢၼ်း ပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ၸႄးတြႃးသၢင်ႇၶႃႇ သြႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းငတႃႇငတႃးသဝ်း ႁုင်းၵွင်းၵျွင်းၶွင်ၽႄ မိူင်းယၢင်းၶၢၼ်ႉ ဝတ်ႉၽႅဝ်းမၼ်း ၵူဝ်ၽႅလုမ်းမၼ်း လၢင်ႇတၵ်းၵွင်ႉႁႃလၢၵိူၵ်ႈသႁႃႇယ တုမ်ၵၼ်လိလိတ်ႈ ၵိတ်ႈထၢမ်ၵႃႇလႃႇရ လွင်ႈၵမ်တၢင်းၵျၢင်ႉ သၢၼ်ႉသၢင်ႇလၢင်ႇလိုၼ်ႈမူတ်းသွႆ ႁူႉၵူဝ်ၵိူၼ်း ႁၢင်ယေးယဝ်ႉ လၢင်ႇတၵ်းဢိပ်းယုင်းတုင်းၵဝ် ဝတ်ႉထုၵိုၼ်းသွမ်း သတ်ႉထႃႇမႃႇသႃႇ ပတ်ႉလယႃႇတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် လႆႈၶဝ်ႇၵၢင်လွႆယိူင်းၵၢၼ်း လွတ်ႇၵွတ်ႈပႃလီငမ်း

လင်ႇတၢၵ်းဢၼ်မိူဝ်းၵိဝ်ႈၵႃပ်ႈ ၶိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉၽွင်ႁူဝ်ဝတ်ႉမၼ်း။ ၶိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉ လင်ႇသမ်ႉဢၼ် မိူဝ်းၵိဝ်ႈၵႃပ်ႈ ၶိင်းႁူဝ်လုမ်းၽွင်မၼ်းယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈၶၢင်ႉ ၶိင်းႁူဝ်လုမ်းၵေႃႈ ၶင်ႇႁိူဝ်ဝတ်ႉထုပတ်ႉလေးသီႇပိူင် တေသူႇႁၢတ်ႈ ၽဵဝ်ထိုင် လႆႈမိူဝ်းလူႇတၢၼ်း တမ်ႈတီႈၸိူဝ်ႉမျၢတ်ႈလၵ်ႈၵျေးလူးၶဝ်လၵ်ႈၶၢင်ႉ ဢၼ်ပိၼ် ၶိင်းႁူဝ်လုမ်းၽွင်မၼ်း လင်ႇတၢၵ်းလိဢၢၼ်းၶၢၼ်းဢၼ် ၶိုင်ႈလုမ်းသွင်ပူႇသွင်ၶိင်း ၸပ်ႉဢၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်းသေ ပႃးဢၼ်ဝတ်ႉထုငိုၼ်းသွမ်း လတ်းတူင်ႈလူင်ႈမိူင်း မႃးႁၢတ်ႈၽဵဝ်ထိုင်သိုင်ႇ တိူင်းမိူင်းယၢင်း ၶုင်းႁွင်းၵျွင်းၶွင်ၽႄ လႆႈမႃးလိုဝ်ႈထူင်ပူင်မႄႇ လိုဝ်ႈမႄႇၶႄႇလႆ ၵႃႈတီႈသႄႇလႄႇႁ လလွပ်ႈႁိူၼ်းသိၼ်ယဝ်ႉလီငၢမ်း ပေႃးဝႃႈၶိင်းၶဝ်ၶွၵ်ႈၽျေႉပႃႈမိူင်း သူႇႁၢတ်ႈၽဵဝ်မႃးၵေႃႈ ဢၼ်ပိၼ်ၶိင်းၵျေးပၵငလႈ ၶိင်းလလုင်းၵိင်ႇ ၶေႃးၵ်ၼ်းသွမ်းၶဝ် လင်ႇတၢၵ်းၵွၼ်ၵၼ်မႃး တူင်ႉတၢၵ်ႉ လွင်ႈယူႇလီသိုဝ်းသႄႇၵၼ်ၶၢင်ႉယဝ်ႉ။

ဝႆးတူင်ႉတၢၵ်ႉၵၼ်ယဝ်ႉ ႁူဝ်ၽွင်လုမ်းမၼ်း ဢၼ်လႆႈဢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ပႃးမႃးဝတ်ႉထု ငိုၼ်းသွမ်းၶၢင်ႉ ၶင်ႇႁိူဝ်တေလႆႈလူႇလႆႈတၢၼ်း ၸိူဝ်ႉမျၢတ်ႈလၵ်ႈၵျေးလူး ပေႃးဝႃႈ လတ်းၶွႆးဝၢၵ်ႈမၼ်ႇ ယဝ်ႉလွတ်ႇႁၢတ်ႈပႆလီငၢမ်း ၶိင်းၶဝ်မႃးလူႇၶၢင်ႉ လင်ႇတၢၵ်းၽိတ်ႈၸပ်ႉ လၵ်ႈၶိင်းလူင်ၵျေးပၵငလႈ ၽူးပွင်ၵၢၼ်ၵျွင်းတင်းသိၼ်ႈ မႃးဢၼ်ၵွင်ႈတီႈသေ ဢၼ်ပိၼ် ဝတ်ႉထုငိုၼ်းသွမ်း ငိုၼ်းၶဝ်ႈလူင် ငိုၼ်းသၢင်ႇၵၢၼ်း ငိုၼ်းတၢင်ႇပၢၼ်ႉ ၵႈၶင်ႇၵိပ်းတုင်း လႆႈမႃးၶၢင်ႉ ဢၼ်တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ်သေ ႁွပ်ႇဢၼ်မႃး ၶုပ်ႉၶဝ်ႇတေႃႇၶႄႈၵၼ်တင်း ၶိင်းလူင်ၵျေးပၵ။ လၵ်ႈၶိင်းၶဝ် လိူဝ်းမႃးၵ်ဝ်ႈၵႃပ်ႈဝတ်ႉထု ၵျေႉၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် ၵမ်ပၢၼ်ႉ ဝတ်ႉထုငိုၼ်းၶၢင်ႉ လင်ႇၵဝ်ႇဝႆႈ... ၵေႃး ၶႅႉၵျေႈလွမ်းလူလၢႆႈ ဢၼ်ၵျူဝ်းတႄႇၶ ဢၼ်ၵျူဝ်း သီႇလ ဢၼ်ၵျူဝ်းၽေႇဝၶေႇ ဢုတ်ႉလႄႇသူႇတေႃႇၵမ်ႉၵ်မ်ထမ်သူၶၢၼ်း လင်ႇလႆႈမႃးၵိုတ်ႇႁူပ်ႉ ထူပ်းလႃး ဢၼ်ၵျူးႁႄႇလသမ်ႇပတ်ႉတိ မိူဝ်ႈမျၢတ်ႈယၢမ်းမၢၼ် ပၢၼ်သိၼ်ပၢၼ်ၶမ်း ၶွႆးတုၵ်း သႄႇသၶေႇ သပ်ႉပလ်ႇလူတၽႅးပိၼ်လၵ်ႈ ယင်းတိုၵ်ႉႁိုဝ်ႈၵိုင်းပိူင်းထွင်ႇ ဢၵျွင်ႇဢဝႄႇ ႁိုဝ်ႈတၢင်ႇငၵးတွၼ်း လၢၵ်ႈၽျေႉသူႇရိယႄႇလၶၼ်ႇတႄႇ သႆလူၶၼ်ဝူင်းဝၼ်း မိုၼ်ႇလုၵ်ႈသိၼ်လေး ၵေႃႈ မဝ်ႇၵႃးယဝ်ႉ။ လင်ႇသမ်ႉလႆႈမႃးမီႇငဝးငသးၵႃပ်ႈ ပၼ်ႇတိတႄႇၸိူဝ်ႉမျၢတ်ႈလၵ်ႈၵျေးလူး ၶဝ်လၵ်ႈ ဢၼ်တင်း ၸိူးတေႃႇၶမ်းၽႅးပိၼ်လၵ်ႈ တၵ်ႈငၶသေင်ႇသွၼ်သုင်းမ ပၢၵ်ႈလွင်ႈ ငၶတေႃင်း လင်ႇတၢၵ်းႁူႉပွင်ႇလွႆတွင်း ဢၵျွင်းၸိူးလီလႄႉ ယုတ်ႈမျၢတ်ႈသွင်ပိူင် ဢယုတ်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်လုၼ်ႉ ဢမျၢတ်ႈၵွၼ်ၵၼ်ငတႇ ငပႇသေဢယူႇယုတ်ႈသၢမ်ပိူင် မဝ်ႇပိုင်ႈ မဝ်ႇၵိင်၊ ႁူလ်ႈၵႈတွင်းပိုင်ႈတွင်းၵိင် ၶုင်ႇၽႅးမျၢတ်ႈ ၶုင်ႇၸိူးမျၢတ်ႈ ၶုင်ႇသင်ႇၶႄႇမျၢတ်ႈ တင်းၵႈ ဢတိရတၶေႇတေႃႇမျၢတ်ႈလၵ်ႈသၢမ်ပႃး ငတႇလိမ်သရၶေႇၶုင်ႇလၵ်ႈသၢမ်ပႃး ပၼ်ႇလ သီႇသိၼ်ၵျႈငႄးပႃး ဢၼ်လိမ်ပႄႇၶေႇတိပၢတ်ႈ တိူၵ်ႈႁၢတ်ႈသူႇရျႇ ဢၼ်ပိၼ်ၶိတ်ႉလ သီႇလ မၼ်ႈၵိုမ်းၶိင်ႇဢသၢၵ်ႈသႆလွႆ ပီးလွႆလူၼ်ၶၢင်ႉ ပိၼ်ဢၼ်သၢၼ်ႉသၢင်ႇလိုၼ်ႈလၢင်ႇ မူတ်းသုႆ ႁူႈလၵ်ႉၶွႆဝၼ်းၶမ်ႈ ဢမ်ႇမီးၽေႈပူင်လူင်လိုမ်း ဝႈၶတီႈၶႈၵေႃႈ။

လင်ႇတၵ်းပၼ်ႇၶွပ်ႈၵွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ပီးလိုၼ်းၽြႃႉၼႆႉ မိူဝ်ႈၵၼ်ၵႃၶႃႇၼဝ်ႈဝႃႇ (ၵမ်ႇၶၼ်ၼ ၵွၵ်ႇဝႃႇ၊ သွၼ်းၶမ်ႉ)ၼႆႉ လွမ်းၶၼ်ႇ လဝ်ႈဢိင်းၵေႃးပၵၵဝ်းၶဝ်လုမ်းလႃး ၶေႃႈဂၼ်ႇတႃႁျွင်း လင်ႇတၵ်းၶုၵ်းလွႆလႆႈၵဝ်းၶႃႈ ၶွၵ်ႈၽြႃႉပႃႈမိူင်း ဂူႈၵူဝ်ဂူႈလုမ်း ၶင်ႇၵိုဝ် တေလႆႈမႃး ၵူမ်ႈဂၼ်လူႇဂပ်ႈၵႃပ်ႈတႃၼ်း ၵၶၼ်းမိူဝ်ႈၶဝ်ႈဝႃႇၼႆႉ (ၵမ်ႇၶၼ်ၼ မိူဝ်ႈၵွၵ်ႇဝႃႇ မိူဝ်ႈၵၶႃႇသွၼ်းၶမ်ႉ) လင်ႇတၵ်းမီးတင်းလိၵ်ႈလီလႃးမႃၼ်ႇ ၸေၵ်ႇၵွတ်ႈပၼ်ထိုင် ဂူႈၵူဝ် ဂူႈလုမ်းသေယဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းမီးတင်းလုမ်းၵဝ်းၶႃႈ ဝိင်းၶမ်ႉၶမ်း လဝ်ႈဢိင်းၶမ်းလိူင် (လုမ်း လွႆၵႃပ်ႈၵေႃႈ သွႆႇလိုဝ်ႈဢိင်းလုမ်းၶၼ်ႉ) လင်ႇတၵ်းၵပ်ႉလႆႈလိၵ်ႈလီလႃးမႃၼ်ႇ သူလဝ်ႈ ၵေႃးပၵသေ လင်ႇတၵ်းဢီႈၸေႇယင်ၼၶ ဂူႈဝတ်ႉ" ဂူႈဝႃး"ယဝ်ႉ ၵွင်ႉၵႃလၸွၵ်ႈ လုလုမ်း တုမ်ဂၼ် ဝတ်ႉၽွႆဝႃးမၼ်း လိလိတ်ႈၵိတ်ႈထႃမ် ၵႃႇလႃႇၡလွင်ႈဂမ်တႃင်းဂျႃင်ႉ ၽွႆၵေႃႈ သွင်ႇဂူႈမွႆ သွႆဂူႈဂၼ်ႈ သႃၼ်ႉဂူႈၵိုၼ်းယဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းၵိပ်းယုင်းတုင်းၵၵ် ဝတ်ႉထုိၼ်းသွမ်း သတ်ႉထႃႇမႃႇသႃႇ တႃင်ႇပႃၼ်ႉတမ်းၽိုၼ် လႆႈၶင်ႇဂၢင်လွႆတီမ်ထူၼ်ႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇၵွတ်ႈပႂ် လီငႃမ်း လင်ႇတၵ်းၵဝ်ႈၵႃပ်ႈ ဢိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉၽွႆ ၵူဝ်ဝတ်ႉမၼ်းယဝ်ႉသေ ဢိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉ လင်ႇသမ်ႉပႃးၵၵ်ဝတ်ႉထုိၼ်းသွမ်း မိူဝ်းၵႃပ်ႈထိုင် လဝ်ႈဢိင်းလူင်ၵူဝ်လုမ်းသေယဝ်ႉ ၶင်ႇၵိုဝ်ဝတ်ႉထုိၼ်းသွမ်း တၵ်းတေၽိဝ်ၵွတ်ႈၵထမ်ႇ ညျႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး လႆႈမိူဝ်း လူႇဂပ်ႈၵႃပ်ႈတႃၼ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈဢိင်းလူင်ၵူဝ်လုမ်း လင်ႇတၵ်းလိၵႃၼ်းၶႃၼ်းၵၵ် ယေႈလုမ်းသွင်ပူႇသွင်ဢိင်း ပုတ်ႈၵၢင်ႈတႃင်တူဝ်ၵူဝ်လုမ်းသေငလႈ လင်ႇတၵ်းၵပ်ႉၵၵ် ပုၼ်ႈၽွၼ်း ဝႆႉသေၶျႇဝႃႇသ ၶေႃႈၵိုၼ်းတႃယေး ၵမ်ႇၵိတ်းၵမ်ႇပွင် ပႃးၵၵ်ဝတ်ႉထု ၸိုၼ်းသွမ်း လတ်းတူင်ႈလူင်ႈမိူင်း ၶႃမ်ႈၶမ်ႉ ၵမ်ႇၵူဝ်လီ ပႂ်လွီ ၵမ်ႇၵူဝ်ၵိုဝ်ႉ လင်ႇတၵ်း သူႇၵွတ်ႈမႃးထိုင် ၵုင်းၵွင်းၵျွင်းၶွင်ၽေ သိုင်ႇတူင်းမိူင်းယႃင်း လႆႈမႃးလိုဝ်ႈထူင်ပူင်မႃႇ လိုဝ်ႈမႃႇ ၶျႇလွႆ တၵ်ႉၶေႃၶႃသူႇ လေႃးဂပူတ်ႈလေႃးဂဝႃတ်ႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇၵွတ်ႈပႂ်လီငႃမ်း ၵၼ်ပီၼ် ထမ်ႇမဝတ်ႉထုိၼ်းသွမ်း ၶင်ႇၵိုဝ်တေလႆႈလူႇတႃၼ်း ၿျေးတျေးသင်ႇၶျႇ ညျႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈ ၵျေးလူး တင်းဂၼ်ႇတင်းၵျွင်းၶၼ်ႉ လင်ႇတၵ်းသွႆႇယိူင်ႉတႃင်ႇပႃၼ်ႉတမ်းၽိုၼ်သေငလႈ ၵွႆႈလႆႈမႃး ၵဝ်ႈၵႃပ်ႈၶေႃမ်ႇထႃး ဂႃႈပူႇဂႃႈဢိင်းၵေႃးပၵ ဝေႇယႃႇဝတ်ႉလလုမ်းလႃး ၶေႃႈဂၼ်ႇ တႃၵျွင်းၼႆႉ သေဂမ်းၶျႈၵေႃႈ။(လင်ႇၵၵ်ၽိုၼ် ဝတ်ႉထုိၼ်းသွမ်းၶၼ်ႉ ယိုၼ်ႈၵႃပ်ႈ ထိုင်မိုဝ်း လဝ်ႈဢိင်းလူင်ယဝ်ႉ။)

ဂမ်းၶၼ်ႉ လဝ်ႈဢိင်းလူင်ၵေႃးပၵ လင်ႇၵပ်ႉၶႃမ်ႇတုင်းၵၵ်သေ မီးၵူႃမ်းလိတ်ႈသေး တွင်ႈထႃမ်ဝႃႈ... "လွမ်းၶင်ႇၵဝ်းၶႃႈၵေႃးပၵ ဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ လုမ်းလႃးဂၼ်ႇၵျွင်း မီးတင်း လိၵ်ႈလီလႃးမႃၼ်ႇ ၶမ်ႉၽိုၵ်ႇၵူႃမ်းၶႃဝ် ၸေၵ်ႇၵွတ်ႈပၼ်ထိုင် သူလဝ်ႈဂူႈၵူဝ် ဂူႈလုမ်း ဂူႈဝတ်ႉဂူႈဝႃးၼႆႉ ပေႃးဝႃႈလႆႈၵပ်ႉလိၵ်ႈၶၼ်ႉသေ လင်ႇတၵ်းဢီႈၸေႇယင်ၼၶ ဂူႈၵူဝ်ဂူႈလုမ်း ဂူႈဝတ်ႉဂူႈဝႃး ၽွႆၵေႃႈ ပေႃးဝႃႈလႆႈၵူႉလႆႈငၼ်းယဝ်ႉ ဝတ်ႉၽွႆဝႃးမၼ်း မူႇၽွႆလုမ်းမၼ်း

လင်ႇတၢၵ်ႈႁွင်ႉႁၢလၵျၵ်ႈ လိၵ်ႈတၢင်ႈၵ်ႈထၢမ် ၵႃႇလႃႇရလွင်ႈၵမ်တၢင်းၵျၢင်ႉ ၽွင်ႈၵေႃႉ သွင်ႇ ၵူႈမွႆ သွႆၵူႈၵၢၼ်ႈ သၢၼ်ႉၵူႈၶိူၼ်းယဝ်ႉ လင်ႇတၢၵ်ႈၵိပ်ႈယုင်းတုင်းၵဝ် ဝတ်ႉထုငိၶၼ်းသွမ်း ၵူႈၶိူၼ်းၵူႈယေး ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်း ဝတ်ႉၽွင်ႈဝုးမၼ်း လင်ႇတၢၵ်ႈမိူဝ်း ၵိဝ်ႈၵၢပ်ႈ လဝ်ႈမိင်းၶူဝ်ၽွင်ႈလုမ်းမၼ်း ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႃႇလီငၢမ်းယဝ်ႉ။

လဝ်ႈမိင်းၶူဝ်လုမ်း လင်ႇတၢၵ်ႈလိၵၢၼ်းၶၢၼ်းၵဝ် သူလဝ်ႈၶိုင်ႈမိူင်း သွင်ပူႇ သွင်မိင်း ႁပ်ႉၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းသေ မႃးၵဝ်ဝတ်ႉထုငိၶၼ်းသွမ်း လတ်းတူင်ႈလူင်ႈမိူင်း သူႇႁွတ်ႈမႃးထိုင် သိုင်ႇတိူင်းမိူင်းယၢင်း ၸုင်းၵွင်းၵျွင်းၶွင်ၽေ လိႈမႃးလိုဝ်ႈထူင်ပူင်မႃႇ လိုဝ်ႈမႃႇၶႃႇၸွႆ တၵ်ႉၶၢဝ်ၶၢဝ်သူႇ လေႃးၵဝူတ်ႈယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႃႇလီငၢမ်း ၵၼ်ပိၼ်ႇ ထမ်ႇမဝတ်ႉထုငိၶၼ်းသွမ်း ၶင်ႇၶိူဝ် တေလိႈလူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ၽြေးတြႃးသၢင်ႇၶႃႇ ရတၶေႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ်ၶၼ်ႉ လင်ႇတၢၵ်ႈသွႆႇယဵင်ႉတၢင်ႇၽူၼ်သေ မႃးၵိဝ်ႈၵၢပ်ႈၶငၢမ်ႇထုး ႁဝ်းၶႃႈ ၵေႃးပၵဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ လုမ်းလႃးၶေႈၵၢၼ်ႇတၵျွင်း" ဝႃႈလိူင်ႉၶင်ႇၶၼ်ငလႈ ၵၼ်ၶင်ႇသူလဝ်ႈ ၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်း ၵိပ်ႈယုင်းတုင်းမႃး ဝတ်ႉထု ပတ်ႉလေးသီႇပႃးၶႅ ပိၼ်ၵၼ်သၢၼ်ႉသၢင်ႇလၢင်ႇၵျေႇမူတ်းသွႆယူႇ ၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်း ၶႃႈၶိူဝ်ၶေႃး။ (မိင်းလူင်ၵေႃးပၵ လိၵ်ႈသေး တွင်ႈထၢမ်ၵူႇလိူင်ႉၶၼ်ႉ။)

ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၼ်ပိၼ်မိင်းတၢင်တူဝ် ၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်း လိုဝ်းၵၼ်ၵၢပ်ႈဝတ်ႉထု ငိၶၼ်းသွမ်းၵေႃႈ လင်ႇတွပ်ႇၶိုၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ၶင်ႇႁဝ်းၶႃႈ ၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်း ၵိပ်ႈယုင်းတုင်းမႃး ဝတ်ႉထုငိၶၼ်းသွမ်းလိုဝ်းၶႅ ပိၼ်ၵၼ်သၢၼ်ႉသၢင်ႇလၢင်ႇၵျေႇမူတ်းသွႆယူႇ ၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်း ၶႃႈၵေႃႈ" ။

ယဝ်ႉၵေႃႈ လဝ်ႈမိင်းလူင်ၵေႃးပၵ လင်ႇတွပ်ႇၶိုၼ်းဝႃႈ... "လူမ်းတီႈၶႃႈယဝ်ႉ ပေႃးမၼ်းသၢၼ်ႉသၢင်ႇလၢင်ႇလိုၼ်ႈမူတ်းသွႆယူႇ ၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်းယဝ်ႉၶႅၵေႃႈ သူလဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ တေမိူဝ်းၵူမ်ႈၵၼ်လူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ၽြေးတြႃးသၢင်ႇၶႃႇ သြႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႃႇလီငၢမ်းယဝ်ႉသေ ၵႃႇၶီသမ်ႇသ မႁပ်ႉၽလေ ၵူႉသူဝ်ႇၵၵျူဝ်းတၢင်းလီမၼ်း လိမ်သူလဝ်ႈပတိတႃႇၶ လိမ်တီႈႁဝ်းၶႃႈ လဝ်ႈပတ်ႉတႃႇ ၶၼမေးတၶေႇ တင်းမူတ်းတင်းသိင်ႈ ၵူႈလိႈသုၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသႃႇ သိူဝ်းသႃႇ သၢမ်ပိူင် သိူဝ်းသႃႇၽီ သိူဝ်းသႃႇၵူၼ်း သိူဝ်းသႃႇႁၢၼ်ႉပေးတေႃႇတိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈႁွတ်ႈမိူင်းမႁႃႇ မၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶဝ်ပ်ႉပၢၼ် ယႃႇႁၢင်ႉယႃႇႁၢတ်ႈ ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇလွႆး ၵူႈၶူဝ်ၶိူၼ်းႁၢင်ယေး ၵူႈဝတ်ႉ ၵူႈဝုးၵူႈၶူဝ်ၵူႈလုမ်း လိမ်ၽူႈမႃးႁွတ်ႈမဝ်ႇမႃးႁွတ်ႈ သေၵမ်းၶႃႈၵေႃႈ" ။

လိူဝ်းလဝ်ႈမိင်းႁဝ်းၶဝ် ၵၢပ်ႈဝတ်ႉထုငိၶၼ်းသွမ်းၶၼ်ႉ လင်ႇသႃႇထုၵဝ် သၢမ်ၵမ်းသေ ၶုပ်ႉဝႆႈယဝ်ႉ။ ဝၢႆးၶၼ်ႉ မိင်းလူင် လင်ႇၵဝ်ပၢၼ်ႉငိၶၼ်းဝတ်ႉထုၶၼ်ႉ ၵၢပ်ႈပၼ်မိင်း ၽၼ်ႇတႃႇယဝ်ႉ။ မိင်းၽၼ်ႇတႃႇ လင်ႇၵၢၼ်ႇတူလုၺ်းငိၶၼ်းဝတ်ႉထု

ၸုမ်းၽွၼ်ၸုမ်းမၼ်းၵႃပ်ႈၶၢင်ႇ ႁုပ်ႉၶမ်ႉတင်းၵဝ်ယဝ်ႉ ၵူၼ်ႈၽူႈၶဵမ်းၶင်း ပၼ်မွၵ်ႇတိုတ်ႉ (ဖြတ်ပိုင်း)မၼ်းသေ ၵဝ်ဝတ်ႉထုင်ၶၼ်းသွမ်းၶၢင်ႇ သိမ်းဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈယဝ်ႉတူဝ်ႈ ပွႆးလူႇပွႆးတၢၼ်းငိုၼ်းဝတ်ႉထုၶၢင်ႇ ဝႆႉတၢႇတိုဝ်းလွမ်းႁူႈသိၼ်ႈ ငလႈ ၵဝ်ၵူႇသၢင်းပၢၼ်ႇ (ယေးငိုၼ်း)ဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

ၵျွင်းလဝ်ႈသင်ႇၶျႇ မႃးတင်ႈငတႇမိူင်းယၢင်း ပွၵ်ႈၵမ်း 3 ၶဵၼ်ႉ မိၼ်ႈမိူဝ်ႈ 1315 ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်ၵျႃးမ်ႇ 12 ၶမ်ႈသေ တေႃႇထိုင် 1321ၶိူဝ်ႈၶၢင်ႇ ၵမ်ႇပႆႉလႆႈၽွတ်ႈပၼ် မူႇၸုမ်း ၵေႃးပၵငလႈ ၶိုၼ်းလူင် ၶိုၼ်းၵျွင်းၶဝ် ၵမ်ၵၢၼ်ဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ ၵျွင်းလဝ်ႈသင်ႇၶျႇသေ လုမ်းလႃးၵူႇၶၢင်ႇၶႅဝ်ယဝ်ႉ။ ၶဝ်လဝ်ႈလမ်း...

(1) ၶိုၼ်းလွႆၵူိင်း (ၵၼ်လုၵ်ႉမိူင်းမိတ်ႈ ၶႆႉလွမ်းမႃးၶၢင်ႇ ပိၼ်လဝ်ႈၶိုၼ်းလူင်)

(2) ၶိုၼ်းလွႆႁွင်းမူးလိုၼ်ႇ (လုၵ်ႉမိူင်းမိတ်ႈ ၶႆႉလွမ်းမႃး ပိၼ်ၶိုၼ်းၵျွင်း)

(3) ၶိုၼ်းမၢၼ်ႇသိၼ်လႃႉမွၼ်ႇ (ပၢင်ႇၵုတ်ႇ)

(4) ၶိုၼ်းလွႆၵူိင်း (ပွၵ်ႉၵျေႃးၽီ)

ၶွင်းၶင်ႇ ၶဝ်လဝ်ႈ 4 ၵေႃႉၶဵၼ်ႉ ၵွၼ်ႁူဝ်သီႇႁူဝ်ၵႃးသွမ်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းၸုမ်းသေ လုမ်းလႃး ၶေႃးၵၢၼ်ႇတႃႇၵျွင်းမႃးၶင်ႇၶႅဝ်ယဝ်ႉ။

ထိုင်မိူဝ်ႈ ပီႈ 1316ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်ႁူၵ်းမူၼ်းၶၢင်ႇ လဝ်ႈသင်ႇၶျႇၶဝ် ငတႇႁွတ်ႈ မိူင်းယၢင်း မႃးႁုပ်ႉၵဝ် သၢင်ႇလွင်း 32 လဝ်ႈသေ ၵဝ်ၶမ်ႇပိၼ်သႃႇမၶေႇ ၵိတ်းပိၼ်ပွႆး ၶမ်ႇသၢင်ႇၵွၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ ပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇ 3 ဝၼ်းယဝ်ႉ။ ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶမ်ႇၵၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီမၼ်း ဝၼ်းလိူၼ်ႁူၵ်းမူၼ်းယဝ်ႉ။

ပီႈ 1318ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈ ၵိတ်းပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈ၊ သၢင်ႇလွင်း 115 ပႃး၊ လဝ်ႈသြႇတေႃႇလူင်ၵိတ်ႉတိထမ်ႇမ ၵွၼ်ႁူဝ်ၵဝ်ၶမ်ႇ ပိၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။ လိူၼ် 3 မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶမ်ႇၵၵျူဝ်းၽွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ပီႈ 1321 ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈၶၢင်ႇ ၵိတ်းပိၼ်ပွႆး ၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 2၊ သၢင်ႇလွင်းမီး 102 ပႃး ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶမ်ႇ ပိၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။

ပီႈ 1324 ၶိူဝ်ႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈၶၢင်ႇ ၵိတ်းပိၼ် ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 3၊ သၢင်ႇလွင်း 177 ပႃး ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶမ်ႇ ပိၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။ လိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶမ်ႇၵၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 3 ၼႆႉၵေႃႈ လဝ်ႈသြူႇတေႃႇၵူၢၼ်းႁူင်း ပီၼ်လဝ်ႈ ၵိတ်ႉတီထမ်ႇမ ၶင်ႈႁူင်းယဝ်ႉ။ ထိုင်မႃး ပီႊၼႆႉ ၶိင်းမွၵ်ႇၶိုၼ်း(သူလ်ႇၵျင်ႇ) လင်ႇမႃး ၵွၼ်ႁူဝ်သေ ၽွတ်ႈပီၼ် မူႇလုမ်းၵေႃးပၵ တႃႇလုမ်းလႃး ၵၢၼ်ႇႁူင်းလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇၼႆယဝ်ႉ။ သီၼ်ႈလိုဝ်ႈမၼ်းလမ်း…

(1) ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၶိင်းၶိုၼ်းၵုမ်ႈ (ၵႅၢ်းလူင်)
(2) ၽူႈၶေႃမ်းၶူင်း ၶိင်လွႆႇႁိူင်း (ပွၵ်ႉၵျေႃးၸီ)
(3) ၽူႈသိမ်းၶိုၼ်းၽၶေႃႇတႃႇ ၶိင်းလွႆမွၵ်ႇၶမ်း (ပွၵ်ႉၵျေႃးၸီ)
(4) ၽူႈၵွၼ်လူႇတၢၼ်း ၶိင်းလွႆႁွင်းမူးလိင်ႇ (ပွၵ်ႉၵျေႃးၸီ)
(5) ၽူႈသိုဝ်ႉလၢႆႇ(ၵဝ္ဓႇတေႃႇ) ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းႁိူင်း (ပွၵ်ႉၵျေႃးၸီ)
(6) ၽူႈထတ်းၶိုၼ်း ၶိင်းမၢၼ်ႇသိင်မွင်ႇယူင်း (ဝိင်းၽေႃး)တင်းၽူႈၶဝ်ႈမူႇလုမ်း ၶိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉ သီႇႁူဝ်ၵႃးသွမ်း 5 ဝတ်ႉ 5 ၶိင်းၶေႃႉၼႆယဝ်ႉ။ ထိုင်မႃး ပီႊ 1327 ၶီႈ လိူၼ် 3 မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈၶေႃႉ ၵိုတ်းပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 4၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 168 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီႊ 1328 ၶီႈ လဝ်ႈမထေႇၵူၢၼ်းႁူင်းၶေႃႉ ပျၢၼ်ႇလုၼ်ႇတေႃႇမူႇႁူႇ ပီႊ 1329 ၶီႈ လင်ႇသၢင်းၵျူဝ်ႇ ၵိုတ်းပွႆးလေႉလဝ်ႈယဝ်ႉ။ ဝႆးပွႆးသၢင်းၵျူဝ်ႇလဝ်ႈယဝ်ႉ လင်ႇယုၵ်ႉတၢင်ႇ လဝ်ႈပလ်ႇလႃႇသႃႇရ ၶိုၼ်ႈပီၼ်လဝ်ႈၶင်ႈႁူင်းသေ ထိုင်မႃး ပီႊ 1330 ၶီႈ လိူၼ်သၢမ် မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈ ၵိုတ်းပီၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 5၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 243 ပႃး၊ လဝ်ႈသြူႇတေႃႇပလ်ႇလႃႇသႃႇရ ၵွၼ်ႁူဝ်သေ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵၵျူဝ်းၽွၼ်းလီ မၼ်းယဝ်ႉ။ (မိူဝ်ႈပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်းၼႆႉ ၶိင်းသွႆႈသိင်ႁိူင်း ပၢင်ႇၵုတ်ႇ ၶိုၼ်ႈပီၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ ၵေႃးပၵမႃးယဝ်ႉ။ ၽူႈၶဝ်ႈလုမ်းၸတႉ ပီၼ်လိူဝ်းတၢင်ႇဝႆႉၵဝ်ႇ"ၶေႃႉယဝ်ႉ။)

ထိုင်မႃး ပီႊ 1333 ၶီႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈ လင်ႇၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 6၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 224 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီႊ 1336 ၶီႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈ လင်ႇၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 7၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 223 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ပီ 1336 ၶၢဝ်ႈ လိူၼ်ၵျႃႉမွႆႉ 8 ၶမ်ႈ မီးလဝ်ႈသၢင်ႇလွင်း 3 ပၢႆ၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇပၢၼ် သျႃႉမၶေႇ၊ ပၢၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵႂၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 2၊ ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃၵျူဝ်းၽွၼ်းလီမၼ်း ဝၼ်းလိူၼ်ၵျႃႉမွႆႉ 8 ၶမ်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ 133ၶၢဝ်ႈၶၼ်ႉ လၢင်ႇၶိုၼ်းလႆႈလိူၵ်ႈတၢင်ႇၵေႃးပၵ ၽူႈပွင်ၵၢၼ်ၵျွင်း ၵၢၼ်မွႆႉ... (1) ၵူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၶိုင်းသူလုၺ်ႇၵျွင်းပီႇတီ ၵွၢႆးလူင်
(2) ၽူႈၶၢေမ်းၶွင်း ၶိုင်းမွၵ်ႇၶမ်းၵိူင်း ၵျေႃးၽီ
(3) ၽူႈသိမ်းၸိုၼ်းၽၶေႇတႃႇ ၶိုင်းၶိုဝ်းသႅင် ပၢင်ႇၵုတ်ႇ
(4) ၽူႈသိုဝ်ႉလၢႆႇ(ၵႂႆႇတေႃႇ) ၶိုင်းၵျွင်းသႅင်ၵေႃးၽေႇ ၵွၢႆးလူင်
(5) ၽူႈၵႂၼ်လူႇတၢၼ်း ၶိုင်းယွတ်ႈၶမ်းၵိူင်းၵျေႃႇၵေႃး ၶေႃးမူႇၵိူင်း
(6) ၽူႈထတ်းၸိုၼ်း ၶိုင်းလွႆလိုၼ်ႈ ၶမ်ႉမႃႉ ၶိုင်းၵူဝ်ဝတ်ႉ သီႇၵႃးသွမ်း 5 ဝတ်ႉ 5 ၶိုင်း ပၢၼ်ၽူႈၶဝ်ႈမူႇလုမ်းယဝ်ႉ။ ၵူမ်ႈလေႃးၵၢၼ်တင်းသႅင်ႈ မီး 11 ၵေႃႉယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ 1339 ၶၢဝ်ႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႉ 5 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈၶၼ်ႉ လၢင်ႇၵွတ်းပၢၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 8၊ လဝ်ႈသၢင်ႇလွင်း မီး 396 ပၢႆ၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇပၢၼ် သျႃႉမၶေႇ၊ ပၢၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 10 ဝၼ်း 10 ၵႃးယဝ်ႉ။ လိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃၵျူဝ်းၽွၼ်းလီ မၼ်းယဝ်ႉ။

ဝၢႆးၶၢမ်ႇၵႃၵျူဝ်းသၢင်ႇမွႆႇယဝ်ႉ လၢင်ႇသမ်ႉငမးၶိုၼ်းလိူၵ်ႈတၢင်ႇၵေႃးပၵ ၽူႈပွင် ၵၢၼ်ၵျွင်း လိၵ်ႈလၢႆႈၵူဝ်ပဝ်ႈလူင်ငလႈ ၽူႈၶၢေမ်းၶွင်းမွႆႉ"...
(1) ၵူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၶိုင်းယွတ်ႈၶမ်းသုၺ် ၵွၢႆးလူင်
(2) ၽူႈၶၢေမ်းၶွင်း ၶိုင်းမၢၼ်ႇသႅင်သၢင်ႇၶမ်း ၵျေႃးၽီ
(3) ၽူႈသိမ်းၸိုၼ်းၽၶေႇတႃႇ ၶိုင်းသွႆႈၶမ်းလိုၼ်ႈ ပၢင်ႇၵုတ်ႇ
(4) ၽူႈသိုဝ်ႉလၢႆႇ(ၵႂႆႇတေႃႇ) ၶိုင်းၵျွင်းသႅင် ၵွၢႆးလူင်
(5) ၽူႈၵႂၼ်လူႇတၢၼ်း ၶိုင်းယွတ်ႈၶမ်းၵိူင်းၵျေႃႇၵေႃး ၶေႃးမူႇၵိူင်း
(6) ၽူႈထတ်းၸိုၼ်း ၶိုင်းလွႆလိုၼ်ႈ ၶမ်ႉမႃႉ

ထိုင်မႃး ပီ 1342 ၶၢဝ်ႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႉ 8 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈ လၢင်ႇသမ်ႉၵွတ်းပၢၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 9၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 146 ပၢႆ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇ ပၢၼ်သျႃႉမၶေႇ၊ ပၢၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၵႃးယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ပီ 1343 ၶၢဝ်ႈ ၵွတ်းပၢၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵႂၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 3 သၢင်ႇလွင်း မီး 29 ပၢႆ၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵဝ်ၶၢမ်ႇ ပၢၼ်သျႃႉမၶေႇ၊ ဝၼ်းလိူၼ်ၵူၵ်းမူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီ မၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ᪥ 1345 ၶိူဝ်း လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃ 14 ၶမ်ႈ ၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်လူင် ပွၵ်ႇၵမ်း 10၊ ၸဝ်ႈသၢင်ႇလွင်း မီး 285 ပႃး ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇပီၼ် သျႇမၶေႇ၊ ပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၶၢႈယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃႁူဝ်းၸွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ပီ᪥ 1345 ၶိူဝ်းၶႂ်ႉ သမ်ႉလႆႈလိၵ်ႈလၢႆႈ ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၵေႃးပၵႃလႈ ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်း လႃႉၵျေႃ ဝိင်းၾိင်း ၶိုၼ်ႈပီၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်သေ ၾူးပွင်ၵၢၼ် ပီၼ်ႁူၼ်းၵဝ်ႇ ၵၢၼ်တၢင်ႇဝႆႉ ပီ᪥ 1339 ၶိူဝ်းၶၼ်ႉၶၼ်ႇၵဝ်ႇ။

ပီ᪥ 1346 ၶိူဝ်း လိူၼ်ၵျိူၵ်ႈမူၼ်း လႆႈၵိုတ်းပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵွၼ်ႇ ပွၵ်ႇၵမ်း 4၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 34 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သျႇမၶေႇ၊ ဝၼ်းလိူၼ်ၵျိူၵ်ႈမူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃႁူဝ်းၸွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ᪥ 1348 ၶိူဝ်း လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃ 14 ၶမ်ႈ ၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႇၵမ်း 11၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 309 ပႃး ယုၵ်ႉယွင်ႈၶၢမ်ႇပီၼ်သျႇမၶေႇ၊ ပီၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၶၢႈယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃႁူဝ်း ၸွၼ်းလီ မၼ်းယဝ်ႉ။

ဝၢႆးပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ပွၵ်ႇၵမ်း 11 ယဝ်ႉသေ ၸင်ႇသမ်ႉလိၵ်ႈလၢႆႈႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်လႈ ၾူးၶေမ်းၶွင်း... ႁူဝ်ႈပဝ်ႈလူင် ၶိင်းၶိုဝ်းၶမ်း ၵႂၢႆးလူင်

ၾူးၶေမ်းၶွင်း ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းၵိူင်း ၵျေႃႉၵျီ

ၾူးၶဝ်ႈလုမ်းပွင်ၵၢၼ် ပီၼ်ႁူၼ်းၵဝ်ႇတၢင်ႇဝႆႉ ပီ᪥ 1339 ၶိူဝ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ᪥ 1351 ၶိူဝ်း လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃ 14 ၶမ်ႈ ၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႇၵမ်း 12၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 371 ပႃး၊ ၵၢဝ်ၶၢမ်ႇပီၼ်သျႇမၶေႇ ၵိုတ်းပီၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၶၢႈယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃႁူဝ်းၸွၼ်းလီ မၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ᪥ 1352 ၶိူဝ်း လိူၼ်ၵျိူၵ်ႈမူၼ်းၶၼ်ႉ ၸင်ႇလႆႈၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵွၼ်ႇ ပွၵ်ႇၵမ်း 5၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 50 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သျႇမၶေႇ၊ ၵိုတ်းပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ဝၼ်းၶိုင်ႈ၊ ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃႁူဝ်းၸွၼ်းလီမၼ်း ဝၼ်းလိူၼ် ၵျိူၵ်ႈမူၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ᪥ 1354 ၶိူဝ်း လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃ 14 ၶမ်ႈ ၵိုတ်းပီၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႇၵမ်း 13၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 213 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇ ပီၼ်သျႇမၶေႇ၊ ပီၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၶၢႈယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၼ်သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵႃႁူဝ်း ၸွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ပီႊ 1355 ၶၢဝ်ႈ လိူၵ်ႈတင်ႈမူၼ်း လႆႈႁဵတ်းပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 6၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 58 ပႃး၊ ယူၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶမ်ႇ ပိၼ်သျႇမၶေႇ၊ ဝၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈမူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶမ်ႇၵၢၵျူဝ်းမၶၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီႊ 1357 ၶၢဝ်ႈ လင်ႇၶိုၼ်းလိၵ်ႈလၢႆးၵေႃးပၵ ၽူႈပွင်ၵၢၼ်ၵျွင်း လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ
(1) ၵူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းလႃႉၵျေႃ ဝိင်းၽၢႆး
(2) ၵမ်ႉၵူဝ်ပဝ်ႈ ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းၵိူင်း ၵျေႃးၽီ
(3) ၽူႈၶၢဝ်းၶၼ်း ၶိင်းၵျွင်းသိင်ၵေႃးၽေႇ ၵၢႆးလူင်
(4) ၵမ်ႉၽူႈၶၢဝ်းၶၼ်း ၶိင်းသူလ်ႇၵျွင်းၵျေႃႇၵေႃး ၵျေႃးၽီ
(5) ၽူႈသိမ်းငိုၼ်းၽၶေႇတျႇ ၶိင်းသွႆးၶမ်းလိုၶ်ႈ ပၢင်ႇၵၢတ်ႇ
(6) ၽူႈသိုဝ်ႉလၢႆႇ(ၵၢၸွႆႇတေႃႇ) ၶိင်းယွတ်ႈငိုၼ်းမိၼ်ႉ ပၢင်ႇၵၢတ်ႇ
(7) ၽူႈၵွၼ်လူႇတၢၼ်း ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းၵိူင်းၵျေႃႇၵေႃး ၶေႃးမူႇၵိင်း
(8) ၽူႈထတ်းငိုၼ်း ၶိင်းလွႆလိုၶ်ႈ ၶမ်ႉမႃႉ
(9) ၵမ်ႉၽူႈထတ်းငိုၼ်း ၶိင်းသွႆႈၵိူင်းၵျူႇမွင်ႇ ဝိင်းၽၢႆး
(10) ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းသွႆ (ၵူဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵၢတ်ႇ)
(11) ၶိင်းသွႆႈၶမ်းၵိူင်း (ၵူဝ်ဝတ်ႉၵၢႆးလူင်)
(12) ၶိင်းလွႆလိၶ်ႈ (ၵူဝ်ဝတ်ႉၵျေႃးၽီ)
(13) ၶိင်းသွႆႈၶမ်းလိုၶ်ႈ (ၵူဝ်ဝတ်ႉၶေႃးမူႇၵိင်း)
(14) ၶိင်းယွတ်ႈၵိူင်း (ၵူဝ်ဝတ်ႉဝိင်းၽၢႆး)
(15) ၶိင်းမွၵ်ႇသိင်ၵွင်ႇပုၼ်ႉ (ပၢင်ႇၵၢတ်ႇ)

ထိုင်မႃး ပီႊ 1357 ၶၢဝ်ႈ လိူၵ်ႈသၢမ်မွႆႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃႇထိုင် 14 ၶမ်ႈ ႁဵတ်းပိၼ်ပွႆး ၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 14၊ သၢင်ႇလွင်ႈ မီး 359 ပႃး၊ ယူၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶမ်ႇ ပိၼ်သျႇမၶေႇ၊ ပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇလူင် 7 ဝၼ်း 7 ၵႃးယဝ်ႉ။ ဝၼ်းလိူၵ်ႈသၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶမ်ႇၵၢၵျူဝ်း ၽွၼ်းလီမၶၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီႊ 1358 ၶၢဝ်ႈ လိူၵ်ႈတင်ႈမူၼ်း ပိၼ်ပွႆးၶမ်ႇသၢင်ႇၵၢၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 7၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 58 ပႃး၊ ယူၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶမ်ႇ ပိၼ်သျႇမၶေႇ၊ ဝၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈမူၼ်း ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶမ်ႇၵၢၵျူဝ်းၽွၼ်းလီမၶၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီႊ 1359 ၶၢဝ်ႈ လိူၵ်ႈၵျႃႈမူၼ်းၶၶေႉ လဝ်ႈမထေႇၵျၢၼ်းၵျွင်း လဝ်ႈပလ်ႇလျႇသျႇရ ပျၢၼ်ႇလုၼ်ႇတေႃႇမူႇၵျူႇသေ ထိုင်မႃး ပီႊ 1359 ၶၢဝ်ႈ မိူဝ်ႈလိူၵ်ႈ သၢမ်မူၼ်းၶၶေႉ သၢင်းၵျူဝ်ႇတူဝ်လဝ်ႈ တီႈၶၼ်းၶေႃးၽၢႆႇလၢၼ်း ပွၵ်ႉပၢင်ႇၵၢတ်ႇၶၶေႉ ပိၼ်ပွႆးတိုတ်ႉလေႃႉလူင် 7 ဝၼ်း 7 ၶိုၼ်း ထၢၼ်ႈပေႃးၵိုၼ်းဝႆႉၵိုၵ်ႉ"ယဝ်ႉ။

သီႇၶူဝ်ၵႃးသွမ်းၼလႈ ၶွၵ်ႈၸႅၼ်ႉပၢႆႈမိူင်း ၵဝ်ႇၶူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶူမ်ႈၾွမ်ႉၵၼ်ပွင်ပၢၼ်ပွႆး သၢင်းၵျူဝ်ႇယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး 1359 ၶၢဝ်ႇ လိူၼ်သၢမ်လွင်ႈ 1 ဝၼ်းၶၢဝ်ႉ သီႇၶူဝ်ၵႃးသွမ်းၼလႈ ၶွၵ်ႈၸႅၼ်ႉပၢႆႈမိူင်း ၵဝ်ႇၶူဝ်သိပ်းလုမ်း ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတႃႇယၵီႇတင်းသိၼ်ႈ ၶူမ်ႈၾွမ်ႉသေ မီးတင်း ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယၢႆႈၶဝ်ႈတၢၵ်ႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ်သေ ယွၼ်းတၢင်ႇယွၼ်းမျၢၵ်ႈၵၢဝ် လဝ်ႈၸုမိူဝ်း လဝ်ႈလၢင်းလူင်ဝၼ်ႇၶပေလိၼ်ႇလႃႇ ၶိုၼ်ႈပၢၼ်လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁူင်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ 1360 ၶၢဝ်ႇ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 8 ဝၼ်း တေႃႇ 14 ဝၼ်း ၵိူတ်းပၢၼ်ပွႆး ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 15၊ သၢင်ႇလွင်း မီး 339 ပႃး၊ လဝ်ႈမထေႇဝၼ်ႇၶပေလိၼ်ႇလႃႇ ၵွၼ်ၶူဝ်သေ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇပၢၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၵႃးယဝ်ႉ၊ ဝၼ်းလိူၼ် သၢမ်မူၼ်း ယၢတ်ႇၶမေႃႉၶၢမ်ႇၵၢၵျူဝ်းၽွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ 1361 ၶၢဝ်ႇ လိူၼ်ၶူၵ်းမူၼ်းၶၢဝ်ႉ ၵိူတ်းပၢၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵွၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 8၊ သၢင်ႇလွင်ႈ မီး 106 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇ ပၢၼ်သႃႇမၶေႇ၊ ၵိူတ်းပၢၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 20ဝၼ်း 2 ၵႃးယဝ်ႉ။ ယၢတ်ႇၶမေႃႉ ၶၢမ်ႇၵၢၵျူဝ်းၽွၼ်းလီမၼ်း ဝၼ်းလိူၼ် ၶူၵ်းမူၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃး ပီ 1361 ၶၢဝ်ႇ တုတိယလိူၼ်ပိတ်ႇ 1 ဝၼ်းၶၢဝ်ႉ ၵႃႈပူႇၵႃႈၸိုင်း တၢင်တူဝ် ၵဝ်ႇၶူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶွၵ်ႈၸႅၼ်ႉပၢႆႈမိူင်းၼလႈ ၸိုင်းၶူဝ်ဝတ်ႉ သီႇၶူဝ်ၵႃးသွမ်းၶိူင်းမိူင်း လင်ႇၶူမ်ႈ ၾွမ်ႉၵၼ် ၶိုၼ်းလိူၵ်ႈတၢင်ႇဝႆႉ မူႇလုမ်းၵေႃးပၵ ဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ မိူၼ်ၶၢဝ်ႇ ပႃးမီးပၢႆႈတွႆႈၶၢဝ်ႉ။

(1) ၶူဝ်ပဝ်ႈလူင် ၸိုင်းမွၵ်ႇဝၼ်းၵိူင်း ၵျေႃးၽီ
(2) ၵမ်ႉၶူဝ်ပဝ်ႈ ၸိုင်းသွႆႈၵိူင်းၵျူႇမွင်ႇ ဝိင်းၽေႃး
(3) ၽူႈၶေႃမ်းၶိူင်း ၸိုင်းႁူင်းသိၼ်ၵေႃးၸေႇ ၵႃးလူင်
(4) ၵမ်ႉၽူႈၶေႃမ်းၶိူင်း ၸိုင်းလွႆမွၵ်ႇဝၼ်းထုၼ်းၵျီႇ ပၢင်ႇၵုတ်ႇ
(5) ၽူႈသိမ်းၸိုၼ်းၽၶေႇတႃႇ ၸိုင်းသွႆႈဝၼ်းလိူၼ်ႈ ပၢင်ႇၵုတ်ႇ
(6) ၽူႈၵွၼ်လူႇတၢၼ်း ၸိုင်းယွတ်ႈဝၼ်းၵိူင်းၵျူႇၵေႃး ၶေႃးမူႇၵိူင်း
(7) ၽူႈသိုဝ်ႉလႅႇ(ၵၢဝ်ႇတေႃႇ) ၸိုင်းယွတ်ႈဝၼ်းလႃႉၵျူႇ ၵႃးလူင်
(8) ၽူႈထတ်းၸိုၼ်း ၸိုင်းလွႆလိူၼ်ႈ ၶမေႃႉမႃႉ
(9) ၸိုင်းယွတ်ႈဝၼ်းသိူ (ၶူဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ)
(10) ၸိုင်းၸူဝ်းဝၼ်း (ၶူဝ်ဝတ်ႉၵႃးလူင်)
(11) ၸိုင်းလွႆလီၶၢၼ်ႈ (ၶူဝ်ဝတ်ႉၵျေႃးၽီ)
(12) ၸိုင်းသွႆႈဝၼ်းလိူၼ်ႈ (ၶူဝ်ဝတ်ႉၶေႃးမူႇၵိူင်း)
(13) ၸိုင်းယွတ်ႈၵိူင်း (ၶူဝ်ဝတ်ႉဝိင်းၽေႃး)

(14) ၶိူင်ႈယွတ်ႈၼမ်းလၢႆႉၵျေႃႇ ဝိင်ႈၾေႃး

(15) ၶိူင်ႈမွၵ်ႇသႅင်ၵွင်ႇပုၼ်ႉ ပၢင်ႇၵုတ်ႇ

ထိုင်မႂ်ႈ ပီ 1363 ၶိုၼ်ႈ လိူၼ်သၢမ်မွႆႇ 8 ၶမ်ႈ တေႃႇ 14 ၶမ်ႈ၊ ၵိတ်ႈပိၵ်ႉပွႆႈ ၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် ပွၵ်ႈၵမ်း 16၊ သၢင်ႇလွင်ႈ မီး 318 ပႃး၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵၢဝ်ၶၢမ်ႇပိၵ်ႉသၢႆႇမၶေႇ၊ ၵိတ်ႈပိၵ်ႉပွႆႈၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 7 ဝၼ်း 7 ၵႂၢႆႈယဝ်ႉ။ ယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၶၢမ်ႇၵၢၵျႃးဝ်ႈၾွၼ်းလီမၼ်း ဝၼ်းလိူၼ်မူၼ်းယဝ်ႉ။

ထိုင်မႂ်ႈ ပီ 1364 ၶိုၼ်ႈ လိူၼ်ၵျၵ်ႈမူၼ်းၶၼ်ႉ ၵိတ်ႈပိၵ်ႉပွႆႈၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵွၼ်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း 9၊ သၢင်ႇလွင်ႈ မီး 50 ပႃး၊ ၵၢဝ်ၶၢမ်ႇပိၵ်ႉသၢႆႇမၶေႇ ၵိတ်ႈပိၵ်ႉပွႆႈၶၢမ်ႇသၢင်ႇ 2 ဝၼ်း 2 ၵႂၢႆး၊ ယၢတ်ႇၶမ်ႉၶၢမ်ႇၵၢၵျႃးဝ်ႈၾွၼ်းလီမၼ်းယဝ်ႉၵူႈ ဝၼ်း 1364 ၶိုၼ်ႈ လိူၼ် ၵျၵ်ႈမူၼ်းၶၼ်ႉ ယဝ်ႉ။

ထိုင်မႂ်ႈ ပီ 1364 ၶိုၼ်ႈ လိူၼ်လိတ်းမွႆႇ 8 ၶမ်ႈ ၸွမ်းၶင်ႇၶိူင်ႈၵဝ်ႈၵျဝ်သိပ်းလုမ်း လႅၼ်ႈလွႆၵၼ်ဝႂ်ႈ တႃႇတေတၢင်ႇၵေႃးပၵ ဝေႇယႃႇဝတ်ႉလလုမ်းလႃး ၶႄႈၵၢၼ်ႇတႃၵျွင်းၶၼ်ႉ ၵၢဝ်ၶိူင်ႈၶဝ် သီႇၵျဝ်ၵႃးသွမ်ႈဝႂ်ႈယဝ်ႉၶၼ်ၼလႈ ၸွမ်းၶင်ႇၶိူင်ႈလွႆၶိုဝ်းၶမ်ႈ ၵျဝ်ဝတ်ႉၵျၢႆးလူင် ၵွၼ်ၵျဝ်ၶိူင်ႈသီႇၵျဝ်ၵႃးသွမ်ႈသေ လင်ႇၾွမ်ႉၵၼ်မိုၼ်ႈၼမႈ ၵျလိူၵ်ႈတၢင်ႇၵေႃးပၵ ဝေႇယႃႇ ဝတ်ႉလၵျွင်း မိူၼ်ၶင်ႇ ၵႂၢႆႈတူၺ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(1) ၵျဝ်ပဝ်ႈလူင် ၶိူင်ႈမွၵ်ႇၶမ်းၵျိူင်း ၵျေႃးၾီ

(2) ၵမ်ႉၵျဝ်ပဝ်ႈ ၶိူင်ႈသွႆႈၵျိူင်းၵျႃႇမွင်ႇ ဝိင်ႈၾေႃး

(3) ၾူႈၶေႃမ်းၶၼ်ႈ ၶိူင်ႈလွႆမွၵ်ႇၶမ်းထုၼ်းၵျီႇ ပၢင်ႇၵုတ်ႇ

(4) ၾူႈသိမ်းငိုၼ်းၾၶ်ႇတႃႇ ၶိူင်ႈသွႆႈၶမ်းလိုၼ်ႈ ပၢင်ႇၵုတ်ႇ

(5) ၾူႈသိုဝ်ႉလႆႇ(ၵွႆႇတေႃႇ) ၶိူင်ႈယွတ်ႈၶမ်းလၢႆႉၵျေႃႇ ၵျၢႆးလူင်

(6) ၾူႈၵွၼ်ၵျဝ်လူႇတၢၼ်း ၶိူင်ႈယွတ်ႈၶမ်းၵျိူင်းၵျေႃႇၵေႃး ၶႄႈမူႇၵျိင်း

(7) ၾူႈထတ်းငိုၼ်း ၶိူင်ႈလွႆလိုၼ်ႈ ၶမ်ႉမႂ်ႉ

(8) ၶိူင်ႈယွတ်ႈၶမ်းသၢႆ (ၵျဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ)

(9) ၶိူင်ႈလွႆလိၶ်ႈ (ၵျဝ်ဝတ်ႉၵျေႃးၾီ)

(10) ၶိူင်ႈမၢၶ်ႇသႅင် (ၵျဝ်ဝတ်ႉၵျၢႆးလူင်)

(11) ၶိူင်ႈသွႆႈၶမ်းလိုၼ်ႈ (ၵျဝ်ဝတ်ႉၶႄႈမူႇၵျိင်း)

(12) ၶိူင်ႈယွတ်ႈၵျိူင်း (ၵျဝ်ဝတ်ႉဝိင်ႈၾေႃး)

(13) ၶိူင်ႈမွၵ်ႇသႅင်ၵွင်ႇပုၼ်ႉ (ပၢင်ႇၵုတ်ႇ)

လိူၵ်ႈတၢင်ႇဝႆႉ တေႃႇထိုင် ပီၵွၼ်ႈၼမ်း 1365 ၶိုၼ်ႈယူႇယဝ်ႉ။

လင်ႇဝၢႆး ၼႂ်ႈၵႃႈပီႊ 1315 ၶီႈၶႆႉ ႁူင်းလဵၼ်ႈသင်ႇၶႃႈလေႃးတိ လုၵ်ႉတီႈမိူင်းမိတ်ႈ ႁူမ်ႈတင်ႈၼႂ်ႈၼႂ်းသဝ်း မိူင်းယၢင်း တိမ်ထူၼ်ႈ 50 ပီႊမိူင်းယဝ်ႉ။ ပီႊ 1365 ၶီႈ လိုၼ်ႁူၵ်း မူၼ်း လင်ႇလႆႈႁၢင်ႈႁၵ်ႉၼ်း ၵူႈပၼ်ပီႊၵွၼ်းၶမ်း ႁူင်းလဵၼ်ႈသင်ႇၶႃႈလေႃးတိယဝ်ႉ။ ၶႂ်းၶၢဝ်းတၢင်း 50 ပီႊၼၼ်ႉ လႆႈမႄးႁဵတ်းပၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇလူင် 16 ပွၵ်ႈ၊ သၢင်ႇလွင်း ႁူမ်ႈလုမ်းၵၼ် မီး 3980 လဵၼ်ႈ၊ ႁဵတ်းပၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၵႂၢၼ်ႇ 9 ပွၵ်ႈ၊ သၢင်ႇလွင်း 420 လဵၼ်ႈ၊ ယုၵ်ႉယွင်ႈၵႃႈပၼ် သုမ်ႇမၼ်ႈႁူမ်ႈလုမ်းၵၼ်မီးၵူႈ 4900 လဵၼ်ႈယဝ်ႉ။

ၶႂ်းၶၼ်ႇ 4900 လဵၼ်ႈၼၼ်ႉ တေႃႇလိၵ်ႈ မီးယူႇၶႂ်းႁူင်း ပၼ်လဵၼ်ႈသၢင်ႇဝႆႉ 85 တူၼ်၊ ပၼ်လဵၼ်ႈလၢင်း 19 တူၼ်၊ လဵၼ်ႈလၢင်းလဵၼ်ႈသၢင်ႇ ၵိၵ်ႉလဵၼ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁူင်း ႁူမ်ႈလေႃးၵၼ် မီး 105 တူၼ်သေ သတၢင်းသုင်းတင်ႈၼႂ်ႈၼႂ်းသဝ်း ၵတ်းလွႆးၸၢၼ်လွႆးဝႆႉ တီႈႁူင်းၶွင်ၽႄ မိူင်းယၢင်းယူႇယဝ်ႉ။

ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းႁူင်း

ၶူပ်းႁၢင်ႈ ၶိင်းလဵႁေး ၸုၼ်းယွတ်ႈ မိူင်းယူႉ တၢင်ႇလဵၼ်ႈ လွင်ႈၽႄႇသု တီႈလဵၼ်ႈသင်ႇၶႃႈလုင်ႇ ၶွင်းပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ပွၵ်ႈၵမ်း (11)

တွၼ်ႈသိပ်းၵဝ်ႈ

ၵူပတေႇသ တႃႇၵူၼ်းႁဵၼ်း
ၽိုၼ်ႈတိုဝ်းၵမ်ႉ ၶိူင်ႈသၢႆႇယလႄးတီ

ၵူၼ်းၶိုင်ႈမူႇလုမ်းႁူင်းလွင်ႈၼႆႉ ပေႃးဝႃႈယႂ်ႇမႃႈၵႃႈသုင်မႃး မေႃၵူၼ်ႉၵူႉလွင်ႈလီလွင်ႈလႃႉ မႃးလိုၼ် တၵ်းလႆႈႁပ်ႉတုင်းဢၢၼ် သၢၼ်ၶေႃၸႆႇသၢမ်ပႃးငၼ်း သိၼ်ၵႃႈသီၼ်ႈ။ ၼႆႉ ပွင်ႇဝႃႈ ယုမ်ႇယမ် ပိုင်ႈဢိင်ၵိဝ်ႈၵႃႈသၢမ်ပႃး ၽႄးတႅၼ်းသင်ႇၶႃႇ တိုဝ်းၵမ်သိၼ်ၵႃႈသီၼ်ႈသေ ပွင်ငိုၼ်း ပွင်ငဝ်ႈတုလၵူၵ်ႈသိပ်းပိုင် တင်းတၢင်းၵႄႉႁႃႈပိုင်လိုဝ်းၶၼ်ၶဝ်ႉၼႆယဝ်ႉ။

တီႈတွင်း... သၢၼ်ၶေႃၸႆႇၶၼ်ၶဝ်ႉ သင်ဝႃႈၽိတ်းပိုင်ႈၵူႉလိုၼ် ဢမ်ႇၶၼ်ၶဝ်ႉ တၢင်းယုမ်ႇယမ် ၶႅၼ်ႈလႆႈ ပိုင်ႈၽိတ်းၵူႉလိုၼ် တၵ်းလႆႈငမ်းၶၢမ်ႇၵူၼ်ႇ၊ သင်ဝႃႈၽိတ်းသိၼ်ၵႃႈသီၼ်ႈ သေသီၼ်ႈ" ဢမ်ႇၶၼ်ၶဝ်ႉ တၼ်းၵႃႈသီၼ်ႈလိုၼ် တၵ်းလႆႈငမ်းၶၢမ်ႇသိၼ်။ သင်ၽိတ်း ဢမ်ႇထိုင်သိၼ်လိုၼ် တၵ်းလႆႈပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး တီႈၽႄးတႅၼ်းသင်ႇၶႃႇယဝ်ႉ။

ၵူပတေႇသငၼ်း ၽိုၼ်ႈထုင်းတၢမ်း

သွင်ဢၼ်ၼႆႉ ၵၢၼ်မၼ်းၶဝ်ႈၶိုင်ၶူၼ်းၶဝ်ႈၵၼ်ဝႆႉ၊ ဢမ်ႇလိၵ်ႈငၽေႃင်ႇၽႄတ်ႇၵၼ် ဢၼ်လူဝ်ႇဢၼ်ၶၼ်ၶဝ်ႉ။

(၁) ၵူပတေႇသၼႆႉ မၼ်းပဵၼ်ပၵ်းပိုင်ပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇတင်းလၢႆတမ်းဝၢင်းဝႆႉ၊ ဢၼ်တၵ်းလႆႈယုမ်ႇယမ်ၽိုၵ်းၵမ်တိုဝ်းယိပ်းလွမ်းၶၼ်ၶဝ်ႉၼႆယဝ်ႉ။

(၂) ၽိုၼ်ႈထုင်းတၢမ်းၼႆႉ မၼ်းပဵၼ်ဢၼ်တမ်းဝႆႉ ပုၼ်ႈၵူၼ်း ၶိုင်ႈမူႇလုမ်းႁူင်းလွင်ႈလီဝ်" ႁွႆး။

ၵူပတေႇသၼႆႉ လိူင်ႉၶၢင်ႈသၢၼ်ၶေႃၸႆႇသၢမ်ပႃး တၵ်းလႆႈႁပ်ႉၶၢမ်ႇ တုင်းဢၢၼ်တွင်း တိၼ်ႈၶိင်ႈသိုဝ်ႈ။ တီႈပွင်ႇမၼ်းလိုင်...

* ၽႄးပဵၼ်လဝ်ႈၶၼ်ၶဝ်ႉ တၵ်းပိုင်ႈဢိင် တေႃႇဝၼ်းၶွႆႈယဝ်ႉ။
* တႅၼ်းလဝ်ႈၶၼ်ၶဝ်ႉ တၵ်းပိုင်ႈဢိင် တေႃႇဝၼ်းၶွႆႈယဝ်ႉ။
* သင်ႇၶႃႇလဝ်ႈၶၼ်ၶဝ်ႉ တၵ်းတွင်းပိုင်ႈဢိင် တေႃႇဝၼ်းၶွႆႈယဝ်ႉ ၼႆယဝ်ႉ။

ၽဵၵ်ႇပႃႇလီသမ်ႉဝႃႈ...
ဢတ်ႉလတၵ်ႉဢေး ပႃးၶုပေးတမ်း ပုတ်ႉထမ်း သၢၼ်ၶမ်း ၵတ်ႉသႃးမိ။
ဢတ်ႉလတၵ်ႉဢေး ပႃးၶုပေးတမ်း ထမ်းမမ်း သၢၼ်ၶမ်း ၵတ်ႉသႃးမိ။
ဢတ်ႉလတၵ်ႉဢေး ပႃးၶုပေးတမ်း သင်းၶမ်း သၢၼ်ၶမ်း ၵတ်ႉသႃးမိ။

သိၼ်ၵျႃႈသီၼ်ႈလမ်း...

(1) ၼဝ်ႈလွင်ႈၶျႃႈ တူဝ်မီးလွၵ်ႇတႃႇ
(2) ၼဝ်ႈလွင်ႈလၵ်ႉၶူဝ်းၶွင်ပိူၼ်ႈ
(3) ၼဝ်ႈလွင်ႈၽိတ်းလုၵ်ႈလၢင်းၶေႃၼ်းမေး လဝ်ႈၽူဝ်ပိူၼ်ႈ
(4) ၼဝ်ႈလွင်ႈပဵတ်ႉလဵၼ်ပိူၼ်ႈ
(5) ၼဝ်ႈလွင်ႈဢိၼ်သူတ်ႉလုတ်ႈၶမ်ႉလဝ်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်

ၽေႃႈပႃႈလိသမ်ႉဝႃႈ

(1) ပႃးၶေႃးတိပႃးတႃး ဝေးရမၶႅ သိၵ်ႉၶျႃးပတမ်း သမႃးတိယႃးမိ။
(2) ၵတိၶၼ်းၶေႃးတႃးၶေႃး ဝေးရမၶႅ သိၵ်ႉၶျႃးပတမ်း သမႃးတိယႃးမိ။
(3) ၵႃးမေးသုမိတ်ႉသႃးလႃးၵျႃး ဝေးရမၶႅ သိၵ်ႉၶျႃးပတမ်း သမႃးတိယႃးမိ။
(4) မုသႃးဝႃးတႃး ဝေးရမၶႅ သိၵ်ႉၶျႃးပတမ်း သမႃးတိယႃးမိ။
(5) သုရႃးမေးရယ မတ်ႉလပမႃးတတ်ႉထႃးၶေႃး ဝေးရမၶႅ သိၵ်ႉၶျႃးပတမ်း သမႃးတိယႃးမိ။ လိူဝ်းၶႅႉ ပဵၼ်ၵုပတေႃႈသ တီႈၵႅပ်ႈမၼ်းယဝ်ႉ။

လိူဝ်ၶႅႉ တူဝ်ၽိတ်းသၢမ်ပိူင် သူပ်းၽိတ်းသီႈပိူင်ၵေႃႈ ၵူၼ်ႈၼဝ်ႈငိူင်ႉ၊ ပေႃးဝႃႈၼဝ်ႈငိူင်ႉယဝ်ႉ လင်ႇပဵၼ်တၢင်းလီင်ႉတူဝ်လွၵ်ႇ ၵၼ်လီယဝ်ႉ။ ၵၼ်ၼဝ်ႈ ၵႃႈယၵၢမ်ႈသၢမ်၊ ဝလီႈၵၢမ်ႈသီႈ ၵူမ်ႈၵၼ် ပဵၼ်လီတ်း။ လီတ်းၵၼ်ၶႅႉ သမ်ႉပဵၼ်သမ်ႈမႃႈၵႃႈလီႈဝ သီၼ်ႈၶိုင်ႈ။ လီတ်းတင်းၶိုင်ႈ ပဵၼ်ပဵတ်ႈ၊ ပဵတ်ႈၵၼ်ၶႅႉ ၵွင်ႉဝႃႈ ၵႃႈလီႈဝတ်ႉထမၵသီႈလ(သိၼ်ပဵတ်ႈ) ပိူင်ၶိုင်ႈ။ လႆးသမ်ႉငိူင်ႉၼဝ်ႈထိင်ႈ တၢင်းၵႃႉ ၵၼ်ၽိတ်းၵျႃႈပိူင်။

ၵႃႈယၵၢမ်ႈသၢမ်ပိူင် (တူဝ်ၵီတ်းၽိတ်း)

(1) ၵဝ်ပိူၼ်ႈတႃႇ
(2) လၵ်ႉၵဝ်ၶူဝ်းၶွင်ပိူၼ်ႈ
(3) ၽိတ်းလုၵ်ႈလၢင်းၶေႃၼ်းမေး လဝ်ႈၽူဝ်(ပိူၼ်ႈ)

ဝလီႈၵၢမ်ႈသီႈပိူင် (သူပ်းလၢတ်ႈၽိတ်း)

(1) လၢတ်ႈၵႂၢမ်းပဵတ်ႉလဵၼ်
(2) လၢတ်ႈၵႂၢမ်းၵျတ်းၵျဝ်ႈၵျၵ်းၵျႃႉလႃႈလင်
(3) လၢတ်ႈၵႂၢမ်းၶျႃႉၶျႃႇ ၵူၼ်ႈပိူၼ်ႈၽိတ်းလင်းၵၼ်
(4) လၢတ်ႈၵႂၢမ်းပူလ်ၵႂၢမ်းၽေႃင်း ၵမ်ႈမီး တၢင်းလီ ပၢၼ်ၶႅႉပၢၼ်ၶေႃႈ။

ပၪ္စဝါဏိဇ္ဇ (တၢင်းၵႃႉၽိတ်း ႁႃႈပိူင်)

(1) ၵႃႉၵူၼ်း (သိုဝ်ႉၶၢႆၵူၼ်း)

(2) ၵႃႉၶိူင်ႈၶႃႈတူဝ်လွၵ်ႈပိူၼ်ႈ

(3) ၵႃႉၶိူဝ်ႉ (ၶိူဝ်ႉလိပ်း၊ ပႃလိပ်း)

(4) ၵႃႉၵွင်ႉ၊ ငူၼ်း၊ သၢၼ်မိူဝ်ႇ

(5) ၵႃႉယၢင်ယမ်မဝ်းမိင်း (လဝ်ႈ၊ ယႃႈ၊ ၽိၼ်ႇ)

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ၵေႃႈၸိူင်ႉသထမ်ႇမ ၵေႃႉဢဝ်ႈပၢၼ်ႇ တၢင်းတႅၵ်ႈငၢၼ်း ပၼ်ၵိၼ်း၊ ပၼ်ၶၢၼ်လွၵ်ႈပိူၼ်ႈ (လိူင်ႉၶၼ်ႇ တွၼ်ႁမ်ဝူဝ်းၵႂၢမ်းမႃႉလၢႆ) ပွႆႇၶဝ်ႈပွႆႇငိုၼ်း ၵိၼ်ၶိုၼ်ႈၵိၼ်ၸၢင် လိူဝ်းၼႆႉလၢႆၵေႃႈ ပႃးႁွၼ်ႇ။

ၵူပတေႇသ တႃႇၵူၼ်းႁိူၼ်းတီႈႁူင်ႈ

တီႈသၢၼ်ႁေင်ႇၼၼ်ႉ ၵေႃႉပုတ်ႉထ ထမ်ႇမ သင်ႇၶ ႁဵတ်းတီႈပိုင်ႈတၢင်းၵိင်သေႉႉႉ

(1) ဢဝ်ႈပၼ်ႈ လွင်ႈၵိုဝ်းလီ ၽီ သၢင်တင်းလူင်။

(2) ဢဝ်ႈပၼ်ႈ လွင်ႈယုမ်ႇယမ် လေႃးၵ ၵေႃႈတုႁႃလမင်ႇၵလႃႇ ၵေႃႉၵဝ်တႃႁၼ် ႁူဝ်ၶၼ်း တူဝ်ထူပ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ ႁဵတ်းပဵၼ်မင်ႇၵလႃႇ လီလႃႉ။

(3)ဢဝ်ႈပၼ်ႈ လွင်ႈယုမ်ႇယမ် ႁဵတ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈပွင်ၸွမ်း ဝေႇတ ၵေႃႉပဵၼ်ၶွင်ပၢမ်ႇမၶေဝ် လိူဝ်းၼၼ်ႉ။

လိူဝ်းၵေႃႉဝႃႈမၼ်းၼႆႉ ပေႃးႁူပ်ႈလိုၵ် မၼ်းၶဝ်ႈၶႂ်းၵမ်ႇမတ်ႉသၵတႃႇ သမ်ႇမႃႇတိတ်ႉထိ (ၵမ္မႆသကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ယုမ်ႇယမ်ႁူႉႁၼ် ၵၢၼ်ႁဵတ်းဢလႆ ၵေႃႉလႆႈၵေႃႉပဵၼ်မၼ်း (ၵမ္မ၊ ၵမ္မၽလ) ၵမ်ႇၼၼ် ၵၵျွင်းၵၢမ်ႇဢလႆ ၵၵျူဝ်းၵၢမ်ႇ။

ပိုတ်ႇလွင်ႈသိၼ်ႁႃႈသိၼ်ႈ တီႈႁူင်ႈ

ပိူင်ၽေင်ပႃႇၶေႃႇတိပၢတ်ႈႁႃႈယိူင်ႈ

(1) သတ်ႉတဝႃႇၵေႃႈ ၵိူႈလိုဝ်ႈဢတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ

(2) မၼ်းပဵၼ် သတ်ႉတဝႃႇၵေႃႈ ႁူႉယူႇဢတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ

(3) လွၵ်ႈၶိုႈၵဝ်တၢႆၵေႃႈ မီးမႃးဢတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ

(4) သမ်ႉလႆႈၶတ်းလွၵ်ႈ ၵိူႈမၼ်းတၢႆဢတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ

(5) ႁွပ်ႈၵေႃႉႁဝ်းၶတ်းလွၵ်ႈၼၼ်ႉ သမ်ႉတၢႆႁူႇဢတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ

ပိူင်ၽေင်ၵတိၼ်ႇၶေႃႇတၢၼ်ႇ ႁႃႈယိူင်ႈ

(1)ၵိူႈပဵၼ်ၶူဝ်းၶွင် ၵေႃႉပိူၼ်ႈသိမ်းဝႆႉ

(2) လွင်ႈပဵၼ်ၼူဝ်းၼွင်ပိူၼ်ႈ သိမ်းဝႆႉၶႅႉ ၸႂ်ႈမီးၼိူင်ႈမၢႆမၼ်း
(3) လွၵ်ႉၶွႆႈလၵ်ႉၵၢဝ်ၵေႃႈ မီး
(4) တၢင်းၶတ်းလွၵ်ႉ ၸႂ်ႈလၵ်ႉၵေႃႈ မီး
(5) ၵၢဝ်တၢင်းၶတ်းလွၵ်ႉ ၵၢၼ်ၶၢၼ်ႉသေ လၵ်ႉငတႃႉၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်။

ပိူင်ၽၢင်ၵျႇမေႇသုမိတ်ႉသျႇလျႇရ သီႇယိူင်ႈ
(1) ဝတ်ႉထုမၼ်းပဵၼ် တီႈၵၢၼ်ၵမ်ႇလီၵျႇၵေႃႈ လွၵ်ႈငတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ
(2) လွၵ်ႉၶွႆႈႁူမ်းသွင်ၵေႃႈ မီးငတႃႉပိူင်ၶိုင်ႈ
(3) ၶင်ႇၵိုဝ်တၵ်းလႆႈႁူမ်းသွင်ၶၢၼ်ႉ ၶတ်းလွၵ်ႈငတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ
(4) လွင်ႈႁူမ်းသွင်ၵၢၼ်ၶၢၼ်ႉ ထိုင်တီႈၵျႇငတႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

ပိူင်ၽၢင်မုသျႇဝျႇတ သီႇယိူင်ႈ
(1) ဝတ်ႉထုၵၢၼ်ၵမ်ႇလွၵ်ႈ ၵမ်ႇလိုဝ်ႈၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်
(2) မီးလွၵ်ႉၶွႆႈၸႂ်ႈပိူင်ႈၶၢၼ်ႉၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်
(3) ၶင်ႇၵျႈလွၵ်ႉၵၢၼ်ၶွႆႈၸႂ်ႈပိူင်ႈၶၢၼ်ႉ တၢင်းၶတ်းလွၵ်ႉလွမ်းၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်
(4) ၶင်ႇၵျႈၵျႇမ်းပဵတ်ႉလဵၼ်ၶၢၼ်ႉ သမ်ႉၸႂ်ႈၵေႃႉထွမ်ႇ ႁူႉတီႈပွင်ႇမၼ်း။

ပိူင်ၽၢင်သုရျႇမေႇရယ သီႇယိူင်ႈ
(1) သုရျႇၵျႈယိူင်ႈ၊ မေႇရယၵျႈယိူင်ႈ သေလိုဝ်ႉ"ၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်
(2) လွၵ်ႉၶွႆႈသူတ်ႉၶွႆႈၵိၼ်ၵေႃႈ မီးဝႆႉငတႃႉ
(3) ၶတ်းလွၵ်ႉၸႂ်ႈလႆႈၵိၼ်ၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်
(4) ၵိၼ်ပူၼ်ႉၵူင်ၶေႃးၵျႇၵေႃႈ ၸႂ်ႈပဵၼ်

* တီႈတွင်း... ပိူင်ၽၢင် "သုရျႇမေႇရယ" ၶႆႉ ၵမ်ႇပျႈၶွင်ႈၵမ်ႇမပထ၊ သုရျႇမေရယၶႆႉ ပေႃးၵၢဝ်ၶွင်ႈတုလၵျိူၵ်ႈသိပ်းပိူင်ဝျႈလမ်ႉ မၼ်းၶဝ်ႈတီႈ "ၵျႇမေႇသုမိတ်ႉသျႇလျႇရ" ၶၢၼ်ႉ ၶႆယဝ်ႉ။

ၽိူင်ႈထုင်းတၢမ်း

ၶေႃႈၵျမ်း ၵၢၼ်ဝျႈၽိူင်ႈထုင်းတၢမ်းၶႆႉ မၼ်းပဵၼ်ၵၢၼ်ထုၵ်ႇၵၢၼ်ၽိတ်း တီႈ သရၶၢင်ႇ၊ သိၼ်၊ ၵျႇလျႇရလိူဝ်းၶၢၼ်ႉသေ ပူႇၶိင်းၶဝ်လဝ်ႈ မိူဝ်ႈႁွၼ်ႇ ၵျႈၶင်ႇၶဝ်ႁူႉၵျၼ် ပွင်ႇလွၵ်ႉသေ ၵျပ်ႉၵၢဝ်တိူဝ်းယိပ်းလွမ်းမျႈ တင်းၵိူင်တင်းၵျီး မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမျႈလိူဝ်းၶၢၼ်ႉၶႆယဝ်ႉ။

ၽိူင်ႈထုင်းတၢမ်းၶႄႉ ပေႃးမႃးႁုပ်ႈၵၢပ်ႈလိူင် မၼ်းလႆႈ လီၵိူတ်းငလႈ ၵမ်ႉလီၵိူတ်း သွင်ပိူင်၊ ၵၼ်ၵမ်ႉလီၵိူတ်းၶႄႉ ပေႃးၵိူတ်း ပွင်ႉဝႃႈၽီတ်း၊ ၵၼ်ၽီတ်းၶႄႉ (1) ၽီတ်းႁုင်ႉ၊ (2) ၽီတ်းသိၼ်၊ (3) ၽီတ်းၵႃႉလႃႉႁ ၶႆႈယဝ်ႉ။

ၵႃၼ်မၼ်း တီႈၽီတ်းႁုင်ႉၶႄႉ မိူၼ်းၶမ်ႉႁုင်ႉ၊ တီႈၽီတ်းသိၼ်ၶႄႉ မိူၼ်းၶမ်ႉ သိၼ်၊ တီႈၽီတ်းၵႃႉလႃႉႁၶႄႉ ပူႉငေႃႉၵၼ်ႉတေႃး ၽြႃးတြႃးသင်ႉၶႃႉ ပေႃးငမ်ႈမိူၼ်းယဝ်ႉ သမ်ႉလႆႈတုင်းထွမ်ႉ ၶေႃးသင်ႉႁၢမ်းသွၼ် ပူႉမိင်းၶဝ် ၵၼ်လပ်းၽိူင်ႈထုင်းတၢမ်း လိူဝ်းၶႄႉ ၶႆႈယဝ်ႉ။

လွင်ႈၽီတ်းႁုင်ႉ (ႁုင်ႉလူႉ)

တူၼ်ႈယႃႈယႃ သင်ဝႃႈၵၢဝ်ႉဝၢၼ်းတိူင်ႉၶေႃ ၵဝ်ၺိူၼ်းတွင်း ၶဝ်ႈၽၵ်း မွၵ်ႉယႃႈ လၢၵ်ႈလႃႉလိၵ်ၽိူၵ်ႉ တၢင်ႉတမ်းဝိႉ ႁုင်ႉလူႉယဝ်ႉ။ ၵၢဝ်ႉၽီ ဝၢၼ်းၽီ ၶေႃၽီ တၢင်ႉၽီ တမ်းၽီ ပႆႈၽီ လိင်ႉၽီ ႁုင်ႉလူႉယဝ်ႉ။ တႆႈတီၼ်းတႆႈၵၢင်း ၵိၼ်တီၼ်းၵိၼ်ၵၢင်း ၵဝ်ၵၢင်းၽႅင်လွမ်ႉ တီႈယူႉတၼ်းသဝ်းႁဝ်း၊ ၵဝ်သႆးလႃႉတီႉ မုၼ်းၽဝ်ႉမၢၼ်ႈသူၼ် ၵူၼ်းယေး ၵဝ်ၶမ်ႉ ၵဝ်မွၵ်ႉ ၶိုၼ်းတဝ်ႈမွၵ်ႉ တီႈမိင်ႉတြႃး ၽွင်မုၼ်ႈ ၶိုၼ်းၽေႃႉၵူင်ႈမိုဝ်း ႁူၼ်ႉႁၢင်ႈ လဝ်ႈၽြႃး ပွင်းယႃႈယႃ၊ လိူၵ်ႈမိူဝ်ႈလိူၵ်ႈဝၼ်း ထွမ်ႉသိင်ၶူၵ်ႉသိင်ၶူသေ ၵဝ်ၵိူတ်း ၵတီတ်ႈၶီမိတ်ႈ ယုမ်ႉယမ်လွမ်း၊ သွၼ်ၶ်ၼ်ႉသွၼ်လႆး တၢင်ႉၽီၶူး ၶေႃၽီၶူး ၶုၼ်မူင်း ၵမ်ႉလွႆႉၵမ်ႉတိုၵ်း ႁိုင်းလဝ်ႈၵဝ်ႉ ႁူႉၶုပ်ႉဝိႈ၊ ႁႁၢၼ်း ၵမ်ႉမီးသိၼ်သီႉလသိၵ်ႈၶႃႉ ႁူၼ်ႉႁၢင်ႈၽြႃး ပိၼ်လဝ်ႈလွႆ တြႃးပိတၵႃတ်ႈလွႆ ႁဝ်းလေႃႉႁဝ်းၵိူတ်း ႁဝ်းသိုဝ်ႉႁဝ်းထုတ်ႉသေ ၵၢင်ႈယွင်ႈႁုင်ႉ ပႆႉတၼ်းယွင်ႈ ၵဝ်ၶႆႈမိင်း၊ ႁူၼ်ႉႁၢင်ႈၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈလွႆ တြႃးပိတၵႃတ်ႈလွႆ ႁဝ်းလေႃႉသွၼ်း ႁူးၵၢပ်ႈမႃးယဝ်ႉ ၵမ်ႉထုၵ်ႉလွႆ သမ်ႉမိၼ်းၶႆပ်ၢတ်ႈ၊ ၵဝ်တူဝ်လိၵ်ႈ ၵမ်ႉမဝႃႉတမ်ႈသေ ငႁႉငၶူၼ်းယေး မၢၼ်ႈသူၼ်၊ ပိူၼ်ႈၵိူတ်းပၢင်လိင်ႉလမ်ႈတမ်းၽိူင်လႈ ႁူႉယမ်ႈႁူႉတူလ်း ႁူႉၵိၼ်ၶဝ်ႈၽိူၵ်း ၶိုဝ်ႉပႃၶဝ်၊ လူးမေႃလူလႆးမိူဝ်း၊ လူးၶပေႉသွၼ်ႉပေႉတၢင်ႉပၼ်ပုၼ်ႈႁဝ်း တၵ်းလီတၵ်းလႃ၊ ယူႉၵမ်ႉလီ ၵိၼ်ၵမ်ႉဝၢၼ်ငလႈ ႁွင်ႉၶုၼ်(ႁွင်ႉၽုၼ်)၊ ၶႆလဝ်ႈၶႆယႃႈ လိူဝ်းၵႃႈဝႃႈမႃးၶႆႉ ပိၼ်ႁုင်ႉလူႉတင်းသိင်ႈယဝ်ႉ။

လွင်ႈၽီတ်းသိၼ်(သိၼ်လူႉ)

ၵိၼ်ငိၼ်းယႃႉ၊ ငိၼ်းလၵ်ႉမၢပ်ႉ၊ ငိၼ်းမွႆပူၼ်ႈ၊ ၵိၼ်လၢင်ႈတၢင်ႉ ႁၢပ်ႉၵွင်ႈႁွၵ်ႉလၢပ်ႉ မၢၵ်ႉမိူဝ်ႉလိူၼ်းယၢမ်း၊ ၵိၼ်လၢင်ႈတၢင်ႉ ႁၢပ်ႉၶိူဝ်ႉလိပ်းပလိပ်း၊ သၢၼ်လွၵ်ႉၶူႈ ၺူႈလၢင်ႈၶိူဝ်ႉ၊ ၵိၼ်လၢင်ႈတၢင်ႉ ႁၢပ်ႉယႃႈၽီၼ်ႉ လဝ်ႈ၊ ၵိၼ်လၢင်ႈငေႃႈဝူဝ်းၵူႆး တုၵ်ႉၶူႉလၢင်ႈၶိူဝ်ႉ သူင်ႉထိုင် ၵူၼ်းယေးၶဝ်၊ တုၵ်ႉၶူႉလၢင်ႈၶိူဝ်ႉ သိုဝ်ႉၶႆဝူဝ်းၵူႆးမူႉၵႆႉ ႁဝ်းသမ်ႉႁူႉၵိူတ်းပၼ်ၶီဝ်မၼ်း၊

ၽူႈယိင်းၵေႃႉၶိုင်ႈ ၽူဝ်မၼ်းတေပႅတ်ႈယဝ်ႉၼလႈ သမ်ႉပႆႇတၼ်းႁူႇၽႄ၊ ၶႂ်းပၢင်သွမ်းၶၼ်ႉ ၽူႈလႄႈၵေႃႉၶိုင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈၵဝ်းလုၵ်းတူဝ်ၶိင်းမၼ်းၶေႃင်း။ ပူၼ်ႈလိၼ်ႉဝူဝ်းၵႂၢႆးမႄႉ ၽေႃၵ်ႇၵၼ် တင်းၵုဝ်း မိူဝ်ႈမိူင်ႇၵၼ် ၵုဝ်းၵၢဝ်တူဝ်သိုဝ်ႇတူဝ်ၼမ်ႈ၊ ဝၢႆးမႃးတူဝ်ငၢၼ်ၶၼ်ႉ ပူၼ်ႈတွၼ်ယဝ်ႉ ၵုဝ်းသမ်ႉ ၶိုၼ်းၵၢဝ်တူဝ်ငၢၼ်ၶၼ်ႉ၊ ပူၼ်ႈလၵ်ႉတွၼ် ဝူဝ်းၵႂၢႆးမႄႉၵုဝ်းၼလႈ ၵုဝ်းသမ်ႉၵွႆႉ ၵိၼ်ၵိုင်းမၼ်းယူႇ၊ ၵၢဝ်လဝ်ႈ ၵၢဝ်ယႃႈၽိၼ်ႇ ၵမ်ႉလေႃႇ တိုၵ်းတၢၼ်ႇပၼ် မႄႉဝူဝ်းၵႂၢႆး ၵိတ်းယႃႈယႃ၊ ၵၢဝ်လဝ်ႈယႃႈလမ်ၵမ်ႉလေႃႇ ၵိတ်းယႃႈယႃ ၵူၼ်းၶႆႈၵူၼ်းပိၼ် လိူဝ်းၵႃႈဝႃႈမႃးၶႅမ်ႉ ပိၼ်သိၼ်လူႉသိင်ႈ”ယဝ်ႉ။

လွင်ႈၵျႃႇလျႃႇရလူႉ

သင်လႆႈၵၢဝ်မႆႉ တီႈဝတ်ႉတီႈၵျွင်း ၵိူႈၽေႃၵိူႈတၢင်းသေယဝ်ႉ ပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး၊ သင်လႆႈၵၢဝ်မႆႉလလွပ်ႈသုလႃး မႆႉၶူဝ် ၵိူႈသင်ႇသွၼ်သေ၊ သင်လႆႈ ၵၢဝ်မႆႉတမ်းၶွၼ်ႇ သႂ်ႈတၢင်းသေ ပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး၊ သင်လႆႈၵိၼ် တၢင်းၵိၼ်တီႈၵျွင်း တၵ်းလႆႈၽေႃတၢင်း (ၽေႃတၢင်းၶႅၼ်ႉ ပွင်ႇဝႃႈ သႂ်ႈပၼ်)ၶႅၼ်ယဝ်ႉ။ သင်လႆႈၵိၼ် ၵၢင်ၶဝ်ႈၵၢင်ငိုၼ်း သင်ႇသွၼ်သေ၊ ၵူၼ်းမီးမေးယူႇ သမ်ႉၼလႇသၢဝ် သင်ႇသွၼ်သေ၊ ထွမ်ႇမေႃၵႂၢမ်း ၶဝ်ႈၶႂ်းသမ်ႇၽေႉပလႃႇပ ဝႃႇလႃႇ သင်ႇသွၼ်သေ၊ ငိုၼ်းၶမ်း ၵၢၼ်လႆႈလူလၢႆႈၵုၼ်ႇၵႃႉ ၵျႃႈပိုင်လႄ၊ ၵႃႈၽူဝ်ၵႃႈမေး ပိၼ်ၵျိၼ်း ပိၼ်ယေးလႄ၊ ငိုၼ်းၼမ်ႈမုတ်ႉၼမ်ႈမေႃလႄ၊ ငိုၼ်းတၵ်ႉၵတွၼ်းလႄ၊ ငိုၼ်းမုၼ်လဝ်ႈ တုၵ်ႉသီႇလ၊ ငိုၼ်းၽူႈၶပေႉ ပေႇတၢင်ႇၵျူးလႃး၊ ငိုၼ်းၵိပ်းၵၢင်၊ ငိုၼ်းတတ်းၽိုင်ႈၵမ်ႇလွမ်း ၾႃးလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ ၵၢဝ်ၵိတ်းၵျၼ်ႇၵၢင်ႈ ၽြေးပိၼ်လဝ်ႈၼလႈသင်၊ ၵၢဝ်ၵေႃႇလေႇတီႇၵွင်းမူး ၼလႈသင်၊ ၵၢဝ်ၶူၼ်းၵၢဝ်လေႃး ၶမ်ၵေႇၼလႈသင်၊ ၵျၼ်ႇၵၢင်ႈၽြေးပိၼ်လဝ်ႈ သၢင်းထူး ၵွင်းမူးလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ ၵမ်ႇထုၵ်ႇ ၶုပ်ႉဝႆႈ။

ၵူၼ်းၵိၼ်ယႃႈၽိၼ်ႇ ၵိၼ်ပၢင်းၶဝ်လမ်ႉ မဝ်ႇလီၵျမ်ႈၵၼ်လူႇ။ ပၵ်ႉသမ်ႉမၼ်းၵေႃး ၾႃးယူႇၵေႃႈ မဝ်ႇလီႁူႇထွမ်ႇ၊ ပူၼ်ႈမႃး ယွၼ်းလုၵ်ႈသၢဝ်လုၵ်ႈယိင်းၵဝ်း မဝ်ႇလီဝႃႈ ၵႃႈၶၼ်မၼ်း။ ၶူဝ်းၶွင် ဝႆႉၵိူႈပူၼ်ႈ ပၼ်ပူၼ်ႈယဝ်ႉ ဝႃႈမႃးၶိူႈလႃႉပူၼ်ႈသေ သမ်ႉယွၼ်းၶိုၼ်း၊ ၶူဝ်းၶွင် တီႈၵျွင်းလမ်ႉ သင်သိုဝ်ႉၵၢဝ် ၵမ်ႇပိၼ်သင်၊ ၽွႆးလမ်း ၵမ်ႇပိၼ်သင်၊ ပေႃးၵျႃႉ လွင်ႈမၼ်း မိူဝ်ႈသိုဝ်ႉတၢင်းလူႇ ၵမ်ႇလီသိတ်ႈၵႃႈၶၼ်မၼ်း၊ ၶွင်ပူၼ်ႈပႅတ်ႈဝႆႉၼလႈသင်၊ ၵျႃႉယူႇလဝ်ႈပူၼ်ႈ တၵ်းတေၶိုၼ်းမႃးၵၢဝ်ၶၼ်ႉ မဝ်ႇလီၵၢဝ်၊ တၢမ်ႈလိၵ်ႈ ယွင်ႈတၢင်းလူႇ ပၼ်ၽဝ်ႇပူၼ်ႈ မဝ်ႇၵၢပ်ႈ၊ ပူၼ်ႈမၢပ်ႇမွၵ်ႇၵၼ်သေ ၵၢဝ်ငိုၼ်းၶၼ်ႉ ပၼ်ၵိူဝ်း မဝ်ႇလီၵၢဝ်၊ ငိုၼ်းလႃႇၶေႈလႃႇလၢင် မဝ်ႇလီၵိတ်း၊ ပူၼ်ႈဝၢင်ႇလူႇၵွမ်းတၢၼ်း ၵိူဝ်းသမ်ႉ တေၵၢဝ်ၵိၼ် မဝ်ႇလီ၊ မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတၵ်ႉ ဝႃႈတၵ်းလူႇ ၽြေးၵျႃးသင်ႇၶႃႇသေ သမ်ႉၵၢဝ်ပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ပေႇၼမ်ႈၵူၼ်းထဝ်ႈ မဝ်ႇလီ၊ ၶွင်ပူၼ်ႈလၵ်ႉ ပူၼ်ႈယႃႉပူၼ်ႈၵျမ်ၵၼ်တင်းလူင်ၶၼ်ႉ

မဝ်ႉလီသိုဝ်ႉ၊ မိူဝ်ႈပွႆးသိၼ်လူင် မဝ်ႉလီၵႃႉၼႆ။ ၶမ်ႉမေႃႉတီႈၵျွင်း မဝ်ႉလီၵိၼ် မဝ်ႉၵိၼ်လႆႈ၊ တီႈၵျွင်း ၵႃလတ်ႉလီႉၶဝ် ထႃႉၵၢဝ်း မဝ်ႉလီၵိၼ်လိူဝ်းၶႆႉ ပိၼ်တွၼ်ႈၵႃႉထႃႉရယဝ်ႉ။

ၽိုၼ်ႈထုင်းတၢမ်းၶႆႉ ၵၢမ်ႉပိၼ်ၶေႃႈၵႃမ်း ၵၢၼ်ၵၢၼ်မၼ်း ၵွၵ်ႉပိၼ်မႃးသေ ပူႉဢိင်းၶဝ် ႁူၼ်းၵွၼ်ႁူဝ်မိူဝ်ႈႁွၼ်ႉၶဝ် ၵုပ်ႉၵုမ်တဵပ်းတတ်းၵၢဝ်ၵေႃႈ ပႃးမီးငလႈ မၼ်းမိူၼ်ၶင်ႉ ဝိၼ်ၼိတ်ႉသၼဝႆႉယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈၶႆ မၢင်တီႈ ၶၵ်ႉလိၵ်ႈလၢႆးၽႅၼ်ႉမၢၼ်းၶဝ်ၵေႃႈ ထၢင်ႈမီးယူႉ။ မၼ်းမိူၼ်ၶင်ႉ ငေႉတီႉႁူၼ်ႉၵၢင်းလီဝ်ႉ ၵၢမ်ႉလီဝ်ႉၶၼ်ႉ ၶဝ်ၵေႃႈ ၸွင်ႈၶမ်ၵၢၼ်မႃး တၵ်ႉၵၼ် သွင်ၽႅၼ်ႉဝႆႉသေ ၵမ်းလိၼ်း ၵၢၼ်ဝႃႈၵၢမ်ႉပိၼ်သင်၊ ႁွပ်ႈဝႃႈငေႉတီႉႁူၼ်ႉၵၢင်းၶႆႉ မၼ်းပိၼ် ၵၢဝိၺ်ႉရႃႉၶၵေငလႈ ၵၢမ်ႉၵႂႅ်ႉလူၺ်ႈ လီထႃႉၶႆ။ ႁုင်ႉ၊ သိၼ်၊ ၵႃႉထႃႉရၶႆႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်း ပိၼ်ၶေႃႈၵၢၼ် ၵိုတ်းၵၢပ်းၺပ်းပဵတ်ႈၽဵၵ်းတူ ၵၢပႃႉယသီႉတီႈသေ ၽၢၺ်ႉပိုတ်ႉၽဵၵ်းတူ မၢၵ်ႈၽူဝ်ႉၶိပ်ႉပၢၼ်ႉၶႆငလႈ တေလႆႈလွမ်းတူၺ်း ၶင်းမၢၵ်ႈၵၢင်ႉပဵတ်ႉပႃးသေ မၼ်းတေ တူၵ်းလွၵ်း ၵၢမ်ႉတူၵ်းလွၵ်းၶၼ်ႉ ထၢင်ႉပိၼ်ၵၢၼ်ၼိုၵ်ႉၶမ်ႉ လိုၵ်ႉလမ်ႉလိုဝ်ၶႆႉယဝ်ႉ။

တႃႉၵၢဝ်း တၵ်းတေၽိုၵ်းၵမ်တိုဝ်းယိပ်းလွမ်းၶၼ်ႉ ၽူႈတၢမ်ႈလိၵ်ႈ ၵႅတ်းဝႆႉ ၽိုၼ်သွၼ် ၽိုၼ်ၶိုင်ႈသေ လႆႈၽၢၺ်ႉပၢင်သွၼ်မႃး သၢမ်သီႉပွၵ်ႈယူႉယဝ်ႉ။ ၽိုၼ်သွၼ် ၶၼ်ႉ မၼ်းပိၼ် ၵၢၼ်ႁုင်ႉ၊ သိၼ်၊ ၵႃႉထႃႉရ ထိုဝ်းၶႆႉၶႆယဝ်ႉ။ ၶွႆးၵေႃႈဝႃႈ လူဝ်ႉလႆႈသွၵ်ႈ ၵၢၵၢဝ် ၶင်းလိၵ်ႈလၢႆးပိတၵၢတ်ႈ ၵႅတ်းပၼ် လၵ်းသင်ႉလၵ်းယၼ် မီးဝႆႉၶႆယဝ်ႉ။

ၶိင်းၵၢၼ်ႈၶမ်း(သၢင်ႉသၢမ်)

ၶၢႆးၵဵဝ်း လႃႈသိဝ်ႈ

လိၵ်ႈၵမ်ႉမဝႃႉ တူဝ်လိၵ်ႈမီတ်ႉမၢၵ်ႉၵိၼ်း

ၵူလ်းၵေႃႉလီ သိပ်းပိူင်

(1) ပုၺ္ဗၢ – ၽြႃးပဵၼ်လဵဝ်ႈ
(2) ပစ္စေကပုၺ္ဗ – ၽြႃးပတ်ႉလေႈၵပုတ်ႉထႃႈ
(3) အရဟန္တ – ရႁၢၼ်းတႃႈ
(4) အဂ္ဂသာဝက – တၢင်ပႃးသၢဝ်ႉ/ၸုႉလဵဝ်ႈၽြႃး
(5) မာတာ – မႄႈ
(6) ပိတာ – ပေႃႈ
(7) ၵရု – ၶေႃႉႁၢၼ် သီႇလ သမႃႇထိ ပၺ်ႇၺႃႇ တၢင်းႁူႉတႅမ်ႈထူၼ်ႈ
(8) သတ္ထာ – ၸဝ်ႈသင်ႇသွၼ်သုင်းမပၼ်ႁဵၼ်း
(9) ဓမ္မဒေသနာ – ပုၵ်ႉၵူဝ်ႇၸေႃးၸဝ်ႈပၼ်ႁဵၼ်း
(10) ဒါယကာ – ၶေႃႉယၢမ်ႈပၼ်သေသမ်ႈသေလိူဝ်ႉတီႈႁဵၼ်း

ၶႃႈၵူလ်းၵေႃႉလီ သိပ်းပိူင်ၶႄႉ ပေႃးလႆႈၽိတ်း ၵႃႈယၵၢမ်ႈ ဝၸီႈၵၢမ်ႈ မၼေႃးၵၢမ်ႈ သေပႃး"လိူင် ၶႃႈပၢၼ်ၶႄႉၵမ်းလီဝ် တၵ်းလႆႈၶၢမ်ႈ တၢမ်ႈသိပ်းပိူင်ၵမ်ႈႁၢင်ႉၶႂ် တီႈလိူင်း လဵဝ်ႈမွၵ်ႉၵလၢၼ်ႈ ၶႃႈထမ်ႈမပတ တၼ်ႈတဝၢၵ်ႈၶၼ်ႉ ႁေႃးၵွၵ်ႈမွၵ်ႈလၢတ်ႈမႃး ၶၼ်ႈၶႂ်ယဝ်ႉ။

တၢမ်ႈသိပ်းပိူင်လမ်း...

1. ၵုတ်ႉလႃႈၶူဝ်းၶွင်လူႉသုမ်း
2. ပီႈၶွင်ႉတိုၼ်းၶိူဝ်း လူႉၵိူၼ်ႈလဵဝ်ပင်း
3. တူဝ်လဵဝ်ႈၵဝ်ႈ လူႉၵိူၼ်ႈလဵဝ်ပင်း
4. လၢင်ႈယွင်ႈ
5. လၢင်ႈပၢၼ်တုတ်ႈ
6. လၢင်ႈလႃးပိူၼ်ႈမၢပ်ႈမွႆ
7. လၢင်ႈထူပ်းၸေးၽႆး
8. လၢင်ႈလႆႈၶၢမ်ႈဝေႈတၶႃႈ
9. လၢင်ႈလႃးပိူၼ်ႈပၼ်ဝၢမ်ႈပၼ်ၸေး
10. လၢင်ႈသုမ်းတြႃးပိူၼ်ႈ

တီႈတွင်း– တၢမ်ႈသိပ်းပိူင်ၶႂ်ႉ ၵွၵ်ႈမႃးၶႃႈထမ်ႈမပတ တၼ်ႈတဝၢၵ်ႈငလႈ တေမီယ လၢတ်ႈၶၼ်ႉ ႁေႃးၵွၵ်ႈမွၵ်ႈလၢတ်ႈငၶမေႃးယဝ်ႉ။

ၶၢၵ်ႇႁႃႈလိၼ်ႈ (ၽႄၵ်ႇၶႄမ်ႁႃႈသိၼ်ႈ)

1။ ပုၻ္ဓကၼ်တီ– လွႆယုမ်ႇၽီတ်း ထၢင်ႇထိုမ်ၽီတ်း တီႈၶိူဝ်ၽြေးၶေၼ်ႉ ၶၢၵ်ႇလိၼ်ႈၶိုင်ႈ။

2။ ၶမ္ဘကၼ်တီ– လွႆယုမ်ႇၽီတ်း ထၢင်ႇထိုမ်ၽီတ်း တီႈၶိူဝ်ႁႅင်းၶေၼ်ႉ ၶၢၵ်ႇလိၼ်ႈၶိုင်ႈ။

3။ သံယကၼ်တီ– လွႆယုမ်ႇၽီတ်း ထၢင်ႇထိုမ်ၽီတ်း တီႈၶိူဝ်သင်ႇၶျႇၶေၼ်ႉ ၶၢၵ်ႇလိၼ်ႈၶိုင်ႈ။

4။ သီလာကၼ်တီ - လွႆယုမ်ႇၽီတ်း ထၢင်ႇထိုမ်ၽီတ်း တီႈၶိူဝ်သီႇလသိၼ်ထမ်း လဝ်ႈၵဝ်ႇ ၶဵ။ ၶၢၵ်ႇလိၼ်ႈၶိုင်ႈ။

5။ ပြႁ္မကၼ်တီ– လွႆယုမ်ႇၽီတ်း ထၢင်ႇထိုမ်ၽီတ်း တီႈၶိူဝ်ပၼ်ႇလၢႇသိသူႇတေႃႇႁွင်းငလႈ ၵေႃႉၽူႈ ႁူႉယႂ်ႇသိၼ်မၼ်ႈၶဵ။ ပိၼ်ၶၢၵ်ႇလိၼ်ႈၶိုင်ႈ။

လွင်ႈၽီတ်းမၼ်းလမ်း

ပေႃးဝႃႈထၢင်ႇထိုမ် ၽီတ်းတီႈၶိူဝ်ရတၶႄႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈ 3 ပႃးၶဵလိူင် သရၶေ ႁုင်ႇ လူႉပင်းယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈထၢင်ႇထိုမ်ၽီတ်းတီႈၶိူဝ် သီႇလသိၼ်ထမ်းလဝ်ႈၵဝ်ႇၶဵလိူင် သိၼ်သီႇလ လူႉပင်းယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈထၢင်ႇထိုမ် ၽီတ်းတီႈၶိူဝ်သီႇလသိၼ်ထမ်း ၽူႈႁူႉယႂ်ႇ သိၼ်မၼ်ႈ ၶၶေၼ်ႉလိူင် ၵႃႇလႃႇရလူႉပင်းယဝ်ႉ။

လၢႆးငမ်းမၼ်းလမ်း

ငမ်းငဝ်းထၢင်ႇထိုမ် တီႈၽြေး ႁႅင်း သင်ႇၶျႇၶေၼ်ႉ လူဝ်ႇလႆႈၶၢမ်ႇႁုင်ႇ၊ ငမ်းငဝ်း ထၢင်ႇထိုမ် တီႈသိၼ်ထမ်းလဝ်ႈၵဝ်ႇၶေၼ်ႉ လူဝ်ႇငမ်းၶၢမ်ႇသိၼ်၊ ငမ်းငဝ်းထၢင်ႇထိုမ် တီႈသိၼ် ၽူႈႁူႉယႂ်ႇ သိၼ်မၼ်ႈၶေၼ်ႉ လူဝ်ႇလႆႈၵၼ်ႇတေႃးၶဝ်လဝ်ႈယူႇယဝ်ႉ။

ၵၢၵတီ သီႇယိူင်ႈ

(1) ၸၼ္ဒၢဂတီ – လီႇရၢင်ႇၵၢမူႉ သမ်ႇလွႆပိူင်လွႆ ၵမ်ႇလွမ်းႁႅင်း၊ ၵမ်ႇလွမ်းထမ်ႇမသၢတ်ႈ၊ ၵမ်ႇလွမ်းပၵ်းပိူင်ထုင်းလၢႆး။ ႁွႆးၵႃႈလွမ်းၵၢဝ် ၵလူဝ်ႇႁူဝ်လွႆလဝ်ႈၵဝ်ႇၵျိူၵ်ႈသေငလႈ တၼ်းတတ်းႁူႇလမ်း လႆႈဝႃႈသၼ်ႇတႃႇၵတီယဝ်ႉ။

(2) ႁွ ၵါသာဂတီ –လီႇရၢင်ႇၵၢမူႉ သမ်ႇလွႆပိူင်လွႆ မဝ်ႇသၢင်ႇၶျၢင်ႇလီၼ်းလႃး လူးၵၢဝ်လွႆလမ် သႆႈၵမ်ႇ ၵိူဝ်းမတ်ႉၵိူဝ်းပေႉ ၵိူဝ်းမႃပ်ႇၵိူဝ်းမွႆ ၵိူဝ်းၽၶေၼ်းၵိူဝ်းတၢင်းႁွႆး"လမ်း လႆႈဝႃႈ တေႃးသႃႇၵတီယဝ်ႉ။

(3) မောဟာဂတီ – လီႇရၢင်ႇၵၢမူႉသမ်ႇလွႆပိူင်လွႆ မဝ်ႇႁူႉလွင်ႈႁၶ်တၢင်း မဝ်ႇႁူႉထမ်ႇမသၢတ်ႈ မဝ်ႇႁူႉႁႅင်း မဝ်ႇႁူႉထုင်း မဝ်ႇႁူႉလၢႆးငလႈ လၢမ်းဝုၵ်ႉလၢမ်းဝၢၵ်ႉသေ တၼ်းတတ်းႁူႇလမ်း လႆႈဝႃႈ မေးႁႃႇၵတီယဝ်ႉ။

4။ ၻယႃၵတိ – ႁူၶၼ်းၺႃႉႁူၶၼ်းလီ ၵႅတ်းၵႃမူႉတေႃႇၵၼ် မႂ်းလူးတႅပ်းတတ်း။ ၵေႃႉလီလိူင် ထုၵ်ႇပေႉ၊ ၵေႃႉၺႃႉလိူင် ထုၵ်ႇသုမ်းၵေႃႈ ၵႂ်းၵူႈငိၼ်းႁူဝ် ၵေႃႉၺႃႉၶၶေႃ ၵႅတ်းၵျၼ်ႇ ၵႅတ်းၸေႊ တီႈ ၺဝ်း ငလႈ ၵႃဝ်ၵေႃႉလီၶၶေႃ သုမ်း၊ ၵႃဝ်ၵေႃႉၺႃႉၶၶေႃ ပေႉသေ လၢင်ႇဝူႈၽေႃႇၵတိ ယဝ်ႉ။

ၶိုၼ်းၶၢင်ႇၵႃၵတိ သီႇပႃးၶႅ ၵူဝ်ပူႇၵူဝ်မိူင်းၵူဝ်ၵၢင်ႉၵူဝ်ငၵ, ထမူင်ၵိၼ်မိူင်း တြႃးသူႇၵျီးၶဝ် လီၵႃဝ်ၵႅတ်းသတိၵျၢင်ႉၵမ်ငတႃႉ"။ ပေႃးလႆႈပဵၼ်ၵူႇ လၢပ်ႈလူလၢႆႈၵုင်ႇၵေႃႈ ၵုင်ႇလူႉယဝ်ႉ၊ လၢပ်ႈလူလၢႆႈသိၼ်ၵေႃႈ သိၼ်လူႉယဝ်ႉ၊ လၢပ်ႈလူလၢႆႈၵႃႇလႃႇၵၵေႃႈ ၵႃႇလႃႇၵ လူႉယဝ်ႉ။

1။ ဝႃႇၵိတ်ႉတ 15 ပိူင်
2။ ၼူဝ်းၶႃႈယုတ်ႈ 5 ပိူင်
3။ ၵူလၢႆးလီလူင် 10 ပိူင်
4။ ၶျၢၵ်ႇၵျႃႈလိမ်ႈ (ၸေႃၵ်ႇၶေႃမ်) 5 သိၼ်ႈ
5။ ၵႃၵတိ 4 ပိူင်

သုတ်းယဝ်ႉ။

မိူင်းသွႆႈၶမ်းၵူိင်း
ဝၢၼ်ႈၺႃႈလူင်

တွၼ်ႈၵႃပျႉသၵျႉ

(ၵ) တီႈပွင်ႇၵႃပျႉသၵျႉ
(ၶ) လွင်ႈပိူင်ၽၢင်ႁုင်ႇၵိုၵ်ႈ ၵႃပျႉသၵျႉတႅမ်ႇထူၼ်ႈ
(င) သရၶေႁုင်ႇ သီႇပိူင်
(ၸ) သရၶေႁုင်ႇ ထိုင်တီႈငလႈ ၵမ်ႇထိုင်တီႈ
(သ) ၵႃပျႉသၵျႉ ၵမ်ႇၶူႉလၵ်းႁုင်ႇၵျေးလူး

(ၵ) တီႈပွင်ႇၵႃပျႉသၵျႉ

ၵႃပျႉသၵျႉ ၵၢၼ်ဝႂ်ႈလမ်း ဝႂ်ႈတီႈၵျေႉၽူႈပိုင်ႈၵိုင် ၵိုဝ်းလီၽြေးတြူးသင်ႇၶျႉသေ ထွၵ်ႈပမ်ႉလူႇတၢၼ်း ဝတ်ႉထုသီႇပိူင် ၽိုၼ်လိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်း သွမ်း ၵျွင်း ယႂ်ႈယႂ် တမ်ႈတီႈ ရတၢၶျေႇတေႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် လိုဝ်းၶၸေႉယဝ်ႉ။ (ၵႃပျႉသၵျႉၶဵၼ်ႉ ပွင်ႇဝႂ်ႈ တၵျႉ ၽူႈလၢ်း။ ၵႃပျႉသိၵျႉၶဵၼ်ႉ ပွင်ႇဝႂ်ႈ တၵျႉၽူႈယိင်း ၶဝ်ယဝ်ႉ။)

ၵူႈပေႃးပဵၼ်မႂ်း ၵႃပျႉသၵျႉလေးတိၵျွင်းလွႆၵျေႉၶိုင်ႈၵၢၼ်ဝႂ်ႈၶၸေႉ သင်ဝႂ်ႈ ပဵၼ်ၵူၼ်း ၶဝ်ႈမႂ်းမွႆႇ"လမ်း လူဝ်ႇလႆႈယွၼ်းၵႃဝ် ၵၢႆးတီႈမိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉ ဝၢၼ်ႈၽႆသူၼ်မၢၼ်း ၵွၼ်တၢင်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႂ်ႈလႆႈၵၢႆး တီႈၵူဝ်ပူႇၵူဝ်မိင်း ၵၢၼ်ၵွင်ႉဝႂ်ႈ မိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉၶၸေႉယဝ်ႉၵျေႈ လင်ႇသမ်ႉၵပ်ႉၽိတ်ႈၵႃဝ် ၽူႈၵွၼ်ၵူဝ်ထူဝ်းၶျေႈသေယဝ်ႉ ၽူႈၵွၼ်ၵူဝ်ၶၸေႉ ၵႃဝ်တင်း မွၵ်ႇယႂ်ႈၶဝ်ႈသၢၼ် သွႆႇၶွင်းပၢၼ်ႉသေ ၶွပ်ႇၵၢပ်ႈယိုၼ်ႈထိုင် တီႈမိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈယၢမ်းၶွပ်ႇၵၢပ်ႈပၢၼ်ႉမွၵ်ႇ တီႈမိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉၶၸေႉ မိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉၵျေႈ သမ်ႉလူဝ်ႇ ၵျမိင်းပၵိသၢတ်ႈ ၵူႈပဵၼ်သၢၵ်ႈသေ တီႈၵေႇသုတ်း သီႇပူႇၵျႈမိင်း လိုဝ်ၶၸေႉ ၶမ်ႈၵျူႈၵိုဝ်ၵျေႈ ၼမ်ႉၶျႈၶၸေႉယဝ်ႉ။

ယၢမ်းၶၸေ ၵၢၼ်ပဵၼ်မိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉၶၸေႉ လင်ႇသမ်ႉလွႆႉၵၼ်းတင်း မွၵ်ႇယႂ်ႈ ၶဝ်ႈတၵ်ႇ ၵိုၵ်ႇလူလႆႈ တၢင်းၽွႆး ၶမ်ႉၵတ်းၶမ်ႉယိၼ်သေငလႈ ၵွၼ်ၶဝ်ႈၵၢၼ်ႇ ၶဝ်ႈၵျွင်း ၵမ်ႇၶၸေ လေႇတီႈႁွင်းမူး လူႇၽျေႈပူင်တၢၼ်း မွၵ်ႇၶမ်ႉတၢၼ်းၽႂ်း ႁူႈပိူင်" ယဝ်ႉတူဝ်ႈသေ ယွၼ်းၶၢမ်ႇသရၶေႁုင်ႇလဝ်ႈသၢမ်ပႂ်း ၵိုၵ်ႇလူလႆႈပၼ်ႇလသီႇလသိၼ် ၵျႈသိၼ်ႈၶၸေႉငလႈ တၢမ်တူဝ်မိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉ ၵွၼ်ၶၢမ်ႇပၼ် ငတႇၵႃဝ်ၵတ်ႉလတၵ်ႉၵေႇ ၵျၢၼ်ႉၵွတ်ႈ သိၼ်ၵျႈ သိၼ်ႈသုတ်း။ ယဝ်ႉၵျေႈ ယွင်ႈႁုင်ႇယေးမုၼ်ရတၢၶျေႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈ တင်းသၢမ် ဝူလႆႇဝၢၵ်ႈ ဝၢင်းပၼ် ႁူႉသူဝ်ႇတၢင်းလီ တီႈသတ်ႉတဝႂ်ႇ သၢမ်သိပ်းၵိတ်းၶူင်း ယဝ်ႉတူဝ်ႈသေ ၵၢၼ်ႇတေႃးလူပ်းလိုၼ်းသေယဝ်ႉ ၵွၵ်ႇၵျွင်းမႂ်းလူး တီႈလလွပ်ႈၶၸေႉ ယဝ်ႉၵျေႈ ၽူႈၵျ

တၢင်းလီၼၼ်ႉ လင်ႇသမ်ႉၺၢၼ်းတင်း မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈသၢၼ် တၢင်ႇၼိူဝ်ပၢၼ်ႉသေ ယွၼ်း ၵၼ်ႇတေႃး တီႈလဝ်ႈမိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႃႈၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉၵေႃႈ လဝ်ႈမိင်းၵူဝ်ဝတ်ႉ လင်ႇသမ်ႉပၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်းၵေႃးဝႃႇတ သင်ႇပွၼ်ႈသွၼ်ၼႄ လွင်ႈၵျၢင်ႉတၢင်းၵမ် လႃႇရိတ်ႉတဝႃႇရိတ်ႉတ လွင်ႈလီၵိတ်းလီၵျၢင်ႉၼလႈ လွင်ႈလီၼပ်ႇလီဝၢင်း ၵူႈသမ်ႇသၼ်ပိူင်လိူဝ်းၼၼ်ႉ တင်းသိၼ်ႈယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႃႈသင်ႇပွၼ်ႈသွၼ်ၼႄ ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီၵၢမ်းၵေႃႈ (သႃႇထု) ၵူမ်လူမ်းသေ သမ်ႉ ၼိူၼ်းၺၢၼ်းတင်းမွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈသၢၼ် လႆႈၵၼ်ႇတေႃး ၽူႈၵွၼ်ၵူဝ်ထူဝ်းၼေႈ လူးႁွၼ်ႇယဝ်ႉ။ ပေႃးဝႃႈၵၼ်ႇတေႃးယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႇတေပိၼ်မႃး ၵုပ်ႉသၵ်ႉ ၵျွင်းလွႆလေႃးတီၵေႃႉၼိုင်ႈယဝ်ႉ။

(ၶ) လွင်ႈပိူင်ၽၢင်ႁၢင်ႇၵိၵ်ႈ ၵုပ်ႉသၵ်ႉတိမ်ထူၼ်ႈ

ပေႃးဝႃႈပိၼ်မႃး ၵုပ်ႉသၵ်ႉၵျွင်းလွႆ ၵေႃႉၼိုင်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ယူႇလႆႈ"လွၵ်ႇ" ၼၼ်ႉၵိုၼ်သေ ၵမ်ႇၶတ်းလွႆၵိတ်းသၢင်ႈ တႃႇၶသိုႇလၽေႇဝၶေႇ သေပိူင်သေပုၼ်းလၢမ်း ပိူင်ၽၢင်ႁၢင်ႇၵိၵ်ႈ ၵုပ်ႉသၵ်ႉၼၼ်ႉ ၵမ်ႇၵွင်ႇထိုင်တီႈလႆႈယဝ်ႉ။

တႃႇႁူႉပိူင်ၽၢင်ႁၢင်ႇၵိၵ်ႈ ၵုပ်ႉသၵ်ႉတိမ်ထူၼ်ႈလၢမ်း လူဝ်ႇလႆႈသွၵ်ႈၼတႃႇသိၼ်ၵျႃး မၼ်ႈၵပ်းလပ်းတူဝ် လူႇၽေႈပူင်တၢၼ်း ၵႃႈၶင်ႇလေႇတၶေႇႁဝ်း ၵၢင်ႈၵၢၼ်းပိၼ်လႆႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ပေႃးႁွတ်ႈထိုင်ၶၢဝ်းၶၢင်းဝႃႇမႃးၵေႃႈ လူဝ်ႇလႆႈၵမ်သိၼ်ပိတ်ႇ ၶႂၢၼ်းလလွပ်ႈၵျေႃသိၼ် ၽေႇဝၶေႇၵမ်ႇမထၢၼ်း လတ်းၵၢၼ်းၵျပ်ႈၶဵမ်ႇၶၼ်ႇထႃႇ ၶင်ႇၵူဝ်သႃႇသၶေႇ ပေႃးတေလိုၼ်း ႁွတ်ႈၽဵဝ်ထိုင် တီႈၶၢင်းမၢၵ်ႇၵျၢင်ႈၵူဝ်လွၵ်ႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပေႃးၵိတ်းလွမ်းလိူင်ႉၼႂ်ၵွၼ်ႇ လင်ႇတေပိၼ်မႃး ၵုပ်ႉသၵ်ႉလိတ်ႈလၢင်ႇထၢင်ႇလိၼ်ႈ ၵေႃႉၼိုင်ႈယဝ်ႉ။

(င) သရၼႄႁုင်ႇ သီႇပိူင်

သရၼႄႁုင်ႇလမ်ႉ လိၵ်ႇၸၽေႃႇ မီး 4 ပိူင်

(1) အတ္တသန္နိယျာတန သရဏဂုံ

(2) တပ္ပရာယဏ သရဏဂုံ

(3) **သိဿဘာဝူပဂ သရဏဂုံ**

(4) ပဏိပါတ သရဏဂုံ

1။ အတ္တသန္နိယျာတန သရဏဂုံ – ၸတ်ႇၵၢဝ်ဝၼ်းၵဝ်ႈၵပ်ႉၶမ်ႇတင်းၵၢဝ် သရၼႄႁုင်ႇယဝ်ႉ ၵၢပ်ႈတူဝ်ၵၢပ်ႈၸႂ် တမ်ႈတီႈရတၼႃႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ်ၼၼ်ႉ ပိၼ်သရၼႄႁုင်ႇ ပိူင်ၼိုင်ႈ။

2ႉ တပ္ပရာယၼ သရၼၵုံ- ငတႇဢၢဝ်ဝၼ်းႁဝ်းႁပ်ႉၶၢမ်ႇတုင်းဢၢဝ် သရၶရူင်ႇၶၶၼ်ႉ ပိုင်ႈၵိင်ၵိူဝ်းလီၵတၢၶႄႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် တေႃႇသိင်ႈဢၢသၢၵ်ႈသုတ်းပၢၶၼ်ၶၶၼ်ႉ ပၼ်သရၶရူင်ႇ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

3ႉ သီသဘာဝူပၵမၼ သရၼၵုံ- ငတႇဢၢဝ်ႁဝ်းႁပ်ႉၶၢမ်ႇတုင်းဢၢဝ် သရၶရူင်ႇယဝ်ႉ ၶၢမ်ႇပၼ်တၼပႈတၵႄႇ တေႃႇသိင်ႈသၢၵ်ႈသုတ်းပၢၶၼ်ၶၶၼ်ႉ ပၼ်သရၶရူင်ႇ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

4ႉ ပါၵီပါတ သရၼၵုံ- ငတႇဢၢဝ်ႁဝ်းႁပ်ႉၶၢမ်ႇတုင်းဢၢဝ် သရၶရူင်ႇယဝ်ႉ ၶၢမ်ႇ လုၶၼ်ႉဢၢသၢၵ်ႈလဝ်ႈၵဝ်ႇသေ ပိုင်ႈၵိင်ယုမ်ႇယမ် ဢၢမ်ႇလူင်ဢၢမ်ႇလိမ်း ၵတၢၶႄႇတေႃႇမျၢတ်ႈ တင်းသၢမ်ၶၶၼ်ႉ ပၼ်သရၶရူင်ႇ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(ၸ) သရၶရူင်ႇ ထိုင်တီႈငလႈ ဢၢမ်ႇထိုင်တီႈ

လွင်ႈတၢင်းၶၢမ်ႇဢၢဝ် သရၶရူင်ႇထိုင်တီႈငလႈ ဢၢမ်ႇထိုင်တီႈၶႆႉ မီးဝႆႉ သီႇပိူင် ၶငႆႇၵဝ်ႇ။

(1) ၶပ်ႉပၼ်လိူဝ်ႉၵိူဝ်ႇသၢႆမိူဝ်းႁဝ်းသေငလႈ ႁပ်ႉၶၢမ်ႇဢၢဝ်ၵျႈ သရၶရူင်ႇ ဢၢမ်ႇထိုင်တီႈ။

(2) ၵူဝ်ၽေးသေပိူင်သေမိဝ်းငလႈ လင်ႇမုးႁပ်ႉၶၢမ်ႇဢၢဝ်ၵျႈ သရၶရူင်ႇ ဢၢမ်ႇထိုင်တီႈ။

(3) မၢတ်ႈပၼ်ၾြႃႇ လဝ်ႈၵျူးလူးသေငလႈ မုးႁပ်ႉၶၢမ်ႇတုင်းဢၢဝ်ၵျႈ သရၶရူင်ႇ ဢၢမ်ႇထိုင်တီႈ။

(4) ၶပ်ႉပၼ် ဒၵ္ခိ ၵျေယျပုၵ်ႉၵူဝ်ႇမျၢတ်ႈတၢင်ႇႁူင်တွၶၼ်းသေ မုးႁပ်ႉၶၢမ်ႇတုင်းဢၢဝ်လမ်း သရၶရူင်ႇ လင်ႇတေထိုင်တီႈယဝ်ႉ။

(သ) **ဢုပၢႇသၵႄႇ ဢၢမ်ႇႁူႉလၵ်ႈၵုင်ႇၵျူးလူး** ၵတၢၶႄႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ်ၵျႈ မီးသၢမ်ၵျႉငလႈ ဢၢင်ႇၵႄႇႁႃႈပိူင်ၵွၶၼ်ႇ...

(1) ဢုပၢႇသၵႄႇလၶၼ်ႇတၢႇလ တၢင်းၵျၢင်ႉႁတ်း"ႁၢဝ်ႈ"ၶႆႉ ၵျႉၶိုင်ႈ။

(2) ဢုပၢႇသၵႄႇမလိၶၼ်ႇလေႇဝ (မလစေဝ) တၢင်းၵျၢင်ႉ ၶုၶၼ်ႇသဝ်ႈဝဝ်းမွင်ၶႆႉ ၵျႉၶိုင်ႈ။

(3) ဢုပၢႇသၵႄႇပတိၵိတ်ႉထေႃးလ (ပဋိကိဋ္ဌ) တၢင်းၵျၢင်ႉ လီမိူဝ်ႇလီလၢၶၼ်ႈ ယုတ်ႈမိူၵ်ႈ တူၵ်းယွမ်းၶႆႉ ၵျႉၶိုင်ႈ။

ပိူင်ၽေႃငႁုႈယိူင်ႈလမ်း

(1) ဢၢမ်ႇမီးသၢၵ်ႉသတ်ႉထႃႇယုမ်ႇယမ် ႁူမ်လူမ်းၶိူဝ်ၵတၢၶႄႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(2) ဢၢမ်ႇႁွၶၼ်ႇတွၶၼ်ႉသွၵ်ႈငတႇ ၵမ်ၵျၢင်ႉသီႇလသိၶၼ်ထမ်း ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(3) လၵ်ႉၶွင်ဝၼ်းၶမ်ႈ ၵွၼ်းႁုမ်ႇမိူင်ႉၵၢတ်းလူၺ်ႈ တီတ်ႉထႃ၊ သုတႃ၊ မုတႃမင်ႇၵလႃႇ လိင်ႉၼၵ်ႇ လမ်ႈတမ်းတၢင်ႇပွႆးၽီ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(4) ဢၼ်ပိၼ်ၵၢမ်ႇလၵ်ႈၵဝ်ႇ ၽၢင်ႇၸိူဝ်ႈပူင်ပၼ် လီလႃႉယုတ်ႈမျၢတ်ႈသွင်ပိူင်ၵေႃႈ ဢမ်ႇယုမ်ႇ ဢမ်ႇလူး၊ ၵွၼ်းၵေႃႈ ၶိုၼ်ႈယုမ်ႇဢၵ်ႈလူးဢၵ်ႈ မင်ႇၵလႃႇ တမ်းပွင်ႇ ၶဝ်မိတ်ႈ ၶွၼ်းၽွၼ်း ထွမ်ႇ သိင်ၶူၵ်ႉသိင်ၶူ လူမိူၼ်ႈတူၺ်းဝၼ်းၶႅ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(5) ဢၼ်တေၶိုၼ်ႈ ႁႂ်လူႇႁႂ်တၢၼ်း တၵ်ႉမီၶေႇယႂ်လၵ်ႈမျၢတ်ႈတူၼ်လီၶႄႉၵေႃႈ ဢမ်ႇႁႂ်လူႇႁႂ်တၢၼ်း။ ၵွၼ်းၵေႃႈ ၶိုၼ်ႈႁႂ်လူႇတၢၼ်း တီတ်ႉထီတၵ်ႉၵတွၼ်း ဢၼ်ယူႇၶႂၵ်ႈ သႂ်ႇသၶႂ်ႇၽြႃး ပိၼ်လၵ်ႈၶႄႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

ပေႃးဝႃႈပိူင်ၽၢင် ႁႂ်ႈယိူင်ၶႅ တိမ်ထူၼ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႇတၢၵ်းလီႈဝႃႈ ဢုပ်ႇသၵ်ႇ လၶၼ်ႇတႃႇလ တၢင်းၵျင်ႉႁတ်း "ႁၢဝ်ႈ" ယဝ်ႉ။

တီႈပွင်ႇလၶၼ်ႇတႃႇလလမ်း

လၶၼ်ႇတၶႅ ပွင်ႇဝႃႈ ႁတ်း "ႁၢဝ်ႈ"၊ ဢလၶႅ ပွင်ႇဝႃႈ ႁတ်းၵိတ်းၶဝ်ယဝ်ႉ။ လၶၼ်ႇတႃႇလၶႅ ပွင်ႇဝႃႈ ႁတ်းၵိတ်းဢၵူႉသုၵ်ႇတင်းလုင်ၶဝ်ယဝ်ႉ။ ဢုပ်ႇသၵ်ႇ ၵေႃႉဢၼ် သတ်ႉထႃႇလိၵ်ႉၵေႇၶေႇမၢင် ဢမ်ႇၶႄ သတ်ႉထႃႇဢမ်ႇမီးသေၵိတ်းလမ်း ဢၵူႉသုၵ်ႇ တင်းလုင် ဢၼ်ဢမ်ႇႁတ်းၵိတ်းၶႄႉ ဢမ်ႇမီးယဝ်ႉ။

ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈ ႁတ်းၵိတ်းဢၵူႉသုၵ်ႇတင်းလုင်ၵေႃႈ လင်ႇၸွင်ႉဝႃႈ

-ဢုပ်ႇသၵ်ႇလၶၼ်ႇတႃႇလ

-ဢုပ်ႇသၵ်ႇမလီၶၼ်ႇလေႇဝ ဢမ်ႇၶႄ မလ

-ဢုပ်ႇသၵ်ႇပတိၵိတ်ႉထေႃးလ ဢမ်ႇၶႄ ပၸိၵၢ ၶဝ်ယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈသပ်းလိၵ်း ၵေႃးတူႁလမင်ႇၵလႃႇ

မင်ႇၵလႃႇ ဢၼ်ၽြႃးပိၼ်လၵ်ႈႁဝ်း ၵျႃးဝႆႉၶႄႉ ဢၶေႃၵ်ႈၶိုမ်းတီးႁဝ်း ပွင်ႇဝႃႈ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈမၼ်း လၢင်ႈတတ်းပိတ်ႈဢၵူႉသုၵ်ႇ ဢၼ်ဢမ်ႇလီလိူဝ်းၶႄႉ တင်းလုင်သေယဝ်ႉ ပၼ်ထိုင်တၢင်းလီၵူႉသုၵ်ႇ ၼၶပၼ်တၢင်းၶိုၼ်ႈမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇသေဢမ်ႇၵႃး ႁူမ်ႈပႃးလွႆတူဝ် ၵူၼ်ႈၵွၼ်ႇယႅၼ်ႇၼၼ်ႈ ၵွၼ်ၼဝ်ႈမိူင်းဢၼပ်ႇသီႇပႃးၶဝ်ယဝ်ႉ။

မင်ႇၵလႃႇလမ်း ၽြႃးပိၼ်လၵ်ႈႁဝ်း ၵျႃးဝႆႉ မီး 38 ပႃး၊ ပိၼ်တြႃး သွၼ်တူဝ်လွႆ ၵူၼ်ႈၵွၼ်ႇယႅၼ်ႇၼၼ်ႈၶႄႉယဝ်ႉ။ ႁူၺ်းၵေႃႈ ႁူၼ်းႁဝ်းၵမ်ႈၽွင်ႈ သမ်ႉဢမ်ႇယုမ်ႇဢၵ်ႈလူးဢၵ်ႈ ဢၼ်ၽြႃးပိၼ်လၵ်ႈႁဝ်း ၵျႃးဝႆႉသေ သမ်ႉႁူၺ်းၶိုၼ်ႈယုမ်ႇဢၵ်ႈလူးဢၵ်ႈ ဢၼ်ၽြႃးဢမ်ႇၵျႃး မူၼ်ၶင်ႇၵေႃးတူႁလမင်ႇၵလႃႇ တီတ်ႉထႃ၊ သုတႃ၊ မုတႃလိူဝ်းၶႄႉ ဢၼ်းသိင်ႈယဝ်ႉ။

ပိူင်တႅၵ်ႈ တီႈပွင်ႇလွႆလမ်း

ပေႃးဝႃႈၶွၼ်းတိၼ်ႇလုၵ်ႉမႄး လိၼ်ႈဝိၼ်းသိင်ၶူၵ်ႉၵွၼ်ႇ သေပိူင်သေမိဝ်း ႁွင်ႉမေႃး သိင်ၵူၼ်ႈသိင်ၵွၼ်ႇငလႈ ဝိၼ်းထုၵ်ႇႁူမ်ၼ်ႈလွႆသေ ႁိၵ်ႈဝႃႈ ၶႂ်ၶႅႉ မီးမင်ႇၵလႃႇငတႃႉ″ ၶႅယဝ်ႉ။ ၶႅႉလမ်း ႁွင်ႉဝႃႈ သုတမင်ႇၵလႃႇ ဝိၼ်းသေ ၵဝ်ပိၼ်ၶဝိမိတ်ႈၶၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵမ်ႇၶၶႅၼ် လိၼ်ႈႁၶၼ်ရႃး ၵၢင်ၶမ်ႈပိူင်းလိူၼ်မူၼ်းငလႈ တွင်ႉၿႄႉပၢင်ႇလီၶႄႇ ၶမ်ႈၶႅႉ မီးမင်ႇၵလႃႇၼ်မ်ႉငတႃႉၶၶႅၼ်ႉငလႈသင် ၵမ်ႇၶၶႅၼ် လိၼ်ႈႁၶၼ်မ်ၼ်ႈၵူပ်း ၵိၼ်လိူၼ် ၵိၼ်ဝၼ်းသေ လိၼ်ႈႁၶၼ်လမ်ၵူႃႇၾိတ်း″ငလႈ သမ်ႉဝႃႈၵမ်ႇမီးမင်ႇၵလႃႇၶၶႅၼ်ႉငလႈသင် လိူဝ်းၶႅႉ လိၼ်ႈႁွင်ႉဝႃႈ တိတ်ႉထ၊ သုတ၊ မုတ တင်းသိင်ႈယဝ်ႉ။

ၵမ်ႇၶၶႅၼ် ႁဝ်းတေၵူႃႇၼ်ၵ်ႇၵူႃႇပွႆး သေတီႈ″ၶၶႅၼ်ႉ လိၼ်ႈသုတ်ႇၶူမ် ၵႃႆမိၼ်တူႇ မိၼ်ၶဝ်ႈ သေပိူင်သေမိဝ်းငလႈ သမ်ႉငၶေးဝႃႈ ပိၼ်ၵမင်ႇၵလႃႇ။ သင်သမ်ႉ လိၼ်ႈသုတ်ႇရႃး ၶူမ်ရႃး ၵႃႆႁွမ်ၵႃႆႁူလိုၼ်းမွၵ်ႇလွႆၶၶႅၼ်ႉလမ်း သမ်ႉဝႃႈ မိူဝ်ႈၶႅႉမီးမင်ႇၵလႃႇငတႃႉ″ၶႅငလႈသင် (ၵမ်ႇၶၶႅၼ်ၵေႃႈ ၵူႃႇၶိုၼ်ႈၵၢၼ်ႇၶိုၼ်ႈၵျွင်းသေ မႄးထွမ်ႇရႃး ၶိင်းၵျွင်းၶဝ် ၵၢဝ်ႇလူႇၵၢဝ်ႇတၢၼ်း သွမ်းသတ်ႉထႃႇ မႃႇသႃႇ ပၢင်ႉလၢၼ်း လုမ်းပွင်းၵၼ် မီး 522 ငလႈ ႁဝ်းသမ်ႉ ၵဝ်ပိၼ် ၵတိတ်ႈထိႇ ၵတိတ်ႈငၶျူး ၵူႃႇသူႇႁူႈသွင်သွင်ၶၶႅၼ်ႉငလႈသင် ၵမ်ႇၶၶႅၼ် ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇ ၵၢပ်ႈၶႅႉ သၢင်ႇလွင်းမီး 315 ႁဝ်းသမ်ႉၵူႃႇသူႇထိႇသူႇငၶျူး သၢမ်ၶိုင်ႈႁူႈၶၶႅၼ်ႉငလႈသင်) ၵႃႈၾူႈႁိတ်းလိူင်ႉၶႅလမ်း လိၼ်ႈဝႃႈၵူၼ်းယုမ်ႇၵဝ်လူးၵဝ် ၵေးတုႁလမင်ႇၵလႃႇ ယိၼ်းပိၼ် ၵုပႃႇသၵႃႇ လၶၼ်ႇတႃႇလတင်းသိင်ႈယဝ်ႉ။

(လု) ၵုပႃႇသၵႃႇ မေႁူႉလၵ်ႈၵိုင်ႇၵျေးလူး

ၵုပႃႇသၵႃႇ ၾူႈၵၼ်ပိူင်ၾၢင်ၵိုင်ႇႁိၵ်ႈတိမ်ထူၼ်ႈသေ ႁူႉလၵ်ႈၵိုင်ႇၵျေးလူးရတၶႄႇ မျႃတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ်သေၵေႃႈ ယင်းမီးသၢမ်ၵေႉငလႈ ပိူင်ၾၢင်ႁူႈယိူင်ႈ...

(1) ၵုပႃႇသၵႃႇရတၶိၶၼ်ႇလ– ၵႆႉလူလိုၼ်ႈၵမူႉဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ ရတၶႄႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈ တင်းသၢမ် ၵေႉၶိုင်ႈ။

(2) ၵုပႃႇသၵႃႇပတင်ႇမႃႇ– ၵႆႉသွၵ်ႈငတႇသီႇလသိၼ်ထမ်း မီးဝႆႉၶၼ်းႁၢင်ႈၶၼ်းတူဝ် ၵမ်ႇၶိူင်ႈ လိၼ်ႈလူႉလိၼ်ႈပင်း ပၶၼ်ႈမၶၼ်ႈၵမ်တိဝ်း တေႃႇသိင်ႈသၢၵ်ႈသုတ်းပၢၼ် ၵေႉၶိုင်ႈ။

(3) ၵုပႃႇသၵႃႇပုၶၼ်ႇတရိၵ်ႈ– ၵႆႉသတ်ႉထႃႇလူႇၾေႈပူင်တၢၼ်း တႃႇၶတေႃင်းလူႇ ၵမ်ႇမီး လွႆထိႇလွႆၶိဝ်ၶိင်ၶိုၼ်းသေပွၵ်ႈ ၵေႉၶိုင်ႈ။

ပိူင်ၽၢင်ႁႃႈယိူင်ႈ

(1) မီးသေ သၢႆၵဵဝ်သတ်ႉထႃႇတြႃး ယုမ်ႇယမ်ၵူမ်ႉလူမ်း ၶိူဝ်ရတၶေႈမျၢတ်ႈလၵ်ႈတင်းသၢမ် ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(2) လဵဝ်ႉၶွင်ဝၼ်းၼမ်ႈ ၵႆႉသွၵ်ႈငတႈသီႈလသီၼ်ထမ်း မၼ်ႈၵပ်းလပ်းတူဝ် ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(3) ၵမ်ႇႁွၼ်ႇတွၼ်ႉ ယုမ်ႇၵဝ်လူးၵဝ် ၵေႃးတုႁလမင်ႇၵလႃႇ တိတ်ႉထ၊ သုတ၊ မုတ သေပိူင်သေမ်ဝ်း ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(4) ယုမ်ႇၵဝ်လူးၵဝ် ၵမ်ႇလဵဝ်ႈၵဝ်ႇ ၽၢၼ်ႇၾိူၼ်ႈပိူင်ပၼ် လွင်ႈလီလွင်ႈလႃႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

(5) ၵမ်ႇႁွၼ်ႇတွၼ်ႉႁႃလူႇႁႃတၢၼ်း တိတ်ႉထိတၵ်ႉၵတွၼ်း ၵူၼ်းၶွၵ်ႈသႃႇသၶေႈသေပွၵ်ႈ။ ၵွႆးၵႃႈ ၶႃႇႁႃလူႇတၢၼ်း တၵ်ႉၶိၶေႈယျလဵဝ်ႈထွတ်ႈလဵဝ်ႈမျၢတ်ႈ ပိူင်ၶိုင်ႈ။

ပေႃးဝႃႈၵင်ႇၵႃႇႁႃႈပိူင်ၶၼ်ႉ တိမ်ထူၼ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႇတၵ်းလႆႈဝႃႈ...

(1) ဥပါသကာရတနဥ – လီလူမ်းႁပ်ႉၶပေႉထိုဝ် ၵေႃႉၶိုင်ႈ

(2) ဥပါသကာမလ – လီၵူမ်လူမ်းလွမ်း မိူၼ်ၶင်ႇမွၵ်ႇမူဝ် ၵေႃႉၶိုင်ႈ။

(3) ဥပါသကာပုဏ္ဍရိက – လီၵူမ်လူမ်းလွမ်း မိူၼ်ၶင်ႇမွၵ်ႇမူဝ်ၶၢဝ် ၵေႃႉၶိုင်ႈ။ မီးသၢမ်ၵေႃႉ ၶင်ႇၶႅၼ်ယဝ်ႉ။

သိူဝ်ႁၢၼ်လိၼ်း (ဝိင်းၽေႃး)

တွၼ်ႈသၢဝ်း

ၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်ႈငလႈ ႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်ႈ

ၵႂၢမ်းယွၼ်းၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်ႈငလႈ ႁပ်ႉၵၢဝ်သၢင်ႇလွင်ႈ

1. ၵႂၢင်တၢင်းသုတ်း ၽိတ်ႈႁပ်ႉလဝ်ႈၶိင်းၶဝ် ၵဝ်ၵႂၢင်ႈၵဝ်တီႈၶႅင်ႈ။

2. ၶိင်းတေၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်ႈၼၼ်ႉ လင်ႇႁူင်ႉၵၢဝ် သၢင်ႇလွင်ႈမႃးၶႅင်ႈၶုပ်ႉၶဝ်ႇ ယိုတ်ႈဝႆ ၵဝ်ၵႂၢင်ႈတီႈႁူဝ်ၶႄႈသၢင်ႇလွင်ႈ၊ တေလႆႈႁၢပ်ႇၵၢဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇယၢႈၶဝ်ႈသၢၼ်။

3. ၽၢႆႇလင်ၶိင်း တေၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်ႈၼၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈလဝ်ႈသၢင်ႇလွင်ႈၶဝ်တင်းသိုင်ႈ တူဝ်ႈတၢင်းယဝ်ႉ လင်ႇၽွမ်ႉၵၼ်ဝႆႈသႂ်ႇထုသၢမ်ၵမ်းသေ ႁွမ်းမိုဝ်းတၢင်ႇႁူဝ်ဝႆႉ တေႃႇပေႃး ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်း။ လဝ်ႈၶိင်း တေၵၢပ်ႈသၢင်ႇလွင်ႈၵေႃႈ လင်ႇယုၵ်ႉၵၢဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇ တၢင်ႇသီႈမွမ်ႈ လွမ်ႁူဝ်သေ ၵဝ်ႇဝႃႈ... “ၵေႃႈ... ၶႅၼ်ႉၵေႃႈ လင်ႇတၵ်းလွမ်းလူလၢႆႈ ၶိတ်ႉလိၼ်ႇလလိၼ်ႇ ပၼ်ႇၶုပ်ႈႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ပီႊလိူၼ်းၽႅဝ်ႉၶႅၼ်ႉ မိူဝ်ႈၵၢၼ်ႁၢင်ဝႃႇ ဝႆးၵျွတ်ႈၶၶေႉ ႁဝ်းၶႃႈသီႇႁူဝ် ၵႂးသွမ်း ၶွၵ်ႈၽႅဝ်ႉပႃႈမိူင်း လႆႈမႃးႁူမ်ႈၵၼ်လူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ဒါနဒါတပ္ပ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်း လင်ႇတၵ်းလႆႈမႃးတိူင်ႇပၢင်ႇၵုပ်ႇႁုမ်ၵၼ် လွင်ႈလူလၢႆႈ သႃႇသၶႄႇၵၢလီးၵပွႆး တၵ်းတေလိၵ်ႉတိတ်ႉထတု ၼူႇၶႅၼ်ႈမိူင်းႁိုင်ႁၢႈႁိုင်ၶိူဝ်ႈပီႊမိူင်းၶၶေႉ လင်ႇတၵ်းၵုပ်ႇႁုမ်ၵၼ် လွင်ႈလူလၢႆႈသၢမ်ပီႊမိူင်း ၶိုင်ႈပွၵ်ႈ ၶင်ႇႁိုဝ်တၵ်းတေလႆႈႁပ်ႉၵၢဝ် ပၼ်ႇတုပလႃႇသသၢင်ႇလွင်ႈ ၵိတ်းပိၼ်ပွႆးၶၢမ်ႇသၢင်ႇၶၶေႉ ပေႃးဝႃႈၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇ လႆႈလွႆၵၼ်ယဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းၵိၼ်းၵၢဝ် ပၢၼ်းပွၵ်ႉ” မွၵ်ႇယၢႈၶဝ်ႈတၵ်ႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် သေ ၵႂၢင်ၵၼ်ၶိုၼ်ႈမိူင်းၶိူဝ်ၵၢၼ်ႇၵျွင်း သြႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး လႆႈမိူင်းယွၼ်းၵၢဝ် ၵယူႇၵၢၸုင်ႉ လွင်ႈလူလၢႆႈၵူႈပေႃးလႆႈယွၼ်းႁပ်ႉ ပၼ်ႇတုပလႃႇသသၢင်ႇလွင်ႈဝႃးၶဝ်ႇၶဵၼ်ငလႈ မိူဝ်ႈၶၶေႉ သြႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးၵေႃႈ လင်ႇတၵ်းပွႆႇၽႅႈပူင်ဝၢင်း “ပေႃးဝႃႈပတ်ႉလေး တႃႇယၵႃႇ သီႁူဝ်ႇၵႂးသွမ်းငလႈ ၶွၵ်ႈၽႅဝ်ႉပႃႈမိူင်း ၽွမ်ႉသိင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ်ၵေႃႈ လီယဝ်ႉၵိူဝ်ႈ” ၶႅၼ် မီးၵၢၸုင်ႉပွႆႇၽႅႈပူင်ဝၢင်းသေယဝ်ႉ ၵမ်းၶၶေႉႁဝ်းၶႃႈ ၵႃႈပူႇၵႃႈၶိင်း လင်ႇတၵ်းဝႆႇပျၢၼ်ႇပွၵ်ႈ လူင်းၵျွင်းမႃး ထိုင်တီႈၵၢင်တွင်ႉႁူင်ႈလလွပ်ႈ လင်ႇတၵ်းမီးတၢင်း မိုၵ်ႉလမ်ၵမ်ၽႅႇ လႃႇလိၵ်ႈ ၽိူၼ်လႅဝ်း ၽၢၵ်ႇႁွတ်ႈပၼ်ထိုင် ၵူႈႁူဝ်ၵူႈလုမ်း ၵူႈဝတ်ႉၵူႈဝႃး ႁူဝ်ၽႅႈလုမ်းမၢၼ်းသေယဝ်ႉ ပေႃးဝႃႈႁပ်ႉလႆႈလိၵ်ႈလိလႅဝ်းမၢၼ်ႇ ၵေႃးပၵဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ ၶဝ်လဝ်ႈ ပၼ်မိူင်းၵူႈႁူဝ်ၵူႈလုမ်း ယဝ်ႉၵေႃႈ လင်ႇတၵ်းၵီႈၽေႇယင်ငၶၵၼ် ၵူႈဝတ်ႉ ၵူႈဝႃးယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႃႈၽႅၼ်မီး လုၵ်ႈလီလၢင်းမၢၼ်ႇ ၵမ်ႇသိူဝ်းထႃႈၵိၼ်မႃႇ ၵမ်ႇထႃႈၵိၼ်ႁိူင်း ၶွႆႈမိူင်း ထွၵ်ႈထၢမ်းသႃႇသၶႄႇၶမ်းၽြူးပိၼ်လဝ်ႈၵေႃႈ လိူဝ်းၵၢၼ်ၵမ်ႇႁူႉလိၵ်ႈၶၶေႉ မိူင်းၵၢၶႃႇ ၶဝ်ႈဝႃႇၶႅၼ်ႉ သူင်ႇမႃးတႃႉ။ လိူဝ်းၵၢၼ်မီးလၶႅၼ်ႉလိၵ်ႈလိုင် မိူင်းၵၢၶႃႇၵွၵ်ႈဝႃႇ လင်ႇသူင်ႇ

မႃးတႃႉ။ ဝႃႈလိူင်ႉၶင်ႇၶႆသေ လင်ႇမီးႁဝ်းၶႃႈ ဝတ်ႉ…… လုမ်း……ၶၼ်ႉ တင်းသၢင်ႇလႅင်း (……)ၵေႃႉ ၶိုၼ်ႈမိူဝ်းထွၵ်ႈထၢမ်းသႃႇသၶေႃႇ မုၼ်ၶမ်းၸွမ်းပိၼ်လိၵ်ႈ မိူဝ်းၵွတ်းတေပႃး ၸြူႉမျၢတ်ႈလိၵ်ႈၵျေႃးလူး ၶိူဝ်ႉၵၢၼ်ႇၶိူဝ်ႉၵျွင်း ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈသွၼ်ထမ်း ၵၢၼ်ႉပေႃးလႆႈၶုင်ႈ ၽေႈလိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်းၶၼ်ႉ ၽဵၵမ်ႇလႆႈတၵ်ႈတူဝ်းၶူဝ်းသေႃႇ ၵလူဝ်ႇ"ပေႃႇကွၵ်ႇပွၵ်ႈမႃး ၶဵၼ်းမၵ်ႇႁူဝ်လွႆသေငလႈ လင်ႇတၵ်းယွၼ်းၵၢင်ႉ ၵႈပေႈၵႈငမႈ သူလ်ႇလျႇပီႈၶွင်ႉ တိၶၼ်းမိဝ်းသေယဝ်ႉ ၵႈပေႈၵႈငမႈၵေႈ ၵမ်ႇၵၢမ်ႈၵမ်ႇသီး ပေးဝႈမီးလွႆၶိုၼ်ႈမိူဝ်းယူႇၵၢၼ်ႇ ယူႇၵျွင်းဝႈၶႆၵေႈ လင်ႇတၵ်းပွႆႇဝၢင်း ၶၢင်းလွတ်ႈပၼ်သေ ကွၼ်လုၵ်ႈၽၵ်ႇလၢင်းမၼ်း မိူဝ်ႈလု သုမ်တုမ်ၵၼ် တီႈသလႃႇၵလလွပ်ႈ ၵိူၼ်းသိၼ်ယဝ်ႉ လင်ႇတၵ်းၽိတ်ႈၵပ်ႉၵၢဝ် ၵႈပူႇၵႈၶိုင်း ႁူဝ်ဝတ်ႉ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈ ပၵိသၢတ်ႈ ၶိုင်းၶဝ် ၵၢဝ်ၵွင်ႈၵၢဝ်တီႈသေ လင်ႇတၵ်းမီးတင်းပၢၼ်ႉ မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈသၢၼ် တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းငၽ ယွၼ်းၵိဝ်ႈၵၢပ်ႈပူႇၽၵ်ႇၶိုင်းမၼ်း ဝတ်ႉၽၵ်ႇဝႈမၼ်း မူႇၽၵ်ႇလုမ်းမၼ်းၵေႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႃႇလီၵႃႇမ်းယဝ်ႉ ၶင်ႇၵိူဝ်ပၼ်ႇတုပလႃႇသသၢင်ႇလႅင်း တၵ်းတေသူႇႁွတ်ႈၽိတ်ထိုင် ၵထမ်ႇၸြူႉမျၢတ်ႈလိၵ်ႈၵျေႃးလူးၶၼ်ႉ ႁူဝ်ၽၵ်ႇလုမ်းမၼ်း လင်ႇတၵ်းလိၵၢၼ်းၶၢၼ်းၵၢဝ် ၶိုင်ႈလုမ်း သွင်ပူႇသွင်ၶိုင်း ၵပ်ႉၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းသေ ကွၼ်လိၵ်ႈသၢင်ႇလႅင်း လတ်းတူင်ႈလူင်ႈမိူင်း ၶီႇၵႈရထႃး သူႇႁွတ်ႈမႃးထိုင် သိုင်ႇတိူင်း မိူင်းယၢင်း ႁိုင်းႁွင်းၵျွင်းၶွင်ၽေ လႆႈမႃးၶျထူင်ပူင်မႃႇ လိုဝ်ႈမႃႇၶႃႇလဵ တီႈသလႃႇၵလလွပ်ႈ ၵိူၼ်းသိၼ် တၵ်ႉၶေႃၶေႃသူႇ လေးၵဝူတ်ႈလေးၵဝၢတ်ႈ ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႃႇလီၵႃႇမ်း ၵၼ်ပိၼ်ပၼ်ႇတုပလႃႇသသၢင်ႇလႅင်းၵဝ်းၶႃႈ မူႇလုမ်း……ၶၼ်ႉ ၶင်ႇၵိူဝ်တေလႆႈႁွတ်ႈထိုင် ၵထမ်ႇၸြူႉမျၢတ်ႈလိၵ်ႈၵျေႃးလူး မိူဝ်းပိၼ်တေပႃးၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈသွၼ်ထမ်း ၵၢၼ်ႉပေႃးလႆႈၶုင်ႈ ၽေႈလိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်း တသသီႇသိၼ်သိပ်း တၢင်ႇၵဝ်ႈဝိၼ်းၽူမ်ၶၼ်ႉ ၵဝ်းၶႃႈၵႈပူႇၵႈၶိုင်း လင်ႇတၵ်းမီးတင်း မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈသၢၼ် တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းငၽသေ ကွၼ်ၵၢဝ် တူဝ်ၶဝ် သၢင်ႇလႅင်း မႃးယွၼ်းၵိဝ်ႈယွၼ်းၵၢပ်ႈ ၵႈပူႇၵႈၶိုင်းၵေးပၵဝေႇယႃႇဝတ်ႉလ ၵျွင်းၸြူႉမျၢတ်ႈလိၵ်ႈၵျေႃးလူး ၵၵျွင်းလွင်ႈတၢင်းမၼ်းမီးၶင်ႇၶႆတီႈၶႃႈၵေႃႈ။

(ၵမ်းၶၼ်ႉ လိၵ်ႈၶိုင်းၵေးပၵၵဝ်းၶဝ် ၵၼ်တေၵပ်ႉၶၢမ်ႇ လိၵ်ႈသၢင်ႇလႅင်းၶၼ်ႉ လင်ႇၼိၼ်းသိုပ်ႇလၢတ်ႈလွင်ႈလႆႈၵပ်ႉၵၢဝ်သၢင်ႇလႅင်း မူၼ်ၶင်ႇၵေႃႉၽူႈၵၢပ်ႈၵျႃႇၶၼ်ႉ လိၼ်းသုတ်းမၼ်း လင်ႇလိၵ်ႈထၢမ် လွင်ႈတၢင်းပိူင်ၽၢင်လၵ်ႉၶၶေႃႇ ၵႈပုးတိမ်ထူၼ်ႈ ၵမ်ႇတိမ်ထူၼ်ႈၶၼ်ႉသေ လင်ႇၵပ်ႉၶၢမ်ႇယဝ်ႉ။)

ၶိုင်းၶဝ်လိၵ်ႈထၢမ်ဝႈ

လိူဝ်းသူလိၵ်ႈသၢင်ႇလႅင်း ၵၼ်တေမႃးယူႇၵၢၼ်ႇယူႇၵျွင်းၶၼ်ႉ တင်းသိၼ်ႈ…

1. လွင်ႇလႆႈၵၢင်ႉပေႈငမႈယဝ်ႉၵိူဝ်

2. တၢမ်ႇၸဝ်ႈမုၼ်ၶုၼ် လွင်ႇလွတ်ႈၸိုဝ်ႈ
3. ၶိုၼ်ႈၵမ်ႇၽွင်း ၶွင်ၵမ်ႇတၢင်ႇၸိုဝ်ႈ
4. လွင်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းသူႇယၢႆႈမဝ်းၵမ်ၸိုဝ်ႈ
5. လွင်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းတုလ်ႈၵူၼ်းမွင်းၸိုဝ်ႈ
6. လွင်ႇပဵၼ်ၵူၼ်းမီးလူမ်းမႄႈမူမႄႈၵႂ်ႇၸိုဝ်ႈ
7. ပိူင်ၽေႃင်လၵ်ႉၶၢႆႇ ႁူ တီၼ် တႃ မိုဝ်း လွင်ႇတိမ်ထူၼ်ႈယူႇၸိုဝ်ႈ

ၶိုၼ်းၶၢင်ႇ 7 ၶေႃႈၼႆႉ တွင်ႈထၢမ်ၵူႇယဝ်ႉသေ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇလွင်း တင်းသိၼ်ႈ လင်ႇၶိုၼ်း တွပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ... "ၵမ်ႇမီး၊ လွတ်ႈသၢင်းၵၢင်းယၢၼ်ယူႇ၊ ႁူႈသမ်ႇ ႁူႈပိူင်ၶႃႈၵေႃႈ" ၼႆယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႃႈၼၼ်ႉၵေႃႈ ၸဝ်းၶႃႈၵႃႈပူႇၵႃႈၶိုင်းၵေႃးပၵ တၵ်းတေၸပ်ႉၶမ်ႇၵွၼ်ၵၢဝ် တူဝ် ၶဝ်လဝ်ႈသၢင်ႇလွင်း ၶိုၼ်ႈမိူဝ်းၼိုဝ်ၵၢၼ်ႇၼိုဝ်ၵျွင်း မိူဝ်းၵဵဝ်ႈၵၢပ်ႈၶၢမ်ႇထႃး ၵြႃႇမျၢတ်ႈ လဝ်ႈၵျေးလူး ၵႂ်ႈပဵၼ်တၢင်ပႃး ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈသွၼ်ထမ်း ၸၢၼ်ႉတေႃႇပေႃးလႆႈၶမ်ႇပဵၼ်သႃႇမၼေႇ ၶုၼ်ႈၽႄႈလိူင်သၢင်ႇၵၢၼ်း တသသီႇသိၼ်သိပ်းတၢင်ႇၵဝ်ႈဝၼ်းၽူမ် ယဝ်ႉလွတ်ႇၽွတ်ႈ ပႆႇလီငၢမ်းယဝ်ႉ ႁူႉသူဝ်ႇၵႃႇၵျူဝ်းၽွၼ်းလီမၼ်း လီမ်သူလဝ်ႈၸဝ်းၶႃႈ ၵႂ်ႈလႆႈသုၶလီပဵၼ် ၵတ်းယဵၼ်သိူဝ်းသႃႇ သိူဝ်းသႃႇသၢမ်ပိူင် သိူဝ်းသႃႇၽီသိူဝ်းသႃႇၵူၼ်း သိူဝ်းသႃႇၸၢၼ်ႉပေႃး တေႃႇတိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈၽွတ်ႈမိူင်းသိၼ်မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၸႃႇမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယႃႇၸၢင်ႉယႃႇၸၢတ်ႈ ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇလွႆးသေၵမ်းတီႈၶႃႈၵေႃႈ။

ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းၸိူင်း
ၸေႃႈၽီ ဝိင်းမိူင်းယၢင်း

1ႉ ၶျႈၵူမ်းၵၼ်ႇတေႃး ၵၢဝ်ႇလူႇတၢၼ်း မူဝ်ႈဝၼ်းသိၼ်

ၷဝ်းၶျႈ ၵွၼ်ၵၼ်ၵျႇရဝပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ၿျႄးတြူးသင်ႇၶျႇ ရတၢၶျေႇၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈ တင်းသၢမ် ၵွၼ်ၵၼ်ၶုပ်ႉၶျႈ... ပုတ်ႉထမ်း ပူးလေးမိ၊ ထမ်းမမ်း ပူးလေးမိ၊ သင်းၶမ်း ပူးလေးမိ ပေႃးၶုပ်ႉသၢမ်ပွၵ်ႈယဝ်ႉ လင်ႇဝႈၵူမ်းၵၼ်ႇတေႃး ၵူမ်းၵၼ်ႇတေႃးမၼ်းလမ်း...

"ၵေႃးၵႇသ ၵေႃးၵႇသ ၵေႃးၵႇသ ၵႇယၵၢမ်ႇ ဝလီႇၵၢမ်ႇ မၶေႃးၵၢမ်ႇ ၶင်ႇၵႈ တူဝ်ၷိတ်း သူပ်းဝႈ လွႆၵျမ်ႇ ၶူႈၵၢမ်ႇသၢမ်ယိူင်ႈလိူဝ်းၶၶေႉ သင်လႆႈၵဝ်ပိူင်ႈ ၿတ်းၵူႇ ပုၼ်ႈတႇယိၼ်ၷ၊ ယၢမ်းၶတမ်ႈတီႈ ၿျႄးရတၢၶျေႇ တြူးရတၢၶျေႇ သင်ႇၶျႇရတၢၶျေႇ ရတၢၶျေႇ ၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈ သၢမ်ပိူင်လိူဝ်းၶၶေႉ ၶျႈမႈယမ်ၵူဝ် ဝင်းၵူဝ်ၵူမ်ႈတေႃႇ ပူႇလေႃႇ ၶုပ်ႉၵွမ်းၶွမ်းဝႈ တီႈၶျႈၵေႃႈလဝ်ႈ" (ပေႃးၵၼ်ႇတေႃး ရတၢၶျေႇၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈသၢမ်ပိူင်ယဝ်ႉ လင်ႇတွင်ႈထၢမ် ဝတ်းၵၢၼ် ရေႃးၵႇ လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ)

ၶိင်းၵျွင်း(ၵူဝ်လူႇ) တၢင်တူဝ်တင်းလႆသေ ထၢမ်ဝႈ သၢထု သၢထု သၢထု လဝ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶျႈၵေႃး လင်ႇတၵ်းပၼ်ႇၶွပ်ႈၶွႈပွင်ႇထိုင်မႈ မူဝ်ႈတၼ်းဝၼ်းၶႆ ၶဝ်ႈပိၼ်မိုဝ်ႉယွႆႇဝၼ်းလူင် ဝၼ်းၵူင်ဝၼ်းၷၢင်း ဝၼ်းသတၢင်းၵူပုတ်ႈ လူၼ်သၢမ်ပၼ်ႇၶရေသ သိပ်းၷႈမူၼ်းတိမ်ၶႆ ၶျႈလွႆပတ်ႉလေးတႇယၵႇ ၶျႈတၵႇတင်းလႆ ၵိတ်ႉထိပုရိသ ၶုၼ်လႆး ၶၢင်းယိင်းၶိင်းၶႆးၵူၼ်းထဝ်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်မႈပႈၵၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈၵွတ်ႈမႈထိုင် သေႇၶျေႇသၶမ်ႇ ပိၵ်ႈမၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇၵျွင်း ၽြႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး သိုဝ်ႈတိၼ်းၷိၼ်းၶႆ လင်ႇတေမီးတင်းမိုဝ်း သိပ်းၶိဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵူဝ်ႇသေႇ ဝႆႈလဝ်ႈတွင်းပၢၼ်ႇယွၼ်းထၢမ် ဝတ်းၵၢၼ်ရေႃးၵႇ ၽြႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း ယင်းပွႆးၵျၼ်းတေႃး ၵျၼ်းမႇ သိူဝ်းသႇၵၢမ်ႇလႃႉ ၵူးလဝ်ႈၵူးတူၼ်ၵူးမုၼ်ၵူးပႈတီႈၶျႈၵူဝ်ၶေႃးလဝ်ႈ။

ၵမ်းၶၶေႉ လဝ်ႈမထေႇၵူၼ်းၵျွင်း လင်ႇတွပ်ႇဝႈ "ၵူဝ်ႈ ၵၢမ်ႇလႃႉ" ၶႆယဝ်ႉ။ ပေႃး လဝ်ႈမထေႇ တွပ်ႇမႈယဝ်ႉၵေႃႈ တၵႇၶဝ် လင်ႇဝႈ သၢထု ၃ ၵမ်းယဝ်ႉ။

ၶိင်းၵျွင်းယုၵ်ႉပၢၼ်ႉမွၵ်ႇၵၢဝ်ႇလူႇ

သၢထု သၢထု သၢထု လဝ်ႈၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶျႈၵေႃး ၵၼ်ႇတေႃး ပုတ်ႉထေႃးပုတ်ႉထိၼ်းလ ၵၼ်ႇတေႃးၵုင်ႇၵျေးလူးၿျႄးပိၼ်လဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃး ထမ်းမေႃးထမ်းမိၼ်းလ ၵၼ်ႇတေႃးၵုင်ႇၵျေးလူးတြူးတေႃႇၶမ်းလဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃး သင်းၶေႃးသင်ႇမိၼ်းလ ၵၼ်ႇတေႃးၵုင်ႇၵျေးလူးသင်ႇၶျႇ ၵတိရတၢၶျေႇတေႃႇၵ်ဝ်ႈမျၢတ်ႈ တင်းသၢမ် ၵၼ်လွႆသေၵေႃႈ ဝႆႉၵူၼ်ႈၵုင်ႇၵျေးလူးလဝ်ႈၷဝ်း မျၢတ်ႈထွတ်ႈတွၼ်းတၢင်ႇ ဝေႇၶေႇယျသတ်ႉတဝႇ ပရမ်ႇမႇၿီသၢင် သတ်းၵူၼ်းတင်းလႆ ၷသင်တၵ်းမႈတုတ်ၵ်ႈ ပိၼ်ႇသိၵ်ႈၵပ်းၶိူင်းတိူင်းတၢၼ်ႇ ၵုင်ႇလဝ်ႈ မုၼ်လဝ်ႈၷဝ်းလႆႈ သၵ်းသမ်ႇသၵ်းပိူင်ဝႈၶႆ

တီႈၶႃႈၵေႃႈ··· လင်ႇတၢၵ်းပၼ်ႇၶွပ်ႈၶွႆႈပွင်ႇထိုင်မႃး လၢႆးၵေႃးလႄႇၵျႇသီႇ ပီႊမူင်း လၵ်းၶဵင်ႈပီႊတီး ၼိုၼ်ႈမႃးလႆႈ 2097 ၶဵင်ႈ ႁွတ်ႈတီႈလိူၼ်သၢမ် ပၼ်ႇၶရေသ သိပ်းႁႃႈ မူၼ်းတႅမ်ၶႅၵ်ႉ ၶႃႈလွႆႈပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႃႈတၵႃႇတင်းလၢႆ ၵိတ်ႉထိပုဢိသၶၼ်လၢႆး ၶဝ်ႈယိင်း ၼိင်းၶဵုးယိင်းလၢႆး လိူဝ်းၵၼ်သတိသမႃႇထိၵိၼ်ႇတရေႇ တေႇတႅင်ႈၶဵမ်သဝ်း တမ်ႈၶိုင်းႁၢင်ႈၶိုင်းတူဝ်ၶၼ်ႉ လင်ႇတေၵွၼ်ၵၼ်မႃး ပႃးၵၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈႁွတ်ႈမႃးထိုင် သေႇၶႄႇသၶမ်ႇ ပိၵ်ႈမၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇႁူင်း ၽြႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျႃးလူး သိုဝ်ႈတႅင်းၵိင်းၶဵ်ႉ လင်ႇတေမီးလိမ်ၼိူင်ႈဝူတ်ႈၼိူင်ႈၶျေႇ ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတႅၵ်ႇ လေႈထႅၵ်ႇလၢၵ်ႈလႄႇ တႃႈၶိူဝ်လၢင်ႇတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် မိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵူဝ် ႁွမ်းတူဝ် ၵူဝ်ႇသေႇ ယွၼ်းၵိတ်းဝၢတ်ႈၵိတ်းၶျေႇ ၵူဝ်ႇသေႇၵူဝ်ယမ် ယွၼ်းသိၼူဝ်းပူႇလႄႇၵၼ်ႇတေႃး ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶႃႈၵေႃႈ ယူဝ်လႆႈၽိတ်းသေ ၵႃႇယဝလီႇမၶႄႈ သူပ်းတူဝ်လွႆၼိင်းၵၢမ်ႇသၢမ်ပႃး ၼိူင်ႈၵမ်ႇႁူႉႁူႈၵၼ် ၼိူင်ႈၵမ်ႇႁၼ်ႁူႈလွင်ႈ ယူဝ်လႆႈၵိတ်ႇၶွင်ႈယၢင်းမႃးႁူႇသၵ်းလွင်ႈ သၵ်းၵၼ်ၶၼ်ႉ ၸူႈပေႃးလႆႈယွၼ်းၽေႇယွၼ်းလွႆး ယွၼ်းသုၵ်ႈယွၼ်းသီ ယွၼ်းပိၼ် ႁူႉသူဝ်ႇၵႁျူဝ်းတၢင်းလီ ပူဝ်ႉသၵူမ်ႇတူဝ်မ်ၼိင်း ၸူႈလႆႈသုၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသႃႇ တွႆႈႁုင်ႇၽုင်းမုၼ် ၽြႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ ၵတိရတၶႄႇၽြႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျႃးလူး တင်းၵၢၼ်ႇ တင်းႁူင်းသေၵမ်း တီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ။

လင်ႇတၢၵ်းပၼ်ႇၶွပ်ႈႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ပီႊလိူၼ်းၽႅႉၶဵ်ႉ ၼႆႈလွႆလူလၢႆႈ လင်ႇတေ မီးတင်း လဝ်ႈၼိင်းလူင်(······) မၼ်းလဝ်ႈ ၵိတ်းပိၼ်ၵထိပတိသဝ်သုင်ပၢၼ်းလေး လုၵ်ႉသုင်မုင်ႈတႅမ်ႇ သေႇၵူဝ်းၶူဝ်းၵျူးသႁႃႇယသီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶွၵ်ႈၽႄႉပႃႈမူင်း လင်ႇတေႁွတ်ႈ သူႇထိုင်မႃးမူဝ်ႈတၢၼ်းဝၼ်းၶဵ်ႉ ၶဝ်ႈပိၼ်လေႉလႄႇၵႃးသွမ်း ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ဝၢၼ်ႈ(······) တင်းဝတ်ႉတင်းဝႃး လင်ႇတေမီးတင်း လဝ်ႈၼိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉ ၼိင်း(······) လင်ႇတေၶုၵ်းလွႆလၢႆႈ ၵတ်ႉတၵိတ ပၵိတႃႇယ ပုၼ်ႈပိူၼ်ႈပုၼ်ႈႁဝ်း လင်ႇတေ သေႇၵူဝ်းၶူဝ်းၵျူး ၵိပ်းယုင်းတုင်းၵၼ် ဝတ်ႉထုပတ်ႉလေးလေးပႃး ပိၼ်ၵၼ်လၢႆႈၶင်ႇ သိၼ်ႈႁူဝ်သၢႆလွႆ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျူႇလီငၢမ်း ႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ၽႄႉသွႆမူင်းလၢင်ႇ ၽႄႉပၢင်ႇမူင်းလႅင်း လင်ႇတေပႃးၵဝ်တႃႇၶ ၼိူင်ႈလူႇၶူဝ်းတၢၼ်းသူႇႁွတ်ႈမႃးထိုင် လလွပ်ႈ ထမ်ႇမႃႇႁူင်ႇၵမ်းႁူင်း လင်ႇတေၵဝ်ငိူၼ်းဝတ်ႉထု တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် ၵိဝ်ႈၵၢပ်ႈ ၶမ်ႇထႃး ထိုင်မူႇလုမ်းပွင်ၵၢၼ်ႁူင်း ၼိင်းလူင် ပိၼ်ၵၼ်လိတ်ႈသေးတွင်ႈထၢမ် လၢင်ႇလိူၼ်ႈမူတ်းသွႆယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်း ယၢမ်းလိဝ် လင်ႇတေႁွပ်ႇႁွင်းယွင်ႈတဝ်ႈ ၶဝ်ႈႁွတ်ႈမႃးထိုင် တွႆႈတၢၵ်းႁၵ်းၶဝ်ႇၽြႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ ၽြႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျႃးလူး သိုဝ်ႈတႅင်းၵိင်းၶဵ်ႉ ၸူႈပေႃးလႆႈယွၼ်းၶဝ်ႈပိၼ်တႃႇၶဝိဝတ်ႉတ တႃႇတပ်ႉပၵလု" ၵုတိတ်ႉသ ၵုတိတ်ႉသ ၵုတိတ်ႉသ လေႇလွင်ႉလေႇမၢတ်ႈ လူႇၵၢပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း

သွမ်းသတ်ႉထႃႇ, သွမ်းလူင် လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ, လေႉလႃႇၵူႈသွမ်း ၶဝ်လဝ်ႈဝၢၼ်ႈ(......) တင်းဝတ်ႉတင်းဝႃး ၵိုၵ်းပႃးသွမ်းသတ်ႉထႃႇ, ပုၢင်ႉလၢၼ်း လိူဝ်းၵၼ်ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ, မႃးၶူမ်ႈလူႇၶူမ်ႈတၢၼ်းၶဵ. လိူဝ်းၵၼ်ၵျမ်ႉဝႃႈလႆႈပွင်ပိၼ်ႇ ယေႈၶိူၼ်းယေႈၸႃႇ ယေႈဝတ်ႈ ယေႈၵႃးဝႃႈၶဝ်တီႈၶႃႈၵေႃႈ... (ပေႃးၵၢဝ်ႇသုတ်းယဝ်ႉ ၶိုၼ်းၵဝ်သိၼ်ႈသႂ်မႂ်သွမ်း ၸႃးၶေ)

ပၵ်းပိုင်သိၼ်ႈမႂ်သွမ်းလမ်း မိူၼ်ၶင်ႇပႃးၶွင်း ပၵ်းပိုင်ၶိုင်းၶူဝ်ဝတ်ႉၶဝ်မႂ်ၶေႉယဝ်ႉ သႂ်မႂ်သွမ်းၶေႉ တင်းၶမ်တင်းၵေႃႇ, ၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်၊ ပေႃးမၼ်ႈၵူႈသွမ်းဝၢၼ်ႈယႂ်ႇ,ၵေႃႈ သိၼ်ႈမၼ်းၶမ် မီးလိတ်းပိုတ်ႇပၢၵ်ႇ၊ ပေႃးၵူႈသွမ်းဝၢၼ်ႈလိၵ်ႉ သၢမ်သီႇပၢၵ်ႇ၊ ပေႃးပိၼ်ၵၢၶႃႇ သီႇၵူႈသွမ်းၶူမ်ႈၵၼ်ၶေႉ မီးၵိူင်ႁႃႈပၢၵ်ႇလိူဝ်"ယဝ်ႉ။

ပေႃးၵၢဝ်ႇၸႃး လလၢင်းလဝ်ႈတႃႇၶယဝ်ႉ ၶိုင်းၵျွင်းၶူဝ်လူႇၶေႉ လင်ႇဝႃႈ...

သႃထု သႃထု သႃထု ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶႃႈၵေႃႈ တၢင်းၵူႈသွမ်းသတ်ႉထႃႇ, မႃႇသႃႇ, ၵႃးလုင်းလုင်ႇလႂ်ႇ, လေႉလႃႇၵူႈသွမ်း(.......) ၵိုၵ်ႇပႃးသွမ်းပုၢင်ႉလၢၼ်း လုသွင်းပွင်းၵၼ် မီး (.......)ၵႃး ၵိုၵ်ႇပႃးတႃႇၶမိူင်ႈလူႇၶူဝ်းတၢၼ်း ၵူႈၵၼ်ၵျမ်ႉလႆႈပွင်ပိၼ်ၶေႉ ၸွႆႈလႆႈ ယွၼ်းလူႇၵၢပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ယႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်းတီႈၶႃႈၵေႃႈ။ ၵွႆးၵူႈ ၵႃႇၶိသမ်ႇသၽွၼ်းၽလေတၢင်းလီမၼ်း ၶင်ႇၵၼ်ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ, တင်းလႆ လႆႈၵိတ်းလႆႈပွင်ၶေႉ ၸွႆႈလႆႈယွၼ်းပတ်ႉထၶေႃႇသူးတွင်း ယွၼ်းၵွတ်ႈယွၼ်းထိုင် မိူင်းသိင်မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၵျႃႇမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶပိပ်ႉပၢၼ်ႇ, ၵမၢၼ်ႇတီႈတိင်ႈငိမ်းယိၼ် ၶိၼ်းတေႃႈ ယႃႇၵျၢင်ႉယႃႇၵျၢတ်ႈ ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇလွႆးသေၵမ်းတီႈၶႃႈၵေႃႈ။

ၶိုင်လွႆလူလႆႈ လိူဝ်းၵၼ်ၵၢၶိတ်ႉလၵမ်ႇတြူး ၵွတ်ႈၵျၢင်ႈထိုင်တူဝ် လူႉၵျၢတႃႈၵူႇ, တႃႈၽေတ်ႇတႃႈယၢၼ်သူလႆႇလျႃႇလျႃႇတိ ပီႈၶွင်ႉတိုၼ်းမိဝ်း လုၵ်ႈလၢင်းၵင်တဝ်ႈ ၵူးလုၵ်ႈ ၵူးလၢၼ် လိူဝ်းယူႇၽေႃႇပႃႈၶွင်ႈလိုၼ်းလင် ပွင်ၵိတ်းပွင်ၵိၼ်းသွမ်းမႃႇသႃႇ, ယေႈၵေႉ ယေႈဝတ်ႈယေႈၵႃးၶဵ. ပိၵ်ႉသမ်ႉမိူဝ်းပိၼ်ၽဝေလွႆ လၢတ်ႈလွႆပၢၼ်လွႆသေၵေႃႈ ၶိၼ်းတေႃႈ မႃးၵျပ်ႉမႃးၵွင်း ၵူႉသူဝ်ႇၽွၼ်းၽလေတၢင်းလီမၼ်း ၶင်ႇလႆႈသုၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသႃႇ, သိူဝ်းသႃႇၽီ သိူဝ်းသႃႇၵူၼ်း သိူဝ်းသႃႇၵျၢၼ်ႉပေႃးတေႃႇတိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈၵွတ်ႈမိူင်းၶမ်းမၵျႃႇ, ၶပိပ်ႉပၢၼ်ႇ, ၵမၢၼ်ႇၶၼ်ပိၼ် ယႃႇၵၢတ်ႈယႃႇလွႆး ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ, ၶႃႈတၵႃႇ, တင်းလႆ လိမ်လိပ်းလိမ်တႆ ပတ်ႉထၶေႃႇသူးတွင်း သျၵ်ႈလဝ်ႈၶဝ်ႈထိုင်သူလႆႇၶေးၶပေႃး ၵတိရတၶေႃႇတေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ယႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းၵျွင်း တီႈၶႃႈၵေႃႈလဝ်ႈ။

သႃထု သႃထု လဝ်ႈသႃထု ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶႃႈၵေႃႈ ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ, ၶႃႈတၵႃႇ,တင်းလႆ မီးလိမ်မိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၶူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵူဝ်ႇသေႇ, ယွၼ်းၵိတ်းဝတ်ႈၵိတ်းၶျေႇ ၵူဝ်ႇသေႇၵူဝ်ယမ် ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶႃႈၵေႃႈ

ၵၼ်ႉတေႃးၽြေႃးတြႃးသင်ႉၶႃႉ ၵႃတိရတၶႄႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ယွၼ်းၶၢမ်ႉသရၶ ၵုင်ႉလဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၵႃိၵ်ႉလူလ်ႈပၼ်ႉလသီႉသိၼ်ၵျႃႈငေႃးပႃး ယွၼ်းထွမ်ႉတြႃးၽြေႃးပိၼ်လဝ်ႈ ထမ်ႉမတေႉသၶႄႉ ပၢတ်ႈပႃႉလိၵႃႉထႃႉ ၽႄႉသႃႉၵႃထိပ်ႉငပႉ ၵုၢမ်းတၢႆးတီႈၶႃႈၵေႃးလဝ်ႈ။

(ပေႃးဝႃႈယွၼ်းထွမ်ႉတြႃးယဝ်ႉ ၵေႉပိၼ်ၽူႈၵွၼ်ၵျူဝ် ၶိင်းၵျူဝ်လူႉၶၼ်ႉ လင်ႉသေႃႉ ဝႃႈၵုႃႉဝႃႈ ၵျဝ်းၶႃႈၵွၼ်ၵၼ်ယွၼ်းၶၢမ်ႉ ပၼ်ႉလသီႉသိၼ်ၵျႃႈၶႃႈ ၶၼ်ယဝ်ႉ။ ပေႃးၶၢမ်ႉသိၼ်ၵျႃႈ ယဝ်ႉ သင်ႉၶႃႉၶဝ်လဝ်ႈတင်းသိင်ႈ ၵျေႃးပရိတ်ႈမိတ်ႉတႃႉသုတ်ႈ၊ ပေႃးယဝ်ႉ လဝ်ႈၵၼ်ၵျေႃး တြႃးၶၼ်ႉ လင်ႉမိတ်ႉတႃႉၵျေႃးတြႃး ပၼ်တၵႃႉၶဝ်ယဝ်ႉ။ ပေႃးၵျေႃးတြႃးယဝ်ႉ သိုပ်ႉပၼ်ပွၼ်း ၵၼ်တၵႃႉ ၶဝ်လႆႈမႃးလူႉမႃးတၢၼ်း တေႃႉထိုင်တီႈယွတ်ႈၵျွတ်ႈတီႈပႃႈယဝ်ႉ။

ပေႃးထွမ်ႉတြႃးယဝ်ႉ လင်ႉယၢတ်ႉၶမ်ႉ၊ လွင်ႈယၢတ်ႉၶမ်ႉၶႆႉ ပေႃးၶဝ်းယၢမ်းပွတ်း လမ်သွမ်းၶိၼ်ႈယဝ်ႉၶႆ မၢင်ပွၵ်ႈ ဝႃႈၽေႃႉပႃႉလိလႃႇ"ၵေႃႈ မီး။ ပေႃးၶဝ်းယၢမ်း မီးၶမ် ယၢတ်ႉၶမ်ႉ လင်ႉၵႃႉလူင်ၽေႃႉတၢႆး ယၢဝ်း"ၵေႃႈ မီး။ ၵၼ်တေတၼ်မ်ႈသုၺ်ႉၶၼ်ႉးပပ်ႉၶႆႉ လင်ႉၵႃႉၶမ်ႉၵုၢမ်းယၢဝ်း (သီႉၶမ်ႉၵုၢမ်း) ၵၼ်ၶိင်းၵျွင်းၵႆႉယၢတ်ႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။)

* ၵေႃးၵႃႉသ ၵေႃးၵႃႉသ ၵေႃးၵႃႉသ တသၶိသိၼ်ႉၶႄႉယေႃး သၽေႃးၶေႃးမုၼ် တၢင်းတၢၼ်း တၵ်းလႆႈလတ်းၵၢၼ်းၶႃႈပၼ် လႆႇထၼ်မျူးပွင်း ၵိမ်းငွင်းၵျူတ်းပိုၼ် ၽိုၼ်လိၼ် တွင်းဝႆး တၢႆးၶၢင်ယၢင်းယူၼ်း ၵူၼ်းသဝ်းၵုၼ်ၶူ ၶမ်ၶေသိင်းသၢၼ်း ၵၶၢၼ်းလႆႇသိၼ် ၵၢင်ၵ်ၼ်ၶုင်းၽွင်း ၽြေႃးလွင်းၶုၼ်လီ ဝၼ်းပိၵျူဝ်းလတ်း ၶတ်းၵျႃတႃလွမ် ၵျူမ်ၵေႃးလၢင်း ၵူဝ်းၵၢင်းပူၼ်ႉၵေႃးၶလိင်းလုၼ်~ ၵၢင်ႈၵိတ်းလဝ်ႈမင်းတြႃးၶုၼ်~ ၶတ်းလေႉၶဝေႉတေႃႉ– လိမ်ၵၼ်သွင်တူၼ်ၵျေႃးလူး ၵျူမ်းပူးလဝ်ႈသွၼ်လၢတ်ႈငၶပေႃၵ်ႈတၢင်းပၼ်~ၶိင်းၶႆးယိင်း လႆး ၵႃႈၵျဝ်းၵမျူးလႆႈမႃးၵျူတ်ႈလွမ်းၵၼ်~လူမ်းသႃႉထု ၵၼုမေႉတၶႄႉၶေႃႉ ယဝ်ႉ ။–

* တင်းၵႃႈသီႉလိင်ႉပိတ်ႉပႃႈ သိပ်းၶေႃႈပိတ်ႉၽႆႉ လိၼ်လႆႇၶူဝ်တ်ႈ ၵျူႈၵျူတ်ႈၵူႉသုဝ်ႉ လိမ်တီႈမိင်းမူဝ်ႉတွင်ႉထိၵ်ႈ ၶၶေႃးယိၵ်ႈဝေႃးပျၢၼ်ႉ သၢင်သၢၼ်ႉသၢဝ်းထၢပ်ႈ လူင်းလၢပ်ႈၵငပႉ သီႉၽုင်ႉ ထိုင်ၵျူင်ႉၵူးရျႉၶၵေႃႉတေႃးလီႉ လေႃႉၵိႉၽိုဝ်ထိုၼ်ႉ လူင်ၵိုၼ်ႉၵျေႃႉမဝၼ်ႉတႃႉ ၵႃႉၵႃႉၵွင်းၵၢင်ႉ ၶေႃတ်ႈၶျၢင်ႉဝတိင်ႉ ၵျေႃဂိုင်ႉမျၽုင်ႉၵျၢင်ႈ ထၢင်ႉၵျၢင်ႈသိုဝ်းမူၼ်ႈယူႉပျေႃႉ~ ၶေႃတ်ႈတေႉဝေႃႉ~ ၵျဝ်းၶျူးၶယႃးၶမ်ႉၵိမ်း ၵျႃႈၽိမ်းၵျေႃႈတူၵ်းငၵႃႈၵၢင်ၵျွင်း–ၽွင်းမိုဝ်ႈၶႃႉၶိင်ႉ~ ၵျဝ်းၶႃႈမႃးၶုပ်ႉၵၢၼ်းယုၵ်ႉမိုဝ်းတႃႈ ၶိုဝ်ၶေႃႈတေႃးမတေႃးမပူင်တၢၼ်း ယဝ်ႉၶေႃး။ ။

* ၵႃႈၶၼ်ႈဝူလ်ႉယဝ်ႉလုင်ႉ" ၶၼ်ႈၽုင်ႉသုင်းလွႃႉ ၵယႃႉလူဝ်ႉမိင်ႉ ၶရိင်ႉမိတ်ႉတႃႉ ပၼ်ၵုႃႉ လိုဝ်းၵၼ်ယူႉၶၼ်ႈမေႃးၵျမ်ၵ်ႉမွင်ႉ ၵျူင်းထွင်ႉလပ်းသိင်ႉ ထိုင်ၶိင်ႉလျႃးၵၢပ်ႈ ၵလၢပ်ႈဝိပတ်ႉသၶႄႉ ၶၼ်ႉထႃႉလိင်းလိုၼ်ႈ ၵမ်ႉၶိုၼ်ႈတူလ်းမျၢင်ႉ ၵထၢင်ႉၵျၼ်တၢတ်ႈ မၢင်ႉမၢတ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႉ လႆႇၽဝ်ႉ ၵမ်ႉၽႄႉ ၶမ်ၶေႉၵၢၼ်ႉလၢတ်ႈ ၵၢတ်ႈ"ၶူဝ်ႉ" မၢၵ်ႈၽူဝ်ႉၵမ်ႉပွင်ႉ တူၵ်းထွင်ႉၶမ်ၶွၵ်ႈ ၵွပ်ႈမၼ်း လိၵ်ႈၶွၵ်ႈယူးယွင်ႉ မေႃးမွင်ႉတၼ်ႉၶေႉ ၵွၼ်ၵုႃႉဝႃႈငလႉ

ၶၼ်းငၶေႉသီႉၶျႃင်ႉ ၶႃၼ်းမျႃင်ႉၵျူႉၵၢမ်ႉလိၼ်ႈ ယူႉၵိၼ်ႈၵၢမ်ႉမုင်ႈတူလၢႆးမေႃႉ~ ၶင်ႈငွမ်ငေႃႉ~ ငႃးယူင်ႈၶိင်းပေႃႈလိင်းၽုင်– လွႆမႃင်ႉမႃတ်ႈတွၼ်း ၵႃလွၼ်းပူင်ၵၢမ်ႉၵျ ၸိူင်ႈငပႉၶျထွမ်ႉၶေႃႈႁၢမ်း သူႉတေႃႉယႃႉ~ လဝ်ႈပလၢႆႉလျႃႉ~ ငၶပူၼ်ႉၵႃင်းၵႃတျႃင်းငၵႈဝွႆးၵႃင် ၊–

* လူဝ်ၶၼ်ႉ လႃႉတီသိတ်ႉတ ၵႃႉၶေႃႉသိတ်ႉတ ဝိသယသိတ်ႉတေႃး ၵိမ်းငေႃးၸူတ်းပိုၼ် ၽိုၼ်ပၼ်ပေႃးလေး ၸေးပၼ်ၵႃးလုင်း ၵႃသုင်းထိုင်လွမ် ၵိပ်းၸွမ်ၽီသႃင်သတ်းႁူၼ်း ၶူၼ်းၵၼ်သတ်းသႃင် ပတ်းပႃင်ဝႃင်းၶျူး လူတ်းၵႃးၵႃဝိတ်ႉလႃႉ တၼ်ႉၶေႃႉၵႃပႃႉတႃၼ်ႉၶူဝ်ႈၸုင် ငလႈ~ ႁွႉၶျူၵ်ႈ– ဝိင်းလုၵ်ႈငိမ်းငိင်ႉ လေးလိင်ႉၶပ်ႉပႃၼ်ႉလႃၼ်ႉမျႃၼ်း လိုၼ်ႈသႃၼ်းယႃႉပေႃႈ မၼ်းၵႃတ်ႈ– ၽိဝ်တီႈၵိင်း မျူဝ်ႉဝိင်းၵႃသင်ႉၶတထႃတ်ႈ လူလၢႆႈတႃႉ······

မုၼ်ၵူလၢႆး··· မုၼ်ၶေႃး···

(ႁူႉသူဝ်ႉပုၼ်ႈတႃင်းလီ သတ်းႁူၼ်းၵိၵ်ႉသႃင်ၽီ ၸိူင်ႈလႆႈၽိင်ႉပိင်းၵၼ်သေၵမ်း လူလၢႆႈၵေႃႈ သႃထု သႃထု သႃထု)

ပေႃးယႃတ်ႉၶမ်ႉယဝ်ႉၵေႃႈ ၵၼ်ႉတေႃးလူပ်းလင် လူဝ်ႉၶင်ႉၵူမ်းၵၼ်ႉတေႃး တီႈတႃင်းၶေႃႈၶၼ်ႉသေယဝ်ႉ လဝ်ႈၵၼ်ပၼ်တြႃး လင်ႉတေပၼ်ပွၼ်း လွင်ႈၵၼ်တၵႃႉၶဝ် ၵၼ်ႉတေႃးလူပ်းလင်ၶၼ်ႉသေ ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵူႉယဝ်ႉ။

ၵမ်းၶၼ်ႉ ၶိင်းၶဝ်ၵမ်ႈၽွင်ႈ လင်ႉၵူႉယၼ်ႉ ၽေႃႈၵင်ႈယဝ်ႉ၊ မႃင်လူဝ်း သမ်ႉတေႃႉ ၽူၼ်ငၶးၽွႆႉ ၽူၼ်မွၵ်ႉ လူင်းၵႃၼ်ႉတႆႈၶၼ်ႉသေ ယဝ်ႉတူဝ်ႈၵူႉၵေႃႈ။

ၶိင်းၵျၢင်းဝၼ်ႉၶ

ႁူမ်းၵၼ်ႉတေႃးသင်ႇၶျႃႇ ၽြႃႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇဝႃႇ

သၢထု သၢထု လဝ်ႈသၢထု ၵၼ်ႉတေႃး ၵၼ်ႉတေႃးတီႈၶႃႈၵေႃး ၽြႃႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈ ၵျေႃးလူး တင်းၵၢၼ်ႉတင်းႁျင်း လင်ႇတေပၼ်ႉၶွပ်ႈၶွႆႈပွင်ႇထိုင်မႃး မိုဝ်ႉတၼ်းဝၼ်းၶႅ်ႉ ၶဝ်ႈပိၼ်လိူၼ်သိပ်းၵဵတ်း သုတ်ႈဝႆႉၶႂၢႆးလူင်းလႆႈသွင်ဝၼ်း မိုဝ်ႉတၼ်းဝၼ်းၶႅ်ႉ ၶႃႈလွႆ ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႃႈတၵႃႇတင်းလၢႆ သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း ၶွၵ်ႈၽႅဝ်ႉပႃႈမိူင်းၵေႃႈ ၵွၼ်ၵၼ်မႃး ပႃးၵၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈႁွတ်ႈမႃးထိုင်သေၶေႃႇသၶမ်ႇ ပိၵ်ႉမၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇႁျင်း ၽြႃႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး သိုဝ်ႈတိင်းၵိင်းၶႅ်ႉ လင်ႇတေမီးလိူမ် ၼိူင်ႈဝူတ်ႈၼိူင်ႈၶျေႃႇ ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယၢႈၶဝ်ႈတၢၵ်ႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉ တမ်းၽိူၼ် မိုဝ်းသိပ်းၶဝ်ႉယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ႁူဝ်ႇသေႇ ယွၼ်းသျၵ်ႈ ယွၼ်းလဝ်ႈပၢၼ်ႇၵျူး သူလိုႇၶေးၶပေးၵတိၵတၶေႇ ၽြႃႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး တင်းၵၢၼ်ႇ တင်းႁျင်းတီႈၶႃႈၵေႃး။

လင်ႇတေႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး မူဝ်ႈၵၶႃႇႁၢင်ဝႃႇသတၢင်းႁျတ်ႈၶႅ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁဝ်း တေၵွၼ်ၵၢဝ် လုၵ်ႈလဝ်ႈတငပႃးတပၢၼ်း ရၢၼ်းသင်ႇၶျႃႇ ၵွၵ်ႇသေဝႃႇသေသၢ ၽြႃးတေႃႇ ၶမ်းလဝ်ႈၵေႃႈ ၵွၵ်ႇသေတိူၵ်ႈတေႃႇသူးသႅင် သူးငိၼ်းသူးၶမ်း ရသေးယူႇၶွင်းပႃႇ သင်ႇၶျႃႇ ယူႇၶွင်းၵၢၼ်ႇၶွင်းႁျင်းသေၵေႃႈ တၵ်းပွႆးပူင်သေ ၵုပုတ်ႈပဝႃႇရၶေႇ ငလႇၶျွတ်ႈဝေႇၶေႇယျ သတ်ႉတဝႃႇ ပျၢမ်ႇမႃႇၸီသၢင်သတ်းႁူၼ်းတင်းလၢႆ ဝႃႈၶႅ်တီႈၶႃႈၵေႃး။

ၶႅ်ႉၵေႃႈ ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႃႈတၵႃႇတင်းလၢႆ သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း ၶွၵ်ႈၽႅဝ်ႉ ပႃႈမိူင်း ပူႇၽွႆမိင်းမၼ်း လင်ႇတေသေႃႇၵူဝ်းၶူဝ်းၵျူး ၵိပ်းယုင်းတုင်းၵၢဝ် ဝတ်ႉထု ပိတ်ႉလေးလေးပႃး ၵွၼ်ၵၼ်မႃးလူႇမႃးတၢၼ်း ငတႇၵၢဝ်လိူၼ်သိပ်းၵဵတ်းမွႆႇ လႆႈသိပ်းသွင် သိပ်းသၢမ် သိပ်းသီႇ တေႃႇထိုင်သိပ်းႁႃႈတူၵ်း သိပ်းႁူၵ်းပွင်ႇ သိပ်းၸဵတ်းတဝ်ႈ ၶဝ်ႈပိၼ် ဝၼ်းသီႇၶၶေႇၵၼ်ႉတေႃး။ လွင်ႈသွင်ၶမ်ႈ မိူဝ်ႈတၼ်းဝၼ်းၶႅ်ႉ ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေး တႃႇယၵႃႇ ၶႃႈတၵႃႇတင်းလၢႆ မီးတင်းတႃႇၶၼိူင်ႈလူႇတၢင်းတၢၼ်း လႆႈမႃးလူႇၵပ်ႈၵၢပ်ႈတၢၼ်း ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျူႇလီငၢမ်း ယၢမ်းလီဝ်ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇတင်းလၢႆ လင်ႇတေ မီးတင်း ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယၢႈၶဝ်ႈတၢၵ်ႇ တၢႈၶိူဝ်လၢင်ႇတၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် မိုဝ်းသိပ်းၶဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ႁူဝ်ႇသေႇ ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႉတေႃး ယွၼ်းၽေႇ ယွၼ်းလွႆး ၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႃႈတၵႃႇတင်းလၢႆ လိူဝ်းၵၢၼ်ၵႃႈပူႇၵႃႈမိင်း ဝေႇယျႇဝတ်ႉလလူႁၢၼ်လုမ်းလႃး ၼိၼ်ႈၵၢၼ်ႇလူင်းႁျင်း ႁူႈပီႈလၵ်းလိူၼ် ၶွၵ်ႈၽႅဝ်ႉပႃႈမိူင်း လႆႈမႃးလူႇမႃးတၢၼ်း ၶဝ်ႈဝႃႇၵွၵ်ႇဝႃႇလိူၼ်ၵႃႈ လိူဝ်းၵၢၼ် ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း လႆႈမႃးၼိၼ်ႈၵၢၼ်ႇလူင်းႁျင်း ၵိတ်းဝေႇယျႇဝတ်ႉလ ၶွင်းဝၢင်းၵၢၼ်ႇဝၢင်းႁျင်း ယူဝ်မဝ်ႇၵူႉလႆႈ ႁၢၼ်ပိၼ် တင်းၵႃႈၵႃႇယဝလီႇမၶေး သူပ်းတူဝ်လွႆမိင်းၵၢမ်ႇသၢမ်ပႃး ႁူဝ်လႆႈၵိတ်ႇၶွင်ႈယွၢင်းမႃး ၶျႃႇသၵ်းလွင်ႈ ၶွင်ႈၶျႃႇသၵ်းတၢင်း။ ၵႃႇယၵၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် သူၶၼ်ႈတီၶၼ်မဝ်ႇလၢင်ႈၶႅ်ႉ ပႆတီၶၼ်

ၵမ်ႉလၢင်ႈဝႆႉ ယူဝ်လႆႈယဵပ်ႉယမ်ႈပမ်ႈငဝ်း ၶၢမ်ႈၶေႈႁႃတႃ ပၢၼ်ၼႆၼ်လႅၼ်းမိုဝ်း ၼိုၼ်ႈၵျွင်းဝႆ ပႆၵျွင်းသၢၼ်ႇ ၵၢပ်ႇၶမ်ႉတၢႆးၶိုဝ်ႇ သိၼ်းတၢႆးတွၼ်ႈ ဝဵင်ႇႁၢမ်ႇ သီႇပိူင် မီးသူပ်းမၵ်ႇ လၢင်ႈတၢၼ်ႈ မီးပၢၵ်ႇမၵ်ႇလၢင်ႈၶၢၼ် ယိုဝ်လႆႈတၢၼ်ႈသိူင်ယွႆႇ သွႆႇသိူင်လူင် ပူင်သိူင်ၼိူင်း တိူင်းသိူင်လိူၵ်ႉ ၶမ်ႉလႆးသိူၼ် ၵိူၼ်ၶေႃးၼိူင်ႈ ၽူင်ႉသွႆႇသိူၼ်သွႆႇ တီႈၵမ်ႇထုၵ်ႇၵမ်ႇၵၢပ်ႈ ထူမ်ႇၶမ်ႉလႆး ၶႆးၶမ်ႉမုၵ်ႈ ၶွႆးဝၢင်းႁၢၼ်ႇဝၢင်းၵျွင်း။ မၶေႃးႁၢမ်ႇသၢမ်ပိူင် တၢင်းႁူႈသႆလွႆၵၢၼ်ၽိတ်ႉသုၺ်ႇ ပျူႇပုႇတ မိတ်ႉသုၺ်ႇတိတ်ႉထိ တီႈလီလႆႈၼႆႈလွႆ သမ်ႉၵမ်ႇလႆႈၼႆႈလွႆ တီႈၵၢၼ် ၵမ်ႇလီလႆႈ ၼႆႈလွႆၶၶေ သမ်ႉလႆႈၼႆႈလွႆထိုင်ၵျူႇ သၵ်းသမ်ႇသၵ်းပိူင် တၢင်းႁူႈၶိုင်ႉမိုၼ်ႉတၼ်ႇသုင် လၢၵ်ႈသုၵ်ႈ လေးပုး ၵပုၵ်ႉၵၶေႃၼ်ႉ လေႇၵျေႇလေႇလျႇၵျူဝ်လူမ်းၸၢင်လူမ်း ပၵ်ႉသမ်ႉမၶၼ်း ပိၼ်ၵျူႇ ၼိုင်ႇၶုႇယၢမ်းလွႆၶၼ်ၵျေႈ မိုဝ်ႉတၶၼ်းဝၶၼ်းၶၼ်ႉ ၶုႈလွႆပတ်ႉလေးတုႇယၵျႇ ၶုႈတၵျႇတၢင်းလႆ ၵွႆႈပေးလႆႈယွၶၼ်းၽေႇယွၶၼ်းလွႆး ၵၶၼ်တေပိၼ်ဝူတ်ႈပိၼ်ႁၢမ်ႇ ပိၼ်တၢမ်ႇပုးဝႆႈသမ်ႇသၵျူႇ ၵျူႇၶေႈမိူဝ်းၵိူင် ၵွၶၼ်ၵဝ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ပၶၼ်ႇၶဝ်ႈလူင်းထိုင် မိူင်းၵၢၼ်ပႇသီႇပုး တီႈၵၶၼ် ၶၢၶၼ်းမုးပွၵ်ႈဝႆႇၶၶေၼ်ႉၵျေႈ ယုႇၵွႆႈလႆႈၵျူႇၶဝ်ႈလူင်းၶမ် ၶမ်ႉတွၶၼ်းတၢင်းလီ ၵၶၼ်ၶုႈလွႆ ပတ်ႉလေးတုႇယၵျႇ လႆႈလူႇလႆႈတၢၼ်း လႆႈၵိတ်းဝေႇယျူႇဝတ်ႉလ ၼိုၼ်ႈၵၢၶၼ်ႇလူင်းၵျွင်းၶၶေၼ်ႉ ၵုႇၶိသမ်ႇသ ၽွၶၼ်းၽလေတၢင်းလီမၶၼ်း ၵွႆႈလႆႈသုၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသုႇ သိူဝ်းသုႇ သၢမ်ပိူင် သိူဝ်းသုႇၽိ သိူဝ်းသုႇၵူၶၼ်း သိူဝ်းသုႇတေႃႇတိူၵ်ႈသိူၵ်ႈၵွတ်ႈ မိူင်းၶမ်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယုႇလၢၼ်ႇယုႇၵၢင်း ၵူႈၶုၼ်ၵူႈၶေႃင်း လိမ်လိူဝ်းမုးၵွတ်ႈ ၵမ်ႇမုးၵွတ်ႈ ယွၶၼ်းသိူၶ်း ပူႇလေႃႇၵၶၼ်ႇတေႃး သျြႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး တၢင်းၵၢၶၼ်ႇတၢင်းၵျွင်း ၵၵျွင်းလွင်ႈတၢင်းမၶၼ်း မီးၶင်ႇၶႆတီႈၶုႈၵေႃႈလဝ်ႈ။

ၼိုင်ႈၵျွင်းဝၶၼ်ႇၶ

ၵျမ်းပၢင်းသၢင်ႇၶုႇလဝ်ႈ တၢင်ႉၸတႇတီႈၵျွင်းၵဝ်ႇ

သုတ သုတ လဝ်ႈသုတ ၵၶၼ်ႇတေႃးတီႈၶုႈၵေႃး သျြႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး တၢင်းၵၢၶၼ်ႇတၢင်းၵျွင်း လင်ႇတေပၶၼ်ႇၶွပ်ႈၶွႆႈပွင်ႇထိုင်မုး မိုဝ်ႉတၶၼ်းဝၶၼ်းၶၼ်ႉ ၶုႈလွႆပတ်ႉလေး တုႇယၵျႇၶုႈတၵျႇတၢင်းလႆ သီႇၵျူဝ်ၵုးသွမ်း ၶွၵ်ႈၽျေႉပုႈမိူင်း လိူဝ်းၵၶၼ် ၵွၶၼ်ၵၶၼ်မုး ပုးၵၶၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈၵွတ်ႈမုးထိုင် သေႇၶေႇသၶမ်ႇပိၵ်ႉမၢၶၼ်ႇၵၢၶၼ်ႇၵျွင်း သျြႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး သိူဝ်ႈတိူင်းၼိူင်းၶၼ်ႉ လင်ႇတေမီးလိူမ် ၼိူင်ႈဝူတ်ႈၼိူင်ႈၶျေႇ ပၢၶၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယုႈၶဝ်ႈတိူၵ်ႇ လေႈထိူၵ်ႇ လၢၵ်ႈလႇ တုႈၶိုဝ်လၢင်ႇတၢင်ႇပၢၶၼ်ႉတမ်းၽိူၶၼ် မိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ၵျူဝ် ၵွမ်းတူဝ်ၵျူဝ်ႇသေႇ ယွၶၼ်းသွၵ်ႈယွၶၼ်းလဝ်ႈပၢၶၼ်ႇၵျူး သူလုႇၶေႃးၶပေးၵတိရတၶေႇ သျြႇမျႃတ်ႈ လဝ်ႈၵျေႃးလူး တၢင်းၵၢၶၼ်ႇတၢင်းၵျွင်းတီႈၶုႈၵေႃး။

လင်ႉတေပၼ်ႉၶွပ်ႈၶွႈပွင်ႉထိုင်မႃး မိုဝ်ႉတၼ်းဝၼ်းၼႆႉ ၶဝ်ႈပိၼ်ဝၼ်းသီႇၶၶၼ်ႉ ႁၼ်ႉတေႃး ၶုၼ်ႈလွႆႈပတ်ႉလေႃးတႃႇယၵႃႇ ၶုၼ်ႈတၵႃႇတၢင်းလႆႈ သီႇၵူဝ်ႇၵႃးသွမ်း ၶွၵ်ႈၾႃႉပုၼ်ႈမုင်း မိူဝ်းလိၵ်ႈတႃႇၶိုင်ႈလူႇတၢင်းတၢၼ်း လႆႈမႃးလူႇၵပ်ႈၵႃပ်ႈတၢၼ်း လႆႈမႃးယွၼ်းသီၶူဝ်းပူႇလေႃႇ ႁၼ်ႉတေႃး ယွၼ်းၽေႇယွၼ်းလွႆး ပိၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈပႆႈ သေႇၶျုႇလီငၢမ်းယဝ်ႉ တီႈၶုၼ်ႈၵေႃႈ ယၢမ်းတေႃႈလိၵ်ႈလင်ႉၼႆႈ ၶုၼ်ႈလွႆႈပတ်ႉလေႃးတႃႇယၵႃႇတၢင်းလႆႈ သီႇၵူဝ်ႇၵႃးသွမ်း ၶွၵ်ႈၾႃႉပုၼ်ႈမုင်းတၢင်းသိင်ႈ ယွၼ်းသျၵ်ႈယွၼ်းလဝ်ႈ ယွၼ်းၶၢမ်ႇယွၼ်းတုင်း ၵသုင်းၵမ ၵၶေႃႇၵတမ်ႇ ၶင်ႇၵိုဝ်ႉတၵ်းပွႆးၶဝ်ႈပိၼ်လိရမ်ႇတိတ်ႉထတု ပုတ်ႉထသုႇသၶေႃႇ ၵွၼ်ႈလႆႈ ယွၼ်းၽိတ်ႈယွၼ်းပၢင်း သင်ႇၶုႇ ၸြူႇမျတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းႁျွင်း တင်ႈငတႃႇ ငတႃးသဝ်း ၵၢၼ်ႇၵွင်းႁျွင်းၵဝ်ႇ ယုႇၵွၼ်ႈလႆႈႁျွင်ႇတွင်ႈမုဝ်းၶိုဝ် ၵွၼ်ႈပေႃးၶဝ်ႈပိၼ်တီႈၵၢၼ် ၶုၼ်ႈလွႆႈပတ်ႉလေႃးတႃႇယၵႃႇတၢင်းလႆႈ ယွၼ်းပိုင်ႈယွၼ်းၵိုင် ယွၼ်းသီၶူဝ်းၵူဝ်းၵူႆႈ ယွၼ်းလႆႈ ၶဝ်ႈပိၼ်ပုလ်ႉလုၶိတ်ႉတေႃႇ ငလႃႇမေျႇသၽွႆႈ တင်းၵုႈသၢမ်သွႆႉပုတ်ႉထထမ်ႇမသင်ႇၶ ၵွၼ်ႈၵၢၼ် ၶုၼ်ႈတၵႃႇၶဝ် ပေႃးလႆႈၽၵ်ႉသွမ်ႈတႃႇၶ ၶိုင်ႈလူႇၶူဝ်းတၢၼ်း ပိုင်ႈၵိုင်သီၶူဝ်းပူႇလေႃႇႁၼ်ႉတေႃး ၵွၼ်ႈပေႃးၶဝ်ႈပိၼ်ၵူႉသူဝ်ႇ ၵၵျူဝ်းတၢင်းလီမၼ်း ၵွၼ်ႈလႆႈသုၶလီပိၼ်ၵတ်းယၼ်သူဝ်းသႃႇ သူဝ်းသႃႇသၢမ်ပိူင် သူဝ်းသႃႇၽီသူဝ်းသႃႇၵူၼ်း သူဝ်းသႃႇတေႃႇတိူၵ်ႈ သူၵ်ႈႁွတ်ႈမုင်းၶမ်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယုႇလၢၼ်ႇယုႇၵၢင်း ယွၼ်းၽိတ်ႈယွၼ်းပၢင်းသင်ႇၶုႇ ၸြူႇမျတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းႁျွင်း ၵႁျွင်းလွင်ႈတၢင်းမၼ်း မီးၶင်ႇၼႆႉတီႈၶုၼ်ႈၵေႃႈလဝ်ႈ...

ၶိင်းႁျွင်းဝၼ်ႉၶ

တွၼ်ႈသၢဝ်းဢဵတ်း

လွင်ႈၶိုၼ်ႈၵၢၼ်ႉၶိုၼ်ႈႁိူၼ်း

1. လွင်ႈတႅၵ်ႈၸဝ်ႈၶိုၼ်ႈႁိူၼ်းသေ ထွမ်ႇတြႃး

ဢၼ်ၶဝ်ႈႁဝ်းႁႃး ဢၼ်မျူးမိူင်းၶၢဝ်းယိုင်းလၢဝ်းသၢမ်ပၢၼ်လိူတ်းသိူဝ်း ၵူၼ်းဢၵ်ႇ ၶိုၼ်ႈလူႉၸူဝ်းတၢၼ်းသေ ႁၢင်ႈႁဵၼ်မႃးၶိုၼ်ႈႁိူၼ်းဝၼ်းသိၼ်ၶဵဝ်ႉ ယၢမ်းၽွင်းႁၢင်ၶႅၼ်လိူတ်းမွင်း ၽႅၼ်ႁေႃးႁႂၼ်ႁၼ်ႁမ်သေ မွၵ်ႇယႃးၸဝ်ႈတၵ်ႉလေႈထၵ်ႉလၢၵ်ႈလႃႇ လဵတ်ႉယႃႇလဵတ်ႉငွႆး သႆႉဢမ်ႇဝူႈ ၸူဢမ်ႇဝူႈ ၵမ်ယုၵ်ႉငွၵ်းသွၵ်ႇ မတ်ႉမွၵ်ႇဢဝ်တင်ႈသေ ဢမ်ႇႁွၼ်ႇယွၼ်ႇမွၵ်း မွၵ်ႇယႃႈလိလိၼ် ပႆတိၼ်ယၢင်ႈလွႆး ဢမ်ႇသွႆးဢမ်ႇလိၼ်ႈ မီးသေႁႃႇယၢၶိၼ်ႇတရေႇၸႄႇယႃႇ ၽႆႈၵူႇႁႃၼ်ႉတေႃႇ ထိုင်ၽဵဝ် ႁႃႈၵိမ်းထမ်ႇမႃႇႁူင်ႇ တီႈဢၼ်ဢဝ်ၽိူၼ် တမ်းၸပ်ႉၸပ်ႉပႆး ဝႆႉၶၼ်ႉ လၢင်ႇပွႆး ထွတ်ႇသေ သွၵ်းတိၼ်ၼိပ်းတိၼ်ပူတ်းႁူဝ်လီငၢမ်း ႁွမ်းမိုဝ်းသွင်ၽႄႇ ဢၼ်ပီၼ်ပၢၼ်းပႃႇ ၼေႃႇလႃႇငၼ်းၽွႆႇ ယေးႁူဝ်လွင်းတၢင်ႇၸူဝ်ၽူၼ်သေယဝ်ႉ လၢင်ႇပွႆး ႁူႇႁူလိုဝ်ႈမႃႇသႃႇလွႆ ပွႆႉႁွတ်ႈဢၼ်ၶိုၼ်ႈႁိူၼ်း တီႈဢၼ်လွပ်ႈ ၵိၵ်ႉလူလၼ်ႈ တီႈဢၼ် လွၵ်ႈပၢတ်ႈ ႁိမ်းၼပ်ႉ ၵပ်ႉလမ်ၵေႃႉရိယႃႇဝၢင်းႁိူၼ်း ၶၢင်ႉယဝ်ႉ။

ပိူင်ၸိုင်ႈလမ်း ၶၢဝ်းၸဝ်ယိုင်းၸဝ်ယူႇတီႈၸိုင်ႈ၊ မိူင်းၸဝ်လၢဝ်းၸဝ်ယူႇတီႈၸိုင်ႈ ဢၼ်ဝူႈ ႁိူၼ်းမိူင်းလလုင်းၵိုင်ႇၶၢင်ႉၼလႈ ၵိုၵ်ႉလူလၼ်ႈၶွင်းႁိူင်းထႃႇၶတေႃင်းႁပ်ႉ တၢင်းလူႇတၢင်းတၢၼ်း ၶၢင်ႉယဝ်ႉ၊ တၢင်းႁႃႈႁႃႈဝၢၼ်ႈႁႃႈဝတ်ႉႁႃႈဝူး သမ်ႉဢမ်ႇႁႃး"ဝူး" ဢမ်ႇၵူၼ်ဢမ်ႇမေႃး ႁႂၼ်ႁၼ် တူင်ႉတၵ်ႉၶၢဝ်သူႇ ယူႇလီသိုဝ်းသႃႇ ပိယဝႃႇလႃႇလၢတ်ႈတွၼ်ႈၽွၼ်မၼ်းယူႇယဝ်ႉ၊ လိူဝ်းဢၼ်မေႃး သုၼ်ႇမေႃးလႃးၶိုၼ်ႈႁိူၼ်း ယၢမ်းၽွင်းမေႃးမုင်ႈမေႃးႁၼ် ပိၼ်ဢၼ်ၶိုင်ႈလူႇ လတ်းသူႇထိုင်တဝ်ႈ ၸဝ်ႈၵွတ်ႈတီႈဢၼ် ပွႆႉပႃးႁပ်ႉၸၢမ်ႇ တၢင်းလူႇႁူႈသမ်ႇ"ႁူႈပိူင်"ၶၢင်ႉ လၢင်ႇပွႆးလူၵ်းဢဝ်လေႈမၢင်တၢင်ငိုၼ်း ယိုၼ်းမိူဝ်းလေႃႇႁူဝ် ႁွမ်းသုင်ႇၽိုင်ႇဝူႈ သွမ်းသတ်ႉထႃႇ မႃႇသႃႇ သွမ်းပုၢင်ႉလၢၼ်းဢၼ်ၶိုၼ်းၸဝ်လဝ်ႈ ႁေႉၽူႈထတ်းမၢႆၶၢင်ႉသေၼလႈ ဢဝ်တင်း ငိုၼ်းဝတ်ႉထုသေ လၢင်ႇဢၼ်ယုၵ်ႉယေးတၢင်ႇႁူဝ် လူႇတၢၼ်းယဝ်ႉႁေႈ ၽူႈထတ်းမၢႆ လၢင်ႇပွႆး ထတ်းမၢႆႁေႉလွႆႁေႉၶၢင်ႉ မိဝ်းလွႆမိဝ်းၶၢင်ႉယဝ်ႉ။

ထိုင်ယၢမ်း 8 မူင်းလိူဝ်"ၶၢင်ႉ မိူင်းႁိူၼ်း လၢင်ႇဢဝ်တင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇယႃႈသေ ၶိုၼ်ႈသူႇ ႁိူၼ်းႁူႇႁႃႇရဝႁူမ်ႈယေးလီ"ငၢမ်း" သျၵ်ႈလဝ်ႈၽိတ်ႈပၢင်းတၢင်ႉၼတႃႇ ဢဝ်တင်းပၢၼ်ႉမွၵ်ႇ ယေးသွၵ်ႇႁူမ်ႈႁွမ်း ၶွမ်းၵပ်ႈထိုင်မိူဝ်းလဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁိူၼ်း ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်း ယၢမ်းၶၢင်ႉ လဝ်ႈမထေႇႁၢၼ်းႁိူၼ်းႁေႈ လၢင်ႇတွႆႇႁွၵ်ႈယဝ်ႉ၊ ပေႃးဝူႈၸဝ်လီႈငိုၼ်းသိူင်ႁွၵ်ႈယဝ်ႉလိုဝ် မိူင်းလလုင်းၵိုင်ႇ လၢင်ႇသမ်ႉမိူၼ်းၶၢၵ်ႈတွႆႇမွင်းလူင် ပွၵ်ႈၵမ်းသၢမ်ၽဝ်ႇယဝ်ႉ။

ၵၢင်ႈႁွမ်ၶၼ်ႈဝႆႉ တႃႇတၢင်ႉတေႃႇ မိူဝ်ႈဝၼ်းသိၼ်

ၶိပ်းၵၢင်ႈ ၸဝ်ႈသင်ႇၶႃႇ တၢင်ႉတေႃႇ မိူဝ်ႈဝၼ်းသိၼ် ၵူႈသိၼ်

သၢမ်ၽဝ်ႇသၢမ်ပွၵ်ႈၵၢင်ဝၼ်းလႄႈ မိူဝ်ႈလဝ်ႉ 7 မူင်းတွႆႇပွၵ်ႈၶိုၼ်ႈ၊ 7 မူင်းလိူဝ် 45 မိၼိတ်ႉ တွႆႇပွၵ်ႈၶိုၼ်ႈ၊ မိူဝ်ႈသုတ်း ၶိုၼ်ႈႁွင်း တွႆႇပွၵ်ႈၶိုၼ်ႈၶႅၼ်ႈယဝ်ႉ၊ မိူဝ်ႈၶၢဝ်ႉ ပေႃးဝၼ်းၵၢၼ်ႇ လဝ်ႈမထေႇတွႆႇႁွၵ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ၵႂႃႇပၢၵ်ႇလဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်ႁူႉပူး သိူဝ်ႉၵမ်ႉပလၢႆႇ တီႈၽၢႆႇ တၢင်းမၢင်းဝဵင်ႉလီ"ငၢမ်း" လႄႈပွႆးငမ်းၶၢင်ႈႁူင်ႈမႆသၢင်ႇၵၢၼ်းသေငလႈ တင်ႈငတႉၶိမ်တူဝ် ၶိမ်မိင်း ယူႇႁူႈလဝ်ႈယဝ်ႉ၊ တီႈၵၢင် လဝ်ႈသင်ႇၶျႇၶဝ်လဝ်ႈ တင်ႈငတႉၶႅႉ လႆႈဝၼ်းၶေႃႈႁွင်းလူင် ၵမ်ႉၶၢဝ် ႁွင်းသၢင်ႇဝၢင်ႇၵေႃႈ ဝၼ်းယူႇယဝ်ႉ၊ လဝ်ႈသင်ႇၶျႇၶဝ်လဝ်ႈ ပိၼ်ႇၶေႃႈလူးတၢၵ်ႇၶဝ် တၢင်းၵွၵ်ႇဝႃႉယဝ်ႉ။

ၵၢင်လဝ်ႈသင်ႇၶျႇၶဝ်တင်ႈငတႉၶႅႉ ထိုဝ်ၽဵဝ်ႇပႃႈလင်လမ်း ႁူႉပလၢင်ႇမထေႇလဝ်ႈ ပႃးၶိုၼ်ႈ၊ ၽဵဝ်ႉသႅဝ်ႉ မီးလဝ်ႈလၢင်း သႅဝ်ႉမိုဝ်း၊ ၽဵဝ်ႇၶျူလဝ်ႈမထေႇ သမ်ႉမီးႁူႉၵျေႃးတြူးပၼ်သိၼ်သေ တီႈၶၢင်ႉလမ်း လဝ်ႈလၢင်းငလႈသင် လဝ်ႈသၢင်ႇငလႈသင် ၵၢင်တေၵျေႃးတြူးၶၢင်ႉ ယွၼ်း ၵၢၺ်ႉလဝ်ႈမထေႇသေ လႄႈလႆႈတင်ႈငတႉယဝ်ႉ၊ ၽဵဝ်ႇၶျူ ႁူႉၵျေႃးတြူး သမ်ႉမီးလဝ်ႈလၢင်းလူင် ၶျူမိုဝ်းယဝ်ႉ၊ ၽဵဝ်ႇၶိူဝ် ႁူႉၵျေႃးတြူးၶၢင်ႉသိူဝ်ႈ" သမ်ႉမီးႁူၶ်ႇၵၢင်ႈသၢင်းထူးၸြေးပၢၵ်ႇလဝ်ႈ၊ ၽဵဝ်ႇၶျူလဝ်ႈလၢင်းလူင် သမ်ႉမီးထိင်ႈ ႁူႉလဝ်ႈလၢင်းသွင်ပႃး တင်ႈငတႉဝႆႉယူႇယဝ်ႉ၊ လႄႈဝႄႈ ထိုဝ်ပလၢင်ႇၶႅႉ မီးႁူႉလဝ်ႈၵဝ်းၶဝ် တင်ႈငတႉႁူၵ်ႈႁူႉယဝ်ႉ။

ထိုဝ်ထိသွင် ၵၢင်မီးတၢင်းၶေႃႈႁူႉပလၢင်ႇလမ်း ၵဝ်ၵႂႈလဝ်ႈလၢင်းၶဝ် တင်ႈငတႉ တၢမ်းၵၼ် သိုပ်ႇၶပ်ႉထိုဝ်ႁူႇ တေႃႇႁွတ်ႈလဝ်ႈသၢင်ႇၵၢင်ႁွင်းယဝ်ႉ၊ ၽဵဝ်ႇပႃႈၶေႃႈသင်ႇၶျႇၶဝ် လဝ်ႈလမ်း ၵၢၼ်ႉႁွင်းယွမ်းလူင်းတွႆႈႁူႇပိုတ်ႇၶိဝ်ႉ၊ တၢမ်းမုၼ်းတၢင်းၶေႃႈ တႃႇၵၢႆႈသွၵ်ႈ ၶႅႉပၢၵ်ႇ ၵၢၼ်ႉၶိုၼ်ႈ၊ တွႆႈၵၢၼ်ႉၶိုၼ်ႈ သီႇၶိဝ်ႉၶႅႉသမ်ႉ ပၢၵ်ႇတႃႇပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇၶဝ် ၶင်ႈထွမ်ႇ တြူးယဝ်ႉ၊ မိူဝ်ႈၶၢဝ်ႉ မိင်းႁွင်း လႄႈၶိမ်တူဝ် ၶုပ်ႉလူးၽဵဝ်ႇၶေႃႈႁိမ်းလဝ်ႈၶဝ်ၶၢဝ်ႉသေငလႈ ၵွၼ်ၵၼ်ႇတေႃး ယေႃးၵၢဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇ သွင်သွၵ်ႇၽေႇမိုဝ်း ယုၵ်ႉၶိုဝ်းႁွပ်ႇႁွင်း ၵႁွင်းပၢၼ်ႇႁျူး သူလ်ႇၶေႃးတေႃႇႁူႉသိၼ်လွၵ်ႇၶမ်း ၵတိၵတၶေႃႇသြူႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေႃးလူး တင်းၵၢၼ်ႇတင်းႁွင်း ယဝ်ႉ။

ပေႃးဝၼ်းလူႇတၢၼ်းၶၢမ်ႇသိၼ် ထွမ်ႇတြူးယၢတ်ႇၶမေႉ ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်းၵေႃႈ တၵႃႇ ယိင်းၶဝ် ယေႃးတူဝ်ယုၵ်ႉမိင်း လူင်းႁွင်းႁူႇတၢင်းၽၢၵ်ႇတူလူင်ၽဵဝ်ႇႁွင်ႇသေ တၵႃႇလၢႆးၶဝ် သမ်ႉလူင်းလွမ်းၶူဝ်လႆ ၽဵဝ်ႇႁွင်ႇတၢင်းတူၵ်းၶႅႉယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈတႃႇၶဝ်ႈၶမေႉၽၵ်းသွမ်း

လွင်ႈလူလ်ႈၵၢင်ၵပ်းၵႆႇၽဵဝ်ႇပွႆႉပူး ၼၢင်းႁူင်တူမ်ႈပွင် ၶဝ်ႈၶမေႉၽၵ်းသွမ်းလမ်း ပူၵ်းတင်ႈၼၢင်းဝႃႉ ၵူၼ်းၼၢင်းသွမ်း လင်ၶိုၼ်ႈ၊ မီးဝႃႉၽဵဝ်ႇႁွင်ႇႁွင်းလူင်သေ ယၢၼ်ၵၼ် 250 ပေႇလိူဝ်"ယဝ်ႉ၊ သွမ်းလမ်ႉ ယေႈဝၼ်းမီး သွင်တႃႇယဝ်ႉ။ သွမ်းၶၼ် ႁူၵ်းမူင်း၊ သွမ်းဝၼ်း

သိပ်းမူင်းၼိုင်ႈ၊ လိူဝ်းၵၢၼ်လႆႈမႃး ၶဝ်ႈထၢမ်းႁဵတ်း ၶၢႆးႁဵၼ်းသွမ်းၶၢႆႉလမ်း ၶၢဝ်းၵၢၼ် ၵၢသၢၵ်ႈသၢဝ်း ႁွတ်ႈထိုင်ၶဝ်ႈႁူၵ်းသိပ်းၶၢႆႉယဝ်ႉ၊ တေလႆႈၶဝ်ႈ ပဵၼ်ႁူၼ်းၵင်ႉႁႃႉ လၵ်ႉၶၼေႉလုင်ႉ ပိူင်ၶိုင်ႈ၊ သၢၶၢၵ်ုင်ႉပၼ်ႈမၼ်ႈလပ်းၼိင်း ပိူင်ၶိုင်ႈ၊ ပေႃးမီး ၶေႈႁူၼ်း တေလႆႈယွၼ်းၵၢၼ်ႉ လဝ်ႈၽူဝ်လႆႈယဝ်ႉသေ လၢင်ႉတေလႆႈမႃးပွင်ႁဵတ်း ပိူင်ၶိုင်ႈ၊ ပေႃးပဵၼ်ၵေႃႉလွတ်ႈလီဝ်း တေလႆႈယွၼ်းၵၢၼ်ႉ ပေႃႈၼမ်ႈလႆႈသေယဝ်ႉ လၢင်ႉတေလႆႈမႃးႁဵတ်း ပိူင်ၶိုင်ႈ၊ ပေႃးဝႃႈ ၽိင်ႈၽေႉသႃႉ လူဝ်ႉယႃႉလုမ်ႉထူၼ်ႈယဝ်ႉလမ်း ၶွင်းၵိူင်ႉမိူင်းႁူင်းလဝ်ႈသင်ႉၶႃႉ ပူၵ်းတင်ႈၶၢႆႉ ၵမ်ႉဝႃႈလိမ်ၵၢၼ်ၶွၵ်ႈၽေႉပႃႈမိူင်း တီႈႁူဝ်ႈတၢင်းႁဵၵမ်ႉဝႃႈ လူဝ်ႉလႆႈၵဝ်ၵၢပ်ႈ ပူႉၽၵ်ၼိင်းမၼ်း ဝတ်ႉၽၵ်ႇဝႃးမၼ်းသေ လၢင်ႉတေလႆႈမႃးထၢမ်းယဝ်ႉ။

ပေႃးဝႃႈၽိင်မႃးတီႈႁူင်းယဝ်ႉ ၵွၼ်တၢင်းသုတ်း တေလႆႈၵဝ်တင်းမွၵ်ႉယႃႈၶဝ်ႈသၢၼ် တမ်းတၢင်ႉၶိူဝ်ပၢၼ်ႉ ၽိတ်ႈၵဝ်ၼိင်းပွင်ၵၢၼ်ဝေႉယူႉဝတ်ႉလ(ၼိင်းလူင်) ၵၢပ်ႈထိုင်ႁပ်ႉၶၢမ်ႉ လိတ်ႈသေး တွင်ႈထၢမ်ယဝ်ႉတူဝ်ႈလိၢမ်း ထွမ်ႉၵဝ်ႁၢမ်းၵသုင်းၵမ ပုၼ်ႈၽွၼ်းတင်းလူင် ယဝ်ႉသေ ၼိင်းလူင်လၢင်ႉၵဝ်တင်းမွၵ်ႉယႃႈၶဝ်ႈတၵ်ႉ တမ်းတၢင်ႉၶိူဝ်ပၢၼ်ႉ ႁွင်ႉၵဝ်ၶၢႆးမွႆႉၶဝ် ၼိုၼ်ႈႁူႉၶိူဝ်ႁူင်း ႁွတ်ႈထိုင်ၵထမ်ႉမထေႉလဝ်ႈႁၢၼ်းႁူင်းသေၼလႈ ၼိင်းလူင် လၢင်ႉပွႆး သျၵ်ႈလဝ်ႈ ပၢၼ်ႉႁျူး မွၵ်ႉၼၶလွင်ႈတၢင်း ယဝ်ႉတူဝ်ႈသေႉၶျႃႉ လၢင်ႉပွႆးလႆႈမႃးပွႆႉပႃးႁဵတ်းသၢင်ႈ ႁဵၼ်းပွင် ႁူႈလဝ်ႉၶိုဝ်ၶၢၼ်းၶမ်ႈယူႉယဝ်ႉ။

တွၼ်ႈတႃႉၶၢႆးႁဵၼ်းသွမ်းၶၢႆႉ ဝံႉမီး သိပ်းၶၢႆးယူႉယဝ်ႉ၊ လိူဝ်းၵၢၼ်မႃးလွႆးမႃးထိမ်ၵေႃႈ မီးဝံႉယူႉ၊ ၵၶႃႉတေႃႈလိဝ်လိုင် ၶၢႆးႁဵၼ်းသွမ်းၶဝ် မီးဝံႉလိတ်းၶၢႆးယဝ်ႉ၊ ပေႃးဝႃႈၶိုၼ်ႈၵွၵ်ႉၶိုၼ်ႈမိူဝ်း လမ်း တေလႆႈယွၼ်းၵၢၼ်ႉၼိင်းလူင်သေ ၼိင်းလူင် လၢင်ႉၵွၼ်ၼိုၼ်ႈၶိူဝ်ႁူင်း ယွၼ်းၵၢၼ်ႉ သျၵ်ႈလဝ်ႈ တၢင်ႉၼၶလေဝ်ႈမထေႉႁၢၼ်းႁူင်း၊ ပေႃးဝႃႈၵၢၼ်ႉလႆႈသေယဝ်ႉ လၢင်ႉတေလႆႈမိူဝ်း ဝႃႈၶၢႆႉယူႉယဝ်ႉ။

ၽိင်ႈပိူင်တႅပ်းတတ်းဝံႉ တႃႉၶၢႆးသွမ်း (ၶၢႆးလူင်)

(1) ႁၢင်ၶႆ ၶၢႆးလူင် တေလႆႈလူႉၶဝ်ႈၶမေႉသွမ်းပၢၼ်း ၽျေးတျူးသင်ႉၶႃႉ ၶႆႈႁူၼ်းသွမ်း၊

(2) ၶၢႆးလူင်ၶၢႆႉ လူဝ်ႉလႆႈတူလ်းလွမ်း မွၵ်ႉၼၶရူႈလွင်ႈ"၊

(3) လူဝ်ႉလႆႈမီးၵိၶၼ်ႉတရေႉ သတိ သမႃႉထိ လွႆသုၼ်လိုၶၼ်ႈလၢင်ႉ ထုၵ်ႉမေၽေႉႁၢမ်း ၽွမ်ႉသိင် ပိင်းပၢၵ်ႉႁၢၼ်၊

(4) ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈတႁႃႉႁူဝ်ႁူၼ်းၶဝ် မႃးႁဵၼ်းသွမ်းလဝ်ႈသင်ႉၶႃႉ တင်းႁၢၼ်ႉတင်းႁူင်းၶၼ်ႉ လူဝ်ႉလႆႈမီးၵိၶၼ်ႉတရေႉ လၢတ်ႈတွၼ်ႈၵုပ်ႉၵူဝ်း သုပ်းလီသိင်ဝၢၼ် မေႃဝူလ်ႉဝၢၵ်ႈပၼ်ပွၼ်း လဝ်ႈတႃႉၶၼဝ်၊

(5) ၶူပ်ႉမိူဝ်ႈၶၢႆးၶိုင်ႈၼလႈ ၶၢႆးၶိုင်ႈ ၵမ်ႉထုၵ်ႉမေၽေႉႁၢမ်းႁၢၼ်သေ လႆႈထိင်သုပ်း ထိင်ႁၢမ်းႁၢၼ်ၵူႉၶၼ်ႉ ၵေႃႉပဵၼ်ၶၢႆးလူင် တေလႆႈမေသုင်းမ တႅပ်းတတ်းပၼ်ၽိင်ႉႁၢၼ်

တင်းသွင်ၵေႃႉသွင်ၵူၼ်း။

(6) ပေႃးမီးလွင်ႈလူဝ်ႇႁူႉလူဝ်ႇပႆႉမႃးၶႆ လူဝ်ႇလၢတ်ႈမွၵ်ႇယွၼ်းၵၢၼ်ၸၢင်ႉ ၶၢႆႈၵၢၼ်ပွႆႉယူႇ မီးယူႇၶၺ်ႈႁိုၼ်းသွမ်းသေ ၸင်ႇတေလႆႈႁူႉ၊

(7) ၶၢႆႈလူင်ၶႆႉ လူဝ်ႇလႆႈဝႆႉၸွႆႈၶိမ်မၼ်ႈပိင်းၽိင်ႇ ပေၵ်ႈမိတ်ႈၸိင်ႇပျႃႇပႃႇတ ၸိုဝ်းၵႃႈ ၶၢႆႈၸိုဝ်းၵၢၼ်ယူႇၸွမ်းၵၼ် တင်းလူင်ၶႆယဝ်ႉ၊ ၶႆႉပဵၼ်ပၼ်ႈၽွၼ်း ၶၢႆႈႁဵၼ်းသွမ်းၶဝ် လူဝ်ႇႁူႉလူဝ်ႇမၢတ်ႈ လူဝ်ႇပေႇလူဝ်ႇဝၢင်း ၵႅၼ်ႉၸၢႆႉၵိတ်ႉတ ဝႃႇၵိတ်ႉတယဝ်ႉ။

ပၼ်ႈၽွၼ်း ၽိင်းလလုင်းၵိင်ႇ

ၵၢၼ်ဝႃႈၽိင်းလလုင်းၵိင်ႇ(လလုင်းၵိင်ႇ)ၼၼ်ႉ ပဵၼ်ၽိင်းၶဝ် ၵၢၼ်ပွႆႉပႃး ၸမ်ၵိၼ်ႇ ၼပ်ႉၵိူဝ်ႈ ၵိမ်းၵၢၼ်ႇၵျၢင်းၶႆယဝ်ႉ၊ ၶႂ်ႈၵႃႈမူႇၵေႃႁိုၼ်းလုမ်းၶႆႉ တေႃႈလိဝ်မီးဝႆႉ သၢမ်ၽိင်းယဝ်ႉ၊ ၶႂ်းသၢမ်ၽိင်းၶႆႉ ပၼ်ႈၽွၼ်းတင်ႈၶမ်ႉမၼ်း၊ ၽဵဝ်ႈသိမ်းၽူၶိင်ၽၵ်း သပိတ်ႈ ၶဝ်ႈသွမ်း ၽၵ်းသွမ်း လဝ်ႈမထေႇလူင်ငလႈ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈလဝ်ႈလၢင်းလူင်သွင်ပႃးယဝ်ႉ။ လိမ်ၵႃႈ တၢင်ႇသွမ်းၽြႅးပၼ် လဝ်ႈ သွမ်းၶႂ် သွမ်းဝၶၼ်း ထမ်ႇမဝၢတ်ႈၶႆႉလႂ် ၶဝ်ႈပၼ်ပၼ်ႈၽွၼ်း ၽိင်းလလုင်းၵိင်ႇယဝ်ႉ၊ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈပွႆႉပႃးၶေႃႈၵၢၼ်ႇတၢၵျၢင်း လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်လဝ်ႈ လွႆႉၵိတ်းလွႆႉႁူႉၵူႈလွင်ႈ ၶႆယဝ်ႉ၊ ၶူပ်ႇမူဝ်ႈၼၵ်ႇပီႈၶွင်ႉသၵႃႇယ ထႃႇၶတီႈၵႃႇ တီႈလမ် ငလႈသင် တၵႃႇပေႃႈငမႈ လဝ်ႈလၢင်းလဝ်ႈသၢင်ႇ ထိုင်မႃးငလႈသင် ၶွႆႈၶုပ်ႉၶွႆႈဝႆႈ တေလႆႈ ၵႂၼ်ႁူဝ်ႁူႉ ဝႆႈသၢၶႆႉ ပၼ် ပၼ်ႈၽွၼ်းၽိင်းလလုင်းၵိင်ႇၶဝ် လူဝ်ႇၵိတ်းယဝ်ႉ။

ၽိင်းပူင်တပ်ႉတတ်းဝႆႉ တႃႇၽိင်းလလုင်းၵိင်ႇ

(1) ၵၢသၢၵ်ႈသၢဝ်းလိူဝ် တေႃႇၵႃႈသိပ်း။

(2) ပူင်ၽဝ်ငလၵ်ႉၶၶေႇ ပိင်းၽိင်ႇတိမ်ထူၼ်ႈ၊

(3) သၵႃႇၶၵေႃင်ႇသိၶ်ထမ်း ၵမ်မၼ်ႈလပ်းတူဝ်၊

(4) လႆႈၵၢၼ်ၸၢင်ႉပေႃႈငမႈ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈမေးၶၢင်းသေ လင်ႇတေလႆႈမႃးထၢမ်း။

(5) ၵွၼ်တၢင်းလူဝ်ႇလႆႈၵၢၼ်ၸၢင်ႉ ႁူဝ်ဝတ်ႉဝၢၼ်ႈၽိုမ်ၼ်းသေ လင်ႇၵၢပ်ႈထိုင်ၽိင်းလူင်၊ ၽိင်းလူင်သမ်ႉ လင်ႇၵွၼ်ႁွတ်ႈၶိူဝ်ၵျၢင်း ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇယေႃးသွၵ်ႇ တၢင်ႇႁူဝ်သျၵ်ႈလဝ်ႈ လႆႈၵၢၼ်ၸၢင်ႉ မထေႇ လဝ်ႈယဝ်ႉ လင်ႇတေလႆႈထၢမ်းယဝ်ႉ။

ပၵ်းပူင်ပၼ်ႈၽွၼ်း ၶၢႆႈၵျၼ်းသွမ်း

(1) ၵၢင်ႇၵႃႇလၵ်ႉၶၶေႇတိမ်ထူၼ်ႈ ၵိၵ်ႇလူလ်ႈ မီးၵုင်ႇမီးသိၶ်၊

(2) ၵူမ်ၵၢၼ်ႇပျၶ်ႇလႆႈ ၵၢမ်းဝႆႈၽြႅးသိၶ်ၵႃႈသိၶ်ပိတ်ႇ၊

(3) ၼိုင်ပွင်ႁဵတ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈႁႅၼ်း ၵၢၼ်ႁဵၼ်းသွၼ်း ၵူႈလွင်ႈ"၊

(4) လွမ်းၶႅင်ႇပုၼ်ႈၽွၼ်းၽႅၼ်မၼ်း ႁဵတ်းယဝ်ႉသေတႃႉၵေႃႈ တေလႆႈၸွႆႈထႅမ်ပၼ် လိူဝ်းပႆႇ ယဝ်ႉတူဝ်ႈ၊ ၵမ်ႉလႆႈသူၺ်ႈၵၼ်၊

(5) ၵႂၢမ်းၶျႃႉၵႂၢမ်းလၢင်း၊ ၵႂၢမ်းၽႃႇၶႄႉၽႃႇၶဵဝ်ႉ ၵမ်ႉလႆႈၵဝ်မျႃးယုင်ႈၵဝ်း ၶဵင်းၵိူၼ်းသွမ်း၊

(6) တေလႆႈမီးမ်တ်ႉတၢႇ ပိင်းၽိင်ႇၵၼ်၊ ၶျေႈႁၵ်ႉၶျေႈလင်း ၵမ်ႉလႆႈမီး၊

(7) ပေႃးတေၵွၵ်ႇၵူႉၵႃႈၶွၵ်ႈ တေလႆႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈ ၶႄႃးလိူဝ်းပွႆႉယူႇ ၶဵင်းၵိူၼ်းသွမ်း၊

(8) ၵဝ်ၵမ်ႈလွႆလဝ်ႈၵဝ်ႇ ၵူႉငလႇတၢင်းႁွင်ႇတၢင်းလၢၼ်းၵမ်ႉလႆႈ၊

(9) ၵူႉၶွၼ်းတၢင်ႇတီႈတၢင်ႇၵိူၼ်း ၵမ်ႉလႆႈ၊

(10) လွႆပတိၵ်ႈၶၢတ်ႈ ပိင်းလင်းၵၼ် ၵမ်ႉလႆႈမီး၊

(11) တၢႇတေသိုင်ႇသိမ်း လွင်ႈၵိၼ်လွင်ႈၵဵဝ်ႉတင်းလူင် ၵမ်ႉလႆႈႁဵတ်း၊ တေလႆႈမိင်ႇယိၼ်ႈ ပၼ်ၵၼ်၊

(12) လွင်ႈလူၺ်ႈလွႆးၶႆၶဝ်ႈၽႄးၵၼ် လိူဝ်လူင်းမျႃးလုၼ်ႉမျႃး ၽုင်ႇပျႈတွႆႈၶႄႉ ငိၼ်းၵျႈၶၼ် မၼ်း တေလႆႈဝဵႉပိၼ်ၶဝေၵမ်ႇမ ဝတ်ႉထုၵ်ႇၵၢင်၊ မိူဝ်ႈၶိင်းဝေႇယျူႇဝတ်ႉလၶဝ်မျႃးၶိူၼ်ႈၵျင်း လူဝ်ႇႁၼ်းႁပ်ႉလၢႇၵ တၢႇၶဝ်ႈပၼ်။

ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶႄႃးႁၼ်းသွမ်းၵူႈဝၼ်းဝၼ်း

(1) သိူဝ်ႉၽႄးသွမ်း သွင်ၵေႃႉ

(2) ၶိုင်ႈၶဝ်ႈ ၵေႃႉၶိုင်ႈ (ပေႃးလူဝ်ႇ၊ လွႆႈၵၼ်)

(3) ႁူင်ၽႄး ၵေႃႉၶိုင်ႈ (ပေႃးလူဝ်ႇ၊ လွႆႈၵၼ်)

(4) လိူၵ်ႈၽႄး

(5) လိူၵ်ႈမွၵ်ႇ

(6) လိူၵ်ႈၶဝ်ႈ၊ ၽေႃးၶဝ်ႈ

(7) လၢင်ႉဝၢၼ်ႇ၊ လၢင်ႉမေႃႈ

လွင်ႈၶႅင်ႇၵၢၼ်ငၢၼ်းလိူဝ်းၶႄႉ ပုၼ်ႈၽွၼ်းၽႅၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်းမၼ်း မီးသေတႃႉၵေႃႈ လူဝ်ႇလွႆႈ ထႅမ်ၵၼ်ႁဵတ်းသၢင်ႈၵူႉ။

လွင်ႈၼိုင်ပွင် သိူဝ်ႉၽႄးသွမ်းၵူႈလွင်ႈ

သွင်ၵေႃႉသိူဝ်ႉၵမ်ႇဝႃႈ ၵေႃႉၶိုင်ႈသိူဝ်ႉၵမ်ႇဝႃႈ တေလႆႈမီးပပ်ႉ သိၼ်ႈသႂ်မႂ်ၶိုၼ်းတွင်း ပပ်ႉၶိုင်ႈ၊ တၢမ်တူဝ်ႈၶႄႃးလူင် တေၵမ်ႇလႆႈသိူဝ်ႉ၊ တေလႆႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵေႃႉၶိုင်ႈသွင်ၵေႃႉ သိူဝ်ႉယူႇယဝ်ႉ၊ ၶႄႃးလူင် လူဝ်ႇလႆႈၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၼိုင်ပွင် လၢတ်ႈငၶ ၵူႈလွင်ႈ"ယဝ်ႉ။

ပၵ်းပိူင်ၵျႃႇယလိတ်ႉတ ၶၢႆးလူင်

(1) မီးၵိၶၼ်ႇတရေႇ တူဝ် သူပ်း လွင်ႈ သၢမ်ပႃးဝႆႉ

(2) လူဝ်ႇမီးပိူင်ၽၢင်သၢင်ႇထုၵ်ႇ

(3) လူဝ်ႇမီးတၢင်းလၢင်ႈတၢင်းမေႃ ၵိဝ်ႇလူလၢႆႈၽိင်ႈငႄႈၽႄႇသႃႇ

(4) လူဝ်ႇမေႃထတ်းသၢင်တႅပ်းတတ်း လွမ်းပိူင်

(5) ပႃးယူႇလီ တူဝ်လွင်ႈသွင်ပိူင် တၵ်းလႆႈႁုမ်ႇထူၼ်ႈမၢၼ်ႇမၼ်ႈ

(6) လူဝ်ႇမေႃပၢၵ်ႈလွင်ႈၼၶတေႃၼ်း လီလႃႉသွင်ပိူင်

(7) ၵၢၼ်ၵတိသီႇမၼ်း ၸႂ်ႈလွတ်ႈၸႂ်ႈၵၢင်း

ပေႃးဝႃႈပၵ်းပိူင်လိူဝ်းၶႅမ်ႉ ၵမ်ႇထူၼ်ႈၵမ်ႇတႅမ်လိူင် တႃႇတေႁဵတ်းႁူဝ်ၶေႃၼ်းၶျေႈ ၵမ်ႇၵၢပ်ႈယဝ်ႉ၊ လၢင်ႇဝႃႈလၵ်ႈၶိင်းၶဝ်လိူဝ်း ပွင်ၵၢၼ်ႁူႈၶိင်း"ငလႈ ၶိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉ ႁႃႈဝၢၼ်ႈႁႃႈၶိင်း လႆႈလွင်ႈၽွမ်ႉၵၼ်သေ လၢင်ႇလိူၵ်ႈၵၢဝ်ၶေႃးၶဝ် ၶေႃးၶိုင်ႈ တၢင်ႇႁဵတ်းၶေႃမ်းၶျေႈႁႂ်ႈယူႇယဝ်ႉ။

ပေႃးၽိတ်းၽိၵ်ႇပိၵ်ႇပိူင်ႈပၵ်းပိူင်

(1) လွင်ႈၵၼ်မၵ်းမႆႈပုၼ်ႈၽွၼ်းၵၢၼ်ၽႅၼ်မၼ်း ၵမ်ႇႁဵတ်းၵမ်ႇပွင်၊ သၢၼ်ၶတ်းႁူႈလွင်ႈ"၊

(2) ပေႃးမီးတၢင်းၽိတ်း တူင်ႉတၵ်ႉၵမ်ႇလႆႈ ၶိုႈလွင်ႈလင်းၵၼ်၊

(3) လွင်ႉႁဵတ်းမိဝ်းၶိုင်ႈမိဝ်းသွင် ၵမ်ႇႁဵတ်းၵမ်ႇပွင်သၢၼ်ၶတ်းဝႆႉ၊

(4) ၵႆႉငလႇၶၼ်းဝိင်း ၵိူၼ်းႁွင်ႇၵိူၼ်းလၢၼ်း၊

(5) ၵမ်ႇယွၼ်းၵၢၸၢင်ႉသေ ၵႆႉငၶလွင်ႈၼၶတေႃၼ်းႁူႇပႆ၊

(6) လွမ်လၵ်ႉသိူင်ႇသိမ်းၶူဝ်းၶွင်၊

(7) ၵႆႉငလႇၽိတ်းၽိၵ်ႇမဝ်းလွမ်းၵႃႇရူင်ႇ၊

ၶိုၼ်းၵႃႈမၵ်းမႆႈတႅပ်းတတ်း ၵၢၼ်ငၶလွင်ႈမၼ်းမႃးလိူဝ်းၶႅမ်ႉ ပေႃးၽိတ်းၵရူၵမ်ႇ ၶၵ်းလိူၵ်ႉ လူဝ်ႇလႆႈၵွၵ်ႈယၢၼ် ၶိုၼ်းမူႇၵေႃၶေႃးႁဵၼ်းသွမ်းယဝ်ႉ၊ ၵမ်ႇႁူႉၵမ်ႇႁၼ် ၽိတ်းၽိၵ်ႇပိၵ်ႇပိူင်ႈႁူႇ ယေႈပွၵ်ႈယေႈၶႃႇလိူင် လူဝ်ႇလႆႈတွင်းပၢၼ်ႇ ယိုၼ်ၽိတ်းတီႈ ၽူႈပွင်ၵၢၼ်ၶဝ်သေ ထွမ်ႇၵၢဝ် ႁၢမ်းၵသုင်းၵၢမ ၊ ပေႃးဝႃႈလၵ်ႈၶိင်းပွင်ၵၢၼ်ၶဝ် ႁပ်ႉၶၢမ်ႇ လၢင်ႇတေလႆႈၶိုၼ်းၶဝ်ႈ မူႇၵေႃ ၶေႃးႁဵၼ်းသွမ်းယဝ်ႉ။

ၶိင်းလၢၼ်ႇတ
ၽေႃႇတႃႈၶၢမ် ပွၵ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ
ဝိင်းမိူင်းယၢင်း

ၶူဝ်လုမ်း ၵၢၼ်မီးဝႆႉ ၵူႈမိူင်း
ၶွၼ်းပီႊ 1365ၶိူၼ်ႈ(တေႃႇလိူဝ်) ပီႊတႆး- 2097

1. ၶူဝ်လုမ်းၶမ်ႉၶမ်း

(1) ဝတ်ႉၶွင်လၢင်ႉ ၼိင်းၶမ်းလိၼ်
(2) ဝတ်ႉႁွင်းၵလႃး ၼိင်းၼိၼ်းသွႆႈ
(3) ဝတ်ႉမၢၼ်ႈၵွႆႈ
(4) ဝတ်ႉၶမ်ႉတီး ၼိင်းလွႆသိၼ်
(5) ဝတ်ႉၶမ်ႉမႃႉ ၼိင်းယွတ်ႈၶမ်း
(6) ဝတ်ႉၶွင်ၶမ်း ၼိင်းၶမ်းသွႆႈ
(7) ဝတ်ႉမူင်းဝုလ်း ၼိင်းလွႆသိၼ်
(8) ဝတ်ႉပၢင်ၶိမ်
(9) ဝတ်ႉပၢင်ၼႃးၶူဝ် ၼိင်းမွႆသိၼ်
(10) ဝတ်ႉပၢင်ၼႃးမွႆႇ ၼိင်းၶမ်းၵူင်း
(11) ဝတ်ႉၶူဝ်ၶေႃးၵဝ်ႇ ၼိင်းၵၢႆႈၶမ်း
(12) ဝတ်ႉၶူဝ်ၶေႃးလွႆ ၼိင်းႁူင်းၶမ်း
(13) ဝတ်ႉၵွႆႈလေႃး(လၢၼ်း) ၼိင်းၶမ်းၵူင်း
(14) ဝတ်ႉမၢၼ်ႈႁွင်း ၼိင်းႁူင်းၼိၼ်း
(15) ဝတ်ႉမၢၼ်ႈၵၢင် ၼိင်းႁူင်းယွတ်ႈ

လေႊဝိၼ်းၶမ်ႉၶမ်းၶႄႉ မီးႁူႇ 15ၵၢၼ်ႈ 15ဝတ်ႉ 15ၼိင်းယဝ်ႉ။

2. ၶူဝ်လုမ်းမူႇလေႊ

(1) ဝေႇလုဝၼ်ႇ ၼိင်းၶမ်းလိၼ်
(2) လေႊလၢၼ်ႉ ၼိင်းလွႆသၢင်ႇၼူဝ်း
(3) တိုင်းလူင် ၼိင်းယွတ်ႈသွၼ်
(4) တႃႈငပး ၼိင်းမွၵ်ႇၶမ်းသွၼ်
(5) ႁွင်းၶေႃး ၼိင်းယွတ်ႈသိၼ်
(6) သူၼ်လူင် ၼိင်းမွႆသိၼ်
(7) ၶမ်ႉပၢၼ်း ၼိင်းမၢၼ်ႇႁူင်း

(8) မိူင်းပေႃႈ ၶိင်းသၢင်ႇသႅႇ

(9) မၢၼ်ႈပုင်ႇ၊ ပၢင်ႇသၢႆး

သၢင်ႇမျၢတ်ႈၵွင်ႇ

(10) ၵိင်းယၢင်းလွႆ

(11) မၢၼ်ႈၶူင်ႈၵၢင်

(12) ႁူဝ်ၸွင် လေႊၾၢင်

(13) မၢၼ်ႈပၢင်ႇ

(14) ႁူလ်ႈႁူမ်ႈ

(15) ၶွင်ၶမ်း

(16) မၢၼ်ႈသၢင်း

(17) မၢၼ်ႈၽြေလူင်

(18) မၢၼ်ႈလိူဝ်ႇ

(19) ဝိင်းႁုင်း

(20) ဝိင်းႁွင်း

(21) မၢၼ်ႈပိင်း

(22) လေႊမွႆႇ

(23) ၶေႃးသိင်

(24) ၶမ်ႉပုင်ႇ

(25) ၵၢတ်ႇလူင်

(26) ႁွင်းၶေႃး

(27) တူင်ႊမုၼ်ႊ ၶိင်းပိုၼ်းလိုၼ်ႈ

(28) ဝိင်းမွႆႇ ၶိင်းပၢၼ်းသွၼ်း

(29) ၵမ်ႇၵမ် ၶိင်းယွတ်ႈသွၼ်း

(30) ႁူဝ်ၶူဝ် ၶိင်းလွႆမူဝ်သွၼ်း

(31) မၢၼ်ႈၶမ်း ၶိင်းယွတ်ႈသိင်

(32) မၢၼ်ႈပိပ်ႉ ၶိင်းၶမ်းလိင်

(33) ၽြေတၢး ၶိင်းမၢၼ်ႇလီႇ

(34) မၢၼ်ႈပၢင်ႇ မိူင်းၶီ

(35) မၢၼ်ႈၶၢင် မိူင်းၶီ

(36) မၢၼ်ႈႁုၼ် မိူင်းၶီ ၶိင်းယွတ်ႈၵျၢင်း
မီး 36ဝၢၼ်ႈ 36ဝတ်ႉ။

၃။ ႁူဝ်လုမ်းလၢႆးၶူႈ

(1) ႁုင်းမွၵ်ႇလၢမ် ၶိင်းပိုၼ်းသွႆႈ

(2) ႁူလ်ႈယၢၼ်ႇ ၶိင်းသွႆႈပိုၼ်းၵျူႇ

(3) ႁူဝ်ၶွင်ၵွၼ်ႇ ၶိင်းသွႆႈပိုၼ်း

(4) မိူင်းႁိုင်

(5) ႁုင်းလူမ်း

၄။ ႁူဝ်လုမ်းပၢင်လူင်

(1) ဝတ်ႉႁူဝ်တၼ်ႈ ၶိင်းတၢင်းၼၵး

(2) ဝတ်ႉႁုင်းၵျၢင်း ၶိင်းမူဝ်းသိင်

(3) ဝတ်ႉပၢင်လူင် ၶိင်းမၢၼ်ႇၶမ်း

(4) ဝတ်ႉဝၢၼ်ႈလူင် ၶိင်းၵျၢင်းၶမ်း

(5) ဝတ်ႉဝၢၼ်ႈယၢၼ်ႇ ၶိင်းလိုၼ်ႈၶမ်းသွႆ

၅။ ႁူဝ်လုမ်းမိူင်းမိတ်ႈ

(1) ဝတ်ႉၵူးယၢၼ်ႇ ၶိင်းလွႆသွႆႈသိင်

(2) ဝတ်ႉထုင်ႉၵျိုး ၶိင်းလၢႆးသွႆ

(3) ဝတ်ႉၵုင်းၵျူး ၶိင်းသၢင်ႇယူင်း

(4) ဝတ်ႉၶွင်ပူႇလၢႆး ၶိင်းလွႆသေႃး

(5) ဝတ်ႉၽြေးႁုင်း ၶိင်းပၢၼ်း

(6) ဝတ်ႉႁုင်းသူႇ(မွႆႇ) ၶိင်းလွႆလၢႆးသိင်

၆။ ႁူဝ်လုမ်းလွႆမူဝ်း

(1) ဝတ်ႉဝၢၼ်ႈမွၼ်း ၶိင်းၵေႃးၶၼ်ႇတ

(2) ငူင်းလၢင်ႉတွႆႈ ၶိင်းသၢင်ႇမူၼ်း

(3) ႁွၵ်းၵၢၵ်ႇ ၶိင်းၵျၢင်းၵေႃး

(4) ၵၢႆးႁုလ် ၶိင်းႁူင်းလူ

7. ႁူဝ်လုမ်းမိူင်းမွၵ်ႇ
(1) ဝတ်ႉၵျွင်းၵၢင် ၶိင်းလွႆၵျေႃႇထုၶၼ်း
(2) မၢၼ်ႈမွႆႇ ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းၵိူင်း

8. ႁူဝ်လုမ်းၵျၵ်ႉငမ်း
(1) ဝတ်ႉၸေႃးတိႁုင်း ၶိင်းထမ်းၶ
(2) မူလ်ႇတေႃႇ၊ ႁွင်ႈႁိၵ်ႈ ႁူမ်ႈလူႇတၢၼ်းလွမ်း ၸေႃးတိႁုင်းၶႅၼ်ယဝ်ႉ။

9. ႁူဝ်လုမ်းၶမ်ႉယၢင်း သၢႆးၶၢဝ်
(1) ဝတ်ႉသၢႆးၶၢဝ် ၶိင်းလႃႇလိင်ႇ
(2) ဝတ်ႉသၢႆလေး ၶိင်းသၢင်ႇလၢႆး
(3) ဝတ်ႉလွင်ႇထွၵ်ႈ ၶိင်းသေႃးလိင်ႇ
(4) ဝတ်ႉမၢၼ်ႈမွႆႇ ၶိင်းသီႇလ

10. သၢပ်ႇဝိင်းသိၼ်ၶိ
(1) လေႊၵူ ၶိင်းလွႆၵျွင်း
(2) ႁုင်းသၢႆႇ ႁူဝ်ၽိၼ်တၢႆႈ ၶိင်းလွႆယီႈၵျေႃႇ
(3) ၶွင်ၶမ်း ၶိင်းသၢင်ႇလေႃး
(4) မိူင်းပူး ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းလူဝ်ႇ
(5) ႁူဝ်ၶေႃး ၶိင်းလွႆသီႇ
(6) ႁုင်းသၢႆႇ မိူင်းလီး ၶိင်းသၢင်ႇယီႈ
(7) ႁူဝ်ၶင်း ၶိင်းသၢင်ႇၵုင်း

11. ႁူဝ်လုမ်းမိူင်းမေႃႇ
(1) ဝတ်ႉႁွင်းမူး ၶိင်းႁွင်းသိင်
(2) ဝတ်ႉၶမ်ႉႁိုး ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းယီႈ
(3) ဝတ်ႉမေႃႇၶူဝ် ၶိင်းၶမ်းသွႆႈ
(4) ဝတ်ႉႁုင်းလွင်ႇ ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းသွႆႈ
(5) ဝတ်ႉၶမ်ႉတူႈ (ၶေႃးမွၵ်ႇၶမ်းသႅ ပွႆႉပူး)

12. ႁူဝ်လုမ်းႁူဝ်းၵၢင်ႉ
(1) ဝတ်ႉႁုင်းသၢႆႇ ၶိင်းၵၢႆႈလိၼ်ႈ
(2) ဝတ်ႉသီႇၵေႃႈ ၶိင်းသၢင်ႇပၢင်ႇ
(3) ဝတ်ႉဝၢၼ်ႈၶျႃး ၶိင်းသၢင်ႇသၢမ်

13. ႁူဝ်လုမ်းလႃႈသိဝ်ႈ
(1) ဝတ်ႉလႃႈသိဝ်ႈ ၶိင်းသၢင်ႇလႃႉ
(2) ဝတ်ႉၶွင်သိင် ၶိင်းမွႆႇၵိူင်း
(3) ဝတ်ႉပၢင်ႇၶမ်း ၶိင်းၶမ်းၵေႃႇ
(4) ဝတ်ႉပၢင်လူမ်း ၶိင်းသိင်ၶမ်းၵိူင်း
(5) ဝတ်ႉၶၢႆးႁိဝ်း

14. ႁူဝ်လုမ်းႁုင်းမူင်ႈ ၶေႃးယႃႉ
(1) ၶေႃးယႃႉ ၶိင်းသၢင်ႇၵွင်ႇ
(2) ႁုင်းမူင်ႈ ၶိင်းသၢင်ႇၶမ်း
(3) ၶမ်ႉမႃႉ ၶိင်းပၢၼ်း
(4) ၶေႃးသၢၼ်ႈ ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်း

15. ႁူဝ်လုမ်းမိူင်းယိၼ်
(1) မၢၼ်ႈသၢႆႇလူင်
(2) မၢၼ်ႈသၢႆႇၵွၼ်ႇ
(3) ၶေႃးပိင်း
(4) ၶေႃးသၢင်း

16. ႁူဝ်လုမ်းသူလ်ႇၵျၢင်ႇ ၵျၵ်ႉၵျိုး
(1) ဝၢၼ်ႈၶူဝ် ၶိင်းလွႆမွၵ်ႇၶမ်းထုၶၼ်း
(2) ဝၢၼ်ႈတွႆႈ ၶိင်းလွႆသွႆႈသိင်ပႃႉၵေႃး
(3) ၵျၵ်ႉၵျိုး ၶိင်းလွႆမွၵ်ႇငိုၼ်းသွႆႈ

17။ မူႇလုမ်းမိူင်းယၢင်း

(1) ပၢင်ႇၵၢတ်ႇ ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းသုၺ်

(2) ၵျေႃႈၽီ ၶိင်းလွႆလိၵ်ၶၼ်ႈ

(3) ၵႃးလူင် ၶိင်းမၢၶၼ်ႇသိင်

(4) ၶေးမူႇႁိင်း ၶိင်းလွႆလိုၶၼ်ႈ

(5) ဝိင်းၽေႃး ၶိင်းယွတ်ႈႁိူင်း

(ဝတ်ႉၵၢၶၼ်လမ်ၵိုပ်ႇၼိုပ်ႇၵူမ်ႈ ၵျွင်းလဝ်ႈသင်ႇၶျႇယဝ်ႉ)

18။ မူႇလုမ်းၵိယၢၶၼ်ၵျွင်း

(1) ဝိင်းမျိတ်ႉၵျိူးၶေး ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်း (ၵိယၢၶၼ် 101လၵ်း ပႂ်ႇမိူးဝတ်ႉ)

(2) ၵွင်ႇမင်ႇၵလျႇ မိူင်းႁွင်း ၶိင်းမွၼ်ဝၢဝ်း (ၵိယၢၶၼ် 82လၵ်း)

(3) မိူင်းမွၼ်ႇ ပိင်းသျႇ (ၵိယၢၶၼ် 38လၵ်း)

(4) ၶမ်ႉသီးၵွင်ႉ (ၵိယၢၶၼ် 24လၵ်း)

(5) ၶမ်ႉမ ၶွင်ႁွင်း (ၵိယၢၶၼ် 9လၵ်း)

19။ မူႇလုမ်းဝေႇယျူႇဝတ်ႉလ

(1) ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်းႁိူင်း ႁူဝ်ပဝ်ႈ

(2) ၶိင်းသွႆႈႁိူင်း ၵမ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ

(3) ၶိင်းမွၵ်ႇၶမ်း ၽူႈၶေမ်းၶၼ်း

(4) ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်း ၽူႈသိုဝ်ႉလေႃႇ

(5) ၶိင်းဝၶၼ်ႇၶ ၶိင်းၵျွင်း(ႁူဝ်လူႇ)

(6) ၶိင်းသွႆႈၶမ်းလိုၶၼ်ႈ ၽူႈသိမ်းၸိုၶၼ်း

20။ မူႇလုမ်းလလုင်းၵၢင်ႇ

(1) ၶိင်းယွတ်ႈၶမ်းၵျေႇ

(2) ၶိင်းၶုၶၼ်ၽူင်း

(3) ၶိင်းၵၢႆႈယီႈ

21။ မူႇလုမ်းၶေႃးႁၵ်ၶၼ်းသွမ်း

(1) ၶေႃးယွတ်ႈၶမ်းႁၢၶၼ်ႇ

(2) ၶေႃးယွတ်ႈမွၶၼ်း(ၶေႃးမႂ်ၶမ်းမွၶၼ်း)

(3) ၶေႃးမၼၸ

(4) ၶေႃးယွတ်ႈသုၺ်

(5) ၶေႃးလူၶၼ်ႉ

(6) ၶေႃးမေႇ

(7) ၶေႃးၶမ်းသွႆႈ

လင်ႇဝၼ်ႈတၵျႇ လိူဝ်းၵၢၶၼ်လူႇတၢၶၼ်းၵျွင်းလူင်လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ ႁွင်းၶွင်ၽေ မိူင်းယၢင်းၶၼ်ႉ ႁူဝ်လုမ်းၶွၵ်ႈၽျေႉပျႈမိူင်း မီးၵျႇ ႁူဝ်ဝတ်ႉ 102 ဝတ်ႉ၊ ၶၼ်ႈသိုင်ႇတိူင်းမိူင်းယၢင်း 10 ဝတ်ႉ၊ ႁူဝ်ႁုပ်ႈလုမ်း မီးၵျႇ 112 ဝတ်ႉယဝ်ႉ။ ႁၢၶၼ်ႉတေႃႇတေႃႈလိၵ် ပိၶၼ်ၵေႃ ပိၶၼ်လုမ်းသေ ၵွၶၼ်ၵၶၼ်ႁၵ်တ်းပိၶၼ် ပတ်ႉလေးတျႇယၵျႇ လဝ်ႈသင်ႇၶျႇ တင်းၵၢၶၼ်ႇတင်းၵျွင်းယူႇယဝ်ႉ။

ၶိင်းလၶၼ်ႇတ ၽေႃႇတျႈၶျမ်

ပွၵ်ႉပၢင်ႇၵၢတ်ႇ ဝိင်းမိူင်းယၢင်း

တွၼ်ႈသၢဝ်းသွင်

တွၼ်းလူႇသွမ်းတေႃႇ

တွၼ်ႈလူႇသွမ်းတေႃႇၶၼ်ႈဝတ်ႉ

ႁူဝ်ပိုင်း ၶေႃးၼဝ် တေႃႉၵဝ်ၾိူၼ်မွၵ်ႇပၢၼ်ႉသွမ်း ၼဝ်ႈၵူႇၶၼ်ႈဝတ်ႉၶၼ်ႈၵျွင်း မိူဝ်းပတ်းပူလူၾိဝ်ႈ တႆႈတီၼ်းလပ်းၾိူၼ်း ယုၵ်ႉၵဝ်ပၢၼ်ႉမွၵ်ႇပၢၼ်ႉသွမ်း ၼိူင်ႈလူႇတၢင်းတၢၼ်း ၵၼ်ၵျၢင်ႈၵျ်ၶၼ်းမႃးၶၼ်ႉ ၶွပ်ႇၵပ်ႈသေယဝ်ႉ ၶင်ႈၶုပ်ႉၼဝ်ႇလိၼ်ႇယဝ်ႉ ယွမ်ႇၶိုင်ႈၵျင်းၼဝ်၊ ဝႃးၶၼ်ႉ ၵၼ်ပိၼ်ပူႇၼိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉၼလႈ ၼိင်းၼဝ် လင်ႇၵွႈပႃဝ်ႇဝူႈ ၵေႃႈၼူႈ ၵူႈၼိင်းၵူႈၶေႃး လိၵ်ႉၵျႃး သၢမ်ပၢၼ် ပေႃးဝူႈၵျဝ်းၼူႈတူဝ်ႈတၢၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ၵျဝ်းၼူႈၵွၼ်ၵၼ်ၶိမ်တူဝ်ၶိမ်လွႆသေ ၵွမ်းမိူဝ်းတၢင်ႇၶႄႈၾၢၵ်ႇ ၵဝ်ၵႃႇႁူင်ႇ လူးၾႄးတြူးသင်ႇၼူႇၵူႇၵဝ ၵူမ်ႈၵၼ်ၶုပ်ႉၼူႈ လင်ႇၵွႈ ႁူမ်ႈၵၼ်ဝူႈ ဗုဒ္ဓ ပူဇေမိ၊ ဓမ္မံ ပူဇေမိ၊ သံဃံ ပူဇေမိ ယဝ်ႉသေ ၵၼ်ပိၼ်ၼိင်း ႁူဝ်ဝတ်ႉ ၵမ်ႇၶႄ ႁူဝ်လူႇလင်ႇၵွႈၵဝ်မိူဝ်းၵွပ်ႇ ယုၵ်ႉပၢၼ်ႉမွၵ်ႇသေၵႃဝ်ႇဝူႈ...

သၢထု သၢထု သၢထု လဝ်ႈသၢထုၵၼ်ႇတေႃးတီႈၼူႈၵေႃး ၵၼ်ႇတေႃးပုတ်ႉထေႃး ပုတ်ႉထိၼ်းလ ၵၼ်ႇတေႃးၵုင်ႇၵျေႃးလူးၾႄးပိၼ်လဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃးထမ်ႇမေႃးထမ်ႇမိၼ်း လ ၵၼ်ႇတေႃးၵုင်ႇၵျေႃးလူးတြူးတေႃႇၼမ်းလဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃးသင်ႇၶေႃးသင်ႇမိၼ်းလ ၵၼ်ႇတေႃးၵုင်ႇၵျေႃးလူးသင်ႇၼူႇ တင်းၵူႈၵတိၵတၶႄႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈသၢမ်ပိူင် တင်းၵူႈပုတ်ႉထ ၵုၶမ်ႇ ထမ်ႇမၵုၶမ်ႇ သင်ႇၼၵုၶမ်ႇ ၵလိၼ်ႇတေႇယျ ၵပ်ႉပမေႇယျမ်ႇ ၵၶေႃႇတၵုၶမ်ႇ သမ်ႇမျႇသမ်ႇပုတ်ႉထေႃး လေႃးၵဝိတူႇ သုင်းလူႇၵထွတ်ႈ လဝ်ႈႁဝ်းႁူပ်ႈယွတ်ႈသၢမ်သိပ်း ပႃႇၵီတ်းၾုင်ႇ ဝိႉၸုၼ်ႈၵုင်ႇလဝ်ႈၾုင်းလဝ်ႈႁဝ်း ယွႆႇၵူင်ႈတွၼ်းလိူဝ် တၵ်းတေႁႃသင်တၵ်းမႃး တၵ်ႈတိူင်းၶိူင်းတၢၼ်ႇၵုင်ႇလဝ်ႈ ၾုင်းလဝ်ႈ ၵမ်ႇလဝ်ႈ လၢၼ်ႇလဝ်ႈ ၵျေႃးလူးလဝ်ႈၶႆၵေႃႈ ၵမ်ႇမီးလႆႈသၵ်းသမ်ႇ သေပိူင်ယဝ်ႉတီႈၼူႈၵေႃး။

လင်ႇဝူႈသရၶမ်ႇ ၼဝ်ႈပိၼ်တီႈပိုင်ႈတၢၼ်းၵိင်၊ ၵတ်ႉသၢမိ ပိၼ်တီႈၼူႈလွႆ ပတ်ႉလေႃးတႃႇယၵႃႇ ၼူႈတၵႃႇတင်းလၢႆ မိႇငဝးငသးၵပ်ႈ ၼူဝ်ႇယႃႇၶႄႇထ ၵမ်ႇမီးၾေႃႈပူင် လူင်လိူမ်း ၵူႈၼိင်ႇဝၼ်းယၢမ်းယဝ်ႉတီႈၼူႈၵေႃး လင်ႇတၵ်းပၼ်ႇၼွပ်ႈႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး မိဝ်ႉတၢၼ်း ဝၼ်းၶၼ်ႉ ၾႄႉသွႆမိူင်းလၢင်ႇ ၾႄႉပၢင်ႇမိူင်းလိူင်းၶႆ ၼူႈလွႆပတ်ႉလေႃးတႃႇယၵႃႇ ၼူႈတၵႃႇတင်းလၢႆ ၵိတ်ႉထိ ပုရိသ ၼုၶၼ်လေႃးၶၢင်းယိင်း ၼိင်းၶေႃးၵူၼ်းထဝ်ႈ ၵူႈၾူႈၵွၼ်ၵၼ်မႃးပႃးၵၼ်တဝ်ႈ ၼဝ်ႈႁွတ်ႈမႃးထိုင် တႆႈတၵ်းႁၵ်းၼဝ်ႇ ပုတ်ႉထၵူႇပပိင်ႇပမ်ႇ ႁူၼ်ႇၵျၢင်းသၢင်းထူးသပ်ႉပိၼ်ႇလူတ ၾႄးပိၼ်လဝ်ႈႁဝ်း တင်ႈငတႇငၶႇၵပ်ႈငတးသဝ်း သေႇၶႄႇသၶမ်ႇ ပိၵ်ႈမၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇၵျွင်း သိုဝ်ႈတိင်းၵိင်းၶႆ ယင်းၵၼ်မီးတင်းၼိူင်ႈဝူတ်ႈၼိူင်ႈၶေႃႇ ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယႃႈၼဝ်ႈတၵ်ႇ လေႈထိၵ်ႇလၢၵ်ႈလႃႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉတမ်းၾိူၼ် မိူဝ်းသိပ်းၶဝ်ႉယုၵ်ႉတၢင်ႇသီႈမွမ်ႈလွမ်ႁူဝ်

ႁွမ်းတူဝ်ၵူဝ်ႇသေႇ ၸႂ်ႈပေႉလႆႈယွၼ်း သိၼူဝ်းပူႇလေႃႇ ၵၼ်ႇတေႃးၽြႃးမျႃတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃး ၾြႃးမျႃတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃးသင်ႇၶႃႇမျႃတ်ႈ တင်းၵႂႈၵႃတိရတၶေႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈတင်းသႃမ် လိူဝ်ၶၼ်ႉၸႂ်ႈလႆႈ ယွၼ်းၽိတ်ႈပႃၼ်ႇပႃင်းထိုင် လိမ်ၵႃၼ်ၵူဝ်ႇလႃးတေႃႇ ၵူဝ်ႇပွႃးတေႃႇ ယုၵ်ႉထူႉတေႃႇ သိၼ်းထုတေႃႇ မူလ်ႇတေႃႇထႃတ်ႈတေႃႇ ပႃႇတလႃၵ်ႈတေႃႇၵွႆးတိၼ် ၽူမ်သိၼ် ၸေႃးၶမ်း ဝႃင်းတမ်းၶူဝ်လွႆသိင်ႇၵုၵ်ႉတၵျႇ လိမ်ၵႂႈ ထမ်ႇမၵ်ႉၶၼ်ႇထႃႇ ပိတၵႃတ်ႈပ်ၢတ်ႇမိုၼ်ႇ သိႇၵိင်ၵျမ်းၶမ်း ၵႃရိယႃႇသင်ႇၶႃႇသႃႇဂိႇဝႃင်ႇ မင်းမျူဝ်းၶဝ်လဝ်ႈ တင်းလူင်တင်းလႂ် ၵႃဝ်လိမ် ၵႃတိတ်ႉသလေႇတိႇ ထမ်ႇမလေႇတိႇ ထႃႇတုလေႇတိႇ ပရိၽေႃးၵလေႇတိႇ တႃင်းၵႂႈလေႇတိႇ လေးသူႇ ယူႇၽဝ်ႈပုတ်ႈၵႃင်ႈတႃင်တူဝ် ၵူဝ်ႇလႃးတေႃႇသပ်ႉပၼ်ႇလူတ ၽြေႃးပိၼ်လဝ်ႈမျႃတ်ႈ ပိၵ်ႉဝႃႈတင်ႈငတႇၶေႇရပ်ႈငတးသဝ်း သိုဝ်ႈတိင်းၵိင်းလွႆ မိးသေမူင်းၽိမူင်းသႃင်မူင်းၶၵေႃး မူင်းၵူၼ်း ဝၼ်းတူၵ်းဝၼ်းၵွၵ်ႇ ၶေႃႈၵွင်ႇပႃႇလႃၼ်း သိႇလိင်ႇပ်ၢတ်ႇပႃႈ သိႇၶေႃႈပ်ၢတ်ႇၽေႃႇ သမ်ႉဝႃႈ တင်ႈငတႇသပ်ႉငပႇတေႃႇမူႇ လွၵ်ႈပႃတ်ႈတေႃႇမူႇယူႇ သိုဝ်ႈတိင်းၵိင်းလွႆသေၵေႃႈ ၶႂႈလွႆ ပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႂႈတၵႃႇတင်းလႂ် ပိၵ်ႉဝႃႈတူဝ်ၵမ်ႇၵွတ်ႈၶိင်းၵမ်ႇထိုင် ၸႂ်ႈလႆႈယွၼ်း ၽိတ်ႈပႃၼ်ႇပႃင်းထိုင် ၵဝ်ႇၵွတ်ႈၶေႃထိုင် ၸႂ်ႈလႆႈယွၼ်းလူႇယွၼ်းၵႃပ်ႈယွၼ်းၵႃပ်ႈယွၼ်းတႃၼ်း ယွၼ်းသိၼူဝ်းပူႇတေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ယွၼ်းၽေႇယွၼ်းလွႆး တင်းၵႂႈၵႃပ်ၢတ်ႈၵႃႇယဝလိႇမၶေႃး သူပ်းတူဝ်လွႆၵႃမ်ႇသႃမ်ပႃး တင်းၵႂႈၵႃႇယၵႃမ်ႇသႃမ်ပိုင် ဝလိႇၵႃမ်ႇသိႇပိုင် မၶေႃးၵႃမ်ႇသႃမ်ပိုင် ငၽပိၼ်တုလၵိူၵ်ႈ ၶိုင်ႈမိူၵ်ႈသိပ်းပိုင် တင်းၵႂႈၶိုင်ႈၵမ်ႇၵူႉၵူႈၵၼ် ၶိုင်ၵမ်ႇၵၼ်ၵူႈလွင်ႈ ယူဝ်လႆႈထုၵ်ႇၶွင်ႈယႃင်းမႃး ပိၼ်ၵျႃႇသေသမ်ႇသေပိုင်ၶၼ်ႉ ၶႂႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႂႈတၵႃႇတင်းလႂ် ၸႂ်ႈလႆႈၵွၼ်ၵၼ်ယွၼ်းသုၵ်ႈယွၼ်းသိ ယွၼ်းၵႃဝ်ၵူႉသူဝ်ႇၵႃၵျူဝ်း တႃင်းလိမၼ်း ပူဝ်ႉသၵူမ်ႇတူဝ်မ်ၶိင်း ၵူႈၽူႈၶိင်းၵူၼ်း သေၵမ်းတိႈၶႂႈၵေႃႈ လဝ်ႈသႃထု ၵၼ်ႇတေႃးတိႈၶႂႈၵေႃး ၶႂႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႂႈတၵႃႇတင်းလႂ် ၵႂႈၵႃၼ်ၵွၼ်ၵၼ်မႃး ပႃးၵၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈၵွတ်ႈမႃးထိုင်ၶၼ်ႉ ယင်းၵႃၼ်မိးသေ ၶိုင်ႈဝူတ်ႈ ၶိုင်ႈၶျႃႇ ပႃၼ်းပွၵ်ႉ" မွၵ်ႇယႃႈ ၶဝ်ႈတိၵ်ႇ လေႈထိၵ်ႇလႃၵ်ႈလႃႇတႃင်ႇယိင်ႉတမ်းၽိူၼ် မိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉ ယုၵ်ႉတႃင်ႇသိႈမွမ်ႈလွမ်ၵျူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ၵူဝ်ႇသေႇ ၸႂ်ႈလႆႈယွၼ်းသွၵ်ႈလဝ်ႈပႃၼ်ႇၵျူး သူလ်ႇၶေႃးၶပေႃးတေႃႇၵျူသိင်လွႆၶမ်း ၵႃတိရတၶေႃႇတေႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈ တင်းသႃမ်သေၵမ်းတိႈၶႂႈၵေႃး။

ၶႂႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႂႈတၵႃႇတင်းလႂ်ၶၼ်ႉ ၵႃၼ်လွႆသေၵေႃႈ လွမ်းလူလ်ႈ သေႃႉၽဝေထွၵ်ႈ ၶွၵ်ႈၽဝေႁွင်း ၵႃၵျင်းၶႃမ်ႇ ၵႃမ်ႇၵဝ်ႇဝၼ်းလင် လိမ်သင်ၵိတ်းမႂ်းဝႃႈဝႃႉ ၵႃႉလူလ်ႈ တႃႇၶ သိႇလ ၽေႃႇဝၶေႃႇ ပုလ်ႇလုၵိရိယႃႇ ၵုတ်ႉလႃႇသူႇတေႃႇ ၶုၶိတ်ႉလိတ်းတႃၼ်ႇ ၽႃၼ်ႇႁွင်ႈ ႁွင်းသူၼ်း ပိၼ်ၵူၼ်းမႂ်းလႃတ်ႈၶၼ်ႉ လင်ႇလႆႈမႂ်းၵိုတ်ႇၵူပ်ႉထူပ်းမႃၼ် ပႃၼ်သိၼ်ပႃၼ်ၶမ်း ၶိုင်းတႃင်း သႃႇသၶေႃႇတေႃႇ သပ်ႉပလ်ႇလူတၽြေႃးပိၼ်လဝ်ႈၵဝ်း ယင်းတိုၵ်ႉၵိႈၵိုင်းပိုင်းထွင်ႇ ၵႃႁွင်ႇၵႃဝႃႇ ပေႃးတႃၼ်ႇလႃၵ်ႈၽႅႃ လၼ်ႇတႃႇသူႇရိယႃႇ

သႂ်လိူၼ်ဝူင်းဝၼ်း မိူၼ်ႇလုၵ်ႈသၢင်လေးၵေႃႈမဝ်ႇၵႃး ဝႃႈၶႆတီႈၶႃႈၵေႃႈ။

ၼင်ႇတၢၵ်းလႄႈမႃး ၵွၼ်ၵၼ်ၵႃႇပၼ်ၶိုတ်ႉသၢႆၵႃႇပၼ်ၶိုတ်ႉသၢႆယေး မီႇငဝ်းငသႃးၵပ်ႈ ၼဝ်ႈၽူႈပၢႆႉသုတပၼ်ႇတီတႃႇ ပြႃႇပုၵ်ႉၵူဝ်ႇၶဝ်ၼဝ်ႈ ၵဝ်တင်းၸႂ်းတေႃႇၶမ်းၽြႃးပိၼ်ၼဝ်ႈ တၵ်ႈငၶသေင်ႇသွၼ်သုင်းမ ပၢၵ်ႈလွင်ႈငၶတေၢင်း တင်းၵူႈတၢင်းၵျင်ႉ လီလႃႉယုတ်ႈမျၢတ်ႈ သွင်ပိူင် ၵယုတ်ႈၵွၼ်ၵၼ်လုၼ်ႉ ၵမျၢတ်ႈၵွၼ်ၵၼ်ငတ ငပႇသေၵယူႇယုတ်ႈသၢမ်ပိူင် မဝ်ႇပိူင်ႈမဝ်ႇၵိင် မဝ်ႇၵူဝ်းမဝ်ႇၵူႂ်ႇ ၵူလ်းၵူႈၵွၼ်ၵၼ်တွင်းပိုင်ႈတွင်းၵိင် ၵုင်ႇၽြႃးမျၢတ်ႈ ၵုင်ႇၸႂ်းမျၢတ်ႈ ၵုင်ႇသင်ႇၶႃႇမျၢတ်ႈ တင်းၵူႈၵတိရတၶေႇတေႃႇမျၢတ်ႈၼဝ်ႈတင်းသၢမ် ၵမ်ႇမီး ၽေႈပူင်လူင်လိုမ်း ငတႇၵဝ်တိသရၶေႇၵုင်ႇၼဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၵိၵ်ႇလူလ်ႈပလ်ႇလသီႇသိၼ်ၵျႈငေႊပႃး ၵွၼ်ၵၼ်ၵဝ်ၵိတ်းၶိုတ်ႉလသီႇလမၼ်ႈငမျႃး ၶိင်ႇၵသၢၵ်ႈသႂ်ႇလွႆႇ ပီႊလွႆလိူၼ်ၶၼ်ႉ ၶိုတ်ႉလိၼ်ႇလလိၼ်ႇ ၵိင်ႇမၼ်ႇၵျေႇမၼ်ႇဝတ်ႉသၼ်ႇ ပၼ်ႇပုတ်ႈသုတ်ႈလႂ်ႈၶႂ်ႉထွၵ်ႇပျွင်းငလႄး ၵၼ်မႃး ပၼ်ႇၶွပ်ႈၵူတ်ႈသူႇထိုင်မႃး ပီႊလူၼ်းလိူၼ်ၶၼ်ႉ ၶဝ်ႈပိၼ်လိူၼ်(······)သၢၼ်းမွႆႇ/ မူၼ်း/လွင်ႈ/လပ်းၶၼ်ႉ ၶဝ်ႈပိၼ်မိုဝ်ႉလီဝၼ်းၵူႈ မိုဝ်ႉသူႈဝၼ်းယွႆႇ ဝၼ်းၵူင်ဝၼ်းၵျင်း ဝၼ်းသတၢင်းၵႃႇပုၵ်ႈ ဝႃႈလိူင်ႉၶင်ႇၶႆတီႈၶႃႈၵေႃႈ။

ၶၼ်ႉၵေႃႈၶႃႈလွႆပတ်ႉလေးတႃႇယၵႃႇ ၶႃႈတၵႃႇတင်းလႂ် ယင်းၵၼ်ၵွၼ်ၵၼ် ၶုၵ်းလွႆလႂ်ႈၶႅႈလွႆထူပ်း ၵုင်ႇသိင်မုၼ်ၶမ်း ၵတိရတၶေႇတေႃႇမျၢတ်ႈၼဝ်ႈတင်းသၢမ်ၵေႃႈ ပိူင်ၶိုင်း၊ ပိူင်ၶိုင်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်ၶုၵ်းၶူၼ်ႉပူၼ်ႉလူလ်ႈၶယဝယ ၵၶိုတ်ႉလ ၵမ်ႇမၼ်ႈၵမ်ႇငမျႃး တုၵ်ႉၶ ယၢပ်ႇၽိုတ်ႇၶၢၼ်လွႆသၢင်းငရႃး ၵၶေႃႉတတူဝ်လႂ်ၶၢပ်ႈပဝ်ႇ ၵမ်ႇမီးလွၼ်ႉမီးၵၼ် လၢင်ႈပိၼ် လၢင်ႈၵျႂ်လၢင်ႈတႂ်လၢင်ႈငတ ငလႇလူလ်ႈငတးၽုင်ႇမိၵ ၽဝေၽုင်ႇသၢမ်မူင်း ၵဝ်ပိၼ်ၶူဝ်းသမ်ႇသရျႇ ၵူႇၵူၢင်ႈယိုၼ်းယၢဝ်း ၵမ်းၶၼ်ႉၶင်ႇၵူဝ်သမ်ႇသရျႇ တၢၵ်းတေလိဝ်းပူၼ်ႉ လိဝ်းလွတ်ႈသေ လႃႇတိတုၵ်ႉၶ လရျႇတုၵ်ႉၶ ပျူႇထိတုၵ်ႉၶ မရၶတေုၵ်ႉၶ တင်းၵူႈတုၵ်ႉၶလူင် သီႇပႃး ၶင်ႇၵူဝ်တၢၵ်းတေလိဝ်းပူၼ်ႉလိဝ်းလွတ်ႈ လိဝ်းၵူတ်ႈလိဝ်းထိုင် မူင်းသိင်မူင်းၶမ်း မူင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇၶၼ်ႉ ၵျေၽွင်ၵူၼ်းမၼ်း ၼင်ႇတေၵွၼ်ၵၼ် သႂ်ႇသုၵ်ႈပုပ်ႉပ မုင်ႇလပရလေႇတၶေႇ သတ်ႉထႃႇၽိူၵ်ႇလိုၼ်ႈၶၢဝ်သွႆ လူၵ်းၵဝ်လေႈမၢင်တၢင်ငိုၼ်း လႂ်ႈမူဝ်း သိုဝ်ႉသႂ်ႈ လႂ်ႈလိၵ်ႈၵေႃႇလႃႇၽေးလိၼ်ႇငၶးၽွႆႇ မၢၵ်ႇၵူလ်ႈဝီဝၢၼ် ၶဝ်ႈၶမ်ႉသွမ်းသၢၼ် ၵွၼ်ၵၼ်မႃး လုမိတုမ်ၵၼ် ၵူႈတီႈသလႃႇၵလလွပ်ႈၵူၼ်းသိၼ် မူဝ်ႈၽိတ်ႈဝၼ်းဝႃးၶၼ်ႉ ၶၼ်ႉၵေႃႈယင်းၵၼ် မီးသေဝေႇယျႃႇ ဝတ်ႉလၶႂ်းၶဝ်တင်းၵျင်ႈတင်းၵျေ လွမ်းလူလ်ႈတူဝ်မဝ် လွႆၵႂ်ႉ ၼင်ႇတၢၵ်းၵွၼ်ၵၼ်လိူၵ်ႈတူလ်းယူလ်းၶျေႇ သုၵ်ႈလၢင်ႇသီၶျႃး ထိုင်မႃးမိုဝ်ႉတၼ်း ဝၼ်းၶၼ်ႉ လုၵ်ႉလဝ်ႉတူမ်ႈသုၵ်းၵူင်ပူလ်ႇ လတ်းၶႂ်းဝၢၵ်ႈမၼ်ႇသွႆႇယိၼ်ႉတမ်းၽိူၼ် ၵုမ်ႈတဝ်ႈ ၶဝ်ႈၵူတ်ႈထိုင်မႃး တွႆႈတၢၵ်းၵျၵ်းၶဝ်ႇသပ်ႉပလ်ႇလူတၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈမျၢတ်ႈ ၸႂ်းတေႃႇ ၶမ်းလဝ်ႈမျၢတ်ႈ သင်ႇၶႃႇလဝ်ႈမျၢတ်ႈ တၢင်းၵူႈၵတိရတၶေႇ တေႃႇလဝ်ႈမျၢတ်ႈတင်းသၢမ်

တင်ႈငတႉၼေႉရပ်ႈငတႈသဝ်း   သေႉၼႄႉသၼမ်ႉပိၵ်ႈမၢၼ်ႉၵၢၼ်ႉၵျွင်းသိုဝ်ႈတိင်ႈၵိင်ႈၼႆႉ ၼႆႉရေႃႈ ယင်းဢၼ်မီးသေ သွမ်းတေႃႉလူင် သပ်ႇပလ်ႉလူတၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ ၽြူးတေႃႉလဝ်ႈ သင်ႉၸုႉတေႃႉလဝ်ႈ တင်းၵုႈဢတိရတၼႄႉလဝ်ႈမျတ်ႈတင်းသၢမ် သွမ်းသတ်ႇထုႉ ၵျူဝ်မၢၼ်ႈ ၵျူဝ်သူၼ် သုမ်ႉဝၢင်ႉလုမ်းပွင်းၵၼ်ၼႆႉ ဝၢတ်ႈၼိုင်ႈ ဢူးၼိုင်ႈတီႈၸုႈၵေႃႈ။

သုထု လဝ်ႈသုထုၵၼ်ႉတေႃးတီႈၸုႈၵေႃး ၵုႈၼင်ႉၸုႈလွ်ပတ်ႇလေးတုႉယၵုႉ ၸုႈတၵုႉတင်းလႆမိုဝ်ႇတၼ်းဝၼ်းၼႆႉ ၵုႈၼင်ႉၵျမ်ႉဝုႈလႆႈပွင်ပဵၼ် တုႉၼသပ်ႇပဢၢးလုင်း လုင်ႉလွ်ႉ ၸုႈလွ်ပတ်ႇလေးတုႉယၵုႉ ၸုႈတၵုႉတင်းလႆ ၵျူႈလႆႈဢွၼ်ၵၼ် ယွၼ်းမၢတ်ႈပဵၼ် တုႉၼဝိဝတ်ႇတ ယွၼ်းဢုတိတ်ႇသဢုတိတ်ႇသ ရေႉလွင်ႇရေႉမၢတ်ႈ လူႉၵပ်ႈဢၢပ်ႈတၢၼ်း ၽြေးမျတ်ႈ ၽြူးမျတ်ႈ သင်ႉၸုႉမျတ်ႈ တင်းၵုႈဢတိရတၼႄႉတေႃႉမျတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် သေၵမ်း တီႈၸုႈၵေႃႈ။

သုထု လဝ်ႈသုထုၵၼ်ႉတေႃးၵၼ်ႉတေႃးတီႈၸုႈၵေႃႈ ၵုႈပဵၼ်တုႉၼသပ်ႇပ ဢၢးလုင်းလုင်ႉလွ်ႉ ၵုႈၼင်ႉၸုႈလွ် ပတ်ႇလေးတုႉယၵုႉ ၸုႈတၵုႉတင်းလႆ ၵျမ်ႉလႆႈပွင်ပဵၼ် ႁွပ်ႉႁွင်းယွင်ႈတဝ်ႈၼဝ်ႈႁွတ်ႈမုးထိုင်ၼႆႉ ၵျူႈလႆႈဢွၼ်ၵၼ်ယွၼ်းယုၵ်ႇ ယွင်ႈႁွင်ႇဝုႈ...

ၵေႃးၵုႉသ ၵေႃးၵုႉသ ၵေႃးၵုႉသ မယမ်း ဢၼ်းတေး သမ်းသုးရ ဝတ်ႇတတုၵ်ႇၸတေႃး မေးလၼတေႃႇထုႉယ ဢိမမ်း လုးလုးပုပ်ႇဢမ်း ၵုးလေး ဢၵ်ႇၵိ တီးပမ်း ဢုတၵမ်း ပိၼ်းတပုးတမ်း ဢုးႁုးရ ၽေးလၼမ်း သပ်ႇပတုးၼမ်း မယမ်း ပုတ်ႇထတ်ႇသ တေးမ ထမ်ႉမတ်ႇသ တေးမ သင်ႉၸတ်ႇသ တေးမ။

တုတိယမ်းပိ မယမ်း ဢၼ်းတေး (ပ) တေးမ။

တတိယမ်းပိ မယမ်း ဢၼ်းတေး (ပ) တေးမ။

ပူးလေးမ ဝရမ်း ၼိပ်ႇပုႉၼမ်း ၼိပ်ႇပုႉၼတေႃႇသ ပတ်ႇလယေး ရေးတု၊

သုးထု သုးထု သုးထု

သုႉထု လဝ်ႈသုႉထု သွမ်းတေႃႉၵေႃႉလုႉဢုႉႁုႉရ ၵုႈၼင်ႉၸုႈလွ်ပတ်ႇလေး တုႉယၵုႉ ၸုႈတၵုႉတင်းလႆ လႆႈၵျူဝ်းလႆႈပွင် တုႉၼသပ်ႇပဢၢးလုင်းလုင်ႉလွ်ႉ လႆႈမုးလူႉၵပ်ႈ ဢၢပ်ႈတၢၼ်း ၽြေးမျတ်ႈ ၽြူးမျတ်ႈ သင်ႉၸုႉမျတ်ႈ တင်းၵုႈဢတိရတၼႄႉတေႃႉမျတ်ႈလဝ်ႈ တင်းသၢမ်ၼႆႉ ပဵၼ်ဢၢၼ်သိတ်ႇထိပရိပုၼ်ႉၼမ်ႉ ယဝ်ႇလွတ်ႉတူဝ်ႈသေႉၸျုႉလီငၢမ်းယဝ်ႇ တီႈၸုႈၵေႃႈ။

ယၢမ်းၼႆႉ ၼၢင်းတေႃႈသပ်ႇပလ်ႉလူတၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ ၽြူးတေႃႉၸမ်းလဝ်ႈ သင်ႉၸုႉ ဢတိရတၼႄႉတေႃႉမျတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် လဝ်ႈႁုဝ်းပရိဢုရလ်ႉလတ်ႇထႁပ်ႇၸမ်ႉတုင်းဢၢဝ် သုင်းသွင်ႉတေႃႉမူႉ ဢုင်းပေးတေႃႉမူႉ ႁပ်ႇဢၢဝ်ဝၢတ်ႈလူႉၸူဝ်းတၢၼ်း ၵုႈၼင်ႉၸုႈလွ်ပတ်ႇလေး

တႃႇယႃႇ ၶႃႈတႃႇတင်းလၢႆ လႆႈလူႇလႆႈတၢင်းၶႆႉ သေႁမ်းတီႈၶႃႈၵေႃႈ။ ႁူလ်းႁႃႈ ၵႃႇၶဵသမ်ႇသ မၢပ်ႉၽလေႁူႉသူဝ်ႇၵႃႁျူဝ်းတၢင်းလီမၼ်း ၶႃႈလႆပတ်ႉလေးတႃႇယႃႇ ၶႃႈတႃႇတင်းလၢႆ ၼွႆႈလႆႈၵွၼ်ႁၼ်ယွၼ်းပတ်ႉထၶႄႇသူးတွင်း ၼွႆႈလႆႈယွၼ်းပိၼ်ၶွင်ၽၢၵ်ႇ လၢၵ်ႈသွင်ႇ တၢင်းပွင်ႇသူလ်ႇပျႇ ၶေႇမမ်ႇဝရမ်ႇမျႃတ်ႈထွတ်ႈ ၼွႆႈလိဝ်းလႆႈၵွၵ်ႇလွတ်ႈ ၵေႃးလေးၽျေႇ ၵႃႇလေးၶု ၵုလေးတၢၼ်ႇ ႁၢၼ်ႇလေးယၢတ်ႈ ပတိတ်ႉလသမုပ်ႉပၢတ်ႈ ၵိုတ်းငိင်ႇ ပေႃးဝႃႈထိုင်ၶိင်ႇမၼ်းထူၼ်ႈ ၼွႆႈလႆႈမူၼ်ႈလူလ်ႈလေးၵုတ်ႉ ဝိမုတ်ႈငႃးတၢၼ်ႇ ဝိပတ်ႉသၶႄႇလၢၼ်ႇၵေႃႈၼွႆႈႁူႉ လတုသတ်ႉလႃႇ ၶျႃႇငလႇလူင်ႉတၢတ်ႈ ပရမၢတ်ႈၵႃသိႇ တိပ်းတီႇတၼ်ႇၶႄႇမႃႇၶတိတ်ႉထိ ၶိဝရၶၽၶေၼ်းပၢင်ႇ သိႇလသမႃႇထိပလ်ႇလႃႇမၢၵ်ႈႁၢင်ႇ သၢမ်ယူင်ႈ ၵၢင်ႈမိုင်ႈပေးထိပၵ်ႉမိယႃႇ ၼွႆႈမၼ်းၶိုင်ၵူႃႇယူၼ်ႈ" ပူၵ်းတူၼ်ႈမႃႇၵိင်ႇ တိင်ႇၶၢမ်ႈႁႃႇမေးၶ ၽဝေးၶ တိတ်ႉထေးၶ ၵဝိတ်ႉလေးၶ လေးၵုတ်ႉတရႃႇ ၵူဝ်းၵဝ်ႈ မိႇၶဝ်ႈသၵုပႃႇတိသေႇသၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ၵၶုပႃႇတိသေႇသၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ တီႈၵၼ် ယၢၼ်ရၢၼ်ႇလႃႇတိလရႃႇပျႃႇထိမရၶ သေးႁပရိတေႇဝတုၵ်ႉၶတေးမၶတေႉသၵုပႃႇယႃႇသႃႇ တီႈၵၼ်ၵမ်ႇလႆႈၵွၼ်ႉမ်ႈ လူဝ်းရိင်ႇမိၶူမ်ၶၶေႉ ပေးဝႃႈပႃႇရမိႇမိင်ႇ ထူၼ်ႈတၼ်းမႃး ၼွႆႈလႆႈ ႁူပ်ႈလႆႈ သၢၼ်ႇတြႃး မၢၵ်ႈတြႃး ၽူဝ်ႇတြႃး ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇတြႃးမျႃတ်ႈ ယႃႇႁၢတ်ႈယႃႇႁၢင်း ၼွႆႈမၼ်း မူၶၼ်ၶငေႇၵူမ်းလၢင်းၵထိတ်ႉထၢၼ်ႇ ဝႃႇသၶႄႇႁၢင်လွႆၽွႆမၼ်း လွႆးမိးၶၶေႉသေႁမ်း တီႈၶႃႈၵေႃး လဝ်ႈသႃႇထုႁၼ်ႇတေး တီႈၶႃႈၵေႃး ၶႃႈလႆပတ်ႉလေးတႃႇယႃႇၶႃႈတႃႇတင်းလၢႆ ႁႃႈၵၼ်ၵွၼ်ႁၼ်မႃးပႃးႁၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈၵွတ်ႈမႃးထိုင်ၶႆႉ ယင်းၵၼ်မိးသေ မိုဝ်းသိပ်းၶိဝ်ႉ ယုၵ်ႉတၢင်ႇသိႈမွမ်ႈလွမ်ႁူဝ် ႁွမ်းတူဝ်ရူဝ်ႇသေႇ ၼွႆႈလႆႈယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇႁၼ်ႇတေး ႁၼ်ႇတေးၽြႃးမျႃတ်ႈ ႁၼ်ႇတေးတြႃးမျႃတ်ႈ ႁၼ်ႇတေးသင်ႇၶႃႇမျႃတ်ႈ တင်းႁႃႈၵႃတိရတၶႄႇ မျႃတ်ႈလဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၼွႆႈပေးလႆႈယွၼ်းၶၢမ်ႇ သရၶရေင်ႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈသၢမ်ပႃး ၵိၵ်ႇလူလ်ႈ ပလ်ႇလသိႇသိၶၵျႃႈငႃးပႃး ယွၼ်းယွင်ႈႁုင်ႇယေးမုၶ ၽြႃးတြႃးသင်ႇၶႃႇ ယွၼ်းၵဝ်ႁူႉသူဝ်ႇ တၢင်းလီမၼ်း ပရိမ်တ်ႉတႃႇ ဝူလ်ႇဝၢၵ်ႈဝၢင်းပၶ်သပ်ႉပေႇသတ်ႉတႃႇ သတ်ႉတဝႃႇၽိသၢင် သတ်းႁူၼ်းတင်းလၢႆ ၼွႆႈလႆႈႁူမ်ႈႁၼ် သုၶလိပိၼ် ႁတ်းယိၼ်သိုဝ်းသႃႇ သိုဝ်းသႃႇၽိ သိုဝ်းသႃႇႁူၼ်း သိုဝ်းသႃႇၵၢၼ်ႉပေးတေႃႇတိုၵ်ႈ သိုၵ်ႈၵွတ်ႈမိုင်းသိင်မိုင်းၶမ်း မိုင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယႃႇၵၢင်ႉယႃႇၵၢတ်ႈ ယႃႇႁၢတ်ႈယႃႇလွႆး ႁူႈၽူႈမိင်းႁူၼ်း လိမ်ၽူႈမႃးၵွတ်ႈ ၵမ်ႇမႃးၵွတ်ႈ ၶႃႈလႆပတ်ႉလေးတႃႇယႃႇၶႃႈတႃႇတင်းလၢႆ ယွၼ်းပတ်ႉထၶႄႇတူင်ႇၶေႃႈ သူးတွင်း ၵၵျင်းမၼ်းမိးၶငေႇၶ ႁမ်းၶိုင်ႈတီႈၶႃႈၵေႃးလဝ်ႈ (ႁမ်းၶႆႉ ယွၼ်းၶၢမ်ႇသိၼ် ယွင်ႈႁုင်ႇယဝ်ႉ ယၢတ်ႇၶမ်ႉဝူလ်ႇဝၢၵ်ႈပိၼ်ငၽရူႉသူဝ်ႇ၊ ပေးဝႃႈယဝ်ႉ ယွၼ်းလွၼ်ႉၽူၼ်သွမ်း ၽူၼ်မွၵ်ႇ)။

ႁၢမ်းၵၢဝ်ႇယွၼ်းလုၼ်ႉ ၽိူၼ်သွမ်း ၽိူၼ်မွၵ်ႇ

သျႇထု သျႇထု လဝ်ႈသျႇထု ၵၼ်ႇတေႃးတီႈၶုႈၵေႃး ၵၼ်ႇတေႃးပုတ်ႉထေႃး ပုတ်ႉထေႃး ၵၼ်ႇတေႃးႁုင်ႇၵျေႃးလူး ၸြေႃးပ်ၼ်လဝ်ႈမျႃတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃးထမ်ႇမေႃးထမ်ႇမေႃး ၵၼ်ႇတေႃးႁုင်ႇၵျေႃးလူးတြူးတေႃႇၶမ်းလဝ်ႈမျႃတ်ႈ ၵၼ်ႇတေႃးသင်ႇၶေႃးသင်ႇၶေႃး ၵၼ်ႇတေႃး ႁုင်ႇၵျေႃးလူးသင်ႇၶျႇ တင်းၵျႈၵတိရတၶႄႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ပၼ်ႇၶွပ်ႈႁွတ်ႈသူႇထိုင်မႃး မိူဝ်ႈတၼ်းဝၼ်းၼၼ်ႉ ၽျေႉသုမ်ႇမိူင်းလၢင်ႇ ၽျေႉပၢင်ႇမိူင်းလိူင်းၼႆ ၶုႈလုပ်ႇပတ်ႉလေးတျႇယၵျႇ ၶုႈတၵျႇတင်းလႆ ၵျႈၵၼ်ၵွၼ်ၵၼ်မႃး ပႃးၵၼ်တဝ်ႈ ၶဝ်ႈႁွတ်ႈၽိဝ်ထိုင် လႆႈမႃးလူႇၵပ်ႈ ၵပ်ႈတၢၼ်း ပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈတၵ်ႇ ၵၵ်ႉၵိတီးပမ်း– သီႇမီးတီၼ်းၽၼ်း၊ ၵုတၵမ်း– ၶမ်ႉၵတ်းၶမ်ႉယိၼ်၊ ပိၼ်းတပႃးတမ်း– ၶဝ်ႈၶမ်ႉသွမ်းတေႃႇၵေႃႇလျႇၵျႇၵျႇရ ၵျႈၵၼ် သိသမျၵျမ်ႇလႆႈပွင်ပ်ၼ် လႆႈမႃးလူႇၵပ်ႈၵပ်ႈတၢၼ်း ၸြေႃးတြူးသင်ႇၶျႇ ရတၶႄႇတေႃႇမျႃတ်ႈ လဝ်ႈတင်းသၢမ်သေၵေႃႈ ပ်ၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈသေႇၶျူႇ လီငၢမ်းယဝ်ႉတီႈၶုႈၵေႃး၊ ႁူႉသူဝ်ႇၵၵျူဝ်းတၢင်းလီမၼ်းၵေႃႈ လႆႈမႃးပရိမ်တ်ႉတျႇဝူလ်ႇဝၵ်ႈဝၢင်းပၼ် သပ်ႉပေႇသတ်ႉတျႇ သတ်ႉတဝျႇသသၢမ်သိပ်းပႆၵီတ်းၽုင်ႇၼႆ ယဝ်ႉလွတ်ႇတူဝ်ႈလီငၢမ်းယဝ်ႉတီႈၶုႈၵေႃး၊ ယၢမ်းၼႆ ၶင်ႇၵိဝ်ႁူႉသူဝ်ႇတၵ်းတူဝ်း ၵၵျူဝ်းတၵ်းပွႆးၶၼ်ၼ်ႉ ၶုႈလုပ်ႇပတ်ႉလေႈတျႇယၵျႇ ၶုႈတၵျႇတင်းလႆ ၵႂ်ႈလႆႈၵွၼ်ၵၼ်ယွၼ်းၵဝ်ၵယူႇၵၢင်ႉ ၸြေႃးပ်ၼ်လဝ်ႈမျႃတ်ႈ တြူးတေႃႇ ၶမ်းလဝ်ႈမျႃတ်ႈ သင်ႇၶျႇတေႃႇလဝ်ႈမျႃတ်ႈ တင်းၵျႈၵတိရတၶႄႇတေႃႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ယွၼ်းၵိတ်းဝေႇယျူႇဝတ်ႉလ မွၵ်ႇယႃႈလိူဝ်းၵၼ်လီပၵ်းလီသိၼ်း ၵႂ်ႈလႆႈယွၼ်းပၵ်းယွၼ်သိၼ်း ၶဝ်ႈတၵ်ႇၶမ်ႉၵတ်းၶမ်ႉယိၼ် ၶဝ်ႈၶမ်ႉသွမ်းတေႃႇၵေႃႇလျႇၵျႇၵျႇရ လိူဝ်းၵၼ်ဝိႉၵမ်ႇလႆႈ သိမ်းၵမ်ႇပ်ၼ်ၶၼ်ၼ်ႉ ၵႂ်ႈလႆႈယွၼ်းလုၼ်ႉယွၼ်းၽိဝ်ႈယွၼ်းသိမ်း ယွၼ်းၵဝ်ႁူႉသူဝ်ႇၵၵျူဝ်း ပူဝ်ႉသၵူမ်ႇတူဝ်မ်ၶိင်း ၵႂ်ႈလႆႈသုၶလီပ်ၼ် ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသျႇ သိူဝ်းသျႇတုၵ်ႈႁုင်ႇၽုင်းမုၼ် ၵတိရတၶႄႇမျႃတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် သိူဝ်းသျႇၵျၼ်ႉပေႃးတေႃႇတိူၵ်ႈ သိူၵ်ႈႁွတ်ႈမိူင်းသိၼ် မိူင်းၶမ်း မိူင်းမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇၶိပ်ႉပၢၼ်ႇ ယျႇၵျၢင်ႉယျႇၵျၢတ်ႈ ယျႇၵၢတ်ႈယျႇလွီး ၵူႈၽူႈၶိင်းၵူၼ်း လိမ်ၽူႈမႃးႁွတ်ႈၵမ်ႇမႃးႁွတ်ႈ တင်းမူတ်း တင်းသိင်ႈသေၵမ်းတီႈၶုႈၵေႃႈလဝ်ႈ

သျႇထု... သျႇထု...
ၶိင်းလွီမွၵ်ႇသိင်
ၵမ်ႉၵူဝ်ဝတ်ႉ ဝၢၼ်ႈပၢင်ႇၵုတ်ႇ

ၶေႃႈႁၢမ်းလုၵ်ႈလၢၼ်ၵၼ်ႇတေႃးၷူၼ်းထဝ်ႈ (မူဝ်ႈၵွၵ်ႇဝ႑ႇ)

ၵၢၼ်လွႆသေၵေႃႈ သၽေႃးလွမ်းလူၺ်ႈပီႇလ ပုၺ်ႇၺၢၵိရိယႃႇ မၵ်ႇၷူႉသူဝ်ႇ ပဵၼ်ႇသိၼ်ႈ လွမ်းလူၺ်ႈၵုတ်ႉလႃႇ သူႇတေႃႇၶုၼ်ဝိတ်ႉလိတ်းတၢၼ်ႇၽၢၼ်ႇပျူႉ ႁွင်းမူႉ ပုၺ်ႇၶေႃႇ ၵၢၼ်ၶျေႇငဝ်ႈႁၢၵ်ႈ လင်ႇၸႂ်ႈဝိပၢၵ်ႈၵၢၵျူဝ်းၶူဝ်းသေႇၵေႃႇလၢတ်ႈ ထူးမျၢတ်ႈ ၵိတ်ႉထိၽေႃးပုင်ႇ မီးလုင်ႇၼၼ်ႇထႃႇပၼ်ႇလ ပျေႃႉဝလၵ်ႉၼၼ်ႇ ၷူႉသလႃႇမထွၵ်ႈမျွၵ်ႈသူင်ႇ ၶင်းတူင်ႇၵႃႇလ သမ်ႇပတ်ႉတိ တူၺ်ႉမိၸူးမျေႃႇ သႃႇသၶေႃႇတေႃႇတၢင်းၵၢပ်ႈ ငဝ်းၽၢပ်ႈ ယွင်ႇထိင်ႇ ၼၵႃးသေသူႇရိင်ႇလိၼ်းလူင်ႇ ဝူင်းတူင်ႇၵႃႇတိတ်ႉလ မႃႉလၢၵ်ႈသွႆးလွင်ႇ ၶေႃးႁွင်ႇ ၵိုင်ပေႃႈ ၷၵ်းလေႃႈဝိၼ်ထိပ်ႇၵိပ်ႇၶွႃႇ ၷူႇလွမ်းၵၢၼ်တေႃးမတ်ႉသိ ပၵိတရိသုင်းသွႆႇ ႁွင်ႇပွႆႇ ၵိုင်သိၼ်ႈ တူင်ႉတိၼ်ႈလွတ်ႇလိတ်ႇ ၽွတ်ႇၽိတ်ႇၵူဝ်ႈႁုႈ ၵဝ်ႈၶေႈသိပ်းၽေႃႇ ၵပ်းၵႃႇၵၢမ်ႇၵျၼ်ႇ လႃႉၶၼ်ႉတေႃႈယင်းပႂ်ႇတၢၼ်ႇၶူင်းလေႃႇ သႃႇသၶေႃႇတေႃႇၽြေးပိၼ်လဝ်ႈ ထွင်ႇၼဝ်ႈလေးၽိင်ႇ လွၵ်ႉလိင်ႇထွင်ႇတွင်းသိင်းသၢၼ်းမၵ လူၼ်တႃႉၵၢမ်ႇပိင်ႇ ဝၼ်းသိင်ႇၵၢမ်ႇတၢၼ်ႇ သႂ်ၽၢၼ်ႇ သႃႇသၶေႃႇ လိၼ်းႁွတ်ႈၵၢဝိတ်ႉလႃႇမေႃးႁ ၵႃႇယတူဝ်ၷူဝ်ႇ ၷူႉသူဝ်ႇၵၢၷူႉသူဝ်ႇလေႃးၵိႇလေႃႇၷုတ်ႈ ႁၼ်ရူပ်ႈႁၼ်ၶၢမ်ႇ ႁၼ်ၵၢမ်ႇႁၼ်ဝူတ်ႈ ႁၼ်လိမ်တီႈၵၢၼ်ၵွၵ်ႇလူတ်ႈ ပတိတ်ႉလသမုပ်ႉပၢတ်ႈ ဝွႆးပၼ်ႇ တိုင်းလၼ်ႇသိႇတၢတ်ႇ ႁၼ်ၵၢတ်ႇႁုႈလုၵ်ႈ ပၼ်ႇလၵႃႇပၼ်ႇၶမ်ႇ ႁၼ်လိမ်ၷူဝ်ၵၢမ်ႇ ၵိလေႇသႃႇ မေႃးႁၵၢဝိတ်ႉလႃႇ တၼ်ႇၶေႃႇ မႃႇၶ တိတ်ႉထိၷူဝ်ၼၵ ၵွၼ်ၼလႇၵႃႇမ ၷူႇပ ၵၢၷူႇပသၢၼ်ႇလုင်ႇ လင်ႇဝႃႈထူးၷုင်ႇၵေႃးၽေႃႇ သႃႇသၶေႃႇႁွင်ႇပေႃႇ ၵျေႃႇသေသႂ်လူၼ် ဝူင်းဝၼ်းမိုၼ်ႇလုၵ်ႈသိၼ်လေးၵေႃႈ တေႃႈယင်းၵၢမ်ႇၵႃးတီႈၶႃႈၵေႃႈ... သူလဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ လင်ႇတေၵွၼ်ၵၼ်ၵုပၼိတ်ႉသရေႃး မီႇၼဝးၼသးၵၢပ်ႈပၼ်ႇတိတႃႇ ၾြႃႇပုၵ်ႉၷူဝ်ႇၼဝ်လဝ်ႈ ပၢၵ်ႈၼၶသေင်ႇသွၼ်သုင်းမ ပျပၢၵ်ႈၼၶတၢင်း ၵွၼ်ၵမ်ၵွၼ်ၵျင်ႉ တင်းၵႃႈတၢင်းၵျင်ႉ ၵၢယူႇယုတ်ႈသၢမ်ပိူင် ၵၢယုတ်ႈၵွၼ်ၵၼ်လုၼ်ႉ ၵၢမျၢတ်ႈၵွၼ်ၵၼ်ၼတႃႇ ၼပႃႇသေ ၵၢယူႇယုတ်ႈသၢမ်ပိူင် ၵၢမ်ႇပိုင်ႈၵၢမ်ႇၵိင် ႁွႆးၵႃႈတွင်းပိုင်ႈတွင်းၵိင် ၷုင်ႇၽြေးမျၢတ်ႈ ၷုင်ႇတြႃးမျၢတ်ႈ ၷုင်ႇသင်ႇၼႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတင်းသၢမ် ၵၢမ်ႇမီးၽေႃႈပူင်လူင်လိုမ်း ၵၢဝ်လိမ် ပႃႇၶေႃႇတိပၢတ်ႈတူၵ်ႈႁွတ်ႈသူႇရူႇ ၵၢဝ်ပိၼ်ၶိတ်ႉလသိႇလမၼ်ႈၼမျး ၼိင်ႇၵၢသၢၵ်ႈသႂ်လွႆ လဝ်ႉၶွၼ်ဝၼ်းၼမ်ႈ ၵၢမ်ႇမီးၽေႃႈပူင်လူင်လိုမ်း ထၢၼ်ႈပေႃးထိုင်မႃး ၶိတ်ႉလိၼ်ႇ လလိၼ်ႇ ၵိင်ႇမၼ်ႇၵေႇမၼ်ႇဝတ်ႉသၼ်ႇပၼ်ႇပုတ်ႈ ပွင်းၼလးၵၼ်မႃး သၵ်ႉၵရိတ်ႈၵေႃးလႃႇ ပီးမူင်း ၼိၼ်ႈလႂ်ႈမႃး (1364)ၶိီႈ သႃႇသၶေႃႇတေႃႇၽြေးပိၼ်လဝ်ႈ ၼိၼ်ႈမႃးလႂ်ႈ (2547) ဝႃႇ ထိုင်မႃး မိုဝ်ႉတၼ်းဝၼ်းၶၼ်ႉ ႁဝ်းၼႃႈၵႃႈၼိင်းၵႃႈၶဵဝ်း ၵႃႈယိင်းၵႃႈလဵဝ်းလိၵ်ႉႁၢဵးသၢမ်ပၢၼ်လိတ်းသိၼ်း လင်ႇတၵ်းၵိၼ်းၵၢဝ် မွၵ်ႇယႃႈၼဝ်ႈသၢၼ် ၸႂ်ႈပေးလႂ်ႈယွၼ်းသိၼူဝ်းပူႇလေႃႇၵၼ်ႇတေႃး

ယွၼ်းပူတ်းယွၼ်းပွႆႇ ယွၼ်းၸေႊယွၼ်းလွႆး (မိူင်းႁဝ်း) ႁူဝ်ၵမ်ႇၶူဝ်ႉလႆႈႁၼ်ပၼ်ႇ ႁူဝ်လႆႈ ၼိတ်းသေ ၵႃႈယဝလီႈမၶေႃး သူပ်းတူဝ်လွၵ်ႇမိူင်းၵမ်ႇသၢမ်ပိူင် တင်းၵူႈၵႃႈယၵမ်ႇသၢမ်ပိူင် ယူဝ်ၵၼ်သူၼ်ႈ တီၼ်ၵမ်ႇလၢင်ႈၼႆႉ ပႆတီၼ်ၵမ်ႇလၢင်ႈယၢင်ႈ ယူဝ်လႆႈယိပ်ႇယမ်ႈပမ်ႈငဝ်း ၵၢပ်ႇၶမ်ႉတႃႈၶိူဝ် သီမ်းတူၵ်းတွၵ်ႈ ၶိင်ႉမိူၼ်ႉတၢမ်ႇသုင်လၢၵ်ႈသုၵ်ႈလေးပႃး ၶူဝ်လူမ်းႁၢင်လူမ်း ၵပုၵ်ႈၵၶေႃၶၼ်ႉ ၵမ်ႇထုၵ်ႇၵမ်ႇၵၢပ်ႈ ပၼ်ႇသေ မဝ်ႇပၼ်ႇသေၶၼ်ႉငလႈသင် ဝလီႈၵမ်ႇ သီႇပိူင် မီးသူပ်း ၵမ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ(တၢၼ်ႈ) မီးပၢၵ်ႇ ၵမ်ႇလၢင်ႈၶၢၼ် ယူဝ်လႆႈလၢတ်ႈသိင်လူင် ပူင်သိင်ယွႆႇ သွႆႇသိင်ၵိူင်း ၶမ်ႉလႆးသိၼ် ၵိၼ်ၶေႃးမိူင်ႈ ပၼ်ႇသေ မဝ်ႇပၼ်ႇသေၶၼ်ႉငလႈသင် မၶေႃးၵမ်ႇသၢမ်ပိူင် သႆႇလွၵ်ႇၵၼိတ်ႉသႃႇ ပျူႇပႃႇတ မိတ်ႉသႃႇတိတ်ႉထိ မိူဝ်းလီမ်ႈလွၵ်ႇ ၵမ်ႇလႆႈ မ်ႈလွၵ်ႇ မိူဝ်းၵမ်ႇလီမ်ႈလွၵ်ႇ ယူဝ်သမ်ႉလႆႈမ်ႈလွၵ်ႇၵျႃႇၶၼ်ႉငလႈသင် ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ ပၼ်ႇၵျႃႇမိင်ႇလွႆ ယၢမ်းလွႆသေၵေႃႈ ႁဝ်းၶႃႈမိူင်းၶေႃးယိင်းလႆး သၢမ်ပၢၼ်လိတ်းသိၼ်း ယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇငေႃႇ ၵၼ်ႇတေႃး ၼၼ်းတေႃႈ လဝ်ႈမိူင်းႁဝ်း ပူတ်းဝၢင်းၶျင်းပွႆႇ ၵူၼ်ႈႁဝ်းၶႃႈပေႃးလႆႈလီပၼ်ႇသိူဝ်းသႃႇ ၵႃႈယသုၶ ဝလီႈသုၶ မၶေႃးသုၶ ၵူႈငေႃၵူႈၵူၼ်း ၵူႈၵေႃႉၵူႈၵူၼ်း လိမ်မႃးၸွတ်ႈ ၵမ်ႇမႃးၸွတ်ႈ သေၵမ်းလူလၢႆႈၵေႃႈ...

သႃႇထုး... သႃႇထုး... သႃႇထုး...

(လဝ်ႈမိူင်းၶူဝ်ဝတ်ႉ သမ်ႉမိူၼ်းဝူလ်ႇဝၢၵ်ႈပူင်ဝၢင်း ၵမ်ႇၵူၼ်ႈလႆႈပၼ်ႇၵပ်ႇတၢႆႈသင် ၵူၼ်ႈလႆႈပၼ်ႇ ၵတ်းယိၼ်သိူဝ်းသႃႇ မိူၼ်းတွပ်ႇပၼ် ၶင်ႇၶႆယဝ်ႉသေ ၵူၼ်းၶႃမ်ႇယိင်းၶႃမ်ႇလႆး သမ်ႉမိူၼ်း ၵၼ်ႇတေႃးၸူးထဝ်ႈၵူၼ်းငၵႃႇ မိင်းၶေႃးသေယဝ်ႉ ပွၵ်ႈမိူဝ်းမိူၼ်းၵူၼ်းၸင်ႇ ၵူၼ်းမၼ်း၊ ထိုင်မႃးၵၢင်ၶမ်ႈ ႁေႃၸင်ႇၵူၼ်းမၼ်း ႁၼ်းၵဝ်မွၵ်ႇယၢႈၶဝ်ႈတၵ်ႇၸွင်ႁွမ်လၢၵ်ႈလႃႇသေ ၵေႃႉပၼ်ႇပႃႈငမ်ႈ လင်ႇသမ်ႉၵွၼ်ၵဝ်လုၵ်ႈလၢၼ် ႁိတ်းဝၢတ်ႈသိၶူဝ်းပူႇငေႃႇၵၼ်ႇတေႃး တြႃးတေႃႇလဝ်ႈၵမ်ႇၵူး သမ်ႉလႆႈမိူၼ်းၼိတ်ႈပၢင်းတြႃးတေႃႇလဝ်ႈ မိူၼ်းတင်ႈငတႇငတႃးသဝ်း ၶိုးတူၵ်ႈၶိုးသူးယဝ်ႉ ၵေႃႉပၼ်ႇပႃႈငမ်ႈ မိူၼ်းၵွၼ်ၵဝ်လုၵ်ႈလၢၼ် ၵၼ်ႇတေႃးပူႇၶႆး၊ ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵေႃႉပၼ်ႇငမ်ႈ သမ်ႉမိူၼ်းႁၼ်းၵဝ်မွၵ်ႇယၢႈၶဝ်ႈသၢၼ် သွႆႇဝၢၼ်ႇငၸေသေ ၵွၼ်ၵဝ်လုၵ်ႈလၢၼ် ၵၼ်ႇတေႃးပေႃႈၵူၼ်းထဝ်ႈယဝ်ႉ ၵမ်းလိၼ်း ၵူႈလုၵ်ႈၵူႈလၢၼ် သမ်ႉမိူၼ်းၵၼ်ႇတေႃးငမ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးယဝ်ႉ၊ ထုင်းၼိင်ႈငေႃးတီၵျွင်းလွႆသႁႃႇယတႆႈႁဝ်း ႁိတ်းမႃး ၵူႈပီး" လိူင်ႉၶႆယဝ်ႉ၊)

မိဝ်းသွႆႈၶူင်း(ဝိင်းၼေႃး)
ၵမ်ႉၶူဝ်ပဝ်ႈ လုမ်းၵေႃးပၵ ၵျွင်းလွႆငေႃးတီ

ပုၼ်ႈတႃႇၵူၺ်ႇၵူႉသူဝ်ႇပၼ်လုၵ်ႈလၢင်း

(ပေႃးဝႃႈလုၵ်ႈလၢၼ် မူႇလုမ်းယိင်းလႄးၸၢႆ ဢၼ်သေပၢၼ်းပွၵ်ႉ"မွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈသၢၼ် သွႆႇဝၢၼ်ႇသွႆႇၼႄသေ မႃးယွၼ်းသိၸူဝ်းပူႇၸေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ႁဝ်းပေႃႈၼမႈ ၽူႈထဝ်ႈၵူၼ်းၵႄႇ လိုဝ်ႉ... ႁဝ်းၶႃႈၽူႈထဝ်ႈၵူၼ်းၵႄႇသမ်ႉ လူဝ်ႇၶိုၼ်းလႆႈဝူၺ်ႇပၼ်ၵူႉသူဝ်ႇၽွၼ်းလီငွႆႈ ၵႃႈလုၵ်ႈ ၵႃႈလၢၼ်ယူႇယဝ်ႉ။)

ဢေႃႈ... လွႆၵေႃႈလွမ်းလူလႆႈသေႃႉၽဝႆထွၵ်ႈ ၶွၵ်ႈၽဝႆႁွင်း ဢႁျွင်းလၢတ်ႈၵွၼ်ႇ ဝၼ်းလင် လၢင်ႈၵိၼ်လၢင်ႈလူႇလၢင်ႈတၢၼ်း လၢင်ႈၽေႇဝၼေႇသူးတွင်း ႁျွင်းလၢင်းတၢင်းလီ ႁိတ်းမႃးဝႃႈဝႆႉ။ ပိၼ်လူလႆႈဢၵျူဝ်းတႃႇၶႄ ဢၵျူဝ်းသီႇလ ၵမ်ႉႁိမ်ထိမ်သူၼ်း ပိၼ်ၵူၼ်းမႃး လၢတ်ႈၶႆႉပၢၼ်ၶႆႉ။ လင်ႇတေလႆႈမႃးၵိုတ်ႇႁူပ်ႉထူပ်းမၢၼ် ပၢၼ်သိင်ပၢၼ်ၶမ်း ၶွင်းတၢင်း သႃႇသၼႃႇၽြႃးပိၼ်လဵဝ်ႈၵေႃးတႃမႁဝ်း ယၢင်းတိုၵ်ႉႁိူဝ်းလၢင်းပၢင်းႁိူင်း ဢႁွင်ႇဢၼႃႇပမႃႇလၼ်ႇတႃႇ သႆႇလူၼ်ဝူင်းဝၼ်း မိုၼ်ႇလုၵ်ႈသိၼ်လေး တေႃႈယင်းမဝ်ႇႁႃးဝႃႈၼႆလႄႈ သူလဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ဢွၼ်ႁၼ်ဢၼ်ပၼ်ၸိတ်ႉသႂ ဢၼ်ပၼ်ၸိတ်ႉသၸေး မိူဝ်ႈၼဝ်းၼသႃးၵပ်ႉပၼ်ႇတီတႃႇ ၵျူႇပုၵ်ႉၵူဝ်ႇ ၶဝ်လဝ်ႈ လင်ႇတေဢွၼ်ၵမ်ဢွၼ်ၵျၢင်ႉ။ လင်ႇတၵ်းၸူႉပွင်ႇလွၵ်ႈတွင်း ဢႁျွင်းၵျႃးလီလႄႉ ယုတ်ႈမျၢတ်ႈသွင်ပိူင် ဢယုတ်ႈဢွၼ်ၵၼ်လုၼ်ႉ။ ဢမျၢတ်ႈဢွၼ်ၵၼ်ၼတ, ၼပႇသေဢယုတ်ႈ သၢမ်ပိူင် ဢမ်ႇပိုင်ႈဢမ်ႇဢိင် ၵွႆးၵႃႈတွင်းပိုင်ႈတွင်းဢိင် ႁုင်ႇၽြႃးမျၢတ်ႈ ႁုင်ႇၵျႃးမျၢတ်ႈ ႁုင်ႇသင်ႇၶႃႇ တေႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈတၢင်းသၢမ် ဢမ်ႇမီးၽေႈပူင်လူင်လိုမ်း ဢၼ်လိုမ်သၵျေႇႁုင်ႇ လဝ်ႈသၢမ်ပႃး ပၼ်ႇလသီႇသိၼ်ႁႃႈငေးပႃး ဢၼ်လိုမ်ပႃႇၶေႇတိပၢတ်ႈ တိုၵ်ႈႁွတ်ႈသူႇၵျႃႇ ဢၼ်ပိၼ် ၸိတ်ႉလသီႇလ မၼ်ႈၼမျႃးၶိင်ႇဢသၢၵ်ႈသႂ်လွႆ ပီႊလွႆလူၼ်ၶၼေႈ။ ၸိတ်ႉလိၼ်ႇလလိၼ်ႇ ၵိင်ႇမၼ်ႇၵေႇမၼ်ႇ ဝတ်ႉသၼ်ႇပၼ်ႇပုတ်ႈ ၶႆႉထွၵ်ႇပျွင်းၼလႃးၵၼ်ၼလႄႈ လင်ႇတေႁွတ်ႈသူႇ ထိုင်မႃး ပီႊလူၼ်းၽေႉၶၼေႉ။ ဢၼ်လိုမ်ပထမဝႃႇသူဝ်ႇ လူၼ်ပိၼ်ႇသၢၼ်းမွႆႇ ယွႆႇလႆႈပၼ်ႇၶရေသ သိပ်းႁႃႈ ပျေႃႉဝမူၼ်းတိမ်ၶၼေႉ။ သပ်ႉပလၢၼ်ႇလူတၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁဝ်း တၵ်းတေဢွၼ်ဢၼ် ၶွင်ႉလဝ်ႈတပေးတပၢၼ်း ၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇၶဝ်လဝ်ႈ ၶဝ်ႈသေဝႃႇသေသ ၵျႃးတေႃႇၶမ်းလဝ်ႈ ၵေႃႈ တၵ်းတေၶဝ်ႈသေတိုၵ်ႈသိင် ဢပ်းၸိုၼ်းဢပ်းၶမ်း လိမ်ဢၼ်ၵေသေႉယူႇၶွင်းပႃႇ သင်ႇၶႃႇ ၶဝ်လဝ်ႈ ယူႇၶွင်းၵၢၼ်ႇၶွင်းႁျွင်း ဝတ်ႉၽွႆဝႃးမၼ်း ပူႇၽွႆၶိင်းမၼ်း လင်ႇတေဢွၼ်ၵၼ် လူၼ်ႈလင်လွမ်းၵွႆး သပ်ႉပလၢၼ်ႇလူတၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁဝ်း ၶဝ်ႈသေဝႃႇသေသ တွႆႈဢမ်ႇမူဝ်း ၶူဝ်ႉဢမ်ႇၵျႃႇ မိတ်ႉတႃႇပၼ်မုၼ် ပွႆႉၸွတ်ႈဝေႇၶေႇယသတ်ႉတဝႃႇ ပျမ်ႇမႃႇၽီသၢင်သတ်းၵူၼ်း ဝႃႈၼႆလႄႈ သူလဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ထၢၼ်ႈပေးလူႇမႃးတၢၼ်းမႃး သၢမ်လူၼ်လပ်း သီႇလူၼ်လိင်း ၽိဝ်ပွင်ႇ တုတိယဝႃႇၶွင်ႇ ပွင်ႇႁွတ်ႈဝႃႇလသတၢင်းႁျွတ်ႈ ၽိဝ်သူႇထိုင်မႃး လူၼ်သိပ်းၵိတ်း သၢၼ်းယွႆႇမွႆႇလႆႈသိပ်းႁႃႈ လပျေႃႉမူၼ်းတိမ်ၶၼေႉ။ သပ်ႉပလၢၼ်ႇလူတၽြႃးပိၼ်လဝ်ႈႁဝ်း

တၢၵ်းတေၵွၼ် ၵၢဝ်တငပႃးတပၢင်း ၵျၢင်းသင်ႇၶႃႈၶဝ်လၢဝ်ႈ ၵွၼ်ႇဝႃႈၵွၼ်ႇသႃ တြူးတေႃႉ ၶမ်းလၢဝ်ႈႁဝ်းၵေႈ တၢၵ်းတေၵွၼ်ႇသေ တိူၵ်ႈသိင်သူးၸိုင်းသူးၶမ်း ၵသေႉယူႇၶွင်းပႃႇ သင်ႇၶႃႈၶဝ်လၢဝ်ႈ ၶွင်းၵၢင်ႇၶွင်းႁူင်း ဝတ်ႉၽွင်ဝႃးမၢင်း ပူႇၽွင်ဢိင်းမၢင်း လင်ႇတေၵွၼ်ၵၢင် လိူၼ်ႈလင်လွမ်းၸွႆး သပ်ႉပၺ်ႇၺူတၢၸြေးပိၼ်လၢဝ်ႈႁဝ်း ၵွၼ်ႇဝႃႈၵွၼ်ႇသႃဝႃႈၶၢင်ငလႈ သူၵေႃႉ ပိၼ်လုၵ်ႈပိၼ်လၢင် လင်ႇတၢၵ်းၶုၵ်းၶူၼ်ႉဝူၼ်ႉလူၺ်ႈ ၵႃႇယတူဝ်တူၼ်ဢိင်းႁၢင်ႈ ၵမ်ႇၶူႉလႆႈ ႁၢင်ပိၼ် ႁူဝ်လႆႈၽိတ်းၽၢၵ်ႇ ပၢၵ်ႇပိုင်ႈယွင်းမႃးႁူႇ တင်းၵၢႆႈၵႃႇယၵမ်ႇသၢမ်ပိုင် ဝလီႇၵမ်ႇသီႇပိုင် မၶေႃးၵမ်ႇသၢမ်ပိုင်ၶၢၼ်ႉ ၵႃႇယၵမ်ႇသၢမ်ပိုင် ယူဝ်ၵၢင်သူၼ်ႈတိၼ်ၵမ်ႇလၢင်ႈၶႂၢႆႉ ပႂ်တိၼ် ၵမ်ႇလၢင်ႈယၢင်ႈ ယူဝ်လႆႈယိပ်ႇယမ်ႈပမ်ႈငဝ်း ၵၢပ်ႇၶမ်ႉတႃႈၶိူဝ် သီၼ်းတူၵ်းတဵၼ်ႈ ပိၼ်သေ မဝ်ႇပိၼ်သေၶၢၼ်ႉငလႈသင် ဝလီႇၵမ်ႇသီႇပိုင် မီးသူပ်းၵမ်ႇလၢင်ႈလၢတ်ႈ မီးပၢၵ်ႇၵမ်ႇ လၢင်ႈၶၢင် ယူဝ်လႆႈလၢတ်ႈသိင်လူင် ပူင်သိင်ယွႆႇ သွႆႇသိင်ၵိုင်း ၶမ်ႉလႂ်းသိၼ် ၵိၼ်ၶေႃးဢိင်ႈ ပိၼ်သေ မဝ်ႇပိၼ်သေၶၢၼ်ႉငလႈသင် မၶေႃးၵမ်ႇသၢမ်ပိုင် သႂ်လွင်ၵၢၽိတ်ႉသႃႇ ပျူႇပႃႇတ မိဝ်းၵၢင်လီၼ်ႈလွင် ၵမ်ႇလႆႈၼႆႈလွင် မိဝ်းၵၢင်ၵမ်ႇလီၼ်ႈလွင် ယူဝ်သမ်ႉလႆႈၼႆႈလွင်ႁူႇသၵ်းသမ်ႇ သၵ်းပိုင် ပိၼ်ႁူႇဢိင်ႇလွႆယၢမ်းလွႆ ၵမ်ႇၶူႉလႆႈႁၢင်ပိၼ်ၶၢၼ်ႉ တင်းၵၢႆႈၵႃႇယၵမ်ႇသၢမ်ပိုင် ဝလီႇၵမ်ႇသီႇပိုင် မၶေႃးၵမ်ႇသၢမ်ပိုင် သမ်ႉဝႃႈမၢင်းပိၼ်ႁူႇ ဢိင်ႇလွႆယၢမ်းလွႆသေၵေႈ သူၵေႃႉပိၼ်လုၵ်ႈပိၼ်လၢင် မီးတင်းမွၵ်ႇယႃႈၶဝ်ႈသၢင် မႃးယွၼ်းသိၶူဝ်းပူႇလေႃႇၵၢင်ႇတေႃး ႁဝ်းၵေႃႉပိၼ်ပေႃႈပိၼ်ငမႈ ပိၼ်ပူႇပိၼ်ၶၢႆး တၢၵ်းတေပူတ်းဝၢင်းၶျၢင်းပွႆႇၸႂ်ႈ တင်းၵႃႈသိၼ်ႈတၢင်း မိူင်းၵၢငပႇသီႇပႃးၶၢၼ်ႉၵေႈ ၸႂ်ႈပိၵ်ႉလီႇႁပ်းတၢင် ၸူဝ်ၶၢင်းယႃႇၸႂ်ႈတၢၺ်ၶၢင် ႁွႆးၵႃႈၶွင်းတၢင်းဝႃႇ သၢမ်လိူၼ်ၶၢၼ်ႉ သူလုၵ်ႈသူလၢင်မီးသေ ပတ်ႉလႃႇယၶ မႃးပၢၼ်ၵိၼ်သူင်ႇလူႇႁဝ်း ၵေႃႉ ပိၼ်ပေႃႈပိၼ်ငမႈ ပိၼ်ပူႇပိၼ်ၶၢႆးၶၢၼ်ႉ လႆႈမိူဝ်းၵမ်သိၼ်ၶွၼ်းႁူင်း ၵိတ်းသေၽေႃႇဝၶေႃႇ ၵမ်ႇမထၢင်း လီးၽျေႃးၶွင်းတၢင်းဝႃႇသၢမ်လိူၼ်ၶၢၼ်ႉ သမ်ႉဝႃႈၵၢၵျူဝ်း ၵႃႇယၵူႉသူဝ်ႇ ဝလီႇ ၵူႉသူဝ်ႇ မၶေႃးၵူႉသူဝ်ႇမီးၶမ်ႉ တၢင်ႇလွႆသေၵေႈ တၢၵ်းမႃးဝူၺ်ႇဝၢၵ်ႈဝၢင်းပၢင် ၸႂ်ႈမၢင်းမိူၼ် ၶင်ႇယႃႇလူႇၽၢင်လင်ႈယွႆးၶမ်း ၸႂ်ႈလႆႈသုၶလီပိၼ် ၵတ်းယိၼ်သိုဝ်းသႃႇ လေႃးၵီႇလေႃးႁုတ်ႈ ၵုတ်ႉလႃႇရတၶေႃႇ ၶဝ်ႈၶမ်ႉငိၼ်းၶမ်း ၸႂ်ႈလီဝ်းလႆႈႁုမ်ႇထူၼ်ႈတိမ်တၢင်း မိူင်းၶမ်းမႁေႃႇ ၶိပ်ႉပၢင်ႇၶၢၼ်ႉၵေႈ ၸႂ်ႈလႆႈၶၢင်"ၽွင်း" ႁူႈႁေႃႈႁူႈႁိူၼ်းႁူႈၵေႃႉ ႁူႈႁူၼ်းသေၵမ်းလူၺ်ႈတႃႉ။

ဢိင်းသွႆႈႁိူင်း (ဝိင်းၽေႃး)
ၵမ်ႇၵူဝ်ပဝ်ႈ လုမ်းၵေႃးပၵ ႁူင်းလိၵ်ႈလၢႆးတႆး

လိၵ်ႈယၢတ်ႇၶမ်ႉ ဝၼ်းၵၼ်ႇတေႃးလုမ်း

(မူဝ်ႈပီႊထမ်း 2524)

(1) ၵေႃးၵျႇသ ၵေႃးၵျႇသ ၵေႃးၵျႇသ ႁၶၼ်ႇတတျႇၶီ သမယမ်ႇ ပုတ်ႉထသျႇသၶမ်ႇ ၵသၢၵ်ႈ ၶပေႉတျၢၵ်ႈသွင်ၵိင်ႁျႈပၢၵ်ႇသၢဝ်းပႃႇသီႇၶု ၵုတုဝတ်ႉသၶၼ်ႇ ၶၢႆးယၶၼ်ႇႁၢင်ႁျတ်ႈ ထိုင်ႁွတ်ႈသတ်ႉတရသဝၢႆးဝျႇသွင်မိူဝ်ႈ ၸဝ်းၵိူဝ်ႈယွင်ႇထိင်ႇ သူႇရိင်ႇၵျႇတိတ်ႉလ မေႃးရ လိင်းလူဝ်ႇ တၶေႃင်းၵၶူလျ်ႇၵျူဝ်ႇသူႇရိတ်ႉလ လၵ်ႉၵမွင်းၶျိႇ သၢမ်သီႇၶေျႇရီႇတၢမ်းၶမ်ႈ ႁဝ်းၶျႈ တဝ်ႈႁွတ်ႈလိင်ႇလမ်ႈၶမ်းမၢၶၼ်ႇ ဝိႁၢၶၼ်ႇသူလျ်ႇမုင်ႇ ယွင်ႇႁူင်ႇထုၶၼ်းတွၵ်ႈ ၵုင်းမျၵ်ႈၸျေႃမ်ႇ မိူင်းၶေႃမ်ႇႁတ်ႉထိ တၶၼ်ႇတီႇၵိုၵ်းသွႆႇ ၵလွႆႇၶၶေၼ်ႈၶၢင်း မိူင်းယၢင်းမျူဝ်ႉငတႇ ၵၶျိၶၼ်ႇပျိႇငၶႇ လိၶၼ်လိုင်ႈ ႁဝ်းၶျႈၵိူင်းၶိုင်ႈ ဓေတိ ဓေတိ တမ ပရာယန ၵဝၢင်ႇ တိမ်ၶျၢင်ႇတူဝ်ႈၸိင်ႇ လွၵ်ႉလိင်ႇဝိႁျႇရသွတ်ႇလၶၼ်ႈ ၵၢၶၼ်းၵတေႃႉသီႇၶၶေၼ်ႈ တိမ်သတ်ႉ ၶွင်းတူဝ်ႈဝတ်ႉတူဝ်ႈႁျင်း မႁျႇဝူၶၼ်ႇ ~ သုၵ်ႈသေႃးလူၶၼ်ႇ ~ လေႃးၸ တေႃးသ မေႃးႁ ႁဝ်းႁႃႇ – သၢႆၵိူၶၼ်ႈလေႃးတိမႃးသုမ် – တုမ်ၶွၶၼ်ႈၶွင်းၶေႃ – လိႈမႃးၵၢပ်ႈလူႇပူႇလေႃႇ လၢႆၶေႃႇသင်ႇၶတ်ႉသမျတ်ႈၵျႈ ရူင်ႇၸေႃ ၵၢၶၼ်းသိၵ်တ်ႇ ~ လွင်ႉလေႃးဝိၶေႃးမ်ိတ်ႇ ~ ႁျင်းၵူမ်ႈၶၢင်းၶမ်ႉယၢင်းႁူင်ႉ ၶွင်ၸေႃ ၊–

(2) မိူဝ်ႈၶၢႆႉမဝ်ႇလိူဝ်ႈ ငွမ်ႉၵျႈဝၶၼ်းလူႇဝၶၼ်းတၢၶၼ်း ပႃးလိမ်လွင်ႈၵၶၼ်သီႇၶၶေၼ်ႇ ၵၶၼ်ႇတေႃးႁျင်းႁူင် ၵၶၼ်ႇတေႃးသေၵေႃႈ မဝ်ႇလွႆႈၵွႆးငွမ်ႉၶဝ်လဝ်ႈတင်းလူင်မိူင်းယၢင်း ၶုၶၼ်ၶေႃင်းသီႇႁူဝ်ၵႃးသွမ်းသိမ်းယႆ ၵဝ်လိမ်ႁဝ်းၶျႈမိူင်းၵႆၶၢဝ်းႁိူး ပႃးပျိုးပွင်းပိင်း လိူဝ်းၵၶၼ် မဝ်ႇၵိုတ်းမဝ်ႇသိင်းၶတ်းလွႆႈ ၶမ်ႉလွႆႈမိူင်းမွၵ်ႇမိူင်းမွႆႇ ၶမ်ႉၶမ်း မိူင်းဝုလျ်း မူႇလေႃး လေႃးလၢၶၼ်ႉ တၢႈပေး တိုင်းလူင် ပွတ်းၵူင်လေႃးၵူ ႁူဝ်ၸိတ်ႈ မိူင်းလီး မိူင်းပႃး မိူင်းမိတ်ႈ ႁူဝ်ၸၢႆ ၵုင်းၵျူး လေႃးပႃးတၶၼ်းၶွင်းမိူင်းယၢင်း လိမ်ၶုၶၼ်လိမ်ၶေႃင်း သမၵ်ႉၵ သႁျႇယ ပုတ်ႉထ ၶွႆႇလိၶၼ်ႇ ယိၶၼ်ႇၵျူး လေႉလေႃးလုင်ႇၶွင်းၶေႃ~ တျႇၶၵေလူႇပူႇလေႃႇၵေႃႇၶွင်း ၶေႃႈႁျင်းၵုတ်ႇ ၵိၶၼ်လေႃႈၶေႃးမင်ႈ– သဝ်တင်ႈၶျူးၸိင်ႇလိၶၼ်ၶၼ်ႈ– လိၵ်ႈသွတ်ႈမုင်း ပွတ်ႈလုင်းလိၶၼ်ႇလိႇ ၶိႇဝျႇၵျူႇသၢၶၼ်း ပိူၵ်ႈလၢၶၼ်းသိူဝ်ႇၶေႃင်ပိၶၼ်ႈ– ထမ်ႇမပလၢင်ႇလၢင်ႇငၵျႇငတႇႁူင်း ၶေႃႈႁျင်း ၵပွင်းသင်ႇၶျႇတေႃႇၶဝ်လဝ်ႈ ပေႃးသတ်ႉပိၶၼ်တိၶၼ်ႈ ငတႉယဝ်ႉ၊ ၊

(3) ၸင်ႉဝႃႈတႅမ်ႇမိူဝ်ႇ လိူဝ်ႇတၢႆၵူၼ်းပေႃးၶွင်းယဝ်ႉ... တီႈၶိုင်းၾူၺ်းၵျွင်းလၢင်ၵူႈ ဝၼ်းၵွၵ်ႉ ငၢႆးလူင်ၶျွင်းယၢင်း ဝၼ်းတူၵ်းတိုင်းၵၢင်းၶွင်ၾေ ပႃႈလၢၼ်းပူတၢဝ်ႇင်းမူၼ်း မူဝ်းလူၼ်း သိင်ၵူၼ် ပႃႈၵွင်ႉပိၼ်သူၼ်လေႃးၶေႃး ထူးမျူးလိူဝ်ႇပိၼ် လႆႇသိၼ်ၵုင်းလိၵ်း တႅမ်ႇပိၵ်းလီလူ ၾူၺ်းပူၵၢင်းၵွင်း လႆႇၵျွင်းမႃးယင် လႆႇလင်မႃးၵၢမ်း ၶပ်ႉတၢမ်းယႆၵၼ် လီၵျၼ် မုၵ်ႉၵူး ထူးသၢၼ်းပၢၼ်းဝႃ ၾွမ်တၢတ်ႇင်းလူမ်း ၶႅၢ်းမူမ်းမူလ်လိူဝ်ႇ ၵျၵ်းထိူဝ်ႇတိူဝ်ႇတၢၼ်း မၼ်းသၢၼ်းမၼ်းၶေႃၼ်း တွၵ်ႇတိင်းတႃႇ ~ တွင်ႇလႆးၶူၵ်ႉလႆးၵႃ ~ သိမ်းလေႃႇသၢတ်ႉၵျၢတ်ႉ– တူလ်းယိင်းပိင်းၵွင်းၵျွင်းၶမ်း တမ်းၶၢင်းမႆႉသၢင်းလွမ်ႉသိမ်းယႆ ~ ငၢႆးၾွင်းၵွင်ႇၶျွင်းၶမေႉယၢင်း လႆ ~ လူင်းလေႃႇလိင်ႉတၢတ်ႉ– ၶႅၢ်းၶိင်းလိူဝ်းထိင်းငပႉၵိင်ၵျူႇပူးလေႃ ~ ပိူၼ်ႇပူၵ်းတင်ႇ ၵူၼ်းၵျေႃ ~ သဝ်းၵူမ်ႇၵမ်ႉထၢတ်ႉ– ၵိၼ်းသွမ်ႇၵိၼ်းပၢၼ်း ၵပ်ႇတၢၼ်းလဝ်ႇငဝ်းသွႆ ~ ယွင်ႇၵၢမ်းၸွႆ ~ တွၼ်းဝႃႉလုငူလ်ႉတွင်ႉၵျၢတ်ႉ။

(4) လၢပ်ႇလူလ်ႇပွၵ်ႇၶႆႉၵၢၶႃႉ ၵွၵ်ႉဝႃႉၵျၢင်ၵျွတ်ႇ လိူဝ်းၵၢၼ်မႃးၵွတ်ႇၶွၵ်ႇၾေႃႉပႃႈမိူင်း ၶမ်ႉၼိၵ်ႉၵျဝ်းၶႃႇ တေႃႉၶေႃႇတိူင်ႉပၢင်ႉ ၵၢထၢင်ႉၶေႃၼ်းယဝ်ႉ လုၵ်ႉလဝ်ႉထၢမ်းၵျၢပ်ႉ ၵၢၼ်ယၢပ်ႉ ၵိတ်ႉလ ၵႃႉလၵၢယေးပေႃႉ ၵွင်ၵေႃႉၵိူၼ်းလ လိူၵ်ႇၵၢဝ်ၵူၼ်းတၢတ်ႇၵူၼ်းၵူႉၵူႇတိူင်း ၵူႇမိူင်းၵူႇၵိူင်ႉ ၶမ်လိူင်ႉသုတ ဝႃႉရဝၼ်းထီႉ သၢမ်သီႉၵူၵ်းၵျူႇ တေႃႉၶေႃႇလွႆးၵၢပ်ႉ လုပ်ႉပၢၵ်ႉငမႃးပွၼ်ႇ ၵူႇတွၼ်ႇယေးယႃႉ ပုၼ်ႇတႃႉၵျွင်းၵၢၼ်ႉ ဝိၵျၢၼ်ႉလၢၼ်းမၵ်ႉၵ တီႈလွႆႇ ၵျူမ်ႉၵူႇပေႃး သၽေႃးလွတ်ႇတၢင်းယႆႇတၢင်းယၢတ်ႉ~ လႆႇလွင်ႇလေႃး"– ၵၢၼ်လႆႇၶမ်ႉယၢပ်ႉ~ လိူဝ်ႇလူၼ်ႉၵိင်းငတႉပိၼ် ၵတျၢင်းယေး– သေႃးၶပေႉတူလ်းၵူႇၾႅႃႉ"~ သႆႇငိူၼ်ႇၵျွင်းၵေႃႇ ၵူဝ်ႇသုမ်း– ၶိုင်းမုၵ်ႉလုမ်းၵေႃႇ ၵူဝ်ႇတင်ႇၵူဝ်ႇလုၵ်း– ၶုၵ်းဝူၼ်ႉသၢင်ႉၶျင်ႉ~ တၢင်းၵၢလူဝ်းယၶဝ် ၵေႃႇ ၵၢဝ်ႇမ်ႇၵၢဝ်ႇၵိၼ်း– ငိၼ်းဝႃႇပူးပုၵ်ႉၵူဝ်ႉမထေႉတေႃႉ~ ၶမ်းလဝ်ႇပေႃးမ်ႇလွႆႇလွမ်း– မၢင်လဝ်ႇ ၵၢဝ်ယူပ်ႇယွမ်းသၽေႃးတြူးမဝ်ႉထိူင်ထီး– လၢင်ႉဝႃႇ ၵေႃႉၵတ်ႉတၵႃႉယ ၶေႃႉၶတေႃႉတ သလ်ႉလိ သတ်ႉတဝႃႉ~ တိူၼ်းဝႃႇ ပိၼ်ၵၢသီး" ဝံႉယဝ်ႉ။ ။

(5) လၢင်ႉဝႃႇ ဝိၵျၢၼ်ႉၵၢၼ်ႉၵျွင်း ၵၢပွင်းလွင်ႇလေႃးတိၵျဝ်းၶႆႉ ၶေႃၼ်းသၽေႃးပွင်ႉထိူင်တီႇ ယဝ်ႉ... လိမ်မိူဝ်ႇပီးၶီႇသၢမ်ပၢၵ်ႉ လိူဝ်ႇလၢၵ်ႉတူဝ်းလူၼ်ႉ ပူၼ်ႉယဝ်ႉၵိူင်ၶၼ်ၼ်ႉ ၵၢလိၼ်ႉ ၵၢမ်ႉလူႉ တၢင်းၵူႉၵၢမ်ႉၾေႃတ်ႉ ၵၢမ်ႉၶၢတ်ႉၵၢမ်ႉယႆ တူဝ်ပႆၵျွင်းပႆၵေႃႇယႃႉ တြူႉတၵႃႉၵၢမ်ႉပႆ ပွၵ်ႇၶႆႉၵၢမ်ႉငႆပျူသၶေႃႉ ၵမ်ႇၾွင်ႇၵမျူးတၵႃႉ လႆႇငိၼ်း သႃႉသၶေႃႉတၢၼ်ႉသျိၼ်းထူႉထွင်ႉ

(10) မိူဝ်ႈၶႅင်ႉၶဝ်ႈပီၼ်ၶွၵ်ႉသုင်းဝၼ်းၸႃင် တၵ်းလႆႈသိမ်းပၢင်ဝၢင်းဝီး လိူဝ်းမီးၵႂ်ၵမ် တင်းၶမ် ပူႇၵျေႃႇၵၼ်ႇတေႃး လိူဝ်းၵၼ်လူႇၵပ်ႈၵပ်ႈယေႃးသတ်ႉထႃႇတႃႇၶတီႈၵႂ် လိူဝ်းၶဝ်ၸၵးလႆၸျင်းယၢဝ်း ထုင်ႉမၢဝ်းပွတ်းၶိူဝ် တီမ်မိူဝ်လေႊလၢၼ်ႉၸၢၼ်ႉပိင်း ၶိုၼ်းဝိင်းမူႇလေႊလိုဝ်းၶူင် တိုင်းလူင်တႃႈပေႃးၵိင်းယၢင်းၵိင်းၶၢၼ်း ၶမ်ႉပၢၼ်းႁွင်ၶႄ ၵိၵ်ႇလူလၺ်ႈသႃလႃမေႃႇတၺ်ႈမေႃႇၶိူဝ် မိူင်းမေႃႇၶမ်ႉၸႂ်းႁွင်းမူး မိူဝ်းလူးၶွင်သၢင်း ႁုင်းလွင်ႇသိူဝ်းၶူဝ် မူႇလေႊမိူင်းမေႃႇသွင်ၵူဝ်သတ်ႉထႃႇမႃႇသႃႇ ပတ်ႉလယႃႇ ၶုၵ်ႉၵျႃႇ တၢင်ႇပၢၼ်ႉႁွတ်ႈၵျွင်း ပီႈၶွင်ႉတင်းၶမ်မျူးပွင်း မႃးၽဵဝ်ၵိုၼ်းၶွင်း ၵူမ်ႈၵၼ်သၵႃႇၵဝပူႇလႃႇ သင်ႇၶျႃႇလုင်ႇပၼ်းႁွင်~ ယဝ်ႉယွတ်ႇၶွတ်ႇတၼ်း သီႇဝၼ်းပျေႃႉထိုင်တီႈ– မဝ်ႇလွႆႈလုမ်းၵွၼ်ႇ လုမ်းၵီႈ– လိမ်ပႃႈၶွၵ်ႈပႃႈၶွင်း ယိုတ်ႈယွႆးတၢၼ်ႇ ၽုင်တေႃႇၽုင်ၽိုင်ႈ– ၶဝ်လိုင်ႈ ႁွင်ၵလႈမွင်း ပေႃႉထွင်းၸႂ်ႇသိင်ၵူၼ်ႈ– မၼ်းမူၼ်ႈလႆးပႆႇထိုင်တီႈၵိတ်းၶိုင်ႈ– ပုၵ်ႉႁူဝ်ႇထေႇတေႃႇၶႄႇ သၢၼ်းတီႈၸဝ်းပိုင်ႈ မီးလွင်ႈသေႃးၵၵုၵ်းၵဝ်ႇလွႆလဝ်ႈ– ပေႃးမႆႈၶိူဝ်ဝတ်ႉၵျမ်း ႁူဝ်လၢမ်းႁွတ်ႈ လိမ်ၶုမ်ႇလိမ်ထဝ်ႈ ၶၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(11) လင်ႇဝႃႈမဝ်းၵျေႃႈ ယူၼ်ႉလွႆလီ"တႃႉ... ၶီၵျေႃႈယူၼ်ႉလွႆသိူဝ်းၸလႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ တၵ်းမိူဝ်းယၢၼ်ၵၼ် ၵိုင်ၶႄႇလႃႇၶျႃးယေႈပွၵ်ႈလင်ႇၵၼ်လႆႈလျႃး မႃးၵူပ်ႉမႃးထူပ်း ပိၼ်သူပ်း ပိၼ်သိင် ၵၢင်ၶိင်မေႃးၶၶၼ်း ၵၼ်ငၢၼ်းၵျေႃႈမေႃ ၵျေႃးပၵတင်းၵျေႃလိတ်းလၵ်း ၶေႃးၶဝ် ၵူႉလၵ်းတႃၵၢၼ် မဝ်ႇၵွႆႈလွႆးယၢၼ်လုမ်းလႃး ၶမ်ႈဝႃးၶဝ်ႈသွႆးၸၶးဝၢၼ် ၸတ်းၸႃၼ်လုၼ်ႉၸၵး လွႆၸယးတင်းၵူၼ်းတင်းၵျေႃ ႁွမ်ႉၵႃႈၵူၼ်းၶဝ်ၶေႃ"လႃႇၵၶဝ်ႈၽေၵ်း မိူဝ်ႈဝႃးၵျူဝ်းၶၵ်းၶဝ်ႈသွႆး ပွင်ပိၼ် ပေႃးထိုင်ၶၢဝ်းၵၼ်သိင်ယိၼ်လွၼ်း" မၢင်မိင်းပေႃးၶွၼ်းပူၵ်းၵဝ် ငၼ်းဝႃႈၶေႃးလိင်ႇပု ၸမႈလုၵ်ႈ လႆႈတၢၼ်ႇလုမ်းၶဝ်ၶတ်းၵိင်း လႃႇၵမိူင်းၵႂ်ၽိၼ်းလိင်းပီႈလေႃးၶွင်ႉတင်းႁွင်~ ၵူၼ်းသဝ်း ၵိူမ်ႈပၢၼ်းတၢပ်ႈၶႃးၶွင်~ လေႃးသတ်ႉထႃႇယွႆႇ– ၶွၵ်ႈၶဵင်ႉမိူဝ်းၽွႆတိုၼ်းမၼ်း လေႊတၼ်းႁွင်ႉ ၽိၼ်ႁွတ်ႈ တင်းမၢၼ်ႈတင်းသူၼ် ၵူၼ်ႈပၼ်းၵူၼ်~ လွႆၸပ်ႉလူဝ်ႇႁူႉသူဝ်ႇၽႆႇ။–

(12) မိူဝ်ႈၶဵင်ႉ ယေးၼ်ၶၼ်းလႆႈတူလၺ်းလႆႈမျၢင်ႇ သၽၢင်ႇသီႇၶၶၼ်ႇၵၼ်ႇတေႃးၵွၵ်ႇဝႃႇ တူႇၵိယႃႇၸႃႈမျူဝ်း သျေႃႉယူဝ်းႁူႈၽဝ်ႇ ထုင်းၵဝ်ႇမီးဝႆႉ လိူဝ်းၶဵင်ႉမဝ်ႇၵိဝ်ႇမဝ်ႇလွပ်ႈ တိမ်တူဝ်ႈ လလွပ်ႈသွင်ၽုင်ႇ ထမ်ႇမႃႇရူင်ႇၵတျၢင်း ၶပ်ႉၶၢင်းမဝ်ႇငိင်ႇ ၵူၼ်းမိင်းလလုင်းၵိင်ႇတူဝ်ႈတႃႈ ၶေႃႈႁွင်ႇၵျွင်းတိူၵ်ႈ သတ်ႉပိူၵ်ႈသေႃးသိင်ႇ ပိူၼ်ႈမိင်ႇၶဝ်ႈသိၼ်ႈၶဝ်ႈသွႆး လပွႆးပၢၼ်ႉၶူင်ႇ ၶဝ်ႈမုၼ်းတူင်ႇသတ်ႉၶွင်း ၶဝ်ႈပွင်းၶဝ်ႈတေႃႇ မုၼ်းၵျေႃႇပိၼ်ၵိမ်ႈ လၢမ်လိမ်ႈၸမးပွၵ်ႇ ၵွႆႈမွၵ်ႇ

သေးလိၵ်ႈ လွႆလိၵ်ႈလူမ်းလူဝ်ႇ ၶူဝ်ႉယေႇၸူဝ်ႇၵတ်းမူၺ်ႈ မၢၵ်ႇၵူၺ်ႈဢေးၽိင်ႇ သီႇလိင်ႇလွမ်ႉ လိူင်ႇငၽေႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၵႆႉတဝ်ႇငမႈၶမ်ႇယႂ်ႇ~ လီယဵၵ်ႉလီၸွင်း– မွင်းၵေႃႈမိူၼ်ၵႃႈမေႃးဝႃႈ ၵျိုးၵုင်းၵျိုးၵုင်း– တုင်းငၵႈႁူၸေႃင်း– သိၼ်သိၼ်ႇမိူၼ်ၵႃႈမေႃးဝႃႈ မိူင်းယၢင်းမိူင်းယၢင်း– ၶုၼ်ငလႈၶေႃင်းမူၼ်ႈလူၼ်ယဝ်း– ႁွင်ၵႃႈမေႃးဝႃႈ ဢေႃးတီဢေႃးတီလင်ၶဝ်း ဝႆႉယဝ်ႉ။ ။

(13) လင်ႇဝႃႈၵၢၼ်ႇဝႃႈၵၢၼ်ႇယဝ်ႉ ၶေႇၵၵတ်ႉထိလွႆႇလုင်ႇပျၢၼ်ႇ တူဝ်လၢင်ႉပႆးပႆႉငူင်း ၵူင်ႉလူင်းလုတ်ႇၵိၼ်ၶမ်ႉယၢင်းၶိုၼ်ႈၶႆႉ··· မူတ်းလိုၼ်ႈလၢင်ႇငၵျ ငတႇလိမ်ႁျႃႇတၵျ တင်းသိင်ႈ မူတ်းၵိင်ႈဝိသုတ်ႉထိသီႇလမ်ႇ သုင်တမ်ႇၵၢတ်ႈလၢတ်ႈ သၢမ်ယၢတ်ႈၵၢယွႆႇ ၵၢၶွႆႇ ပုတ်ႉထ ထမ်ႇမၸၶႅၼ်ႇတႃႇၵႃႇရိၵထိင်းလုင်ႇ ၵိင်ၵုင်ႇၵၢၵျင်ႉ ထုၼ်းပူၢင်ႉထၢင်ႇပေႃႇ ၶဝ်ႇၵျေႃႇ လိုဝ်းၵူၼ်ႈ မိူဝ်ႈၶႆႉတိမ်ထူၼ်ႈတၢင်းလူႇ ပူႇဢေႃႇၵၼ်ႇတေႃးယၢတ်ႇၶမ်ႉ ထွၵ်ႈၵမ်ႉၵျွင်းတေႃႇ လမ်းၶေႇၵတ်ႉထ ၵုလပုတ်ႉတႃႇ ၵွၵ်ႇဝႃႇထုင်းၵၢလေႉမဝ်ႇၵႆႈ တိၼ်းလုတ်ႇလုၵ်ႉလီႇသႆႈ မၼ်းယွတ်ႇယွႆႉလူဝ်ႇၶႆႈ လွႆပျၢတ်ႈထၢၼ်းသၢၼ်ႉသၢၼ်းၵႃႈၵၼ်မွႆႇ~ မျၢတ်ႈၵုင်ႇယွႆႇ~ ပႃးၽြႃး တြႃးလဝ်ႈတင်းသၢမ်– ယူဝ်းယႃႇၸေႇသႃႇလဝ်ႈပုတ်ႉထၵၢမ်ႇဝွတ်ႈ ၵႃႈႁွတ်ႈႁွင်ၵေႃႇ~ လႆႈ ပူႇဢေႃႇ~ ပႃးရၵႃၼ်းၸေႈၵၢၼ်းယွမ်ႉလိူင်လၢမ် ၊–

(14) ၵႃႈၶႆႉမူႇဢေးထုင်ႉမၢဝ်းလုမ်းၶဝ် ၵၢၼ်းၵၢဝ်ဢေးၶမ်ႉဢေးၶႆး မိူင်းမေႃႇၶမ်ႉၵႆး တၢၼ်းပူင် လိူဝ်းၵဝ်းတင်းလူင် ပူႇဢေႃႇၵၼ်ႇတေႃး ပျိုးၶျူးထိုင်တူဝ် ၶမ်ႇၵၢဝ်သရၶေႇၵုင်ႇ တိၼ်ႁူဝ်ၵဝ်းၵႃး ထွမ်ႇငိၼ်းတြႃးပႃႇလိပၵိတ်ႉတေႃႇ ၵုင်ႇတေႃႇထိုင်လွမ် ၵမ်းၶႆႉတၵ်းလႆႈ မိုဝ်းယိပ်းၵိမ်းၵွမ်ငွႆးငူင်း ႁူတ်းလူင်းပၶၼ်ၸိဝ် သၢမ်ထိဝ်သုင်းဝေႃး ၶုင်းဢေႃးလွၼ်ယိူမ် သၢမ်သိပ်းၵိတ်းလိူမ်ၵေႃးၵတြိင်းသၵၢပွင်း သူးတွင်းယွၼ်းယၢၼ် ၸေးၸၢၼ်ၶွၵ်ႈၶိုင်း ၸျင်းလွႆးၵၵ်ႉၵၼ်ႁွမ်ၵၼ် ပေပၼ်မၼ်းဝိမၼ်းၵိူင်း ၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းမိူင်းလိင်းၵူင် သီႇႁူဝ်ၵႃးသွမ်း တင်းလူင်ယႃႇယူပ်ႈယႃႇယၢၼ်း ၵပ်ႈမၢၼ်ႈၵေႃႈၵိူင်း မိူင်းၵဝ်းၵေႃႈလီ ယႃႇၸၢၵ်ႈယႃႇၶီ သႃႇသၶေႇတၢၼ်ႉ "သိၼ်း" ငူင်းလိၼ်းငွႆးၶဝ် ႁူတ်းထိုင်ၶဝ်းယၢဝ်တွင်းၵိမ်း ပေပၼ်မၼ်းလူမ် မၼ်းလိမ်း ပတိတႃႇၶယိူၼ်ႈသူင်ႇတူင်ႇတၢင်ႇၸၢင်ႇတိူင်း ၵူႈဝၢၼ်ႈၵူႈမိူင်းလိၼ်ႇလၢမ်းတၢမ်~ မျူဝ်လၺ်ႇသူလၺ်ႇလေႃႇ ၵႃႇပေႃႇထွၵ်ႇယမ်း ဢေႉၶမ်ႉၵၢမ်ႇႁိုဝ်လွတ်ႈ– ယွၼ်းႁွတ်ႈမိူင်းတီႈ ၶျမ်းသႃႇလွမ်လိူင်ႈ– မၢၵ်ႈၵၢင်ႇတၢင်ႇၸွင်ႇထွင်ႇတိုဝ်း မျွၵ်ႈယိုဝ်းပွႆႇသိင်လိူင်ႈ– ယၢၼ်ယၢတ်ႇ ၸၢတ်ႇတေႃး ၵႃႇၵေႃးၶမ်ႉႁူၼ်းလူမ်ႇထၢင်ပိုင်ႈ– သတ်ႉလႃႇသီႇၵၢင်ႇထၢင်ႇသျူး ပေႃႇမႂ်း

တမ်ႈလေႃးၶျၢင်ႇလွႆႈၶိုင်ႈ– တၵျၵွယဖလ ၺာနသီဝ အသၼ်တံ ပူရံပျေႃႇဝဵင်း တီႈၵၢင်ႈ တီႈယႅင်းၽိူင်ႇလွႆႈပိုင်ႈ– လီတ်ႈသိုင်ႇပႅတ်ႇမိူင်း ႁူမ်ႈမုၵ်ႉႁူမ်ႈမူႇႁူမ်ႈၵိူင်း ႁူမ်ႈမူၼ်ၶၼ်ၵႃတူင်း ၶၼ်ႇလွီလိုင်ႈ– ပႃႇပၵျႃႇ ၵႃမၼ်ႇၵလႃႇ ၶွင်ယုတ်ႈယွမ်း ယႃႇမႃးလီႈလွမ်းၽေႇတဝ်လိုင်ႈ– ၵေႃးလႃႇ ၵျေႃႇလႃႇၶၢဝ်ႇၶၢင်း သတၢင်းၵွႆႈပေႃး ၶၶၼ်ႈမေႃးၽူႇ ႁွမ်ၵိူင်ႈ– သၵႃႇယ သမၵ်ႉႁ ၵႃလုင်ႇ ၶုင်ႇတူဝ်း တၶူဝ်းသိၵ်ႈၶျႃႇ သႃႇသၶေႇမူႇလုမ်း လုလုမ်းၶွတ်ႇၵ်ၶၼ်ႇ လိၶၼ်ႇယၢဝ်ႈ လူဝ်ႈၶွင်ႇလႃႇ ယႃႇဝီယႃႇၶွၼ်း ယႃႇၵွၼ်းယႃႇဝႃး ယႃႇလီးယႃႇလူင်း ယႃႇသူင်းယႃႇငဝ် ယႃႇၵဝ် ယႃႇမွၼ်းယႃႇမၶၼ်း ၵူႈပီးၵူႈလိုၶၼ်ၵူႈဝၶၼ်း တူဝ်ႈတၶၼ်းလိူင်ႇ ပေႃးၶိူင်ႇၶမ်ဝိႉတိုင်ႈ" လူလုၺ်ႈတႃႉ...

မုၶၼ်ၵူလုၺ်... မုၶၼ်ၶေႃး

သႃႇထု သႃႇထု သႃႇထု

မေႃလိၵ်ႈလူင် လဝ်ႈၶိင်းၸိုၼ်းယွတ်ႈ(မိူင်းယူႉ)

ၸိုပ်းၵျၢင်ႈ ၶိင်းၵေႃးပၵၼလႈၽူႈပွင်ၵၢၼ် ပွႆးပီးႁွၼ်းၶမ်း

တွၼ်ႈသၢဝ်းသၢမ်

တီႈတွင်း ဝၼ်းပွႆး ႁၢင်ပွႆး ပီႈၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းလေႃးတီႉ တီႈမိူင်းယၢင်း

ပီႈထမ်ႈ 2547　　ပီႈငေႃးလူ 1365　　ပီႈတႆး 2097

လိူၼ်ႁူၵ်းမွႆႇ (12)ၶမ်ႈ တေႃႇ (15)ၶမ်ႈ　12-15.5.2003

1. တွၼ်ႈၵၢင်ၶႂ် – 08:00 တေႃႇ 10:00 မူင်း တၵႃႇတင်းလၢႆ မိူၼ်ႈၵျွင်း လွင်းတၢင်ႈ တၢင်းလူ ၶၢမ်ႇသိၼ်ထွမ်ႇတြႃး တီႈလဝ်ႈသၢင်ႇၶႃႇၶိူဝ်ၵျွင်း ႁူႈၶႂ်"။
2. တွၼ်ႈဝၢႆးဝၼ်း – 01:00 တေႃႇ 04:00 မိင်းၶၢဝ်းတင်းလၢႆ ၼတႃႇတင်ႈပၢင်တၢင်ႈ လၢတ်ႈၼၶ တြႃးလွင်ႈၽေႃႇသႃႇၼလႈ ၸေႃးထွမ်ႇတြႃးလဝ်ႈ ၶႂ်းမူႇၶႂ်းတွႆး ႁူႈဝၼ်း"။
3. တွၼ်ႈၵူဝ်ၶမ်ႈ – 06:30 တေႃႇ 08:00 သိုပ်ႇၸေႃးထွမ်ႇတြႃးလဝ်ႈ ၶႂ်းမူႇၶႂ်းတွႆး ႁူႈၶမ်ႈ"။
4. တွၼ်ႈၵၢင်ၶမ်ႈ – 08:00 တေႃႇ ၵၢင်မိူၼ်း 12:00 မီးပၢင်မူၼ်ႈသိူဝ်း ႁူၼ်းၶၼ်ႇၶဝ် သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း မႃးမူၼ်ႈလွမ်းႁူႈၶမ်ႈ"။

ၵွင်ႈႁိတ်း – တီႈလလွပ်ႈ ထမ်ႇမႃႇႁူင်ႇ ႁိမ်းၵျွင်း ပိၼ်တီႈ ၶႂ်းဝၢင်းၵျွင်းထၢပ်ႈၶွၵ်ႈ။

လိၵ်ႈမၢၵ်ႇလူႇၶၢမ်ႇငိူၼ်းပွႆး ပီႈၵွၼ်းၶမ်း

မိူဝ်ႈပီႈငေႃးလူ 1365 ၶီး (တီႈၶွႆး သီႇၵူဝ်ၵႃးသွမ်း)

(1) ၵေႃးၵႃႇသ(3)ၵမ်း လင်ႇဝႃႈမိူဝ်ႈၶႅၼ်ႉ ၸၼ်ႇတၵိတႃႇၶိ တိသၵၶမ်ႇ ၵၸမ်ႇ ၶႃႈၶိုင်ႈၶၼ်ႇထႃႇ တၵ်းမႃးပူႇလႃႇၵိင်ပိုင်ႈ ၵၼ်ပိၼ်ၵဝ်ႈယိုင်ႈႁုင်ႇတေႃႇ သိၼ်ႇလေႃႇပုတ်ႉထ ၵူမ်ႈလူလ်ႈဝလၶထမ်းတေႃႇ ၵွမ်းၽေႃႇသင်ႇၶႃႇ ၵရိယႃႇသမုတ်ႉတိထေႇမျႃတ်ႈ သွင်ၽေႃႇ ၵွမ်းသွၵ်ႇ ၵဝ်ၶင်ႇၵူတ်ႇမွၵ်ႇၶုပ်ႉတမ်ႇဝၢတ်ႈ လူယိုင်ႈငၢႆးသွႆႈပၢၼ်းၵၢၼ်ႈလမ်း ၶူဝ်ႈၶမ်း သွႆႈၵျူႇမွၵ်ႇ ~ ယေးၶမေႃးဝိူႈဝၢၼ်းသႃ– ငိူႈလႆႈယွၼ်းၽေႇၽေးတၢမ်ႇ လွင်ႈၵၢမ်ႇသၢမ်သမ်ႇ မိူင်ႈပႃႇပလူၶၼ်ႇၵူင်ႈ ႁူႈဝူင်ႈ"ဝၢႆးၵူတ်ႇ– ယၢၼ်လွတ်ႈၽေးၶပ်ႉသိင်းၵိင်ႈယူတ်း သိင်ႈမူတ်း မဝ်ႇမီးၶဝ်ႈမႃးၸႃ တႃႉ ၊ –

(2) လိူဝ်ၶႅၼ်ႉၵဝ်လိမ် မႃႇတႃႇပိတေႃး လေႃးပႃးၶူးမႃးမေႃသွၼ် သွင်ၶွၼ်မိူဝ်းၸဝ်း လမ်းလဝ်းၶၢဝ်တၼ် ၵဝ်မိူၼ်ပၢၼ်းလၼ်ႁိဝ်းၽူး သွႆႈၶူးမ်ႉတွမ် မူဝ်ၵွမ်ၽုတ်းၵူင်း ယိုင်းလူးၶဝ်ၶုၼ် မုၼ်ၶမ်တွၼ်းၵေး ယွၼ်းယၢၼ်သိၼ်ၽၢၼ်သၢင်းၸေး တုလရိတ်ႉတမ်ႇ

သိမ်းသၢမ်ႇတူဝ်ငေႃးသူပ်း ႁူမ်ႈႁူပ်းမၶေႃး ၵိင်ႈၶျူးၵာမ်ႇမီးယေႃ~ လူၶ်ႇႁူင်ႈ – ယုၵ်ႉယူင်ႈ ၼိဝ်းယေႃႉ ပူႉလႃႉၵၼ်ႇတေႃး ၶငေမွႃးတၢင်ႇႁူဝ်ပႆႈ – ၼ်ၶင်းၸိူဝ်ႈၵၢၶေင်ႇတငေႃးယျ ပၼ်ႇလႃႉ မုၶ်ႁူင်ႇၵုင်ႇၸုင်း ၵၼ်ႈမုင်းယူင်ႈငါးလွင်ႈထီး ၵျႈမီးသၢတ်ႉတမ်ႇ ပဝၵမ် ႁူမ်ႇငမ်းၵင်ႈတေႃး လွတ်ႈငေးၼိၶ်ႇသၢၼ်လွင်ႈတၢင်းမႆႈ– ပေႃးလႆႈသိူဝ်းပျူႉလိုၵ်းၶ်ႈ– ယူင်ႈၶငေႇပမျ ႁၶ်ႇတျႇလွတ်ႈႁျႇမွၵ်ႇမူၺ်ၵမ်ႈၵိုတ်း ယွႉမိုတ်းၵိင်ႈဝၢးပၢင်ႇ လိၵ်ႈလုၵ်ႈလူၶ်ၼိၶ်ႈ ၵျူၺ်ႈတျႉ ၊ ၊

(၁) ၶႅၼ်ငေႃႈ တေႃးၶႅၼ်ႈ ၵျႈၶငေႇၵျၢင်ႈၶျႈ လႆႈမုၸုပ်ႉႁွမ်းၶွမ်းလူး ငေးၵူးမုၶ်ၶမ် သဝ်းလႃမ်ပွၶ်းလီ ပီၶ်ၵၢၶ်ပျုးပျုးသုတ်းဝါးယဝ်ႉ ... ၵမ်းၶႅၼ်ႉ ၵျၢင်ႈၶျႈ ၵိၶ်ႇတထမ်ႇမ ၼိူဝ်းလႆႈပွၶ်းယေးတူဝ်လႃးထုၵ်းထွၶ် ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈၵၢၶ်ပီၶ် သူၺ်ႇၵျတု ပွႆးပီးႁွၶ်းၶမ်း ပိၶ်းမွၶ်ႇ ပွတ်းၵွၶ်ႇတွၶ်းၶိုင်ႈ ပွၶ်းလႆႈထုၵ်းထွၶ်ၵပ်းတၢမ်း ယိုၵ်းၵ်တ်းလၢပ်ႈၵျမ်း လၵ်ၵျ ပၵ်းပုံႉၶဝ်ႈပီၶ်တပေးၶွင်ယေႃႁျင်းသဝ်း မိူဝ်ႈၵေႃႇလၵျၢင်ႈၶျႈလႆႈမိူဝ်းၶမ်ႇသၢင်ႇ ပူႇသၢင်ႈမိူင်းမိတ်ႈ ၶွင်ယေးၶေမ်ၵုင်းပဝ်း ငတေးသဝ်းတၢၼ်းၶေ ထိုင်မျႈ 1315ၶု လိူၶ်သၢမ်လွင်ႈလိတ်းၶမ်ႈ လၵ်ႇသမ်ႉၵွၶ်ၵၶ်ၶါႉယၢၶ်ပျုင်းႁူး ႁျယေႃးလူင်းလွမ်း ၵျင်းမဝ်းလူး "ၶမ်ႈလတ်းၵေးၵိဝ် လၵ်ႇသမ်ႉၶတ်းယိဝ်မျးယိဝ်မိူင်းယၢင်း ၶဝ်းတၢင်းသိပ်းၵဝ်ႈ ၼိၶ်းသၢဝ်းဝၶ်း ဝံႉၼိူဝ်ႈပၢင်ႇပၢၶ်းလိူဝ်ပိူင် သၵ်ႇၶျႇသျႇမၶေႇၵၢၶ်းလိူင်တၢင်းႁျင်းလိူင် မီးတိၼ် ၵျႈသိပ်းသၢမ်ပျး ၵွၶ်ၵၶ်ယိဝ်မျးငတေးသဝ်း တီႈၵျဝ်းတၢင်ႈႁျင်း တီႈႁွင်းၶေႃးတ်ႈၵျိူး တီႈမီးမုၵ်ႉ ႁူၶ်းၵၢမ်ႈၼိၶ်းၶေႃ~ တီႈၵၢၶ်ၵေးယၢင်း ၶၢင်ႈႁျင်းၶမ်ႉမျင်းယျေတ်ႈလတ်းၵူမ်ႈၵ်မ်းယေႃ~ ႁျင်းတၢင်ႈတေႇ သပ်ႉပေႇဝျႈသပ်ႉပေႇ ယဝ်ႉ ။ –

(4) ၶႅၼ်ငေႃႈ လၵ်ႇတၵ်းႁွတ်ႈသူႇထိုင်မျႈ ပီးပူၶ်ႉၶဝ်းၶျ မိူဝ်ႈၵၢၶ်ၵွၵ်ႇဝျႇၶေၶ်ႉ လွမ်းလူၺ်ႈပလ်ႉလေးတျႇယၵျ မိူင်းၶွၵ်ႈၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း မျးလူႇမျးဝႆႈၵေႃႈလုင်ႇ လိူဝ်ထိၼ်ႈလိူဝ်းၵၢၶ်ပိတ်ႉလေးတျႇယၵျႇသီႇဝျႈၵျႈဝတ်ႉ ၵၢယၢတ်ႈလမ်ၵ်ပ်ႇႁျင်းယုင်ႇ ၵေႃႈငေႃႉ ပွၶ်ႉပိူဝ်ႈဝျႈ ပွၵ်ႈၶႅၼ်ႉၵၢငေႃႉမၶ်းၵေႃႈသၢင်ႉ ၵၢၶျင်ႉမၶ်းၵေႃႈတေႃ ၵမ်းၶေၶ်ႉ ၵျႈၶငေႇၵၢင်လိုၵ်ႈမၶ်းလဝ်ႈ ၼိင်းလူင်ၵုၵ်ႉၵတ်ႉထ ဝေႇယျႇဝိတ်ႉလမီးဝံႉၶေၶ်ႉ လၵ်ႇတၵ်း ထုၵ်ႈယေႃႇၵုပ်ႇၵူဝ်း လွင်ႈမျူဝ်းမၢၶ်ႇယျ လွမ်းပိူဝ်ႈသီၶ်ႈလိူဝ် သမ်ႇမျႇသမ်ႇၵပျႇတၢင်းဝူၶ်ႉ ၼူၶ်ႉလူၺ်ႈ□ႇတၵျ ၶငေႇၵိူဝ်တေပီၶ်မၵျႇၵုသူဝ် ထူးပူဝ်ႇၶမ်ယွႇၵေႃႈပိူင်ၶိုင်ႈ ပိူင်ၶိုင်ႈသေၵေႃႈ ပွၶ်ႉပိူဝ်း လွမ်းၶငေႇႁျင်းလဝ်ႈသၢင်ႇၶျ □ႇၵျဝ်းၶျႈၶႅၼ်ႉ လႆႈမျးပုၵ်းငတေႇ ၶေႇလၢပ်ႈ ယူႇၵပ်ႈၵဝ်ဝျ ၶေႇယျႇတီႈလံႉ တီႈၶႅၼ်ႉပေးဝျႈထိုင်ႁွတ်ႈလိူၶ်ၵျႈပီးမွႆႇ ႁူႉၵျႈတၵ်းတေတ်ႇမ်သွႆႇၵျႈသိပ်းၶုပ်ႇၶီႈ ပူၶ်ႉမျးႁူးတီႈႁျင်းယူႇ ပံႇယၢမ်းထူပ်းသူႇၵျၶ်ႁူပ်ႉ မျူဝ်းၶႅၼ်ႉ ဝံႉၼိူဝ်ႈၶေၶ်းၵျူင်ႇ ၵျဝ်းၶျႈဝျႈ ထုၵ်ႇလီၵဝ်ၵုင်ႇၶဝ်လဝ်ႈသေငေႃႈ တေႇတၢင်ႈပီၶ်ပွႆး

သူၺ်ႇၶတုတပိၼ်ႇ တၢႆးဝႃႈ ပွႆးပီႈၵွၼ်းၶမ်း တမ်းလႆႈလူႇတၢင်း ယုၵ်ႉယွင်ႈသႃႇသၶေႃႇ ငိုၼ်ၵျႃႇ မိူဝ်းၶေႃႈလွင်ႇတေၵျ တေထုၵ်ႇၵမ်ႇထုၵ်ႇ လူၵ်းၸေႇလွတ်ႈမွၵ်ႇပျ ၵွႆႈၵၼ်မျိူးမူႇသၵျႃႇယ ထွမ်ႇလႅင်ႈ လႅင်းလိုၼ်ႈသေႇၶျႃႇ ~ တၢင်ႈဝႃႇလႃႇ ~ ၶွင်းငၵႈပွႆးၵမျိူး လၵႃးလၢတ်ႈၵၢမ်း ႁူႈလၢႆလွင်ႈလီးဝူၺ်း– ယၢမ်းၶၼ်ႉမျိူးမူႇလူႇတၵႃႇ ၽွၼ်ႇၶေႃႈထၢမ်လၢတ်ႈၵၼ်တူၺ်း– ယင်းလႆႈငိၼ်းၶေႃႈၵၢမ်းဝႃႈ လီၶႃႈ... လီၶႃႈ... တၢၶေႃႈပျင်းယုမ်ႉၶူဝ်လၢတ်ႈ မီးၶမ်ႉလႆႈမျွတ်ႈ လူမ်းၽွမ်ႉ ငၢႆးယိူင်ႈပၢၼ်းလွမ်ႉႁွမ်ႁူၺ်း ၶၼ်ႉယဝ်ႉ ။ ။

(5) ၵမ်းၶၼ်ႉ ပေႃးၵႃႈ ႁူႉဝႃႈၽွႆၽူႈလႆၶေႃႈၽွမ်ႉယဝ်ႉသေႇၶျႃႇ လင်ႇတၵ်းႁူမ်ႈၵၼ် တၢ်ပ်းတတ်း မၵ်းမၼ်ႈၶၢဝ်းၶႃႇ မိူဝ်ႈပွင်ဝၼ်းသၢင်ႈၵၢင်ႈၵ်ၶၼ်း သမ်ႉၶ်ၼ်းထိင်ႈလႆ လူမ်းယွႆႇ လၢတ်ႈသွႆႇႁူမ်ႈၵၼ်ဝႃႈ လိူၼ်ႁူၵ်းမွႆႇသိပ်းသွင်ၶမ်ႈ တေႃႇႁွတ်ႈလိူၼ်ႁူၵ်း ပျေႃႉဝမူၼ်းလုင်ႇ ၶၢဝ်းၶၼ်ႉလူႇၽုင်ႇၵမ်ႇၽိူဝ်ႈ လိူၼ်ႁိူဝ်ႈလႅင်းသႃႇ ပေႃးဝႃႈႁွတ်ႈထိုင်ဝၼ်းၶၼ်ႉ ၵဝ်းၶႃႈ လင်ႇႁွႆႈႁူမ်ႈၵၼ်လူႇတၢင်းယၢတ်ႇၶမ်ႉ ၵၶုမေႃးတၶေႃႇၶၢမ်ႇၵပ်ႉ ပိုၼ်လၢတ်ႇယိုၼ်ႈသူင်ႇ ၵုသူဝ်ႇ ၵႃႈတမ်ႈပုၵ်ႉၵူဝ်ႇသတ်ႉတဝႃႇ ဝႆႉၵွႆႈၶ်မ်ႉၶေႃႇလိူဝ်လွၼ်ႇ ယၢမ်းၶၼ်ႉလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ ႁူၼ်းထဝ်ႈ ၽွၼ်ၶေႃႈပေႃးဝႃႈလႆႈႁူႉ သႃႇထု သႃႇထုလူမ်းၶ်ၼ်ႇ လႆၵ်ၼ်ႇဝႆႉယွႆႇမိူၵ်ႈ ၵွပ်ႈတၢင်း ၵုသူဝ်ႇထိူၵ်ႈ သူငလႈၵဝ်းလႆႈပႃး ႁူပ်ႉလႃးၶဝ်ႈပွႆးမျွတ်ႈထူးၶေႃႇ ~ ပွႆးလိူဝ်ႉမျိူဝ်းၶၼ်ႉ ၵမ်ႇၵႃႉ လႆႈၵ်တ်းလႆႈသၢင်ႈပၼ်း တေႃႈၶေၢၼ်းၵျႃႇ– ၶွင်ပိူဝ်ႈၶေၢၼ်းႁူပ်ႉၶေၢၼ်းၵၼ်– ၵမ်ႈၽွင်ႈ ယူႇထၢၼ်ႈပေႃးသိၼ်ႈဝၢႆးၵၢမ်ႇ– ၵွပ်ႈတၢင်းသေႉၵွင်း ၵႁူၼ်းၶၼ်ႉ ၵမ်ႇၶၢမ်ႇ– ယင်းမဝ်ႇမီးႁူပ်ႉ ထူပ်းမၢၼ်– ယၢၼ်သိၼ်ႈဝၢႆးတၢႆ– ပေႃးထၢၼ်ႈၶမ်ႉလၢႆ ယဝ်ႉ၊

(6) လင်ႇဝႃႈပွႆးပီႈၵွၼ်းၶမ်းၶႅ ဝႆႉၵွႆႈမၼ်းထိူၵ်ႈ သူၵဝ်ၵဝ်းၵႃးလႃးထူပ်းမၢၼ်ယဝ်ႉ... လီၵၼ်ၵွၼ်ၵၼ်ပွင်ၵၢၼ် ၶတ်းလႆႈၵျိူဝ်းလႃးတႃႉ... ၵမ်းၶၼ်ႉပေႃးဝႃႈထိုင်မႃး လိူၼ်ၵႃႈမွႆႇ သိပ်းၵႃႈဝၼ်းၶၼ်ႉ ၶေႃးပၵဝူၺ်ႇယႃႇဝိတ်ႉလၶဝ်လဝ်ႈ လင်ႇတၵ်းလၶၼ်းၵၼ်း ၵွင်ႉၵၼ် သူၺ်းၶူၺ်း လၵၢဝ်သီႇဝတ်ႉၵႃႈဝႃး မႃးၽဝ်ထမ်ႇမႃႇၵျင်ႇ ၵႃႈၵိမ်းႁူၼ်းၽူၺ်းတူၼ်ႁူင် လင်ႇတၵ်းၵီႈၸေႇယင်ငၶ ဝႃႈၵၼ်ပၼ်ႈတႃႇဝတ်ႉထိုၼ်းလူႇတႃႇတေ တေႇတင်ႈပွင်ပိၼ် ပီႈၵွၼ်းၶမ်းပွႆးလူင်ၵူၼ်းၵိုၼ်း ႁူဝ်ပိုင်းၵဝ်းလူဝ်ႇလႆႈၶဝ်ႈလႆႈငိုၼ်းၶမ်ႇ" လင်ႇလၢင်ႈ ယိပ်းၵမ်ပွင်ပိၼ်ပၢင်ပွႆး ၵဝ်းတေၵိတ်းၵိူဝ် ပွင်ၵႃႇလၢမ်းၽွႆးငၶၵေၼ် ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၼ်ပိၼ် ၶိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉငလႈ ၽူႈၵ်မ်ႁူဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇလင်ႇသမ်ႉ လူပ်းပၼ်လၵႃး ပေႃးပိၼ်ဝတ်ႉဝႃး ၵဝ်းၶႃႈပၢင်ႇၵုတ်ႇၵမျိူးငတႉလူဝ်ႇလႆႈ ၵွၼ်ၽွမ်ႉလႆႈၵၼ် ၶတ်းၵႃႇလူင်းၵီပ်း ပႃးလိမ် ၵွပ်းၵိပ်းသိၼ်မင် မၢၼ်ႈဝႃႈ(ၵတၢၼ်ႇငၶျႃႉ) တၢႆးဝႃႈသွင်းပွၵ်ႉမေႃးလင်လိူဝ်းတွၼ်း ၵွႆႈၵၼ် ႁူဝ်လူႇပူႇႁူင်းၵဝ်းၶႃႈပၼ်ပွၼ်းၽွၼ်းလီ ၵဝ်းၶႃႈ ဝူၺ်ႇယႃႇဝိတ်ႉလမူႇလုမ်းပူႇၶိင်း သီႇဝတ်ႉ ၵႃႈဝႃး လင်ႇႁွႆႈၵမ်တင်းပပ်ႉငလႈ ၵမ်တၢ်မ်ႈလီ" မၢႆလွမ်း ပိူၼ်ႈယိုၼ်ႈပိူၼ်ႈလူႇ ယႃႇၵွႆႈၵၢဝ်ၶူင်

တူၵ်းယွမ်း ယေႉယွၼ်ႇသွၼ်ႇတူၵ်းၶႂ်~ ယွတ်ႇၶူင်ႈ- ၶဝ်းလူဝ်ႇလေႇတၼေႇသေႇသူၼ်း ႁူႈႁူၺ်းႁူႈယေး ၵေႈလွမ်းၵိဝ်ႇတၢၼ်း ပိူင်ႈၵၢၼ်းႁွတ်ႈလေးလွတ်ႇ ၵၢဝ်ႁူႈလႆၢဝူင်ႈ- ၶွင်တေႃႇမီး လိူင်ႉၶီးၶႆႉၵွႆးယဝ်ႉမၼ်းလၢင်ႇ လိဝ်းလႆႈတွၼ်းယွႆႇၶမ်ထူၼ်ႈ- သူၼလႈၶဝ်း ၵေႈလိူင်သမ်ႉလႆႈၵိတ်းၵုသူဝ်ႇၵမ်ႇၵႃး လႆႈပႃးပျေႃႇလွႆမူၼ်ႈ- လွမ်းႁူၼ်ႈသွင်းပွၵ်ႉသိင်ႁူၼ်ႈ- ၽႆၵေႈယင်းယႃႇပေၶျေႃႉပေၵူၼ်ႈ လူလႆႈတႃႉ ။ ။

(7) ၵမ်းၶၼ်ႉပေႈဝႃႈ မိင်းမွၵ်ႇသိင်ၽူႈၵမ်ႁူဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ မီးတင်းၵၢၵျမ်ႇ သမ်ႇမႃႇသမ်းၵပ်ႉပမ်ႇ ၶၢၼ်ၶႆ မိူဝ်းလူးယဝ်ႉၵေႈ ... ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်မိင်းၶဝ်သီႇဝတ်ႉ ၶူႈဝႃးငလႈ ၵိၵ်ႇလူလႆႈမူႇလုမ်း ဝူလႆႇယႃႇဝိတ်ႉလၵေႈပၵၶဝ်လဝ်ႈ လၢင်ႇတၵ်းၵွၼ်ၵၼ် ဝူၼ်ႉလၢမ်း ၵိၵ်ႈဝႃႈ ၶီးၶႆႉၶၢင်ႈမၼ်းတေထူးလူဝ်" ၵွႆးႁူဝ်မိုဝ်ႉဝၼ်းမၼ်းယၢဝ်း ႁူဝ်ၶၢဝ်း မၼ်းၵိူင် လႆၢးလိူင်ၵၢၼ်ပိၼ်မိင်းမၢၼ်ႇသိင် ႁူဝ်ဝတ်ႉၶႆၢးလူင်လၢင်ႇဝႃႈ လီၶႃႈယဝ်ႉ လီၶႃႈယဝ်ႉ ၵွႆးၵႃႈ သူလဝ်ႈပၢင်ႇၵုတ်ႇၶပ်းမိုင်ၵွၼ်တၢင်း ဝႆၢးၶႆႉၶဝ်းၶႃႈလၢင်ႇတၵ်းႁူမ်ႈၵၼ် လုမ်းလၢင်း လွမ်းၵွႆးလႆၢးတိၼ်တၢင်းလင် မိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉၶေးမေႇၵိင်းငလႈဝိင်းၽေႃး လၢင်ႇဝႃႈ ၵမ်ႇပိၼ်သင် ၵွႆးလူဝ်ႇသူလဝ်ႈလူင်းလၢမ်းၵွၼ်တၢင်း ၵၢၼ်ပိၼ်မိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉၵွင်းၽီလူင် ၶၢင်ႈတေႁူဝ်လွႆ ၵမ်ႇပေးသၢင်းလၢင်းငိၼ်းမိၼ် ၶၢင်ႈတေဝူၼ်ႉဝႃႈ ၶဝ်းၶႆႉလွင်ႇတေပိၼ် ၵမ်ႇပိၼ် မျူဝ်းၶဝ် သူလႆးၶူလႆး ၵမ်းၶၼ်ႉလၢင်ႇၵွႆႈတပ်းတတ်းၵၢင်လွႆ ၶင်းႁူလႆးဝႃႈ ၵၢၼ်ပိူၼ်ႈပေးၽွမ်ႉပိင်း လႆႈလွႆသိင်ႈၵိတ်းၶႆ ~ ဝတ်ႉဝႃးၶဝ်းၶႃးၵေႈ ၵိူဝ်တေႃႈယွမ်းၶျေႃႉႁူၼ်းၵၢမျူးလႆၢ- တိၼ်းၽွမ်ႉ မၢၼ်ႇ" - ၵွႆႈမိုင်လၢမ်းတူလႆးၵၢၼ်ၵိူင်း ယွမ်ၵိင်းငလႈပီးမၢၵ်ႈ ၶဝ်းၶၢဝ်ႈလၢမ်းၵၼ်- ႁွတ်ႈၶၢဝ်း မိူဝ်ႈယၢမ်းၶၼ်- လၢင်ႇႁူႉမၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇ- မျူဝ်းလေႇတၼေႇမၢၼ်ႇ ၶႆႉ။ -

(8) ၵမ်းၶၼ်ႉမၼ်းလဝ်ႈႁူဝ်ပဝ်ႈမိင်းလူင် လၢင်ႇတၵ်းပူင်ၶျေႈဝႃႇလႃႇ လၢတ်ႈဝႃႈ ပေးၶႆ မိူဝ်ႈလွႆသူတေတၼ်း ဝၼ်းလွႆသမ်ႉတေလွႆၶဝ်းၶႃးၶူႇ ၶဝ်းလူဝ်ႇယႃႇဝႆႉ မိူဝ်ႈၶႆႉ ႁူၼ်းလုင်ႇ လူဝ်ႈၵၢၼ်ႁူပ်ႉၵျူင်ႇထမ်ႇမႈရူင်ႇတီႈၶႆႈ ႁွႆႈလႆႈႁူႉလိင်ႈလိင်းပွင်ႇ ႁူႈသွင်ႇႁူႈဝတ်ႉ ယေႈဝတ်ႉလႆၢၵေႉ ႁွႆႈပေးလႆႈသိုပ်ႇတေႃႉတႆႇၶႆႈမွၵ်ႇႁူႈဝတ်ႉ လၢတ်ႈႁွႆႈလေးလွတ်ႇ ၵမ်းၶၼ်ႉ မိင်းႁူဝ်ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ လၢင်ႇဝႃႈ ဝၼ်းလိူၼ်ၶႃႈလွင်ႈလိတ်းၶမ်းယေႈဝတ်ႉသွင်ၵေႉတီႈၵေႇ လူဝ်ၶၼ်ႉ တူဝ်းမေႇၶမ်လႆႈၵႃႈၵိူဝ်ၵေႈလီၶၶၼ်ႉ ၶၢဝ်းသိပ်းၵိတ်းမူင်းၶၼ်ႉႁွႆႈႁွတ်ႈ ထိူင်တီႈ လလွပ်ႈထမ်ႇမႈရူင်ႇ သိပ်းသွင်မူင်းႁွႆႈလႆႈၽဵဝ်လုင်ႇလူင်းႁွၼ်ႈ လွတ်ႇငွၼ်ႈလူႇၶမ်ႇ ၶဝ်းၶႃႈပၢင်ႇၵုတ်ႇ လွင်ႈလူလႆႈလႃႇၵတၵႃႇ တႃႇတေလိင်ႉၶဝ်ႈငလႈၶမ်ႉသႃႈယႃႈယိုဝ်ႉ သေးလိၵ်ႉလုတ်ႇ ထၢၼ်ႈပေးမီးဝႆႉ ၶွႆႈလႆႈၵုသူဝ်ႇ ၶဝ်ႈပိၼ်လႆးလႃႉပေႇ+ၶၢင်းၵေးမိၼ်ႉ ၶဝ်ပူႇၵွၵ်ႇ ပေႈငမႈလုၵ်ႈ သႆႇသုၵ်ႈလေႇတၼေႇ တႃႇၶဝ်ႈတႃႇၶိူင်ႈမႈလိဝ် ယိဝ်လွႆၵျူဝ်းသွင်ႇ ပွင်သၢင်ႈ ႁွႆႈလႆႈလႃႇၵလေႉႁူႈၽူႈ လုမ်းထဝ်ႈႁူၼ်းၵၢမျူး လႆႈမႈၶဝ်ၵိပ်းၵၢလူႇၶမ်ႇ ~

ငိုၼ်းတင်ႈပိၼ်ပွႆး– သူလၢႆႉရတုတပိၼ်ႉ– ပွႆးႁႃႈသိပ်းၶီႈပီးၶွပ်ႈတႅမ်တမ်း– တၢႆးဝႃႈပီးမျၢတ်ႈ ႁွၼ်းၶမ်း ၶႅ.ယဝ်ႉ ။ ။

(9) ၵမ်းၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈတူၵ်းသူႉႁွတ်ႈမ်ၶၼ်ႈ လိူၼ်ႁႃႈလွင်ႈလီတ်းၶမ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ၵၢၼ်ပိၼ်သီႉဝတ်ႉႁႃႈဝႃး ၵွၼ်ၵၼ်ႁွတ်ႈမႃးလႄႉလုင်ႉ ထိုင်တီႈထမ်ႉမႃႉၶူင်ႉၸလွပ်ႈၵေႃႈ ဝႆႉၸိုႁ်ႈတႅမ်ထူၼ်ႈ ၵုပ်ႉၵူၼ်းသိူဝ်းသုၢင်ႉ ၵၼ်ႉလၵ်းဝႆႉၸိုႁ်ႈထုၵ်ႉမ်ၶၼ်ႈလၢၼ်းၶၢင်ႉသူႉတေႃႉ ပျႃႉလွမ်းၵမ်ႉမပထ ပုင်ႉလၵုသူဝ်ႉ လွႆၵေႃႈၵမ်ႉတူဝ်ႉၵမ်ႉတၢဝ်ႉ ၵမ်ႉပၢဝ်ႉၵမ်ႉဝိၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈလၢပ်ႈသိၼ်ႉလူလၢႆႈၶႄႈၵၢၼ်ၵုသူဝ်ႉ ၵမ်ႉၶူဝ်ႉၵမ်ႉၵၢတ်ႈ ပၢၵ်ႉလၢတ်ႈၶူဝ်ၵျေႃႉ လေႃႉလၢင်ႉ ၵမ်းၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈၵိူဝ်ႉပေႉယဝ်ႉ လၢင်ႉၵွႆႈၵၼ်းၵၢဝ်သွင်းပွၵ်ႉ လေႃႉသပီႉၵႃႉ မႃးတၢင်ႉ ၶိုဝ်ၶျၢင်ႉၵိရိယႃႉလိၼ်ယိပ်ႉ ၶိပ်းသိပ်ႉသၢႆမ်ၵ်ႉလၢပ်ႈၽိုၼ်း ၽုၼ်ႉဝိုၼ်းသေႈသွၼ်ႉ သိၼ်ၵွၼ်ႉလိၼ်ႈၵွၵ်ႉၽၢင်ႈထိပ်ႉပူၼ်ႉၵေႉၵူၼ်ႈ လၢင်သလေႃး ထၢၼ်ႈပေႃးတုမ်ႉတေႃး ၵႃႉၵႃႉပျၢၼ်ႉ ~ တလၢၼ်ႉ"~ မေႃးၵူၼ်ႈလၢင်ၵႆ– ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်ၵူဝ်လူႉပူႉႁူင်း ၵွႆႈယိပ်းမ်ၵ်ႉၶျင်းသူဝ်ပၢဝ်ႉၵူၼ်ႈ သူၼ်းသေႃႉသူႉတေႃႉၵႃႈၶုၼ်ၵႃႈၶၢင်း လွင်ႈတၢင်းလိူဝ်ႈမႃး ၶဝ်ႈၵိပ်းလွင်ႈငိုၼ်း တင်ႈပွႆးၵူဝ်တေႃႉတူၼ်ႈ– ပွႆးႁႃႈသိပ်းထိတၢၼ်း ၵၢင်ႈၵၢၼ်းၵပ်ႈသွမ်း လဝ်ႈမွၼ်းမျၢတ်ႈသၢင်ႉၶႃႉ– ၵူမ်ႈပႃးထိူင်ႈပွႆး ယိမ်ႈၽေႃးလၢတ်ႈပျႃး လိၵ်ႈထမ်းလဝ်ႈထမ်ႉမႃႉ– ပေႃးႁွတ်ႈသၢမ်မိူဝ်ႈဝၼ်းသၢႆ ယဝ်ႉ ။ –

(10) ၵမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်ပိတ်ႉလေးတႃႉယၵႃႉထမ်ႉမမိၵ်ႈသူလၢႆၵေႃၽိူင်ၵူၼ်းမၼ်း ၽိူင်ၵေႃႈပေႃးဝႃႈလိူဝ်ႈၵူႉလိူဝ်ႈလိၼ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ထၢၼ်ႈပေႃးထိၼ်ႈႁိၼ်းၵူဝ်လွႆ ၽိူင်ၵေႃႈဝႆႉၸိုႁ်ႈလေႉတၶႄႉ သတ်ႉထႃႉလိုၼ်ႈသွႆ ၶိူဝ်ႈလူႉၶိူဝ်ႈတၢၼ်း လိၵ်ႉတၢၼ်ႉလိၵ်ႉယွႆႉတၢၼ်ႉယွႆႉ ၵျူဝ်းၵၢၼ်းၶတ်းလွႆ ၵမ်ႈၽွင်ႈသွႆႉလိမ် ၶိုင်ႈမိုၼ်ႉသွင်မိုၼ်ႉၶဝ်လွႆ ၶိပ်းမွႆလေႈငိုၼ်း လၵၢဝ်ႁႃႈပၢၵ်ႉတေႃႉမိုၼ်ႉ မၼ်းတိုၼ်းၶမ်မျူးသွၼ်းတၼ် ယေႈပၢၵ်ႉသွင်ပၢၵ်ႉၶၼ်ႉ ၶၢၼ်းႁၼ်ၶၢၼ်းထူပ်း တေဝႃႈ လႃႉၵလွင်ႈၵိၼ်တၢင်းၶူပ်းၶမ်လိူဝ် မျူဝ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉမျူဝ်းၶိုင်ႈပေႃးမိူဝ်သတ်ႉပိုၵ်း မၢင်တီႈ သွင်မျူဝ်းသၢမ်မျူဝ်းလေႃးၵိုၵ်းၶူၼ်းၵၼ် ပေႃးဝႃႈလူႉၶမ်ႉလေးလွတ်ႉယဝ်ႉၵေႃႈ ၵိတ်းၶၼ် လၢင်ႉၵွႆႈ ၵွၼ်ၵၼ်မႃးၶပေႉမႃးလွင်း ဝၼ်းၶၼ်ႉၵွႆး"ထၢၼ်ႈလိူဝ်ႈ သွင်သိၼ် လီတ်းမိုၼ်ႉ ၵဝ်ႈႁိၼ်သၢမ်ပၢၵ်ႉသၢဝ်းၵျပ်ႈ ငိုၼ်းပွင်းတႅမ်တမ် ၵမ်ႈၽွင်ႈၵမ်ႉယူႉၵူၼ်းငလႈ ပႆႉလိူဝ်ႈသွႆႉ ယၢင်းၶမ်မျူးပျူး ဝႆးၵၢၼ်ၵိပ်းယဝ်ႉ သမ်ႉၵၢၼ်ၵွၼ်ၵၼ်ၶိုၼ်းမႃး ယိုၼ်ႈလူႉမိၼ်ႉ တၢင်းလႆ ~ ၵမ်ႉလုတ်ႈ– ၵႃႈပိၼ်ၵလူႉတႃႉယၵႃႉလေႉတၶႄႉမွႆႉသၢၼ်း ပိၼ်ႈၵၢၼ်း ၵမ်ႉပၼ်လုတ်ႈ တူၵ်းတွႆႈ– လိူဝ်ႈဝႃႈပွႆးၶၼ်ႉ ဝႆႉၸိုႁ်ႈၵုသူဝ်ႉယွႆႉတွၼ်း ပူၼ်ႈသုတ်းၶႄႉ ယၢင်းမဝ်ႉ မီးတီႈတၵ်းယေႃး ယွမ်းတႅမ်ႉ ထိုင်တီႈတူၵ်းမွႆႈ ၵွႆးၶႄႈ ။ ။

(11) ဝၢႆးၶဝ်ႈလိုင် ထိုင်မႃး မိူဝ်ႈလိူၼ်ၵျႃႇလွင်ႈၵဝ်ႈၶမ်ႈသမ်ႉၵၢၼ် ၵွၼ်ၵၼ်မိူဝ်းလူး ဝတ်ႉၶဝ်ၵျႃးလူင် ၶျၵ်ႈၶဝ်ႉ ဝႆႉၸႂ်ႈဝူၺ်ႉယႃႉဝိတ်ႉလၵူၼ်းၶမေ ပီၼ်ၽုင် သိူဝ်းသူင်လူမ်းတွၼ်း သတ်ႉသွၼ်းၵျႃႈသိပ်းတီမ်လိူဝ် ၶၢဝ်းၵၢၼ်သိပ်းၵီတ်းမူင်းၶၶေႉ ၵွၼ်ၵၢၼ် မိူဝ်းလူၵွမ် တွမ်ၵၼ်တီႈတမ်ႈၵိူၼ်းလဝ်ႈၶေႃးသွႆႈၵိူင်း ပွၵ်ႉၵွင်ႉၶျမ်းသႃႉ ပေႃးမိူဝ်ၶင်းဝၢင်း ၶွၵ်ႈတၢင်း ၶၼ်းတၢင်းတီမ်တမ် ဝႆႉၸႂ်ႈလေႉတၶေႉၶဝ်လဝ်ႈ ၵမ်ႉသဝ်ႈသႃးလမ်သၵ်းၵိတ်း ယင်းၵၢၼ် ပွင်ၵိတ်းလႃႉၵတၢင်းၵိၼ်မႃးထွင် ၶမေႉမႆႈဝၢၼ်ငလႈၶဝ်ႈၶိဝ်ၶိုင်ႈ မူင်ႉၵျူတ်ႉ ပေႃးၵွင် ထုၵ်းၶွင်း ယင်းတေႃႈၽိတ်ႈၵျပ်ႉဝူၺ်ႉယႃႉဝိတ်ႉလ လႃႉၵၵူၼ်းပွင်း သုင်းၵိၼ် ပေႃးဝႃႈ လႃႉၵယဝ်ႉ သမ်ႉၵၢၼ်ထုၵ်ႈၵၢဝ်ပၵ်ႉသၢၼ်ႉ လေႈမၢင်ပီၼ်ၵိၼ် ၶတ်းၶိၼ်မႃးထိမ် တၢၼ်းလွင်း လိတ်းၵိုင်ၵျပ်ႈပွင်းတီမ်" ပေႃးဝႃႈၵျပ်ႉၶမ်ႉၸိူင်းလူႉယဝ်ႉ ၵူဝ်လူႉပူႉၵျွင်း လင်ႉၵွႆႈ တိုတ်ႉၵၢဝ် ၵူတ်ႉမၵ်ႉမႃးၵိမ်ၵျိမ်းသူပ်း ၸွင်ႉပၢဝ်ႉလၢတ်ႈဝႃႈ သႃႉထု သႃႉထုလေႃးၵူပ်းပၼ်ပွၼ်း ၽွၼ်းလီ ဝႃႈၵၢၼ်ၶင်ႉၵႃႈသူလဝ်ႈ လႆႈမႃးလႃႉၵၵႃႉၵျႃႉရၵျဝ်းၶျႃႈ ၵိၵ်ႉလူလ်ႈတႃႉၶလွႆႈထိမ် ၸိုၼ်းပွႆးၶဝ် လၵၢဝ်မိူဝ်ႈၶဝ်ႉၵျႃႉ ၸႂ်ႈလႆႈယၢၼ်ၶိၽေးမဝ်း ပေႃးဝႃႈလႆႈၶၢမ်ႉလၢမ်ႉလႃး လေးလိမ်ၶျမ်းသႃႉယဝ်ႉ ၸႂ်ႈလႆႈမိူဝ်းသဝ်းတီႈဝိင်းၶိမ်ႉပၢၼ်းပႆ~ တီႈၵၢၼ်လွတ်ႈတၢင်းထဝ်ႈ တၢင်းတႆ~ ၽိဝ်ၵသင်ႉၶတ်ႉတၶေႉမႃႉ– ပေႃးမူတ်းပူတ်းဝၢင်း ၵၢင်းလွႆးပွႆးၽျွင်း လွင်ႈတၢင်းၵျႃႈငႃးၵၢၼ်ႈပၢၼ်းမွႆ– ၵိပ်ႉ"ပွႆႉလွမ်းမွႆ– ၵၢဝ်ၶွႆႈၶၼ်ႉထႃႉ– မျူဝ်းဝိပၵိၶေႃႉမတ်ႉထႃႉ ၶၶေႉ ။ –

(12) ၵမ်းၶၶေႉ ပေႃးဝႃႈပၼ်ပွၼ်းၽွၼ်းမျတ်ႈယဝ်ႉတူဝ်ႈသေႃႉၶျူႉ လင်ႉသမ်ႉ ၵူမ်ႈၵွမ်း လွမ်းၵၼ်ၵွၵ်ႉၽၢၵ်ႈ ဝၢင်းၵူၢၵ်ႈၵိင်ႉယႃႉ ၽိဝ်ၵူႃႉလွမ်းၵိဝ်ႉ ၵိဝ်ၵၢဝ်ႉပၢဝ်ႉသေႃႉ လေႃႉသပီႉၵႃႉသိင်ၵူၼ်ႈ တႃႉလီသိူဝ်းမူၼ်ႈမျူဝ်းၶိုင်ႈၶငေႉၵဝ်ႉ ယၢမ်းၶၶေႉၽိုၵ်ႈပေႃးဝႃႈ လႆႈငိၼ်းသိင်ပၢဝ်ႉၶူဝ်းသေႃႉ ဝႆႉၸႂ်ႈပီၼ်ပေႃႉလေႉတၶေႉ သတ်ႉထႃႉၵိင်းၶိၼ်ႈ လူၵ်းၵၢဝ် မၢင်လိုၼ်ႈ ငိုၼ်ႈငူလ်ႉယိုၼ်ႈသူႉ ဝၢင်းလူႉၵျႃႈပၢၵ်ႉၵိင်မိုၼ်ႉ ၵိုၼ်ႉ"ထၢၼ်ႈလိၼ်ႉၶပ်ႉ လီႉယင်ႈ ၶမ်ၶေႃႉ ~ ၽူႈတိမ်ႈၽူႈမႆၽူႈပၼ်ၽျွတ်ႈပိင်းထၢၼ်ႈပေႃးမၢင်ႉလူင်ၵူႃႉ– လွမ်းသိၼ်ႈ သႆတၢင်း– ၵိမ်းၶေႃႈဝၢင်းၵူႈလႆၵိူၼ်း– တူလ်းၽူႈမႃး ၵေႃႉလွႆၵေႃႈယိပ်းလေႈမၢင်ၸိုၼ်း– တိုၼ်းမဝ်ႉယွမ်းၶျေႃႉသေၵိူၼ်း ၶဝ်ႉယဝ်ႉ။ ။

(13) လင်ႉဝႃႈ ငၵျႃးလူင်ယူႃႉ တႆးဝႃႈမၢၼ်ႈမႆႉၵျႃးယူႃႉ ဝႆႉၸႂ်ႈလေႉတၶေႉမွႆႉသၢၼ်း တၢင်ႉတွၼ်း ၽွမ်ႉၵၼ်သိင်ႈၵေးတၢင်ႉလိူဝ်ထူၼ်ႈဝႃႈထူၼ်ႈယဝ်ႉ... ပေႃးဝႃႈၵၢၼ်ၵၢၼ် တေပီၼ် လမ်းတူၼ်ႈၵူသူဝ်ႉ ၵမ်ႉၶူဝ်ႉၵမ်ႉၵၢတ်ႈ မိးသေလွႆမျတ်ႈသတ်ႉထႃႉ တူလ်းလူ ၵူႃႉၵူႃႉ မၵျူႉၶၶ ထၢၼ်ႈပေႃးမိးထိင်ႈ လႃႉၵမျူဝ်းလုင်ႉ ၵမ်ႉၵူႉတိင်ၽၢင် မူင်ႉလိတ်ႉသွင်း လင်ႉဝႃႈ ဝတ်ႉၶဝ်လဝ်ႈၶဝ်ႉ တႃႉလီၵၢဝ်ၵုင်ႉၶျိးမျၵ်ႈ ပွၵ်ႈၶိုင်ႈၵမ်ႉယဝ်ႉ သမ်ႉထိင်ႈၶမ်ၶေႃႉ

ပုၼ်ႈတႃႇႁူၼ်းၶုမ်ႇၶဝ်သမ်ႉလီင်ႉၶဝ်ႈ မဝ်ႇသဝ်ႈလေႇတၢၼ်ႇ ပုၼ်ႈတႃႇ ငိုၼ်းလူႇ တႃႇၶ လႃႇႁၼ်ၵေႃႈ ဝႆႉႁွင်ႈၵႃးယၼ်မေႃၶၼ်ၶၼ်ႇၸၼ်ႇၶပ်ႉ ငိုၼ်းလူႇပွႆးၽွႆး" ထၢၼ်ႈပေႃးတေႃႇၵႆႈၶပ်ႉ ၶပ်ႉလႆႈ သၢမ်သိၼ်ႇၵူၼ်ႈမိူၼ်ႇၵိင်ၶိုင်ႈသီႇပၢၵ်ႇၵျုပ်ႈတႅမ်လိၵ်ႇ တႃႉလီယွင်ႈၵၢမ်း ၶဝ်လဝ်ႈ ၵမ်ႇမီးလွႆထီႇလွႆတေႃႇၵႆႈ မေႃလၢင်ႈသိပၢၵ်ႈသိၼ်ႈလွႆမိတ်ႉသၶိယမ်ႇ မေႃလၢင်ႈယုမ်ႇၵၢမ်ႇ လဝ်ႈၵဝ်ႇလေႉၶုမ်ႇထဝ်ႈ လႆႈဝႃႈၵမ်ႇမသၵ်ႉၵတဝၢင်ႇၶဝ်ႈ ငူၼ်ႈငဝ်ႈမျူဝ်းသူႇတေႃႇယႃႇ ~ ၶွၵ်ႈၶွင်ႇပႃႇ~ မေႃလၢင်ႈၵိပ်းၵလၢင်းၸွမ်- တွမ်ၵဝ်ႉမူဝ်းၶႄႈၶဝ်းၵႆ- တၵ်းဝႃႈၵႃႇၵႃႇရလႃႇၵ ႁူၼ်းၶုမ်ႇလိၵ်ႉၵိၵ်ႇထဝ်ႈ မႃးၶဝ်ႈၵိပ်းလွင်ႈငိုၼ်းလူႇ- ၽွႆးၼမ်းၶပ်ႉထိုင်သူႇ- သိပ်းၶိုင်ႈ လူဝ်ထိင်ႈမီးၶႅ ယဝ်ႉ ။ –

(14) ဝႆးၶႅ ပေႃးဝႃႈ ထိုင်မႃးလူၼ်ၵူၼ်ႈလွင်ႈလႆႈသိပ်းၶမ်ႈဝၼ်းပွင်း လင်ႇသမ်ႉ ၵွၼ်ႁၼ်လုမ်းလွင်းၶပ်းၶိုင် မူဝ်းထိုင်ဝတ်ႉၶဝ်ၶႄးမေႃႇၵိင်း ဝၼ်ႈၵၼ်ၶႄးပိင်း လိၼ်လီ ပေႃးဝႃႈၽႆႇမၢၵ်ႇၶဝ်ႈတဝ်ႈၶမ်ႉၼလႈၶူဝ်းသူၼ်ငိုၼ်းၶဝ်ႈ ၵမ်ႇလႆႈၶိင်မီသၵ်းပေး ဝႆႉႁွင်ႈ တိမ်ယေးတိမ်ထူင် ထၢၼ်ႈပေႃးၶေႉႁၼ် သိုဝ်ႉမီႇသိင်ႇၼၵႇလူတ်ႉလူင်လေးႁူၼ်း လႆႈဝႃႈ မုၼ်သူၼ်းဝၼ်းလင် ၵမ်ႇမီးတၢင်းမႆႈမီသင်လွမ်းငိုၼ်း တေဝႃႈလေႇတၢၼ်ႇၶႅၵေႃႈ ၵူႉတိုၼ်း မီးၶမ် ၵမ်ႇသဝ်ႈၵမ်ႇလမ်သွႆၶဝ်သၢင်းလၢင်း တူၺ်းလူၵ်ႉၶျႈ လင်ႇလၽဵဝ်ၵူႇ ထၢၼ်ႈပေႃး ၽိတ်ႈၵပ်ႉၵဝ်ၵႃႈ ၵၢင်တၢင်း မူဝ်းလီင်ႉမူဝ်းၽူၼ် သမ်ႉပေႃးၵႂၼ်းၵဝ် ၶဝ်ႈၶိဝ်ၶိုင်ႈၼလႈ ၶမ်ႉမႆႈဝၢၼ်ၽေႃႇဝႆႉၵူၼ်" မႃးတမ်း ဝႆႉႁွင်ႈလေႃးလမ်းသွႆလီ ငႃးမူၼ်းငိုၼ်းသီတိင်းၵႃး ပေႃးဝႃႈၵဝ်းၶျႈ ဝူၺ်ႇယႃႇဝိတ်ႉလလုင်ႇႁၼ်ယဝ်ႉ လင်ႇသမ်ႉၵႂၼ်းလိမ် "ၵတၢၼ်ႇၼၶျႉ" ၼလႈ ႁွင်မွင်းလေႃးပႃးၶပ်းယႆ ႁမ်းၶႅႉႁိၼ်ယမ်ႉလႃႇႁယဝ်ႉ ႁွႆႈတိင်ႇ ၵွၼ်ႁၼ် လူင်းပႆလွမ်းတၢင်း ၵၼ်ပိၼ်မိင်းႁူင်းသိင်ၵွင်ဝၢင်း" ၵွင်ႉၵဝ်ႇပဝ်ႇသူၼ်း ႁူႈၵေႃ ႁူႈၵူၼ်း ႁူႈလေးၵိၵ်ႇတၢင်းၵႆ ~ ၼလႈ- ၵိၵ်ႈဝႃႈ မူဝ်ႈၶႅႉမူဝ်ႈၶႅႉ ၵဝ်းၶျႈမႃးသူႇလူႇၶၢမ်ႇ ပုၼ်ႈတႃႇ တၵ်းၼတႇၶႄႈၵၢၼ် တၢင်ႈပွႆး ၵႃႈသိပ်းၶူပ်ႇပီးထူၼ်ႈ- သိၼ်းတေႃႈသူလဝ်ႈပိတ်ႉလေးတႃႇယၵႇ ထမ်ႇမမိၵ်ႉသူလၼ်ႇ ၶဝ် ဝႆႉလွႆဝႆႉၶႄး မၶႄးလေႇတၢၼ်ႇ ၽူင်းလိုၼ်ႈၶဝ်ၵူၼ်ႈ- ၵွၼ်ၽွမ်ႉႁၼ်ၶဝ်ႈမႃးလူႇ လွင်းၵၢပ်ႈ- ပၢၵ်ႇၵျုပ်ႈၵမ်ႇဝႃႈတေႃႇမိူၼ်ႇ တိုၼ်ႇႁၼ်တူင်ႉၵိး ပိင်ႈမီးလေႇတၢၼ်ႇၵွၼ်ႇ သူလဝ်ႈၵဝ်းၶျႈ- ယွၼ်းလႆႈမီးၶႄႈၵူမ်းပၢဝ်ႇထိုင်ၸွတ်ႈလူး ႁူႈၵူၼ်းႁူႈယေးလိၵ်ႉၵိၵ်ႇၶုမ်ႇ လိမ်ၵႃႈလေးထဝ်ႈလူလၼ်ႈတႃႉ ။ ။

(15) ႁမ်းၶႅႉပေႃးဝႃႈ မိင်းႁူင်းမီးၵူမ်းၶၢၼ်ပၼ် ၵိတ်းၶႅၶေသေႃႇသူၼ်း တေႃႈၶႅ ၵႃႈပိၼ်ၵူၼ်းႁူၼ်းမၼ်းၽႅ ဝႆႉႁွင်ႈမီးသေသႂ်လွႆသွႆၶဝ်ငိုၼ်းသူလၼ်း ၵတူလၼ်းမေႃမိူင် ပူင်ၽႅၵိင်းမၼ်း လၼ်းႁၼ်းလူၵ်းထွၼ် ယိုၼ်ႈသွႆႇယိုၼ်ႈသွႆႇထၢၼ်ႈပေႃး မဝ်ႇလၢင်ႈသွၼ်ႇ လၢင်ႈတေႃႇၵႆႈ ၽႅၵေႃႈၶွႆႈၵူးၶွႆႈၵွၼ် ၵိင်းၽႅၵိင်းမၼ်း တေဝႃႈၽႆႇတၢင်းလႃႇႁၼ်ၵေႃႈ

ၵိၼ်ပေႃးၵၢမ်ႇတၼ်းၼမ်လိူဝ် သွင်ၶိူၼ်းသၢမ်ၶိူၼ်းလုၵၼ်ၽွင်ႉၽိတ်ႈပေႃးမိူဝ်ၵိမ်းတၢင်း ၶွၵ်ႈဝၢင်းၶင်ႈၶိူၼ်း မၼ်းတိုၼ်းမဝ်ႇမီးတီႈၼၼ်း ထူၼ်ႈၼၵ်းပူၼ်ႉတွၼ်းပိုၼ်ႈပႆႇၶပ်ႉသိမ်းယႆ ~ သူပ်းဝၢၼ်မေႃၶၢၼ်တွၼ်းၼၵ်း ၼတႃႉၼၵ်ႈဝႃႈ မႃးၶႃႈ မႃးၶႃႈ သူလဝ်ႈပႆၶပ်ႉၶၢဝ်းၵႂႃႇ– မႃးလိူဝ်ႈၶူဝ်ႇ ၵပ်ႉလႃႇၵၢဵႈလိုဝ်ႉလူးႁွၼ်ႇ– သူပ်းၵွၼ်ႇၵူၼ်ႈလၢၵ်ႇ– ပၢၵ်ႇၵွၼ်ႇလၢတ်ႈတေႃႇ– တူလ်း ၶေႃႈတႃ ငေႇတၶေႃႇပေႃႇဝႃႈပေႃႇ ယဝ်ႉ ။ –

(16) တေႃႈၶၼ်ႉပေႃးဝႃႈၵူဝ်လူႇပူႇႁူင်း ၵမ်တင်းမ်ၵ်ႉၶျင်းပၢဝ်ႇၶူပၢဝ်ႇၶူ ဝႆႉၸႂ် ငေႇတၶေႇသတ်ႉထႃႇၶဝ်လဝ်ႈၵိူင်းၶိုၼ်ႈ ၵဝ်ယိုၼ်ႈမွႆးသွႆႇ ၵမ်ႇၵူႉမၢင်ယွႆႇမၢင်ၵွၼ်ႇ မဝ်ႇသွၼ်ႇမဝ်ႇတႃႇၵ်ႈ ၶေႃၵ်ႈၵၢဝ်ထူင်ၵွႆႈပႃးႁွင်ႇ သႆႇလွင်ႇပႃးပေႉ ၵေႃႉဝႃႈ ၵမ်းၶၼ်ႉ မၼ်းထိုၵ်ႈသူ လဝ်ႈၵဝ်းၶႃႈလႆႈလူႇ ပွႆးမျႃတ်ႈမိဝ်းၶၼ်ႉ ၵမ်ႇၵႉထိုင်သူႇလႃးၶွပ်ႈ ႁွပ်ႈမၶၼ်းမ်တ်ႉၼၶးလိူဝ်လွၼ်ႇ လူဝ်ႈႁွၼ်ႇပူၼ်ႉမႃးၵေႃႈပႆႇတွၼ်ႉၶၢမ်ႇ ၵုသူဝ်ႇၵၢမ်ႇၵွၼ်ႇ လူဝ်ႈႁွၼ်ႇသူၼလႈၵဝ်းၵွၼ် သူႇသိူၵ်ႈ ၽွႆၵေႃႈယႃႇပေမၢပ်ႇမိူၵ်ႈၶိဝ်ထီႇ ၵွၼ်ၵၼ်ဝိူင်းလီႇ ၶပ်ႉလုပ်ႇတွၼ်ႈလူႇယိုၼ်ႈ ၸိုၼ်းထၢၼ်ႈႁွင်ၵေႃႇ~ ၽူးမႆၽျေႃတ်ႈပိင်းတိမ်ႈ တႃထၢၼ်ႈပေႃးၽိူဝ်ႈဝဝ်းၶႆႈမဝ်းပေႃႇ~ လွမ်းပိူဝ်ႈ ဝၼ်းၶိူဝ်ႉပျႃင်းမႆႈၶိင်ၽွင်း– တေဝႃႈၵေႃႉဝူလ်ႇၵုသူဝ်ႇမျူႉမိင်ႇယိုၼ်ႈၽွၼ်းမင်ႇၵလႃႇ– ၵိပ်ႉ" လႆႈပၢဝ်ႇလႆႈသူၼ်းၶေႃႈဝႃႇလႃႇ– သူပ်းၼလႈၵၢင်းၵၢင်ႈပေႃးၵူၼ်ႉလိူဝ်လွင်း– မျူဝ်းၶၼ်ႉ မၼ်းၵႉ ၶေႃၼ်းလႆႈထူပ်းၵူပ်ႉမႆတွင်း ။ ။

(17) လင်ႇဝႃႈ ဝတ်ႉၶဝ်လဝ်ႈၶေႃးမေႃႇၵိင်း ပျၢၼ်ႉပိင်းလိုၼ်ႈသႃႇယႃႇ ဝႆႉၸႂ် ငေႇတၶေႇသတ်ႉထႃႇယွႆႇတွၼ်း ပူၼ်ႉလိူဝ်ၵိင်ႈယဝ်ႉ ... ပေႃးဝႃႈ တေလူႇၶႆ မူတ်းသိင်ႈ ၵႃႈၵိူဝ်ၵေႃႈမဝ်ႇသွၼ်ႇ ၵိူဝ်ၶွၼ်ႇယွမ်းၶျူႉ ၵမ်ႇမီးလွႆၶေႃႉၶိဝ်ထီႇ ၵမ်းၶၼ်ႉပေႃးဝႃႈ ၵလူႇၶၢမ်ႇယဝ်ႉ ႁွႆႈမႃးၶပ်ႉလီႇၶပေႉတႃႇၵ်ႈ လိူင်ႇမၢၵ်ႈၵသပျူႇ ထၢၼ်ႈပေႃးမီးၶူႇ သိၼ်ၶိူင်ႈလိတ်းမိုၼ်ႇၵဝ်ႈၵိင် ဝႆႉၸႂ်ႈထူးလၢၵ်ႇ ၵူဝ်ၵိင်ၵူဝ်ပၢၵ်ႇၸိုၼ်းလူႇထိမ်လွႆႈ တႃႉလီတိင်ႇႁွႆႈယွင်ႈယေႃးထေႃးပၶေႇ သတ်ႉထႃႇပလဝ ၵျူႉတေႉၵိင်းယွႆႇ သွႆႇ" သမ်ႉထိင်ႈ လိင်ႉၶဝ်ႈလူးႁွၼ်ႇ မဝ်ႇယွၼ်ႇၼလႈမဝ်ႇၶျူႉ တေႃႈၵႃႈ တႃႉလီၵၢဝ်ၵုင်ႇတေႉၶင်ႇဝႃႈ ၽွတ်ႈလူဝ်ႈၶၢဝ်းတေႃႇ ~ သုတ်းသိင်ႈဝႆးပၢၼ်– တၢင်းလူႇၶၼ်ႉၵၢမ်ႇတႃႇၵ်ႈ လူဝ်ႈၵသၢၵ်ႈ ၶွင်ပိူၼ်ႈမီးၵိူဝ်ႈၶေႃးယွႆႇ– ၵႃႈမီးၵႃႈလွင်ႈသွႆႇ– ယင်းမဝ်ႇမီးၽေႃၼ်– ပိၵ်ႉဝႃႈမူတ်းၶူ ၶဝ်ႈတၢင် ၶဝ်ႈလေႃး ပိူၼ်ႈယင်းမပေႃးတုၵ်ႉၽိတ်ႇယၢၵ်ႈ– ႁွပ်ႈတၢင်းပိူၼ်ႈမီးလူၼ်ႉလိူင်ႇမၢၵ်ႈ တိမ်လၢၼ်ႈယေႃးမူၼ်ႈယူႇသႃႇ– ပေႃးဝႃႈလွႆသတ်ႉထႃႇ– ယင်းၶွႆႈလၢမ်းၼၶႉၵိင်းသၢင်ႈ ၵိတ်းၵၢၼ် ယဝ်ႉ ။ –

(18) ၵမ်းၶၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈထိုင်မႃးလိူၼ်ၵႃႈလွင်ႈလႆႈသိပ်းပႆၵိတ်းဝၼ်း သမ်ႉပေႃး

ၼိူင်ၵိတ်းပိူင်ၶၢဝ် ၵွၼ်ၵၼ်လုၵ်တွမ်တွမ်ႈပႆမိူဝ်းလူး ၵၢၼ်ပဵၼ် မိဝ်ႉမၢပ်ႈၵၢတ်ႉ ၶၢဝ်ႈၵျိူးၵုင်း ပွတ်းတၢ်းလူး" ဝတ်ႉၶဝ်ၵွင်းၽီလူင် လုမ်းဝူလ်ႉယၢႉဝိတ်ႉလလူႉၶမ်ႉၵေႈ ဝႆႉၸႂ်ႈပဵၼ်ၽုင် သိူဝ်းသူင်လွမ်းတၢင်း ၵွၼ်ၵၼ်မိူဝ်းလုၵွမ်တွမ်ၵၼ်ၵူႈတီႈၵိူၼ်း ၶိင်းလၵျင်းၵိင်ႉ ၵဵပ်ႉၵိူမ်ႈတၢႉသၢင်ႉလၢၼ်ဝၢင်းၵျင်းလူင် ၵွၼ်ၵၼ်ၵုပ်ႉၵုမ်ပိူင်ၵၢၼ် လွင်ႈငိုၼ်းဝုတ်ႉထု ပၢင်ပွႆး ၵုၢင်ႈ"ၵူင်"သိူဝ်းလူၼ်း ၵမ်းၶၢဝ်ႉၵၢၼ်ပဵၼ်ဝူလ်ႉယၢႉဝိတ်ႉလ ၶိင်းၶျိတ်ႉပုၵေႈ လင်ႉတၵ်းလူၵ်းၵၢဝ်လေႈမၢင် ၵၢင်ႈၵူၼ်းၵႈၵိူင် ယိုၼ်ႈမိင်ႉလူႉမိင်ႉၵမ်ႉတူၼ်ႉၵမ်ႉထိင် သေပေး ဝႆႉၸႂ်ႈလုၼ်ႉယေးၵတ်းၵၢၼ် ၵမ်းၶၢဝ်ႉ ၵႈပဵၼ်ၶိင်းၶၢဝ်းၽွႆၵေႈ ၵိတ်းၶၢဝ် ပွင်ၵၢၼ်တၢႉၶယိုၼ်ႈလူး ပၢၵ်ႉဝႈၸႂ်ႈလိူဝ်ႈပဵၼ်သေၵွင်းမူး ၵုသူဝ်ႉလူဝ်ႉမွင်း ပူၼ်ႉၶျင်း ၶမ်ႉၵေႈၶတိုင်းပၼ်ႉပွႆးၽေၼ်~ ၵွၵ်ႉၽၢၵ်ႈ– ၶျၢၵ်ႈၶၢဝ်ႉ ၵူဝ်လူႉပူႉၵျင်း ၵွႆႈယိပ်းမိၵ်ႉၶျင်း ဝၢၵ်ႈပွၼ်းမိင်ႉပၼ်ယိုၼ်ႈ– ၽွႆၵေႈလူမ်းၶေႉ သၢႉထူး ထၢၼ်ႈပေးတိၵ်ႉလင်ဝႆႉၵိူၼ်ႈ" ယဝ်ႉၵိူလ်း ၊ ၊

(19) ၶဝ်ငလႈ ဝၢႆးၶၢဝ်ႉ လင်ႉသမ်ႉၵွၼ်ၵၼ် လူင်းယၢၼ်ၵိူၼ်းၶိင်း ပႆလွမ်း ၵၢင်ႉၵိဝ်ႉဝၢင်းပိင်း ၵိူဝ်တိင်းၶၢင်းၵွင် မိူဝ်းၵွတ်ႈၵိူၼ်းလၢႆးသၢမ်ပွႆးၶဝ်ပူႉၵွၵ်ႉ တင်းသွင်ငတးသဝ်း လေႉတၶေႉၶဝ်ၵေႈ ဝႆႉၸႂ်ႈၵမ်ႉသဝ်ႈၵမ်ႉဝဝ်းသႃးမွင် ယင်းတေႈၶိုင်ပွင်လၢႉၵမႃးတမ်း ၶမ်ႉဝၢၼ်မႆႈငလႈ ၶဝ်ႈမုၼ်းထုၵ်းၶမ်းၶမ်လိူဝ် ၽိတ်ႈၵပ်ႉလၢႉၵဝူလ်ႉယၢႉဝိတ်ႉလ ပေးမိူဝ် ၶိူင်းၵိူၼ်း ၵိူဝ်လိူၼ်းမိူဝ်းလွၺ် ဝၢႆးၶၼ်ႉသမ်ႉၵၢၼ် လူၵ်းၵၢဝ်လေႈမၢင်ငိုၼ်းမွၺ်ၶိပ်းၵိူင် ယိုၼ်ႈမိင်ႉ လူႉတၢၼ်း ၵမ်ႉထိင်ဝၢမ်းငၶး ပႃးလိမ်ပႈၶမ်းမၢတ်ႈၶဝ် ၽေၵၢၼ်ႉတင်းၵိူၼ်းတင်းယေး သၢမ်မိုၼ်ႉၵျပ်ႈတိမ်" ပႆၶိမ်မဝ်ႉလွႆး လူႉမိင်ႉလွႆႈထိမ်ငိုၼ်းပွႆး ၵမ်းၶၢဝ်ႉၶိင်းၵျင်း ယင်းၵၢၼ် လၶၼ်သွႆးသိၼ်ႈသႆမိၵ်ႉ ယိပ်းတၢၼ်ႈပၼ်ဝၢၵ်ႈဝၢင်းၵၢၵျူဝ်းၶၢၼ်~ ၸႂ်ႈလႃးမၢၼ်~ ၵွင်းမင်ႉ ၵလၢႉ– ပုၼ်ႈတၢႉလိူဝ်ႈၵပ်ႉလိူဝ်ႈပူလ်ႈၶမ်ႉလၢမ်ႉ– လူဝ်ႈၽီပၢၼ်ၵူၼ်းၸႂ်ႈလိူဝ်ႈသိူဝ်းလူၼ်း သိင်ႈ သုတ်းၵွတ်ႈၶၢၼ်းပႆ– ၵႈယိူင်းမႆ– ဝိင်းၶပိပ်ႉပၢၼ်ႉမျၢတ်ႈၶျေႉမမ်ႉ– မိူဝ်းလိူဝ်ႈပျေႉလၢမ်ႉ။–

(20) ၵမ်းၶၢဝ်ႉ ပေးဝႈၵပ်ႉၶမ်ႉငိုၼ်းလူႉငလႈလၢႉၵၵိၼ်ၵိမ်ႉယဝ်ႉတူဝ်ႈသေႉၶျူႉ လင်ႉသမ်ႉ လူင်းယၢၼ်ၵွင်ႈၵိူၼ်းၵိင်ႉယၢႉ ပႆၵူႉလွမ်းၵိဝ်ႉ ၵိဝ်ၵၢဝ်ႉပၢဝ်ႉသေႉ ထိုင်တေႉ ပွတ်းတွၼ်ႈ ၵူၼ်းၶွၼ်ႈၽေႆႉမွၺ်ႉ ၶၢဝ်ႉၵေႈၵဝ်သွၺ်ႉမွၺ်းယိုၼ်ႈ ဝႆႉၸႂ်ႈလွၺ်လိူၼ်ႈလေႉတၶေႉ သတ်ႉထၢႉၶမ်လိူင်ႉ ပိူင်ႉ"သမ်ႉထိင်ႈလၢႉၵ ၵျၶဝၢၼ်ထူဝ်ႉ ၵမ်ႉမီးတီႈလူဝ်ႉတီႈယွမ်ႈ မေလၢင်ႈၽုၵ်ႉသွမ်ႈပုင်ႉလမ်ႉ ပိူၼ်ႈၵမ်ႉသမ်ႉထီႉတွၢၵ်ႈ လူဝ်ႈၵသၢၵ်ႈၶွင်ပိူၼ်ႈမီး လွင်ႈတၢင်းၵူႉ သူဝ်းမုၵွင်းမု ပိူင်ၵမ်ႉ ~ လူဝ်ႈပႆႉပူၼ်ႉပႆႉလွတ်ႈၸႂ်ႈလိူဝ်ႈ ၶမ်ႉလၢမ်ႉ– ထိုင်ၵွတ်ႈ ၶၢၼ်းသုင်း– လွမ်းလူလ်ႈလုင်းငလႈၶၢဝ်းပႈၵၢၶလေၢၼ်ပိူၼ်ႈလမ်ၵျင်း– ၵိပ်ႉ"လိူဝ်ႈမိူဝ်းထွမ်ႉ– ထမ်းတြူးမျၢတ်ႈ တူၼ်လဝ်ႈၵေႃးလၢတ်ႈ ၵိပ်းမၢတ်ႈမႆတင်း ဝႆႉယဝ်ႉ။ ။

(21) တေႃႇၶႅႉ ပေႃးဝႃႇၽႅဝ်ႇမႂ်ႇ တူဝ်ႈလွတ်ႇႁွတ်ႈယဝ်ႉ... လင်ႇသမ်ႉၵွၼ်ၶဝ်ႈ လွမ်းၵိဝ်ႇၵိဝ်သေႇ တေႃႇထိုင်ပွတ်းတွၼ်ႈၵုင်းပွင်ႇ ပႃႈႁွင်ႇပႃႈလၢၼ်း လၢၼ်းၵိဝ်ႇၵိဝ်ၼေႇ ႁွတ်ႈလေး ၽႅၼ်ၶေႃႈယင်းယေးလူမ်းသႂ်ႇ ၶမ်ႇယႂ်ႇငိုၼ်းလူႇ ၽူင်ႉၽူႇတၢၼ်းၵၢပ်ႈ ၵိူင်ၵျုပ်ႈ တေႃႇမိုၼ်ႇ တူင်ႉတိုၼ်ႈမိူင်ႇယိုၼ်ႈ ၵိူင်းမိုၼ်ႈလေႇတၢင်ႇ သတ်ႉထႃႇလေႃးပီႈတီ လိူင်ႇၼွၼ်ႈ လွတ်ႇငွၼ်ႈလေးလေႉၵျိူၼ်း ပိုၼ်ႈတိုၼ်းႁၵ်ႉပိူင်းမိူင်ႈပုင်ႇလၢမ်ႇ~ လၢင်ႈယုမ်ႇၵၢမ်ႇ ~ မေႃလၢင်ႈၵွၼ်လွတ်ႈ ထိုင်ႁွတ်ႈၶၢၼ်းလီ– ႁွပ်ႈၶႅဝ်ႁူႉသူဝ်ႇ မၢၵ်ႈၽူဝ်ႇပိုၼ်ႈမေႃလၢင်ႈ ပိုၼ်မိတ်ႉၽၼ်း လိူဝ်ႉမၼ်းၽၼ်ၽၵ်ႇသွမ်ႉ – ထိုင်သူႇႁွတ်ႈၶျႃး ၶႃႈလိုၼ်း သမ်ႉမိုၼ်း ငွၵ်ႈမိူၼ်း ၸိူၼ်ႈငူၼ်းႁွၼ်ႈပူင်းပႆႇၵူင်ႇႁွမ်ႉ– ပီးမၢၵ်ႈသုၵ်းလိူင်ႇႁူလ်ႇယႂ်ႇ~ ၵႃႈလူဝ်ႇၽိူဝ်ႇ~ ယင်းမဝ်ႇငိုၼ်းမီ ၊ –

(22) လင်ႇဝႃႈ ဝတ်ႉဝႃးၶဝ်လဝ်ႈႁွင်းၽီလူင်ၶႅႉ... ဝႆႉၵူၼ်ႈလီၵူင်မျႃတ်ႈတွၼ်းၵေး ယဝ်ႉ... ႁူႈၵျိုၼ်းႁူႈယေး တၶေးမိုၼ်ၵၼ် လွင်ႈလူလ်ႈသတ်ႉထႃႇလေႇတၢင်ႇယႂ်ႇၶႅႉ ပႆႇယၢမ်ႈလႆႈထုပ်းလႆႈႁၼ် ႁၢင်ႈတေမိုၼ်ၶဝ်ၶေႃၼ်းမီး တူလ်းလူတေဝႃႈလႃႇၵၼ်ၵေႃႈ ဝႆႉၵူၼ်ႈ ၵႃးၵျိုးၶမ်ႇလိူဝ် တီႈၶိုင်ႈယဝ်ႉတီႈၶိုင်ႈပေႃးမိူဝ်ႁႃး" ၵိၼ်ၵေႃႈသမ်ႉပေႃးၵမ်ႇဝႂ်းၵမ်ႇႁွႆ တႃႉလီငိုၼ်းၼွႆႁိတ်းလူင်ႁိတ်းလၢင် မိူင်းၵၢင်မိူင်းႁူၼ်း ထၢၼ်ႈပေႃးမီးတိမ်သိပ်းၶိုင်ႈယင်းပႆ လေႃးၼူၼ်းၵျိုၼ်းလိၵ်ႉ တေဝႃႈငိုၼ်းလူႇၶႅၵေႃႈ ႁၢမ်ႉပိၼ်လေႈၵိူင်မိူဝ်ၶိဝ်ႁွႆး" ၶပေႉၵၢၼ်ႇ ထၢၼ်ႇလႆႈ "သွင်သိၼ်သီႇမိုၼ်ႇသၢမ်ၵိူင်ႁႃႈၶၼ်" ငိုၼ်းပွႆးႁႃႈသိပ်းပီလိူဝ် ပေႃးဝႃႈမႃးတူလ်း လင်ၵျိုၼ်းတေႉၵေႃႈ ၵမ်ႇပေႃးႁၢင်ႈမီးၶမ်ႇမိူဝ်သတ်ႉသွၼ်း လွမ်းပိူဝ်ႈလေႇတၢင်ႇသႆႇလႆႉ ၶၢဝ်သႂ်ႉတူဝ်းတွၼ်း မိုၼ်ႈယႂ်ႇမႂ်ႇလေး ႁူႈၵျိုၼ်းႁူႈယေးလၢင်ႈမေႃၵျၢမ်ႇတၢင်းလီ~ ၽၵ်ႇသွမ်ႈ– ပိူဝ်ႈၵၼ်တၢင်းၵူႉပိုၼ်ႈၵေႃႈမၢၼ်ႇ ၵလၢၼ်ႇၵေႃႈမီး လၢင်ႈၵီးပၢၵ်ႈတၢင်း လၢင်ႈဝၢင်း ပိတ်ႈၼူဝ်း ၵမျူဝ်းယုတ်ႈလိူင်းထွၵ်ႇ ႁွၼ်ႇၼွမ်ႈ– လႂ်သိၼ်ႈသိၼ်ႇလၢၼ်ႇ မျူဝ်းၶႅႉမၼ်းၵမ်ႇယွမ်ႈ" ႁွႆးၶႄႈ

(23) ၶႅၼေႈ ပေႃးဝႃႈဝတ်ႉၶဝ်ႁွင်းၽီလူင် ယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈတူဝ်ႈပူတ်းပူင်ပိူးၶျူး ယဝ်ႉၵေႃႈ ထိုင်မႃးလိုၼ်ႁႃႈလွင်ႈသိပ်းၶိုင်ႈသွင်ၶမ်ႈ လင်ႇတၵ်းၵွၼ်ၵၼ်ၼူၼ်းလေႃးၵဝ်ၵၼ် ၵမ်ႈၽွင်ႈမီႇလိၼ်လူတ်ႉထိပ်ႇသိၼ်ႇငၵႇၵိတ်းၶၶင်ပႆယၢၼ်မိုဝ်းလူး ၵၼ်ပိၼ်ပတ်ႉလေး တႃႇယၵႇဝတ်ႉၶဝ်ၽီလူးၵုင်းလွႆ လင်ႇတၵ်းၵွၼ်ၵၼ်မိုဝ်းလူႉႁွမ်တွမ်ၵၼ် ၵႃႈတမ်ႈၵျိုၼ်း လႆးလူၼ်ႉၽေႇၼေႈ ၶၢင်းၵုင်းလိူင်ႇၶဝ်ပူႇၵွၵ်ႇပီႈၶွင်ႉ ၶမ်ႁွႆလေးၶမ်း ၶဝ်လဝ်ႈ ယင်းတေႃႈၵိူၼ်းၵဝ်တၢင်းၵိၼ်တိူင်ၽၢင်မႃးတမ်း ဝႆႉၵူၼ်ႈသႂ်ၶႃဝ်လေႃးလမ်း လၢင်ႈမီးသိၼ်ႈ လႂ်မျႃတ်ႈတွၼ်းလီ~ မျူဝ်းလေႇတၢင်ႇသတ်ႉထႃႇယႂ်ႇ– ႁၵ်ႉၽိူဝ်ႇႁူႉသူဝ်ႇ– လႆႈဝႃႈပုၵ်ႉႁူဝ်ႇ သူႇတေႃႇယိၼ်ႇ– လိူင်ႉမျူဝ်းၶႅႉ သၼ်ၼပႉၶၢၼ်းႁၼ်~ လႃႇၶသမ်ႇပယုတ်ႉတ လၢၼ်ႇ သိၼ်ႇ ၶႅႉ။–

(24) ၶျၢၵ်ႈၶဵဝ်ႉ ပေႃးဝႃႈႁူၼ်းလၢင်ႇလိုဝ်ႈၵိူဝ်ႉမေႃးပျႃႇ သေႇၶျူႇၵျႃၶ ၵမ်းၶဵဝ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်မိင်းၼဝ်ႁိူဝ်ဝတ်ႉယၵ်ႉၼပူႇရမ်ႇ လၢင်ႇတၵ်းၵွင်ႉမိူဝ်းငၵႃႉၼၢမ်ႇၵႃႈတမ်ႈၵိင်ႇၶေႇ မၼ်းလဝ်ႈ ပေႃးဝႃႈႁွတ်ႈတဝ်ႈၼၶမေဝ်ႇၵျူႇ ၵ်ၼ်းၵဝ်ၵေႃႇလေႃႇမိူင်ႈၵိၼ်တၢင်းၵိဝ်ႉ ၼဝ်ႈၶဵဝ်ၶိူင်ႈ ၶမ်ႉမ်ႈဝၢၼ် မၢၵ်ႇၵူမ်သူမ်ႈလိမ်းလၢင်ႇလွႃႇ တမ်းၶိူဝ်ၽိူၼ်တႃႇလေႃႇၵ ပေႃးဝႃႈ ၵိမ်ႇဝတၢၼ်ႇ" လၢင်ႇတၵ်းၵ်ၼ်းတင်းၵႃသၢၼ်ႇသိင်ငၶျႉ တၢင်ႇၶိူဝ်လိင်ငလႉ လွမ်းၵိဝ်ႇ ၵိဝ်သေႃႇႁူၼ်ႈ လီမူၼ်ႈလွမ်း ႁူမ်ႈႁွမ်းၽိင်ႈထုင်းသူႇတေႃႇယိၼ်ႇ~ လႃၼ်ႇလီႇသိၼ်ႇ~ ႁုၼ်လုၵ်ႈၵျွၼ်းၵုၢင်ႈ ယင်းမဝ်ႇမိးတီႈတေတိူင်း– မိူင်းၽလေူးၶဵဝ်ႉ မၼ်းၵၢင်ႈထူး ပူၼ်ႉတွၼ်း ပိူၼ်ႈလိူဝ်ငၵး– ယင်းမဝ်ႇမိးတီႈတေငၶေး သင်ယဝ်ႉ။ ။

(25) တေႃႈၶဵဝ်ႉ ၽွင်ၵေႃႈပေႃးဝႃႈ လိူဝ်ႈငိၼ်းသိင်သေႃႇလေႃႇၶဵဝ်း ၵၢင်ႈမၼ်း လွတ်ႇလေးလေႉတိမ်မၢၼ်ႈယဝ်ႉ… ၵွၼ်ၵၼ်တိူၼ်ႇသၢၼ်ႈၽိုင်းၵွၵ်ႇ ပႃဝ်ႇမွၵ်ႇၵိူၼ်းပီႈ ၵိူၼ်းၶွင်ႉ ၵွၼ်ၵၼ်ၶၼ်တ်ႈသွင်ႉမႃးယိူၼ်ႈဝၢင်းသွႆႇ ၶမ်ယွႆႇငိူၼ်းလူႇထူႇထၢပ်ႈ ၵဝ်ၵႃပ်ႈ မွႆးမိင်ႇ ၵပိင်ႇၵသိင်ႇၵျႃႈပၢၵ်ႇၵိင်မိူၼ်ႇ ၵိူၼ်ႇ"ထၢၼ်ႈတၵ်ႇၽူင်ႉယဝ်ႈ" ၶုမ်ႇထဝ်ႈတိမ်ၼပ်ႉ တၢၼ်ႈလိၼ်ႇ~ ထၢၼ်ႈၶမ်ၶၼ်ၶၼ်ႇ~ ၵိင်းၶေႃႈၵျေၶေႃႈၵိူၼ်းႁူႈမၼ်းၽွင်– ၽူႈတိမ်ႈၽူႈမၢ ၽူႈပၼ်ၽျွတ်ႈပိင်း ထၢၼ်ႈပေႃးသုၵ်ႉၶုင်းယုင်ႈႁိူဝ်လွႆ– ၽူႈပႃဝ်ႇယိူၼ်ႈၽွၼ်း သမ်ႉၶိၼ်း ၵၢင်ႈတွၼ်းသူပ်းပၢၵ်ႇႁူၼ်ႉ ယူႇ"ၵၢင်ႈပေႃးလိၵ်ႈႁူးလွႆပွင်ႇဝူၼ်ႉ ပုၼ်ႈမ်ႈပၼ်ၸွႆႈလိူဝ်းပိူၼ်ႈမႃး ပုတ်ႈငလးၵၼ်ပႃဝ်ႇမွၵ်ႇ~ ၵေႃႉတေလၢင်ႈယင်း ၵၢင်ႈၶၢၼ်းလိူဝ်ႈၵၼ်ၵွၵ်ႇ~ တူလုၼ်းၵေႃႈယင်း မဝ်ႇမိးၽွင် ။–

(26) လၢင်ႇဝႃႈ ဝတ်ႉၼဝ်လဝ်ႈဝိင်းၽေႃးၶဵဝ်ႉ တႃႉလီယွင်ႈၵၢမ်းၵမ်ႇသုတ်းၵမ်ႇဝႃး လွႆၼဝ် ငပႉမေႃလၢင်ႈၵ်တ်းပွင်ၵဝ်တၢင်းလီၵ်တ်းႁူလုၼ်း သတ်ႉထႃႇလေႇတၶေႃႇၼၢဝ်ၽူလုၼ်း ငႃးမိူၼ်ငိူၼ်းသီ ပေႃးတေပွင်ၵ်တ်းတၢင်းလီၵမ်ႇလိူဝ်ႈတၵ်ႈတူဝ်းၶူဝ်းသူၼ်း လိူဝ်ႈဝႃႈမျူဝ်းႁူၼ်း လၵ်းလိမ် မေႃလၢင်ႈၵိင်ၵ်မ်ၽြေးတြႃး လၢပႃးရၵျႃၼ်း လၢင်ႈမေႃႁွမ်းၵၢၼ်း ၵူၼ်ႈၵွၼ်ႇ ယွၼ်ႇလွႆႁူမ်ႈလူးႁူႉလေး လၢင်ႈမေးသိၼ်ႈလေႃးၽ တေႃးသမူတ်းလၢင်ႇၼၢဝ်သွႆ~ ၽိူၵ်ႇ လိူၼ်ႈ– သတ်ႉထႃႇလေႇတၶေႃႇၵေႃႈၵ်င်း လၢင်ႈမေႃၵ်ႉပိင်းမိူင်ႈတၢင်းလူႇ မိးမၶေႃး လိၵ်ႈလေႃးၵျိႇလိၼ်ႇၽျူႇ ငႃးလုၵ်ႈလိူၼ်လလိင်းၵွင်ႇသၢၼ်း လိူဝ်ႈသိပ်းသီႇသိပ်းၵျႃႈမူၼ်း လၢင်ႇတိမ်မိူၼ်ႈ ယဝ်ႉၵိူလုၼ်း ၊ ၊

(27) လၢင်ႇဝႃႈ မၼ်းထူးလိူဝ်ၵွႆ တႃႉလီလိူဝ်ႈၶွႆလူမ်းၵၢမ်းၵေႃးယဝ်ႉ… လွင်ႈလူလုၼ်ႈ ၼဝ်လဝ်ႈမီးသေမၶေႃးၼၢဝ်သွႆ တူလုၼ်းလူႁွတ်ႈၵူႇၵိဝ်ႇလွႆၵေႃႈသမ်ႉပေႃးၵမ်ႇၵျႃမ်း တေဝႃႈလေႃႇၵ ၶၼ်ၵေႃႈ ၼပ်ႉ"တၢမ်း"ၵဝ်တမ်းမွႆးတမ်းၵိမ်ၵၼ် ၽိၼ်ၵူႇလွၵ်ႉလွႆလိင်ႇလွႆၵေႃႈ ၵ်တ်းၶၶၼ်ၵွႆး"

တေဝႃႈၽၢၵ်ႇတၢင်းႁူၼ်းၺႃတ်းဝေႇယႃႇ ဝိတ်ႉလၵ်ႉပ်းငိၼ်းၵေႃႈ ဝႆႉၸႂ်ႈငၢႆးပွႆးၽၢင်ၶမ်ႇ လဝ်ႈပိူၼ်ႈ တေႃႈယၢင်းၵမ်ႇမီးလွႆလမ်ဝၼ်းသႃး ငိၼ်းလူႇၶႃႈၵေႃႈ ဝႆႉၸႂ်ႈၶွင်းၶမ်ႇၵႃးလႃး လီပိၼ်ၵႃးႁူး ယွင်ႈယေႃးသိၼ်ႈလေႃးလွႆ~ သျူးႁွင်းၵျွင်းပိူၼ်ႈမေႃလၢင်ႈၺႃတ်းဝႆႉမျူဝ်းလွႆ~ သၢင်ၸပႉ လၢင်ႇၸၵျႇ- လေႇတၶေႇယွႆႇၶၼ်ၶၼ်ႇ- ၵ်ၶၼ်ႇလီယွင်ႈၶေႇ" ယဝ်ႉ။-

(28) လၵ်ႇဝႃးမိူဝ်ႈၶၼ်ႉ ၵၢမ်းၵေႃႈပေႃးၵမ်ႇပိူင်လၢင်ႈမူတ်းသိၼ်ႈယဝ်ႉ... တေႃႈႁူႈ ႁူႈၵိူၼ်းၶမ်ႉၶိၼ်ႈၶျူဝ်ႇၶျိၼ်ႇ ဝႆႉၸႂ်ႈၶမ်ၶၼ်ၶၼ်ႇတေႃႇ"ၵေႃႇၶပ်ႉ ပေႃးၵမ်ႇလၢင်ႈမေႃတႃၵ်ႈၶပ်ႉ မျူးလိူင်ႇ ႁိူင်ႇတၢင်းတွၼ်ႈပိူင်ႇၵိူင်ႇၶၼ်ႉ မီးမၢၵ်ႈလပႃး ၺႃႈၶေႃးလိၼ်ၽၼ်ၶၼ်ႇ ၵူးယိၼ်ႇလီႇလိၼ်ႇ ၵုၵ်ႉလႃႇ ၶမ်ၶေႇၵၶျႇတေႇဝႆႉ ၵမ်ႇလႆႈမႆႈလွႆပူႇလွင်ႇ ပႆလိူဝ်မၢင်ၽွင်ႈလုၵ်ႈပိူၼ်ႈ သမ်ႉလၢင်ႈမေႃၵႃႉ ၶေႃးပိူၼ်ႈၵေႃႈၵွင်ႇ ႁွႆးလူဝ်ႇၵျူဝ်းထွင်ႇႁူႉသူဝ်ႇ လွႆလူဝ်ႇတႃႇၶ သီႇလ ထိင်းမ်တ်ႇ ၽေႇဝၶေႇငၺႉၵ်တ်ႇလွႆသဝ်ႈ ဝိပတ်ႉသၶေႇၵ်တ်ႇၶဝ်ႈမၢၵ်ႈၽူဝ်ႇ လၵ်ႇၸႂ်ႈႁႆႉၵျူဝ်း ႁူႉသူဝ်ႇ လွႆလူဝ်ႇႁႆႉသွင်ႇယူၢၵ်ႈ ပိတ်ႇပၢၵ်ႈမေႃးၺၢင်မ်းလႃႇ~ ႁႆႉၺႃတ်းၵေႃႉၵူလ်း လဝ်ႈပလ်ႇလျႇ~ တၢင်းႁူႉမီး တဝ်ႉၵီးပ်တ်ႈဝၢင်း ၵိၼ်ႈသၢင်းသိၼ်ႈလွႆလိူင်း- လေႃးၽ မိတ်ႉသရိယမ်ႇ~ မျူဝ်းၶၼ်ႉၼ်ၶၼ်းမဝ်ႇလမ်လႆႈ ၺႃတပိူင်း"- ယိၼ်တဝိင်း"- မၶၼ်းမဝ်ႇမီးၶဝ်ႈ မႃးႁွၼ်ႈလႆၵိင်း ။ ။

(29) ၵမ်းၶၶေၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈလူႇၶမ်ႇယဝ်ႉလွတ်ႇႁွတ်ႈတူဝ်ႈ လူဝ်ႈၶိုင်ႈလၵ်ႇႁွႆးငမႃးသႆႇ ဝႆႇႁွတ်ႈလွတ်ႈပွင်ႇ ၵိင်ႇထွင်ႇႁိူၼ်းယူႇ ႁူဝ်ဝတ်ႉၶိင်းပူႇယွတ်ႈႁိူင်း ၵွၶ်ၵၶိင်ၵ်ႈႁိူင်း လိၼ်းတိၶ် ၵမ်ႈၽွင်ႈႁွႆႈၵၢၶ်ႇပ်ၵ်ႉသၢၶ်ႇထတ်းထိၶ်ၶပေႃႉလွင်း လုလုပွင်းလႆႈႁူႇ သၢမ်သိၶ်သီႇမိုၶ်ႇသွင်ၵိင်ၺူႈပၢၵ်ႇ ဝႆႉၸႂ်ႈထူးလၢၵ်ႇတွၶ်းတၢင်ႇ ၵမ်ႇထၢင်ႇငလႈသမ်ႉလႆႈ ၵုပ်ႇၶိုႈၵူၶ်ၵျူႇပျူႇၶၶ်ၶ်ႇ သၢင်ၵ်ၶ်ႇတႃႉလီႁွႆႈတၢင်ႇမၢတ်ႈ မႆႇၵပျီး ၸႂ်ႈမီးႁွတ်ႈၶၢဝ်းၵျူႇ~ ၶွၵ်ႈၶွင်ႇပႃႇ~ ပေႃးလႆႈတွင်းမႆႇ- ၵၵျွင်းလွင်ႈလူႇလွင်ႈတၢၶ်း ပိူၼ်ႈယၢင်းပိူင်ၵမ်ႇၶျူႉ သတ်ႉထႃႇငလႈလေႇတၶေႇၶၼ်ႉ ၶွင်ပိူၼ်ႈၵဝ်ၶဝ်ႈၺႃတ်းၵေႃႉ ပွင်းၽေႇ- သိၶ်ႇလီႇလျူႇ- မျူဝ်းသၵွင်းၵလွင်းလဝ်ႈၶဝ်ႁႆႉၺႃတ်းသၢင်ႈ လိမ်မိူဝ်ႈၶၢဝ်းပႆ ယဝ်ႉ ၊ -

(30) လၵ်ႇဝႃးဝတ်ႉၶဝ်ၵႃႇလႃႇဝၵ ယၵ်ႉၶဝိၼ်းၽၢႆးၽလူးၶၼ်ႉ ဝႆႉၸႂ်ႈမၶၼ်းထူး လိူဝ်ပ်ၶ်ယဝ်ႉ... လေႇတၶေႇသတ်ႉထႃႇတြူးၵေႃႈ တိုၶ်းဝႃႈသုတ်းလိၶ်တွၶ်းငၵး မဝ်ႇမီး တီႈငၶေးသၵ်းပိူင် လူႇတၢၶ်းလႃႇၵထၢၶ်ႇၶၼ်ႉ ယၢင်းမဝ်ႇမီးတီႈယူတ်းႁိူင်သုတ်းဝႆး တူလ်းလူ ထိုင်ယၢမ်းလမ်မိူဝ်း သမ်ႉယၢင်းၵွၶ်ၵၶ်ၺ်ၶ်းၵၢဝ် ၽိူၶ်ၶဝ်ႈမႃးပႆးပေႃးမိူဝ် ၽိတ်ႈၺပ်ႉလႃႇၵ ႁူၵေႃႉၵမ်ႇလႆႈၽွင်းလိူဝ်သုၶ်းလႃး လၵႃးသူပ်းၵေႃႈမေႃၶၢၶ် ၺႃတ်းဝႃႈ ၵိၶ်ၸႂ်ႈဝၢၶ်" ႁူႈၶိၼ်း သၵ်းၵမ်း လေႃးလမ်းလွႆၶၢဝ် တူဝ်မဝ်သူပ်းၶွၶ်း ဝႆႉၸႂ်ႈၺၢင်ႈတေဝၢၶ်တွၶ်း သၵႃႇပျူးယေႇ

ငၢႆႈမွၵ်ႉၵွၵ်ႉမီး ၶမ်ႇလိူမ်းတၢၼ်ႉငၢႆး ပွင်ႈလၢႆးၵျၢၼ်ႉလမ်းဝၢႆ~ ၵမ်ႉပိူင်ႈ– တေဝႆႈၶိူင်ႈလၢင်ႈ ၵူဝ်ႉသေႉ ပေႃးလေႉၵမ်ၵၢၼ်ႈပီး ပိူၼ်ႇမီးယူႉလမ်ၶၢင်ႈ– ဝႆႇၸူႈဝၢတ်ႈၶျေႉၵျေႉပျၢၼ်ႉလုၼ်ႉငၢႆး ငတႃႇၶႄႊ ၵၢင်ႈပေႃးမဝ်ႉမီး တီႈတၵ်းတၢၼ်ႉမိူၼ်ၵၢင်ႈ– သင်တၢႇလီယွင်ႈယေႃးၵေႃႇၵိတ်း ငဝ်ႈၵၼ်း ငပႇမၼ်းလၢင်ႈမေႃလၢတ်ႈသူၼ်းသေႃႉသုင်းမ လိမ်ၵၢႆႈတၢင်းၵူႉတၢင်းယၢင်ႈ ၶၼ်ႇယဝ်ႇ၊ ၊

(31) ဝၢႆးၶၼ်ႇ ပေႃးဝႆႈၵဝ်းၶႃႈ ၵိၼ်ၶဝ်ႈလၢႉၵယဝ်ႇ ၵၼ်ပိၼ်မိင်းၵျွင်း လင်ႉတၵ်း မိူဝ်းတၢဝ်းၵမ်ၵဝ်သိင်လင်မိၵ်ႇၸွၼ်း ပၼ်ပွၼ်းၽွၼ်းလီ ပၢၵ်ႉဝႆႈမိူဝ်ႈၶၼ်ႇ ၵၢႆႈၶင်ႉသူလဝ်ႈ လႆႈမႃး လၢႉၵ ၶမ်ႇသယၢႆႈယိုဝ်ႇမၢၵ်ႉၵူမ်တၢႉၶဝ်ႈၽၵ်းဝၢၼ်ၶၢဝ်သီၸွမ်ၵူလ်း လၵၢဝ်မိူဝ်ႈၶၼ်ႇၵူၢႉ ၸူႈလႆႈၵူမ်ႈၵၼ်ၵၢင်းဝူလ်းၽေးမိၼ် ၵတ်းယိၼ်ယိုၼ်းယၢဝ်း ၵူႈၶၢဝ်းသုတ်းပၢၼ် ၸူႈလႆႈ ၵိတ်းၵၢၼ်တၢင်းသုတ်း တိပ်းပုတ်းၵမုင် ယၢၼ်ၵုင်လေးလၢင်း လိဝ်းၵၢင်းပူၼ်ႇမၼ်း ငူၼ်ႇၶၼ်းၵၢႆႈငေႃးၶူဝ်ႈပၢၼ်းၵၢႆ~ မျူဝ်းၵိလေႉ တိုတ်ႇပေႉပွမ်ႈပၢတ်ႉၶၢတ်ႉ– ယၢၼ်ၽၢတ်ႉ ပၢႆႈၵွၵ်ႉ– ၶိူင်းၸွၵ်ႉသမ်ႉသၵျႉ– ၸူႈလႆႈမိူဝ်းသဝ်းၵဝ်ႈၶၢၼ်းၶပိပ်ႇပၢၼ်းမျၢတ်ႈဝိၼ်းသုင်– ပူၼ်ႇ ၶၢႆးၵုင်~ ၽိဝ်ၸွတ်ႈသူႉ ၵမတ်ႇတၶေႉမႄႉ တၢႇ။ –

(32) ၵမ်းၶၼ်ႇ ပေႃးဝႆႈၵဝ်းၶႃႈ ပၼ်ပွၼ်းၵုသူဝ်ႉယဝ်ႇတူဝ်ႈသေၶျႉ လင်ႉသမ်ႇ ၶၢၼ်သင်ႉတၵ်းၶူႉယၢၼ်ၽၢၵ်ႈ ၵွၵ်ႉၵျၢၵ်ႈမျူဝ်ႇမ ယၵ်ႇၶပူႉရေႉပျေႉတေႃႉ ၵွၼ်ၵၼ်လိူးၶိ လိင်ပေႃႉ လူတ်ႇထိပ်ႉယိပ်ႉၽၢႆႈ ၵမ်ႉငၢႆႈဝႆႇၸူႈၵိုဝ်ႇၶႄႉ ၵွႆးၶႄႉသႃႉလွႆၵူၼ်းၶိ လူတ်ႇလၢၵ်ႈ ၵွၵ်ႉၽၢၵ်ႈဝႆးၶိၼ်ၶၼ်ႉ သိင်သိၼ်ႉလၢၵ်ႈၵူၼ်ႈ လွမ်းၵူၼ်ႈၵူၼ်းၵွၵ်ႉ သုတ်းၽွၵ်ႉလိူဝ်ၵိုဝ်ႇ လိူဝ်ႇၵဝ်းလိင်ယိပ်ႉ ထိပ်ႉတၢၼ်ႉၵိုဝ်ၵေႃႈ ၵမ်ႉလိၼ်ႈ သိၼ်ႈတိၼ်ႈတၢင်းၵေႃႈယၢဝ်းၶႄႉ~ တေႃႈၵွႆးၵွႆးမႃးယၵ်ႇတူလ်းၾႄႇၵၢႉၵႃႉ~ ၽူၼ်ၵၢမ်ႈၵိုတ်း ၵၢင်ႈမိုတ်းဝႆႇ လမ်ၶိႈတူၵ်းၵူၼ်ႈၵၢႆး တူဝ်ႇတူဝ်မိင်း– ၵိင်းၶၼ်ႇမိူၼ်ၵၢင်ႈ ငိၼ်းယၢၵ်ႈလိူဝ်ပူၼ်ႇၵႃးလႃး– ၵွႆးၵၢႆႈၵိုဝ်ႇၶႄႉၶၼ်ၵေႃႈ ၵဝ်းတေႃႈတိုၼ်းၵမ်ႉသမ်ႇသွၼ်ႉတၢၵ်ႈ ၵွပ်ႈတၢင်းၵၢင်ႈၵဝ်းလႆႈမႃးၶဝ်ႈၵိတ်း မိူင်ႈမျူဝ်း ၵုသူဝ်ႉၶၼ်ႇလိူင်ႉမၢၵ်ႈ– ၵွႆးတေႃႈၶုၵ်းၶွပ်ႈယၢမ်းပျေႉ– လႆႈၵိတ်းလွင်ႈၵၢၼ်မျၢတ်ႈသူႉတေႃႉ– ၵိတ်းလိူင်ႇၶၼ်လႆႈသုင်းသၢတ်ႈလွႆၵႃး– လျႃးလိူင်ႇၶၼ်ၵေႃႈ ၵႃးမဝ်ႉထိင်ဝမ်း ၵူလ်းၶႄႈ။ ။

(33) လင်ႉဝႆႈပေႃးၵိတ်းၵၢၼ်မျၢတ်ႈၵုသူဝ်ႉ လူဝ်ႉမွင်းၸွတ်ႈထိုင်မျၢတ်ႈၶၼ်ႇ... လႆႈဝႆႇလွႆပျၢတ်ႈၵမ်ႉတူၼ်ႇၵမ်ႉတူဝ်ႉ ၵူဝ်ႉလိၵ်ႈသိူဝ်းပျေႉ ၵွႆးလူဝ်ႉပွႆးတေႃႉၵွင်ႉမျၢင်ႉ ၵမ်းၶၼ်ႇတေႇ ၵူႇၵၢႆႈတၵ်းတေပိၼ်ၶင်ႉၵထၢင်ႉတၢင်းဝူၼ်ႇ ၶူၼ်ႇတေႃႉပျေႉထူၼ်ႈ ပူၵ်းတူၼ်ႈမႄႉလိင်ႉ ပိင်းၽိင်ႉလွႆဝႆႇ ၶဵူးၵၢႆႈသီႉဝတ်ႇၵၢႆႈဝၢၼ်ႈထၢၼ်ႈလႆႈ(1397070)ၵျပ်ႈ ယင်းၵျၢၼ်ႉၵူၼ်းလၢပ်ႈၵူၼ်းပဝ်ႉ ၽဝ်ႉၶၶၼ်ႇသမ်ႇမိုၼ်းမႃးသွ်ႉ ၶမ်ယွ်ႉငတႃႇၶင်ႉဝႆႈ ၵဝ်းၶႃႈ

ႁႃႈဝတ်ႉငႄးယွႆႉ~ ႁူမ်ႈလေႃးပႃႉ~ ႁူၼ်းၵႃႉၽႄႃၶၼ်ႉသိူင်းတွင်ႉ ယၢင်းသမ်ႉမႄးထိူင်ႈတၢင်းၶမ်ႇ– တႃႈမၢၵ်ႇၶၢမ်ငလႈ မၢၵ်ႇမူင်ႈ ၽေႃပိူၼ်ႈၶၼ်းမေႃႉ~ ႁွပ်ႈႁဝ်းလႆႈမိူဝ်းၶဝ်ႈသူၼ်းသေႃႉ~ ၶဝ်လဝ်ႈ မႄးယိုၼ်ႈတၢၼ်း ပိူင်ႈၵၢၼ်းတေႃႈယၢင်းမဝ်ႇမီးတီႈလွႆၶမ်– ၶမ်ဝႃႈမၼ်းၶမ် ယဝ်ႉ၊–

(34) ၵမ်းၶၼ်ႉ ႁၢင်ႈၶူႈတၵ်းမႄးယွၼ်းပူတ်းယွၼ်းပူင် တမ်းထူင်ဝၢင်းၶျူးယဝ်ႉ... ႁၢင်ႈႁူးႁူၼ်းသေး မေႃယေးၽိုၵ်းထွၼ် လွမ်းပိုဝ်ႈၶဝ်ႈပိၼ်တပေးလဝ်ႈၵျွင်းၶွင်ၽေႃဝၼ်းၵွၼ် ၶၢဝ်းယိုၼ်း လူင်းယၢၼ်ၵျွင်းမႄးထၢၼ်ႈလႆႈႁူႈသိပ်းယွမ်းၵိတ်းၵိူင်မိုၼ်းၶၢဝ်းယၢဝ် ပွၵ်ႈၶၼ်ႉ လဝ်ႇလႃႉၽိုၵ်ႈၵိတ်းလင်ႇၵႃႇၵပ်ႉပျႃႇသွႆးထၢဝ်ၽိုၵ်းယေး သမ်ႉဝႃႈမၼ်းမီးတီႈၶေးၶမ်လူင် ၶိုၼ်းတေႃႈပူတ်းပူင်ဝၢင်းၶျၢင်း ပိၵ်ႉဝႃႈၶေႃႈႁူၢမ်းတုမ်ႉတိူဝ်ႉပေႃႈၵၢဝ်ၶေႃႉပႃႈၵၢၸေႃင်းႁဝ်းၶဝ် ၶမ်လွႆ ၶိုၼ်းတေႃႈဝႆႉလွႆၶျၢင်းလူတ်း တေႃႈၶၼ်ႉၶူႈႁဝ်းႁူႈလႆႈၶျူးပူတ်း လိုဝ်ႈႁွၼ်ႇယွၼ်ႇယိုတ်း ဝႆႉၵိုတ်းၶေႃႈႁူၢမ်းထၢတ်ႇၶျူးၵမ်~ ထုတ်ႇတမ်ႈ– ယိူင်ႈၶင်ႇသူႇၵိူင်ႇၶိူင်ႇဝၼ်းလၢႆႉလွင်းလွင်ႈ တူၵ်းလၢပ်ႈတေးတၢပ်ႈလၼ်း ႁၢင်ႈမၼ်းၶွင်ႇလိူင်ၶိမ်ႈ လပ်းသိူင်ႇႁၼ်ၶမ်ႈ– လမ်ႈလိူင်ႇ ၵိူင်ႇငဝ်း ႁၢင်ႈပေးၽိူဝ်ႈဝဝ်းမွတ်ႇယိၼ်ၵိူင်ႈ– လိၵ်ႈမၢၵ်ႇၵပ်ႉပျႃႇလင်ႇၵႃႇ ၶူႈႁဝ်းၵေႃႈ ယွၼ်းလႆႈသုတ်းထၢတ်ႇယိၼ်သိူင်ႈ ၵူႈၶၼ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈႁွၼ်ႇယဝ်ႉ၊ ၊

မုၼ်ၵူိုလ်း မုၼ်ၶေး သႃႇထု သႃႇထု သႃႇထု

ၶိူင်းလွႆမွၵ်ႇသိူင်(ၶိူင်းထွၵ်ႈ) ဝတ်ႉပၢင်ႇၵုတ်ႇ

ၼပ်းၵၢင်ႈ ၶိင်းၸူႉတၢင်တူဝ် ၵဝ်ႈၵူဝ်သိပ်းလုမ်း မိူဝ်ႈပွႆးပီႊၵွၼ်ႊၶမ်း

ၶေႃးဝူၼ်း ၶိင်းဢၢၼ်းၶမ်းသၢင်ႇသၢမ် တၢင်ႇလၢတ်း "လွင်းလုမ်းၶေႃးတီ"

မူဝ်းဝၼ်းပိုတ်ႉပၢင်ပွႆး ပီႈၵွၼ်းၶမ်းႁျွင်းလွႆၶေႃးတီ

1366ၶီး လိူၼ်ႁူၵ်းမိူဝ်ႉ (12)ၶမ်း

မိူဝ်ႈလိူၼ် (12)ၶၶေၼ်ႉ ၵၢၼ်ပိၼ်လဝ်ႈၶိင်းလူင် ၵဝ်ႇႁူဝ်သိပ်းလုမ်ႈႁဝ်းၶျႃးလႄႈ ၶိင်းႁျွင်းႁဝ်းၶျႃး ၶျသွင်လဝ်ႈ ၼူၺ်ႉမိူဝ်းသိုဝ်ႉသၢင်ႇၵၢၼ်း တီႈမၢၼ်းတလေႈသေလႄႈ သမ်ႉသိုပ်ႉ မိူဝ်းၸၢဝ်းတီႈလၢႈသိဝ်ႈ၊ သွင်ၶျ လင်ႇၼူၺ်ႉမိူဝ်းၶွင်ၼ်းႁူၼ်း ၺႃႉလၢႆးယီႈဝၼ်းလႄႈ ၺႃႉမ ၶေႃၵ်းယီၼ်ႇၶဝ်၊ ၵၢၼ်ၶွႆ ၺႃႉလၢႆးယီႈဝၼ်း လင်ႇၵၢဝ်ၵျႈမိူဝ်းသူင်ႇ တီႈႁူၼ်းသေလႄႈ ၼူၺ်ႉမိူဝ်းၶမ်ႈလွင်ႈ တေႁဵတ်းပွႆႈပီႈၵွၼ်းၶမ်းႁဝ်းၶျႃးၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵွပ်ႈပိုဝ်ႈလႆႈၵၢပ်ႇႁုမ် ႁဵတ်းပၢင်ႁုမ်လူင် မိူဝ်းၵွၼ်ႇဝူႉသေလႄႈ လႆႈလွႆလႆႈၶျႃး တပ်ႈတတ်းၵၼ် တေႁဵတ်းၶွင်ႈလိူၼ်ႁူၵ်းဝူႈၶၼ်။ သွင်ၶျ လင်ႇၼူၺ်ႉထၢမ် ၵွပ်ႈပိုဝ်ႈသွင်ၶျႄႈဝူႈ ႁဝ်းၶျႃး ၵမ်ႉယၢမ်ႈႁဵတ်းမႃး ယူဝ်ႇလုင်းၵၢၼ်းၶမ်ႈႁဝ်း ယၢမ်ႈႁဵတ်းၶၼ်။ ၶျႃးၵျႃး သမ်ႉဝူႈ ၵမ်ႉယၢမ်ႈႁဵတ်းၶေၼ်ႇၵဝ်ႉ၊ ႁူလိုၵႃး ၶျႃးပိၼ်ႁူၼ်းၶဝ်ႈၵွၼ်ႇလၢႆတီး ႁူၼ်းထဝ်ႈၵျႃး ၶဝ်ႈ၊ ႁူၼ်းၶုမ်ႉၵျႃး ၶဝ်ႈ၊ မုၼ်လဝ်ႈ ၶုၼ်းဝိင်းၵျႃး ၶဝ်ႈ၊ ၶၢႆးၶၢဝ်ၵျႃး ၶဝ်ႈ ၶျႃးႁၢမ်ႉႁၼ်လွတ်ႇ ၶျႃးဝူၺ်ႉ။ ၶင်ႇၵျႃးႁၼ်ထိုင်လိုဝ်းၶၼ်ႉ ၶျႃးတေဝူၺ်ႉလွႆႈထိမ် သူလဝ်ႈဝူၺ်ႉ ၵမ်ႉပိၼ်သၢင်ၶၼ်။

ပေႃးႁဵတ်းၶေၶၼ်ယဝ်ႉ ၶိင်းလူင်ႁဝ်းလႄႈ ၶိင်းႁျွင်း လင်ႇသၢင်ႇၶျႃးဝူၺ်မ်းဝႆႉ ၵူဝ်ႈ မီးသူလဝ်ႈ ပႃးတၢင်းလုင်းၵၢၼ်းၶမ်းႁဝ်း ႁပ်ႉသူလဝ်ႈ ၼူၺ်ႉမိူဝ်းလွႆႈႁဵတ်းလွႆႈသၢင်ႈ...

ၶိုင်ႈ ၶိင်းၺႃႉ သူလိုႉၵျၢင်ႉ၊ သွင် ၶိင်းတၢင်းလၵႃး၊ သၢမ် မေႃလိၵ်ႈလူင် ၶိင်းၼိုၼ်းယွတ်ႈ၊ သီႇ ၶိင်းႁဝ်း ၶိင်းၵၢၼ်းၶမ်းၶၼ် ႁဵတ်းၶၼ်လင်ႇလၢတ်ႈဝႆႉ။ ၵၢင်လွႆၶဝ်လတႃႉ ၵၢင်လွႆၵမ်ႉၵျႃးၶျႃး လၢတ်ႈၵွၵ်ႉသူပ်း ၵူႈမႃးထိမ် မိူဝ်းလိူၼ်ႁူၼ်ၶၼ်ၶျႃးၶျေႃး။ မိူဝ်းလဝ်ႉ ၶျႃးၵျႃး ၵမ်ႉဝူၼ်ႉသၢင် ယူႉၼူၺ်ႉယူႉမႃး ထိုင်လိူၼ်ႁူၼ်မႃး သမ်ႉမႆႈမႃး။ ၵွပ်ႈပိုဝ်ဝူႈ တေၵမ်ႉၶမ်ႉမႆႈလႆႈ တေၵမ်ႉယူႉ လႆႈႁူင်၊ တီႈမိူင်းယၢင်းၶေၶၼ်ႉၶၼ်လႄႈ ႁဵတ်းႁူဝ်ၵျႃး လိူၼ်ႁူၵ်း လင်ႇၼူၺ်ႉၶၼ်...

ၵွပ်ႈၶၼ်လႄႈ မိူဝ်းလိူၼ်ႁူၵ်းမိူဝ်ႉ ႁူၵ်းၶမ်ႈၶေၶၼ်ႉ လင်ႇပိၼ်ၵွၼ်ႇႁူၼ်းမႃး တေႃႉထိုင် ႁွတ်ႈမႃး ၶုၼ်းပၢင်ပွႆးႁဝ်းသေလႄႈ လင်ႇလႆႈမႃးႁူပ်ႉၶျေႃ ၶိင်းၶၢႆးယိင်းလၢႆးႁဝ်းၶဝ် ႁူႈၵျႃႉ ႁူႈႁူၼ်းၶျႃး။ လွမ်းၶေင်ႇသႁႃႉယမူႉလုမ်းႁျွင်းလွႆႁဝ်းၶျႃးၶၼ်ႉ ၵၢဝ်မူႉၵၢဝ်လုမ်းဝူႈၵျႃး ႁဝ်းၶျႃး လမ်လွႆၵၼ်။ ထိမ်ပီးၶွင်ႉလွႆ ပီးၶွင်ႉတၢႆး ႁဝ်းၶျႃး ယူႉလမ်လွႆၵၼ် မိူဝ်ႈလိဝ်ၵွႆး ၵမ်ႉလွႆႈၶျႃး၊ ပီႈၶွင်ႉလွႆ တၢင်းမိူင်းတၢႆးႁဝ်းၶျႃးၶၼ်ႉ ထိမ်မိူဝ်ႈပၢၼ်လွႆလိၵ်ႈၶျႃး (200)ပီပႆၶျႃး။ ႁဝ်းၶျႃး ပိၼ်ပီးၶွင်ႉလမ်လွႆၵၼ် ႁျွင်းလိဝ်သႁႃႉယမူႉလုမ်ႈႁဝ်းၶျႃး၊ လိူဝ်သေၶေၶၼ်ႉၵမ်ႉၵျႃး ၸၢႆႉလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ လိူဝ်ႉၶိူဝ်းၶၼ်ၵျႃး ပိၼ်ပီးၶွင်ႉၵၼ်လႆ"ယဝ်ႉ။

ၵွပ်ႈၶၼ်လႄႈ လႆႈမႃးႁူပ်ႉႁၼ်ၵၼ်မိူဝ်ႈၶၼ်ႉ ႁဝ်းၶျႃးႁူမ်လူမ်း ၵျႃးၶိင်းၵျႃးၶၢႆး ၵျႃးယိင်း ၵျႃးလၢႆး လုၵ်ႈလၢၼ်သၢမ်ပၢၼ်ထိတ်းသိၼ်း လွင်ႈလူလႆႈလႆႈယူႉလီၵိၼ်ဝၢၼ် ၵတ်းယဵၼ်

သေလေႈ တဝ်ႈႁွတ်ႈၽဵဝ်မႃး ပၢင်ပွႆးပီႈၵွၼ်းၸမ်းႁဝ်းၶႃႈၼၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈၵေႃႈ လူမ်းငတႃႉ"ၶႃႈ။ ၵွႆးၵူႈ လွမ်းၶဝ်ႈ ၽူႈၼပ်ႉပၢင်ၼဝ်သမ်ႉ ပၼ်ဝႆႉ ပုၼ်ႈၽွၼ်းၵၢၼ်ၵျၢပ်ႇလူင် ၵၢၼ်ၶၵ်း"ၶႃ" ၼႆလေႈ ၵၢၼ်ၶၼ်ႉ ပီၼ်ၵီႈသင်ၼႆ ၸူႈၶႃႈသပ်းလႅင်းငၶ လွင်ႈမူႇလုမ်းဝေႃးတီႁဝ်းၶႃႈ ပိင်ႈၶဝ်ႈႁူႉႁၼ်ထိုင်ၶၼ်ႉ ႁွပ်ႈၶၼ်လေႈ ၶႃႈၵေႃႈလႆႈၵျၢပ်ႇၵဝ်ၵျၢပ်ႇၶၵ်းလူင်ၼႆႉသေလေႈ တေသပ်းလႅင်း လၢတ်ႈငၶပေၼ် ၶိင်းၶႅၢ်းႁဝ်းၼဝ် မွၵ်ႇလွင်ႈငၶတေႃင်းၶႃႈႁူႈ။ သပ်းလႅင်းပၼ် ငတႃႉၵေႃႈ ၵမ်ႉလႆႈ။ ႁွပ်ႈၶၼ်လေႈ ၶိင်းၶႅၢ်းႁဝ်းၼဝ် ၵၢၼ်ၶႃႈတေလၢတ်ႈႁူႉၼႆႉ ၶဵၼ်းတေႃႈ ၼဝ်ႈလွႆၼဝ်ႈၶေႃး ၼတ်းလွႆထွမ်ႇငီၼ်းသေၵမ်းၶႃႈ၊ ၵဝ်သွႆႉလွႆလွမ်းသေၵမ်းၶႃႈ။

ႁဝ်းၶႃႈ ပီၼ်ဝေႃးတီ ပီၼ်လုမ်းဝေႃးတီၼႆ မၼ်းပႆႇယဝ်ႉၶႃႈ၊ ငဝ်ႈမၼ်းၼၼ်ႉ ဝေႃးတီ ၵၢၼ်ဝူၼ်ၶၼ်ႉ သမ်ႉႁွင်ႉလွမ်းၵီႈသင်ၼႆ မၼ်းႁွင်ႉလွမ်း လိူဝ်းႁဝ်းၶႃႈ ပီၼ်ပတ်ႉလေး တႃႇယၵႃႇလိူဝ်းၼၼ်ႉ တင်းမူတ်းတင်းသဵင်ႈ ၵူၼ်းၵျွၼ်းၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလႆႈၶႃႈ။ မၼ်းႁွင်ႉလွမ်း ၺႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးႁဝ်းၶႃႈ ၵၢၼ်တင်ႈမူႇတင်ႈလုမ်းႁဝ်းမႃးၶၼ်ႉၼႆယဝ်ႉ။ လွမ်းၶဝ်ႈ မၼ်းလဝ်ႈလိူဝ်ႈ "ဝႃႇရဝေႃးတီ" ၼႆ ၶူဝ်းပပ်ႉပိုၼ်းဝေႃးတီငလေႈ ၽိုင်ႈၽႄႇသႃႇၶၼ်ႉ ၶႃႈတႅမ်ႈလၢတ်ႈဝႆႉယူႇ။ မၼ်းၵမ်ႇမီး ၵၢၼ်လၢၵ်ႇလႆးသင်ၶႃႈ၊ ဝေႃးတီ ၵၢၼ်ဝူၼ်ၶၼ်ႉ မၼ်းၵွႆးၵဝ်လွမ်း လိူဝ်ႈလဝ်ႈၺႃႇႁဝ်း "လဝ်ႈဝႃႇရဝေႃးတီ" ၵၢၼ်တင်ႈလုမ်းဝႆႉ ၵွၼ်တၢင်း ၶၶၼ်ႉၶႃႈၵူဝ်ႈ။

ၵွႆးၵူႈ မၼ်းလဝ်ႈၼၼ်ႉ ပီၼ်ၵီႈသင်လႃႇၼႆ မၼ်းလဝ်ႈပီၼ်လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ ၶႃႈၶေႃႈ။ မၼ်းလဝ်ႈ သမ်ႉပီၼ်ရၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ လုမ်းလွႆလႃႇၼႆ ပီၼ်ရၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ လုမ်းပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇ၊ ပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇ သမ်ႉပီၼ်လုမ်းလွႆ ပီၼ်လုမ်းထေရဝႃႇတၼ်၊ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ သင်ႇၶႃႇၶူဝ်းလုမ်းၽိူဝ်ႉလူင်ပတ်းပိုၼ်ႉၼႆႉ မၼ်းမီးသွင်လုမ်းၶႃႈ။ ၶႃႈၵေႃႈ တႅမ်ႈဝႆႉ ယူႇၶူဝ်းၶၶၼ်ႉ ၵူၼ်ႈ"ႁူင်"။ လုမ်းၶိုင်ႈ ပီၼ်မႁႃႇယႃႇၼ။ လုမ်းၶိုင်ႈ ပီၼ်ထေႇရဝႃႇတၼ်။ ၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈၼၼ်ႉ ႁဵတ်းသင်ငလေႈ လႆႈႁွင်ႉထေႇရဝႃႇတၼ် ႁဝ်းၶႃႈဝေႃးတီ တႃင်ႇပီၼ် ၵမ်ႉလႆႈၶႃႈ။

ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၶူဝ်းလုမ်းၽိူဝ်ႉလူင်ၼၼ်ႉ ပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇ မီးသွင်လုမ်းၼၼ်။ လုမ်းၵၢၼ်ပီၼ်မႁႃႇယႃႇၼၶၶၼ်ႉ မိူင်းၸၢ, မိူင်းၵျႃႇပၢၼ်, ၵူဝ်းရီးယိူဝ်း တင်းၶမ်ၶႃႈ။ လုမ်းထေႇရဝႃႇတ ႁဝ်းၶႃႈၼၼ်ႉ မီးၵူႈလွႆ၊ တီႈမိူင်းမၢၼ်ႈ ထႆး ၵမ်ႇပေႃးတီးယိူဝ်း လၢဝ်း မီးၼၼ်ႉၶႃႈ။ ၶူဝ်းၼၼ်ႉၶိုင်ႈ ၼၼ်ႉၼႆ ၵၢၼ်ပႃးတႃးႁဝ်း ပီၼ်ထေႇရဝႃႇတပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇၼၼ်ႉ မိူင်းထႆး မိူင်းလၢဝ်း ၵိၵ်ႇလူလၢႆႈႁဝ်းၶႃႈ မိူင်းမၢၼ်ႈၼႆယဝ်ႉ။ ၼၼ်ႉႁွင်ႉ ထေႇရဝႃႇတပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇ မီးႁၢႆႈမိူင်းၶႃႈ။ ၶူဝ်းပုတ်ႉထၽႄႇသႃႇႁၢႆႈမိူင်းၼၼ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈပီၼ် မီးၶူဝ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ။ ၶူဝ်းၵိူင်းလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇသွင်လုမ်း ၼႆႈပီၼ်မႁႃႇယႃႇၼၵေႃႈလီ ထေႇရဝႃႇတၵေႃႈလီၶႃႈယဝ်ႉ။ ၼၼ်ႉႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇပွင်ႇ၊ မၼ်းဝႃႈတီႈႁဝ်း ၶုင်ႈသိူဝ်ႈၶူဝ်း သွင်ၶဵၼ်ၶၼ်ႉ ၵမ်ႉလႆႈၶႃႈ။ မၼ်းဝႃႈတီႈ လဝ်ႈရၵျၢၼ်းသင်ႇၶႃႇ ၶဝ်ၶႃႈ ၼၼ်ႉႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇႁူႉၶႃႈ။

ႁဝ်းၶႃႈဝႃႈ သွင်လုမ်းၼၼ်ႉ လဝ်ႈသင်ႉၶႃႉမႁႃႉယႃႉၼ လဝ်ႈသင်ႉၶႃႉထေႉရဝႃႉတ ပိၵ်ႉတေႃႈပႃႇမၼ်း တိၵ်ႉငၢၵ်ႈၵၼ် ပဵၼ်သွင်ငဵမ်ႈသေတႃႉၵေႃႈ ပေႃးၶိုၼ်းႁၼ်ၶိုၼ်းပႃႈလင် ႁူဝ်ႈမၼ်းၼႆ မၼ်းလုၵ်ႉတီႈၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈႁဝ်း လဝ်ႈပုတ်ႉထၵေႃးတမ ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ တီႈလိူဝ်သေ မႃးႁူႉလႆႈၶႃႈ။ ပိၵ်ႉတေႃႈ ၶေႃႈၵႂၢမ်းမၼ်းပႅၵ်ႇၵၼ်သေတႃႉၵေႃႈ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈလုၵ်ႉတီႈ ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈမႃးၶႅင်ႈၵၼ် ၶိုင်းၶၢႆးယိင်းလႄႈႁဝ်းၶဝ် လိူဝ်းဢၼ်လူဢၢၼ်ႇလိၵ်ႈလႄးပႃႇၵမ် ၼိၵ်ႉ "ၶမ်ႉ" ၼၼ်ႉ မၢင်ပွၵ်ႈလၢင်ႈမိူၼ်း။ ပေႃးဝႃႈမၼ်းပဵၼ်မႁႃႉယႃႉၼၼ်ႉ လၢင်ႈဝႆႉတႅမ်ႈသေႁဝ်း ယႃႉပေဝႆႉတႅမ်ႈသေၵမ်းၶႃႈ။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈသင် မၼ်းလုၵ်ႉတီႈ ပုတ်ႉထၵေႃးတမၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈ ႁဝ်းမႃးၶႅင်ႈၵၼ်ၼလႄႈ လင်ႉဝႃႈၼႆယဝ်ႉ။ ပႃႇမၼ်း မႃးတိၵ်ႉၵၼ်ၵိတ်းၵီႈႁွႆး၊ ႁွပ်ႈၼႆလႄႈ ၼၼ်ႉ... လၢတ်ႈပၼ်တီႈ တၢင်းႁူႉတၢင်းႁၼ်ၶႃႈၼႃႈ။

ၵမ်းၼႆႉ ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈ ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈႁဝ်းၶႃႈ ဝူၼ်ႉဢၼ်ငဵပ်ႈ "မၼ်းၼႆ ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈႁဝ်းၼၼ်ႉၼႆ ၶိုင်းၶၢႆးႁဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ ယၢမ်ႈငိၼ်းယူႉ။ ပုတ်ႉထဝင်ႉၶဝ် လိၶတေႃႉထ ပၵႃႉသၶိႉၶဝ်ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ မၼ်းလဝ်ႈၼၼ်ႉ ၶဝ်ႈပဵၼ်လုၵ်ႈၶုၼ်ႁေႃၶမ်း မိူင်းၵပ်ႉပိလဝတ်ႈ သေၼလႈ မၼ်းလဝ်ႈလိုတ်ႉလၢၼ်ႈ ၸေႃးလိမ်ႉႁၢင်ႈႁေႃၵိုၼ်းယေး လုၵ်ႈလၢင်းၶၢဝ်းမေး သေၼလႈ ပႃႈၶဝ်ႈထုၼ်ႉၶႃႈၵေႃႈ။

ၵမ်းၼၼ်ႉ လွမ်းၶႅင်ႉသူလဝ်ႈ လႆႈႁူႉၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ ၶေႃႈ။ ပႃးၶဝ်ႈထုၼ်ႉသေၼလႈ ႁူဝ်ႉမိူဝ်းၵျၢင်ႉၵမ်တြႃး ႁပ်ႈလႆႈသတ်ႉလႃႉသီႉပႃးသေၼလႈ လင်ႉႁွင်ႉဝႃႈပုတ်ႉထၼဝ်ယဝ်ႉ။ ပုတ်ႉထၶေႃႈၼၼ်ႉ ႁွင်ႉလွမ်း ဢၼ်ဝႃႈမၼ်းလဝ်ႈႁူႉႁၼ်သတ်ႉလႃႉသီႉပႃးၶႃႈ။ ပုတ်ႉထၶေႃႈၼၼ်ႉ ၵွႆးမီးမိူင်းမၢၼ်း မိူင်းတႆးႁဝ်းၶႃႈ လၢႆးလိူဝ်ႈမၼ်း မီးလၢႆဢၼ် ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈၵေႃႈဝႃႈ ၽြႃးၵေႃးတမၼႆၵေႃႈဝႃႈ။ ၼၼ်ႉၵမ်ႉၸႄႉၼၼ်ႉ လိူဝ်ႈပိုၼ်ႉမီးလိၵ်ႈယႂ်ႈလႄႈလူင် ပိုၼ်ႉယင်း ဢမ်ႉႁတ်းလႆႈၶႃႈ။ ဢၢင်းၵိတ်ႉၶဝ်ၼၼ်ႉ ၶေႃႈႁၢမ်းၶဝ်ၶမ်သေၵၢႆႈၵိုဝ်ၶႃႈ။ ပေႃးၶဝ် မႃးတႅမ်ႈ ၼိူဝ်းၸႄႉသႃႉၼၼ်ႉၼၼ် ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈႁဝ်းၼၼ်ႉ ၶဝ်ဢမ်ႉလႆႈ ပဵၼ်ၵိုမ်းၶဝ်ၶႃႈ။ ၶဝ်ဝႃႈ ပုတ်ႉထၼၼ် ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈသင်ငလႈဝႃႈၼၼ်ႉ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ ၽြႃးတင်းလူင် လိမ်မိူဝ်ႈပၢၼ်ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈ တေႃႉ မိူဝ်ႈလိဝ်ၼၼ်ႉ ဢၼ်ႁၼ်သတ်ႉလႃႉသီႉပႃးလီ "ငမ်း" ၸေႃးလႆႈၶိုၼ်ႈလၢင်ႈၶႅၼ်ႉ မီးၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈ ႁဝ်း လဝ်ႈၵေႃးတမတူၼ်လိဝ်ႁူလိူင်းသေၼလႈ ၶဝ်ၶႅၼ်ႉဝႃႈ ပေႃးဝႃႈ ပုတ်ႉထၼၼ် ၽြႃးသင်ၵေႃႈ တေဢမ်ႉလႆႈမႃးႁုမ်ၶႃႈယဝ်ႉ။

ႁွႆးႁႃႈ ဢၼ်သီၼ်ႈတၢင်း လဝ်ႈပုတ်ႉထၼၼ်ႉ မူၼ်ၶႅင်ႉၶႃႈဝႃႈ မိူဝ်းၵႂ်းၶႅၼ်ႉ မၼ်းလဝ်ႈပဵၼ်သေ ႁၢင်ႈႁေႃၵိုၼ်းယေး လုၵ်ႈမေး ႁူႈလိူဝ်ႉႁူႈပိုင်သေၼလႈ ပွင်ႉဝႃႈ မၼ်း တတ်းပဵၼ်တၼ်ႉၶႄႉၶႃႈၵူဝ်ႈ။ တိုၵ်းပဵၼ်တၼ်ႉၶႄႉ တိုၵ်းလိပ်းတိုၵ်းလႅင်ၶႃႈ။ ဢဝ်တြႃး ၵမ်ႉမထၢၼ်းတိုၵ်း ဢမ်ႉလွႆႈၶႃႈ၊ ဢဝ်သင်ႉဝေႉၵ တိုၵ်းလိပ်းတိုၵ်းလႅင်သေ ပႃႈၶဝ်ႈထုၼ်ႉႁူဝ်ႉ၊ ပႃႈႁူဝ်ႉသေ ႁူဝ်ႉပဵၼ်သင်ၼ ၵမ်းၼၼ်ႉ ႁူဝ်ႉပဵၼ်ရႁၢၼ်းၶႃႈ။ ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈလိုင်ႉၼၼ်ႉလႈ ၵမ်းၼၼ်ႉ ၽြႃးပဵၼ်လဝ်ႈၼၼ်ႉ တေလႆႈဝႃႈရႁၢၼ်းယဝ်ႉ။ ႁူမ်ႈၶေႃႈၶိုင်ႈဝႃႈ သီၼ်ႈတၢင်းဢၼ်ၶႅၼ်ႉ

ၵၢၼ်ၶႄႉႁႃႉႁႃလၢၼ်း တၢင်ပၼ်းၽြေးပဵၼ်လၵ်ႉ လၵ်ႉသင်ႇၶႃႉၵၢၼ်ဝႃႈၶၢင်ႉ ၶဝ်ၶႆႈၵေႃႈ လွမ်း သိၼ်ႈတၢင်း ၽြေးပဵၼ်လၵ်ႉသေၼလႈ တေလိူဝ်ႇဝႃႈၵၢၼ်ၶႄႉႁႃႉႁႃလၢၼ်းၶႃႈယဝ်ႉ။

ၵမ်းၶႆႈ ၸဝ်ႈၶႃႈ ၵူၼ်းၵျွၼ်းၵူၼ်းယေးၶႆႈ လိူဝ်းပဵၼ်တၵႃႉၶၢင်ႉ လိမ်မိူဝ်ႉပၢၼ် ၽြေးပဵၼ်လၵ်ႉ တေႃႉၸၢၼ်ႉၸဝ်ႈၶႃႈ မိူဝ်ႉလိဝ်ၶႆႈ ၸဝ်ႈၶႃႈၶႆႈ မၢၼ်းၵမ်ႉလွႆႈ ၵူၼ်းလွမ်း သိၼ်ႈတၢင်း ၵၢၼ်ပႃႈၵျွၼ်းပႃႈယေးပႃႈလုၵ်ႉပႃႈမေးပႃႈသေၼလႈ ပႃႈၶဝ်ႉထူၼ်ႉၶဝ်ႉၶိူဝ်း ၵမ်ႉလွႆႈၶႃႈ။ ၸဝ်ႈၶႃႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်ယူႉ ၶိုၼ်းၵျွၼ်းၶိုၼ်းယေးသေၼလႈ လွမ်းၶဝ်လၵ်ႉႁႂ်းၶႃႈ။ ၶႆႈ ၸဝ်ႈၶႃႈ လူဝ်ႉပွင်ႇလွႆႈလိ"၊ ယႃႉပေၵ်ႉမၢၼ်း ၵၢဝ်ၵူၵ်ႉၶူၼ်းလေးၵၢၼ်ၶႃႈ။

သိၼ်ႈတၢင်းၶဝ်ၶၢင်ႉ ၽႃတ်ႉပႃႈၸဝ်ႈၶႃႈ ၵျွၼ်းယေး လုၵ်ႉမေးလၵ်ႉၽူဝ်၊ ယေး···

သိၼ်ႈတၢင်း ၵၢၼ်ၸဝ်ႈၶႃႈၶႆႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၸဝ်း ၵမ်ႉႁႃႉလိူဝ်ႈ ၵမ်ႉၽႃတ်ႉလိူဝ်ႈသေၼလႈ ၸဝ်ႈၶႃႈ သမ်ႉၸၢၼ် လိူဝ်းၵၢၼ်ၶဝ်လၵ်ႉ ၵႂၢၵ်ႉပႃႈသိၼ်ႈတၢင်းၵၢၼ်ၶႆႈ ၵႂၢၵ်ႉပႃႈတၢင်ႉၶႄႉၶႃႈၵူဝ်ႈ။ ၵႂၢၵ်ႉပႃႈယုမ်းတၢင်ႉၶႄႉၶႆႈ ၶင်ႇၵျွၼ်တၢင်ႉၶႄႉတေယူတ်းတေမူတ်း ၶဝ်လၵ်ႉႁႃႉ ၶတ်းလွႆ ၵိတ်းၵၢၼ် တႃႉတေလိင်ႉတွင်ႉ ၶူဝ်းၶၢင်ႈတၢင်းမႆႈ တီႈယူႉတၢင်းသဝ်း ယႃႈယူတ်းယႃႈယႃ ၶဝ်လၵ်ႉ ၵမ်ႉၸႃသင်ၶႃႈ။ ၵမ်ႉၵႄႉၵမ်ႉၶႆႈ ၵမ်ႉၵိတ်းၵႄႈၵိတ်းၶေးၶႃႈ၊ တမ်းတၢင်းပိတ်ႈယဝ်ႉ လိူဝ်ႈၵိၼ်ၵေႃႈၵိၼ် ၵမ်ႉလိူဝ်ႈၵိၼ်ၵေႃႈယဝ်ႉ လိူဝ်ႈၵိၼ်မၢၵ်ႉမႆႉမၢၵ်ႉတွၵ်ႉသေၵေႃႈယဝ်ႉႁႃႉ။

ႁႂ်းၵႃႈ ၶဝ်လၵ်ႉၼတႃႉ ၵုပၵ်ႉၶႃႉလိူဝ်ႈၶႃႈယဝ်ႉ၊ လိူဝ်ႈၵိၼ်သင်ၵေႃႈလိ ၵမ်ႉလိူဝ်ႈၵိၼ် သင်သေ တႃႈႁႃႉၵေႃႈယဝ်ႉ ႁႂ်းၵႃႈ ၸုတူင်းၵိၼ်ယူႉ။ တီႈသုတ်းမၢၼ်းၶႆႈ ပေႃးတွင်ႉမႆႈၶႄႉ ၶဝ်ႈၶိုၼ်းဝၢၼ်ႈၶိုၼ်းမိူင်းသေ မႃးတုင်းၶၢမ်ႉၶၢင်ႉႁႂ်းၶႃႈ။ ၵမ်းၶႆႈ လိူဝ်းပဵၼ်တၵႃႉၵေႃႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၸဝ်ႈၶႃႈ ၸၢၼ်ၶဝ်လိူင်ႉၶၢင်ႉ ၵမ်ႉၵိတ်းၵႄႈၵိတ်းၶေး ၵမ်ႉၸႃၵၢၼ်လိင်ႉတွင်ႉသေၼလႈ ၶင်ႇၵျွၼ် ၶဝ်လၵ်ႉ ပေႃးတေလိူဝ်ႈၵိၼ် လိူဝ်ႈၶၢင်ႈ လိူဝ်ႈယူႉၵျွမ်ႈယူႉၽူလုၺ်း သမ်ႉလိူဝ်ႈၵိၼ်ယႃႈယူတ်းယႃႈယႃ ပေႃးမီးတၢင်းပဵၼ်မႃးၶၢင်ႉ ၸဝ်ႈၶႃႈ လၢင်ႉယူႉၽိူဝ်ႉတၢင်းလွႆႈထိမ်ၶႃႈ။ ၶႄႈၵၢၼ်ၶဝ် တင်းၸဝ်းၶႆႈ မၢၼ်းၵမ်ႉၵပ်းၵႂ်ႉၵၢၼ်ၶႃႈ၊ မၢၼ်းၵမ်ႉၵပ်းသိုပ်ႉၵၢၼ်ၶႃႈ၊ ၶဝ်လၵ်ႉႁျင်ႉၸင်းၶဝ် ၶဝ်ပႃႈၸဝ်းသေ ႁႃႉၶႃႈ၊ ၶဝ်တေပႃႈတိၵ်း"ၶႃႈယဝ်ႉ။

ၸဝ်းလမ်းလွမ်းၵေႃႈ ၶဝ်ပႃႈယဝ်ႉ ၵမ်ႉလမ်းလွမ်းၵေႃႈ ၶဝ်ပႃႈယဝ်ႉ။ ၸဝ်းယႃႉပေ လၢၼ်ၶဝ်မႃးလူးၸဝ်းၶႃႈ။ မၢင်တီႈၵႆႉပဵၼ်ၶႃႈ ပဵၼ်မုၼ်ပဵၼ်လၢင်းယဝ်ႉ သွႆႉႁႃႉသွႆႉမႃးလၢၼ်ၶႃႈ။ ၶႆႈ ယႃႉပေၵ်ႉမၢၼ်းပဵၼ်ၶႃႈ၊ ၸဝ်းယႃႉပေလၢၼ်ၶႃႈ မိင်းၶေႃးၸဝ်းၶဝ်ၶေႃ။

လၵ်ႉႁြႃႉၸဝ်းၶႆႈ ၶဝ်လၵ်ႉတင်းၵၢၼ်ႉတင်းႁူင်းၶႆၵေႃႈ သုတ်းတီႈလိမ်မိူဝ်ႉ ၵၢပ်ႈပဵၼ်ၵပ်ႉပီႉႁႃႉႁႃၶၢင်ႉ ၶဝ်ႈၶိုၼ်းသင်ႇၶမိတ်ႉသေႉမႃး မိူဝ်ႉၶၢမ်ႉသၢင်ႇ ပေႃးၵမ်ႉလွႆႈလုၵ်ႉ ၸဝ်းယဝ်ႉၶႃႈလႃႉ၊ ၵမ်ႉလွႆႈလၢင်းၸဝ်းၶႃႈလႃႉ၊ ၵမ်ႉလွႆႈလၢၼ်ၸဝ်းၶႃႈလႃႉ၊ ႁၢမ်းၸဝ်းၶႃႈၵေႃႈ မီးယူႉၶႄႉ ၸဝ်းပဵၼ်ၵူႈၶႆႈ ၶဝ်ႁႂ်းႁွင်ႉတၵႃႉလူင်ႁႂ်းၶႃႈ ၵူႈၶႆႈ။ သွၼ်ႉတူလုၺ်းၶႃႈလူ ၸဝ်း တေသွၼ်ႉ ၶဝ်ပဵၼ် လုၵ်ႉၸဝ်းၵမ်ႉလွႆႈၶႃႈ။ လုၵ်ႉၽြေးပဵၼ်လၵ်ႉၶႃႈၵူဝ်ႈ၊ ၵမ်ႉလွႆႈၵူဝ်ႉပိင်ႉ ၸဝ်းၶႃႈ၊ ယႃႉပေၵၢဝ်တၢင်ႉၶႄႉလူင်ႁႃႉလၢပ်ႈၶႃႈ၊ ယႃႉပေလၢၼ်မိူၼ်းမႃး၊ ပီႈၵၢၼ်ၶွင်ႉၵၢၼ်ၵေႃႈ

လိူင်ႉၶၢဝ်ၶႃႈယဝ်ႉ၊ ၶႆႈ ႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇပွင်ႇလွင်ႈလီ" တွၼ်ႈၽႅၵ်ႈတွၼ်ႈမၼ်း။

တွၼ်ႈႁဝ်းၶႃႈၶႆႈ လွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ မႂ်းယူႇႁူင်းယဝ်ႉ တေဝႃႈလုၵ်ႈၵဝ်ၵိူဝ်ႈ လၢၼ်ၵဝ် ၵိူဝ်ႈ ႁူဝ်မၼ်း ၵမ်ႇလႆႈၵိၼ်ၶဝ်ႈသွႆးၵိူဝ်ႈ ႁူဝ်မၼ်း ၵမ်ႇလႆႈၵိၼ်ၶမေႉၶိူင်ႈၵိူဝ်ႈ ႁူဝ်မၼ်း ၵမ်ႇလႆႈၵိၼ်ၽျေႉယေႉၵိူဝ်ႈ ႁူဝ်မၼ်း ၵမ်ႇလႆႈၵိၼ်ယေႉငၢႆးၶျႂ်းၵိူဝ်ႈၶႆ ယႃႇပေမီးဝႃႈ။ ၶႆႉ ပိူင်တႃႇဝုၼ်ႉပၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်းၶႃႈ ၵဝ်ႁူဝ်သိပ်းလုမ်းၶႃႈ။ ႁူင်းႁဝ်းၶႃႈၶႆႉ ၵၢၼ်လၢၵ်ႇလၢႆး မၼ်းၶႃႈ ႁဝ်းၶႃႈလူႇၶႆႉ မၼ်းၵမ်ႇမီးပုၵ်ႉၵလိၵတႃႇၶျေႈ။ ႁဝ်းၶႃႈ လူႇပိၼ်သၢင်ႇၶိၵတႃႇၶ လူႇတင်းႁူင်းၶႃႈ။ လူႇပျူးၶိုင်ႈၵေႈ တင်းႁူင်း၊ လူႇငပႄးၶိုင်ႈၵေႈ တင်းႁူင်း၊ လူႇသၢၼ်ၶိုင်ႈ ၵေႈ တင်းႁူင်းၶႃႈယဝ်ႉ။

လဝ်ႈႁဝ်းၶဝ်ၶႆႉ ပိၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်းၶႃႈမူတ်း"ၶႃႈယဝ်ႉ။ မၼ်းၵမ်ႇလွင်ႈ ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵျွၼ်းလီဝ်၊ လုၵ်ႈႁဝ်းၵေႈ ႁဝ်းပေႃးမႂ်းၵၢပ်ႈ ငိတ်းတငပႃးသြႃႇမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးယဝ်ႉ။ ၵမ်ႇလွင်ႈလုၵ်ႈႁဝ်းၶႃႈယဝ်ႉ၊ ယႃႇပေလၢၼ်ငိုၼ်း ပေႃးလၢၼ်ငိုၼ်း ၶဝ်သမ်ႉထၢၵ်ႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ။ ၵမ်ႇလွင်ႈၶႃႈႁႃႉ၊ ၵူႈၵဝ်ငမႈၵဝ် ႁၵ်ႉၵဝ်လူင်၊ ၵဝ်ၵိတ်းလူၶဝ်ၵိူဝ်ႈ၊ ႁဝ်းၶႃႈဝႃႈ ၵၢၼ်လီငတႃႉ ပႆႇၸူႉၶဝ်ထၢၵ်ႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ၊ မိူဝ်ႈလီဝ်ၶႆႉ ႁဝ်းၶႃႈသမ်ႉလူမ်းၶႃႈၵိူဝ်ႈ၊ ပေႃးထၢၵ်ႈ လွမ်းၶၢင်ႇဝႃႈ ႁူႇငိတ်းမေႃလိၵ်ႈၵိၼ် တၢင်းထုင်ႉမၢဝ်းၵိူဝ်ႈ ၵၢၼ်ၵိၼ်ၵျေႃႇ၊ သႂ်ႇၸူႇသႂ်ႇမႂ်း လုၵ်ႈႁဝ်းၶႆႉ ပၼ်ၸူႇယူႇႁူင်းလႃႈ ႁူင်းမိူင်းယၢင်းၶႆႉ ၵတ်ႉလိၵ်ႈၵိူဝ်ႈ မေႃလၢင်ႇၵႃႇၵိူဝ်ႈ မေႃၵျေႃးတြူးၵိူဝ်ႈ မေႃငိတ်းပူႇႁူင်းၵိူဝ်ႈ။ ၸူႇၵေႃ ၸူႇငလေႈ၊ ပိူၼ်ႈႁပ်ႉသၢင်ႇလွင်းဝႃႈ။ ပူႇႁူင်းႁဝ်းၶႆႉ ပိၼ်ထၢၵ်ႈ မိူင်းယၢင်းသႃး ထၢၵ်ႈႁူင်းႁဝ်းသႃး ၶႆတေႃႉ ငိတ်းၶၢဝ် ၶဝ်လၢင်ႇၵွၼ်ၵၼ်မႂ်းယူႇ။ ၵိူဝ်း...

ပေႃးၵွႆးၸူႇမုင်ႈႁၼ်လိူင်ႉၶၢဝ် ပႆႇလွင်ႈၶႃႈ၊ ပႆႇလွင်ႈႁဝ်း ၶူႈၵျူႈၶဝ်ထၢမ်း သႃႇသၶျေႃႇပြႄးပိၼ်လဝ်ႈ၊ ထၢမ်းသႃႇသၶျေႃႇ ၵၢၼ်ဝႃႈၶၢဝ်ႉ ႁၢပ်ႇႁၢမ်ထၢမ်းၵိုတ်ႈၶႆၶႃႈ၊ သႃႇသၶျေႃႇၶႆႉ ပိၼ်ၶျေႈသၢင်ႇ သွၼ်ပြႄးပိၼ်လဝ်ႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ၊ ၶျေႈသၢင်ႇသွၼ်ပြႄးပိၼ်လဝ်ႈၶၢဝ်ႉ ပိၼ်ပိတၵတ်ႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ။ ၶႂ်းပိတၵတ်ႈၶႆႉ ၵၢၼ်ၶျေႈသၢင်ႇသွၼ် ဢၵႃႇၶၼ်းၶဝ်လဝ်ႈၶၢဝ်ႉ ပိၼ်ဝိၶေးၶႃႈ။ ၶဝ်လဝ်ႈၶႆႉ မႂ်းၵျၢင်ႉဝိၶေးၵိူဝ်ႈ တီႈပွင်ႇမၼ်းၶႃႈ၊ ပေႃးဝႃႈၵျၢင်ႉဝိၶေးၶႆႉ မၼ်းတေပိၼ်ၵိူဝ်ၶႃႈ ၵၵျူဝ်းမၼ်း၊ ၶဝ်လွမ်းသိၼ်ႈတၢင်း ပြႄးပိၼ်လဝ်ႈၶႃႈ။

ပိၵ်ႉတေႃႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၵေႈလႆးယဝ်ႉ ၽၢတ်ႇၵူႈၽၢတ်ႇငမႈမႂ်း တိုတ်းသႆၶိၼ်မႂ်း တိုတ်းတၶၼ်ႇၶျေႇမႂ်း သႆႁၵ်ႉပေႃႈငမႈပီႈၶွင်ႉမႂ်း မႂ်းယူႇႁူင်း၊ ပေႃးဝႃႈၶဝ်လဝ်ႈ မႂ်းၵျၢင်ႉဝိၶေး တိၵ်း"၊ လဝ်ႈသၢင်ႇၶႆၵေႈ ၵၵျၢင်ႉလဝ်ႈသၢင်ႇ၊ လဝ်ႈလၢင်းၶႆၵေႈ ၵၵျၢင်ႉလဝ်ႈလၢင်း၊ ၶႂ်းၵႃႈဝိၶေးၵၵျၢင်ႉ လဝ်ႈသၢင်ႇလဝ်ႈလၢင်းၶဝ်ၶႆႉ ပိုင်ၶိုၵ်ႉမၼ်း ပိုင်လူင်မၼ်းၶႆႉ တိၼ်းတၶၼ်ႇၶျေႇၶႃႈ၊ တိၼ်းသႆႁၵ်ႉၶႃႈ၊ တိၼ်းသႆၶိၼ်ၶႃႈ၊ ၶဝ်လဝ်ႈမႂ်းၽိုၵ်း တိၼ်းသႆၶိၼ်ၶႃႈ။

ႁူဝ်ၶိုၼ်းမိူဝ်းၶႃႈၵိူဝ်ႈ၊ ပြႄးပိၼ်လဝ်ႈ တမ်ႉၵမ်ႇၶိုၼ်းမိူဝ်းၶႃႈလႃႇ၊ ပေႃးလီၶိုၼ်းမိူဝ်း ပြႄးပိၼ်လဝ်ႈ လီၶိုၼ်းမိူဝ်းၵိူဝ်ႈ ၵမ်ႇလွင်ႈၶႃႈႁႃႉ၊ ၶၼ်လူင်တင်းၵေႉ ပေႃႈလီငမႈလီ တေဝႃႈ လုၵ်ႈလၢင်းႁႃႉ၊ ငိတ်းၵိုဝ်ၵေႈ လဝ်ႈၸူႇႁူလႃႇၶႆႉ လုၵ်ႈႁဝ်း ၵမ်ႇမိူၼ်လႆႈယူဝ်ႉ၊ ၶၢင်းယသေႃႇ

ၵေႃႈ ႁဝ်းၵမ်ႉမိူၼ်လႆႈၶႃႈယူဝ်ႉ၊ မၢၼ်းလဝ်ႈ တမ်ႉၵမ်ႉသေးလႃႈ။ ၵိူဝ်း... လၢင်ႉဝႃႈ ၶဝ်လဝ်ႈ လွမ်း သိၼ်ႈတၢင်းၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈ ၶဝ်လဝ်ႈ ပႆႇတိုတ်းၶၢတ်ႇ၊ ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈ ၵေႃႈ ပႆႇၶၢတ်ႇၶႃႈ၊ မိူဝ်ႈမၢၼ်းလဝ်ႈ ပႆႇၽဵတ်ႇၶႅၼ်ႉ တိုၵ်ႉလိုတ်ႇလၢၼ်ႈသေ ပႆႇႁူႇႁႂ်းၶႃႈလူင်၊ ႁႂ်းၵႃႈ မၢၼ်းလဝ်ႈ ႁူႉၵျၢင်ႉၵမ်သေၼလႈ လၢင်ႉမႃးႁူႉႁၼ်သတ်ႉလႃႉသီႉပႃးသေၼလႈ ၵၢၼ်ႁျၢင်း ဝႃႈ တၢၼ်ႇၶႄႇလူင်ၶၼ်ႉ မၢၼ်းပိၼ်ငဝ်ႈ ၵၢၼ်တုၵ်ႉၶၼ်ႁႂ်း၊ တုၵ်ႉၶသိပ်းသွင်ၶၼ်ႉ ၵွၵ်ႇတီႈမၢၼ်းၼႂ်း၊ ပေႃးၵဝ်ယၢင်း လွမ်းသိၼ်ႈတၢင်းတၢၼ်ႇၶႄႇၶၼ်ႉၶၼ် တုၵ်ႉၶသိပ်းသွင်ၶၼ်ႉ တေၶိၵ်ႈလၢၵ်ႈယူႇ တိၵ်း"ယဝ်ႉ။ ပေႃးမီးတုၵ်ႉၶၵေႃႈ တီႈၵတ်းယိၼ် ၵမ်ႉၽိဝ်လႆႈယဝ်ႉၶၼ် မၢၼ်းလဝ်ႈ လၢင်ႉတိပ်းတတ်း ၶၢတ်ႇ"ၶႃႈ။

ယေႃး... ၵၢၼ်လဝ်ႈရၢၵ်းသင်ႇၶႃႉမိူဝ်ႈလိဝ် ႁူင်းႁဝ်းၶႃႈ လဝ်ႈသၢင်ႇလဝ်ႈလၢင်း ၶဝ်လိူဝ်းၶၼ်ႉ ၶဝ်ၶၼ်ႉၵေႃႈ ႁဝ်းလူဝ်ႇပွင်ႇလွင်ႈဝႃႈ ၶဝ်မႃးတိပ်း၊ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၶဝ်လွမ်းသိၼ်ႈတၢင်း ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈ။ ၶဝ်ပႆႇတၢၼ်ႇၶႄႇ တိပ်းတၢၼ်ႇၶႄႇ တိပ်းသမုတယ တိပ်းသႆၶဝ်၊ ၵမ်းၶၼ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇပၼ်ႁဵင်း၊ ၶၼ်ႇၵိုဝ်ၶဝ်လဝ်ႈ တေၵမ်ႉၶိုၼ်းပိၼ်ႁူၼ်းၵိုၼ်း ၶၼ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇတွင်းႁဵင်း"ၶႃႈ ၶိင်းၶေႃးႁဝ်းၶဝ်ၶေႃး...။ လိူဝ်းမီးလုၵ်ႈလၢင်း ၼၼ်းၶႄႇယဝ်ႉ၊ မၢင်ၵေႃႉ မႃးပၢင်းလူင်းႁွၼ်ႇလူင်။ မိူဝ်ႈလိဝ် ၵူႈႁဝ်းထဝ်ႈယဝ်ႉ ၼမႈႁဝ်းထဝ်ႈယဝ်ႉ ၵမ်ႉမီးၽိုၼ်လိင်ႉ ယဝ်ႉ၊ မိုးလူဝ်ႇမိူဝ်းလိင်ႉၵိူဝ်ႈၶၼ်ႉ။ ယူႇၶိုဝ်ႁူင်းသေ တၢင်းသွမ်းလိင်ႉၶၼ်ႉ ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈ ပၼ်ၵၢၼ်ၵိူဝ်ႈ။ ၵူႈၼမႈၶၼ်ႉ ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈဝႆႉတၢၼ်ႇၶႅၼ်ႉယဝ်ႉ ပၢၼ်ၽြႄးပိၼ်လဝ်ႈၵေႃႈ ႁေႃးဝႆႉယူႇ။ ၵၢၼ်ႁဝ်းၶၼ်ႉသမ်ႉ ၶဝ်ပႆႇၽေတ်ႇၵိုၼ်းယေး သူၼ်တၢၼ်ႇၶႄႇ ယုမ်းတၢၼ်ႇၶႄႇ လူင်ၶၼ်ႉ ႁဝ်းသမ်ႉႁူႉ လၢၼ်ၶဝ်ၶဝ်ႈၶိုၼ်းမႃးၶၼ်ႉ ႁဝ်းႁၵ်ႉၶဝ်ႁူႉ လၢင်းၶဝ်ႁူႉ ၶိင်းၶေႃးႁဝ်း ၶဝ်ၶႄႇ ၼမ်ႉၶၼ်ၶၼ်ႇၶႃႈႁူႉ။ ႁဝ်းယူႇ ၶၼ်းယုမ်းတၢၼ်ႇၶႄႇလူင်ၶၼ်ႉ ၶၢၼ်လွၵ်ႇဝႆႉၵႃႈၵိုဝ် ပွင်ႇ သေၵမ်းၶႃႈ။ ႁဝ်းၵမ်ႉပူၼ်ႉလႆႈၵေႃႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈႁဝ်း ၵမ်ႉလွမ်းသိၼ်ႈတၢင်း ၵၢၼ်တိပ်း တၢၼ်ႇၶႄႇၶၼ်ႉၶေႃး...၊ လုၵ်ႈလၢင်းႁဝ်း ၶၼ်ႇၵိုဝ်တေပူၼ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇၵိုးတိၵ်းၶႃႈ။ လူဝ်ႇၵမ်ႉထွၵ်ႈတိၵ်း"ၶႃႈ...၊ ၽႂ်ႇႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႇႁဵတ်းသင် ၵမ်းၶၼ်ႉ ၶၼ်ႇၶဝ်လဝ်ႈ ၵမ်ႉႁဵတ်း ႁႃၵၢၼ်လိင်ႉတွင်ႉၶၼ်ႉ ပေႃးဝႃႈၵဝ်ၶၼ်း တၢင်ႇမူႇတၢင်ႇလုမ်းဝႃႈၼတႃႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈပိူၼ်ႈ ၵမ်ႉမီး မူႇလုမ်း ပၵ်းပိူင်လိူင်ႉႁဝ်းၶၼ်ႉသေၼလႈ ပိူၼ်ႈလႆႈႁူႉလူႉၶၢမ်ႇၵဝ်ၶႃႈၵိူဝ်ႈ။ တီႈၼတႃႉမၢၼ်း ရၢၵ်းသင်ႇၶႃႉၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ မိဝ်းလူဝ်ႇလူႉၶၢမ်ႇႁႂ်း"ယဝ်ႉ။ ပေႃးၵမ်ႉၵမ်ႉလူႉၶၢမ်ႇတင်း ထုၵ်ႇၵႃႉပၢတ်ႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ။

ႁႂ်းၵႃႈ ႁူင်းႁဝ်းၶႃႈၶၼ်ႉ ႁိတ်းသင်ၼလႈ ၵမ်ႉလူႉၶၢမ်ႇၵေႃႈ ၵမ်ႉထုၵ်ႇၵႃႉပၢတ်ႈ ၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ မိူဝ်ႈၵွၵ်ႈဝႃႉ ၶိုင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈပွၵ်ႈၶၼ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈမီးပၢၼ်ႉမွၵ်ႉသေၼလႈ ပၢင်းလဝ်ႈၶဝ်ၶိုၼ်းယူႇ ၶၼ်းၵၢၼ်ႉႁွင်းႁူင်းၵဝ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈ တေၵႃႉပထလူႉႁၼ်လုမ်းလႄး ၵၢၼ်ဝႃႈ ၶၼ်ႉ ၵူႈသမ်ႉၵူႈပိူင် ႁဝ်းၶႃႈ တေၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၵိူဝ်ႈ။ ၵဝ်ပုၼ်ႈၵဝ်ပၢင်ႈၵိူဝ်ႈ ၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈႁူမ်းၶေႃႈၶၼ်ႉသေၼလႈ ၶဝ်လဝ်ႈ ၵမ်ႉႁူႉတင်းသွမ်းၵေႃႈ ၶဝ်လဝ်ႈ

ၢမ်ႉထုၵ်ႉၵႃႉပၢတ်ႈၶႃႈ။

ႁွပ်ႈၶႅင်ငလႈ ၺဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႉပွင်ႉလွႆသေငလႈ မၼ်းလွႆႈထိမ်ႇ ယွႆႉ "ၶမ်" သေၵမ်းၶႃႈ။ ႁွႆးႁႃႈ ၵၢၼ်သူလဝ်ႈ မၼ်းလူႉၶၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ ၶွႆႈဝႃႈတေႉ ယႃႉပေၵဝ်ပလၢႆႉလၢႉသူလဝ်ႈ တၢင်းႁူႉသူလဝ်ႈ မိူင်းၾႆမိူင်းမၼ်းသေငလႈ မၼ်းလူႉၶႃႈ။ ယႃႉပေႁွႆႈပဵၼ်ၶႃႈ၊ ၶူဝ်းၶွင် ၵၢၼ်သူလဝ်ႈ ၵဝ်မၼ်းလူႉၶၼ်ႉ မၢင်ပိူင်မၢင်မဵဝ်း ၵမ်ႈၶမ်" ၵၢၼ်ၵဝ်ၶႃႈႁူႉတေႉ မၼ်းပဵၼ် ႁႃႉမၵုင်ႉၵႃႉၵျင်ႉၶမ်" ၶႃႈ၊ သူလဝ်ႈမၼ်းလူႉၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉၶႄႈ… သပ်ႉပျႃႉၵေႃႈ လူဝ်ႉပဵၼ် ၵၢၼ်ႁွမ်ၶႃႈ၊ သီးလိၵ်ႈၵေႃႈ လူဝ်ႉပဵၼ်သီးၵဵတ်ႉၶႃႈ၊ ၶၼ်ႉ တင်းၶဝ်ႈၶွင်း ယႃႈမဝ်းၵမ်ႁွၼ်ႉ ၶႃႈလူင်၊ ၾႅႈလိတ်ႉၵေႃႈ လူဝ်ႉၵၢၼ်မီးလၢႆးၶႃႈဝႃႈ၊ ၵၢၼ်လၢႆးမၼ်းၵေႃႈ ပဵၼ်တၢၼ်ႉၶႄႉလူင် ၶႃႈယဝ်ႉ။

ႁွပ်ႈၶႅင်ငလႈ သင်သူလဝ်ႈ ၵဝ်ၺိၼ်းမၼ်းၵၢပ်ႈၵဝ်လူႉၵဝ်ၶၼ်ႉ လီသေပိူၼ်ႈ ၶႃႈယဝ်ႉ။ ၶိင်းၺဝ်းၶဝ် ၵၢၼ်ယူႉႁႃႈၶၼ်ႈ မေႁျူဝ်းပၼ်ယူႉၶႃႈ။ ပေးသူလဝ်ႈသိုဝ်ႉမၼ်းပၼ်ၶၼ် ၵမ်ႉလူႉပၼ်လဝ်ႈၶဝ်ၵေႃႈ သမ်ႉၵမ်ႉလႆႈ၊ ၺဝ်းပေးယိုင်းယဝ်ႉလူင်၊ ပေးၺဝ်းလူႉပၼ် ပေးၵမ်ႉႁူႉပဵၼ် တၢင်းလီပၼ်ႈၶဝ်လဝ်ႈၶၼ်ႉ ၵမ်ႉလွႆႈထိမ်ႇ လွင်ႈၶဝ်လဝ်ႈ ၵီတ်းၵၢၼ် သႃႉသၶႄႉလိုင် ၶဝ်လဝ်ႈ သမ်ႉလွမ်းဝီၶႄး၊ ၵၢၼ်ၺဝ်းလူႉၶၼ်ႉ သမ်ႉၶတ်းဝီၶႄး၊ ၶဝ်လဝ်ႈ ၵေႃႈ ၵမ်ႉမီးၵႁျူဝ်း၊ သူလဝ်ႈ ၵေႃႉလူႉၵေႃႈ သူလဝ်ႈတေႉ ၵမ်ႉသေးလႆ။ ႁွႆးၵမ်ႉပေးမီး ၵႁျူဝ်းၶႃႈ ၵၢၼ်ၶႃႈဝႃႈၶၼ်။ ၵူဝ်း… လိမ်လိုဝ်းၶၼ်ႉႁူႉ ၺဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႉၵဝ်တၢင်းႁူႉ ၵၢၼ်ထုၵ်ႉ လွင်ႈဝီၶႄးသေ လူႉတၢၼ်းၵမ်ႉထိမ်ပၼ် မၼ်းလင်ႉတေမ်ၶၼ်ႈပိူင်လေႃးတီၺဝ်းၶႃႈ။ လေႃးတီၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ၵီတ်းၵိူဝ်ၶၼ် ၶွပ်ႉမၼ်းပိူင်မၼ်း ၵလိၶၼ်ႉၵၶေႊၺဝ်းၶႃႈ တမ်းဝႆႉ လီ" ငမ်း" ၶႃႈ။ ၵဝ်ၶႃႈ သမ်ႉပေးၵီတ်းၵွၵ်ႉပပ်ႉမၼ်း လႆႈသွၵ်ႈႁႃသၢမ်ပီၶႃႈ။ ၶွပ်ႉလွၵ်းမၼ်း ပၵ်းပိူင်မၼ်း တူလ်းၶၼ်ႉသေငလႈ တီႈၵၢၼ်ၺဝ်းၶႃႈ ပႆႉႁူႉပႆႉႁၶၼ်ပႆႉထိုင် မီးတီႈလွႆၵေႃႈ ၶိုၼ်းႁူႉထၢမ် ၸႂ်ႉမျၢတ်ႈလဝ်ႈၵျေးလူးၶဝ် ၵၢၼ်ၵမ်ႉပႃးလိုဝ်းၶၼ်ႉ ၵီတ်းလိုင်ႉၶၼ် လီသေ ပိူၼ်ႈၶႃႈယဝ်ႉ။

ၵူဝ်ႈ… ၶၼ်ႉ ၺဝ်းၶႃႈၶႆႈၶၼ်ႉ ၶိုဝ်းမူႉလုမ်းၵျွင်းလေႃးတီၺဝ်းၶႃႈၶၼ်ႉ မၼ်းမီးသွင်လုမ်း လိုင်ႉၶင်ႉပၢၼ်ပြေးပဵၼ်လဝ်ႈ လုမ်းလဝ်ႈသင်ႉၶႃႉငလႈ လုမ်းႁူၼ်းမိူင်း၊ ၶွင်းသွင်လုမ်းၶၼ်ႉ ၵၢၼ်ၾႆၵၢၼ်မၼ်း တေလႆႈၵီတ်းၵွၵ်ၶၼ် ၵဝ်ၶႃႈမွၵ်ႉ ၶိင်းၶေႃးၺဝ်းၶဝ် ၶၼ်ႉ ၵႂၢၼ်ၵၼ်တွင်း သေၵမ်းၶႃႈ။

မိူဝ်ႈၶိင်းၺဝ်းၶဝ် သွင်ၶႃ ၶိင်းလူင်တင်းၶိင်းၵျွင်း ၾဵဝ်ၵူၼ်းမိူဝ်းၶၼ်ႉၶၼ် ၺဝ်းၶႃႈ ၵုပ်ႉႁၼ်ၵီတ်းၶိုင်ႈ၊ ၺဝ်းၶႃႈ မၼ်းပွႆးၵၢၼ်ၶၼ်ႉ ၵၢၼ်းၵီတ်းလိုင်ႉၵွဝ်ၶၼ်၊ လုဝ်ႈၵၢၼ်ၵဝ်ၶႃႈ တူၵ်းမိူင်းယၢင်းမၼ်းၶၼ်ႉ မၼ်းမီး သွင်ပိူင်ၶႃႈ။ ၶွင်းႁႃႈသိပ်းပီးၶၼ်ႉၶႃႈၶႄႈ… ပိူင်ၶိုင်ႈၶၼ်ႉ လၢၵ်ႉပိူင်ႈၶႃႈ၊ ပိူင်ၶိုင်ႈသမ်ႉ လၢၵ်ႉလၢႆးၶႃႈ။ ၶွင်းႁႃႈလၢၵ်ႉပိူင်ႈ တင်းလၢၵ်ႉလၢႆးၶၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ ၵိၼ်းၵၢၼ်းဝႆႉ မၼ်းၵုပ်ႉႁုမ်ၶိင်းၺဝ်းၶဝ် ၶွင်းၵေႃးပၵၼ်ႁူႉ ႁူဝ်လုမ်းႁူဝ်ဝတ်ႉ သီႉႁူဝ်ႁႃးသွမ်း

ဢိၵ်ႇလူၺ်ႈၵဝ်ႈၵူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶွၵ်ႈၾႆးပႆႇမိူင်း ဢၢၼ်းဢုပ်ႉသေငလႈ ဢၼ်လၢၵ်ႈပိူင်ႈၶဝ်ႉ၊ ၶိူဝ်ၸူင်း လၢၵ်ႈပိူင်ႈ မီးသင် 1,2,3,4,5 ၸုင်ႉပႆႇၶိူဝ်၊ 6,7,8 ၸုင်ႉပႆႇတူဝ်ႈ သမ်ႉမီးသင်လႆႈ"၊ ဢၼ်လၢၵ်ႈပိူင်ႈၶဝ်ႉ မၼ်းပဵၼ် ဢၼ်တူၵ်းလူင်းၶႃႈ။ ဢၼ်တူၵ်းလူင်းၶဝ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ တေဢိး ၼိုၼ်းၶႃႈ။ ဢိးၼိုၼ်းၶဝ်ႈၵေႃႈ ပေးဝႆႉၵူႉပွင်ႇမၼ်းၶဝ်ႉ ပေးၵဝ်ၶႃႈ ဢမ်ႇၵိုတ်းဢမ်ႇမူၼ်းၶဝ်ႈ ဢိးၵေႃႈ မၼ်းၵူဝ်ႈတူၵ်းမႃးလႆးၶႃႈ။

ႁွပ်ႈၶဝ်ႈ တီႈပွင်ႇမၼ်းၶဝ်ႉၶဝ်ႈ ၵဝ်ၶႃႈ တေၶိုၼ်ႈဢိုတ်း ဢၼ်ၵူႈပွင်ႇမၼ်းၶၼ်ႉၶႃႈ။ ၶိုၼ်ႈဢိုတ်းၶိုၼ်ႈမူၼ်းမၼ်းဢူဝ်၊ ယေႃး... တီႈဢၼ်လၢၵ်ႈလႆႈၶၼ်ႉတေႉ ၵဝ်ၶႃႈ ဢမ်ႇလူဝ်ႇ ၶၼ်ႉ ပဵၼ်ဢၼ်ၼိုၼ်းတၢင်းသုင်၊ ၼိုၼ်းတၢင်းသုင် ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈသင်ဢၼ်ဝႆႉၶၼ်ႉ လူဝ်ႇဢၼ် တူၵ်းၶဝ်ႈမႃး ၶိုင်းမိူင်းယၢင်း ၵႃႈသိပ်းပီးၶဝ်ႉ ဢၼ်လၢၵ်ႈလႆးလူင်သေပိူၼ်ႈ မိူင်းမၢၼ်ႈ ပျီႉထွင်ႉလူႉပတ်းပိူၼ်ႉ ၵူႉထိုင်ၵူႈသေဢမ်ႉၵႃး ၶဝ်ႉငဝ်းမၼ်း ၶွၵ်ႈမိူင်းၵေႃႈထိုင်။ ၶွၵ်ႈမိူင်း သေဢမ်ႉၵႃး ၶိုင်းပပ်ႉ ဢၼ်ၵဝ်ၶႃႈ တၢမ်ႈၸိုဝ်းလေႃးတီငလႈ ၸိုင်ႈၸေႇသႂ်ႉၶဝ်ႉ မိူဝ်ႈလိၵ် ၵဝ်ဢမ်ႉလွၼ်ႈ လေႃးတီမီးလိူဝ်းၶဝ်ႉလႆႈ"ႁွႆး။ လိမ်မိူဝ်ႈ (1986) ၵဝ်ၶႃႈ ပေးၶဝ်ႈၶိုင်း လုမ်းသုထမ်ႉမႃႉသေငလႈ ပဵၼ်ထေႉရဝႃႉတ မိူင်းမၢၼ်ႈၵူႈယဝ်ႉၶဝ်ႈ လိူဝ်းၶဝ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ သွႆႉဝႆႉ ၶိုင်းၶၶဝ်ႉ။ ၵူမ်းၶေႃႈၶဝ်ႉ မိူဝ်ႈလိၵ်ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ်လေႃးတီသေတႃႉၵေႃႈ ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႉ ပဵၼ်ၶိုင်း လုမ်းထေႉရဝႃႉတယဝ်ႉ။

ၶဝ်ႉ ၵူမ်းၶေႃႈၶဝ်ႉၶဝ်ႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈမီးၶိုင်းၸိုၼ်သေငလႈ လိၵ်ႈၵဝ်ၶႃႈ တၢမ်ႈၵွၵ်ႉၶၶဝ်ႉ ဢၼ်ၵဝ်ၶႃႈ လႆႈႁၼ်ၼိုၼ်းၵျူႉပၢၼ်ႉၵေႃႉၶိုင်ႈ၊ မၼ်းလိူဝ်ႈ "ယူဝ်းသီ"ၶဝ်ႈ မၼ်းလႆႈၵူႈ ပပ်ႉၶိုင်ႈၶႃႈ။ သမ်ႉ ငမ်းၵျူႉပၢၼ်ႉၵေႃႉၶိုင်ႈ ၸေႃႉယၢၼ်ႉငေး ၶဝ်ႉၵေႃႈလႆႈၵူႈ ပပ်ႉၶိုင်ႈၶႃႈ။ ၵမ်းၶဝ်ႉသမ်ႉ လုၵ်ႈၸိုၼ်းတီး "ယူႉၶီႉပႃႉသီႉတီႉ" လၶၼ်ႉလွမ် တီႈမိူင်းထႆး(ပၢၼ်ႉႁွၵ်ႉ) ၶဝ်ႉၵေႃႈ လႆႈၵူႈပပ်ႉၶိုင်ႈၶႃႈ။ ၶိုင်းပပ်ႉၶၶဝ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈပႆးဝႆႉဝႆႉ ၵဝ်ၶႃႈ ၶဝ်ႈၶိုင်းၵိူင်းသုထမ်ႉမႃႉ ၶဝ်ႈၶိုင်းထေႉရဝႃႉတယဝ်ႉၶဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶဝ်ငလႈ ဝၼ်းမိူဝ်ႈလိၵ်ၶဝ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ်ၵူႈၶိုင်းမူႉလုမ်း လူင်ယဝ်ႉၶဝ်ႈ ၶဝ်ႉပဵၼ်ဢၼ်လၢၵ်ႈလႆးၶႃႈ။ လုမ်းၵဝ်ၶႃႈ ၵိူင်းၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈၸေႃတ်ႉၵွၵ်ႉ လုမ်းသၢင်ႉၶႃႉ ဢၼ်လုၵ်ႉမႃး မိူင်းသီႉၵူဝ်ႉ ဢမ်ႇၶၶဝ်ၵေႃႈ ဢၼ်မိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈ သူင်ႉၵူႈ လဝ်ႈသၢင်ႉသိပ်းၵိတ်းၵေႃႉၶၶဝ်ႉသေငလႈ ၶဝ်ႈသိမ်ႉတီႈသီႉၵူဝ်ၶၶဝ်ႉသေငလႈ သူင်ႉမႃး ၵိတ်းၵၢၼ်သႃႉသၶေႃႉ မိူင်းမၢၼ်ႈ၊ ဢိၵ်ႉလူၺ်ႈ လဝ်ႈသီႉၵူဝ်ႉၶဝ် မႃးၵိတ်းၵၢၼ် သႃႉသၶေႃႉ မိူင်းမၢၼ်ႈ တီႈဢၼ်ပူးၵမ်ႉၶၶဝ်ႉ။ လုၵ်ႉဢဝ်ၵႃႈၶၶဝ်ႉမႃး မႃးထိုင်ပၢၼ် ဢၼ်ဝႆႈ ၵႃႉမဝႃႉသီႉ ဢရၺ်ႉလဝႃႉသီႉဢၼ်ဝႆႈၶၶဝ်ႉယဝ်ႉ။

ၵႃႉမဝႃႉသီႉဢၼ်ဝႆႈၶၶဝ်ႉ ဢိုင်ပိုင်ႈဝၢၼ်ႈသူၼ်သေငလႈ ၵိတ်းၵၢၼ်ၾြူး၊ ဢရၺ်ႉလဝႃႉသီႉဢၼ်ဝႆႈၶၶဝ်ႉ ၶဝ်ႈၶိုင်းထူၼ်ႉသေငလႈ ၵိတ်းၵၢၼ်ၾြူး။ ၵိတ်းၵၢၼ်သင် ၵိတ်းၵၢၼ်တဵပ်းတၼ်ႉၶႄႉ ၸေႃၼ်တၼ်ႉၶႄႉ ၶင်ႉၵၼ်ယဝ်ႉ။ ၵမ်းၶဝ်ႉ ၵႃႉမဝႃႉသီႉ ဢၼ်ဝႆႈၶဝ်ႉ ၵဝ်ဝႆႈဢဝ်ဝီၶေးတဵပ်းၶႃႈ။ ဢရၺ်ႉလဝႃႉသီႉဢၼ်ဝႆႈၶဝ်ႉသမ်ႉ ဢဝ်သုၵ်ႈ

တႅပ်းၶႃႈ။ ၵၢဝ်လႆႈသမၼထလိူဝ်းၶၶဵၼ်ႇ တႅပ်းၶႃႈ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶဵင်လႄႈ ၵၢၼ်ၵဝ်းၶႃႈ ၽႄတ်ႉမႃးၶဵၼ်ႇ လိၵ်ႈမိူဝ်ႈပၢၼ်ၵႃႉမဝႃႉသီႉငလႄႈ ၵၢရၺ်ႉလၢဝႃႉသီႉ။ ပေႃးၵၢၼ်ႉၶိုၼ်းႁူႉတေမီးၵႃႈႁိုဝ်။ တေမီး ၼိူဝ်း(၁၀၀)ပီးပႆႇႁူႉ ၵဝ်းၽႄတ်ႉၵွၵ်ႉမႃးၶဵၼ်ႇ။

ၵဝ်းဝႃႈ ၽႄတ်ႉၵွၵ်ႉမႃး ပၢၼ်ၶၶဵၼ်ႇသေငလႄႈ ၶမ်းၶဵၼ်ႇ တင်းၵၢၼ်လဝ်ႈသင်ႉၶႃႉ ပတ်းပိုၼ်ႇၶၶဵၼ်ႇ တၢင်ႉမူႉတၢင်ႉလုမ်းၶၶဵၼ်ႇ ၵဝ်းၶႃႈ ပၼ်ဝႃႉတ လွမ်းသီၼ်ႈတၢင်းၶေႃ" သေငလႄႈ ႁူႉၵၢပ်ႉၵၢမ်သႃႉသၶႄႉ တေႃႉၽိဝ်မိူင်းတႆး တင်းၶိုၼ်းၼဝ်ႈၶႅင်း မိူင်းငၶႉႁူႉ သမ်ႇမႃးၶိုၼ်းသေငလႄႈ မႃးၼဝ်ႈမိူင်းယၢင်းၶဵၼ်ႇ ၶမ်းၶဵၼ်ႇ ၵၢၼ်လၢၵ်ႉလႆးမၼ်း လိူဝ်းၵၢၼ် ၵဝ်းၶႃႈ ထူင်ႉထိဝ်ႈယူႉလိူဝ်းၶၶဵၼ်ႇ (200)ပီးပႆႇၶၶဵၼ်ႇ ၵၢၼ်လၢၵ်ႉလႆးမၼ်း ၵမ်ႉပႆႉမီး ငတႃႇ"ဝႃႈ"။ မီးၵေႃႈ မၼ်းၵမ်ႉၶိုၵ်ႇတၢၼ်ႉၶဵၼ်ႇ။

ၶမ်းၶဵၼ်ႇ ထိုင်တီႈၽိဝ်မႃး မိူင်းယၢင်းၶဵၼ်ႇ မိူဝ်ႈ(၁၉၈၀)ၶၶဵၼ်ႇ လွမ်းၶဵင်ႉၽဵၢႉသင်ႉၶႃႉ သႃႉသၶႄႉတၢၼ်ႇသျိၼ်းယေႃးၼဝ်လဝ်ႈ ၼဝ်ၼတ်းသၢင်ႈၵၢင်ႈပွင် ၶဵင်ႉႁိုဝ်ပေႃးတေ ပၼ် မုၵ်ႇလိဝ် လုမ်းလိဝ် ႁိူင်းလိဝ်ၶၶဵၼ်ႇ ၼဝ်ၵေႃႈ ႁွင်ႇၵဝ်းႁူၺ်ႈၵဝ်းမႃးသေ ၼိင်းၶၢႆးၵဝ်းၼဝ် ၵၢပ်ႈႁူႇႁူႈၵေႃႇႁူႈႁူၼ်းယူႉၶၶဵၼ်ႇ။ တေႃႉထိုင်ၵဝ်းၶႃႈၵေႃႈ ၶိူဝ်ႈၼဝ်ႈသေငလႄႈ ၼဝ်လဝ်ႈၵပ်ႇႁွင်း ၵဝ်းလႆႈ လွတ်ႈၵၢင်းသေ ၵၢထမ်ႉမဝႃႉတ။ လွင်ႉဝႃႈၵဝ်းပၼ် ထမ်ႉမဝႃႉတသေ ၼဝ်ႈ၊ ႁွႆး တီႈၶေးမၼ်း မီးၵိတ်းၵွၼ်ႉၶိုင်ႈ၊ ၼဝ်ဝႃႈ ၵဝ်းပၼ် “သီးခြား၀၁၃”၊ “သီးခြား၀၁၃” ၵၢၼ်ဝႃႈၶၶဵၼ်ႇ ႁွပ်ႈသင်၊ လိၵ်ႈမိူဝ်ႈ ပၢၼ်ၵႃႉမဝႃႉသီႉ၊ ၵၢရၺ်ႉလၢဝႃႉသီႉၶဵၼ်ႇ (၃၀၀)ပီးပႆႇ။ ၵဝ်းပႆႈၵၢၼ်ႁူႉ ႁိူင်ၶႄႉယဝ်ႉ။ တေႃႈလႆႈဝႃႈ ၶေႃ"ယဝ်ႉၶေႃႈ။

ယေႃး... ၶမ်းၶဵၼ်ႇ ၽိူဝ်ႉၼဝ်ႈၶိုၼ်းမႃး တေႃႉငတႃႉဝႃႈ လႆႈမႃးငမး ၵၢၼ်ၶဵၼ်ႇႁွႆးၶႃႈလႃႉ၊ မႃးၼဝ်ႈသိမ်ႉလွမ်းၵၢၼ်သေငလႄႈ ယဝ်ႉႁူႉ။ ၶမ်းၶဵၼ်ႇ ပေႃးယဝ်ႉႁူႉၵေႃႈ ပွင်ႉဝႃႈ ၵဝ်းၶႃႈၶဵၼ်ႇၽႄတ်ႉမႃး(၃၀၀)ပီးပႆႇၶဵၼ်ႇ ႁူႉၽိဝ်မိူင်းလွႆၵေႃႈ ၵမ်ႉၶိုၼ်းၼဝ်ႈၶိုၼ်းလႆႈ ၵမ်ႉၶိုၼ်းပၼ် လုမ်းလိဝ်ၵၢၼ် တင်းလုမ်းယွႆႉလုမ်းၶမ်ၶၶဵၼ်ႇ တေႃႉထိုင်ပေႃးမီး မိူဝ်ႈၶၶဵၼ်ႇ မီးသွင်လုမ်းႁွႆး တေႃႉထိုင်ပေႃးမီး ၵဝ်ႈလုမ်း။ ၵဝ်းၶႃႈ လင်ႉၶိုၼ်းမႃးၼဝ်ႈ တီႈမိူင်းယၢင်းၶဵၼ်ႇ။

ၵိူဝ်ႈ... လင်ႉဝႃႈ ၵႃႈသိပ်းပီးၶဵၼ်ႇ ၵၢၼ်လၢၵ်ႉလႆးလူင်မၼ်းၶဵၼ်ႇ ပၼ်ၵၢၼ်ၶဵၼ်ႇ ၼႃႈယဝ်ႉၶဵၼ်ႇ ၵဝ်ၶႃႈ ၶိူဝ်ႈလၢတ်ႈ ၼိင်းၶၢႆးၵဝ်းၼဝ် ႁိူဝ်ႈႁူႇတီႈပွင်ႉမၼ်းလီ"ၶဵၼ်ၶႃႈ။

“ၶေႃးသင်ႇလၢတ်ႈ ၶိင်းၵၢၼ်းၶမ်းသၢင်ႇသၢမ်”

ဝၼ်းယၢတ်ႇၼမ်ႉ ပီႈၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းလွီလေႃးတီ

ပွႆးပီႈၵွၼ်းၶမ်းၵျွင်းႁဝ်းၼႆႉ လႆႈဝႆႉပၼ်ၵွပ်ႈ မီးဢၵျွင်းတြႃးမၼ်းဝႆႉၼႆၶႃႈ၊ ဢၵျွင်းတြႃးမၼ်း ဢၼ်ဝႆႉၶဝ်ႈၼႆ ဢၼ်ႁဝ်းၶႃႈ ပေႃးလႆႈမႃးႁွတ်း ပီႈၵွၼ်းၶမ်း (50)ပီၼႆႉ လူဝ်ႇ”မၼ်းပဵၼ်မႃးၵမ်ႉလွင်ႈ၊ ဝၼ်းၼၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈ လၢတ်ႈယူႇၵိတ်းၶိုင်ႈ၊ ၵွပ်ႈပိုၼ်ႈမူႇလုမ်းႁဝ်းၶႃႈၼႆႉ လိၵ်ႈမိူင်းလိၵ်ႈၽၢတ်ႇ ၶိူဝ်းမူႇလုမ်းလူင် ၶိူဝ်းမိူင်းမၢၼ်ႈပတ်းပိူၼ်ႈ လုမ်းပုတ်ႉထ ၽေႃႇသႃႇၼႆႉ ပေႃးမီးမႃး သၢမ်ပၢၵ်ႇပီၼပ်ႉယဝ်ႉ လႅင်ႇႁူတ်ႈၽဵဝ်မႃး ၶိူဝ်းမိူင်းယၢင်းၼႆႉ။

ၵျွင်းႁဝ်းၶႃႈ ႁူတ်ႈၽဵဝ်မႃး ၶိူဝ်းမိူင်းယၢင်းၼႆႉသေၸလႈ ယူႇတေႃႇထိုင်မႃး (50)ပီ၊ ဢၼ်ႁဝ်းလႆႈမႃးယူႇ (50)ပီၼႆႉ ၵွပ်ႈသင် ၶိင်းၶေႃးယိင်းလေႃးႁဝ်းၶဝ် ၶိူဝ်ႈလိုမ်းဝူၼ်ႉ ၵိတ်းၶိုင်ႈၶႃႈ။ သင်လိူဝ်ႉဝႃႈဝၼ်းၼၼ်ႉ လဝ်ႈသင်ႇၶႃႇႁဝ်းၶႃႈ လဝ်ႈႁဝ်းၶဝ်ၼႆႉ သင်လိူဝ်ႉဝႃႈ ၶဝ်လဝ်ႈၵမ်ႉလွမ်း ဝိၶေႇသိၵ်ႈၶႃႇပုၵ်ႈတေႃႇၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ၊ ၶဝ်လဝ်ႈလွမ်းဢၵ်ႇ ဢထမ်ႇမဝႃႇတပေႃးၶႆ ဝၼ်းၼၼ်ႉ ပဵၼ်ဢၼ်ပိူၼ်ႈႁၢႆတေႉ”ၶႃႈ။ မိူဝ်ႈႁဝ်း ပႆႇၶဝ်ႈပိူၼ်ႈၼၼ်ႉ မိူဝ်ႈႁဝ်း ပႆႇပဵၼ်ၶဝ်ႈၶိုင်းၵဝ်ႈၵိူင်းၼႆႉ ပိူၼ်ႈႁၢႆတေႉ”။ ပိူၼ်ႈၶိုၼ်းလႆႈ ဢၼ်လိၵ်ႈမၼ်း၊ ဢၼ်တေႉမၼ်း ၶႃႈ။ ၶိုၼ်းလႆႈပုတ်ႉထၽေႃႇသႃႇ ၽေႃႇသႃႇဢၼ်တေႉ”မၼ်းၶႃႈ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ပိူၼ်ႈလိၵ်ႈတေႉ”ၶႃႈ၊ ၵွပ်ႈပိုၼ်ႈဢၼ်ပိူၼ်ႈလိၵ်ႈၼႆႉ ယေႈလိၵ်ႈ ယေႈပိူၼ်ႈလိၵ်ႈႁဝ်းၶႃႈၼႆႉ မၼ်းၵမ်ႉမီး ဢၼ်ၶွင်ႈဢၼ်ၶမ်သင်ၶႃႈ။

ႁဝ်းၶႃႈ သမ်ႉပဵၼ်ၼမ်ႉၽိူၵ်ႇ၊ ၼမ်ႉသႂ်၊ ၼမ်ႉလိူၼ်ႈ ၵမ်ႇမီးမုၼ်ႈ မီးယေႇသင်၊ ၵမ်ႇမီးမၢၵ်ႇႁိၼ် မၢၵ်ႇသႂ်းသင်၊ ပဵၼ်ၼမ်ႉၽိူၵ်ႇလိၵ်ႈ”ၶႃႈ။ 1980 မူႇလုမ်းလူင် သင်ႇၶႃႇ လင်ႇမီးလေႇတၶေႃႇ သတ်ႉထႃႇသေၸလႈ ႁပ်ႉၵူမ်လူမ်းတွၼ်ႈႁဝ်း ၶဝ်ႈၵူႇၶိုင်းထေႇရဝႃႇတ ၼႆႉ သင်လိူဝ်ႉဝႃႈ ဝၼ်းၼၼ်ႉ မီးယိူဝ်ႇမီးယေႇ မီးငိုၼ်းမီးမၢတ်ႉ မီးမုၼ်ႈမီးမၢၵ်ႇႁိၼ်မၢၵ်ႇသႂ်း ဢမ်ႇၼၼ်ၵေႃႈ ပေႃးႁဝ်းမီးၵႂၢမ်ၼ် ဢထမ်ႇမဝႃႇတၼ်တေႉ ႁဝ်းၶႃႈ ဢမ်ႇလႆႈၶဝ်ႈၵူႇ။ ပေႃးဢမ်ႇလႆႈၶဝ်ႈသေ ဝၼ်းၼၼ်ႉ ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ ႁဝ်းၶႃႈ ဢမ်ႇလႆႈႁွတ်းၶႃႈ ပွႆးပီႈၵွၼ်းၶမ်းႁဝ်းၶႃႈၼႆႉ။ ၵွႆႈလိၵ်ႈမိူင်း ၵမ်းၼၼ်ႉ မၼ်းၵမ်ႇမီးယဝ်ႉ မၼ်းၵမ်ႇၵိူင် တေႃႇထိုင် (50)ပီ ၵိူဝ်ႈၼႆႉ။ ၵဝ်ၶႃႈ မွၵ်ႇလၢတ်ႈၸႄ တၢင်းဢၼ်ဢၵျူဝ်ႇတြႃးမၼ်းတေႉ ၼမ်ႉသုတ်းၶႃႈယဝ်ႉ။

ၵူႇတၢင်းလွႆးၵေႃႈ ဢၵျူဝ်ႇ ၵူႇၶိူဝ်ႈၵျွင်းၵေႃႈ ပွတ်ႈဢၵျူဝ်ႇမၼ်း သမ်ႉပေႃးၵိူဝ်ႈ”ၵိူင်း” မႃးၶိုင်းမၢၼ်ႇတၢပ်ႈၵေႃႈ ပွတ်ႈဢၵျူဝ်ႇမၼ်း ၵူႇၶိုင်းပၢင်သတိၵ်ႉသၵျူဝ်းၵူၼ်းၶၼ်ႇၼဝ်ၵေႃႈ ပွတ်ႈဢၵျူဝ်ႇမၼ်း ဢၵျူဝ်ႇမၼ်းလွၼ်ႉ”ယဝ်ႉ။ ၵၢင်ႈလိၵ်ႈမိူဝ်ႈသိူင်ၵိူင်သၢင်ၵၢင်၊ ၵူလႄးၵေႃႈ ဢၵျွင်းၼႆႉ ၽိုၵ်ႇၵမ်ႇပွတ်ႈ၊ တၢင်ႇပွၵ်ႈမႃး ယႃႇပေႃႉႈမၼ်းပဵၼ်ၶႃႈ။ ပုတ်ႉထၽေႃႇသႃႇႁဝ်းၶႃႈၼႆႉ ဝႃႇတသိၼ်ႇတၢင်း ၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈၼႆႉ ၵျွင်းဢၵျူဝ်ႇတြႃးသွင်ပိူင်ၼႆႉ ၼႆႉပဵၼ်ဝႃႇတၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ ၶႃႈယဝ်ႉ။ ဢၵျွင်းလေႃး”ၵေႃႈ ၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ ၵမ်ႇႁပ်ႉၶမ်ႇ၊ ဢၵျူဝ်ႇလေႃး”ၵေႃႈ ၽြေးပဵၼ်လဝ်ႈ

ၵမ်ႉႁပ်ႉလႆႈ၊ ၶဵဝ်ႇႁဝ်းၶႃႈ ယွမ်းၵိတ်းၶိုင်ႈ။ "ၶႃႈႁဵတ်းဝႃႈၵိူဝ်ႈ" "ၶႃႈႁဵတ်းဝႃႈၵိူဝ်ႈ"
ပေႃးႁူဝ်ပၢၵ်ႇၶဵဝ်ႇ ၵၢၼ်ႁဝ်း ပွတ်ႈတီႈၵၵျွင်းမၼ်းၶဝ်ႉ မီး(10%)ႁူလ်း။ ၵၢၼ်ႁဝ်းပွတ်ႈ
ၵၵျူဝ်းမၼ်းၶဝ်ႉ တေမီး(90%)ၶႃႈ၊ ႁူဝ်ႈႁူင်း လွတ်ႇမိူင်းယဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈလိဝ် ၶွင်းပျိူႇထွင်ႇလူး
ၶဵဝ်ႉ ၽဵဝ်မူတ်း ယဝ်ႉ။ B.B.Cၵေႃႈ တေလုၶဵဝ်ႉမႃးၵွၼ်ႇ တၢင်ႇပွၵ်ႈၶဝ်ႉ။

လိူဝ်းၶဵဝ်ႉ ပီၼ်ၵၵျူဝ်းမၼ်း မူတ်း"ၶႃႈ။ ၵၵျွင်းမၼ်း ၵမ်ႇၽဵဝ်ၵႃႈလွႆၶႃႈ။ လူမ်ႁၢဲယူႇ
ၶွင်းႁူၼ်းႁူႉႁူၼ်းႁၼ်ၵိတ်းၵီႈ၊ လိူဝ်းၵၢၼ်တၢင်ပူႇတၢင်မိင်းလႆႈငလႈသင်၊ လိူဝ်းၵၢၼ်
ပိၼ်ပူႇယွႆႇမိင်းလူင်ၶဝ်ႉငလႈသင်၊ မိင်းၶဵဝ်းႁဝ်းၶဝ် လိူဝ်းၵၢၼ်မေႃဝူၼ်ႉ လိူဝ်းၵၢၼ်မေႃႁူႉ
ႁၵ်ႉႁူမ်ၵလၢၼ်ႇၵငၶဵး မေႃထွမ်ႇ ၵူမ်းပူႇၵူမ်းမိင်းမိူဝ်ႈၵွၼ်ႇ ၶပေႉယမ်ၵလၢၼ်ႇၵငၶဵးဝႆႉ
လိူဝ်းၶဝ်ႉငလႈသင်၊ တေႃႉငတႉမီး လိူဝ်းၶဝ်ႉႁူလ်းၶႃႈ၊ လိူဝ်းၶဵဝ်ႉ ၶႃႈလၢတ်ႈငၶႁူလ်း
ၶဵဝ်ၶႃႈၶေႃႈ။ ပေႃးႁဝ်းတေငတႇ ပွႆးပၢင်သင်ၵေႃႈ ဝူၼ်ႉထိုင်ၵိတ်းၶိုင်ႈ။

ၵျွင်းၵၵျူဝ်းတြူးၶဵဝ်ႉ ၸူႈမၼ်းၵပ်းသိုပ်ႇၵၼ်ၵိတ်းၶိုင်ႈ၊ ၶဵဝ်ႉပီၼ် ဝႇတသိၼ်ႈတၢင်း
ၽြေးပိၼ်လဝ်ႈၵၢၼ်ၶိုင်ႈ၊ ၵၢၼ်ၶိုင်ႈၶဵဝ်ႉ ႁဝ်းၶႃႈ ႁိတ်းသင်သေၼမ်ႉဝႃႈ ၵၢၼ်ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈ
ၵၢမ်းၶဝ်ႉ လွႆၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈၵၢမ်းၶဝ်ႉ ယႃႇပေမီးၶႃႈ ယႃႇပေမီး။ ပုတ်ႉထၽေႇသႃႇႁဝ်းၶႃႈၶဵဝ်ႉ
သမ်ႉၼ်ၶဵၼ်း မၼ်းၵမ်ႇတူၵ်းထုၵ်ႇၶႃႈယဝ်ႉ။ လွႆၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈၵၢမ်းၶဝ်ႉ ၵူႇၶွင်းသီႇလၶဵၵေႃႈ
ၶဝ်ႈပိၼ်ဝုတ်ႉတသီႇလႁူလ်းယဝ်ႉ။ ၵူႇၶွင်းတႃႇၶဝ်ႉၵေႃႈ ၶဝ်ႈပိၼ်ႁိၶတေႃႇၶေႃႈယဝ်ႉ။ ၶဵဝ်ႉ
မိင်းၶဵဝ်းႁဝ်းၶဝ် လူဝ်ႇတွင်းၶႃႈယဝ်ႉ။ ႁူၼ်းလူင်ငလႈ ပူႇမိင်းႁဝ်းၶဝ် 'လိူဝ်းႁိတ်းၵၢၼ်ၽေႇသႃႇ
ၵၢၼ်ႇၵျွင်းႁဝ်းၶႃႈၶဵဝ်ႉ ၼ်ၶဵၼ်းလူဝ်ႇတွင်းၶႃႈ၊ လိူဝ်းမီးပလႅ်ႇလႃႇ ၶိူဝ်ၵျွင်းႁဝ်း မေႃႁိတ်းလိၵ်ႈ
ႁိတ်းလႆး ၵတ်ႉၼ်ၶဵၼ်ႇလိူဝ်းၶဵဝ်ႉၵေႃႈ လူဝ်ႇတွင်းၶႃႈယဝ်ႉ။ ႁိတ်းသင်ၵေႃႈ ယႃႇပေၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈ
ၵၢမ်းႁဝ်း၊ ယႃႇပေမီးလွႆလိူင်ႉၶဝ်ႉ သမ်ႉတေမီးလွႆ ၵီႈသင်လႃႇ၊ လူဝ်ႇမီးလွႆ ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈႁူႉ
ၶႃႈၵိူဝ်ႈ၊ ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈပွင်ႇၶႃႈၵိူဝ်ႈ။

ပေႃးဝႃႈၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈပွင်ႇပိူၼ်ႈႁူႉ ပိၼ်ၶဝ်ႉ ပေႃးၶဵ ႁဝ်းလူဝ်ႇယွမ်း တၢင်းလၢတ်ႈၶႃႈ၊
ႁဝ်းလူဝ်ႇမိၼ်ႈ တၢင်းႁိတ်း တၢင်းသၢင်ႈ တၢင်းဝူၼ်ႉၶႃႈ။ တၢင်းလၢတ်ႈ ၵၢၼ်ၵၢဝ်ၵူမ်းလၢတ်ႈ
ၶဵဝ်ႉ ႁဝ်းလူဝ်ႇယွမ်းၶႃႈ၊ ပေႃးႁဝ်း ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈႁူႉၶေႃ ၶဵဝ်ႉတီႈသွင်။ ႁိတ်းသင်ၵေႃႈ ယႃႇပေမီးလွႆ
ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈၵၢမ်း၊ လူဝ်ႇတမ်းပိၼ်တ်၊ ပေႃးမီးလွႆ ၵမ်ႇမီးလွႆ ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈၵၢမ်းၶဵဝ်ႉ ပေႃးၵူမ်းသုင်"
မၼ်း လမ်ၶိပ်ႉပၢၼ်ႇၶႃႈၵိူဝ်ႈ။ ပေႃးမီးလွႆ ၶွႆႈႁူႈပိူၼ်ႈႁူႉၶဵ ၶဵဝ်ႉပိၼ်ႁူၼ်းႁိတ်းၵၢၼ်ပၵျိတ
ပုၼ်ႈပိူၼ်ႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ။ မၼ်းသွၼ်ႇပုၼ်ႈတူဝ်မၼ်းၶဝ်ႉ ၵမ်ႇလွႆ၊ မၼ်းသွၼ်ႇပုၼ်ႈပိူၼ်ႈ
ၶွႆႈပိၼ်ၽြေးၵေႃႈ လႆႈၶႃႈၵိူဝ်ႈ ပေႃးမၼ်းမီးလွႆလိူင်ႉၶဝ်ႉ၊ ၶဵဝ်ႉတီႈသွင်ၶႃႈၶေႃႈ။

တီႈသၢမ် မိူင်းယၢင်းၶဵဝ်ႉ ၵၢႈပီႈၵၢႈၶွင်ႉမိင်းၶဵဝ်းႁဝ်းၶဝ် လိူဝ်းၵၢၼ်ႁၢမ်ႉထဝ်ႈၶဝ်ႉ
ၶဝ်တေတွင်းယူႇ။ ၵဝ်ၶႃႈ မႃးႁိတ်းတၢင်းၵႃႉ လိမ်မိူဝ်ႈၵမ်ႇပႆႇယူႇ လႃႈသိဝ်ႈၵေႃႈမႃး၊ ယူႇ
လႃႈသိဝ်ႈၵေႃႈမႃး။ မိူဝ်ႈၶဝ်ႉ ၵဝ်ႁၼ်ပီႈၶွင်ႉမိူင်းယၢင်းႁဝ်းၶဝ် လိူဝ်းပိၼ်ႁူၼ်းမီး သူၼ်ၽၵ်း
သူၼ်ယိူဝ်ႈၶဝ် ႁၢပ်ႇသႃႉလူင်သေ မႃးၵၢတ်ႇ၊ ပေႃးၶဝ်ပွၵ်ႈမိူဝ်းၶဵ ၵိၼ်လေႈလိၵ်ႈသတၢင်းလၢႇ

(သတင်းစႃ) သိုဝ်ႉမိူဝ်းၼႂ်ႉ တင်းၵႆၶႃႈ။ ၵဝ်ၶႃႈ ပေႃးၵႂၢမ်းတၢႆႇၵူဝ်ႈ ၵလူဝ်း... ႁိုင်ႉပေႃးပိူၼ်ႈ ယူႇမိူင်း... လၢတ်ႈႁၢမ်းမၢၼ်ႈ ပဵၼ်မၢၼ်ႈ၊ လိၵ်ႈသတင်းလႃႉၶဝ်ႈ တူလ်းႁူႉၸိူင်းႁူႉၵေႃႉ ယဝ်ႉယူဝ်း ၶႅၼ်ႉ၊ ႁူႉဝၢၼ်ႈ ႁူႉသူၼ်လူင်... ၵဝ်ၵၢမ်းၶႃႈ ၵၢမ်းဝႃႈၵၢမ်းၶႃႈယဝ်ႉ။ ၵလူဝ်း... ပေႃးၵူၺ်ႉတၵ်ႈ တင်းမိူင်းတီႈၸဝ်းၶႅၼ်ႉ သတင်းလႃႉၵၢၼ်ဝႃႈၶႅၼ်ႉ မုၼ်ၶဝ်ႉၶမ်ႉၶမ်းၶဝ်ႉ ယင်းၵမ်ႉၽဵဝ် တၢၼ်ႉၶဝ်ႉၶႃႈ။ မိူဝ်ႈၶႃႈမႃးၶဝ်ႉ ၽိူဝ်ႉဝႃႈၶႃႈၽဵဝ်ထိုင်ၸိူင်းပီႈၼွင်ႉၶႃႈ တီႈၸိူင်းမိူင်းမွင်ႉလၢႆး (ၸၢႆးလူင်) ၶႃႈၵူၺ်ႉၽဵဝ်တၢင်းၶဝ်ႉ။ ၵျွင်းဝႃႈ ၶဝ်လူဝ်ႉၵဝ်ႉၵိမ်းၵ်တ်းသေ ၸွတ်းလေႃးၵႆၶ လၢင်းယႃႈ လိတ်ႉၶမ်ႉလၢင်းၶမ်ႉလၢႆးၶႅၼ်လႄႈ ၵဝ်ၶႃႈၸူႉယဝ်ႉ ပေႃးၶွႆႈၸႆႈၵူၺ်ႉၶႃႈၵူဝ်ႈ။ မၢၼ်း ၵမ်ႉမၢၼ်ႈ တင်းၵၢၼ်ၵဝ်ၶႃႈထၢင်ႉၶဝ်ႉၶႃႈ။

ထၢင်ႉဝႃႈ ၶဝ်တူလ်းလိၵ်ႈတူလ်းလၢႆး ၼတႉ "ဝႃႈ"၊ ၵျွင်းဝႃႈ ၵဝ်မိူဝ်းၸွတ်းလေႃးၵႆၶ လၢင်းယႃႈ လိတ်ႉၶမ်ႉလၢင်းၶမ်ႉလၢႆးၶႃႈ။ ၵမ်းၶႅၼ်ႉ ယၢၼ်ၵႃႈႁိုဝ်ၶႅၼ် သၢမ်သိပ်းပီႊၶႃႈယူဝ်ႉ၊ ၼတႉၵဝ်မိူဝ်ႈၶဝ်ႉမႃး တေႃႇမိူဝ်ႈလိဝ် ၶႃႈမႃးႁၢၼ်ၵေႃႈ ဝႃႈၵမ်ႉလႆႈ ႁူၼ်းၶုမ်ႉ။ ပေႃး ႁူၼ်းထဝ်ႈၼတႉ ႁူၼ်းၵသၢၵ်ႈၼၵ ပႆႉႁၢၼ် တူလ်းလိၵ်ႈၶႃႈ ပႆႉႁၢၼ်တူလ်းလိၵ်ႈ။ လိူဝ်းမႃးၵုပ်ႉ ၶႃႈၶႅၼ်ႉ တၢၼ်းလိၵ်ႈတၢၼ်းလၢႆးၵမ်ႉမီး ဝႃႈၵမ်ႉလႆႈ၊ တၢၼ်းလိၵ်ႈ မိူဝ်းၵၢၼ်လိၵ်ႈမၢၼ်ႈ လိၵ်ႈမိူဝ်းမၢၼ်ႈမိူဝ်းမိူင်း မိူဝ်းၵီႉရၢၼ်ႉၵီႉရၢတ်ႉ ၵမေႉရိၵၢၼ်ႉၶဝ်ၼတႉ ၵမ်ႉႁူႉ။ ပေႃးဝႃႈၽေႃႉ ၽေႉသုႉသုႉသၶေႉတၢင်းႁူႉလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ ၵၢၼ်မႃးၵုပ်ႉၶႃႈၶႅၼ်ႉ ဝၼ်းၶိုင်ႈ ၶႃႈဝႃႈ တေမီးၵႃႈႁိုဝ်ၶႅၼ် တေမီးသၢမ်ၵေႃႉ ၶၶႅၼ်ႉႁူလ်း၊ ၵေႃႉၵိတ်းၶိုင်ႈၵေႃႈ တေမီးတေႃႉႁႃႈၵေႃႉ သိပ်းၶိုင်ႈ ၶႃႈၼလႈ ပေႃးတင်းၵဝ်ႈႁူဝ်သိပ်းလုမ်း ၶၶႅၼ်ႉႁူလ်း ႁူၼ်းတူလ်းလိၵ်ႈ။

ပေႃးၶွႆႈမီးတၢင်းႁူႉ တၢင်းႁၢၼ် ၵျၢင်ႈ "ႁူင်" လိုင် တူလ်းလိၵ်ႈၶႃႈၼလႈ၊ လိၵ်ႈၵၢၼ်ဝႃႈ ၶၶႅၼ်ႉ မၢၼ်းလိပၢၼ် ၵွႆႈႁဝ်းႁူႉလၵ်း လွင်ႈလီလွင်ႈလႃႉ လွင်ႈသုင်လွင်ႈတၵ်ႉ လိူဝ်းၶႅၼ်ႉ မၢၼ်းလိလႆႈႁူႉတီႈ၊ လိၵ်ႈၵၢၼ်ဝႃႈၶၶႅၼ်ႉ ၸွတ်းၵၢၼ်မိူင်းၵေႃႈလႆႈ၊ ၸွတ်းၵၢၼ်သိုၵ်းၵေႃႈလႆႈ၊ ၸွတ်းၵၢၼ်ၽေႉသုႉ သုႉသၶေႉၵေႃႈလႆႈ၊ ၸွတ်းၵၢၼ်မၢၵ်ႈမီးၵေႃႈလႆႈ၊ လိၵ်ႈၵၢၼ်ဝႃႈၶႅၼ်ႉ လူဝ်ႉတူလ်းဝႃႈလူဝ်ႉတူလ်းၶႃႈယဝ်ႉ။ သမ်ႉပိူင်ၶိုင်ႈ ၶွႆႈသင်ႉဝႃႈ ယႃႉပေတူလ်း လိၵ်ႈတႆးလၢႆ" ၶႃႈ။ ၵဝ်ၶႃႈ မႃးႁၢၼ်တီႈၶႅၼ်ႈ ၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈ မႃးပွႆးၵၢၼ်ၶၶႅၼ်ႉ မၢၼ်းၵမ်ႉလွႆႈပွႆးတႆးၶႃႈ၊ တႆးၼတႉ တႆးၵူဝ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃႈ ပွႆးၶႅၼ်ႉ ၵမ်ႉလွႆႈပွႆးတႆးၶႃႈ ပွႆးလိူဝ်ႉမိူဝ်းၵမ်ႉလွႆႈၶႃႈ၊ သုႉသၶေႉ ၽျေးပဵၼ်လဝ်ႈႁဝ်းၶႅၼ်ႉ လဝ်ႈသင်ႉၶႃႉၶဝ်ၶႅၼ်ႉ ၵမ်ႉမီးလိူဝ်ႉမိူဝ်း ၶႃႈပေႃးလၢတ်ႈယူႇယဝ်ႉ။ ပေႃးတၢင်ႉလိူဝ်ႉမိူဝ်းၽဵဝ်ၵေႃႈ ၵမ်ႉလီၶႃႈ။

လိူဝ်ႉမိူဝ်း တင်းပလ်ႉလႃႉၶႅၼ်ႉ မၢၼ်းလူဝ်ႉၵွႆႈပိင်းၵၢၼ်ၶႃႈ၊ တႆးတႆး ၵျႃႉၵႃႈလွႆၵေႃႈ ပဵၼ်တႆး သမ်ႉပေႃးပဵၼ်တႆးၵျႃႉ တင်းမၢၼ်ႈတင်းမိူင်း၊ သုတ်းတီႈၸွတ်းပွႆးလူႉပွႆးတၢၼ်း တိုၵ်ႉပဵၼ်တႆးယူႇ၊ ၶႅၼ်ႉ မၢၼ်းၵမ်ႉလွႆႈ ၶွင်တႆးၶႃႈလူင်၊ ၶွင်ၽေႉသုႉ သုႉသၶေႉၵူဝ်ႈၶႅၼ်ႉ၊ ႁဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႉပွင်ႉလွႆၶႃႈၵူဝ်ႈ...၊ ပေႃးပဵၼ်ပီႊမွႆႉတႆးၼတႉ ႁဝ်းၶႃႈၵမ်ႉဝႃႈ ၶၶႅၼ်ႉပဵၼ် ပွႆးတႆးယဝ်ႉ။ ၶႅၼ်ႉ မိင်းၶေႃးႁဝ်းၶဝ် ၶႃႈငၢၼ်းၼတႉ တေလႆႈၶုင်ႈၸူဝ်းတႆးဝႃႈ။ ပွႆးသုႉသၶေႉ

ပွႆးၸေႃႉသႃႇၵိူဝ်ႈၶႅဝ်ႉ မၼ်းၵမ်ႉလွႆႈပွႆးတီႈၶႃႈ။ ၾြႄးပိၼ်လဝ်ႈၵဝ်း ၵမ်ႉလွႆႈတီႈ မၼ်းပိၼ် ၵလႃးၶႃႈၵိူဝ်ႈ... မၼ်းလဝ်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႉဝႃႈၶႂ်ႈၶၵ်ုင်ႈၶူဝ်းၵလႃး၊ ၵဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႉပွင်ႉၶႃႈၵိူဝ်ႈ။ လိူဝ်သေၶႅဝ်ႉၵမ်ႉၵႃး မူႉလုမ်းၵဝ်းၶႃႈၶႅဝ်ႉ ပီႈၶွင်ႉလွီ တၢင်းၶမေႉၶမ်း ၶမေပေႃးတၢၶ်ႉသင်ၶႃႈ၊ ၵဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႉလူဝ်ႉၵဝ်ပိၼ်ပွႆးတီႈ၊ ယွမ်းၵိတ်းၶိုင်ႈၶႃႈငလႃႈ၊ ၵိုင်းတီႈၶႅဝ်ႉ ၶမေႉလွႆတီႈၶႅဝ်ႉ တီႈထုၵ်ႉလူဝ်ႉပွႆႉၶႅဝ်ႉ ၵဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႉပွႆႉၶႃႈၵိူဝ်ႈ။

ၵွပ်ႈၶႅ ၵဝ်းၶႃႈ လူဝ်ႉတူလႆးလိၵ်ႈတူလႆးလႆး ၵျွႆႈမီးတၢင်းၵျူႉ၊ ပေႃးဝႃႈမီးတၢင်းၵျူႉမႃး တၢင်းၵျူႉၶၶႅ်ႉ မၼ်းလၢင်ႉၵဝ်ၸိင်ႉၶိုင်ႈ မၼ်းလၢင်ႉ ၵျႃႉၵၢင်၊ ဝႃႉတၾြႄးပိၼ်လဝ်ႈၵဝ်းၶႅဝ်ႉ ပိၼ်မတ်ႉသိမပတိပတႃႉ သိၼ်ႈၵၢင်ၶႃႈ၊ ၵျႃႉတၢင်းၸေႃႉၸူ ၶဝ်ႈပူၶ်ႉၸိဝ်ၵေႃႈ ၵမ်ႉလီ၊ ၵျႃႉတၢင်း ၸေႃႉသႃႉ ပူၶ်ႉၸိဝ်ၵေႃႈ ၵမ်ႉလီ၊ ၵျွႆႈမၼ်း ၵျႃႉၶိုင်ႈၵၢင်ၶႃႈ၊ မိူၶ်ၶင်ႉ ၵဝ်းၵိတ်း ပွႆးပီးၵွၼ်းၶမ်း ၵျွင်းၶႅဝ်ႉၵေႃႈ လွမ်းသိၼ်ႈတၢင်းၾြႄးပိၼ်လဝ်ႈၵဝ်း၊ ပွႆးၵဝ်းၶႃႈၶႅဝ်ႉ ၵဝ်းလူဝ်ႉၵျွႆႈမၼ်းၵျႃႉ ၶိုင်ႈၵၢင်ၵိူဝ်ႈ။ ပွၵ်ႈၶႅဝ်ႉယဝ်ႉၵေႃႈ ယဝ်ႉၵျႃႉ တၢင်ႉပွၵ်ႈမႃး ပေႃးၵဝ်းၶႃႈ တေၵိတ်းပွႆးယွႆႉပွႆးလူင်ၶႅ ၵဝ်းၶႃႈလူဝ်ႉပူၶ်ႉၵျၢင်ႈ" တေႃႉၸိဝ်ပွႆးၶမ်ႉသၢင်ႉ လိူဝ်းၶၶႅ်ႉငတႃႉၵျႃႉ ယႃႉပေၵဝ်ၵိပ်ႈ"ၵွၶ်ႉ လွမ်းသိၼ်ႈတၢင်း ၵၶ်တူၵ်းတိမ်ႉတူၵ်းၵိမ်း ၵွႆးၶၶႅ်ႉ ယႃႉပေၵျွႆႈမၼ်းပိၼ်။ ၵွပ်ႈၶႅငလႃႈ ၶွႆႈသင်ႉလၢတ်ႈ မိင်းၶေႃးၵဝ်းၶဝ် မီးၶႅဝ်ႉၵူလႆး ၶင်ႉၵဝ်ႉၶႃႈ၊ ယွၶ်းလိူဝ်ႈၵွၶ်ႉယဝ်ႉ

သူၵူလႆး သူၶေႃး... ။ သႃထု သႃထု သႃထု

မိပ်းၵၢင်ႈ ၸူႈပွင်ၵၢၶ် ဝေႉယႃႉဝိတ်ႉလ မိင်းၵေႃးပၵ မူဝ်ႈပွႆးပီးၵွၼ်းၶမ်း